

Nyt
Archiv for Søværnenet.

Udgivet

af

A. Rung,

Fuldmægtig under Admiralitets- og Commissariats-Collegiet.

Anden Række.

Forste Bind.

Kjøbenhavn.

Trykt paa Udgiverens Forlag

hos S. E. Brill.

1846.

Indhold af første Bind.

Kort	Pag.
Beskrivelse over Vindene, Strømmene og Seiladsen paa Jorden. Meddeelt af Capt. Tegner	1
Gangen af et af Urban Jürgeniens Chronometre af ny simplificeret Construction, ombord paa Orlogsbriggen Mercurius i 1845.	24
Marsviinsjagten i Lille Belt, og Grindefangsten paa Færøerne. Meddeelt af Capt. Lieut. Friminger. Med Tegninger	27
Om Fiji-Øerne, en Øgruppe i Sydhavet	42
Det engelske Jern-Strue-Dampskib „Great Britain“ paa sine første Reiser over Atlanterhavet	57
Com. Capt. Kohdes Signalsystem	70
Rettelser i Positionstabel i Kaper's practice of navigation 1842, samt Rettelser og Tilføielser til Tegner's nautiske Astronomie 1845, af denne Forfatter, Capt. P. B. Tegner	72
Journal, holden ombord paa Stonneren Espiègle paa et Krydstogt mellem Nicobarøerne i 1845, foretaget af P. Busch	75
Johannes Perronins Michael Bille, Retrolog	103
Om Climaten paa Afrikas Vestkyst og dets Usundhed, samt om Feber-tilfældene ombord paa det engelske Dampskib Clair i 1845	118
Forstyrrelse af en malayisk Søroverrede paa Kysten af Borneo ved de Engelse	125
Den engelske Nordpol-Expedition under J. Franklin	128
Vink mod at anvende Blitbeklædning omka i Nærheden af Nathuset.	131
Havets Niveau	132
Orcons Redningsbaad	134
Om Volgekraften og Stevenson's Marine-Dynamometer	136
Sø-Militair-Statens Finantsregnskab pr. 1844	161
Tilbageblik paa Marinen i 1844	189
Det engelske Krigsdampskib „Terrible“	198
Den engelske Jern-Dampfregat „Tribent“	200
Et Par Ord om Krigsskibes Construction	202
Orcons Redningsbøie. Med Tegning	205,
Dampskibet Latittias Skibbrud	207
Oris Damp-Udgravnings-Maskine og Damp-Væle-Rambut	211
Den electricke Telegraph i England og Nord-Amerika	214
Wylams Patent-Brændsel	218
Noget om Skruen, anvendt til Fremdrivning af Dampskibe. Meddeelt af Prem. Lieut. N. E. Turen	220
Struepropelleren kun anvendelig som Hjælpekraft for Seilskibe	229
Bestemmelser for det i den franske og engelske Marine organiserede Sø-Dampmaskins Personale	230
Sø-Militair-Statens Budget pr. 1846	257
Det franske Deputeret-Kammer bevilger en extraordinair Credit af 93 Millioner Francs til Krigsskibes Bygning og Marinens	

	Pag.
Materialforsyning. Extract af de i denne Anledning holdte Foredrag	272
Om de nyeste Krudtundersøgelser, med specielt Hensyn til Artilleri-Capitain Morbecat's Forsøg i Washington 1843—44. Meddeelt af Artilleri-Capitain A. B. v. Hoffmeyer	293
Nicobarøerne	349, 449
Udstilligt angaaende en nyelig opmaalt Fiskebanke ved Færøerne. Indsendt af Capt. Lieut. Frøinger. Med et Kort	379
Kort-Madrasser anvendelige som Redningsmiddel i Skibbrudstilfælde Neapolitanernes Koralfiskerie	382 383
Endeel af Besætningen paa en fransk Hvalfanger bliver fangen og bortført af Indbyggerne paa Mulgravesserne	386
Den amerikanske Stibs-Capitain Coopers Besøg i Japan i 1846	391
Slavestibe paa Duorra	404
Den nye engelske Dampstibs-Act	477
En Fart paa Dvre-Mississippi i Sommeren 1844	481
Cadet-Corvetten Flora's Dphold i Holland, 1846. Meddeelt af Capt. Lieut. C. van Dokum	491
Det engelske Transportskib Maria Comes i Mauritius-Ørkanen 1846	505

Efterretninger for Søfarende.

Instructioner for Brugen af Manby's Redningsapparat i Skibbrudstilfælde	59
Fyr paa Moen	60
Farten giennem den hollænske Canal interimistisk standset	430, —
Fyr paa Mland	61
Fyrtaarn ved Teignmouth Havn	—
Boie ved Anglesea	—
Fyr paa Vlanddivyn Point i Carnarvon-Bay	—
Brag i Scillobet i Great Yarmouth	—
Boie ved Maplin Spit	62
Forandring ved Boierne ved Yarmouth og Lowestoft	63
Brag i Farvandet ved Gunfleet-Sand	64
Fyr paa Prinds Edwards Ø	—
Do. paa Morlair' Røed	—
Fyr ved Granville	65
Fours Fyr forandret	—
Fyrtaarn paa St. Pierre og Miquelon	66
Boier ved Tajos Barre	—
Vink for dem der ville proviantere ved Terceira	—
Væsfagen giennem Alas-Strædet	67
Stiar i Sooloo-Havet	—
Chinesiske Lodser	68
Ripper i Nærheden af les Arcadins (Hayty)	—
Blindfyrt paa Den Flores ved Montevideo forandret	69
Stiar ved China	—
Et kun af og til synligt Stiar i Farvandet ved Montevideo	—
Sunket Brag i Kalbeks-Bngten	244, 139
Mærker i Sundet, Drogden og paa Kiøbenhavns ydre Røed	140
Nye Bager i Kattegattet og ved Lolland	428, 141, 145
Forandring ved Tønde- og Bager-Væsenet paa Vestkysten af Slesvig og Holsteen	243, 142

III

	Pag.
Nyt Fyr paa Den Als	146
Forandring ved Sømærkerne paa Lappegrunden	—
Fyr paa Nidingen og Gotland	431, —
Fyrskib paa Falsterboe Rev	147
Forandrede Sømærker ved Eigen-Loch	—
Fyrtaarnet ved Muckle-Harbour. Enken paa Muckle-Harbour og Katharine Kleinfeldt i Villau	148
Nyt Fyrtaarn paa Craighead-Point	149
Nye Fyrtaarne paa Cromarty-Point og paa Chanonry-Point	247, 150
Forandring ved Boierne i Yarmouth og Lowestoft-Farvand	—
Ny Boie i Bristol-Canalen	153
Sunkne Drag ved Kysten af Norfolk	—
Forandring ved Mærkerne i Blieter- og Wieringen-Blaaf	154
Indretning af Lidsmaalere ved Helvoetsluis og Texel	—
Forandring ved Mærkerne i det frisiske Sogat	246, 155
Advarsel med Hensyn til Corunna-Fyr	—
Dampskibssejlsads fra Bombay til Aden	156
Nye Fyr ved Trincomale	—
Grunde i Strædet ved Singapur	157
Nyopdaget Rev i det ostindiske Farvand	250, 158
Fyr ved San Juan (Porto Rico)	—
Sømærker paa Turks-Island	253, 159
Anvisning til at anvende Port-Ndelaide	—
Nye Mærker paa Farvandet ved Stade	244
Banke i den fjerde Bugt	—
Temporære Mærker i samme Bugt	245
Midlertidig Slutning af Dags Fyr	—
Indløbsboien ved Stralsund	—
Drag paa Enkhuizer-Sand	246
Bink for Ankring paa Hoc-Nhed	247
Interimistisk Forandring ved Lhuns's Fyr. Endelig Forandring	430, —
Bagerne omkring Lolland og Falster	255
Fyr paa Pynten af La Noveillard	247
Warden paa Goodwin-Sand sunket	439, —
Forandring ved Mærkerne i Gull-Stream	—
Boier i samme Strøm	248
Banke paa Van-Sand-Knoll	249
Boier ved Indløbet til Dartmouth	—
Forandring med Boierne ved Indløbet til Queens-Channel	250
Beilebning til at anløbe Pinang-havn sydfra	—
Forandring ved Fyret ved Chittagong	—
Proviantering ved Porto-Grande (Cap Verdes)	251
Fyrskib ved Orinocos Munding	—
Fyrtaarn ved Bermuda	—
Opdaget Rev i det Stille Hav	252
Ny Bager ved Loney-Rock Barre (Nassau)	253
Navigationen af Bass-Strædet	—
Nyt Fyr paa Swan Island	254
Nyt Fyr paa Point Sellsbrand (Port Philip)	255
do. paa Beirs, Agers (Helholm)	429
Baretegn paa Bospholln-Grunden forandret	430
Nye Bøker paa Helgoland	—
Nye Mærker i Dvarfen og den botniske Bugt	431
Mærke i Westwicks-Stiærene	—

IV

	Pag.
Banstandsangivelse ved Gese	432
Fyrtaarne i det sorte og eastyffe Hav	—
Mærke for Villaus Havn afbrændt	436
Advarsel for Indseilingen til Brest	—
Lodsignal ved Indseilingen i Humberen	—
Fyrskib i Bristol-Canalen	437
Somærter paa Princess- og Queens Channel	—
Gull Fyrskib paa Goodwin-Sand forandret Plads	439
Boie i Seilbybet mellem Gull Knoll og Brake-Sand	440
Lancester Havnesyr forandret	—
Betønding af Seillobet mellem Drogerne Grindervard og Pen- drit-Tjaarsplaat	—
Bink ved Ankring i Lisabon Havn	441
Blinkfyret ved Veniche forandret	—
Kranpenge i Livorno	—
Mosen ved Neapel forandret	—
Duarantaine ved Palermo	442
Graham-Banke sunken	—
Veiledning for Ankring ved St. Cruz (Teneriffa)	—
Grunde i Banca-Strædet	—
Rev udfor Cavallo	443
Farlig Klippe i Gasparstræde	—
Grunde ved Raccadiverne	444
Fyr paa Goose-Island	—
Farlige Grunde ved SD-Kysten af Ny-Holland	—
Frihavne i Australien	445
Indlobet til Tamarkfoden (van Diemens Land)	—
Klippe opdaget i Atlanterhavet	447
Fyr paa St. Juan d'Ulloa	448
Klippe opdaget i Sydhavet	—
Lygtefyr ved Karhuus	514
Fyrligte med flere Foranstaltninger ved Glückstadts Havn	515
Fyr ved Christiania	516
Ombygningen og Forandringen af Fyret paa Skæret Riddingen	—
Nyt Seilbyb til Stralsunds Havn	—
Seillobet ved Memel	517
Nyt Fyrtaarn ved Brysterort (mellem Villau og Memel)	—
Nye Bæker ved Helgoland	518
Barder og Boier i Glyde-Bugt	—
Boie ved Shipwash Sand	520
Barder og Boier i Firth of Forth	521

Officielle Deel.

Liste over Marinens Officierer og Embedsmænd	1
dito over Flaaden	25
Dødsfald	41
Avancement, Ansættelse, Afgang, Udcommando	27, 33, 41, 47
Kongelige Rescripter og Resolutioner, Collegii-Befalinger	29, 37, 44, 48

Til Archivets Subscribenter.

Med kongelig allernaadigst Resolution af 30te Novbr. f. N. er Redactionen af „Nyl Archiv for Søværnet“ bleven sat istand til, fra indeværende Mars Begyndelse at nedsætte Subscriptionen, fra 1 Rbd. for et Qvartalshefte af 8 Ark, eller 12 § Arket, til 3 Mk. for et Hefte af 6 Ark hver anden Maaned, eller 8 § Arket.

I det jeg med Taknemmelighed erkjender den Kongelige Naade som saaledes er bleven dette Tidskrift til Deel, aflægger jeg herved min Tak for den velvillige Modtagelse som den af mig i afvigte December Maaned udstedte Subscriptions-Indbydelse har mødt, med Tilføiende, at jeg har tilladt mig at antage, at Archivets tidligere Subscribenter fremdeles ville vedblive at understøtte Udgivelsen deraf.

Med det siktre Haab at saavel Mænd i som udenfor Staten fremdeles ville bidrage til at vedligeholde Interessen for Skriftet ved literaire Bidrag, vover jeg at udtale Ønsket om at nærværende Hefte maa vorde modtaget af D'Herrer Subscribenter med samme Velvillie som hidtil er bleven „Archivet“ tildeel.

Allerærbødigst maa jeg slutteligen bede om Undskyldning for at dette Hefte først udkommer omtrent en heel Maaned tidligere end efter Planen; hvilket fornemmelig har sin Grund i at jeg ei turde lade Trykningen deraf begynde, inden jeg nogenlunde kjendte Subscribentantallet.

1ste Februar 1846.

A. Høng.

Kort Beskrivelse over Vindene, Strømmene, og Seiladsen paa Jorden.

(Uddraget af „Handbuch der Schiffahrts-Kunde, von Riimler, Director der Sternwarte und Navigations-Schule in Hamburg.“

Meddeelt af Capitain P. W. Tegner.)

Vinde.

Vindene, som give Impulsen til Strømningerne i Havet, opstaa selv ved Varmens Indvirkning. De to Jorden omgivende Fluiders Bevægelse flydes Solen og Maanen, idet denne, som nærmere, og især virkende ved Attraction, udøver sin Indflydelse paa det vægtsfuldere Vand; Solen derimod, ved Expansion fornemmelig, virker kraftigst paa den elastiske Luft.

Under Equator falde Solstraalerne meest lodrette; der opvarmes desaaarsag Luften stærkest, udvides, og kan, da den paa alle Sider er omgivet af en koldere, altsaa tættere Luft, kun undvige opad; hvorved fremkommer en stadig Strømning af kold Luft fra Nord og Syd. Men formedelst Jordens østlige Rotation vil den saaledes tilstrømmende Luft, da Solstraalerne have en fremadskridende vestlig Bevægelse, vise sig, nord for Equator, som en nordøstlig, syd for Equator, som en sydøstlig Wind*). Disse Vinde (Pas-

*) Den koldere i Vesten undvigende Luft, maa bestandig følges af en østlig, dennes Plads atter indtages af en østligere, og Bevægelsen saaledes vare ved, til den bevægende Kraft efter en Omdreining paanyt virker.

fatvindene, trade-winds, vents alizés), der blæse stadigst mellem Wendekredsene, tabe sig paa en Brede af omtrent 23° *), men gaae, følgende Solen, i August og September, mere mod Nord, i Februar og Marts, mere mod Syd. Den, under Æquator opvarmede og opad undvigende Luft, udbreder sig til Siden, naar den kommer i de øvre tynde Luftslag fortættes, og indtager nu de fra N. D. og S. D. kommende Luftdeles Plads, hvorved den frembringer den nordlige og sydlige tempererede Jones nordvestlige og sydvestlige Modvinde. Eræffe den nordøstlige og sydøstlige Passatvind paa hinanden i Nærheden af Æquator, kan den ene have den anden, og det sig her visende Vindstille imellem omtrent 3 og 9° Nordbrede saaledes forklares **).

Phænomenet modificeres imidlertid ved Jordens forskielligartede Overflade, idet Fastlandene ere istand til at antage en større Temperaturforskjellighed, og bevare den længere end Havet. Passatvindene blæse i det atlantiske og stille Ocean imellem omtrent $28\frac{1}{2}^{\circ}$ nordlig og $23\frac{1}{2}^{\circ}$ sydlig Brede, i en Afstand fra 3 til 4° Længde fra Kysten. Men det sandede Nigritien, Guinea og Biafra ophebes langt stærkere af Solen end Havet, og derfor blæse fortrinsviis N. V. Vinde fra de canariske Der til Cap Verd, derfra til Cap Palmas N. V. Vinde, og fra Biafra til Benguela S. V. Vinde. I Bugten ved Guinea blæser i December, Januar og Februar periodiske N. D. Vinde (Sarmattans). Længs

*) I det atlantiske Hav er Passatvindens nordlige Middelgrændse omtrent $28\frac{1}{2}^{\circ}$ Nordbrede, og dens sydlige Middelgrændse omtrent $21\frac{1}{2}^{\circ}$ Sydbrede; i det store Ocean er Passatvindens nordlige Middelgrændse omtrent 25° og dens sydlige Middelgrændse omtrent $23\frac{1}{2}^{\circ}$ Sydbrede; i det indiske Hav blæser den sydøstlige Passatvind imellem omtrent 10 og 28° Sydbrede.

***) Da den hebe Jones Barme antages istand til at bevirke den kolde Polarlufts Tilstrømning til Æquator, saa synes Solens vestlige Løb tilstrækkeligen at forklare den sig i samme Retning forplantende Luftbevægelse.

Amerikas Vestkyst gaaer Vinden, Nord og Syd for Vinien, hen imod Equator, følgende Kysten.

De periodiske, med Varsstiderne veksende Vinde, (Monsuner), ligesom de daglige Land- og Søvinde, opstaae af de samme Varsager. I de tropiske Lande er, i den koldere Varsstid, Temperaturen af tildeels høie og bjergfulde Egne langt lavere end det tilgrændsende Hav, hvorfor Luften strømmer fra Landet til Søen. I den varmere Varsstid maa, paa de samme Steder, det Omvendte være Tilfældet, fordi Landet da er stærkere opheatet end Havet; paa dette Forhold influerer imidlertid Jordbundens physiske Bestaaffenhed, Bjergenes Beliggenhed, Sneens Smeltning og Regntiden. Seet bort fra disse Indvirkninger blæser Monsunerne langs følgende Kyster fra de, i følgende Tabel, under Varsstiden, angivne Himmelegne, nemlig:

	fra	fra
Langs den brasilianske Kyst . . . fra	April til Septbr.	Septbr. til April.
	S. V.	N. D. til N. N. D.
Fra Chartagena til Porto-Bello =	Mai til Novbr.	Novbr. til Mai.
	S. V.	N. D.
Det gode Haabs Forbjerg . . . =	April til October.	October til April.
	N. V.	S. D.
Mozambique-Canalen =	S. S. V. til V.	S. D. til N. D.
Nordostkysten af Madagascar . . . =	S. D.	N. V.
I det indiske Hav, fra Equator til 10° Syd Brede, og mellem Afrika, Sumatra og Java =	S. D.	N. V.
I det indiske Hav, fra Indien til Vinien, og mellem Afrika og Malaca =	S. V.	N. D.
I det kinesiske Hav, indenfor Sumatra, Borneo, Phillipinerne til Japan =	S. V.	N. D.
Imellem Sumatra, Java, Borneo, Celebes og Ny-Guinea =	S. D.	N. V.
Imellem Java, Timor, Ny-Guinea, Ny-Holland og Torres-Strædet =	S. D.	N. til N. N. V.
Langs Vestkysten af Ny-Holland . =	S. D.	N. V.
I det røde Hav =	N. til N. V.	S. D.
I den persiske Bugt =	Juli til October.	October til Juli.
	N. D.	S. V.

Ann. Endnu den Dag idag have de arabiske Sømænd følgende Regel for Monsunernes Beren, der, naar Karstiderne tages med, kan udstrækkes til alle øvrige Monsuner: I det røde Hav begynder S. O. Monsunen i November, naar Plejaderne gaae ned om Morgenen, og varer ved, indtil de i Begyndelsen af April gaae ned om Aftenen; derpaa følger i 40 Dage lette foranderlige Vinde, indtil Plejaderne staae op om Morgenen, da N. W. Monsunen begynder og varer ved indtil de i October staae op om Aftenen. Nu følger atter 40 Dage foranderlige Vinde indtil November, da Kredsløbet begynder forfra.

Morgen- og Aftenvinde ere med Hensyn paa Dagstiden, hvad Monsunerne ere med Hensyn til Aarstiden. Om Aftenen strømmer Soluften ind imod den om Dagen stærkere opvarmede Landjord; om Morgenen derimod ombendt. Fra Øer udgaae Vinde til alle Sider; fra Fjorberge komme de svageste Landvinde, fra Bugter de kraftigste. Med Svindene forholder det sig ombendt: i Nærheden af bjergfulde Kyster tør man vende sig heftige Windstød, idet den varme Soluft pludselig condenseres ved at komme i Berøring med Bjergmasserne.

Paa de ydre Grændser af de tempererede Zoner har Isens Optøen stor Indflydelse paa Vindenes Retning.

Udenfor Bændekredsene ere Vindene ikke saa regelmæssige, og benævnes derfor almindeligen de foranderlige. Paa Europas og Nord-Amerikas Vestkyst ere de vestlige Vinde fremherskende. I Middelhavet blæser fordetmeste en Nordvind (*Tramontana*), der afbrydes, i Golfen ved Lyon, ved heftige fra Pyrenerne kommende Windstød, og i det adriatiske Hav ved *Borascas*. I det græske Archipel herske de fra N. W. og N. O. kommende etesiske Vinde. I den sydlige Deel af Middelhavet afbrydes undertiden (hyppigst i October og November) *Tramontanas* af *Levantos* og *Siroccos*, der blæse, ofte meget heftigt fra S. O., og bebude sig ved en Taage og Damp, der tilhulle de høiere Landtoppe.

I Oceanets tempererede Deel ere Vindene i det Hele taget ikke saa foranderlige eller saa farlige som Orkanerne (*Tornadoes*) langs Afrikas Kyst, Østkysten af Madagaskar og i det indiske Hav.

Surricanes i Vestindien og *Tetphuns* i det Chinesiske Hav. *Surricanes* træffes sjældent over 35° til 40° fra Linien.

Uf Byger ere de der danne sig i Horizonten, mindre farlige, end de, der pludselig udvikle sig i Nærheden af Skibet. De hvide Byger (*White squalls*), som man træffer langs bjergfulde Kyster i den hede Zone, høre til de største Farer, et Skib kan udsættes for. Svirvelvindene og Skypomperne ere vel sjældent farlige, men kunne dog kantre et med alle Seil gaaende Skib.

Paa høie Bredegrader vil det sjældent hændes sig, at Sømanden med nogen Opmærksomhed paa Barometerstanden, aldeles ubenøget overfaldes af en Storm: indtil 15° paa begge Sider af Linien bebuder Barometeret dens Nækomst ved en stærk Synken; har Stormen omtrent halvt udraffet, stiger det igjen.

Paa aaben Sø stiger Barometret Noget ved Østen-Vinde, som og i begge Hemisphærer med de fra de respective Poler kommende Vinde; desforuden finder daglig en ringe, regelmæssig Stigen og Falden Sted, der skyldes Solens Indvirkning. I Nærheden af Æquator, hvor Stormene ere af ringe Værdighed, afficeres Barometret næsten slet ikke ved Veirligets Forandring, undtagen mod Drkan.

Staaer Temperaturen betydeligt over Middelfstanden, kan man vente Storm.

Man har bemærket, at *Surricanes* fornemmelig vise sig i Vestindien i August, September og October, og bebudes paa følgende Maade: Veirliget er ustadigt; Stjernerne blive usynlige om Natten; Søen gaaer høit; Vinden afviger fra den regelmæssige Passat, og Barometeret falder stærkt. I Vestindien begynde de i Ost, gaae giennem Nord til Vest, og ende i det deres Begyndelse modsatte Punkt af Compasset.

The Northers eller Norths i Mexicos Golf begynde ialmindelighed med Tordenveir. Pamperos i Syd-Amerika blæse fra S. W., og begynde med heftig Lynen.

I det nordatlantiske Ocean begynde Stormene hyppigen i S. D., gaae igiennem S. til S. W., og ende med Regn i N. W.

Paa aaben Sø er den Indflydelse meget tydelig, som Maanen, efter dens relative Stilling mod Solen, udøver paa Vinden, og som gientager sig, næsten fulgt af samme Veirig, ved hver Meridianspassage; da den er stærkest naar Declinationsforskjellen er størst, synes den at afhænge af Maaneknuderens Sted. Imellem Brede-Parallelerne 45 og 60° S. Brede afbrydes, paa længere eller kortere Tid, de, af raat Vaadtveir ledsagede regelmæssige Vestvinde, ved hver Ny- og Fuldmaane, af de klart Veir med sig førende Østvinde, som dog altid snart fortrænges af de vestlige Vinde. Endeligen maae de paa lang Erfaring grundede Sømandsmærker, der paa aaben Sø fortjene en større Grad af Tillid, ingenlunde oversees.

Sømandens Sag er det nu, med Kiendskab til de fremherskende Vinde og Strømme, og de sig hertil knyttende Erfaringer, at indrette sine Passager paa det Hensigtsmæssigste. De ældre Forholdsregler ere, i Forhold til den fuldkomnere astronomiske Stedbestemmelse, bleve afløste af mere almeengældende, og selv disse lade sig, anvendte paa Dampflibsfarten, endnu mere udvide.

I det atlantiske og stille Hav er formedelt Passatvindene den vestlige Passage lettest imellem 30° nordlig og sydlig Brede, den østlige derimod lettest imellem disse Parallelcirkellinier og Polerne.

Passagen fra Europa til Nord-Amerika er fordeelagtigt imellem Brede-Parallelerne 44° og 60°, uagtet man kan vente sig daarligt Veir, og det fordi Afstanden er kortere, Windene regelmæssigere, og fordi Golfstrømmen undgaaes; dog maa man flittigt holde Udkig med Isbjergene. Faren er størst i Nærheden af Newfoundland, og forøges endnu mere ved Taage. Sandbanken bør man ikke komme for nær.

For Skibe, bestemte fra Europa til Vestindien, gjaaldt forhen den Regel, at benytte enhver Wind, hvorved man kunde naae Passaten. Man styrede derfor Coursen til Cap Finisterre, Porto Santo og Madeira; maaskee har det Ønske at kunne verificere Bestillet fremkaldt den. Nu har man fundet, at man, ved at styre midt imellem Madeira og St. Maria, tidligere vil naae Pas-

saten, der vestlig gaaer noget høiere mod Nord; dertil kommer, at Vindene ere mere regelmæssige her end nærmere ved de europæiske Kyster. Om Sommeren kunde Hjemreisen forkortes, ved at holde sig nordlig for Bermuda og de azoriske Øer i Golfstrømmen. Om Vinteren er det derimod tilraadeligere, naar Vinden tillader det, at holde sig imellem 29° og 30° Brede, og først passere den 35° Parallel i Nærheden af Azorerne, for at kunne undgaae de i denne Mærstid fra Amerika kommende N. Ø. Storme; thi netop paa Grændsen af Golfstrømmen have de frygteligste Orkaner raset, og imellem Bermuda og Corvo ere heftige Storme ingenlunde sjeldne.

Ved Indseilingen til Middelhavet finder man Strømmen langs Afrikas Kyst meest gunstig, medens den ved Udseilingen er mindre imod paa Spaniens Kyst.

Skibe bestemte til den afrikanske Kyst, maae passere Cap Finisterre i en Afstand af 75 til 90 Qvartsmiil, og med vestlige Vinde i en endnu større, for ikke at indesluttet i den biscayiske Bugt. Sædvanligst styres dernæst Coursen til Madeira. Men 24 Qv. Miil vestligere, ligesom 70 til 80 Qv. Miil vest for Palma, træffer man, fornemmelig om Vinteren, paa regelmæssige Vinde, og undgaaer den mod Afrikas Kyst gaaende Strøm, som og det der herskende Windstille og Bygerne.

Vil man til Goree ($14^{\circ} 40' N. B.$ $17^{\circ} 24' V. L.$ *) og sydligere liggende Steder paa Afrikas Kyst, gaaer man imellem Cap Verd-Øerne og Cap Verd, agtende paa S. Ø. Strømmen, og styres, efter at have passeret Bonavista ($16^{\circ} 9' N. B.$, $22^{\circ} 56' V. L.$), ikke mod Øst, før man har naaet $9^{\circ} 15' N.$ Brede, da man ellers, Syd for St. Jago, saameget før mister Pasfaten, og udsættes for S. Ø. Vinde, Byger og Regn. Paa Banken ved Bisfago lodder man 50 Favne graat Sand, styres S. Ø. t. D. indtil $8^{\circ} 30' N. Br.$, og passerer St. Ann ($7^{\circ} 36' N. B.$ $12^{\circ} 59' V. L.$) i en Afstand af 150 Qv. Miil; fra nu af har Navigationen ingen Vanskelighed, da Vinden fordetmeste er S.

*) Længden er regnet fra Greenwichs Meridian.

S. B. til N. S. B. I December, Januar og Februar blæse de for Sundheden farlige Harmattans fra N. D. Paa Tilbagereisen burde man holde sig syblig, for desto hurtigere at naae Passatvinden.

Alle til Rio Janeiro ($22^{\circ} 55'$ S. B., $43^{\circ} 9'$ B. L.) og Buenos-Ayres ($34^{\circ} 35'$ S. B., $58^{\circ} 22'$ B. L.) samt om det gode Haabs Forbjerg (Cap Point $34^{\circ} 22'$ S. B. $18^{\circ} 29'$ B. L.) og Cap Horn ($55^{\circ} 59'$ S. B., $67^{\circ} 16'$ B. L.) bestemte Skibe bør passere Linien imellem 18° og 26° B. L.; thi nærmere ved den afrikanske Kyst træffer man, istedfor Passatvinden, vestlige Vinde, og der, hvor N. D. Passaten verker med S. D. Passaten, hersker Vindstille, heftige Tordenveir, Travadoes, Hvirvelvinde og vedholdende Regn, hvorfor disse Egne ogsaa kaldes „the Rains”.

Skibe, bestemte til Bahia ($13^{\circ} 1'$ S. B., $38^{\circ} 32'$ B. L.) Rio Janeiro ($22^{\circ} 55'$ S. B., $43^{\circ} 9'$ B. L.), Rio Grande, de San Pedro ($32^{\circ} 7'$ S. B., $52^{\circ} 8'$ B. L.) og sydligere beliggende Steder, maa det, for større Sikkerheds Skyld, anbefales, ikke at passere Linien i Juli og August længere mod Vest end 24° B. L., da Passaten i denne Mærstid er ustabil i Nærheden af Brasilien, og tager desuden en saa syblig Retning, at Skibet, der af denne Grund er tvunget til at ligge Bidevind, kunde af den vestlige Strom drives ikke af Cap St. Agostinho ($8^{\circ} 21'$ S. B., $34^{\circ} 56'$ B. L.) og Cap St. Roque ($5^{\circ} 28'$ S. B., $35^{\circ} 17'$ B. L.), saa at det, over den anden Bø, maatte vende tilbage til de foranderlige Vinde. Tilmed er det raadeligt at holde sig Øst for Den Fernando Noronha ($3^{\circ} 51'$ S. B., $32^{\circ} 26'$ B. L.), da Positionen af den omtrent $1\frac{1}{4}^{\circ}$ vestfor beliggende D. Mocas ($3^{\circ} 55'$ S. B., $33^{\circ} 43'$ B. L.) er uvis. Fra Cap St. Roque ($5^{\circ} 28'$ S. B., $35^{\circ} 17'$ B. L.) til Cap Frio ($23^{\circ} 0'$ S. B., $41^{\circ} 57'$ B. L.) er Kysten lav, saa at man ikke maa komme den for nær, og holde skarpt Udkig med Abrolhos Den (østlige Top $17^{\circ} 58'$ S. B., $38^{\circ} 42'$ B. L.). Er man først naaet til 19° sydlig Brede, kan man uden Fare nærme sig Kysten, hvor man

da finder tilstrækkelig stærke Sø- og Vandvinde, for at kunne gaae langs med Kysten.

Strømmen antager her en sydlig Retning.

De tildeels skjulte Itacolomi Rocks ($25^{\circ} 50' S. B.$, $48^{\circ} 26' B. L.$) maa man vel vogte sig for.

Paa Tilbageveien fra Rio Janeiro bør man tidligt om Morgen benytte Vandvinden for at vinde rum Sø, dernæst styre nogle Dage S. S. D. og S. D., og endeligen sætte Coursen for Den Trinidad (Sydspynen $20^{\circ} 31' S. B.$ og $29^{\circ} 19' B. L.$). I ethvert Tilfælde maa Linien passeres imellem 28° og $36^{\circ} B. L.$

Af de hinanden i høieste Grad modsigende Meninger om den fordeeltigste Marstid at gaae Vest om Cap Horn paa, synes saameget at være paalideligt, at de regelmæssige, vestlige Vinde hyppigst afløses af gunstige i Maanederne Mai, Juni og Juli; men Faren er da størst, formedelst de korte Dage, det raae Veirlig, Isbjerg og tyk Luft. I ethvert Tilfælde vil det, under disse Omstændigheder, være mere tilraadeligt at omseile Falklandsøerne og Staatenland, end, med ustadig Strøm og hvi Sø, at vove Farten imellem Continentet og Falklandsøerne igiennem Strædet ved Le Maire. Vinden er i Reglen S. B., og fra dette Hjørne komme de heftigste Storme. Med N. B. Wind staaer Barometret lavt; begynder det at stige, kan man vente S. B. eller S. Wind. Udenfor Falklandsøerne er Strømmen sædvanlig østlig; ved Cap Horn driver den paa begge Sider af Kysten imod N. Det er isvrigt ikke nødvendigt at udsætte sig sydligere end 57 til $57\frac{1}{2}^{\circ}$ for det raa Veirlig. Foretrækker man Passagen indenfor Falklandsøerne, maa man holde sig 100 Dv. M. fra Patagonien, og først ved Cap Blanco ($47^{\circ} 12' S. B.$, $65^{\circ} 44' B. L.$) styre ind imod Kysten, og holde den netop synlig i Horisonten indtil Strædet ved Le Maire. Med S. Wind eller i Windstille bør man ikke foretage Passagen igiennem dette Stræde; med N. Vinde gaaer den derimod hurtigere, formedelst den stærke Strøm; skulde Vinden gaae om til S., maatte man ankre i Good-Success-Bay, Syd-

siden $54^{\circ} 48'$ S. B., $65^{\circ} 14'$ V. L.). Paa Falklandsøerne og Staatenland findes gode Havne og Træ. Efter Passagen igjennem Strædet Le Maire maa man med vestlig Vind gaae med Styrbordsballe, og holde sig tilstrækkeligt langt fra S. B. Kysten af Terra del Fuego og Diego Ramirez Ø (Toppen paa den sydlige Diego Ramirez Ø ligger paa $56^{\circ} 29'$ S. B., $68^{\circ} 42'$ V. L., og er 150 Fod høi) paa Grund af de heftige Vindstød, man der kan blive udsat for. Syd for Diego Ramirez findes Klipper, der dog rage op over Vandet. Skulde Vinden syd for Cap Horn være S. S. B., kan man vove at passere Jdefonso's Øn ($55^{\circ} 55'$ S. B., $69^{\circ} 8'$ V. L.) med Bagbordsballe. Vil man til Chili eller Peru, styrer man først imod N., efterat have naaet 82° V. L. S. B. Kysten af Amerika er steil, høi og ikke farlig; Laage er sjelden; derimod er Himlen sædvanligen overtrukken, Veiret stormende med Byger, og Vinden sædvanlig S. B. Fra N. V. kan man faae heftige Storme; man bør da holde sig fjernt fra Kysterne, og undgaae de Steder, hvor der findes Søgræs. Øst-Vinde ere sjeldne, men bringe godt Veir. Tilbagereisen fra Vestkysten af Amerika om Cap Horn har, formedelsk de herskende vestlige Vinde, ingen Vanskelighed.

Skibe, bestemte til Ostindien, skulle passere omtrent paa 26° V. L. de capverdiske Øer, og siden holde sig indenfor Meridianerne 18° og 23° V. L. Er Vinden imellem N. D. og S. D. Passaten contrair, er det rigtigst, uden at tage Hensyn til Længden, at kaste over den Bø, der hurtigst fører Skibet sydester ind i S. D. Passaten*). Skærer man Linien indenfor 25° V. L., vil man med Bagbordsballe kunne passere østom Martin Bas-Klipper (den største $20^{\circ} 28'$ S. B., $28^{\circ} 51'$ V. L.), og Syd for disse naae de vestlige Vinde.

Er man Nord for Linien, bestemt til St. Helena (Observatoriet $15^{\circ} 15'$, 0 S. B., $5^{\circ} 44'$ 0 V. L.), vil man i October, November, December, Januar og Februar kunne holde sig langs

*) Man maa i dette Strøg være særdeles opmærksom paa de pludseligen optomne heftige Byger saavel som paa de herskende stærke Strømme.

Afrikas Kyst. I de andre Maaneder er det imidlertid tilraadeligere, at passere Linien østenfor 23° N. L., og at styre Bidevind med Bagbordsbølge sydvestlig over, indtil man har naaet 25° til 29° S. B., og da, naar Vinden tillader det, styre imod Øst for at komme til Lubart af Den.

Ved det gode Haabs Forbjerg (Fyrtaarnet $33^{\circ} 53' 2$ S. B., $18^{\circ} 24' 6$ N. L.), ere sydsørlige Vinde fremherskende fra October til April, og fra Medio April er det meget farligt at ligge for Anker i Table-Bay, fordi N. B. da begynder at blæse med stor Hestighed. I Simons-Bay er i ethvert Tilfælde en mere sikker Ankerplads. Fra April til October udstrække de nordvestlige Vinde sig igiennem hele Brede-Parallelen lige til S. O. Kysten af Australien. Skibe, der ere bestemte til at gaae fra det gode Haabs Forbjerg til Port Jackson ($33^{\circ} 52' 5$ S. B., $151^{\circ} 18' 0$ N. L.), passere Bassa-Stædet, og gaae om Cap Horn tilbage til Europa, naar deres Bestemmelse ellers tillader det. I Juni, Juli og August udsættes man, især ved Lagullas-Banken (Cap Lagullas yderste Punt $34^{\circ} 51' 5$ S. B., $20^{\circ} 2' 0$ N. L.) og Kysten af Madagascar, for heftige, af hoi Sø ledsagede N. B. Storme, der undertiden bebude sig ved sorte Skyer og Veirlys i N. B. N. O. Vinde ere meget sieldne ved Cap; man maa derfor ved østlige Vinde være meget opmærksom paa, at ikke en pludselig Forandring af Vinden til N. B. skal bakke Seilene.

Fra April til October, saalænge S. O. Monsunen hersker i det indiske Hav, og som i den sydlige Deel af den bengalske Bugt varer ved indtil November, kan et Skib naae enhver Deel af Ostindien, saavel igiennem Mozambique-Canalen som Øst om Madagascar, hvorved imidlertid maa bemærkes, at Monsunen, imellem Equator og 12° S. B., er fra April til October S. O. Fra October til April, da N. O. Monsunen blæser i det indiske Hav, maa Skibe, der gaae til Bengalen og Madras gaae Øst om Chagos-Archiipellet. (Den midterste Chagos Ø $7^{\circ} 14' 5$ S. B., $72^{\circ} 27' 0$ N. L.)

For sikkert at kunne andube Mauritius ($20^{\circ} 9' 5$ S. B.,

57° 32' Ø. L.), maa man holde sig i Parallelen af det gode Haabs Fjorberg til 57° 58' Ø. L. og passere Parallelen af 25° S. Brede i Meridianen af Den Roderique (19° 41' S. B., 63° 30' 0" Ø. L.). Er man kommen paa 20° S. Brede, kan man styre en directe Cours til Mauritius.

Ved Indseilingen i det røde Hav, sydfra, bør man, fra April til October, formedelst S. B. Monsunen, passere tæt forbi Cap Guardafui (11° 41' N. B., 51° 17' Ø. L.), og ikke komme Derne Abdul-Koory (B. Pt. 12° 13' N. B., 52° 11' Ø. L.) og Socotra (B. Pt. 12° 33' N. B., 53° 23' Ø. L.) for nær; overhovedet er den afrikanske Kyst venere. Skibe, der gaae fra Ostindien til det røde Hav passere med N. D. Monsunen Nord om Socotra.

I det indiske Hav fra Equator til 10° S. B., medens N. B. Monsunen er herskende der fra October til April, bør Skibe, der gaae til Batavia, China og Australien, andue Derne St. Paul (S. Pt. 38° 47' S. B., 77° 52' Ø. L.) og Amsterdam (Toppen 37° 52' S. B., 77° 35' Ø. L.).

For under S. O. Monsunen, fra April til October, at komme igiennem Sunda-Strædet til Batavia (6° 9' S. B., 106° 53' Ø. L.), maa man holde sig ved Kysten af Java, og passere tæt om Klippen Friar, man vil da faae Die paa Bjergtoppene paa Østkysten af Prindsens-Ø og Den Krakatra. Efter at man dernæst er passeret imellem Prindsens-Ø og Den Mieu, og længere mod Ost mellem Den Thwart the Bay, Button-Den og Cap Bantam (5° 52' S. B., 106° 3' Ø. L.), er Coursen D. t. S. Man kan seile ind i Batavias Havn, saavel indenfor som udenfor den store Combuis.

I det chinesiske Hav begynder S. B. Monsunen i April, varer til Begyndelsen af October, og ledsages i Juni, Juli og August af Storm og Regn; i September bliver Vinden foranderlig indtil Ny- eller Fuldmaane i October, da den, efter en heftig Storm fra S. B., forandres til N. D. Monsunen. Denne blæser fra October til April, kraftigst i Januar. Teiphunerne, der regnes

til de heftigste Orkaner, komme i det Chinesiske Hav til alle Narets Tider, og rase heftigst i nogle Dage efter Fuldmaane; de bebudes ved Barometrets stærke Synken, Solens røde Farve ved sin Nedgang, hvorved Horizonten og Skyerne faae et rødligt Skær; de storme heftigst fra N. O., og gaae ved Midnat over til Ø.; naar de blæse fra S. V. og ledsages af Tordenveir, tabe de sig gierne i Byger. I det Chinesiske Hav have Strømmene en nordøstlig Retning, men langs Kysten hyppigere den modsatte, især langs Kysten af Cambodja.

Gaaer man under S. O. Monsunen igiennem Jütphen-Kanalen til China, maa man nøie passe paa Strøm=Rock der netop rager frem over Vandfladen. Fra Button gaaer Coursen udenom Sisters imellem Schabandar-Banken og Two Brothers, vel vogtende sig for Dolphin=Rock, Lynn-Shoal og Brouwers=Shoals, igiennem Strædet ved Banca, der paa Reisen til China er at foretrække for Gaspar=Strædet. Ved Indseilingen i Banca=Strædet maa man vogte sig for Great=Tree=Derne, og holde sig vestlig for Den Lucepara ($3^{\circ} 13' S. B., 106^{\circ} 12' Ø. L.$); ved Udseilingen passerer man imellem Batacarang ($2^{\circ} 0' S. B., 104^{\circ} 53' Ø. L.$), og Frederik=Hendriks Klippen ($1^{\circ} 55' N. B., 105^{\circ} 2' Ø. L.$), idet man lader denne sidste, der kun er synlig ved lavt Vand, i Øst.

(Vil man til Rhio paa Den Bintang (Hoien $1^{\circ} 5' N. B., 104^{\circ} 29' Ø. L.$), holder man sig langs Østkysten af Derne Lingen og Gallant v: Gallang.)

Er man nu passeret imellem Pulo Nor ($2^{\circ} 29' N. B., 104^{\circ} 34' Ø. L.$) og Timoan paa Vestsiden (S. Pt. $2^{\circ} 44' N. B., 104^{\circ} 15' Ø. L.$) og Pulo Domar ($2^{\circ} 44' N. B. 105^{\circ} 23' Ø. L.$) paa Østsiden, og er kommen til Pulo Condore ($8^{\circ} 40' N. B., 106^{\circ} 39' Ø. L.$), og Pulo Sapata ($10^{\circ} 0' N. B., 109^{\circ} 2' Ø. L.$), kan man i Marts, April og Mai vælge den indre Passage imellem Cochinchinas Kyst og Paracel (Tritons Ø, S. B. Punt $15^{\circ} 46' N. B., 111^{\circ} 11' Ø. L.$). Til enhver anden Tid under S. O. Monsunen burde man hellere styre Cour=

jen til Macclesfield-Banken (Nordenden $16^{\circ} 19' N. B.$, $114^{\circ} 33' O. L.$), idet man lod Andrada-, Middelsburg- og Vigia-Banken ligge østlig, og ved St. Johns Øerne seile ind mod Chinas Kyst.

Skulde man ikke kunne naae Pulo Condore for Slutningen af den sydvestlige Monsun, er den her bestrevne Passage ikke længere sikker, og man maa vælge en østligere. Man gaar da, som forhen, fra Pulo Condore til Pulo Sapata, og styrer nu, for at undgaae Andrada Flok og Vigia-Banken, mod N. O. indtil $13^{\circ} N.$ Brede, dernæst N. O. t. O. indtil man faaer Nordenden af Den Luzon (Luconia) i Sigte, hvilket formedelst Farerne langs den sydligere Kyst, ikke maatte skee under $17^{\circ} N.$ Brede. Man seiler derpaa mod Nord langs Kysten indtil Cap Borcador (Bajados) $18^{\circ} 28' N. B.$, $120^{\circ} 38' O. L.$), og gaar nu den lige Cours til Canalen ved Macao (Flagstangen $22^{\circ} 11' 4 N. B.$, $113^{\circ} 32' 0 O. L.$), idet man vel maa lægge Mærke til Pratas-Sandbanken og Pratas Øen ($20^{\circ} 43' N. B.$, og $116^{\circ} 45' O. L.$).

Med N. O. Monsunen kunne Skibe gaae igiennem Lomboc- eller Illas-Strædet øst om Borneo og Philippinerne, imellem Bashsee-Øerne og Formosa til China, eller, efter Omflændighederne, allerede ved Sooloo (Sulu)-Øerne styre Coursen dertil. Den lange østlige Passage til China gaar fra St. Paul Syd om van Diemensland imellem Australiens Østkyst og Ny-Seeland, Øst om Ny-Hebriderne, Salomons-Øerne, Carolinerne, Marianerne, Syd om Formosa igiennem Bashsee-Strædet.

Den korteste Passage fra Port-Jackson til Hindostan og China gaar enten igiennem Torres-Strædet eller udenom Louisiade og New-Britain-, New-Irland-Øerne, Syd om Mindanao igiennem Basilan-Strædet og Sooloo-Øen.

For at gaae fra Pulo Sapata til Manila, maa man, for at undgaae Farer, naae $12^{\circ} 30' N.$ Brede, seile 9 Dr. Mil Nord om Abra-Øen, og styre N. t. O. til Corregidor. Men blæser N. O. Monsunen, gaar Coursen fra Lema-Kanalen langs

N. B. Kysten af Luzon om Cap Bolinao ($16^{\circ} 25' N. B. 119^{\circ} 53' S. L.$) og Cap Capones ($14^{\circ} 54' N. B. 120^{\circ} 3' S. L.$) til Manila.

Tilbagereisen fra Manila igiennem Strædet ved Singapore og Malaca maa gaae for sig medens N. D. Monsunen blæser.

Den bedste Tid for Tilbagereisen fra China til Europa falder imellem Midten af November og Midten af Februar. I Begyndelsen er den østlige Monsun endnu for ubeständig; med N. D. Monsunen foretrækker man den indre Passage imellem Paracels og Kysten af China, Øst om Pulo Timoan og Mor, eller man styrer lige paa Macclesfields-Banke, og dernæst, med Paracel om Styrbord, Bigias og Andrade-Noet om Bagbord, til Pulo Sapata, og videre den paa Høreisen anbefalede Wei, igiennem Banca og Sunda-Strædet. Herfra gaaer den directe Cours et Par Grader sydfør Madagascar til den afrikanske Østkyst, som kan nærmes paa 10 til 12 Mil, og videre, om det gode Haabs Forbiereg.

Med S. D. Monsunen maatte Tilbagereisen fra China foretages, enten mellem Luzon og Mindora, eller udenom Philippinerne, igiennem Macassar- eller Molucca-Strædet og Strædet ved Lombok eller Illas. For den directe Tilbagereise vilde Coursen Syd om Formosa, igiennem den sydligere tempererede Zone af det stille Ocean, om Cap Horn være at anbefale, saafremt man ikke vilde benytte denne Leilighed til at berøre Amerikas Vestkyst.

Skibe, som paa denne Tid ere bestemte fra China til Australien, burde holde sig paa $30^{\circ} N.$ Brede indtil 165° til $170^{\circ} S. L.$ før de styre imod Syd. Men fra September til Februar kunne Skibe, der gaae ud fra Canton til Australien, passere igiennem det chinesiske Hav langs Vestkysten af Borneo igiennem Strædet ved Carimata, Lombok eller Illas om Vestkysten af Australien igiennem Bassa-Strædet.

Passagen fra Canton til Sandwichs-Derne eller Nordamerikas Vestkyst steer Nord for den tredivte nordlige Bredeparallel. Noget Øst for Sandwichs-Dernes Meridian holdes af saaledes at man kommer til Luvart af dem. Til Acapulco vedbliver man at

holde i Parallelen indtil 20 til 30 *Q* Mil fra den amerikanske Kyst, da man holder sydester langs Landet. Passagen fra Amerikas Vestkyst og vestester skeer imellem Wendekredsene. Passagen fra Australien og østester skeer Syd for den tredivte sydlige Bredeparallel.

Fra alle Punkter i Ostindien kan man paa enhver Tid af Aaret foretage Tilbagereisen om det gode Haabs Forbjerg. Fra Bengalen bør man passere Linien imellem 87° til 90° *D. L.*; kommer man derimod fra Madras eller Ceylon, maa man, naar Monsunen ikke er gunstig til Mozambique=Passagen, for at undgaae Orkanerne i Nærheden af Mauritius=Øerne, bestræbe sig for at passere Linien idetmindste under 80° *D. L.*; 1½° Syd for Madagascar nærmer man sig den afrikanske Kyst paa 40 *Q*. Mil. I denne Afstand er man nemlig begunstiget af Mozambique=Strømmen, har Wind, der aldrig blæser directe paa Land, og er mindre udsat for heftige Storme og hoi Sø. Skulde Winden ved Cap Lagullas (Aguelhas) være *S. W.*, saa er det godt, især om Nat-ten, at holde sig langt fra Kysten. Fra det gode Haabs Forbjerg gaaer Coursen directe til St. Helena og Ascension. Man passerer Linien 18° *D. L.* og seiler bidevind, indtil man faaer rum Wind, hvormed man anduver Canalen. Formedelsft den herskende nordvestlige Strøm, (Kennells Strøm) bør man i taaget Veir ikke komme Scilly=Øerne nærmere end paa 56 Favne Vand, men styre Coursen til Cap Lizard. Er man om Vinteren forhindret i, ved astronomiske Jagttagelser at bestemme Skibets Brede=Parallel, saa kan kun Loddet frelse Skibet fra Undergang imellem Scilly=Øerne. Under saadanne Omstændigheder skulde man itide begynde at lodde, for, ved Bundens successive Forandring, at faae nogenledes Vis-hed om Skibets Sted.

Bed Mundingen af Canalen er paa fransk Side Dybden en 8 til 10 Favne større, Sandet større og hvidere, og Stenene større end paa den engelske Side. Den bedste Brede=Parallel til Indseilingen i Canalen er, efter Windens Beskaffenhed, imellem 49° 15' og 49° 25', hvor man paa 11° 18' *D. L.* træffer paa Sand,

blandet med mørkegrønne Daser i en Dybde af 270 til 330 Favne. Havbundens Beskaffenhed bliver den samme, medens Dybden, eftersom man seiler længere mod Ost, rask aftager; paa den store Sole-Bank, $49^{\circ} 4' N.$ Brede $9^{\circ} 55' B. L.$, hvor man træffer paa guult Sand og smaae Stene, beløber den sig kun til 70 Favne. Har man passeret denne Bank, tiltager atter Dybden, og Sandet afbrydes atter af Daser indtil $9^{\circ} 30' B. L.$, hvor denne sidste Bestanddeel af Havbunden aldeles forsvinder Syd for $49^{\circ} 17' N.$ Brede; søndenfor denne Brede = Parallel træffer man reen Sandbund.

Nordligere, paa den 60 Favne dybe Haddock's - Bank, der overflækker denne Parallel under $7^{\circ} 50' B. L.$ i nordvestlig Retning, finder man heller ingen Daser, men grovt, guult og graat Sand med smaa Steen; østfor bliver Dybden større, og Daserne vise sig atter. Fra Vest aftager Dybden fra 67 til 55 Favne imellem 36 og 18 Qv. Miil fra St. Agnes. Bestaaer Havbunden imellem disse to Afstande af lysegraa med Stykker af Muslinger blandet Sand, og bliver brunere i samme Forhold som man nærmer sig Scilly, saa befinder man sig enten Syd for $49^{\circ} 38'$ eller Nord for $50^{\circ} 17' N.$ Brede. Træffer man paa Daser, maa man befinde sig imellem disse Paralleler. Disse ialmindelighed meget sikre Negler kunne, efter længe vedholdende Storm, være mindre paalidelige.

For at undgaae de mange Klipper, der gjør den franske Kyst saa farlig, seiler man gierne opad Canalen i en Afstand af 12 til 24 Qv. Miil fra den engelske Kyst. Fra Lizard til Dunnose aftager Dybden jævnt fra 50 til 30 Favne. Har man passeret Startpoint, og Skibet af en eller anden Grund er forsat sydligt, eller det, formedelst en fra Syd sig nærmende Storm, vilde være hensigtsmæssigere at holde sig ved den franske Kyst, og man under disse Omstændigheder finder, at Dybden pludselig tiltager fra 39 til 55 Favne, saa er man i Nærheden af Casquets, og maa haste med at komme Nord paa i det rette Farvand.

Strømme.

Man skielner imellem to Arter af Strømning:

- 1) den ved stadige Vinde bevirkede Bevægelse af Vandets Overflade, og
- 2) en saadan, som fremkommer idet Vinden ophober Vandet ved Kysterne, og derved tvinger det til at flyde af i een eller anden Retning.

Strømninger vise sig tydeligst i saadanne Have der i ringere Grad ere underkastede Flodens Indflydelse. Efter vedholdende N. V. Vinde er det baltiske Hav idetmindste to Fod over Middelvandstanden; noget lignende viser det caspiske Hav: ved nordlige Vinde staaer Vandet i den sydlige Deel flere Fod høiere end i den nordlige, og omvendt, naar sydlige Vinde i længere Tid have været herskende. Men ogsaa i det atlantiske Hav træffes, efter Vindens Beskaffenhed, Strømme i forskiellige Retninger, af hvilke vi kun ville omtale de mere permanente, (saadanne der skyldes næsten stadigt virkende Marsager), og fremfor alle dem, der hidrore fra Pasfatvindene.

I Sargossa=Øen, imellem Bermudas og de azoriske Øers Længde, samt fra 18° til 24° N. Brede, hersker den, af N. D. Pasfaten dannede, mod S. V. eller V. S. V. gaaende Centralstrøm. Det kunde derfor i Førstningen synes paafaldende, at der i visse Marsstider indtræder en nordøstlig Strøm under Linien, fra 25° til 40° vestlig Længde, hvilken imidlertid maa tilskrives Vindstille og den afrikanske Monsun; langs med Afrikas Nordvest-Kyst og Guinea-Kysten gaaer Strømmen derimod i sydøstlig Retning (den nordafrikanske Strøm og Guinea-Strømmen).

Hovedstrømningerne føre enten varmt Vand eller Koldt Vand.

1. **Varmtvandsstrømningerne.** Ligeoverfor den sydvestlige Centralstrømning i Sargossa=Øen hersker, Syd for Linien, en nordvestlig, der er en Fortsættelse af Havets, ved Pasfatvinden i det stille Ocean opstaaede, vestlige Bevægelse, der har forplantet sig igiennem det indiske Hav. Standset i Bugten ved Zanzibar, og søgende en Udvei

imellem Den Madagascar og Afrika, danner den sydvestlige Mozambique Strøm, der, efterat være kommen forbi det gode Haabs Forbjerg, bevirker den sydatlantiske Strøm, der løber Afrikas Sydvestkyst Nordefter, og slutter sig, vigende for de sydlige koldere Bandedes Tryk, til det atlantiske Hav, ligeledes af Passatvinden paavirkede Bevægelse, tager, med den alt derværende Strøm, en vestlig Retning over mod Amerikas Kyst, og danner saaledes Equatorialstrømmen. Denne deles paa den nordøstlige Kyst af Brasilien i to Arme, af hvilke den ene, den brasilianske Kyststrøm, gaaer langs Sydamerikas Østkyst Syd efter mod Patagoien, og derfor træffer man paa den brasilianske Kyst hyppigere sydvestlige end nordvestlige Strømninger. Imellem 30° og 40° S. B., løber i østlig Retning, den sydlige Foreningsstrøm imellem den brasilianske Strøm, den sydatlantiske Strøm og Cap-Strømmen. Foreningsstrømmens Fortsættelse 5 til 6° Syd for Cap ind i det indiske Hav kaldes den tilbageløbende Strøm. Imellem den sydatlantiske, den equatoriale, den brasilianske Strøm og Foreningsstrømmen løber den af Sydøst-Passaten dannede Centralstrøm. Equatorialstrømmens anden Arm forstærkes ved den af Nordøst-Passaten dannede Centralstrøm, og bevæger sig ind i det caribiske Hav og den mexicanske Bugt, som den atter forlader ved Cap Florida, og nu danner Golfstrømmen, der i omtrent 60 til 75 Qv. Meils Afstand fra Kysten bevæger sig i nordøstlig Retning til henimod Cap Hatteras, hvor den bøier mod Øst og taber sig i Sargossa-Søen; dog kan den undertiden spores fra Vest for Azorerne til henimod den portugisiske Kyst. Strømmens Kraft, der i Begyndelsen er temmelig betydelig (imellem Cap Florida og Bahama-Derne bevæger den sig med en Hastighed af 3 til 4 Qv. Meil i Timen) aftager efterhaanden mod Nord. I August og September er den stærkest, eftersom Solen paa denne Aarstid forstærker Passatvinden, og som en Følge heraf ogsaa Centralstrømmen*). Skibe, der gaae fra Europa til Amerika, maae seile enten

*) See de 2 næstfølgende Sider.

Strømmenes Middelvevægelse i 24 Timer.

	Middelvevægelse i 24 Timer er		80 Dvart-Smit.
Cap-Strømmens	—	—	15 —
Den sydatlantiske Strøms	—	—	60 —
Equatorial-Strømmens	—	—	30 —
Den caribiske Strøms	—	—	35 —
Golfstrømmens i det atlantiske Hav	—	—	10 —
Den af Nordost-Passaten dannede Centralstrøms	—	—	10 —
Den nordatlantiske Centralstrøms	—	—	30 —
Kennels-Strømmens	—	—	25 —
Den nordafrikanke Strøms og Guinea-Strømmens	—	—	20 —
Den brasilianske Kyststrøms	—	—	10 —
Den af Sydost-Passaten dannede Centralstrøms	—	—	15 —
Den sydlige Foreningsstrøms	—	—	30 —
Den tilbageværende Strøms	—	—	— —
Cap Horn-Strømmens	—	—	— —
Den peruanske Kyststrøms	—	—	— —

**Golfstrømmens Bevægelse i de forskjellige Dele af Floridastrædet, og i alle Aarets
Maaneder med Undtagelse af Januar.**

Maaned.	Fra Indgangen til Snebringerne ved Bemini.			Fra Snevingerne ved Bemini til Munden i Oceanet.			Fra Munden i Oceanet til den 31te Parallel.			Middel af Alle		Middel fra Snevingerne til den 31te Parallel.				
	Strømmens Bevægelse i 24 Timer, angiven i Dvart-Smilt (60 = 1°).															
	Antal af Observ.	Bevægelse			Antal af Observ.	Bevægelse.			Antal af Observ.	Bevægelse.			Antal af Observ.	Middel af Alle	Antal af Observ.	Middel af Alle
		Størst	Middel	Mindst		Størst	Middel	Mindst		Størst	Middel	Mindst				
		Q. M.	Q. M.	Q. M.		Q. M.	Q. M.	Q. M.		Q. M.	Q. M.	Q. M.				
Januar																
Februar	1	52	52	52	1	72	72	72	"	"	"	"	1	62		
Marts	7	97	59 ₃	34	5	120	72 ₆	31	1	97	97	97	13	72	6	71
April	1	60	60	60	1	63	63	63	2	34	33 ₆	33	4	52 ₆	3	53 ₀
Mai	7	72	51 ₆	36	1	"	80	"	"	"	"	"	7	51 ₆	"	"
Juni	1	72	72	72	1	60	60	60	"	"	"	"	2	66	1	60
Juli	5	48	28 ₈	12	2	96	60	25	1	80	80	80	8	56 ₃	3	70
August	5	72	63	35	3	120	103	78	1	84	84	84	9	78 ₆	4	98
September	2	57	42 ₅	28	"	"	"	"	3	88	84 ₆	78	5	63 ₆	3	84
October	2	62	46	32	2	26	25	24	3	65	39 ₆	15	7	37	5	42
November	2	22	18	14	1	70	70	70	"	"	"	"	3	41	1	38
December	5	68	42 ₈	12	3	79	68	50	1	38	38	38	9	49	4	53

Medd.

Nord for 44° eller Syd for 37° N. Brede for at undgaae Golfstrømmen, medens de til Europa bestemte kunne forkorte Rejsen ved at holde sig i Golfstrømmen. Gaaer man ad den nordlige Passage, vil man i Nærheden af Amerika træffe paa en sydvestlig Modstrøm. Om man befinder sig i Strømmen eller ei, opdages ved Hjælp af et Thermometer: Vandet, som kommende fra den hede Zone, er nemlig omtrent 5° R. varmere end Luften, og betydeligen varmere end det omgivende Vand. Strømgrænsen kendes let paa den krusede Havflade, den sydlige desuden paa Søgræsset. Paa den nordlige Side er Strømmen kraftigst, medens den paa den sydlige bliver uregelmæssig, undertiden tilbagesløvende.

2. Koldtvandsstrømningerne udgaae derimod fra Polaregnene, og vedligeholdes v.d., at det koldere og derfor tættere Vand fortrænger det varmere og lettere paa Hæbets Bund, hvor det nu selv opvarmes, stiger og bortdunster paa Overfladen. Thermometer=Jagttagelser have godtgjort dette; ved disse er det beviist, at selv under Equator er Vandet i en vis Dybde affiolet til den Temperatur, hvorved Is begynder at smelte.

Fra Davids=Strædet udgaaer mod Syd en Koldtvandsstrøm, Sudsønsbay=Strømmen, der snoer sig om Kysten af Newfoundland. Fra det nordlige Ishav udgaaer den arctiske Strøm, som løber langs Grønlands Østkyst sydester og forstærker Sudsønsbay=Strømmen. Imellem 50 og 60° N. Br. bryer den arctiske Strøm mod Øst, og danner den nordatlantiske Centralstrøm, som ud for Norges og Skotlands Kyst gaaer imod Øst, medens Retningen i den viscaiske Bugt er østsydøstlig, langs Portugals Kyst og Nordafricas Vestkyst sydøstlig og sydlig.

Da sydvestlige Vinde fordetmeste ere fremherskende i den nordlige Deel af det atlantiske Hav, saa ophobes derved Vandet i den viscaiske Bugt, og, da det maa slyde af imod Nord, dannes saaledes en efter Windenes Bestaaffenhed meer eller mindre stærk nordvestlig Strøm (Mennells Strøm) foran Mundingen af den engelske Kanal.

Den bestandige Strømning giennem Strædet ved Gibraltar

til Middelhavet antages almindeligen at have sin Grund i den stærke Fordampning, der maa have en saa meget større Indflydelse som kun saa Floder af Betydning udgyde sig i Middelhavet. Af den modsatte Grund vil Vandet ved Vindstille strømme fra Kattegattet til Nordsøen. De samme Phænomener lade sig imidlertid ogsaa forklare af Modstrømme i betydelig Dybde under Overfladen.

Fra det sydlige Fjshav udgaaer i nordlig Retning, omtrent midt imellem Australien og Sydamerika, den antarktiske Strøm, som imellem 50° og 40° S. Br. tager en østlig Retning mod Sydamerika. Paa Græden af Chili deler denne Strøm sig i to Arme, af hvilke den ene (den under Navn af den peruanske Kyststrøm bekendte Koldtvandsstrøm) løber Nord efter langs Sydamerikas Vestkyst, naaer Equator ved Galapagos-Øerne, hvor den bøier mod Vest og danner nu Equatorialstrømmen. Den peruanske Kyststrøm kendes let ved, at den har en lavere Temperatur end det tilgrændsende Vand. Den anden Arm af den antarktiske Strøm løber langs Sydamerikas Vestkyst sydester og omkring Cap Horn mod Øst.

Syd for Cap Horn, det gode Haabs Fjrhjerg og Australien løber en østlig Strøm.

(Berghaus har — i *physicalischer Atlas oder Sammlung von Karten auf denen die hauptsächlichsten Erscheinungen der anorganischen und organischen Natur nach ihrer geographischen Verbreitung und Vertheilung bildlich dargestellt sind*; 1ster Band, 1845 Gotha, — givet en meget fuldstændig Beskrivelse over Vindene og Strømmene, hvortil Læserne henbises.)

Gangen af et af Louis Urban-Zürgensens's Chronometre (Nr. 36) af den nye simplificerede Construction (uden Snekke og uden Riede), medgivet paa Prøve paa et Togt til Island ic. i Sommeren 1845 med Orlogsbriggen „Mercurius“.

S nyt Archivs 3die Bind Side 171 og følgende findes meddeelt Notitser om et, den lgl. Sætat tilhørende Chronometer af en ny Construction, forfærdiget af Louis Urban-Zürgensen; det hvorom vi her meddele Beretning er, skøndt mindre, af samme simple Bygningsmaade. Et Metal-Thermometer, anbragt af Kunstneren inde i Chronometret selv, angiver Instrumentets Temperatur paa Uhrskiven efter Reaumur Scale.

Resultatet af den anstillede Prøve er:

- 1ste. At Chronometret 36 har gaaet bedre end de andre, den lgl. Sætat tilhørende Chronometre, medgivne Briggen „Mercurius“, ihvorvel iblandt disse især det mærket Nr. X har gaaet godt;
- 2det At Chronometret 36 paa det Nærmeste har den samme Gang ombord som iland; og
- 3die At Chronometret 36 kun saare lidet eller maaskee intet har forandret Gang ved Kanonerne's Afkyring ombord, ihvorvel dette har havt eller i det Mindste synes at have havt Indflydelse paa de andre Uhres Gang, forinden de, under Skuddene, bleve anbragte paa en Madrats.*)

Observationerne selv ere forøvrigt følgende:

**Sammenligning imellem Souhr X og Souhr af Jürgensen
36 ombord i Briggen Mercurius paa dens Tozt i
Sommeren 1845.**

Datum.	Stand af X imod Jür- gensens 36	Forskjel i 24 Timer.
10 Juli	+ 0'. 1 ^m . 5 ^s , ₈₈	
11 —	— — —	—
12 —	+ 0', 1 ^m . 22 ^s , ₆	—
13 —	+ 0. 1. 31, 0	8 ^s , ₅
14 —	+ 0. 1. 40, 0	9, 0
15 —	+ 0. 1. 49, 0	9, 0
16 —	+ 0. 1. 59, 0	10, 0
17 —	+ 0. 2. 8, 6	9, 6
18 —	+ 0. 2. 18, 0	9, 6
19 —	+ 0. 2. 27, 0	9, 0
20 —	+ 0. 2. 37, 0	10, 0
21 —	+ 0. 2. 48, 0	11, 0
22 —	+ 0. 2. 59, 0	11, 0
23 —	+ 0. 3. 9, 0	10, 0
24 —	+ 0. 3. 19, 0	10, 0
25 —	+ 0. 3. 29, 0	10, 0
26 —	+ 0. 3. 38, 0	9, 0
27 —	+ 0. 3. 46, 6	8, 6
28 —	+ 0. 3. 56, 0	9, 6
29 —	+ 0. 4. 5, 6	9, 6
30 —	+ 0. 4. 15, 0	9, 6
31 —	+ 0. 4. 25, 0	10, 0
1 August	+ 0. 4. 32, 6	7, 6
2 —	+ 0. 4. 41, 0	8, 6
3 —	+ 0. 4. 48, 0	7, 7
4 —	+ 0. 4. 57, 6	8, 8
5 —	+ 0. 5. 5, 6	8, 0

Paa Kort-
archivet.

Datnm.	Stand af X imod Jür- gensens 36.	Jorffiel i 24 Timer.
6 August	+ 0', 5 ^m , 13 ^s , 3	7 ^o , 8
7 —	+ 0. 5. 20, 8	7, 6
8 —	+ 0. 5. 28, 5	7, 7
9 —	+ 0. 5. 36, 6	8, 0
10 —	+ 0. 5. 44, 5	8, 0
11 —	+ 0. 5. 53, 5	9, 0
12 —	+ 0. 6. 2, 5	9, 0
13 —	+ 0. 6. 11, 3	8, 8
14 —	+ 0. 6. 20, 5	9, 2
15 —	+ 0. 6. 29, 0	8, 5
16 —	+ 0. 6. 37, 5	8, 5
17 —	+ 0. 6. 46, 0	8, 5
18 —	+ 0. 6. 53, 7	7, 7
19 —	+ 0. 7. 3, 0	9, 3
20 —	+ 0. 7. 11, 5	8, 5
21 —	+ 0. 7. 19, 0	7, 5
22 —	+ 0. 7. 26, 5	7, 5
23 —	+ 0. 7. 34, 5	8, 0
24 —	+ 0. 7. 43, 0	8, 5
25 —	+ 0. 7. 51, 0	8, 0
26 —	+ 0. 7. 59, 5	8, 5
27 —	+ 0. 8. 8, 5	9, 0
28 —	+ 0. 8. 17, 0	8, 5
29 —	+ 0. 8. 24, 5	7, 5
30 —	+ 0. 8. 32, 0	7, 5
31 —	+ 0. 8. 39, 0	7, 0
1 Septbr.	+ 0. 8. 47, 0	8, 0
2 —	+ 0. 8. 55, 5	8, 5
3 —	+ 0. 9. 3, 0	7, 5
4 —	+ 0. 9. 10, 0	7, 0

Datum.	Stand af X imod Jürgensens 36.	Forskiel i 24 Timer.
5 Septbr.	+ 0'. 9 ^m . 17', ₀	7', ₀
6 —	+ 0. 9. 24, ₀	7, 0
7 —	+ 0. 9. 31, ₀	7, 0
8 —	+ — —	—
9 —	+ 0'. 9 ^m . 44', ₀	—

Paa Kort-
archivet.

Daglig Gang forinden Ubrene kom ombord: X ÷ 6^s₂₈ og Jürgensens 36 ÷ 13^s₃₄.

Daglig Middeltgang paa Reisen: X ÷ 4^s₂₇ og Jürgensens 36 ÷ 12^s₇₈.

Genimod Middag den 31. Juli blev der ombord i Briggen skudt 60 løse Skud, hvilket synes at have haft Indflydelse paa Ubrenes Gang. Naar der senere blev skudt ombord, sattes Ubrene paa en Madrats og tildækkedes med et Tæppe.*)

Marsviinsjagten i Lille-Belt, og Grindefangsten ved Færøerne.

(Meddeelt af Capitain-Lieutenant C. Irminger.)

Ullerede langt tilbage i Tiden er Marsviinsjagten drevet i Lille-Belt af Middelfart Kjøbstæds Indvaanere som en Rettighed, hvorom der havde en Vedtægt og Straa fra Aaret 1693 (see Collegial-tidenden for 1820).

Marsviinsjæger-Lauget bestaaer af 30 Interessenter, og det aarlige Udbytte af Fangsten deles i 31 Lodder, hvoraf 1 Lod tilfalder Nicolai Kirke i Middelfart.

*) Ovenstaaende Tabel, er meddeelt af Briggens Chef, Pr. Capitain-Lieutn. Proffilius.

Endstindt Marsvinene næsten hele Maret igiennem findes i vore Farvande, har man dog bemærket, at de i Løbet af Sommeren, og især i den sidste halve Deel af August, trække hyppigere Syd end Nord efter igiennem Lille-Belt, dog i Almindelighed kun enkeltviis, eller i smaae Flokke, sjelden mere end 3 à 4 Stykker samlede.

I Løbet af November begynde Marsvinene at samle sig i større Flokke og forlade Østersøen for at trække Nord efter. Denne Vandring vedbliver til hen i Februar, dog komme de Fleste imellem Medio November og Juul, og ere paa denne Tid ogsaa fedest.

At Marsvinene om Efteraaret forlade Østersøen, er uidentviis af Naturdrift, for at undgaae Vinter og Havlæg. Denne Formodning bestyrkes ved den Kiendsgierning, at usædvanlig riiig Marsviinsjagt bebuder nær forestaaende haard Frost.

Da Marsvinene i Almindelighed gaae imod Vinden, indfinde de sig hyppigst i Lille-Belt med Vinden fra S. V. til N. V. Bedholdende vestlig Vind giver derfor bedst Udbytte. Med nordlig Vind søge de Fleste nord paa igiennem Store-Belt. Med sydlig og østlig Vind, komme de paa denne Aarstid sjelden i Lille-Belt, og, mærkeligt nok, Erfaring har viist, at de heller ikke med disse Vinde, hvormed Strømmen næsten altid er Syd fra, lade sig drive af Jægerne, hvilket derimod lykkes fortrinligt med vestlig Vind, idet nemlig Lydbølgen forplanter sig til dem med Strømmen, der med vestlig Vind saagodtsom udelukkende er Nord fra.

Jagten er kun indbringende, naar Marsvinene komme i større Flokke, og i den Tid drives den derfor udelukkende af Laugets Interessenter — nemlig fra Mortensdag til Kyndelmisse. Efter Kyndelmisse ophører Jagten for Interessentkabet's Megning, men det er tilladt Enhver i Lauget at benytte den efter denne Tid; dog er denne Efterjagt som kaldes Gribsjagt kun lidet lønnende: thi deels er Vandringen saagodtsom ophævet, og deels ere Marsvinene magre og kaste Griise. Det hænder dog, at der efter en meget haard Vinter, som har forbindret Vandringen Nord efter, endnu efter Kyndelmisse kan fanges endeel Marsviin.

Jagten drives med 10 Baade, 3 Mand i hver Baad.

Fra Mortensdag til Kyndelmisse, naar Vinden er vestlig, møde alle Marsviinsjægere*) med deres Baade ved Dagbrækningen i Bugten a**) synden for Middelfart, og begive sig til de for Jagten nødvendige Stationer.

2 Baade b, b, som kaldes Søebaadene, tage deres Plads noget synden for Fænsø, for at give Signal naar der vides Sviin synden for Stenderuphage, og tillige for at forhindre disse fra at passere Nord efter, igiennem det brede Farvand imellem Fænsø og den slesvigste Kyst. Disse Baade forblive som oftest paa denne Station fra om Morgenen til Solens Nedgang.

2 Baade c, c, stationeres noget norden for Nordkøehage,

*) § 28 af Laugaanordningen siger: Enhver, som bagtaler sine Laugsbrodre, eller med andre Uqvemsord fornærmer deres gode Navn og Rygte, bør bøde 2 Rbd. Sølv til Laugets Kasse. Blandt Uqvemsord regnes Ordet „Svinedriver“.

**) See medfølgende Situationskaart.

for at hindre Svinene fra at undflye igiennem det dybe Lov, som adskiller Fænce fra Fyen.

3 à 4 Baade lægge til Land ved Sydkoiehage hvorfra Jægerne observere Sæbaadene.

Saa snart en Marsviinsflof kommer i Sigte synden for Stenderuphage, reiser sig den agterste Mand i den sydligste, eller i begge Sæbaadene, hvilket er Signalet for de ved Sydkoiehage stationerede Jægere. Marsvinene opdages naar de komme over Båndskorpen med Blæsehullet for at trække Beiret, hvorved de da faae en tilsyneladende fremadvæltende Bevægelse, naar de dukke under igjen.

Naar nu disse Dyr's Instinkt bringer dem til at søge op ad det brede, dybe Farvand imellem Fænce og den slesvigiske Kyst, begynde Marsviinsjægerne paa Sæbaadene at slaae raskt paa Båndet, med lange boielige Stænger, omtrent saa store som Bønne-stager, og, til Underretning for de andre Jægere, slaae de saamange Slag, som de antage der er Sviin i Flokken. Oftere har jeg deeltaget i disse Jagter og undret mig over den Noiaagtighed hvorved den øvede Jæger, endog paa lang Afstand, kan bedømme Antallet paa de i Flokken værende Marsviin; meget sjelden feiler han meer end 1 à 2 Sviin paa en Flof af en halv Snees Stykker og derover.

Endog paa en Afstand af 500 til 600 Alen lystre Svinene „Slag“, som Jægerne kalde det, forandre deres Cours, og søge oftenom Fænce. Imidlertid sætte Jægerne ved Sydkoiehage fra Land, og naar Svinene ere komne omtrent udenfor Gamborg-Fjord, begyndes Pladskningen paa Båndet med Stængerne fra Baadene c, c, saavel som fra de Baade d, d, der vare ved Sydkoiehage, og som imidlertid saa stille som muligt have dannet en Halvcirkel omkring Flokken. Svinene jages nu ind ad Gamborg-Fjord, forfulgte af Baadene fra Sydkoiehage under idelig Pladskning paa Båndet.

Udenfor Svingsøes Best-Hul ligger en Baad e. Ved Pladskning herfra forhindres Svinene fra at søge længer op i Fjorden, og vende om, men da de nu møde Baadene der satte efter dem

ind ad Fiorden, bliver der ingen anden Udvei for de nu aldeles forvildede Dyr, end at søge ind i Bugten f, nordenom Svinge.

Undertiden hændes det, at Marsvinene løbe forbi den ved Svinge stationerede Baad (e), og heelt ind i Gamborg-Fjord; naar dette er Tilfældet, sendes een eller flere Baade ind efter dem, og de drives da tilbage paa sædvanlig Maade til Bugten f, indenfor Svinge.

Fra N. D. Hullen af Svinge er et omtrent 120 Favne langt Garn, g, der naaer fra Bunden til nogle Fod over Vandflorpen, med omtrent $\frac{1}{4}$ Deel af dets Længde fastgjort til endeel Pæle, der ere nedrammede fra Strandkanten og ud efter; de andre $\frac{3}{4}$ Dele af Garnets Længde ere nedskudte i en Baad, og føres nu, da Svinene have passeret N. D. Hullen af Øen, i en Bue ind ad mod Bugten, for at standse Marsvinene naar de søge ud igien.

Naar Marsvinene møde Grunden i det Indre af Bugten, vende de om, og da Dybet af denne Bugt løber langs Landet ved Svinge Siden, søge de denne Wei, og tørne da imod det fra Hullen udsatte Garn, fra hvis yderste Ende Baadene imidlertid have dækket en Halvcirkel. Derefter slutte Baadene tættere og tættere hen imod Garnet, for end bedre at sikre sig Dyrene. Marsvinene holdes nu indesluttede paa dette snævre Rum, imellem Baadene, hvorfra der ideligen slaaes paa Vandet, Garnet og Stranden. En Baad roer derpaa ud med et andet Garn, der ligner dem man trækker Fisk med i Dammene, kun med den Forstiel, at dette er betydeligt sværere, og omspænder dermed Marsvinene, saaledes, at begge Gænder af Garnet naae Strandbredden, hvor Marsviinsjægerne møde for at hale ind paa dette sidste Garn. Saasnart det er halet saa langt ind, at Marsvinene komme paa Grund, vade Jægerne med deres hvide Vandstovler i Søen, tage fat paa Marsvinene, slæbe dem iland, og stille dem med lange Knive, som andre Sviin.

De $\frac{3}{4}$ Dele af det først omtalte Garn stydes derefter i den dertil bestemte Baad igien, de andre Baade tage tilbage til deres

Station ved Sydkøbenhavn, og Alt gives klart til at tage imod en Flok igjen.

Paa den bedste Jagtdag, jeg har været tilstede, dræbtes 3 forskellige Flokke, i Alt 79 Marsviin. Dette gjaldt for en meget god Jagt, endstviidst der undertiden er dræbt over 100 paa een Dag.

Naar man skal regne fra den længe vedholdende gryntende og stønnende Lyd, disse Dyr udstøde efterat være stukne, troer jeg ingenlunde at Dødskampen er let. Jægerne mene, at Hunnerne, der er med Grise, ere mere seiglivede end de andre.

Et almindeligt Marsviin giver imellem 2 og 3 Lis pund Spæk, dog findes enkelte der kan give over 4 Lpd. Af Spækket brændes Tran, og 1 Lpd. giver omtrent 3 Rander.

Antallet af Marsvinene, som ere dræbte paa disse Jagter i de sidste 11 Aar, er følgende:

Winteren imellem 1834 og 35	— 1684	Stkr.
— — 1835 = 36	— 1215	—
— — 1836 = 37	— 1416	—
— — 1837 = 38	— 653	—
— — 1838 = 39	— 886	—
— — 1839 = 40	— 657	—
— — 1840 = 41	— 683	—
— — 1841 = 42	— 793	—
— — 1842 = 43	— 1395	—
— — 1843 = 44	— 1079	—
— — 1844 = 45	— 330	—

At Antallet er saa ringe fra 1844 til 1845, er en Følge af den tidlige og vedholdende haarde Vinter, som hindrede Marsvinenes Vandring Nord efter.

Naar Isen bryder op om Foraaret, er det ikke sjældent, at der efter haarde Vintre, findes en Mængde døde Marsviin.

Optegnelser om Fangsten af en anden Delfhin-Art, som paa Færøerne kaldes Grindehvalen (Delphinus Globiceps).

Dette Dyrs Hoved er kort, tykt og næsten kuglerundt. Blæsehullet omtrent lodret over Dinene. Dinene smaae. Kroppen temmelig langtrukken. Ryggen og Siderne glindsende sorte, og langs under Bugen en hvid Stribe. See medfølgende Tegning.

Grindehvalerne komme hyppigst under Færøerne Sommer og Efteraar, meest med Smaaregn og taaget Veir, hvilket Færingerne kalde Grindemorke eller Grindeveir, altid i Stimer eller Flokke af meget forskiellig Størrelse — man ser Flokke paa en halv Snees og andre paa meer end 5 à 600.

Grindefangsten er for disse Øboere en sand Betsignelse. Af Spættet nedfaldes noget til Huusboldningerne, men den langt større Deel benyttes til Tran. Riødet, som Færingerne kalde „Trosten“, spises kogt, saavel ferskt som vindtørret; det er grovere og mere træblet end Drekiød, og endskiøndt Færingerne spise det gierne, har jeg dog ikke kunnet finde det velsmagende.

Er der Overflødighed af Grindekiød, gives det ogsaa til Køerne, som æde det med Begjærighed. Hvalmaverne bruges til at opbevare og transportere Tran i til Handelsstederne; — Strimler af Finnerne bruges til Narebaand, og flere Dele af disse Dyr komme saaledes Indbyggerne til Nytte. Det er derfor med Grund at Landt i sin Beskrivelse over Færøerne siger: „det er ei at undres over, at endog det blotte Ord, „Grind“, er en glædelig Benævnelse for Færøboerne; ere nogle af dem ved een eller anden Leilighed forsamlede, og der fattes Materie til Discours — hvilket dog sjelden hænder dette Lands Folk — der nævne man kun Ordet „Grind“, og Alles Ansigt vilde opklæres, og Enhver bliver snaksom, og naar der kommer Grindebud, d. e. et isende Budskab om, at man har seet eller driver med en Grinde-Flok, kommer der som en electrisk Bevægelse og Røring i den hele Bye fra Puslingen til den bedagede Dsding “

Føringerne falde i daglig Tale en enkelt Grindehval, blot Hval, derimod en Flok eller Stime, en Grind.

Naar en Grind bliver opdaget, hvilket oftest sker fra Fiskerbaadene, naar de ere ude paa Havet, heises strax paa den Baad, hvorfra Grinden først saaes, en Sotroie paa Toppen af Masten. Ved dette Signal forene alle de i Nærheden værende Baade sig i største Hast ved Grinden, og slutte en Halvkreds om den, for at forhindre den fra at søge bort igien, indtil et større Antal Baade har samlet sig, og Drivningen kan foretages med tilbørlig Sikkerhed. Undertiden er Grinden meget urolig, og lader sig kun vanskeligt drive, og det hænder ofte, at Føringerne jage efter den i flere Dage og Nætter, gientagne Gange indeslutte den, og dog tilsidst, trods dette særdeles mojsommelige Arbejde, nødsages til at ophøre med Forfølgelsen, og være Vidne til at den gaaer til Søes igien.

Ofte opdages Grinden fra Fjeldene, hvorfra man i lang Afstand kan see Hvalerne naar de puste eller sprude.

Kan Signalet fra Baaden, eller Grinden, ikke sees fra Land, roer en af Baadene af al Kraft til nærmeste Bøigd, for at bringe Efterretningen derom. Tilbud sendes fra Bøigd til Bøigd, og det grændser næsten til det Utrolige, med hvilken Hurtighed Føringerne i slike Tilfælde tilbagelægge Veiene over deres steile Fjelde, og længe forend Tilbudet naaer den anden Bøigd, er dets fjerne Naab: „Grindabo! Grindabo!“ allerede bleven hørt, og hele Bøigden sat i Bevægelse. Tillige gives Signal fra Fjeldene, enten ved udspændte Lagener, eller ved Røg af antændt Hs eller deslige, for at underrette de andre Ders Beboere om, at der er Grindebud; af Signalerne sees tillige i hvilken Retning Grinden er, og som en Løbrild er Naabet „Grindabo!“ over Der og Bøigder, og gienlyder overalt paa Fjeld og i Dal.

Saasnart dette Glædens Budskab rygtes i en Bøigd, ile alle Mand, der kan trække paa en Nare, til Baadene, medtagende deres Grindeknive og Hvalspyd. Knivene ere lange, bredbladede og meget skarpe, og bæres i et Bæderbælte med Bæderstede. Hvalspudet eller Landsen bestaaer af en tveægget Klinge, omtrent 3 Tommer

bred og 12 à 14 Tommer lang, befæstet til et 8 til 10 Fods langt Skaf, som med en Line er fastgjort til Baaden, og inden saa Minuters Forløb flyve Baadene afsted, for at deeltage i Fangsten. Baadene ere spidse i begge Ender, temmelig skarpe, og roes af 8 til 10 Mand. Baadens Fører er ved Noret. See medfølgende Tegning.

Da jeg i 1844 var paa Færøerne, var det et af mine firreste Ønsker at see en Grindefangst; jeg fik ikke alene dette Ønske opfyldt, men var endog saa heldig at faae Leilighed til at deeltage i Fangsten, hvorom jeg i Korthed skal meddele Følgende.

Den 29de Juni om Morgenen Kl. 5 vækkedes jeg ved Raabet: „Grindabo“, i Børgden Midvaag paa Vaagø; det var ret hvad Færingerne kalde godt Grindeveir, tyk Luft med Støvregn. Grinden var om Morgenen Kl. 3 bleven seet fra en Fiskerbaad, omtrent 3 Miil synden for Vaagø. Et ualmindeligt Nøre kom i Børgden, i et Nu vare de letroende Baade bemandede, og kortefter ude af Sigte.

Da Grinden bedst lader sig drive imod Vinden og med Strømmen *), var det en almindelig Mening, om Alt gik efter Ønske, at Midvaag med denne Vind vilde blive udseet som det Sted,

- *) Som et Beviis paa, med hvilken Styrke Lydbølgen forplanter sig med Strømmen, anfører jeg Følgende: I afvigte Juli Maaned, var jeg en Formiddag med Herr Secretair Boyes Lyftkutter „Marie“, med haardt synden Vande og flau syblig Brise, imellem Nordhukken af Hveen og Humlebek, altsaa henved 4 Miil fra Kjøbenhavn. Jeg sad i Kabytten, da der fra Holmen spredes en Salat, som for hvert Skud frembragte en svag rystende eller dirrende Bevægelse, der tydelig følte i Kabytten. Paa Dækket derimod mærkedes Intet til denne Bevægelse, men der hørtes kun Lyden af de fjerne Skud. Da nu denne Bevægelse paa en saa lang Afstand saa følelig forplantedes igiennem Kutterens Bund, finder jeg det ingenlunde usandsynligt, at ovennævnte Paddy, der have en saa stor Overflade til at modtage ydre Paavirkning, ved Slaaen paa Vandet, ved Steenfasten og deslige, paa nær Afstand, fornemme ligesom et svagt Slag eller Stød, især naar Lydbølgen føres til dem med Strømmen, og deri ligger uden tvivl Grunden til, at disse Dyr kan drives med ligesaa megen Sikkerhed i det aabne Hav, som man driver Kreaturer henad en Landevei.

hvor Drabet, (som Færingerne kalde det), maatte gaae for sig; thi Midvaag ligger ved en jevnt opgaaende flad Strandbred, inderst i en dybt indlobende Bugt, hvor Baadene, naar Grinden er dreven ind, godt kan indeslutte og dræbe den, hvorfor ogsaa dette Sted kaldes en god Hvalvaag.

En Deel af den tilbageblevne Befolkning samlede sig paa saadanne Steder, hvorfra der havde en viid Udsigt til Søes. Conversationen dreiede sig naturligtviis om Grinden. Desværre kunde Intet sines, da Taagefkyerne, der alt imellem væltede ned fra Fjeldene, eller den fine Regn, idelig hindrede Udsigten. Henad Kl. 9 klarede det op, men endnu saaes Intet til Grinden.

Endskiondt Blikket længselsfuldt stirrede ud over Havet, vare dog Alle enige om, at Grinden ikke kunde ventes ind før Middag, fordi Floden først skulde begynde Kl. 11, og man ikke kunde gaae iværk med Drivningen forend Strømmen kom med.

Endelig — henimod Kl. 11 — opdagedes, til Alles Glæde, først 3 Baade; sidstefter taltes 14; men endnu var man fra Land ikke i Stand til at bedømme, om Baadene kom tilbage med uforrettet Sag, eller om de dreve Grinden. Lidt efter lidt dukkede flere og flere Baade op over Horizonten, man troede at kunne stikne, de vare i Linie eller Halvkreds, altsaa isærd med at drive, og strax efter saaes indenfor Baadene en Skumstribe, omtrent som en Strømlobling. Dette var Grinden: dens stærke Fart, tilligemed Hvalernes idelige Pusten, tilveiebragte denne Strømlobling lignende Skumstribe.

Fra den tidlige Morgenstund havde imidlertid en Mængde Baade begyndt at samle sig ved Grinden. Man havde ogsaa der bestemt sig for Midvaag, som det bekvemteste Sted, og endskiondt det ikke mang'ede paa Baade, maatte dog Grinden „gjemmes“*) medens det var Ebbe, fordi Strømmen var imod.

*) Færingerne kalde det at „gjemme“ Grinden, naar de holde den indesluttet eller omspændt saaledes, at den omtrent bliver paa samme Plads, indtil Vind, Veir eller Strøm tillader dem at be-

Med Floden begyndte Drivningen, som bestaaer i, at der med Baadene, hvorfra der raabes, stoes og kastes med Stene, dannes en Halvkreds om Grinden, og roes hen i den Retning, man vil have den. Hvalerne, der søge at undgaae Baadene, drives saaledes fremad.

Jo nærmere de kom Baagoe, jo mere concentreredes Baadene, saa den om Grinden sluttede Halvkreds blev mindre og mindre, og Kl. 12½ foer hele Grinden, forfulgt af 71 Baade, bemandede med 670 raske, haardsføre Esfolk, ind i den, af hvie male-riste Fjelde begrændsede Midvaags Bugt. Saavel Hvaler som Baade, hvoriblandt ogsaa den med Troien paa Masten, fløi afsted med en piilsnar Fart; det var ligesom Baadene vilde kappes i Hurtighed med Hvalerne, og Færringerne halede ud paa Klarerne, som om det gjaldt deres Liv. Jo nærmere de arme Dyr kom Landet, desto uroligere bleve de. Flere Gange vendte Flokke paa 40, 50 og Flere om, og forsøgte at bryde igiennem ved at dukke under Baadene, men de modtoges altid af en saa voldsom Steenregn, at de som oftest strax vendte om igjen. Kom de imidlertid saa nær, at de kunde rammes med de til Fisterlinerne fastbundne større Stene, bleve ogsaa disse slyngede imod dem, og Stenene halede ind igjen, og for end ydermere at drive dem tilbage, var der en Raaben og Støien, en Stoien ved at støde Klarerne imod Tollegangene og deslige, at Hvalerne, om de ogsaa havde banet sig Wei forbi en Deel af de forreste Baade, dog altid bleve tilbagedrevne igjen af de bageste.

Endskiondt det var stille og snuvt Veir, lignede Bugten dog, ved de ængstede Dyrs hurtige Afstedsfaren til alle Sider, et uregelmæssig oprørt skummende Hav, der satte en betydelig Brænding paa Stranden, og med Hvalernes idelige Pusten, var det en Støien

gynde Drivningen. Prøve Hvalerne paa at bryde igiennem, drives de tilbage ved Steenkast, Raaben og Støien, hvilket som oftest lykkes; saaledes glemmes ikke sjældent flere hundrede Hvaler, en heel Ebbe eller Flodtid, ja endog hele Dage og Nætter over, indtil det beleilige Tidspunkt for Drivningen er kommet.

og Brusen, hvorom man neppe danner sig en klar Idee, uden selv at have været Vidne dertil.

Da Grinden var en 5 à 600 Alen fra det Inderste af Bugten, begyndte den forreste Mand i de foranværende Baade at kaste Hvalspydet, hvilket ved Hjælp af den paa Spydet fastgjorte Line atter halede sig ind igien; de Andre fulgte hans Exempel. Vandets rødlige Farve, hvor Kampen var hedest, bevisste snart at Spydene førtes af stærke og øvede Arme. — Jo mere Dyrene sammentrængtes, desto voldsommere bleve deres Bevægelser. Over halvhundrede af disse Hvaler toge deres Cours med en mageløs Fart lige imod det Inderste af Bugten, og da de vare tæt sammentrængte, skød de foran sig en saadan Vandmasse, at de ligesom med en stærk, skummende Brænding, kom høit op paa den flade Strand, og da denne Brænding igien trak sig tilbage, laae disse store Dyr næsten paa det Tørre. En Mængde raske Folk styrtede ind paa dem med deres Knive, og dybe Snit i Nakken endte Hvalernes Liv. Imidlertid var Kampen bleven almindelig; Hvalspydene floi overalt, og inden kort Tid var Havet farvet med Blod. Saa snart dette bliver Tilfældet, undslipper Ingen; „thi“ sagde Baadsfolkene, „i Blodvand kan Hvalerne ikke see, og nu ere de blinde“. Hift baltrede sig en saaret Hval, og det høit iveiret kastede Vand og Skum var farvet af dens Blod — her kom en Flok med piilsnar Fart imod en Baad, som man skulde troe maatte løbes i Sænk; men tæt ved dukkede de frygtfomme Dyr under Baaden, og løftede den paa deres Nøg; andre Baade dandsede voldsomt i den af Hvalerne frembragte Kobbelsø, og det Hele gav et Skue, der i sit Slags var høist beundringsværdigt.

Naar en Hval af det betydelige Blodtab var bleven saa mat, at den saa godt som ikke bevægede sig mere, søgte man at dræbe den ved dybe Snit i Nakken, og en Jernkrog, der med et Toug var fastgjort til Baaden, bugedes i Blæsehullet af Hvalen, som derpaa bugseredes hen paa den flade Sandtyst, dog hændtes det, at den undertiden ved denne Operation, ligesom vækket af en Dvale, foer

afsted med Baaden, som herved ofte kom til at tørne haardt an imod flere af de andre Baade.

Lidt efter lidt aftog Kampen, og 2½ Time efter at Grinden var dreven ind i Bugten, laae 249 dræbte Hvaler paa Strandbredden. Den Største havde en Længde af omtrent 19 Fod. Det hændes som oftest, at der 1 til 2 Dage efter en Grindefangst, flyde døde Hvaler op, som under Drabet ere sunkne paa dybt Bunde; disse kaldes Drivhvaler.

Baadene lagde tilland, og Føringerne udhvilede sig en kort Tid, efter dette ualmindelig anstrengende Dagværk. Flere af de Baade der deeltog i Drabet, havde roet 8 danske Mil siden de fik Grindebud: ikke alene et Beviis paa, med hvilken Hurtighed Grindebudet flyver omkring, men ogsaa hvor udholdende disse raske Folk ere til at roe deres Baade.

En Mængde Søfugle havde indfundet sig, og sneehvide Maager sloge ned i det af Hvalblod stærkt farvede Vand, for ogsaa at tage deres Andeel af Fangsten. Forresten herskede nu den dybeste Fred og Stilhed over hele Bugten, som kort iforveien havde været Skuepladsen for saamegen Blodsudgydelse, der endnu flere Timer efter gav de smaae Bølger, der krusede sig mod Strandbredden, et yndigt Skær af Purpur.

Nogle Timer efter kom endnu 3 Hvaler ind i Bugten; da de kom i Blodvandet, svømmede de i nogen Tid langsomt frem og tilbage, og løb sig omsider fast ved Siden af de Dræbte, hvis Skiebne de ogsaa kort efter deelte.

Kl. 5 om Eftermiddagen begyndte Ebben, og snart efter var Bandet faldet saameget, at Hvalerne laae aldeles tørre. Derpaa toges fat paa Grindens Burdering og Partering, efter den ved Loven befalede Maade, og en mærkelig Travlhed herskede overalt igien. Den største Hval (Findingshvalen) tilhører Mandskabet paa den Baad, hvorfra Grinden først bemærkedes, og Hovedet (Kuglen), det fedeste af Hvalen, er en Præmie for den Mand der først opdagede den.

Dagen efter, da Delingen var endt, roede Baadene til deres Hjem, dybtladede med Spæk og Kiød.

Kiødet skærer man nu i lange Strimler, omtrent saa tykke som en Arm ved Haandleddet, og ophænger det omkring ved Husene, og især nogle Dage efter, naar det ved Luftens Paavirkning overtrækkes med en sort Skorpe, seer det væmmeligt ud, og udbræder en høist ubehagelig Lugt, som dog igien taber sig, naar det er vindtorret, hvorefter det holder sig godt i meget lang Tid.

Efter et Par Dages Forløb begyndte man i alle Hytter og Huse at smelte Spækket. Denne Tranbrændning eller Røgning er noget af det meest Uoconomiske jeg har seet. Spækket skæres i smaae Stykker, kommes i Potter eller Gryder, og sættes over Ilden, og da Torven er saa godt som det eneste brugte Brændselmateriale, (endstøndt der dog paa Sudekse findes Steenful i Overflødighed), har jeg oftere seet, at der toges Spæk ud af Potterne og kastedes paa Ilden for at faae den til at blusse bedre op, og derved fremskynde Smeltningen. Ofte bliver Spækket kun daarligt affmeltet og Greberne næsten aldrig pressede, hvilket staaer i en mærkelig Modsetning til velindrettede Tranogier, hvor man med den største Omhyggelighed afbenytter Alt, hvad der kan bruges til at forøge Tranproductionen*). Bist er det, at denne Spækets Røgning i flere hundrede forskellige Gryder og Potter, paa

*) Da det tidligere har været berørt, at der paa den Maade, Færingerne udvoge den ved Grindesfangst indvundne Spæk til Tran og navnlig ved ikke tilstrækkeligen at afpresse de ved Affogningen tilbageblevne Finker eller Greber, tabes endel Tran, lod den færøiske Handels-Direction i Aaret 1811 opsende til Færøerne en Finkpresse af samme Construction som den, der ved Colonierne i Grønland og ved Handelen her anvendes ved Tranrøgning. Efterat denne Presse var anbragt paa et af Amtmanden og Handelsforvalteren udvalgt passende Sted, anstilledes Forsøg med samme; men disse Forsøg have ikke givet noget heldigt Resultat, idet Omkostningerne ved Udpressningen langt oversteg Udbyttet, og da man paa Færøerne derfor foretrækker at udbringe Trannen af Finkerne paa sædvanlig Maade, er Directionen bleven anmodet om, at foranstalte Pressen tilbageendt. Red.

flere hundrede forskellige Steder, er et mageløst Tidsspilde og medtager langt mere Brændsel, end naar det skee i hensigtsvarende Tranlogerier, hvor Trannen desuden blev meget bedre og gav et langt rigere Udbytte*). Man kan derfor antage, at der ved den nu brugelige Maade bortedsles eller bortkastes idetmindste $\frac{1}{7}$ af dette kostbare Product.

I det sidste Decennium, har man paa Færøernes forskellige Hvalvaage dræbt følgende Antal Grindehvaler:

1835	—	1338
1836	—	1182
1837	—	1221
1838	—	1330
1839	—	1614
1840	—	2219
1841	—	1431
1842	—	647
1843	—	3144
1844	—	2173
i Alt	—	16.209

Naar man dertil lægger 531 Drivhvaler, som ere opfiskede i samme Tidsrum, udkommer 16,830 Grindehvaler.*)

*) Med Hensyn til, at der fremdeles er fremkommet Spørgsmaal, om det ikke maatte være tilraadeligt at afskibe Færingerne Spæk isædetfor Tran, har Handelsdirectionen ogsaa været betænkt paa at træffe Foranstaltning til at Spæk kunde modtages ved Handels-Etablissementerne der i Landet; men ligesom de betydelige Omkostninger, der ere forbundne med flere Tranlogeriers Indretning paa Færøerne, og andre i Forbindelse dermed nødvendige Udgifter, ikke bør paadrages Statskassen, saalænge det er uafgjort om Handelen skal frigives eller ikke, saaledes maatte vistnok ogsaa have nogenlunde Bidsked for, at der ikke paa denne Maade, som f. Ex. ved Spækets Opbevaring og Transport, paadrages Færingerne et større Tab end de maaffec nu lide ved den mindre selvstændige Afkogning der strax foretages. Red.

*) Den største Grind der i ovennævnte Tidsrum dræbtes, var i Baay paa Norderøe den 4de Juli 1840, og udgjorde 561 Stykker.

I Giennemsnit regner man at der produceres 1 Tønde Tran pr. Hval, og saaledes er der, i de sidste 10 Aar, paa Grund af den ufuldkomne Tranfogning, altsaa bortkastet 1683 Tønder Tran, hvilket, efter Medium af Priserne paa færvøist Tran for samme Tid, 25 Rbd. 86 $\frac{1}{2}$, men for at regne en rund Sum, 25 Rbd. pr. Tønde, udgjør 42,750 Rigsdaler.

Fiji Øerne.

En Øgruppe i Sydhavet mellem 16—20° S. Br. og 177 $\frac{1}{2}$ —181 $\frac{1}{2}$ ° Ø. L.

(Af Rapporten om de forenede Staters Opdagelsesexpedition fra 1838 til 1842 under Lieutenant Wilkes*).

„Vi befandt os,“ beretter Chefen, „imellem en Mængde af de yndigste Øer, saa yndige at det næsten ikke var muligt at give Tanken om, at de ere raae, vilde og forræderiske Canibalers Opholdssted, Num i vor Sjel. Hver enkelt Ø havde sin eiendommelige Ynde, men baade Die og Sind folte sig dog meest tilfredsstillt ved at dvæle paa Dvolau, der, altsom vi nærmede os, var Præget af en større Civilisation end de andre; det er derhos den største, meest coupeerte og meest maleriske. Formedelst de lette Kulinger kunde vi ikke naae ind til Levukas Havn den Aften, og tilbragte Natten under Seil, imellem Dvolau og Baikaia. Ved Daggry d. 8de Mai,**) vare vi udfor Havnen, og stod indad med alle Seil til. Kl. 9 da vi vare udfor Indløbet brugte jeg den Forsigtighed, da det kulede noget, at sætte Baadene ud, eftersom vi havde et Indløb at passere, der kun var 800 Fod bredt, og sende dem forud for at bugser os ind. I Begyndelsen seer det ikke lidet farligt ud at nærme sig disse Indløb under en let Kuling, med en stærk ind- eller udgaaende Strøm; Skibet ruller

*) Gr. N. A. f. S. B. Nr. 10 Pag. 201.

***) 1810.

og hugger med Dyrningen altsom det nærmer sig Hevene paa Oceanets mørkeblaa Bænde der fraadende kruse sig paa det umaa- delige Dyb, lige indtil man er kommen indenfor, da et herligt og roligt Bæsin aabner sig for Øiet. Det er disse Coralhavnes mærkelige Giendommelighed at man, i det samme Dieblis man har forladt Søen, finder den samme Sikkerhed som i en kunstig Dok, og dette er isærdeleshed Tilfældet med Havnen ved Levuka. Strandbred- den var besat med Indfødte, der med deres sædvanlige Nysgier- righed holdt Øie med vore Bevægelser; og det var ret morsomt at høre Mængdens Bisaldsraab fra Strandbredden, da de saae Mandskabet, alle klædte i Hvidt, gaae tilveirs for at beslaae Se- lene. Da vi gif tilankers, saae vi en lille Jolle, med David Whippy, en af de derværende fornemste hvide Residenter, med et af sine nøgne Born. Denne Mand løb i sin Tid bort fra et Skib, ført af hans Broder, der handlede paa disse Øer, paa Grund af den slette Behandling, han leed ombord; han har nu været 18 Aar paa denne Ø, og er den Fornemste blandt de Hvide. Man anseer ham for en kongelig Gesandt, eller Maticum Umbau, og han nyder megen Afgtelse hos de indfødte Høvdinger. Han taler deres Sprog godt; er en forstandig Mand som man kan forlade sig paa, og kiender tilfulde de Indfødtes Charakter: hans gode Nygte havde jeg allerede længe kiendt.

Barberer ere vigtige Personer iblandt Fijierne. Naar Drengene vore til, klipper man ikke længer deres Haar, og gjør man sig megen Uleilighed med at faae det til at ligne en Svabert. Høvdingerne anvende fornemmelig megen Omhu med at sætte de- res Haar, og de have derfor ogsaa alle deres egne Barberer, hvis eneste Forretning er at tage Vare paa deres Herrers Hoveder. Disse Embedsmænds Tjeneste er anseet for at være af saa hellig Natur, at deres Hænder ere fritagne for al anden Bestieftigelse, saa at de ikke engang maae spise selv. At scotte en Høvdings Haar op medtager flere Timer, og Haaret skal da stritte ud fra Hø- vedet, ofte en otte Tommer ud til begge Sider. Skæget, som ogsaa bliver pleiet paa det Omhyggeligste, vækter ofte ned til

Bryftet, og naar en Fijianer har faaet disse vigtige Dele af sin Person vel ordnede, gjør han sig ret til deraf. Under Opsætningen bliver Haaret dygtig indgnedet med Olie, blandet med Kulsværte. Nu griber Barberen Haarnaalen, en lang tynd Kiep, forfærdiget af Skildpadde eller Been, og kræpper nu næsten hvert eneste Haar, hvorved det da kommer til at staae op iveiret, hvorpaa det læmmes glat og brændes, indtil det faaer Udseendet af en uhyre Paryk, derefter omvikkles det med et meget fint Stof i lette Folder for at beskytte det mod Dug og Støv. Denne Hovedbedækning, der seer ud som en Turban, kaldes Sala, og Ingen uden Hovedingerne maae bære en saadan. Vilde en eller anden ringere Person (kaisi) blot prøve paa at bære en slig Hovedpynt, vilde han sieblikkelig worde straffet med Døden. En saadan Sala kan vel vare en 3 à 4 Uger naar man omgaaes varsomt med den, og Haaret bliver kun sat op, naar den falder af; men de fornemste Hovedinger og Modeherrer skifte næsten daglig Sala og lade deres Haar opsætte.“

„Jeg besøgte de varme Kilder ved Savu-Savu-Point, lige overfor en smal Ø, i Bugten, der danner en lille Havn; en temmelig stor Ferskvandsstrøm løber ud i Bugten en Miils Wei ovenfor Kilderne. Ved Landingspladsen dampede Jorden i bogstavelig Forstand, og det varme Vand sivede op giennem Sand og Gruus; flere Steder kunde man ikke holde ud at gaae derpaa. Der er fem varme Kilder noget fra Strandbredden, ni Fod over dagligt Vand; de indtage et Basin af 40 Fod i Diameter, omtrent halvveis imellem Hviderne og Strandbredden. En lille Ferskvands Bæk, 3 Fod bred og 2 Fod dyb, løber saa tæt ved Basinet, at man kan staae og stikke den ene Haand ned i en spillogende Kilde og den anden i Vand af en Temperatur af 75°. Kildens Temperatur er 200 til 210°. Vandene forene sig længere nede, og de forenede Strømmes Temperatur er 145° og tager efterhaanden af indtil de løbe ud i Havet. Langt nede, i den forenede Afseeng, er der gjort Fordybninger hvori de Indfødte bade sig. Klippen i Nærheden er fast Korall og vulkanisk, om den end ikke rager frem

nogetsteds i en Omkreds af 1000 Alen fra Kilderne. Jordsmønnen omkring Kilderne er en mørkebrun sort Muldjord, bedækket med et eget Slags tyktvoksende grovt Græs (et Slags Scirpus). Man kan ikke lugte Svovlet undtagen naar man bukker sig heelt ned til Vandet; men dette smager stærkt saltagtigt. Det lod ikke til at noget Gas udviklede sig. Bassinet ligger i et blaåt og bruunt blandet Leer, hvor der kun vover lidt Græs. Vandet koger paa eengang pludselig stærkt op til en Høide af 8 eller 10 Tommer med den samme Stoi som naar en Kiedel koger over Ilden. Hams og Sligt bleve kogte i et Dvarteerstid. Kildernes Mundinger ere fra 18 Tommer til 2 Fod i Diameter, og man kan see at de ere blevne udvidede af de Indfødte. De berette om dem, at de bestandig have været saaledes siden Manden først tog sit Opholdssted der. De ere overbeviste om, at Manden endnu bestandig opholder sig der, og de Indfødte sige at en af Kilderne bliver bevaret for Den, og som de da ikke bruge. En Umbati eller Præst har Samkvem med Manden, og for ham var opført en lille Baa-ning imellem Kilderne og Strandbredden.

Albinos findes ikke saa sieldent paa nogle af Derne; og man siger at de hvide Mennecker paa Ny-Guinea sandsynligviis ere af samme Slags.

Rapporten indeholder Detailler om biche de mar eller sea slug*), samt om Tilberedningen og Tørringen deraf. Tilberedningen er forbunden med mange Omstændigheder og fordrer stadig Opmærksomhed. Under Tørringen taber Fisken $\frac{2}{3}$ af sin Vægt og Masse, og seer ud som Spegepølse naar den er færdig; den bliver solgt i Picul**), og renderer fra 15 til 20 Dollars pr. Picul. En Skibsfører sagde man, havde i Løbet af 7 Maaneder, med ubetydelig Udgift samlet sig en Skibslast af 1200 Picul af omtrent 25000 Dol-

*) En Holothurie (et Bloddyr) som er af stor Værdie paa de chineeske Markeder, hvor den er et Ingrediens paa kostbare Supper.

**) 1 Picul er 121 danske Pund.

lars Værdie. Denne Handel udkræver Virksomhed og Næskhed, og særdeles Kiendskab til de Indfødtes Character om den skal lykkes, og maa Capitainen passe paa for ei at lade sig overløste af dem, og for ei at indvikle sig i ubehagelige Omstændigheder. Denne Vare føres undertiden til Canton, men for det Meste til Manilla, hvorfra den da gaaer til China.

Den liden Ugteffe Qvindestønnen staaer i hos Fijianerne er en Prøve paa deres Civilisation. Fruentimmerne behandles som blotte Lastdyr, maae bære de sværeste Byrder, og betragtes overalt som en Handelsvare.

Fijianernes Musik er raare end noget andet Folks, vi have haft Samkvem med i Sydhavet. Mændene bryde sig kun lidet om Musik, og finde ei heller Fornøielse ved musikalske Toner. Man skal aldrig have hørt dem synge i Mol; og dog gide de gierne gjøre Vers, og lægge megen Vægt paa de Banskkeligheder, de have at overvinde i deres rimede Compositioner. Fruentimmernes Stemme er behagelig, klangfuld og musikalsk, og giver deres Tale meget Udtryk.

Vulkanerne paa Savaii.

„Efterat vi havde passeret Diaa, 1138 Fod over Havet,“ (beretter Expeditionens Chef om sit Ophold paa Savaii), „var hvert Spor af Rei forsvundet. Hele Overfladen blev nu en eneste Lavamasse, med hele sin Metalgløds, og saae ud som var den for ganske kort Tid siden flydt ud over Jorden, saa ubetydelig var Forvitringen. Ifkun saa, vantrevne, Buske fandt vi paa vor Rei; men tilhøre laae nogle Stykker tyk Skov. Det var en heed klar Solstiksdag; og som vi kom forbi de staaende Vandpytter i Lavaklipperne, vi hyppigt traf paa, kastede de Indfødte i vort Følge sig deri som glovede Hunde, og lod til ret at nyde den øieblikkelige Kiøling.“

„Endelig naaede vi Krateret ved Kilauea. Netop som vi kom til den store Plaine omkring Vulcanen,“ fortæller B., „nærmede vi os den sydlige Grændse af Skoven, og som vi boiede om Hjør-

net laae Mauna Loa for os i al sin Storhed. Det var en særdeles smuk Dag, Luften reen og klar, med Undtagelse af nogle enkelte drivende Skyer, og denne uhyre Kuppel hævede sig for os fra en Plaine der kunde være nogle og tyve *Qu.* Mile bred. Først da fik jeg en rigtig Idee om Bjergets Størrelse og Høide. Hele Kuppelen havde en bronceanagtig Farve, og dens jevne Contour sprang tydelig frem fra den tropiske Himmels Mørkeblaa. Kun ugiernerne rev jeg mig løs fra Betragtningen af dette Bierg for at følge Dr. Judds Opfordring til at see Vulcanen, og fik til Giengjæld kun et sort stygt Svælg at see. Ingen Ildstraaler, ingen Udastning af brændende Stene, ingen Keale, kun en Fordybning, som i Midten af den vide Plaine, der omgav den, syntes lille og uanseelig. Længst borte var der ligesom en lille mørkerød Plet hvorfra der steg Damp op, der ovenover fortøttede sig til en solklar Sky, — den meest straalende Sky, jeg nogensinde har seet. Synet af denne Sky alene opveiede hele Reisens Besværlighed. — Vi skyndte os hen til Manden af Fordybningen for at komme til at see ned, og som vi nærmede os steg der Damp iveiret fra mangfoldige Røner, hvilket da tilkiendegav at vor Bei gik over en Grund hvor Ilden rasede i Dybet. Det forekom os som den Vind, der foer os forbi, trak ned i Nabningen, for der at hjælpe til Forbrændelsen af underjordiske brændbare Stoffer. Naar man har naaet hen til Manden, kan man see hvorvidt Hullet strækker sig, og vi kunde gjøre os en Idee om dets Dybde ved at sammenligne den med nogle Personer af vort Selskab der allerede vare stegne ned. Har man først engang faaet Die for dets Størrelse, gribes Sjelen af Forbauselse, og med hvert Dieblik bliver Indtrykket mægtigere og mægtigere. Svælgat er $3\frac{1}{2}$ *Qu.* Miil langt, $2\frac{1}{2}$ *Qu.* Miil bredt, og over 1000 Fod dybt. En sort Mand løber rundt om det i en Dybde af 660 Fod, og fra denne Mand til Bunden er 384 Fod. Om Dagen seer Bunden ud som en dampende Gruusdyngge. For Diet synes det en hurtig og let Sag at stige ned til denne Mand, men det medtager dog altid en Times Tid.“

Selskabet var nu naaet ned til denne Mand, ligeovenover Ildspolen eller Ildsoen, omtrent 400 Fod over den, og var Lysningen derfra saa stærk, at man kunde læse den fineste Tryk derved. Hersen angiver B. at være 1500 Fod lang og 1000 Fod bred.

„Mærkelig var den Stilhed der herskede, ingen Stoi, kun en dump Mumlen som naar et tykt Fluidum er i Rog. Opfogningen (ligesom naar Ilden slaer op paa den ene Side af et Kar) var meget stærk paa den nordlige Side. Den Damp der bestandig steg op derfra var saa fortyndet, at den aldeles ikke fordunklede Synet, og kom blot tilsynne i den klare Sky oppe over vore Hoveder, der for vore Dine syntes snart at stige snart at dale. Af og til bleve Stene eller rødglødende Masser kastede omtrent 70 Fod iveiret, som atter faldt ned igjen i Søen.“

For at tage nogle Skiger med camera lucida steg B. nok engang ned til den sorte Mand; og gik hans Bei paa den nordøstlige Side over frygtelige Revner, tidt blot ad en smal Kant af Jord, og ad Klipper, der vare revnede til en Dybde af flere hundrede Fod. Den Damp der stiger op af disse Revner fortættedes som den kommer op, og giver Næring til en Masse Brægner og en Mængde smaa Buske (*vaccinium*) der bære smaa Bær af en behagelig Lugt, som de Indfødte kalde Ohela. Nedstigningen er dog ikke i Virkeligheden vanskelig, undtagen paa enkelte Steder, hvor man maa være noget forsigtig ved at gaae over Basaltblokkene som ligge stablede hultertilbulter ovenpaa hinanden. Som man nærmer sig den sorte Mand, der ovenfra synes at være lige og jevn, ser man at den er bedækket med store Stykker Lava, som paa enkelte Steder hæve sig op i Regler af 30 til 40 Fods Hvide, og see ud som vare de bundne fast til Manden med svære slynge dannede Masser der snoe sig om dem som Ankertoug. Paa andre Steder strække disse sig langs hen ad den lige Mand og see ud som fæle glubende Slinger med sorte krystalliserede Skæl der hist udstøde Røg og her Flammer. Det er ikke altid ganske sikkert at gaae paa den sorte Mand, og vil man prøve derpaa, maa man være forsynet med en

Stat, og føle sig for, inden man træder paa den falske Sti, som om man gik paa den usikre Is. Den skrattende Stoi ved at gaae hen ad denne sliore Flade (der seer ud som et blaadt og guult Glasdække) ligner den som naar man træder paa froksen Snee i meget koldt Veir. Af og til støder man paa sorte Huller og hvelvede Huler hvorfra der udstrømmer heed Luft. Man maa passere over vide og store Nebner hvorfra der udstrømmer en Luft af 180° Temperatur der næsten er dødelig; man maa gaae over Masser der see ud som om Bægten af enkelte Personer vilde kunne bringe dem til at falde overende og styrte Alt tilhobe ned i den sydende Vøl nedenunder. I det nordvestlige Hjørne, hvor et Stykke af Manden var faldet sammen, var der en Nedgang til Bunden ad en skraa Plan. Denne saae ud til at være jevn og let at stige ned ad, men da man prøvede den blev det dog meget vanskeligt, thi der fandtes mange Nebner der krydsede, Stien i rette Vinkler, og som maatte passeres, og den krystalliserede Skorpe var saa fuld af skarpe Spidser, at det skar baade Hænderne og Skoene istykker ved hvert Trin. Min Hund, der var fulgt saa langt med Messr. Waldron og Drayton paa deres Nedstigning, blev skaarret saaledes i Poterne, at de maatte jage den tilbage, men den var lam deraf i flere Dage. Efter megen Anstrengelse naaede disse Herrer endelig ned til Krateret, 384 Fod nedenfor den sorte Mand, og fandtes saaledes hele Dybden 987 Fod nedenfor den øverste nordlige Mand. Ligesom den sorte Mand, befandtes Bunden ikke heller saa lige og jevn som den havde syntes ovenfra. Banker og Nebler fra 20 til 30 Fod høie løb paatværs ad den, og vare paa enkelte Steder saa steile at det var meget vanskeligt at komme over dem. Herrerne vare ikke istand til at maale den Dei, de tilbagelagde dernede, men det medtog henimod 2 Timer for dem at komme fra den nordlige Yderkant til Bredden af den store Sø. Det er yderst vanskeligt at naae hen til denne Sø, eftersom den med korte Mellemrum strømmer over, saa at den overslydte Masse ikke kan faae Tid til at affioles. Det nærmeste Punkt, Nogen af Selskabet kom hen mod den, var omtrent 1500 eller 2000 Fod, men de vare dog saa nær

at deres Sko brændte, og at de kunde tænde deres Stave i den Lava, der Natten iforveien var flydt over. Den mindre Sø blev iagttaget fra en lille Ophøining. Den var i en ringe Bevægelse. Bølgerne (om store Masser rød flydende Lava, flere Tons svære, kunne faae dette Navn), kunde man see hæve sig op i regelmæssige Mellemrum, 6 til 7 Fod iveiret; og mindre Bølger bleve hævede meget høiere op. 50 Fod oppe i Veiret bemærkede man ikke nogen Damp, men dog steg en røglignende Dunst op fra den hele flydende Overflade: ingenfinde bemærkedes Pust af Nøg. I Begyndelsen saae det ud som om det kunde være muligt at passere Søens størknede Overflade lige ved den flydende, omendskiøndt det Sted, de stod, var saa hødt at de maatte lægge deres Stave ned og staae paa dem; men dette varede da ikke længe, thi kortefter begyndte den flydende Masse at udbrede sig, der gik store Nævner i den størknede Masse og viste den klare røde Blød; faa Dieblkke efter væltede Lava frem, og store Stykker af den fastere Masse bral af og forsvandt i den flydende Masse. Saaledes blev det ved, indtil Søen havde udvidet sig til Yderranden, og var naaet indtil 15 Fod fra det Sted hvor de stode, da Veiviserne lod dem vide at det var hoi Tid at trække sig tilbage. Faa Skridt paa Bunden tilfredsstillen ialmindelighed den meest Forbovne. Det brændende røde Fluidum kan jo hvert Dieblkk afficiere ham Flugten, og den strækkeligste Død er ham da vis; men Forbovnheden finder Næring i den ophidsede Sindstemning, der giver Mod til at møde en alvorlig Fare i en saa ny og usædvanlig Stilling.

Senere besøgte de det øverste Krater, og medens det stod paa overfaldt dem en Sneestorm, under hvilken Thermometret var gaaet ned til 18°, hvortved da de Fleste bleve overfaldne af en Bjerg-Upasselighed, med Hovedpine og Feber. Thermometret gik endnu ned til 15°, og ved Barometret fandtes Høiden at være 13190 Fod. Intet kan sammenlignes med Bjergets hærjede Udseende: en eneste Masse af Lava der fordum er bleven kastet ud af dette øverste Krater.

Intet Sand, ingen Klipper, Intet uden Lava hvorhen Diet vender sig. Lavaen har Udseende af at være af forstieklig Alder, nogen meget gammel, skiondt ei forbitret, og Afverlingen af Hede og Kulde, med Regn og Sneer, synes forgiæves at have forenet sig om at ødelægge den. Paa nogle Steder er den ganske jevn, paa andre Steder seer den ud som Slakke, sjelden i Bunker, men i Strækninger flere Mile lang og 1 Mil bred, af og til 10 til 20 Fod høiere end den omgivende Lavaflade.

To Dage senere, medens Selskabet var ifærd med at gjøre vore Telte saa tætte som muligt, opdagede Dr. Judd og jeg, fortæller Capt. Wilkes videre, at der i et af Teltene havde sat sig endeel Fugtighed, som vi ved Undersøgelse fandt, kom fra Dampen der steg op fra en Hevne i Lavaen. Thermometret, som vi satte deri, steg til 68°. Teltet var 40 Fod fra Kraterets Svælg, og det overraskede os ikke, at Dampen kunde finde Wei derop fra Jlden nedenunder. Da denne Fugtighed generede os noget, tog vi og stødte noget Lava og fyldte Hevnen med Stykker deraf; hvorved vi da opdagede en lille Smule Mos, den eneste levende Gienstand, Dyr eller Plante, der fandtes indenfor en Omkreds af 6 Mil eller indenfor 4000 Fod af det øverste Kraters Høide. Dette Mos fandt her sin Næring ved den undvigende Damp, der gav den Varme og Væde.

Efter 3 Ugers Ophold paa dette sørgelige Sted besøgte Selskabet ved Nedstigningen atter Kilauea og Svovlsbanken. Denne Banke er omtrent 220 Alen lang og 60 Alen bred, og er stilt fra de lodrette Basaltklipper, der begrænsede Plainen, ved et Svælg hvoraf der opstiger Damp i Mængde. Ved at stige ned deri saalangt som Heden vilde tillade, erholdt vi nogle skionne crystalliserede Svovlsmaasser, som vi fandt i smaa Fordybninger. Flere Steder i Svælgget var Temperaturen paa Kogepunktet. Banken lod til at være dannet ved Klippens Decomposition ved Hedens og Vandets Virkning. Udenfor Svælgget bestod Banken af et fedt, rødt og blaat

Leer, eller snarere Mærgel. Dampen nedenfra lod til at giennemtrænge og mætte den hele Banke. Omtrent Kl. 3, da jeg var naaet hen til Lya Peles østlige Side, bemærkede hele mit Selskab en svær Røgstotte der steg op fra dette Krater, og vi skyndte os folgelig hen mod Banken; men Euvulbankerne skjulte Kraterets Bund og den sorte Mand for vort Blik. Strax bared det mig for, at et Udbrud havde fundet Sted, hvorved hele Bunden af det nederste Krater var bleven overstrømmet, og at min Ven, Dr. Judd, maatte være stedt i en farefuld Stilling, som han til den Tid maatte være i Nærheden deraf. Da vi ikke vare istand til at naae nogetsteds hen hvor vi kunde klare vor Ængstselighed, vare vi nødte til at fortsætte vor Gang. Som vi kom op paa Banken, blev det os klart, at Udbruddet havde fundet Sted fra det lille Krater: hvilket gjorde os meget ængstelige for det Selskab der var steget ned. Jeg saae med min Riffert ned i Krateret til alle Sider, men opdagede Ingen, omendskiondt jeg var overbevist om at de ikke kunde være komne op for os. Det var derfor en stor Glæde for mig, da vi efter et Kvarters Forløb saae Selskabet komme tilbage til os, og fik jeg da af Dr. Judd følgende Beretning. Efterat han havde forladt mig, var han med de Indfødte gaaet ned i Krateret, og der, langs ad den sorte Mand, til dets vestlige Deel, hvor han steg ned ad den samme besværlige Sti, vi en Maaned iforveien vare gaaede ned ad. Da han var naaet ned til Bunden, traf han paa et Dampbul, hvorfra der opsteg en stærk Euvulgas, hvorpaa han da ordnede sit Apparat for at samle denne. Dette lykkedes fuldkomment, og blev Gas'en let og fuldstændigt absorberet ved Vand. Gas'en blev derefter samlet i en lille Flaske med Nodsaalsvand blaant ved Kalk, og blev nu stærktrodt. Derefter søgte Dr. Judd om et Sted hvor han kunde faae stukket noget af den nye og endnu flydende Lava op, men fandt intet tilstrækkeligt flydende til sit Niemeed, og gif derfor hen imod den store flammende Sg i den sydlige Kant af Krateret. Han fandt Opstigningen ad den Kant temmelig steil, eftersom de paa hinanden efterhaanden følgende Overstrømninger af Lava havde sat Skorper, den ene over den

anden. Klippen var saa mørk, at den næsten var sort, og saa heed at den spyttede som glohedt Jern. Ved at stille den ydre Skorpe igiennem, der kunde være en 2 eller 3 Tommer tyk, var Massen nedeunder, om end ganske fast, ganske mørkerød, Staven, hvormed Skorpen blev stukken igiennem, fængede som man trak den ud igien. Det var ganske umuligt at trænge nærmere hen i den Retning, for om end Heden ikke var saa stærk, at man jo nok kunde gaae paa Skorpen, kunde denne jo dog være for svag til at bære, og — bryde igiennem — vilde have været at lide den skrækkeligste Død. Dr. Judd vendte sig derfor mod den vestlige Banke, ad hvilken han kom høiere op, over Stene, som man ikke kunde røre ved, saa hede vare de, men imod hvilke tykke Uldstrømper og Sandaler af Skind, trukne over hans Sko, værnede. Da han i denne Retning var naaet saa langt som muligt, saae han i 30 Fods Afstand fra sig en Strøm af Lava slyde nedad den Skraaning ad hvilken han og hans Selskab netop var steget op.

Paa en senere Excursion fik Dr. Judd paa Siden af samme Krater, Die paa nogle stionne Specimina af capillary glass (Pels Haar), som han gierne vilde have fat i for vor Samling. Ved Hjælp af en af de Indfødte der vækkede ham Haanden, steg han derned, og begyndte at søge ud. Da han var kommen vel ned, var han imidlertid nær sturtet i Afgrunden, da han kun havde et smalt Stykke at staae paa, men saa forbippet var han paa sine Specimina, at han ikke ændse det. Som han nu gik videre, fornam han en lille Bevægelse i Lavaen omtrent 50-Fod fra sig, derpaa nok en og atter en, og Nysgjerrigheden fik ham til at gaae der henad. Mudselig revnede Lavaen med en frugtelig Syden, og en Straale smeltet Lava, fulde 15 Fod i Diameter, slog omtrent 50 Fod iveiret, med en forferdelig Bragen. Dieblikkelig vendte han for at undsløve, men han befandt sig netop under en fremspringende Mand, som hindrede ham i at komme op, og han var nogle Skridt fra det Sted, hvor han var stegen ned. Heden var allerede saa stærk, at han ikke

kunde taale at see derhen, og den blev stærkere med hvert Dieblis, og Stødene, der rystede Klippen under hans Fødder, stedse voldsommere. Om han end ansaae sig uden Medning forloren, undlod han dog ikke at forsøge paa at redde sig; idet han under en Bøn til Gud anstrengte sig for at klybe op ad den fremspringende Klippe, men forgievs. Alt imellem raabte han paa Engells om Hjælp til sine indfødte Ledsagere; og som han saa iveiret, fik han Die paa Kalumos venlige Haand, som ved denne farefulde Leilighed ikke havde forladt sin aandelige Ledsager og Ven, udstrakt imod sig. Inden han kunde gribe den, slog imidlertid atter den flammende Straale op over deres Hoveder, og Kolumo bævede tilbage, skaaudet og forfærdet, indtil han, opmuntret ved et nyt Raab om Hjælp, atter strækkede sin Haand ned, og, i det han med et Kiæmpetag greb fat om Dr. Judds, trak ham ved deres fælleds Anstrengelser op paa Manden. Kun eet Dieblis endnu — og al Hjælp vilde have været utilstrækkelig til at redde Dr. Judd fra at omkomme i Flammehavet. Da de nu saa sig om efter de Indfødte, fik de Die paa dem nogle hundrede Skridt borte lobende af alle Kræfter. Da han imidlertid kaldte ad dem, vendte de tilbage, og bragte ham Jernpanden og Stangen. Der var nu gaaet et Qvarteers Tid; Krateret var fuldt af Lava, og lob over paa den lavere eller nordlige Side, og Dr. Judd kunde nu tage en Pandefuld op deraf, men den var imidlertid altfor kold til at tage mod noget Indtryk, og havde en Skorpe paa Overfladen. Andengang lykkedes det bedre, og medens den var glohed, prøvede han paa at mærke den med en Ankerknap, men denne sank ned ved sin egen Vægt, da Lavaen var som en blot Fraade, og blev strax efter ganske kold, efterladende blot Indtrykket af en Knap, men uden noget bestemt Mærke. Den Rage, han saaledes erholdt, fik Plads i vor Samling. Jeg har kaldet denne Sv, „Judds Sv“, og jeg tvivler paa at Nogen vil gjøre ham denne Ære stridig. Dr. Judd fandt nu at de ikke havde nogen Tid at spille, da Lavaen strømmede stærkt mod Nord. Da Faren var forbi, begyndte Dr. Judd at føle Smerte i sine Haandledd og Albuer, og bemærkede at hans Skjorte var bleven lidt sve-

den. Da vi vare komne i Teltene og havde faaet ham efterseet, saae vi da, at han var bleven slemt forbrændt paa begge Haandled hvor han havde Brandpletter saa store som en Dollar, ogsaa paa sine Albuer og hvor Skjorten ellers havde rørt Skindet. Kalumo's Ansigt sad i een Brandvabe, især den Side der havde været nærmest Ilden. Krateret var tidligere bleven maalt af Doctoren og funden 38 Fod dyb og 200 Fod i Diameter. Den Hurtighed, hvormed det fyldtes (i 12 Minuter), kan give en Idee om Mængden af den flydende Masse.

Kilauea er en af de største saakaldte Keglekratere. Først har Lavaen begyndt ligesom i et Punkt, og har siden strakt sig ud til alle Sider, tiltagende i Styrke altsom den gik frem, indtil den, efter at være gaaet 2 Miil, blev en Strøm af flydende Klippestykker fra 10 til 15 Fod i Tykkelse, der rev Alt bort med sig og belagde Grunden. — Efter en Nordost Cours af 3 Miil kom vi ind paa Lavastrømmen hvor den var omtrent en Miil bred, en Flod lig der pludselig var bleven forvandlet til Steen, efterladende alle dens Strømninger og Hvirvler tydelig betegnede til evig Tid. Hift og her var den bedækket med de omrevne Træstammer der flere Steder saae ud som om de vare blevne blegede; der var kun et Hul tilbage hvor hvert Træ havde staaet, thi Stubben var aldeles foræret. Disse Huller vare meget ofte 12 eller 14 Fod dybe. Man kan ikke tvivle om deres Oprindelse, og jeg antager, at Klippestrømmen er størket ligesom Træet blev brændt over, hvilket da ogsaa er Grunden til at Træet endnu findes saa nær ved det Sted hvor det før stod. Nogle af Stammerne vare tildeels opbrændte, og ved andre hang der endnu bestandig epiphytiske Planter. Paa nogle Steder fandtes Lava paa Trærnes Blade og Grene, som om den kunde være sprøjet hen derpaa, enkelte Steder kunde man have antaget dem for Fuglereder, men Træet selv viste intet Spor af Ilden. Et Bambus-Krat var Lavaen-bespynderlig nok, gaaet tværs igiennem og paa begge Sider. Mange af Rørene levede endnu, og endeel af Lovet var forblevet uskadt. Mange store Træer, knap 20 Fod fra Strømmen, kunde man ikke see

Noget paa, og dog kendte vi, knap 50 Alen fra dem, vore Stave ved at stille dem omtrent 2 Fod ned under Overfladen, og det uagtet der var forløbet 8 Maaneder siden Udbruddet fandt Sted. Nærmere Søen var alt Lov affvedet i en Afstand af over 500 Alen fra Lavastrømmen. For at forklare sig disse Kiendsgierninger, maa man antage, enten at Lavaen strømmer hurtigere, eller at dens Hedeudstraalingskraft er meget ringere end man almindelig troer. Den stærkede Strøm har aldeles Udseende af at være i Bevægelse. Flamme og Røg steg op paa flere Steder. Strømmen løb ned ad en Skraaning af 100 Fod pr. Miil, og efter de Indfødtes Udsagn naaede den Havet i 2 Nætter og en Dag eller i 36 Timer. Da Afstanden er lidt over 10 Miil maa dens Fart have været omtrent 400 Fod i Timen.

Da vi havde nogen Tid for os inden det blev mørkt, besluttede vi at besøge de 3 udbændte Kratere nærmest Kysten, hvorfra de ligge knap $1\frac{1}{2}$ Miil. De ere 456 Fod høje og af uregelmæssig Form, og om de end ligge langt fra hinanden, lade de dog til, fordum at være løbne i hinanden. Indeni saae de meget maleriske ud, og i et af dem traf vi til vor Overraskelse en veldyrket Bondegaard omgivet af nogle faa Træer. I Bunden af et andet er en lille Sø, blankt som et Speil, af en lysegrøn Farve med mange Fisk i. Efter Jordskiælv er Vandet lidt bleven rødt og guult, og har lugtet stærkt af Pimpsteen. Efter de Indfødtes Udsagn er Søen omtrent 6 Favne dyb og 300 Alen tværs over. I det 3die er en lille Ferskvands Dam. I et fjerde, tætved, skal der være en varm Kilde hvori de Indfødte bade sig.

Det engelske Jern-Skruedampskib „Great Britain“ paa sine første Reiser over Atlanterhavet*).

Efter en Overfart af 14 $\frac{1}{2}$ Dag fra Liverpool ankom Skruedampskibet den 10de Aug. 1845 til Ny York; og havde saaledes tilbagelagt 9 $\frac{1}{2}$ Dv. Mil**) i Timen med vestlig Vind næsten hele Tiden og af og til stærk Kuling, Sværføe og tyk Taage. Det holdt imidlertid Coursen fortræffeligt, og Maskineriet var ikke standset eet Dieblit. Skibet medhavde 45 Passagerer og 350 Tons Pakgods, 13 til 1400 Breve, en Masse Blade og 1500 Tons Kul (hvoraf endeel Antracit).

Efter en Overfart af 13 Dage fra Ny-York kom Great Britain tilbage til Liverpool den 13de September, medhavende 57 Passagerer og 600 Tons Cargo. Efter Beretningerne i engelske Blade, skal kun 600 Hestes Kraft være bleven anvendt paa hele Reisen og Maskineriet kun have gjort 13 Omdreininger i Minutet. Man søgte ombord knap nogen Rystelse agter, aldeles ingen midtskibs og for. Ikke en Skru eller Bolt løsne sig paa hele Reisen. I Stille ruller imidlertid Skibet frugteligt.

Paa ingen af dets Farter har man fundet Tilbrædelighed hos

*) De første nordamerikanske Skruedampskibe der have gaaet Europa, ere Hjalpestruedampskibene *Maymora* og *Massachusetts*, af hvilke det sidste er bestemt til Vælsfart mellem Ny-York og Liverpool. Hiint ankom nemlig til Liverpool d. 26de Septbr. sidst, efter en Overreise af 23 $\frac{1}{2}$ Dag, næsten uden at have benyttet Skruen som strax i Begyndelsen leed Haverie, og Dette den 10. October 1845 efter en Overreise af 17 $\frac{1}{2}$ Dag fra Ny-York.

**) Afstanden fra Liverpool til South-Stad Fyr ud for

Polyhead	72 Dv. Mil.
derfra til Tuscar-Fyr	90 —
derfra til Cap Clear	134 —
derfra til Ny York (Sandy Hook)	3008 —
	3301 Dv. Mil.

Skibet til at laste sig tværs paa Søen, men Kraften af Skruen virkede stedse i Retning af Axen op til Maskineriet i Skibets Centrum og kunde føres videre hen mod Bugen.

Den 27de Septbr. afgik Skrueskibet fra Liverpool, og ankom først den 15de Octbr. til Ny-York. Underveis mistede det sin Folkemast under en svær Byge den 2den Octbr., og senere, den 11te, brak 2 af Propellerens Skruesegmenter og 1 Skrueslade af, og havde det nær sat til mellem Nantucketernes Skær, hvorhen den stærke Strøm, det ikke kunde arbejde sig imod, havde forsat det. Inden det forlod Liverpool havde man gjort Skruesegmenterne 2 Tommer bredere ved at tilnagle nogle Stykker, hvilket man giver Stylden til bemeldte Haverie.

Efterat have faaet sin Propeller i landsat, afgik Great-Britain fra Ny-York d. 28de Octbr.*); men allerede den 30te knækkede et af Propellersegmenterne af, og 2 Dage senere, den 1ste November, under en 7—9 Miles Fart, det 2det; Seilene bleve nu anvendte, naar Leilighed gaves, og gjorde hvad der var tilbage af Propelleren endnu god Nytte, undertiden gav den en Fart af 4 Qv. Mill imod en maadelig østlig Vind og temmelig svær N. D. Sv. Den 5te October knak det sidste Skruesegment, og fandt Skibsføreren det nu forsigtigst at sætte Maskinen ud af Forbindelse med Maskineriet og sætte sin Lid til Skibets gode Seil-Egenskaber, og det svigtede ei heller Forventningen, fornemmelig under en svær Storm fra N. B. der stod paa henimod 24 Timer. Den 17de Novbr. var Ankomsten til Liverpool.

*) Medhavende 20 Passagerer.

Efterretninger for Søfarende.

Instructioner for Brugen af Manby's Redningsapparat i Skibbrudstilfælde.

Capitain Pulting af den engelske Marine har givet følgende Instructioner for Mandskabet paa strandede Skibe til Brugen af Capt. Manby's Redningsapparat:

- 1) Naar en Line er bleven kastet ombord ved en Mast eller Morter, skal man hale ind paa den, indtil man faaer fat paa en Stjerteblof med en enkelt Talle skaaren igiennem;
- 2) Givres denne Stjerteblof fast til Mærset eller Skraaget, efter Omstændighederne, og, naar den er fast, signaleres Nr. 1*).
- 3) Fra Strandbredden vil man da udfire en svær Trosse hvis Ende da maa givres fast tæt ovenover Stjertebloffen, og naar den er fast, maa Skibet signalere Nr. 1.
- 4) Paa denne Trosse er en Løievrt med et Sæde, hvortil da En af Besætningen kan binde sig, og, naar han er klar dermed, signaleres igjen Nr. 1.

*) Signalerne, der ville blive gjorte fra Land til Skibene, ere følgende:

Nr. 1 om Dagen, en Stander,
om Natten, eet Blus,	}	der betyder, „har De faaet
fat paa Linen?“
Nr. 2 om Dagen, et Flag,
om Natten, et Blaalyb,	}	der betyder, „er De klar?“
Nr. 3 om Dagen, en Stander ovenover et Flag,
om Natten, 2 Blaalyb,	}	der betyder,
„hal Linen omb.

Signalerne, der maae bruges af Skibene, ere:

Nr. 1 om Dagen, en Mand paa en
fremspringende Deel af Skibet,
svingende sin Hat,
om Natten, 2 Blus,	}	der betyder „Ja!“ eller
„klar!“
Nr. 2, om Dagen, en Mand svingende
et Lommestørklæde eller et Flag,
om Natten, eet Blus,	}	der betyder „Nei!“ eller
„Ikke klar“.

- 5) Derjom Skibet er udenfor Skudvidde saavel af Raket som Morter, maa man fæste en Boie jo større jo bedre til en Lodline eller anden tynd Line, og kaste denne overbord klar af Draget, over hvilken der da vil blive kastet et Dræg fra Stranden, og derved Communicationen tilveiebragt. Hvorefter man har at forholde sig som sagt i 1ste, 2det, 3die og 4de Punkt.
- 6) Alle Skibe burde være forsynede med en Fyrpande eller en Flint eller en Pistol og et Krudhorn, for at kunne give og besvare Signalerne. (Naut. Mag Juni 1811.)

Fyr paa Møen.

Paa Sydosthukken af Den Møen, under $12^{\circ} 32\frac{1}{4}'$ Længde og $54^{\circ} 57'$ Brede, er første Gang i Novbr. 1845 bleven kendt et fast Lindesfyr af 4de Orden, der er anbragt i en Fyrbygning 34 Fod over Grunden og 80 Fod over Havsladen.

Dette nye Fyr vil blive holdt brændende til samme Tider, som Rigets øvrige Fyr, er synligt fra et almindeligt Skibs Dæk i circa 3 Miles Afstand, og lyser tilsværs fra Retningen mod Indløbet til Grønsund rundt Syd og Øst, indtil det i Retningen om trent N. O. $\frac{1}{2}$ O. dækkes af Møens høie Klint.

(Citer Sp. Id. Nr. 127 og 28, 1815.)

Farten igiennem den flesvig-holsteenske Canal interimistisk standset.

Canal-Opsyns-Commissionen i Mendsborg har under 6te Jan. 1816 bekendtgjort, at Farten igiennem den flesvig-holsteenske Canal, paa Grund af en Reparation, der i Vinter skal foretages ved de nederste Døre af Frederikslusen, vil være standset fra den 1ste til den 28de Febr.

(Sp. Id. Nr. 3, 1816.)

Syr paa Oland.

Fra 1ste Novbr. 1845 er opreist et fast Fyr paa den nordlige Ende af Oland.

Fyrtaarnet staaer paa en Klippe, Krelholmen, eller som den ogsaa kaldes „Storgrundet“, udfør Nordpunktet af Oland 57° 22' N. Br. og 17° 6' Ø. L. for Greenwich, 103 Fod over Vandspeilet, og kan sees i en Afstand af 14 Qv. Miil fra Ø. om ad N. rundt til N. V.

Syrtaarn ved Teignmouth Havn.

Rødt Fyr i alle Retninger, 31½ eng. Fod over Høivande fra 1ste Novbr. 1845.

Peiling: Hopes eller Bobs Næs S. t. V. ¼ N., i en Afstand af 6 Qv. Miil, og Straight Pynt, tæt ved Indløbet til Gynmouth Havn Ø. t. N. ligeledes i en Afstand af 6 Qv. Mile.

(Naut. Mag., Nov. 1845)

Boie ved Anglesea.

Ifølge en Bekendtgjørelse fra Trinity House i London af 24de Octbr. 1845 er der bleven henlagt en Boie, der er malet rød og hvid i horizontale Striber, og mærket „Victoria“, omtrent 50 Favne nordligt for Victoria Hoæ, paa den Sandbanke ved Nordkysten af Anglesea, paa hvilken Dampskibet Victoria for kort Tid siden stødte. Boien ligger paa 9 Favne ved Springtids Lavvande, og under følgende Mærker og Peilinger:

Cemaes Molle ¼ Streg aaben Øst for Sømærket paa Harry's Furlong i S. Ø. ¾ S. Kemlyn Molle, rørende Østenden af Kemlyn Gaard (Farm) i S. High Water of Henborth Point overet med Pengarn Bafe.

(Ib. Ib. Nr. 130, 1845.)

Syr paa Llanddwyn Pynt, i Carnarvon Bugt.

Carnarvon Havne-Commission har bekendtgjort, at der fra 1ste Januar 1846 vil blive tændt et stadigtbrændende rødt Fyr paa Llanddwyn Point, i Carnarvon Bay. Det vil i klart Veir

være synligt omtrent 5 Quartmile tilføes imellem Compassstregerne N. B. t. N. og S. B. t. B. (fra Blanddwyn).

Hensigten med dette Fyr er alene at tjene som ledende Fyr til Indløbet af Menai-Strædet igiennem Carnarvon Bugten. Skibe, der ere bestemte til hiint Stræde, anbefales, ikke at forsøge Barren før ved Dagslyset.

(Sb. Td. Nr. 113, 1815.)

Drag i Seillobet i Great Yarmouth.

Trinity-House i London har under 19de Decbr bekiendtgjort, at en grøn Boie, mærket med Ordet „Wreck“, er bleven udlagt tæt østlig for en Skonnert, der er sunket i Seillobet ret ud for Victoria Terrace i Great Yarmouth. Boien ligger paa $5\frac{1}{2}$ Favne ved Springtids Lavvande, under følgende Mærker og Peilinger:

Den nordligste Mølle paa Yarmouth Denes overet med Midten af Yarmouth Arbeidshuus i N. — Gorleston Kirke, dens Længde aaben sydlig for den anden Mølle i Gorleston, i S. B. t. B.

(Sb. Td. Nr. 3, 1815.)

Boie paa Maplin Spit.

Trinity-House i London har under 24de Decbr. bekiendtgjort, at da Maplin Spit har hævet sig, er der bleven udlagt en sort Boie paa samme paa $2\frac{1}{2}$ Favne ved Lavvande Springtid, og lidt over 1 Kabellængde fra Fyrtaarnet, under følgende Mærker og Peilinger:

Ewin Middle Fyrstib, aaben S. D. for Maplin Fyrtaarn, saameget som Bredden af Pillerne paa dette Fyrtaarn, i N. D. $\frac{1}{2}$ D. — Maplin Boie i B. $\frac{1}{4}$ S. — West Barrow Boie i S. B. $\frac{1}{2}$ S. — Mouse Fyrstib i S. B. t. B. $\frac{3}{4}$ B.

Alle Skibsførere og Andre advares imod at forsøge paa at gaae imellem Boien og Fyrtaarnet.

(Sb. Td. Nr. 3, 1845.)

Sorandring ved Bøierne ved Yarmouth og Lowestoft.

Trinity-House i London har under 30te December 1845 bekiendtgjort, at, da der i den sidste Tid have fundet betydelige Forandringer Sted ved Sandbankerne og de seilbare Løb i Nærheden af Yarmouth og Lowestoft, vil der ufortøvet blive iværksat de nedensaaende Forandringer med de i dette Farvand udlagte Bøier, og, saafremt den nuværende aftagne Dybde i St. Nicholas Gateway skulde forblive uden Forbedring, vil desuden det der liggende Fyrskib, omtrent fra 1ste April næstkommende, blive flyttet til den nedennævnte Station.

Scroby Sand har strakt sig længere ud imod Vest imellem S. B. og B. Bøierne, hvorfor en hvid Bøie vil blive udlagt, for at betegne denne fremspringende Deel af Banken.

Paa Corton Sand har opdyngtet sig en Nebbe i vestlig Retning imellem B. og S. B. Bøierne; en hvid Bøie vil blive udlagt, for at betegne den indre Deel af denne Nebbe.

Den hvide Bøie paa Inner Shoal, Lowestofte Nhed, vil blive flyttet i sydøstlig Retning, og placeret der, hvor den ydre Dragbøie nu ligger. En sort Bøie vil blive udlagt istedetfor en Dragbøie, som nu ligger paa den indre Side af benævnte Inner-Shoal.

Da Dybden i St. Nicholas Gateway har aftaget og en Banke dannet sig, som strækker sig fra B. Corton tvers over til St. Nicholas (eller Kettle-Bottom) Sand, og paa hvilken ifkun er 3 Favne Vand ved Springtids Lavvande, saa vil, til Lettelse for Skibsfarten til og fra Yarmouth Nhed igiennem „Wide“ og „Deep-Water Channel“, imellem Scroby og St. Nicholas eller Kettle-bottom Sands, almindelig kaldet „Hewett's Channel,“ St. Nicholas Fyrskib, omtrent fra 1ste April, som ovenfor nævnt, blive flyttet til det Sted, hvor nu den røde Vagerbøie ligger ved Sydenden af St. Nicholas eller Kettlebottom Sand, og den røde Vagerbøie vil da blive forlagt til den Plads, hvor nu Fyrskibet er fortoiet, og en sort Vager = Spidsbøie af betydelig Størrelse

udlagt istedetfor den nævnte tabelede Boie paa Sydden af Scroby.

(Sd. Bd. Nr. 3, 1816.)

Drag i Farvandet ved Gunsleet Sand.

Ifølge en Bekendtgjørelse fra Trinity-House i London af 3. Jan. 1846 er en grøn Boie, mærket „Wreck“, bleven udlagt 20 Favne S. D. for et Skib, der er sunket lige i Farvandet paa S. D. Kanten af Gunsleet Sand. Den ligger paa $2\frac{1}{2}$ Favne ved Springtids Lavvande paa følgende Mærker og Peilinger:

En hvid Vindmølle i Waltan on the Maze, overet med et fremtrædende hvidt Huus sammesteds, og i N. V., vel saa nordlig. — N. D. Gunsleet Boie i N. D. t. D. $\frac{1}{2}$ D. — Middle Gunsleet Boie i S. V. t. V. $\frac{1}{2}$ V.

(Sd. Bd. Nr. 4, 1816.)

Syr paa Prinds Edwards O.

Ifølge Bekendtgjørelse fra Prince Edwards Den af 8de Decbr. 1845 var det nye Fyr paa Point Prim for første Gang tændt den 4de Decbr., og skulde vedblive at brænde saalange Soven var aaben. Fyrtaarnet staaer nær ved den yderste Ende af Pyn-ten, og Fyret, som er hvidt og stadigt brændende, er 66 Fod over Hoivande, og kan sees fra Dækket af en Skonnert i en Afstand af omtrent 13 Quartmile. Det peiles i S. 39° D. paa Compasset fra S. V. Pyn-ten af St. Peters Den, og i N. 29° V. paa Compasset $8\frac{1}{2}$ Quartmile fra Mistleman Reef ved Flot River.

(Sd. Bd. Nr. 5, 1816.)

Syr paa Morlair Rhed.

Fra 1ste Decbr. 1845 vil Retningen af det østlige Farvand paa Morlair's Rhed, eller det saakaldte Treguier-Lob, blive betegnet ved 2 Fyr: et paa Den Noire, og et paa la Lande Taarnet, hvorom til nærmere Efterretning meddeles Følgende:

a) Fyret paa Isle Noire. Omdreieende Fyr med Blink hver

2 Minuter med korte Formørkelfer før og efter; Beliggenhed: $48^{\circ} 40' 23''$ Br., $6^{\circ} 12' 48''$ B. Længde; Hvide over Båndspeilet ved Hæibande: 14 Metrer, og Sigtbarheden 10 Qv. Miil.

b) Fyret paa la Lande Taarnet. Stadigt Fyr, paa $48^{\circ} 38' 14''$ Br., $6^{\circ} 12' 23''$ B. S. Hviden fra Grunden er 17 Metrer, og Synsvidden 12 Qv. Miil.

Anm. Foruden disse to Fyr, som, bragte overet, betegne det østlige Løbs Retning paa Morlair's Rhed, vil der, paa den søndre Side af Slottet Laureau, 750 Metrer i N. 60° B. for Den Noire, blive tændt et lidet rødt stadigt Fyr, synligt een Qv. Miil, for at oplyse Ankerpladsen paa den nordlige Deel af Rheden.

(Fr. Ed. Nr. 131, 1815.)

Syr ved Granville.

Fra 1ste Decbr. 1845 vil det stadige hvide Fyr, der oplyser Pynten af Granvilles ny Havnedæmning, vestenfor Indløbet til Havnen, blive ombyttet med et rødt stadigt Syr. Beliggenheden er $48^{\circ} 49' 51''$ Br., $3^{\circ} 56' 32''$ B. Længde. Hviden 8 Metrer, og Synsvidden 3 Qv. Miil.

(Fr. Ed. Nr. 131, 1845.)

Four's Syr forandret.

Til næste Aar (1846) vil Four's Fyr (Departementet Nedre-Loire), med Formørkelfer, hvilket betegner Klippen Four (paa $47^{\circ} 17' 53''$ Br., $4^{\circ} 58' 18''$ B. Længde), blive forhøiet c. 7 Metrer, og den hidtil brugte Belysning med Reflectorer med Blink hvert Minut, blive ombyttet med et Lenticulair-Apparat med Blink hver 30 Secunder, hvilke ville kunne sees i en Afstand af 16 Qv. Miil, hvorimod Formørkelferne først over 9—10 Qv. Miil borte ville være totale. Fra 1ste Mai 1846 af, da det gamle Apparat vil blive nedbrudt, og indtil det nye Fyr er bleven iudrettet, vil Four's Taarn imidlertid vise et lidet stadigt rødt

Fyr af 5 til 6 Qv. Miles Synsvidde; og denne midlertidige Belysning vil rimeligviis vare 3 til 4 Maaneder, altsaa fra 1ste Mai indtil August eller September 1846.

(Sd. Bd. Nr. 134, 1845.)

Syrtaarn paa St. Pierre og Miquelon (New-Soundland).

Den franske Commandant paa Verne St. Pierre og Miquelon har under 16de Septbr. bekiendgjort, at et Fyrtaarn er bleven opført paa Den St. Pierre paa en steil Pynt, „Gallantry Head“, lige over Cap Noir. Fyret der er stadigt, og 64 franske Metrer eller 210 engelske Fod over Høivandsmærke, vil kunne sees i en Afstand af 18 til 20 Qvartmile; det vil sydfra kunne sees tilsvøs fra N. N. V. t. N. N. D. 6° D. paa Compasset; nordfra vil det skjules af det høie Land paa St. Pierre fra N. N. D. 6° D. t. N. N. V. Den geographiske Beliggenhed er 46° 45' 30" N. Br., 58° 39' W. L. for Paris.

(Sd. Bd. Nr. 139, 1845.)

Boier ved Tajo's Barre.

Ifølge en Meddelelse fra det britiske Admiralitet til Lloyd's har den Portugisiske Regiering til Hensigt, med Boier at belægge Løbet over Tajo's Barre, samt stationere Medningsbaade ved Paço dos Arcos og Trafaria, forsynede med de fornødne Medstaber og dygtige Fiskere. Disse Foranstaltninger skulde iværksættes saasnart som Veiret vilde tillade det; Boierne vare erholdte fra England, og to Fartøier skulde bygges til at remplacere de midlertidigen stationerede, af samme Størrelse og Bescaffenhed som de, der ere i Brug i Dporto.

(Sd. Bd. Nr. 4, 1816.)

Vink for dem der ville proviantere ved Terceira.

Foranlediget ved at mange Skibe anløbe Terceira for Provisioner, uden at være forsynede med Sundhedspas, hvisaarsag Autoriteterne ikke vilde tillade dem at have Communication med Land, og de saaledes nødes til at affeile uden at erholde hvad de ønskede, har den derværende engelske Consul indskærpet alle Skibs-

førere, der befinde sig i hiint Tilfælde, Nødvendigheden af at være forsynede med ovennævnte Document.

(Sb. Bd. Nr. 4, 1846.)

Uas Strædet.

Hvis man agter sig igiennem dette Stræde, nordfra ind i S. D. Monsunen, og man skulde finde det vanskeligt at passere om Twin islands (eftersom der til flere Tider af Aaret ere stærke vesteri løbende Strømninger med lette foranderlige Luftninger), kan man erholde en god Ankerplads ved en eenlig liggende Coralbanke omtrent $\frac{3}{4}$ Qv. Miil nordvest for Tvillingerne, paa 6 à 7 Favne Vand, med Lombocks Peak i S. V. t. V. vel saa sydlig, Midten af Tvillingerne i S. D. t. S. $\frac{1}{4}$ S. Naar de yderste Pynter af Tvillingerne ere overet i S. D. t. S. og Lombocks Peak i S. V. t. V. har man 11, 8, 9 Favne; Tvillingerne vel aabne af Lombock og Peak i samme Retning, ingen Bund med 25 Favne. Omtrent $\frac{3}{4}$ Qv. Miil fra Lombocks Strandbred er der 12 Favne, og en god og sikker Kanal imellem Tvillingerne og Lombock med Dybderne 11, 15 og 16 Favne midtvejs. Der er god Ankerplads indensfor Tvillingerne ved den lille Landsby Suzian, paa 8 til 12 Favne Vand, saavel som beqvem Ladeplads, og man kan der erholde Vand og Brænde i Overflodighed.

Naar man gaaer igiennem Strædet, maa man holde en god $\frac{1}{4}$ Qv. Miil fra Strandbredden paa begge Sider. Efter at have passeret Suzian Strædet, er den bedste Passage imellem rocky-island og Lombock, hvor man stedse har Ankerplads, naar Wind og Strøm ere ugunstige.

Skær i Sooloo-Havet.

Capt. Hooge af det hamborgske Barkskib Flora, meddeleer i Singapore Free Press under 1ste August 1845 følgende Udtog af sin Journal:

Den 2den Juli saae vi Sombvero Klippen i Sooloo-Havet, og den følgende Dag Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Formidd. bemærkede vi pludseligen grønt Vand paa Siden, og kort derpaa Klipper under Vand.

Vi vendte glædelig, og kom igien i dybt Vand, hvor vi lagde vi. Ifølge god Observation var Bredden $9^{\circ} 59' 30''$ N., og Længden, efter mit og Bombay-Skibet Sultana's (der var med os) Chronometre, $121^{\circ} 23' 36''$ Ø. paa 7 Favne og $9^{\circ} 58' 45''$ N. Br. og $121^{\circ} 23' 56''$ Ø. Ø. paa det Grundeste. Capitainen paa Sultana udsendte Baade til at lodde, og fandt 11 Favne Vand ved Munden af Skæret, og længere hen 3 Favnes, nedad indtil 9 Fods Dybde. Grunden bestod af store stærkt tallede Klipper, og strakte sig fra B. til D., saa langt man kunde see, saa at man kan antage, at den rækker endnu længere i Retningen fra S. D. til D. til de Skær, paa hvilke Skibene Murford og Golconda stødte, og som ere afslagne under $10^{\circ} 6'$ N. Br. og $120^{\circ} 50'$ Ø. Længde.

(Hb. Bd. Nr. 127 og 28, 1845.)

Chinesiske Lodser.

Fra det Britiske Gouvernement i Victoria (Hong-Kong) er under 20de Octbr. bekendtgjort Følgende: For at forebygge de undertiden forekommende Klager over de Chinesiske Lodseres Uduelighed, gøres Capitainerne i deres egen Interessse opmærksomme paa, at de kun bør engagere saadanne Personer som Lodser, der kunne forevise en Licentz i det Engelske og det Chinesiske Sprog, hvilken udfærdiges for dem af den Britiske Consul, naar de, til Beviis for deres Duelighed, kunne producere i det mindste tre Attester fra Koffardi-Capitainer.

(Hb. Bd. Nr. 3, 1846.)

Klipper i Nærheden af les Arcadins ved Sayti.

Den første, som er en Coralsbanke, hvorpaa der ifkun er 3 Favne Vand, er 6041 Metre 82 Centimetre fra den vestlige Pynt af den sydvestlige Arcadin, i Syd $85^{\circ} 59' 08'' 5$ Øst paa Compasset, og 5500 Metre 27 Centimetre fra Østpynten af den nordlige Arcadin, i Syd $69^{\circ} 03' 16''$ Øst paa Compasset.

Den anden som er en Coralspids, hvorpaa der ifkun er 9 Fod Vand, og som følgelig kan være farlig, selv for smaa Far-

toier, er i Nærheden af den første, og findes fra den vestlige Pynt af den sydvestlige Arcadin i Syd $87^{\circ} 59' 08''$, 5 Øst paa Compasset.

(Sb. Id. Nr. 5, 1846.)

Blinkfyret paa Ven Flores ved Montevideo er saaledes forandret, at Omdreiningen, som forhen varede 7 Minuter, nu kun varer 3 Minuter. Fyret vil fra 6te Septbr. sidstleden kun vise to Formørkelser, hvoraf den ene varer $\frac{1}{2}$, og den anden $1\frac{1}{2}$ Minut.

(Sb. Id. Nr. 133, 1845.)

Skær ved Chinca.

Skibe, som fra Pisco-Havnen gaae til Chinca eller Guano Øerne, advares om at seile N. D.=Pynten godt udenom indtil Midten af Den peiles i S., og da holde ind til Ankerpladsen ret ud for Ladstederne, eftersom der er et skjult Skær omtrent $\frac{1}{2}$ Kabellængde fra N. D.=Pynten af Den, som ikke er aflagt paa noget Kort, og paa hvilket Dampskibet Chili saavel som et engelsk Skib for nyligt have stødt.

Endvidere advares Skibsførere, som indtage Guano ved Ladestederne paa Chinca-Øerne, fra at kaste Ballast overbord paa Ankerpladserne. Enhver Skibsfører, der lader Ballasten udkafe paa mindre end 12 Favne Vand, underkastes en Bøde af 100 Dollars.

(Sb. Id. Nr. 133, 1845.)

Et kun af og til synligt Skær i Sarvandet ved Montevideo,

aflagt paa det engelske Admiralitetskaart paa $34^{\circ} 30'$ S. Br. $53^{\circ} 3'$ V. Længde, ligger i N. N. D. for den store Castillos Klippe, 5 Quartmile fra Strandbredden. For at undgaae dette Skær, bør man holde den store Castillos Klippe, der seer ud som et Skib under Seil, aaben østligt for den mindre og sydligere Klippe.

(Sb. Id. Nr. 130, 1845.)

Ø opdaget i det stille Hav af engelsk Capitain Simonds paa Veien fra Otahiti til Valparaiso under 21° 10' S. Br. og 138° 54' B. Lengde, som han har kaldt Isle of Faith efter sit Skib*).

Commandeur-Capitain Rohde's Signalsystem.

S Commandeur-Capitain Rohde's Anmeldelse af sit Signalsystem i sidste Hefte af „Nyt Archiv for Søværnet“, er Pag. 450 anført, at Nr. 000 skal signaleres efter Compositionstabellen, uden at derved er bemærket, at dette maa skee paa samme Maade som Nr. 1000, hvilket bedes observeret, om det end tør antages at følge af sig selv.

I „Nautical Magazine“ for afvigte December Maaned omtales Commandeur-Capitain Rohde's Signalsystem som et ved sit Princip almindeligt brugbart og ved sin overordentlige Deconomie almindeligt anvendeligt System. „Ikke for at fortrænge Marryats eller nogen Andens System,“ vedbliver Anmelderen, „anbefale vi nærværende System, men for af yderste Evne at staae en Broder Sømand bi i hans Bestræbelse for at etablere en lidet bekostelig

*) Seet fra Skibets Dæk saae den ud som en Klippemasse, men da han nærmede sig, viste det sig at være en Ø bedækket med Coccostrær og tyk Understor. Han prøvede paa at gaae iland med Jollen, men en sort Coralklippe med svære Brændinger, der omgave Øen, hindrede det. Han gik rundt, om den, og fandt dens Omkreds 6 Mil. I en lille Afstand derfra fik han ingen Bund paa 60 Favne Vand. Den, der syntes ham at være frugtbar, ligger faa Timers Seilads fra Carisfort. En stor Ønds bemærkede han midt paa Øen. Den findes ikke affat paa noget engelsk Kaart.

og let fattelig Methode til at sætte hvilkesomhelst Nationers Skibe istand til at communicere med hinanden indbyrdes. Som ingen Anden, benytter Com. Capt. Nohde det mindst mulige Antal Flage. Ja, man kan med hans System endog undvære dem, naar de ikke ere ved Haanden, og i Almindelighed har man vel ikke Overflødighed af dem i Coffardiskibe.“

Commandeur-Capitain Nohde har sat det til sin Opgave at bringe sit System til den største Fuldendthed, og er hans Stræben derhos utrættelig efter at give det den meest udvidede, den meest udstrakte Anvendelse.

Redactionen har tidligere udtalt sin Anerkendelse af Com.-Capitainens Fortjenester i denne Retning, og griber gjerne Leiligheden for at komme tilbage dertil, og det saa meget mere, som Den kan meddele, at Hans System efterhaanden vinder større Indgang hos Søstaterne, skiondt der endnu stedse er Noe at overvinde i saa Henseende, væsentligen, som vi ikke et Dieblit tvivle om, en Følge af de tilfældige ugunstige Omstændigheder under hvilke Bærket i sin Tid udkom.

I Admiralty instructions for the government of Her Majestys naval service d. d. 1ste April 1844, der netop er kommet os tilhænde, henvises den Officier, hvem det bliver paalagt at conveyere eller beskytte Coffardiskibe, til „Rohdes universal Signals, supplied to all Her Majestys ships. Also Marryats signals“, for at Chefen med Skipperne paa disse Skibe kan aftale Signaler, hvorved han kan styre deres Bevægelser og de meddele ham hvad de trænge til. Som det skeer i vor egen Marine, blive altsaa Hendes Britiske Majestæts Krigsskibe forsynede med Commandeur-Captain Nohdes Signalsystem, og synes man fra den Maade, hvorpaa denne Henviisning er affattet, sammenholdt med hiin Anmelders modificeerte Anbefaling i Nautical Magazine, at kunne slutte, at Commandeur-Capitain Nohdes System i England gives Fortrinet.

Rettelser

i Positionstabelten Nr. 8 i den anden Udgave af *Napers Practice of Navigation 1842.*

Pag.	Col.			alter	to
461	4	Holmen (Hanstholmen lt. R. 218 f.)	}	Latitude 56° 8'	57° 6', ₂
				Longitude 8. 37	8. 36, ₂
461	4	Skagen lt. F. 69 f.		Longitude 10. 36, ₅	10. 36, ₆
461	4	Trindelen Rock lt. V. 26 f.		Latitude 57. 26	57. 25, ₇
462	5	Anholt, 2lts. (1 B. 122 f. 1 F. 58 f.)		Longitude 11. 39, ₂	11. 39, ₃
462	5	Aarhus pier (2 lts. F.)		Latitude 56. 9, ₈	56. 9, ₃
462	5	Elsineur (Kronborg lt. F. 110 f.)	}	Latitude 56. 2, ₉	56. 2, ₄
				Longitude 12. 36, ₇	12. 37, ₇
462	5	Copenhagen, Observ.		Latitude 55. 40, ₁	55. 40, ₉
462	5	Giedser Odde (lt. F. 53 f.)	}	Latitude 54. 34	54. 33, ₈
				Longitude 11. 58, ₂	11. 58, ₁
462	5	Bornholm, Hammerhuus (lt. F. 280 f.)	}	Latitude 55. 16, ₉	55. 17, ₄
				Longitude 14. 45, ₇	14. 47, ₃
462	5	Earth-Holms (Christiansö 1 R. 95 f.)	}	Latitude 55. 19	55. 19, ₃
				Longitude 15. 12	55. 11, ₇
464	10	Cape Ducato		Latitude 38. 24	38. 34
466	13	Funchal, Brit. Cons hous.		Latitude 32. 57, ₇	32. 37, ₇
466	13	Desertas, S. extr.		Latitude 32. 38	32. 28
466	14	Sandwich Id., C. Montague.		Longitude 29. 6	26. 46
468	18	Island of France, Coopers Id.		Latitude 29. 9, ₄	20. 9, ₄
472	26	Cape Tosa.		Latitude 32. 56	32. 26
473	27	St. Matthew Id., C. Upright.		Longitude 172. 4 E.	172. 4 V.
473	27	St. Lawrence or Clarkes Id., N. W. Cape.		Longitude 171. 29 E.	171. 29 V.
473	28	Great Chatam Id., N. pt.		Longitude 176. 14 E.	176. 14 V.
475	32	Cape Horn, sum.		Latitude 55. 29	55. 59

Pag. 213, Linie 24 f. b. after the 2de Reductions insert: and the log. tan. of the meridian altitude; and in the following example, insert. the log. tan. of the meridian altitude.

Should further errors be discovered, the y will be noticed in the Danish Nautical Magazine (Archiv for Søværnet).

Rettelser og Tilføielser i Tegners nautiske Astronomie 1845.

Første Afdeling.

Pag. 305, Linie 18 f. n. Hastigheden læs: Hastighederne — forholder læs: forholde.

Pag. 305, Linie 18 og 13 f. n. dets Afstand fra Bevægelsens Midtpunkt læs: Perpendicularerne fra Bevægelsens Midtpunkt til Tangenterne igiennem Punkterne.

Tredie Afdeling.

Pag. 107, nederst tilføies: i den øvre Culmination er Correctionens første Led positivt, andet Led negativt; i den nedre Culmination ere begge Leddene negative.

Pag. 110, Linie 5 f. n. 0' 13", 0392 læs: 0' 13", 0408.

Pag. 432, Linie 3 f. n. 15 læs: 16.

Pag. 437, Linie 7 f. o. eller o. f. v. læs: være mindre end 3', i Bredden mindre end 0", 2, under Forudsætning af at Bredden er mindre end 40°.

Fjerde Afdeling.

Tabel 48 E.

Pag. 183, Col. 1 for 100, 100, 100, 100, 100 læs: 100, 200, 300, 400, 500.

Tabel 66.

Pag.	Col.			for	læs:
242	1	Stavness			udgaær
242	2	Dostvoerne	Længden	4° 10', ₄	4° 4', ₇
246	2	Tino	Længden	24. 14, ₅	25. 14, ₆
248	1	Formigas	Længden	25. 54, ₃	24. 54, ₃
252	1	Brothers Samaong Ø	Længden	53. 56	52. 56
252	2	Bahrein Ø, Monama } nordvestlige Fort	Breden	23. 2	26. 13
			Længden	67. 30	50. 30
253	1	Jøle Niciffe	Breden	3. 55	4. 55
254	1	Indus	Breden	23. 2	24. 2
255	1	Fortune Ø	Længden	102.	104. 30
256	2	Cap William	Breden	0. 34	2. 34
259	2	Great Chatam	Længden	176. 14 _Ø	176. 14 _B
267	1	Cap Henry	Længden	75. 36	75. 56,

Tabel 66, A.

Pag. 275	Col. 1	Ascension og Cap det gode Haab	1. 36. 49	udgaær.
— 276	— 2	Bruncrana og Greentwich	0. 29. 39	dito
— 276	— 1	Diamond Ø og Madras	1. 3. 43	dito

Tabel 69.

Pag. 273, Linie 2, Pembroke Dok, 47 overføres i sidste Col. Bristol Middelspringflodshøide for 28 sæt 40.

Tabel LX.

Pag. 11, Linie 2, Distance 2 for Hfv. 0, 4 sæt 0, 8.

NB. Skulde flere Feil blive fundne, ville de blive indrykkede i Archiv for Søværnet og i Udtoget af Tegners nautiske Astro-
nomie, som udkommer i Slutningen af 1846. Nogle faa
Sprog- og Interpunktionsfeil, som ikke have forstyrrende Ind-
virkning, bedes Læserne selv at rette.

P. W. Tegner.

Kbhvn. i Decbr. 1845.

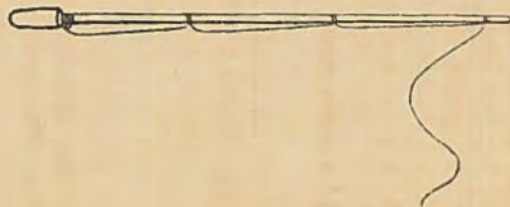
Grinde-Svalen (Delphinus Globiceps).

a, see Pag. 35.

Færøernes Svalsynd.

b, see Pag. 33.

Journal holden ombord paa Skonnerten
l'Espiegle, paa et Krydstogt mellem Ni-
cobar-Derne i Foraaret 1845, foretaget
efter Opfordring af den dansk-ostindiske
Regiering af H. Busch.

Gik fra Calcutta den 13de Marts. Gjorde Nordpynten af Car Nicobar*) den 31te s. M. om Natten, og ankrede ved Dagbræknin- gen i N. V. Bugten paa $7\frac{1}{2}$ Favne Sandbund. Landsbyen Sov- rah i S. V. t. S. og Yderlanterne af Den N. D. $\frac{3}{4}$ D og B. t. S. $\frac{1}{2}$ S.

Gik iland Kl. $10\frac{1}{2}$, og fandt Indbyggerne rolige og fredelige. Hvie Mennesker, men ei meget muskuleuse og yderlig stygge — lidt af Burmaernes Physiognomie og Farve, der falder noget i det Kobberode, men endnu mindre behagelige: deres Baghoved er næsten fladt, Isen toppet, flad Pande og Næse, bred Mund, den nederste Deel af Ansigtet mærkeligt udstaaende. Bort Med- delesesmiddel var en Blanding af Sagelsk og Portugisisk, og en- kelte Teg. Deres Hytter og Baade vidnede om megen Sind- rigbed. Hytterne ere byggede paa Strandbredden, omgivne med Coerstræer og tykt Krat (jungle), ere runde og opførte paa faste Stammer, der ere drevne ned i Jorden indtil 8 Fod over samme; Gulvet er en stærk Sammensøining af Lømmet og Lægter (den almindelige malakkiske poon)**); Taget ligner en Bikube, er forfæ- diget af fine Bambusrør og stærke Rottinger***), tægget med Klap- blade, og er fra 30 til 40 Fod Diameter og temmelig høit. Indgan- gen er nedefra giennem en Faldør op ad en Stige. Disse Boli-

*) Nicobarst: Paa. 6 Dv. Mill lang, 5 Dv. Mill bred.

**) Malayisk Ord, der betyder: Træ.

***) Nicobarst: Ratang.

ger ere kislige, mørke, fulde af Dug, og ikke ilde passende for Climaten. I mange Hytter findes Træløst, smukt malet og udskåret, og anvendes Rummet ovenover da til Forraadskammer. Det lader til at flere Familier ere tilhuse i een Hytte. I een talte vi saaledes 37 Individer; de kan forresten ikke lide at blive talte, da de staae i den Formening at man benytter en eller anden Troldomsformular for at gjøre dem Fortrød. Vi saae just ikke til megen Sygdom iblandt dem, skjøndt de bestandigt bede om Medicin, og ogsaa faae Sligt af de fleste Skibe. Ligesom Børn vil de have Alt hvad de see, og gjør fiden intet Brug deraf. De ville gierne drikke og leve godt. Cocos- og Arkanødder, Betelblade^{*)}, Sviin, Fjærtræ og Yams (Dioscorea) ere Dens Udførselsartikler. Mangfoldige engelske burmesiske og under engelsk Flag seilende indfødte Farisier besøge dem; og man har gjort den Regning, at mere end 25 Ladninger, hver paa omtrent 100,000 Kokosnødder aarlig, blive udførte fra Den. Tustvarerne ere: forskellige Slags Tøier, korte Huggertter, hvoraf de Indfødte særdeles behændigt betiene sig for at klattre op i Cocostræerne og aabne Frugten, fremdeles Ører, Solstsker, Pjastre og Nupier, stærke Spirituosa, Jagtgeværer, flere Slags burmesiske Manufacturvarer, som lange Knive og couleurt Tøier, chinesisk Tobak og amerikansk Skraa (negro-head) jo stærkere jo bedre.

Der er Arkanødder i Overflod, og det lader til at de dyrkes; men Indbyggerne ere altfor lade til at skalle dem af, og desaarvsag udføres kun lidet af denne Artikel.

Car-Nicobarerne pde just ei synderligt paa deres Klædedragt; Mandfolkene bruge kun et Stykke blaat Mantling af 4 Fods Længde og 3 Tommers Brede for at skjule og fast opbinde Genitalia; og Qvinderne ere fornøiede med et Stykke hvidt- og blaatstribet Tui, omkring Lønderne. En sort Hat eller en rød ulden Hue ere de Pryddelser som Mandfolkene hige efter, om de end aldrig gjøre Brug af dem hjemme. Omkring Halsen, Armene og Anklerne bære

*) Samulif: Weit'loi = bart Blad.

de tykke Sølvringe og en tynd bred ditto omkring Hovedet, eller Mangel deraf, en Ring af den indre seige Bark af et Træ. Sølvspisefkeer bruges som Prydelse i Haaret ved festlige Leiligheder, ligesom ogsaa Krands af forskielligt Løv omkring Hovedet og andre Dele af deres Legeme. Baade Mandfolk og Fruentimmer consumere betydelige Quantiteter Tobak og Irelands; Tobakken tilberedes som spanske Cigaretter, og til Futteral bruge de et huult Bambusrør stukket ind i Øreslippen, paa Burmaernes Viis. Irelands blandet med Betelblad og fint Kalk bruges i en forfærdelig Grad af begge Kiøn, og bidrager til at gjøre deres Udseende rædsomt, idet det gjør deres Mund ganske sort og ødelægger deres Tænder*). Denne overdrevne Brug maa useilbarlig skade deres Helbred, og er maaskee een af Aarsagerne til at de ialmindelighed ikke blive synderlig gamle og ei heller ere synderlig frugtbare: 40 eller 50 Aar lader til at være den høieste Alder for Mandfolkene, og vi bemærkede virkelig ingen over den Alder; vi saae ifkun faa Børn.

Deres Baade som deres Huse være Vidne om deres Sindrighed, og de vise megen Behændighed ved at færdes med dem. Disse Baade have Udlæggere. De større føre 3 til 4 Mastter, med Seil af Matter, og kunne rumme fra 20 til 30 Mennesker**);

*) Den Skik at bemale Kinderne, Næsen og Hagen med rød Ollersfarve giver dem et sært og vildt Udseende. Fruentimmerne med deres glatragede Hoveder ere forfærdelig stygge.

**) Kanoerne ere fra 6 eller 7 Fod til henved 36 eller 40 Fod lange. De første ere for en enkelt Person undertiden for et Barn. — Naar de have faldet Træct, som de bestemme til dette Brug, tilhugge de det først, og ubhule det siden. Derpaa helde de Vand i det, og anbringe korte Stykker Træ paatværs for at udspile det og gjøre det videre. Siden brande de det indvendigt, deels for at glatte det, deels for at gjøre det mindre giennemtrængeligt for Vandet. De skære nu Huller i den øverste Rand paa begge Sider, og binde med Rotting runde Træer paatværs, lidt over 1 Fod fra hinanden, der tjene som Lofter til at sidde paa. Men da saa smalt et Fartsøi, der desuden ingen Riøl har, vilde Lantre ved den mindste Helben til en af Siderne binde de tværs over Kanoen midtvejs 2 Stanger i nogen Afstand fra hinanden, der i Forhold til Kanoens Størrelse rager

i disse flikke de over til de sydlige Øer, og tilstuske sig der Klædningsstykker for Kanoer, Kogekar og Nottinger. Deres Vaaben bestaaer i Spyd af forskellige Dimensioner, men de bruge dem kun til at dræbe vilde Sviin og Fisk; Net have de ikke.

Vi fandt drifkeligt Vand ikke langt fra Strandbredden i en 10—12 Fod dyb Brønd, der var gravet i et Jordsmøn der bestod af Stumper af Coraller og Muslingskaller, og som det var tydeligt engang havde været Havbund. Vi stød nogle enkelte Papegøier og andre Fugle, men kunde sjelden faae Fingre paa dem, for det uigiennemtrængelige Krats Skyld. Vi tilbragte et Par Timers Tid i Hytterne, og gik derefter atter ombord.

Den 1ste April kom nogle Baade ud til os fra Landsbyen Muse, der ligger mod Syd. Folkene i dem lod til at være mindre siffige og erfarne end deres Naboer, og meget lettere at handle med. De bragte ud med de sædvanlige Kokosnødder, Yamz og daarlige Plantaner. Fisk kunde vi ikke faae, thi dem sælge de

1½—3 Alen ud fra Siden af Kanoen hen over Vandet uden at berøre samme. Under Enderne af disse hænger en tredie Stang, parallel med Kanoen og næsten af bennes Længde, der bliver fastgjort til hver Tværstang ved en halv Snees tilspidsede omtrent 8 Tommer lange Pinde, hvis spids Ender drives ind i Stangen selv, de øverste Ender surres fast til Tværstangerne. Den saaledes nebhængende pallelle Stang kommer netop til at svømme i Vandskorpen, og holder ved sin Tyngde Kanoen i fuldkommen Ligevægt; og da den er spids til begge Ender, hindrer den ei samme i dens Fart. Endelig binde de til Forenden af Kanoen en krumt opstaaende Snabel, der paa de største Kanoer undertiden er over 8 Fod lang. Karer bruge de ei, men skovbannede Stykker Træ omtrent 1½ Alen lange. Den øverste Deel, omtrent ¼ af Længden, udgior Skaflet, den nederste Deel er tynd, 6 Tommer bred, og spids for Enden; de roe ei med disse paa europæisk Viis, men støde dem frit ned i Vandet, og bevæge dem paa samme Maade som Hundens sin Fod naar den svømmer. Ror have Kanoerne ikke. De sætte ogsaa smaa Master af Bambus i disse Kanoer, og have Seil enten af Kærred eller af sammensyede Atap-Blade.

(Rosen: Erindringer fra mit Ophold paa de nicobarske Øer.)

aldrig, vi fangede imidlertid en Torskart (rock cod), men den var ikke til at spise. Gik iland igien og prøvede paa at trænge ind i det Indre, til et aabent høitliggende Plateau, som vi havde seet fra Søen. Vi fik to Indfødte overtalt til at ledsage os, men de gjorde det med den største Ulyst, og den ene af dem forlod os efter at have ledsaget os omtrent en Fjerdingvei igiennem en med høit grovt Græs bedækket Slette. Omfider naaede vi op til Høilandet, og gik endnu en Fjerdingvei videre, men saae Intet omkring os uden Krat og Akrapalmer og et Slags lave Palmetræer der var en stor rød Frugt, som, blandet med Jams, Svinefildt og Kokosnødder og bagt, træder istedetfor Brød. Da vor Ledfager ikke vilde gaae videre, fandt vi det ikke raadeligt ene at prøve derpaa, og gik tilbage til Landsbyen. Man skulde næsten troe at Nicobarerne havde Etablissementer inde i Landet, som de ikke ville have at Europæerne skulde see. Jordsmonnet paa disse Plainer er udentvivl frugtbart, men at anlægge en Colonie her, eller forsøge et blot Undersøgelsestogt vilde ligesaa utvivlsomt møde megen Modstand. Her er en rig Mark for Naturforskeren.

Da vi ikke vare forberedte paa at tilstufte os Kokosnødder, brød de Indfødte sig ikke synderlig hverken om os eller vore Varrer, og det kostede os nogen Vanskelighed at erholde nogle faa Provisioner, nogle Fugle og Sviin. — Hos de engelske skippers og andre Handlende har Nicobarerne det Nygte at være meget redelige og paalidelige i deres Forretninger: En af de Fornemste i Landsbyen contraherer nemlig om at levere et bestemt Quantum Nødder paa en bestemt Dag og paa et bestemt Sted, faaer forud de Varrer der skal gives derfor, og uddeler dem blandt Indvaanerne som derefter sjelden undlade at udføre deres Deel af Contracten; de ere ogsaa i Besiddelse af mangfoldige Attester fra flere Skibs-Capitainer desangaaende. — De holde meget af fornemtklingende Navne som Lord Byron, Lord Nelson, Anson o.s.v.; hyppigt tage de Navn efter de Skibs-Capitainer med hvem de have haft Forretninger, og som har behandlet dem godt. Een kaldte sig „Young-Cripp“. — Om Natten havde de paa Den dræbt en Slange, men den var saa

lemkæstet, og allerede gaaet saa stærkt i Forraadnelse, at det ikke var muligt at bevare den; den havde en Længde af $13\frac{1}{2}$ Fod og lod til at være en *Boa constrictor*. Man sagde os at der var mange af dem; en mindre Slange, som efter Sigende skulde være giftig, fik vi sat i Spiritus.

Den 2den April havde vi Besøg af flere Indfødte, der alle tilhobe kunde nogle engelske og portugisiske Ord; de vilde gierne have Forøringer af alle Slags, og vare ikke undseelige for at forlange; men tuske vilde de jette, undtagen med Kokosnødder som vi ikke kunde lade. Vi fik nogle Fugle, Sviin og Fams, lutter gode Varer, især den sidste, til Bytte for en Spisestee af Nysølv og nogle gamle Skibsbuggerter. Om Middagen havde vi en haard Byge. Breve sendte vi til Mergui med en burmesisk Junf.

Den 3die April lettede, og stod en N. D. Cours for at komme omkring Nevet. Vi praiede en Cheulia Brig med Ballast fra Penang til Arracan, og sendte Duplicater af vore Breve med den. Vinden blev N. D. med en svær Byge, og vi gik siden tilankers mellem Landsbyerne Muse og Lapata paa $10\frac{1}{2}$ Favn, $\frac{1}{4}$ Qv. Milt fra Land. Et Barkskib laae her for at tage Vand, det kom fra Moulmain, og agtede sig til Mauritius.

Den 4de April landede ved Landsbyen Lapata, hvor vi fik Provisioner i Overflod. Traf her en stor Junke fra Mergui ført af en Portugiser, af hvem vi fik nogenlunde paalidelig Underretning om de franske Missionairer paa Den Terressa; han havde Varer til dem ombord. Tillige gav han os en Beretning om det Myrderie, Indvaanerne paa den Ø, i Aug. f. N., havde anstillet paa Mandstabet af Skonnerten Mary fra Rangun. Landsbyen Lapata med Tilliggende udgjør den største Afdeling af Den; men Ankerpladsen er ikke god, og der er intet Vand at faae; Indvaanerne holde Fortegnelse over de Skibe der lande ved Den. Havnemesteren i Lapata, ved Navn Atlas, betroede vi det danske Flag til Opbevaring til vor Tilbagekomst.*)

*) Busch havde nemlig det Høved fra Gouvernementet i Trankebar at fornye Vernes Besiddelse i Kongen af Danmarks Navn.

Den 5te April gif vi tidlig i Land og foretog os en Excursion til en Landsby inde i Landet, men traf intet Seeværdigt. Krattet var overordentligt tykt, og Husene hverken saa store eller faste som de paa Kysten. En Indfødt med et godt Udortes, med Tilnavnet „Neptun“ var vor Ledfører. Vi overværede et Bryllup, og fik nogle Skildpadder der ikke vare synderlig bevendte: een Skal bestod af 13 smaa og store Stykker, og veiede kun $1\frac{1}{2}$ Drachme.

Vi gif atter ombord, og rundt om Ostpynten. Da bort Hovedformaal var at undersøge den sydlige Gruppe eller Sambelang Verne, og Marstiden allerede var rykket saa langt frem at vi snart kunde vente Monsunen i al sin Kraft, som da vilde gjøre en Ende paa Expeditionen, fandt vi det ikke hensigtsmæssigt at offere mere Tid paa denne Ø, der ofte tilforn er besøgt, og derfor er forholdsvis vel bekiendt.

Den 6te April fik vi i Dagbræknigen den ubeboede Klippeø Batty Malve*) isigte, som vi peilede S. til S. $\frac{1}{2}$ S. i 10 Qv. Miles Afstand. En Vandhose tæt ved os, som vi imidlertid undgik. Efter Chronometret $92^{\circ} 56' 15''$ Ø. L., $8^{\circ} 47'$ N. Br. Ingen Undergrund ved Klippen.

Den 7de April fik Terressa**) og Chovry***) isigte. Maatte stille Karerne ud for at staae imod den østlige Strøm som paa denne Marstid er stærk mellem disse Øer og temmelig farlig. Paa Chovrys S. O. Pynt hæver sig en høi steil Klippe. Det øvrige er flat Sandland, vel befolket, men frembringer ingen Cokostreer.

Den 8de April gif vi tæt ind langs ned med Terressa for at faae Landsbyen Lakshæe isigte, hvor vi ventede at høre noget til de franske Missionairer. Stod N. O. langs med Strandbredden, saae ingen Landsby, men beundrede Dens Udseende, som mod N.

*) Nicobarff: Æk't. $1\frac{1}{2}$ Fjerdingvei lang, $\frac{2}{3}$ Fjerdingvei bred.

**) Nicobarff: Teilong. 12 Fjerdingvei lang, 5 Fjerdingvei hvor bredest.

***) Nicobarff: Tatât $1\frac{1}{2}$ Fjerdingvei lang, $1\frac{1}{2}$ Fjerdingvei bred.

D. bestaaer af smaa Høie, der paa flere Steder ere frie for Krat, og fremviser yndige Plainer og Dale. Vi vendte og stod sydest, og ankrede, da Natten faldt paa, paa 20 Favne Vand, omtrent $\frac{1}{4}$ Miil fra Strandbredden. Vi holdt skarp Ankerbagt for at kunne være paa vor Post mod et Angreb af de Indsødte. En lille Baad kom paa Siden af os, men de Indsødte vilde ikke gaac ombord, og vi kunde ikke faae noget ud af dem.

Den 9de April lettede ved Draggy og gik under Seil, men da Vinden løiede af, satte den stærke østlige Strom os tæt ind mod de frygtelige Brændinger; vi fornam allerede de første Dynninger, kun 2 Kabellængder fra Skipperne, men vi klædede dem dog med den største Vanskelighed ved at alle Mand brugte Klarerne. Mellem 8 og 9 vare vi ret ud for Lakshæ, og saae nu de franske Missionairer iblandt Tilsfuerne paa Strandbredden; vi tonede dansk Flag og stod S. V. Kl. 10 kom en stor Kanoe med 12 til 15 Mand ud til os, blandt hvilke vi fik en Lots ved Navn Philip. Jeg gik iland med Kanoen for at besøge Missionairerne, og vilde atter komme ombord, naar Skibet var gaaet tilankers. Passagen giennem Brændingerne var frygtelig, men uden Fare. Da vi var gaaet om S. V. Pynten og et Rev, der strækker sig langt ud, gik vi mellem Terressa og Bompoka N. D. og D. Knap $\frac{1}{2}$ Lv. Miil fra Ankerpladsen løiede Vinden af, paa samme Tid vendte Strømmen og drev os atter tilsvøs med en Fart af 5 Knob i Timen, imod Klarer og lette Luftninger. Ujevnhederne vare svære, og vi fik adskillige Overhalinge, hvoraf en tog vor Jolle bort, og nær havde vi dengang sat Skibet til. Kl. 11 vendte Strømmen igien, og med en Byge fra S. D. kom vi giennem Strædet med en Fart af 9 Knob i Timen. Kl. 6 ankrede vi paa 35 Favne Sand og Coralbund $\frac{1}{2}$ Lv. Miil fra Strandbredden. Der er just ikke nogen Fare ved denne Passage med en god svielig Brise; Imen fra N. D. Siden er Indløbet til Bugten bredt og klart. Bugten ved Terressa er godt ilæ for N. D. og S. V. Monsunen, men er aaben for en Storm fra Øst; Vandets Stigen og Falden ved Ny- og Fuldmaane er omtrent 10 eller 12 Fod.

Den 10de April gik vi iland. Gik tværs giennem Landet, og havde noget Samkvem med Indvaanerne. Veien var $2\frac{1}{2}$ —3 Fjerdingvei. Mange Coralklipper, der ere under Vand ved Høivande, gjør Landgangen vanskelig, men der er ingen Brænding. Fra Strandbredden gik vi op giennem et tykt Krat af Træer, Krybepanter og Buske, der sværmede med Duer og Papegoier, og strakte sig længer end $\frac{1}{2}$ Fjerdingvei, dernæst fulgte et høiere Jordsmon, der var mere aabent og bedækket med hvid frodigt Græs, og endelig et høit, ujevnt, aabent og frit Plateau, der ydede en smul Udsigt over Søen til begge Sider af Den. Dette Plateau strækker sig en lille Fjerdingvei N. og S. Vi steg nu ned ad den anden Side til den lave Strandbred som vi naaede, efter igien at have passeret en Strækning tykt og sammensiltret Krat, der indesluttede Landsbyen Lakshæe, som er temmelig stor og godt bygget. Her traf vi Missionairerne d'Her. Chabord og Plaisant, Mænd af Opdragelse og ikke Pietister. I det Mindste maa deres Ønske at omvende de Indfødte til Christendommen være oprigtigt, og vi maae beundre det kærslige Sindelag som bevæger dem til at give Slip paa et civiliseret Livs Bekvemmeligheder i det Haab at kunne gjøre Profelyter. Hr. Chabord har nu opholdt sig paa Den i 3 Aar, men hans Bestræbelser have desstoværrer kun havt lidet Held. Disse Missionairer landede først paa Car-Nicobar; men da Nicobarerne ikke kunde taale europæiske Residenter imellem sig, bragte Capitain Crisp dem til Terressa. Her døde een af dem af Feber, hvilket da ikke er forunderligt, naar man tager Localiteterne af deres Bolig i Betragtning. De opholde sig i en Indfødts Huus, der vel er rummeligt nok, men tæt omgivet af Krat der udelukker al Luft. De førte Materialier med sig til at bygge et Huus, Sommermænd til at opføre det og derhos en Gartner; men de Indfødte modsatte sig al Forandring, og holdt dem næsten som Fanger indesluttede i et Huus midt i den smudsige Landsby.

Vi udviklede for dem Hensigten med vor Expedition, og de hjulpede med Enthousiasme Ideen om at colonisere Øerne, som et Middel til at gjøre deres Udsigter bedre til de Indfødtes Forbæ-

dring og Ombendelse. Hr. Chabod tilstod aabenhjertig at de endnu ikke havde gjort en eneste oprigtig Profelyt. Vi spurgte Missionairerne om de Angreb der i den sidste Tid havde fundet Sted paa Skibe der havde besøgt Derne, og de gav os gierne al den Underretning de formaaede og som de havde faaet af de Indfødte selv. Følgende er Hovedindholdet af deres Meddelelser i saa Henseende:

Hvalfangeren „Pilot“ var i 1839 bleven angrebet i den Deel af Noncovrys Havn som ialmindelighed kaldes „false harbour“ imellem Nord siden af Carmorta og Trincutti. Man har paa-
 staaet, og med megen Rimelighed, at Indvaanerne vare blevne irriterede, og at al Disciplin blandt Skibsbefætningen var op-
 hørt. Som Mandskabet nemlig forsøgte at give sig ifærd med Fruentimmerne, blev den større Deel af dem med Ca-
 pitainen og nogle Officierer angrebne og myrdede paa Strand-
 bredden; med det Samme var mange Canoer paa Siden af Skibet og bragte ogsaa der Død og Ødelæggelse. Ikkun
 5 Mand og Baadsmænd undslap i en Baad og styrede ad det
 faste Land. Undervejs traf de en engelsk Orlogsmænd, der førte
 Sir Hugh Gough til China, af hvem de da fik Hjælp til at tage
 Skibet tilbage, og det blev siden bragt til Singapore i en elendig
 Tilstand. Af den 40 Mandes Befætning undkom kun ovenmeldte 6.
 Kampen skal have været skrækkelig, flere af de Indfødte bleve saa-
 rede, og bære deres Skrammer den Dag idag. I 1840 blev en
 engelsk Orlogsmænd sendt did for at tage Hævn. Han opbrændte
 nogle Hytter, skød nogle Skud, og straffede de Ustyldige med de
 Skyldige. Dette Slags Hævn bryde de sig ikke synderlig om.
 Den eneste Straf, der vilde gaae dem nær, vilde være Ødelæggelsen
 af deres Colostræer.

I 1843 blev Capitainen (en Eurasier)* paa en Juliansk To-
 master med en Lascarbefætning, kommende fra Bengalen, myrdet
 paa samme Plads. Capitainen blev myrdet ombord og Mandsta-

*) En Blanding af en Europæer og en Asiater.

bet deels omhord deels isand under Vandfyldningen. Skibet blev boret i Scenk. Det lader ikke til at der er taget nogen Notice af denne Affaire.

I Aug. 1844 blev Capitain J. Ventura, Skinnert Maria paa 150 Tons, hjemmehørende i Mangun, overfaldet ved Terressa medens det laae for Anker paa den nordlige Side af Havnen nedenfor Landsbyerne Lallong og Bengallah. Ingen Fornærmelse fandt Sted. Der var ingen europæisk Besætning ombord, og kun en meget svag indianisk Besætning. Capitainen blev dræbt paa Skandsen medens han stod og handlede med de Indsødte, hvorefter Besætningen sprang overbord og enten druknede eller blev myrdet, Skibet blev plyndret, stukket i Brand, og lod man det derefter drive bort. Ophavsmændene ere vel bekendte som flette Subjecter, og vare hrist sandsynligt blevne opmuntrede dertil ved Exempel og Tilskyndelse fra Noncovry. Tre Uger før vor Ankomst ankrede det engelske Krigsdampskib Phlegeton i Havnen, forblev liggende der i flere Dage og anstillede Efterforskninger, tildeels igiennem de franske Missionairer. Folkene paa Noncovry have et slet Nygte selv blandt deres Landsmænd. Aldeles indiske Fartøier har man aldrig havt Exempel paa ere bleve angrebne, formodentlig fordi Fristelsen ikke er stor nok.

I s. N. landede Capitain Cav med sit eget Fartøi paa 100 Tons ved Carmorta, og blev overfaldet og dræbt uden foregaaende Anledning, hvorpaa den forfærdede Besætning sprang overbord. Kun en arabisk Serang (Styrmand) havde Landsnærberelse nok til at ise ned i Kabytten og gribe til Waaben. Han skød et Par af Angriberne, som nu blev bange og forlod Skibet, hvorefter Serangen med Besætningen bragte Skibet til Penang med samt Capitainens døde Legeme opbevaret i Urtaf. Serangen blev imidlertid arresteret i Penang paa Mistanke om at han havde myrdet Capitainen, men blev løsladt efter et skarpt Forhør. En Orlogsmænd har sidenefter været paa Stedet for at søge nærmere Oplysning, men uden at noget Videre er kommet frem.

Vi tilbragte Dagen med Missionairerne, og, som det var at

vente, flokkedes Indvaanerne sammen for at see Signor Padre's Gæster. Deres Antal var imidlertid kun ringe, maaskee 150. Missionairerne, som havde besøgt hver Landsby paa Den, anslog Folkmængden i det Hele til 700. Hvad deres Moralitet og Religion angaaer, gave vore Venner Missionairerne dem ikkun et daarligt Bidnesbyrd, men i Begreb staae de ikke tilbage for Car-Nicobarerne, omendskiondt de ikke saa hyppigt have Samkvem med Europæerne. En temmelig anseet Mand i Landsbyen Lakshree, der gik med det straalende Navn „Gold-Mohur“*), viste os en meget smuk Stof med en Solvknop, hvori var indgravet hvisselig Kong Frederik den Stes Navnechiffer og Krone; han vedgik at han ogsaa var i Besiddelse af det danske Flag, men siden, enten vilde han ikke, eller kunde ikke komme frem med det. Deres Beretninger vare saa forstyrrede, at vi ikke kunde komme efter, om Hr. Rosen, hvis Navn var bekendt iblandt dem, havde efterladt det der, eller om de havde tuffet sig det til fra Carmorta. Deres Huse og Baade ere velbyggede og endog pyntede med Smag; de have megen Dmhu for deres Tokostræer, men bryde sig ellers ikke om at frede Noget. Der er Oversflodighed af Jams og vilde Mangusteens; man finder ogsaa Sukkerrør af et fortrinligt Slags; men vi saae det ikke i Bært. Det Hør, der blev bragt os, lod til at være halvt dyrket og halvt vildt, fuldt af Sukkerstof, men havde svære træagtige Fibre. Vi bemærkede flere Specimina Tommer af svære Dimensioner, som for det meste lignede Tommeret fra Penang, men vi kunde ikke opdage noget der lignede Seal. Paa vor Tilbagevei til Skibet passerede vi to Bække, hvoraf den ene var temmelig betydelig, omendskiondt Regntiden endnu ikke var begyndt. Krattet er fuldt af vilde Svin, som yder Indvaanerne baade Jagtens Fornøielse og Provisioner. Mangeslags Fugle bemærkede vi, men det var vanskeligt at komme dem nær. Jordbunden nær ved Strandbredden paa begge Sider af Den bestaaer af Sand, Coral, Kalk og Muldjord, ypperlig stikket til Dyrkning af Tokostræer.

*) o: Guldstykke.

Høilandet, der løber midt gennem det Indre, er rødt Leer blandet med Kalksteen, og er bedækket med en rig Muldjord, der lader til at være fortrinlig skicket for Sulferrørsdyrkning, fornemmelig fordi Climaten skal være fugtig, hedt og ikke meget stormfuldt, og Eksplantninger ikke vilde feile at frembringe et godt Hor; hvis man forøvrigt rigtigt tør stole paa Missionaireernes Efterretninger. Regnen kan imidlertid ikke være synderlig voldsom, da Landet er meget lavt, og der Intet er der kan standse Skyerne. Heden paa Høilandet skal være taalelig. Det regner sjelden i December, Januar, Februar og Marts, der ere tørre og hede. S. B. Monsunen er Marstiden til at fange Skildpadder: de komme nemlig da op paa Strandbredden for at lægge Æg, og fanges da i Fælder. Skallen er smuk, men ikke at sammenligne med den fra Borneo og Sooloøerne. Vi købte endeel skionne Skaller for en Hat.

Den 11te April gik vi iland ved Daggry, og streifede omkring i Skovene og paa Høilandet. Der var faldet en stærk Dug om Natten, som betydelig generede os. Til at colonisere Den vil chinesiske Arbeidere saavel som Folk fra Coromandel-Kysten være nødvendige. Dyrkningen vilde være ligesaa let som i Penang, og blive lettere og lettere. Det er utvivlsomt at de Indfødte vilde see stærkt til en europæisk Colonie; men de ere altfor faa, altfor frygtomme og ikke enige nok til at bøde noget imod en taalelig ordnet Colonisation. Det er Skade at vi ikke besøgte Chovry, thi efter Hr. Chabords Beretning er den den meest dyrkede og meest befolkede, og Indvaanerne de meest cultiverede i den hele Øgruppe; Cokostræer ere imidlertid der meget sjeldne, og Indvaanerne ere derfor nødte til at ty til Terressa og arbejde for deres mere velhavende Naboer for at friste Livet; hvis man forsøgte Colonisation, er det mere end blot sandsynligt at man kunde sikre Colonien disse Folks Tjeneste. Nedsatte man sig paa Terressa, vilde det være aldeles nødvendigt at man forsynede sig med Perser for at uddrage Olien af Cokosnødder, thi ved at købe den største Deel af deres Nødder vilde Indvaanerne vorde afhængige af Colonien.

D'Hr. Chabord og Plaisant spiste Frokost hos os, og mange af de Indfødte aflagde Besøg hos dem ombord. Hr. Chabord har sammenskrevet en Ordbog i deres Sprog som han lader til at tale correct, idetmindste forstaae de ham godt.

Bompoka eller Bambocka*) er en lille Ø S. D. for Terressa, i 2 Dv. Miles Afstand og danner S. Siden af Bugten. Ankerpladsen er god og Landgangen let. Landet hæver sig steilt fra Strandbredden til en Høide af 750 Fod; den har Overflodighed af godt Vand og smukt Sommer, og ligger godt ilæ; her er kun en eneste Landsby som ligger ved Bugten. — Da Hr. Chabord paa sit sidste Besøg paa Catchall havde ladet endeel af sine Sager blive tilbage der, bleve vi enige om at han skulde ledsage os did over Noncovry, hvor han ogsaa havde stiftet Bekendtskaber.

Den 12te April lettede vi, og seilede med en vestlig Wind rundt i Bugten nordpaa tæt langs med Strandbredden paa 8 til 12 Favne Vand. Vi saae endeel Huse og Baade, men ingen Indbyggere. Udentvivel gjorde den onde Samvittighed eller snarere Frygt for Giengjældelse Indbyggerne bange. Dernæst stod vi tværs over Bugten rundt om den østlige Side af Bompoka, østeri til Carmorta**), og da vi vare gaaede om Nordpynten af Carmorta stod vi tæt ind mod Strandbredden og nød Synet af det skønneste Landskab, vi nogensinde havde seet. Som vi kom ind i Bugten imellem Carmorta og N. Siden af Trineutti***) fik vi Die paa en stor Junke som strax lettede og gik østeri, og til samme Tid saae vi i det Mindste 6 store Kanoer fulde af Folk der skyndte sig til Strandbredden. Vi gjorde sieblikkelig Jagt efter Junken, da vi havde Mistanke om at der var noget galt, og fik den til at lægge bi ved at give den en Kugle foran for Bougen, løb den derefter paa Siden, og spurgte Skipperen, hvorfor han

*) Nicobarff: Póahat eller Póhat, 7½ Fjerdingvei tværsøver.

**) Nicobarff: Nangeóvry. 16 Dv. Mile lang, 4—5 Dv. Mile bred.

***) Nicobarff: Laful. 6 Dv. Mile lang og 1½ Dv. Mile bred.

løb sin Vej. Efter hvad vi kunde forstaae havde han hjemme i Mergui og havde completeret sin Ladning som bestod af Cokos- og Betelnodder. Fartøiet kunde omtrent være 200 Tons. Vor Capitain fandt det ikke raadeligt at lægge den omborde, da Strømmen var meget stærk og usikker mellem disse Øer, Undergrunden tvivlsom, Vinden desuden var lei og Natten stundede til, og vi stod derfor rundtom Trincutti ad Noncovrys Havn til, og ankrede Kl. 7 imellem Noncovry og Trincutti i den ydre Havn.

Den 13de April ved Daggry lettede og gik tilankers midt i Havnen lige ud for Landsbyen Malacca. Flere Indfødte fra Noncovri*) i Troie, Hat og vide Buxer kom ombord, og flere iblandt dem viste os lignende Udmærkelsestegn som dem vi havde seet paa Terressa, samt flere Attester fra Hr. Rosen paa Engelsk og Dansk der udnævnte dem til Formænd i forskellige Landsbyer. De berettede at de ogsaa havde haft Flag, men at de vare tagne fra dem af en Capitain Hazlewood for nogle Aar siden. En Couleurt fra Madras paa en 17—18 Aar, ved Navn William Goldsmith, kom ombord. Han var anstændig klædt og opførte sig godt, havde gode Attester fra mange Capitainer, isærdeleshed fra Chefen paa Krigsdamperen Pheleton. For omtrent 6 Aar siden var han gaaet fra et engelsk Skib tilligemed Baadsmanden, og var forbleven der paa Den; Indbyggerne havde behandlet ham godt, og han havde ikke Lyst til at vende hjem til sit Fødeland, Madras, hvor hele hans Familie var bortdød. Han saae sygelig ud, og lod til at være noget fjottet, maa-skee som Følge af den Evang, hans sorte Omgivelser paalagde ham. De Indfødte i Noncovri Havn vare slye, og efterlod ikke meget fordeelagtigt Indtryk; de har meget Samkvem med Malayerne og Burmaerne. Dampskibet havde været der for en Maanedes Tid siden; Undersøgelser vare blevne anstillede i forskellige Retninger, og man ventede det snart tilbage igien. Naar man udspurgte Goldsmith om Overfaldene paa Skibene, erklærede han, at hans Benner vare uskyldige, og væltede hele Skylden paa Indbyggerne

*) Nicobarst: Laoi. 1 dansk Miit i Udstrækning.

i den nordre Havn, med hvem de ikke havde det Ringeste at skaffe. Vi traf her endeel Malayer beskæftiget med at tilberede Trepang (den portugisiske Biche de mer)^{*)} for det chinesiske Marked. Der gives forskellige Slags Trepang, hvid (Tr. puti), rød (Tr. merah) og sort (Tr. sájah), alle i stor Dverflodighed; de ligne uhyre Igler. De sorte holder man for de ringeste. Man koger dem, tørrer dem i Solen, og nedkoger dem med Kalk; men vi kunde ikke faae nogen at see i tilberedt Tilstand. De Indfødte bragte os Stildpaddeskaller, uægte Ambra^{**)} og Harpir af en udmærket Qualitet. Frygt for Forræderie gjorde vort Samkvem med Folkeene meget generet, da vi, paa Grund af vor ringe Styrke, vare nødte til at iagttage enhver Forsigtighedsregel. Den fornemste Mand i Malacca, ved Navn Angri, kom ombord til os i fuld Stads; han saae godt ud og talte taalelig godt Portugisisk, og viste os en Altstæ fra Rosen for hans Fader, i Følge med ham var en Mand, der saae ud til at være en Neger, med et uhyggeligt og fordægtigt Udvorles.

Den 14de April tog vi iland for at beseer Ruinerne af den danske Colonie paa Den Carmorta, paa den nordlige Side af Havnen, paa en Straaning op ad Høien ligeover Landsbyen Malacca^{***)}. Murene af nogle faa elendige af Muursteen byggede Huse var Alt hvad der var tilbage, ikke Spor af Mantage eller Dyrkning, uagtet Høiene og Dalene rundt omkring vare aldeles fri for Krat. Jordsmonnet lader ikke til at bære Skylden, om end ikke Stedet er tilstrækkeligt ilce for Kaffe og Mustat. Indbyggerne fortalte os,

*) En Søorm, en tyk glat Hud, fyldt med et slimet Vand; 8—16 Tommer lang; de største lidt tykkere end et sævanligt Kostekest. 1 Picul = 133 A engelsk tilberedt Trepang betales med 70 Pjastre.

***) En let graaagtig Materie der bruges af Malaierne og Burmaerne som Røgelse i deres Templer. Betales med det dobbelte Vægt i Sølv. Det uægte bestaaer af ægte Ambra støbt smaat, blandet med Box og Harpir.

***) Paa samme Sted, hvor Østerrigerne nedsatte sig i 1778.

Den Treice*) ved Lavvande: det ligner Trækul, eller halvt forbrændt Træ, er meget tungere end andet Kul, brænder let, giver en stærk Svovllugt, og efterlader en lysebrun Afte. Dem som bragte os det gav vi 5 Specier foruden Tobak, Lommeærklæder og Brillen til et lignende Beløb. Vi aftalte med dem, at vi den næste Dag skulde følges ad for at opsøge Kulleiet. Vore to Venner, Tallasa og Sadula, forbleve ombord, og spiste og drak med os. De holdt meget af Riis, tog Alt hvad man hød dem, drak deres Urak, ikke at forglemme Kokosmælk og, leilighedsviis, Toddy**). Heden var overordentlig trykkende, ofte over 100° under det Solseil hvor vi opholdt os, og ikke en Vind rørte sig, af og til forfriskede en Byge os dog lidt. Kokosnodderne her ere ikke saa store som paa Car-Nicobar, og ei heller i saadan Overflodighed; men Melken i dem er langt sødere og koldere, og forekom os mere forfriskende under den brændende Sol. Bilde Ananas i Mængde, men de vare ikke gode. Lemoner, eller snarere Citroner (thi de ere i enhver Henseende — i Form, Lugt, Couleur og Smag aldeles lig de spanste) vare ypperlige, men ikke just i Overflodighed.

Den 23de April gik vi ved Daggry i Cutteren til Den Treice, 5½ Dv. Mil borte, provianterede for hele Dagen; vore to Venner, som talte malayisk, ledsagede os i deres Kanoer. Landgangen var meget vanskelig og farlig, thi uagtet der kun var een Dyrning, gjorde dog Strandbredden, der er fin Sand og meget steil, saa stærk Underdykning, at vi sikkerlig vilde være bleven slaaede istykker, hvis vi havde prøvet paa at nærme os i vor egen Cutter. Vi maatte derfor ankre lidt fra Strandbredden og gaae iland Een ad Gangen i deres Canoe. Vi undersøgte hele Den, som er temmelig lav og sandet, men bedækket med en yndig Vegetation. Traf her flere prægtige Exemplarer af Baniantræet; fornemmelig eet omtrent midt paa Den der med sine Grene strækker sig omtrent ½

*) Nicobarst: Melø.

**) Et hindostansk Ord, der betyder den af Blomsterstikken paa Kokos-træet udtappede Saft der er gaaet i Siaring. Syre, Kokosviin.

Fjerdingvei i Omkreds. Dets Grene sværmede i bogstavelig Forstand med Fugle, hvoriblandt Papegøier, flere Slags Duer, Mynahs, og en eneste stor hvid Orn, som vi anstod, men forgieves fulgte efter i det uigiennemtrængelige Krat, den faldt ned i. Af de andre Fugle stød vi saa mange som vi kunde føre med os. — Vestfiden af Den er en høi brat Banke eller Klippe, og lader til at være løsrevet fra den ligeoverfor liggende Ø Tract ved en eller anden voldsom Naturbegivenhed. Tract ligger kun omtrent et Bøsseskud borte, men Brændingen er saa voldsom, at de Indsødte ikke vilde sætte os derover. Efter Frokosten lagde vi os lidt og ventede paa Ebben; gif derefter rundt om Den og ledte efter Kullene, men fandt kun nogle faa Smaastumper knap saa store som en Haand. Klippen bestaaer af Sandsteen, Leer og Skifer, af og til et Lag haard Steen der ligner Mica, men intet Kulleie. Naar man udspurgte Øboerne desangaaende, kaldte de de udvaskede Kulstumper: Himmelftene (ikku battu), og sagde, at de bleve fundne efter heftigt Tordenveir og Regn, at man aldrig traf Kul inde paa Den, og at det heller aldrig fulgte ned med Strømmen fra Bakkerne eller med Regnskyllet. Disse Kul, isærdeleshed de store Stykker, hvoraf mange ere 18 Tommer i Firkant og 9 til 10 Tommer tykke, bære tydelige Spor af, længe at have været underkastet Vandets Indvirkning; men det synes dog neppe sandsynligt at de kunne være skyllede op fra Dybet og have passeret igiennem den forfærdelige Brænding og over Corallkipperne uden at være slaaet i Smaastumper. Vi gif tværs igiennem Den og rundt omkring den, en halvtredie Fjerdingvei, og samlede Muslingestaller, hvoriblandt mange meget smukke. Om Eftermiddagen forlod vi Den paa samme Maade som vi vare landede, efter en meget behagelig Dag, skændt skuffede i vore Forventninger.

Den 24de April bragte vore Venner endnu en Prøve Kul, et stort Stykke, de sagde, var bleven fundet paa Busch's Ø. Da vi særdeles gierne vilde besøge Treice endnu engang og om muligt Meroe, gjorde vi Aftale med Sadula og Tallasfa om en Tour i Canoer den næste Morgen tidlig.

Den 25de April. Der blev Intet af vor Tour, da vore nicobarste Giester først kom op ad Dagen, som det lod til, paa Grund af en Sviir den foregaaende Aften. Vi gik imidlertid over paa Busch's Ø i Canoen, besteg Bakken der, som neppe er 175 Fod høi, men næsten lodret og overgroet med Krat, og hvor vi maatte bane os Vej med vore Huggertter. Temmelig svære Nottinger, men rimeligviis af ringere Dvalitet, vore paa Den. Vi traf paa et uhyre svært Træ der var kastet overende; det var bleven angrebet af de hvide Myrer, der her findes i stor Mængde. Den penangste Poon er det almindelige Træ paa Den. Paa Strandbredden gik vi ind i et Par Hytter, hvor vi fandt nogle Billeder af burmesisk Fabrik; fortsatte derefter vort Krydstogt i den indre Havn, og stødte her paa en Gule hvor det sværmede med Smaafugle. Iblandt dem vi skød var der nogle af det Slags som lave de spiselige Neder, men deres Neder kunde vi ikke finde. Vi traf paa Levningerne af nogle malayiske Huse, som blive beboede 6 eller 8 Maaneder af Mæret medens de tilberede Trepang, samle Fuglereder og Skildpaddeskaller, og til samme Tid affætte deres Miis, Krak og trykkede Tvier; — det er vanskeligt at sige, om denne Traffik vilde betale sig for en Europæer, paa Grund af den ringe Befolkning og dennes Dorstthed og Bildhed. Vi købte en Canoe for 5 Specier som skulde træde istedet for den Hæljolle vi havde mistet, og engagerede vore to Venner til at følge med os som Veivisere, Lotser og Tolle. Heelt inde i Havnen er der en ypperlig sikker Ankerplads. Paa Bunden kunde man see en stor Lagun bevoret med høit Græs og Træer der saae ret uhyggeligt ud; man sagde, at der sværmede med Alligatorer.

Den 26de April lettede vi med Flodtiden, og stod ud imellem Træ*) Ø og Nordpynten af Lille-Nicobar; en klar Passage med Lodskud fra 30 til 50 Favne og 4½ Qv. Miil bred; Floden sætter igiennem Canalen med en Fart af 4 Knob i Timen. Løb S. S. D. ad Store-Nicobar til, og traf paa nogle Malestrømme og

*) Nicobarø: Gha'a.

ripples (Strømrafer), som er meget almindelige blandt disse Øer. Vi gik tæt ind langs med den østlige Side af Pulo Monthoule*), imellem hvilken og Lille-Nicobar der er en sikker Passage. Ligesom N. Ø. Siden synes ogsaa Østfiden at være en eneste Masse Bakker og Krat, tyndt befolket og med kun faa Colostræer. Om Middagen stak vi over St. Georges-Canalen inden for Pulo Cabra, en lille Ø, fuld af Colostræer og Koralpalmer. 34 Favne Lodskud, 4 Qv. Mål fra Strandbredden. Ankrede i en stion Bugt paa N. Ø. Siden af Store-Nicobar**) paa 27 Favne, god Holdegrund. En lille Canoe kom ud til os med Frugt som vi tilkøbsede os for Chiruter.

Den 27de April. Om Morgenen kom en Canoe paa Siden af os med Frugt, og tilbød os nogle Fuglereder, som vi købte, og gav 6 Allen grove Lommestørklæder og en gammel Best for 9½ Drachme Fuglereder***). Øboerne her talde portugisisk, havde ofte været paa Moncovry, endog paa Penang, og havde haft meget Samkvem med Malayerne. Deres Ydre er just ikke indtagende. Et Par Stumper Kul af endnu bedre Qvalitet blev bragt os. Som Lille-Nicobar bestaaer Store-Nicobar af en eneste Række med Krat bevorede Bakker, der hæve sig op fra Strandbredden; ikke et eneste aabent Sted er at see, med Undtagelse af en lille Strimmel Land hist og her. Bjergene ere meget høiere. Vore Benner fra Lille-Nicobar fortalte os, at det Indre af Store-Nicobar er beboet af en ganske anden Race Vilde, der er i bestandig Krig med dem paa Kysten; de ere bevæbnede med Buer og Pile, og om deres Grusomhed gaar der mange Sagn.

Den 28de April. Lettede. Gik S. V. ned, og ankrede 9 Qv. Mile længere nede i en anden Bugt, omgivet af høie Banker og Klipper. Gik iland, og fandt en Ferskvandsstrøm der løber ud i et dybt Basin, hvor Skibene med Lethed kunne fylde Vand naar

*) Nicobarst Tsjanghanga.

**) Nicobarst Loang.

**) Reden, som den lille Øvase bygger, er hvidt det første Kar, og er da dyrest; gulagtigt det andet Kar, og har da tabt en Trebiedeel af sin Værdi. Den almindelige Priis paa Penang er 10 Pjastre.

de lande tæt ved. Her ere Træerne meget høie, og utallige Fugle sværmede fly høit oppe over Træernes Toppe udenfor Skudvidde. Nogle af dem lignede Paradisfugle, men havde ikke disses glimrende Farver. Vi traf ikke paa nogen Indfødt. Cokostræer fandtes her ikke.

Den 29de April. Gik iland for at undersøge Formationen af nogle Klipper nær ved Vandfaldningsstedet; trængte et temmelig langt Stykke ind i Krattet, men fandt intet Interessant. Klipperne bestod af den almindelige bløde Sandsteen og Leerstifer; vi fik nogle faa Skaller og et Stykke Kul. Capitain Lewis maalede den nærmeste Banke, og fandt den 1575 Fod over Vandspeilet; længere inde i Landet ere Bankerne meget høiere. Længere nede paa Kysten gik vi atter tilankers i en dyb Bugt. Vi gik iland, og traf 6 eller 7 smaa Hytter, og en stor malayisk Bygning, men ingen Menneker.

Den 30te April sendte vi vore to Veivisere iland ved Dagbrækningen for at formaae de Indfødt til at komme frem, men forgieves. Lettede, og styrede S. S. W., løb, længere nede, ind imellem en Klippe (10 Fod over Vandet) og Landet, giennem et henimod 1 Qv. Mil bredt, men ikke sikkert Løb, da der er flere Klipper under Vand og nogle lige i Vandskorpen. Ankrede længere hen i en Bugt paa 14 Favne Sandbuud, $\frac{1}{2}$ Qv. Mil fra Strandbredden. Vi havde intet Samkvem med de Indfødt, og saae ingen Hytter.

Den 1ste Mai, lettede, og seilede til en Bugt paa S. D. Siden af Den hvor vi ankrede paa 8 Favne Sandbund. Klipper paa begge Pynterne, og kun et eneste sikkert Landgangspunkt, eftersom Brændingen er voldsom rundt omkring i hele Bugten.

Den 2den Mai. Gik iland. De Indfødt vare flygtede fra deres Hytter, men kom tilbage igjen, da vore Veivisere raabte til dem. Vi foresandt 5 eller 6 temmelig ordentlige Hytter. De Indfødt affectere alle meer eller mindre malayiske Manerer. Vi undersøgte nu Strømmen længst inde i Bugten, og fandt den meget dyb, et Pistolskud bred, med en betydelig Barre for Udlobet. Vi satte en Kanoë ud for at gaae op deraf, men da vi ikke forstod

rigtig at haandtere den, var vi paa det nærmeste læntret. De Indfødte underrettede os om at Strømmen var seilbar et Par Dagsreiser høiere oppe; men vi havde hverken Midler eller Folk til at udføre Expeditionen i den Retning, selv om Karstiden havde tilladt det. Det vandt os ifinde, at den første danske Colonie under det ostindiske Compagnie i 1756 maatte have været her; men vi kunde intet Spor finde deraf, ei heller kunde de Indfødte give os nogen Oplysning. De vare ikke meget meddelelige: da vi udfpurgte dem om Kul, pegede de til et Forbjerg i en S. V. Retning som indeholdende Sligt, hvisaarsag vi tog Veivisere, og gik et betydeligt Stykke Bei der henad, og undersøgte to meget mærkelige Klipper, der havde Lighed med et firkantet Batterie med Mennesker eller Statuer oppe paa Toppen; Klipperne bestod af uhyre Masser af leeraagtige Skifersteen med store Kieselsteen hist og her. Vi skød nogle Fugle, og saae en Mængde Abelatte, men kunde ikke komme dem nær. Træet paa Den er af ringe Bestaaffenhed til Gavntommer, løst og slioret. Gik atter ombord, uden Kul, men med Provisioner i Fugle og Mantaner. Det lader til at der her paa den sydlige Deel af Den ere flere Indbyggere, og Landet er her mere aabent og jævnt. Bugten er aaben fra S. til N., men er godt ilæ mod N. O. Monsunen. Landgangen er meget vanskelig.

Den 3die Mai lettede, gik om Sydpynnten og et Neb der strækker sig $1\frac{1}{2}$ Dv. Mil ud, og derefter N. N. V. saa tæt langs med Kysten som det kunde lade sig gjøre. Bemærkede nogle enkelte Hytter hist og her omgivne af Kolostræer, men overalt Brænding, og ingen sikker Ankerplads eller Landgang i denne Monsun, der nu for Alvor var begyndt. Landet er lavere, men ligesaa bevoret med Krat som paa den anden Side. Intetsteds Spor af Indvaanere paa Hoiene, ikke engang en Id. Med en Kuling fra S. V. med 8 Knobs Fart i Timen stod vi med Floden ind af St. George Canalen. Da Vinden pludselig løiede af, kom vi ind i de svære Malestrømme, og dreve tæt hen til nogle stygge Klipper der strakte sig udfor Nordpynnten af Pulo Condul. Men

Floden førte os lykkelig klar deraf, og vi gik derefter tilankers paa 38 Favne.

Den 4de Mai. Lettede, og derefter tilankers paa 10 Favne Sand og Skaller.

Nogle af Selskabet gik iland paa Pulo Condul med vore Revisere og nogle af Øboerne som kom for at besøge os. Gik over hele Øen, og fandt den godt befolket og bedækket med Colos- og Arela-palmer. Tilbage med dem kom le soidisant Rajah af Pulo Condul, ellers en velhavende, anseelig og styg Beboer paa Øen, ved Navn Tomorra, der forblev ombord hele Natten. Indvaanerne paa Store-Nicobar havde forladt deres Hytter, men et Par Stykker besøgte os dog i deres Baade. En Baad fra Pulo Condul bragte os et lille men meget smukt Stykke Kul. Vi besluttede at opreise en Flagstang paa denne Ø der ligger ved Indløbet til Canalen, lige midt imedem Store- og Lille-Nicobar, — tage Øen i Besiddelse i Hans Majestæt Kongen af Danmarks Navn, heise det danske Flag, og overgive det til Rajahen af Condul, Tomorras, Varetægt.

Den 5te Mai. Lettede, og varpede tæt ind til Pulo Condul, og fandt 30 Favne Vand tæt inde. Tomorra blev nu iført en Hædersdragt, og gik med Mr. Lovert af Selskabet og de Indfødte iland, hvor de reiste en Flagstang foran deres Hytter, og efterat Mr. L., saa godt det lod sig giøre, havde forklaret ham saavel Betydningen af denne Ceremonie som af de Pligter, han paa-tog sig, overrakte han ham et Certificat*) i det engelske og danske Sprog, og heisede endelig Flaget i det Hans Majestæts Skaal blev drukket, som blev besvaret med en fuld Salut fra vort lille Fartøi.

Om Eftermiddagen toge vi Afsked med vore Venner, stod over Canalen, og gik tæt langs med Kysten af Lille-Nicobar, hvor

*) Dette Certificat løb saaledes: „For Alle og Enhver der besøge Øerne Pulo Condul og Store-Nicobar, erklæres herved, at, da vi idag have heist det danske Flag paa disse 2 Øer, vi i Hans Danske Majestæt, Kong Christian den Ottendes Navn atter have taget dem i Besiddelse. Vi have betroet Flaget til den Fornemste paa Pulo Condul ved Navn Tomorra for at han skal bevogte samme indtil videre

vi kun saae nogle faa Hytter og en steil Klippe-Strandbred. Gik rundt om Østpynten af Lille-Nicobar, og ankrede i Canalen mellem denne Ø og Monthoule paa 7 Favne, men tørnede op paa 20 Favne. Vi gik iland, og saae nogle faa Hytter og omtrent 30 Indvaanere, Alle Benner og Bekjendte af vore Veivisere.

Den 6te Mai. Gik iland paa Monthoule, der er en eneste Coralformation. Der findes nogle faa Hytter og Cokostræer. Intet Kul. Canalen er $1\frac{1}{4}$ Qv. Miil bred og aldeles sikker.

Den 7de Mai. Opreiste en Flagstang i N. Ø. Bugten af Lille-Nicobar efter at have landsat vore Benner rigelig begavede med Foræringer. Stod længere ind i Bugten, og gik tilankers paa 11 Favne Sandbund.

Den 9de Mai. Hejsede det danske Flag paa den 63 Fod høje Flagstang, og tog Den i Besiddelse i Hans Majestæt Kongen af Danmarks Navn, saluterede, og overdrog det til vore Veiviseres, Sadulas og Salassas Varetægt til vor Tilbagekomst. Denne Havn, den skønneste, vi nogensinde have seet, kaldte vi „N. Ø. Havnen“.

Den 10de Mai. Lettede ved Daggry. Stod N. Ø. t. Ø., passerede S. Ø. Pynten af Katchall, og ankrede om Eftermiddagen paa 11 Favne paa Østsiden af Katchall, i 1 Qv. Miils Afstand.

Den 11te Mai lettede. Stod gennem Canalen over til Terressa, Gik omkring Østpynten af Bampoka, og ankrede i Bugten paa 20 Favne, 100 Favne fra Terressas Kyst.

Gik iland. De franske Missionairer havde forladt Den i det engelske Dampfskib Phlegeton der for en 14 Dages Tid siden havde

Forholdsregler kunne vorte tagne for den intenderede Besiddelses-tagelse og Colonisation af bemeldte Øer.

Foraaavidt vor ringe Erfaring strækker sig, anbefale vi bemeldte Tomorra som en retsaffen og brugelig Mand.

(S.) J. Lewis,

(S.) J. Busch,

Lowert.

Fører af l'Espiegle.

Expeditionens Chef.

Attache ved Expeditionen.

Ombord paa Skonnerten l'Espiegle udfør Pulo Condul den 5te Mai 1845.

beføgt Den og opholdt sig der en 3 à 4 Dage. Mr. Gouvert bragte Prøver af Jord fra Høilandet, som er rødt Leer med Steen der see forbrændte ud, og hvoraf et Par Stykker sikkert vare mineraliske. Vi købte her en Deel (omtrent 20 Pd.) deilige Skildpaddeskaller for nogle store og smaa Ny-Sølv Spisesteer. Denne Gang fik vi en Deel Prøver af herligt Harpix (Dammer) hvoraf Den har stor Dverflodighed, og nogle særdeles store Skildpaddeskaller næsten 2 Fod i Diameter. Vi tilforhandlede os en besynderlig squid eller Blæksfisk.

Den 13de Mai. Lættede og styrede over til Tillangshang der først i den seneste Tid er bleven befolket af Indvandrede fra Noncovry og den nordlige Deel af Carmorta. Den er bakket og bevoeret med Krat, med Brændinger langs hele Vest siden.

Satte om Eftermiddagen Cours ad Calcutta.

Den 14de Mai gik om Nordpynten af Car-Nicobar.

Den 20de Mai ankrede udfor Calcutta, efter en Fraværelse af 2 Maaneder og 6 Dage.

Af zoologiske Specimina har Expeditionen bragt hjem med sig til Calcutta.

Mammalier.

Macacus cynomolgus. Den paa Naboøysterne almindelige lille langhalede Abe, der mod Nord, paa den østlige Side af den bengalske Bugt, bliver remplaceret af *M. carbonarius*.

Sus. De nicobariske Sviin nedstamme sandsynligviis fra den chinesiske Race.

Fugle.

Todiramphus collaris. Den almindelige blaa og hvide Iis-fugl. Findes i Mængde langs den østlige Side af den bengalske Bugt, men sjelden paa den vestlige Side.

Merops philippinensis. Blaahalet Bifugl. Almindelig baade i Indien og de malayiske Lande.

Collocalia esculenta, der bygger de berømte spiselige Nester, af den Bædskle der affondres af de store Spyttkiertler, hvormed denne Fugl er forsynet ligesom alle de andre Species af Svælernes Familie.

Gracula religiosa. Den store Hvi-Mynah fra de malayiske Lande, som findes derfra op til Nisam og i de Sub-Himalayiske Regioner; men paa den indiske Halvøe træder derimod, istedet for den, en anden mindre Slags, *Gr. indica*.

Calornis cantor. Dette Species er meget almindeligt paa Nicobarøerne. Er ialmindelighed udbredt over de malayiske Lande, og findes op ad den østlige Side af den bengalske Bugt, lige til Tipperah.

Oriolus. Et Slags Pirol eller Mango-bird, beslægtet med *O. chinensis*, og er den fjerde eller femte hidtil bekendte Art som har et sort Mærke i Nakken, bredere eller smallere hos de forskellige Species.

Hypsipete. Et Species nær beslægtet med *H. malaccensis*.

Myiagra coerulea. Denne smukke Fluefanger er almindelig i Indien og de malayiske Lande, og er fornemmelig tilstede i stort Antal i Nedre-Bengalen i den kolde Aarstid.

Zosterops nicobaricus. Et nyt Species, forskjellig saavel fra Indiens *Z. annulosus* som de malayiske Landes *Z. flavus*.

Neectarinia pectoralis. En almindelig malayisk Art af Colibrien.

Treron chloroptera. En Due-Art, nær beslægtet med Indiens *Tr. pompadora*, men større og mere grøn paa Forkanten afvingerne.

Carpophaga bicolor. Strædets smukke hvide Klippe-Due. Almindelig paa Nicobarøerne.

C. oenea en anden smul Dueart, almindelig i Indien og de malayiske Lande, men findes fornemmelig i stor Mængde østen for den bengalske Bugt.

Calœnas nicobaricus. Nicobarernes pragtfulde Due. Findes ogsaa paa Andamanerne og paa Kolosøerne.

Pelicanus philippinensis. Den mindre indiske Pelican.

Phaeton athereus. En Art af samme er Søfolkens Tropikfugl (boatswains bird), forskjellig fra den Art som findes paa Mauritius.

Reptilier.

Chelonia imbricata. Den Skildpadde der giver den ægte Skaf.

Ch. midas. Den spiselige Skildpadde.

Vipera. En lille Biper med et særdeles spids Hoved.

Polamydes platurus, eller en nærbeslægtet Art, men en større Længde af Halen ringet.

Siske.

Doctylopteru. Den anden Art af dette Genus i den bengalske Bugt, med meget større Bugfinner.

Molluscer.

Sepia. En stor Art Blækfist.

Crustaceer.

Pagurus punctulatus, eller en nærbeslægtet, almindelig i den bengalske Bugt, 7 eller 8 Tommer lang.

Analytisk Beretning om de med Expeditionen hjembragte Prover af Kul.

(Udgiven af Kul-Committeen i Calcutta den 31te Mai 1845.)

Nr. 1. Treblede Skiferkul med store muslede Tvær-Brudflader; Glandsen af Tvær- og Længdebrudfladerne skinnende sort, men mat i det skifrede Brud.

Vægtfylde = 1, 3.

bituminøse og flygtige Stoffer	61, 4.
Kul	34, 2.
mørkebruun Afte	4, 2.
	<hr/>
	100 Dele.

Nr. 2. Afværende skifrede Lag af sort Bægtul og trevlede skifrede bituminøse Schichter.

Bægtfylde = 1, 3.

bituminøse og flygtige Stoffer	57
Kul	40
mørkebrun Afse	3
	<hr/>
	100 Dele.

Nr. 3. Haard Kul-Substans, meget forvitret, tildeels af trevlet Structur med muslede Tværbrudflader. Tværbrudet skinnende med beegsort Glands, Længdebrudet mat.

Bægtfylde = 1, 3.

bituminøse og flygtige Stoffer	49
Kul	46
mørkebrun Afse	5
	<hr/>
	100 Dele.

Omendskiøndt disse Kulsorter ere samlede paa forskellige Steder paa Nicobarerne, synes de dog at være hinanden meget liig i deres Natur; i deres Ydre ere de imidlertid lidt forskellige.

De have uden tvivl lang Tid været angrebne af Veirlig, Sol og Vand ved længe at have henligget i Sandet. Denne Grund maa tilskrives at de brænde med lille Flamme, saavel som deres Haardhed og store Bægtfylde. Men ellers ere de, eller vilde idetmindste have været, gode Kul. De synes saavel i Ydre som kemisk Sammensætning at have en nærmere Lighed med Bægt- eller Cannel-Kul fra den lille Tenasserim Flod, end noget andet Slags vi have seet.

Den Omstændighed, at de alle ere saa temmelig lige, er en gunstig Antydning af den sandsynlige Tilværelse af et stort Lag der udstrækker sig i en betydelig Maalestok tværs igiennem Øerne.

Johannes Petronius Michael Bille.

Den i Martsmaaned i forrige Aar afdøde Contra-Admiral Michael Johannes Petronius Bille var født den 8de November 1769 i Stege. Han var den ældste Søn af Secapitain Mathias Bille, hvis Fader var en af Gabels Skibschefer i Colbergerflaget.

1781 og 82 gjorde han sit første og besværligste Togt med Fregatten Bornholm, der commanderedes af Faderen. Efter en heel Maaned at have kæmpet mod uafslidelige tildeels orkanagtige Storme, blev Fregatten et Brag, og drev mod Irskelysten, men klarede sig heldigviis ind til New-port-prat (see Nyt Archiv for Søvesen, 4de Bind). Under Anstrængelser i Omhu for sit syge og afkræftede Mandskab blev Chefen selv et Offer; Budskabet om det Kongelige Bifald, der skænkedes hans Udseer, naaede ham ikke.

Den Afdødes Venner toge sig af Sønnen. Fregattens Næstcommanderende, Capitainlieutenant Sneedorff, anbefalede ham til den udmærkede Mathematiker Højer, der uden mindste Erstatning underviste ham, og derved fremkaldte Spiren til den videnskabelige Virksomhed, som udmærkede Bille hele Livet igiennem.

Med at give andre Cadetter Underviisning, var Bille istand til, allerede som Cadet, ikke ubetydeligt at understøtte sin Stedmoder, som i en Alder af 24 Aar var bleven Enke med 6 uforsørgede Børn, og som endnu lever, næsten 90 Aar gammel, i Frue Kloster i Kiøbenhavn.

1788 commanderede han som Cadet 3 norske Skibe baade mod Sverrig. Igiennem en halv fiendtlig Egn drog han ene til Hovedqvarteret i Tanum, hvor han modtog Feldmarschallens Ordre at bevogte Broen ved Svinesund. Da han senere skulde føre denne Bro til Frederikstad, forsøgte hans ellers brave Soldater (Bergenhusere) at nøde ham til at opgive dette besværlige Vintertog. Hans Trudsel, at ville lade ophænge den første Ulydige, i Forbindelse med hans saa men fortræffelige Matrosers Hengivenhed

bragte Soldaterne tilbage til deres Pligt. Ved Krigstugt og Conduite betydede han en venlig Modtagelse paa den fiendtlige Kyst.

1789 blev han Lieutenant. Samme Aar tjente han paa Stylprammen Nyborg og Orlogsskibet Mars, senere paa en Deel andre Skibe; han var to Gange Næstcommanderende hos Defensionsbestadrets Cheferne C. Lütken og Winterfeldt.

Navigationen havde imidlertid været Gienstand for hans specielle Studium og Øvelse ombord. Dette gav Anledning til, at han 1793 blev Lærer for Søcadetterne, dem han i 14 Aar stadigt fulgte tilføes. Hans Elever fra den Tid erindre hans sjeldne Læregaver med taknemlig Ihukommelse. Ved Akademiet indførte han Bordas Cirkel. Han har leveret endeel Bidrag til Søkortene ved at bestemme Beliggenheden af nogle Bjerge paa Norskekysten, af Stollergrunden ved Kiel &c.

1801 commanderede han underste Batterie paa Provesteen, og gav med egen Haand det første Skud der faldt i Bataillen paa Risbenhavns Rhed d. 2. April. Overste Batterie var tidligt bleven ødelagt, og dets tiloversblevne Mandstab gaves Bille til Undsætning. Ved Exempel og Opmuntring bidrog han til Kampens Forkængelse; med sine 36pundiger holdt han ud til kun faa vare brugelige. Folkene søgte da iland med Chalupperne; Bille, selv let saaret i Hovedet, blev tilbage hos de Saarede. En engelsk Officier besteg Skibet under Hoiagtelsens og Deeltagelsens Udraab; men Bille bragtes som Krigsfange bort fra sine saarede Kammerater. Efter Slaget benaadedes han med Medaillen i Guld*).

*) Et Par Træk, som Bille gjerne fortalte, ere ret characteristiske. En Kanonkugle, der foer tværs igiennem en Mand, cfterlod for et Dieblik et saadant Gul i den Faldnes Legeme, at Bille saae Dækket derigiennem. Fængslet ved dette forunderlige Syn, abstraherede han et Dieblik fra sine Forretninger, da en af Folkene træk ham fra Liget med de Ord: „det skal Lieutenanten ikke see paa.“

1807 maatte han atter forlade sin Lærerpost ved Akademiet for at overtage Commandoen over en Kanonbaadsflotille ved den sydlige Kyst af Norge. Allerede samme Aar kom han i Kamp med de Engelske. Paa et Tog, som han med 5 Baade gjorde langs Kysten, traf han en Brig paa 18 à 20 Kanoner tilankers under Krøe. Han holdt sig da skjult under Den om Natten; men ved Dagbrækningen angreb han pludseligt Briggen med de 3 Baade Nord fra og de 2 resterende Syd fra, medens 36 Jægere bestode den fra et Bjerg ligeoverfor. Briggen fandt ene sin Frelse ved at kappe Fortøiningen og flygte tilsvæ, paa det heftigste forfulgt af Baadene; men den leed meget, og Jægerne nedstode mange Matroser, medens disse vare isærd med at giøre Seilene løs.

Ved Christianssand lod Stopfordsk Eskadre sig jage af Billes Baade fra det truende Angreb paa Linieskibet Prinds Christian. Ved Detachment fra sin Flotille deeltog Bille i Briggen Seagulls Erobring. Kronprindsen tilkiendegav ham to Gange naadigt Velbehag; 1808 blev han Capitain, og da Dannebrogssordenens forskellige Klasser indstiftedes var han iblandt de Første, som den 28de Januar 1809 bleve Middere.

Men ogsaa hans Medborgere hædrede og elskede ham. Efter hans Bortreise fra Stationen læstes den 27de Nov. 1811 i den norste Avis: „Den ædle Capitain M. Bille er ikke glemt af os, fordi han er borte. Med varm Taknemmelighed ville vi længe gienkalde os i Erindringen den redelige Velvillie, han stedse viste os, og især de mange Gudhedsbeviser, han saa ofte viste vore Trængende. Guds kraftige Betsignelse ledsage ham derfor paa hans Veie; saa Sorger, desflere Glæder følge ham paa disse. Dette er det oprigtige Ønske, som Slektens Beboere lade følge denne redelige og agtværdige Velgiører.

Om bord hos de Engelske gif det i Begyndelsen noget trent for ham i det fremmede Sprog. Da imidlertid senere ved Bordet Conversationen blev animeret, fik han Munden bedre paa Gang, saa at tilsidst en Officier udbrød: „by God, if that gentleman drink one glass of wine more, he will speak better english than myself“.

1812 og 13 commanderede Bille det franske Linieskib Danzig, et af de Skibe paa Schelden der besattes med danske Søfolk. Disse vare Eliten af de i Krigen uddannede Orlogsmatroses, næsten lutter Topsgaister. Intet Under da, at de med Danske besatte Skibe manoevrerede, efter de franske Officierers Udtryk, „saa Haarene maatte rejse sig paa Hovedet derved,“ og at de saa udelukkende fik Contentementssignal — der nemlig heistes for det Skib i Flaaden, som først blev færdig med en fælleds Manoeuvre — at der maatte indrettes et aparte Contentementssignal for de Skibe, der vare besatte med Franske. Rappelysten var saa stor, at Baadsmændene indgik Bæddemaal, Enhver for sit Mandskab. Saa snart Signal gjordes til at ankre, fore Folkene ud paa Dækkene; med dem lod man da Seilene løbe, medens Givtoug og Gaardinger stode fast, og inden eet Minut vare Seilene beslaaede og Folkene nede.

Igiennem et insurget Departement, og imellem Krigshærene marscherede Bille 1813 hjem med disse danske Besætninger, 2000 Mand ialt. Sandsynligviis var det hans betimelige Tilmarscher og Underhandlinger med Eckmühl, der reddede Mandskabet fra Fangenskab. I Anledning af Dieternes Formindskelse begyndte Folkene et Oprør; Bille saarede den Første som angreb ham, og bragte No tilbage. En dømt Slave forlangte Mæret efter hans mundtlige Tilgivelse for ved hiin Leilighed at have givet ham et Slag for Brystet.

Efter Freden optog Bille igjen sin videnskabelige Syssel; 1815 hørte 70 Officierer Forelæsninger af den uforglemmelige Lærer. Med Titel af Commandeurcapitain blev han samme Aar Lodsinspecteur i Helsingør, og 1819 bragte han det første Dampskib i Norden, Caledonia, fra England.

Embedet i Helsingør forbedrede ikke hans under de ulykkelige Conjuncturer odelagte Formuesomständigheder; det vidtloftige aandløse Controlvæsen passede han ikke for, og han var forsaavidt glad ved at kunne modtage en Post, der aabnede ham, skiondt i et fremmed Land, en Virksomhed i det Fag han havde helliget sine

bedste Kræfter. Med Titel af Commandeur gik han 1820 til Preussen som Navigationsdirecteur. Her ledede han Underviisningen ved de 5 Skoler, gik om Sommeren tilføes med Eleverne, forestod de Opmaalinger der ligge til Grund for de nye fortræffelige preussiske Kortter, indrettede Observatoriet i Danzig og forskaffede det mange kostbare Instrumenter. Fra Skolen i Danzig, hvor han selv underviste, udgik fortrinlige Lærere til de øvrige Skoler, og i det Hele hævede han Underviisningsvæsenet til den Grad, at de preussiske Skibsføreres fortrinlige Dygtighed som Navigateurer blev 1836 i Parlamentet angivet som en af de væsentligste Grunde til Engländernes formindskede Fart paa Østersøen.

Men hvormegen Erkiendelse Bille endog nød medens han levede, saa kunde hans Fortjeneste, ifølge den Bestaffenhed Navigationens daværende Tilstand maatte give hans Virksomhed, ikke blive ret klar for hans Samtid. For Midten af det forrige Aarhundrede havde Navigateuren ingen andre Midler til astronomiske Observationer end Davy's Quadrant, og kunde derfor høist bestemme en ru Brede ved Observation af et Himmellegeme i Meridianen. Den Theorie, som var tilstrækkelig for at praktisere Navigationen saa godt som det efter dens daværende Tilstand var muligt, var saaledes neppe mere indviklet, end at den kunde bibringes Sømanden under Udøvelsen selv. Navigationen blev derfor neppe udhævet som en Kunst for sig selv; dens Problemer forveksledes med de øvrige, Sømanden maa løse, eller ialtfald underordnedes de disse aldeles.

Men med Opfindelsen af Reflectionsinstrumenter og Søuhre begynder Navigationen en ny Epoche. Det var nu bleven Sømanden muligt at bestemme sin Brede nøiagtigt, ikke alene ved Observation i Meridianen, men ogsaa udenfor samme; ligesledes at bestemme Længden saavel ved Chronometre som ved Maanedistance: Navigationen maatte da i Fremtiden kunne udføres paa en langt fuldkomnere Maade, kun kom det dertil an paa at bearbejde de nye tilkomne Elementer, og at bibringe Sømanden Kundskab til disse.

Med den dertil nødvendige theoretiske Underviisning vilde da tillige være indført et videnskabeligt Element i Sømandens Dannelse, som ogsaa i andre Henseender maatte komme Den tilgode, der som Skibsfører har en Reglerings Pligter i en lille Stat, og i sin Aheders og sit Fædrelands Sag saa ofte kommer i Forbindelse med Fremmede.

Hvad nu for det første denne nyere Navigations Bearbejden til Indførelse angaaer, da skulde Instrumenterne gøres fuldkomnere især for Maanedistancens Skyld, saasom en lille Feil i denne Observation medfører stor Feil i Resultatet; Observationsmetoderne skulde uddannes, saaledes at de forskjellige Observationer, der til en eller anden Bestemmelse skulde havees samtidigt, saameget som muligt kunne udføres af den samme Person, og det saa let som muligt trods Skibets Bevægelse, Storm, Slud og Sø, selv naar Himmellegerne eller Rimningen ere mindre klare; endvidere skulde den med Himmellegerets Stilling varierende Indflydelse af Feilene, der paa Grund af Skibets Bevægelse og Pladsforandring ere uundgaaelige i Beregningens Data, analyseres, paa det at man til de forskjellige Bestemmelser kan vælge Himmellegerernes Stilling saaledes at en Approximation til det Rigtige opnaaes, og endelig skulde Oplosningsmetoderne simplificeres saameget som Mubeden af Beregningernes Data tilstedes, deels fordi Sømanden sjelden har Leilighed ombord til vidtløftige Beregninger, men især for at Observationerne i det pladsforandrende Skib kunne erholdes saa hurtigt som muligt.

Der var saaledes en heel Deel at gøre med at bearbejde den nyere Navigations Elementer, og ikke mindre besværlig var dens Indførelse til Anvendelse ombord. Culturen slaaer bedst sine Rodder paa Landjorden; ved Søens Naahed visne let dens Blomster. Ligesaa modsat som Behandlingen af de fine Instrumenter er Haandteringen af Anker, Lougværk og Nat, ligesaa modsat er den blotte Sømandsvirksomhed det rolige studerende Liv. Træt af Dagens Strabadser i den friske Soluft, fortumlet af Skibets Støi og Bevægelse, er Sømanden, hvis Skoledannelse ialmindelig er ringe, kun lidet skicket til i det mørke Lufat at samle sine Tanker til

Studium. Ubant til videnskabelig Bescæftigelse finder han det da svært at tilegne sig den nye Theorie; han lærer den altsaa ikke at kiende og kan sølgelig heller ikke vurdere den; han kalder den da Bogstov og Pedanterie, som man nu ogsaa vil bringe tilsvæ, og som Forsædrene meget vel seilede foruden. Kommer nu hertil Kostbarheden af de fornødne Instrumenter, Uhre og Tabeller, saa var det naturligt, at Sømanden forblev ved det Gamle.

Hos den ældre og uddannede Sømand var saaledes Indførelsen af den nyere Navigation ialmindelighed umulig. Det var kun Begynderen man kunde haabe at paavirke ved en fuldkomnere Skoledannelse. For at opnaae denne forordnedes Examen, som Sømanden skulde bestaae, inden han fik Patent som Styrmand. Men de, som hengave sig til Søen, vare ialmindelighed af den uformuende Klasse. Først efterat de havde fortjent Noget ved Søfart, kunde de have Naad til at ligge en Winter stille for at studere til Examen. De medbragte da til Skolen en Deel af Sømandens Uimodtagelighed og Fordomme, betragtede Underviisningen meest som et Middel til at bestaae Examen med, og onskede at slippe fra den saa hurtigt som muligt. Desuden kan Skoleunderviisning ikke være mere end en Forberedelse til den Øvelse ombord og det Selvstudium, der først efterhaanden kan uddanne den dygtige Styrmand; men naar nu den endog kun ufuldkomment Forberedte vilde uddanne sig videre ombord, saa mødte ham ofte, istedetfor den Hjælp og Opmuntring han saa haardt trængte til, endog Modstand og Uvillie hos sine Foresatte, hvad enten det nu var fordi disse i den Yngres Stræben saae en Anmasselse eller en Bebreidelse for egen Forsømmelse, eller de hos ham frygtede en Overlegenhed, som de ansaae uforenelig med den Subordinationsaand, der især er stærk tilsvæ.

Afhæderen som endnu mindre forstod Navigationens særegne Betydning og som selv ikke var Tabet ved Forslisen saameget som Publicum, deelte naturligviis Mening med den erfarne Sømand, hvis Egenskaber vare saa ivinesaldende, og som, jo høiere han stod som blot Sømand, desto mere maatte bære

Skinsyge til et Dannelseselement, han ikke formaaede at tilegne sig, og hvis Mangel hos ham kunde, naar den opdagedes, giøre Staaet i hans haardt erhvervede Prevalence. Navigationen fandt da heller ikke synderlig Assistance hos Nøderen, der dog, idet han raader saameget for Sømandens Skiebne, især kunde fremme den; saa man maae tilstaae, at den havde en haard Kamp at bestaae for at vinde Berettigelse der, hvor den hører hjemme.

Det er i denne den nyere Navigations Indførelses og Bearbejdelses Periode at Billes Tid falder, og han var isandhed en af dens utrætteligste Kæmper. I hans Ungdom brugtes endnu ingen Chronometre hos os; han havde endog været ombord med en Styrmand, der brugte Davy's Quadrant. Men, stedsse forud for sin Tid i Kundskab, søgte han Manglerne fyrend man havde fundet Midler til at afhjælpe dem, og saasnart saadanne vare fundne, greb han dem med Begierlighed, modificerede dem til Anvendelse, og arbejdede med utrættelig Iver paa at faae dem erkjendte og anvendte ombord.

Efterat Reflectionsinstrumenterne vare opfundne, gik Instrumentmagernes Anstrængelser ud paa at fuldkommengjøre dem, især for at de kunde give Maanedistancer med størst mulig Nøjagtighed. Da Sextanten imidlertid altid er udsat for Eccentricitetsfeil, anbefalede Bille Correctionstabeller for enhver Sextants forskellige Vinkler, og da alle Instrumentfeil ved en rigtig Anvendelse af Bortdags Cirkel falder bort, indførte Bille allerede som Lærer for Søcadetterne dette Instrument ved Academiet; dog er det først i vor Tid at Cirklen er bleven almindelig indført i den franske Marine, medens den endnu kun høist sjelden forekommer hos os. Endog den nyeste, Steinheils, Prismecirkel anskaffede Bille ved egen Opoffrelse; dog vil sandsynligviis dette nye Princip kun blive anvendt i den Pistorfske Modification, der, med Maalinger hele Omkredsen rundt, synes at forene Cirkelns Fordele med alle Sextantens. Da Kimmingdalingen kan variere indtil 10 Minuter fra den Tabellerne angive, indførte Bille allerede 1834 i de preussiske Skoler Kim-

ningssectoren, et Instrument, der indtil den seneste Tid var ukendt hos os, — og medens han levende optog enhver Forbedring, Instrumentmagerne udfandt, stod han i stadig Correspondance med disse, der igien fra ham, som ideligt obserberede paa Søen, modtog mange nyttige Vinf.

Ved utallige Observationer, dem han endnu i 1836 foretog Nat og Dag i alt Slags Veir og ombord paa en hvist umagelig Skonnert, havde Bille selv erhvervet en stor Færdighed i at obserbere og tillige udtaenkt en Mængde endog i det Minutieuse gaaende Regler for Instrumenternes Behandling, Verification, Forberedelse til Observation samt Observationsmetoderne selv, saaledes at den ved hans Side staaende Sømand, der ialmindelighed har et skarpt Øie og en fast Arm, snart var istand til at obserbere med Sikkerhed og Lethed. Og da man især til Coffardies sjelden kan undvære flere Folk til Observationerne, saa lærte Bille, hvorledes den samme Person kunde udføre alle de Observationer som skulde havees samtidig til adskillige Bestemmelser, f. Ex. Misviisning og Længde ved Distance, til hvilken sidste Theorien hidtil havde udfordret 4 à 5 Observateurer.

Da Beregningernes Data, hentede fra Observation og Bestil, altid ere meer eller mindre feilagtige, saa kommer det an paa tilføes at obserbere Himmelleget i en saadan Stilling, at en Approximation til det Rigtige opnaaes. Men en Analyse af den med Himmellegets Stilling varierende Indflydelse af saadanne Feil fandtes endnu ei i Navigationsbøgerne, og ofte toges Observationerne paa saadanne Tider, at de Feil, man vilde rette, endog forøgedes i Resultatet. Bille gav syntetiske Opløsninger af disse Problemer, hvorved man tillige fik Correctioner, som til Opnaaelsen af en endnu større Tilnærmelse skulde anvendes paa Resultatet.

Fra Astronomien vare Regnemetoderne hentede, men i den Vidtløftighed som er paa sit rette Sted hvor man kan opnaae en høi Grad af Næagtighed, men som tilføes, hvor Beregningernes Data ere ru, er unyttig, besværlig og affrækkende. Beregningerne

udførtes almindeligviis mechanisk og derfor ofte med den ængstelige Strupuløsitet, der behandler de meest underordnede Dele ligesaa omstændeligt som de meest væsentlige. Endog i Navigationsbøgerne finder man Resultater, der paa Grund af de tilsvarende Data's Upaalidelighed i Forbindelse med de Tider hvorpaa Observationerne ere anstillede ere udsatte for at være indtil Grader feil og dog ere udregnede paa Decimaler af Secunder. At bortskaffe det Overflødige maatte altid være Løsenet i Navigationen for at kunne faae det Nødvendige med. Bille forkortede de gamle Distanceberegninger, indførte Brede ved Culminationssecunder, viste ved alle Beregninger de Elementer man især maa lægge Vægt paa, de Lettelser man kan tillade sig og de Former hvori Beregningerne bedst stilles, for at kunne udføres hurtigt og sikkert. Men saa besværligt var det at faae endog den mindste Forbedring indført i det engang mekanisk Indøvede, at selv den simple af Bille først propo- nerede Indskrivning i Journalen af Distancerne paa Tiendebøle istedetfor paa Syvendedele endnu ikke er almindelig i Brug, uagtet man derved undgaaer en kedsoommelig Brøkrægning ved Opsumme- ringerne.

Ofte kunne endog Problemerne løses uden Beregning, nemlig ved Construction eller ved Gynterstalen, især naar Resultatet er lille i Forhold til Beregningens Data, saaledes som det f. Ex. er Tilfældet med Middagsforbedringen i corresponderende Høider; ialtsald tjene saadanne graphiske Oplosningsmetoder til at verificere Beregningsresultaterne. Opfindelsen af saadanne Metoder var en af Billes Yndlingsbestæftigelse, og det især paa en Tid, hvor den analytiske Behandlingsmaade endnu var ukendt i Navigationen, og hvor man helst indvirkede paa Sømandens Begreber igiennem den billedlige Synthesis.

Endvidere udfandt Bille simple, sig i Hukommelsen let ind- prægende Regler, hvor saadanne fordeeltigt kunne anvendes istedetfor Raisonnement, Formler eller Tabeller, og af hvilke især den angaaende Middagsforbedringen er mærkelig og giver tillige et

Exempel paa den naive Maade, hvorpaa han bandt Kundskaben til Sømandens Huskommelse. *)

Burts Goddeboie, dette Apparat som Bille kaldte næsten lige saa uundværligt i et Skib som Octanten, indførte han alt tidligt til Brug i de preussiske Skibe, medens den endnu langt fra er almindeligt anvendt hos os.

Da Styrmandsexamen ikke kan være andet end en Forberedelse til Øvelse og Selvstudium ombord, indførte Bille i de preussiske Skoler tillige en Skipperexamen hvorved der skulde godtgøres en udvidet Kundskab og desuden ved Journaler og Observationsbøger en flittig Øvelse i Styrmandskab ombord.

Journalen skal give et detailleret Regnskab for hvad der er skeet i Tøgtets Tjeneste og især for hvorledes Skibet er navigeret; ogsaa kan den samle de Observationer som Sømanden gjør i Videnskabens Tjeneste: hvad have ikke Halley, Hansteen og Humboldt vidst at udtrage af Skibsjournalerne.

Til Formen for et saa værdifuldt Indhold havde et forældet Schema, der med Hensyn til Rubrikeres Stilling, Overskrifter og Forklaringer var fuldt af Vilkaarlighed og Feil. Saasom Bille var udmærket Navigator, maatte han paa en naturlig Maade komme til at uddanne Journalens Form, dette den praktiske Navigations Udtryk.

Han omstillede da Rubrikerne i en systematisk og pladsbesparende Orden, rettede de feilagtige Overskrifter og gav en ny Rubrik langs Timetallene til Pladsbestemmelserne, hvilke ligesaa godt som enhver anden Begivenhed kunne skee til ethvert Dieblil ombord; han

*) Denne Regel lyder saaledes: „Hvis det er koldt“ (naar Alt trækker sig sammen), „læg sammen“ (nemlig Middagsforbedringens to Dele); „bliver det koldere, læg til“ (nemlig til Uhrets Bilsning). Det følger nu af sig selv hvorledes man skal bære sig ad naar det er varmt eller bliver varmere, og saaledes giver denne Regel det samme som en heel Tabel med to Argumenter.

En anden af Billes Regler kaldte han Politiregel, hvilken lyder saaledes: „Hvis stridigt, staa til.“

udfandt Taltegn for Windstyrke, Sø og Seil, hvorved Indførelsen betydeligt lettes, og hvorved man sættes istand til strax at see Skibets Seilføring i et hvilket som helst Dieblit; han afflog Schemaet, hvorved Sømanden befries fra selv at udføre dette kredsommelige Arbeid og bindes til den giennemtænkte Form, og endelig gav han en fuldstændig Anviisning til en let og omstændelig Journalføring.

Endeel andre Tegn, som Bille til Journalføringens og Oversigtens endnu større Lettelse udfandt for de sig ofte gjentagende Begivenheder ombord, ere saa findrigt componerede, at de eengang giennemstuderede indpræge sig dybt i Hufommelsen; imidlertid har man indvendt imod dem at de kunne forvandskes, og at den der har tykke Fingre ikke kan nedtegne dem tilsvækkelig tydeligt. De kunne ogsaa godt fraskilles det øvrige System.

Det er lykkedes Bille at faae denne Journal indført i Preussen og i Delogsmarinen hos os, og den har i alle Details viist sig saa giennemtænkt, at man maa haabe dens Indførelse ogsaa til Goffardies.

Med Søuhre ombord ere vi ikke alene istand til hyppigt at faae Længden bestemt ved Observation; de skaffe os ogsaa Anvendelse af Bredeobservation udenfor Meridianen og en langt hyppigere Længdebestemmelse ved Distanceobservation end vi kunne faae uden dem; men deres større eller mindre Anvendelighed er afhængig af hvorklange det er siden, at man har faaet deres Stand og Gang bestemt. Denne Bestemmelse kan nu skee naar man er nær Land paa et Sted hvor Længden er bekendt; men skal Sømanden selv udføre den, saa vil Besværigheden derved eller Mangel paa Leilighed ofte giøre at den ikke faaes. Man har derfor oprettet Klokketsignalering paa adskillige Steder der passeres af mange Skibe, hvorved den Forbiseilende sættes istand til i et Diebtik at rette sine Chronometres Stand, og, da Signaleringen kan være meget akkurat, efter et kort Ophold ogsaa at faae Gangen bestemt.

At have en saadan Klokketsignalering ogsaa i Helsingør, der aarligt passeres af 15000 Skibe, var en af Billes kæreste Ideer. Og den vilde der ikke alene have Klokketsignaleringens

almindelige Nytte; den vilde tillige indføre Chronometrets Brug ogsaa i vore egne Farvande, for hvilke man ellers kunde antage at Bestikket, da det saa ofte corrigeres ved Landkiending, giver Længden ligesaa noiagtig som Chronometrene. Men naar disse blive rettede i selve det Farvand hvori man seiler, da kunne de give Længden ligesaa noiagtig som man saaer Bredden ved Observation, den man dog ikke forsømmer i Ostervæn, hvor hele Dage kunne bengaae uden at man saaer tilstrækkelig Kiending af Land, og hvor idelige Strømninger bidrage saameget til at forrykke Bestikket.

Endnu i Billes sidste Leveaar var der meget for ham at virke, og han trættes ingeninde. Næsten aldrig bestemte man Brede ved Observation udenfor Meridianen; Distanceobservationer foretoges sjelden; naar undtages Orlogsmænd og Indiefarere, havde saa Skibe Chronometre ombord; Instrumenterne vare usuldkomme; selv Burtz Loddeboie var langt fra almindelig brugt. Kun saa Nhedere arbejdede for en bedre Navigation; det var da til Publicum, der især var Tabet ved Forlisene, at Bille henvendte sig og fik stiftet Forening n for Søfartens Fremme.

For dette Selskab arbejdede han med største Iver det Aar han endnu levede, valte en Mængde Menneskers Interesse og Deeltagelse, foranstaltede Forelæsninger og Underviisning i Selskabets Navn, og fik udsat Præmier for god Navigation.

I den nye Navigations Farndom var der formegget at gjøre med at bearbejde de enkelte Dele og med at tilkæmpe dem Anvendelse ombord, til at Bille kunde overkomme Udarbejdelsen af et større ham tilfredsstillende Skrift, der kunde staae som et Monument for hans Virksomhed. Nogle Smaa skrifter, enkeltartede som de Elementer han bearbejdede og vidnende om levende Kamp mod Dieblikkets Animositet og Fordomme, tabe, efterhaanden som disse Fordomme svinde, endeel af deres Betydning. Hans Virksomheds egentlige Frugter maae søges hos hans Elever. Han var den ofte ubemærkede Kilde, hvorfra utallige Forgreninger ere gaaede ud, for i hans Aand at udbrede den nautiske Kundskab. Thi det var ikke alene den rige Kundskab han vbragte Andre, men ligesaameget det

lysende Exempel af den levende Mand, der rastløs stræber fremad i den grundige Erkiendelses Sag. Allerede hans Gleber fra Søcadetacademiet vidne derom, og da han atter optog sit Lærekald, hævede han det preussiske Navigationsvæsen til en Høide, der længe vil staae som hans Minde i det fremmede Land. Men Samtiden saae ofte meer de Udskielser, der altid følge en begejstret Stræben, end Virksomheden selv, hvis Frugter først Tiden kan modne.

1793 havde han giftet sig med Maria Magdalene, Datter af Præsten Friedlieb. Dennes giæstfrie Huus besøgtes 1790 af den unge Officier, der glad blandede sig i de venlige Pigeborns Leeg. Fra den Tid foresvævede ham et lokkende Billed paa alle hans Reiser. 7 Aar senere stod han med spændt Bryst atter ved den giæstfrie Dør. Alle hans inderligste Ønsker gif i Opfyldelse; den gode Maria, saa hed hun som Barn, saa hed hun Livet igiennem, rakte i sit 18de Aar Michael Bille sin Haand.

Troligt fulgte hun ham paa hans urolige Bane, til Norge, ombord paa Skibet i Schelden, til Helsingør og til Danzig. Gudshengiven saae hun de Fægtninger og Farer, han ofte var udsat for, og lettede ham, selv ofte lidende, de trange og besværlige Aar. Hendes Pleie skyldte han det hovedsageligt, at han strax efter Krigen kom sig fra en dødelig Sygdom. I 1829 mistede han hende; med et gudshengivent Sind saae hun Døden imøde. „Hvad har jeg mere at fordrø,“ sagde hun ved Afsløden, venligt rækkende Manden sin Haand, „end at have levet saadanne 31 Aar. Gud har jo givet mig Alt.“

Det store Tab virkede smerteligt paa Bille. Ved hendes Side havde han kunnet hengive sig til Jæernes Verden; forbønnet ved hendes Pleie var han nu, i Ordets bogstavelige Betydning, i mange Henseender hjælpeløs. Træt af Sygelighed og Arbeid, uden Slægt i det fremmede Land der ved hvert Skridt mindede ham om en elsket Kones Tab, lokkede Hjemmet ham dobbelt. Hædret med en Forhøielse af en tidligere modtaget Ridderorden forlod han da Preussen 1838, for at leve op igjen i sit eget kiære Fædreland.

Her arbejdede han med fornyet Kraft for Navigationen, især for Indførelsen af sin Journal og Selskabet for Søfartens Fremme.

1837 blev han Contraadmiral og Commandeur af Dannebrog. I Slutningen af Marts 1845 fik han et Anfald af Apoplexie, der i faa Dage endte hans ærefulde Liv. 2den April biffattes han i Holmens Capel under Tilstedeværelse af et talrigt Følge, sammensat af alle Stænder, der i den Afdøde hædrede den høiagtede Mand, Orlogs- og Coffardimarinens Lærer og Helten fra 2den April.

Han efterlader en eneste Søn, nuværende Ministerresident for Hansfestæderne, Kammerherre Christian Høier Bille, saaledes opkaldt efter Faderens usorglemmelige Lærer.

Skyende ethvert blot ydre Skin gif Michael Bille fordringsløs men rastløs kæmpende for sine Ideer igiennem Livet. Mennefskærlig, velgiørende, overbærende og human i sine Domme, ivrig i at fremhjælpe Alt hvad der havde noget Gødt i sit Formaal, forivrede han sig kun i Ideens Sag. Bestandigt levende i sine Ideer var han forbleven ukiendt med Verdens Emaaligheder, hvor de ikke havde grebet forstyrrende ind i hans Virken. Han havde Geniets Sorgløshed og det ædle Hjertes Barnlighed og Naivitet; umistroist, ukiendt med Forstillelse, kom ofte Begeistringens og Medfølelsens Taare i hans Øie. Lidet kiendt med at det var Mennefsket om Andet end Sagen at giøre, var han eens imod Alle i sin Omgæng; den Stolte fandt ingen Ydmyghed, den Ringe intet Hovmod. Gens, ligefrem og venlig omgiffes han Alle, selv fortrolig sine ringeste Elever, og dog kom Ingen ham for nær: sjeldne Egenstaber for et Mennefske og især for en Lærer, der skal binde sine Tilhørere meer ved fortrolig Hjælpsomhed end ved Subordinationens Trang.

Om Climetet paa Africas Vestkyst og dets Usundhed.

(Uddraget af en Rapport til det engelske Parlament fra en desangaaende nedsat Commission.)

Denne Kysts notoriske Usundhed er foranlediget ved Atmosphærens Beskaffenhed og ved Omstændigheder der ere forbundne med Vegetationen, men aldeles ikke ved Vandets særegne Beskaffenhed i disse Egne. Den africanste Feber er ikke indskrænket til Sumpe eller Moradser, den har været dødelig for de europæiske Tropper saavel i Accra, i hvis Nærhed der hverken findes Sumpe eller Moradser, som ved Cap Coast, hvor der i Omegnen er Laguner i Mængde. Kort sagt, hvorsomhelst der er en heed og fugtig Atmosphære og et udyrket Land, med en rig Jordbund og en geil, frodig Vegetation, der findes Elementerne til den afrikanske Syge, og der er altsaa Farer at undgaae.

Dr. Boyle erklærer, i sit Skrift om Climetet og Usundheden paa Africas Vestkyst, Climetet ved Sierra Leone, for afgjort ugunstigt for den menneskelige Constitution i Almindelighed, og for Europæere i Særdeleshed, og udtreer fremdeles: En lang Kyststrækning afdeelt af tykke Skove, uigjennemtrængeligt Krat (jungle), udstrakte Sumpe, mangfoldige dybe Laguner afgiver de virksomste Febermaterialer; og naar nu tillige tages i Betragtning de mudrede Strømme besatte lige til Bredden med Mangrovetræer, den fuldkomne Mangel paa Kultur, de uhyre Dynger vegetabilsk og animalisk Stof der i Regntiden bliver feiet ned fra Hoiene og Bjergene i det Indre og indvirkes paa af en tropisk Sols lodrette Straaler, kan man ikke undres over at Europæerne snart og hyppigt falde som Offere for giftige Uddunstninger og den tunge Mattedug. Denne Bemærkning er anvendelig paa hele Kysten fra Gambia til Fernando Po.

De Febre, Europæerne ere underkastede, gaae under forskellige Navne, som „locale“, „periodiske, til en vis Aarstid bundne“, „Climat“, „galdeagtige=remitterende Febre“, og kaldes i deres epidemiske Form „gul Feber“, „Balam=Feber“ og „ondartet Feber“. Paa de engelske Colonier hersker Feberen i Regntiden, og de, som ere meest udsatte for at angribes, ere Personer imellem 20 og 40 Aar af en velnæret Legemsbeskaffenhed. Feberen varer fra 7 til 10 Dage, og har fornemmelig sit Sæde i Hjernen. Under almindelige Omstændigheder er den ikke smitsom, men bliver det, naar Giften er concentreret: paa ikke luftige Steder eller hvor mange Folk ere sammenpakkede.

Doctor Maddens siger om Feberens Charakter:

„Et af de første Symptomer er Tendentsen til at frembringe Delirium, eller usammenhængende Tale, eller Svækkelse af Hukommelsen, eller Sindets Virrelighed, inden noget andet voldsomt Symptom har vilst sig. Den angrebne Person klager som oftest over Tungthed og Smerte i Lemmerne, fornemmelig i Læggen og Laarmusklerne, lette Gysninger, stor Smerte i Nyggen, Tungthed over Dinene, Hovedpine, Dvalme, ubehagelig Fornemmelse i Hjertekulen, stærk nervøs Exaltation, forvirrede Ideer, Træthed og Mæthed. Sædvanlig tage Symptomerne af en 3 eller 4 Timer hver anden Dag, og mener Patienter da strax, at Feberen har forladt ham eller vil til at forlade ham, og at der ikke er nogen Fare paaferde med ham. Symptomerne tage nu til i Voldsomhed indtil den 8de, 9de eller 10de Dag, da enten vedvarende Delirium, eller ogsaa Udbrud af Sved og en lang og rolig Søvn betegner Sygdommens Ophor enten paa den ene eller den anden Maade.

Man har to Maader at behandle denne Feber paa — nemlig ved Aareladning eller ved Calomel i store Indgifter. Flere Læger, der have behandlet denne Sygdom, have meddeelt den Behandling de have brugt, nemlig:

Regimentslægen paa Sierra Leone: afførende Midler; local og general Aareladning; Mercurialmidler, Salivering, kolde Bæstninger, kolde Dvergydninger, Sennepskager, spanske Fluor; Quinin i det Tidrum, da Tilfældet aftager.

Coloniens Ræge: „at bringe Legemet under mercurial Indflydelse og derefter behandle Sygdommen efter Doctor James Johnsons Forskrift.

Andre: Salivering saa hurtigt som muligt.

Coloniallægen ved Gambia: i milde Tilfælde, afførende Midler med smaae Indgifter af James Pulver under Paroxysmen, og stærke Dosiser Quinin under Remissionen, — i svære Tilfælde, et kraftigt afførende Middel, derefter smaae Gaber Calomel eller blaa Piller, indtil Munden begynder at angribes deraf.

Rægen paa Cap Coast: afførende Salte eller freddrivende Midler; ikkun Mercurius som et Purgermiddel strax, siden styrkende og oplivende Midler, og maa man bestandig være opmærksom paa de presserende Symptomer.

Andre: local Blodudtømmelse, sætte Legemet under Indflydelsen af Mercurius, og svovlsuur Quinin, naar Feberen tager af. Andre behandle de Syge som stærkt angrebne Typhus-Patienter i England; men dog tyer man hyppig til Udømmelsesmidler, naar Symptomerne fordre det; og anvendes Mercurius for at frembringe Salivering, der ansees for et godt Tegn. De Indsødte maa aarelades, men taale ikke mercurial Behandlingen.

Andre: Svedemidler, smaae Dosiser Calomel og Dover's Pulver, af og til afførende Midler, og Quinin, naar Feberen er borte. Bestandig findes Mercurius anbefalet, og kun i et eneste Tilfælde har man afholdt sig fra Brugen deraf, for at fremme Saliveringen.

Lykkeligviis er den blodudtømmende Behandling nu gaaet af Brug, ytrer Doctor Maddens, og den frygtelige Dødelighed, der tidligere fulgte dens Anvendelse, kiender man nu ikke mere til ombord paa de engelske Skibe; „men Anvendelse af Calomel i ethvert Tilfælde og i hvilken som helst Mængde for at frembringe Salivering frembringer Resultater vel ikke saa umiddelbar dødelige, men i sine fjernere Følger ikke mindre ubehagbringende end de der have fulgt den hensynsløse og stærke Blodtapning i remitterende Febre.

Jeg har for ganske nylig kiendt Mennesker, siger han, der ere døde af Mercurius efterat Feberen var ophørt; og jeg har lagt Mærke til, at de Personer paa vore Colonier, som tidligere vare blevne helbredede for Feberen, og havde saliveret under hvert Anfald, senere svandt hen, kraftesløse og svagelige for Tiden, henslæbende deres Dage, hverken syge eller friske, men uden Kraft til at glæde sig ved deres Tilværelse. Bemeldte Praxis er imidlertid den almindelige, og bliver støttet ved de dygtigste Lægers Autoritet.

Hvad Smitsomheden angaar, da erklærer Dr. Maddens, at han ikke anseer Febrene i det vestlige Africa for smitsomme under sædvanlige Omstændigheder og i formildet Form, men, hvor Giftstoffet er forøget ved locale og atmosfæriske Særegenheder, i tilfældede Værelser, paa udyrkede Steder, under pludselig forhøiede Temperaturer, og paa Steder, hvor Reenlighed og Luftighed forsømmes, formener han, at Miasmen fra de concentrerede Uddunstninger paa saadanne Steder og under slige Omstændigheder er istand til at frembringe Febre for andre Personer. Ikkun saa Practici paa Vestkysten af Africa antage Smitsomheden.

„Som Pesten,“ ytrer samme Doctor fremdeles, „er den meest concentrerede Form af Typhusfeberen, saaledes frembyder den gule Feber den meest virulente Accumulation af den remitterende Galdefebers Symptomer; og imellem den bestindiske Feber og Feberen paa Afrikas Vestkyst bestaaer den eneste Forskiel i Graden af Intensiteten og den hurtigere Forraadnesses-Process, der finder Sted ved den sidste, hvorved Blodet misfarves og en mørk sammenløbet Masse træder ud af Mavehinderne, hvilket Alt ikke finder Sted ved den almindelige Klasse af remitterende Galdefebre paa den afrikanske Kyst. Men med Hensyn til alle andre Symptomer gientager jeg, efter mine Erfaringer med den gule Feber paa Cuba og den remitterende Galdefeber paa Guldkysten, at der ikke eksisterer anden Forskiel end den mindre Grad af Intensitet i den almindelige afrikanske Feber, dens længere Varighed og den større Tendents til i Begyndelsen at angribe Hjernen end Maven. Den gule Feber varer sædvanlig 5 Dage i Vestindien; den remitterende Galdefeber

paa den afrikanske Kyst naaer sjelden sin Crisis førend den sybende, og hyppigt ikke førend den 9de eller 10de Dag. Begge Feberformer opstaae ved at man udsætter sig for Miasmen af opløste vegetabiliske Bestanddele og under visse Omstændigheder, begge ere lige istand til at udsprede sig indenfor snevre Grændser paa indesluttede og ikke luftige Steder.

Med Hensyn til Quarantainereglementerne, ytrer Dr. Madden slutteligen, at dersom ingen Symptomer til den mistænkte Sygdom viser sig inden 10 Dage efter Landingen og Isoleringen, er der al Grund til at antage, at Sygdommens Sæd ikke eksisterer, eller er ubirksom; hvilken Mening han deler med dem, der erklære sig stærkest for Smitten i Alexandrien og paa Malta.

De ulykkelige Febertilfælde isjor Efteraar, ombord paa det engelske Regjerings-Dampskib *Clair*, lade til at være opstaaede ved en af disse periodiske Træl-Febre, der indfinde sig paa den afrikanske Kyst hvert 6te eller 7de Aar. Den seneste skrækkelige Hjemføgelse fandt Sted i Efteraaet 1837 og Foraaret 1838. Næsten 20 Læger i den engelske Marine faldt den Gang som Offere for Feberen. For disse, for Europæerne saa frygtelige og, i mange Tilfælde, pludselige uheldbringende Angreb, ere ikke engang de mod usunde Climater meest hærdede Individier fri. Feberen bortriver ligesaavel dem som længe have levet paa Kysten, og have overstaaet flere end eet Misfald af almindelig Feber, som dem, der for allerførste Gang besøge Kysten, og har angrebet saavel dem der have tilbragt flere Aar i Ostindiens foranderlige Climater, som dem der have overlevet Vestindiens farlige Epidemier; og saa ere Exemplerne paa dem som fuldkommen ere komne sig.

Efter Quarantainevæsenets officielle Rapport om Dodeligheden ombord paa den engelske Damp-Corvet (*Clair**), den 3die Octbr. 1845, var dette Skib afgaaet fra England i Nov. 1844 til Kysten af

*) Et nyt Skib paa 350 Hestes Kraft.

Afrika med en Besætning af 146 Mand, og forblev der stationeret til den 23de Juli f. A., i hvilken Tid den havde mistet 9 Mand af den almindelige Kystfeber. Ved Afsælingen fra Sierra Leona 4 Dage senere, døde ombord en Mand af Feber og sort Brækning, det første Tilfælde af det Slags, og var denne Mand den 23de kommen ombord efterat have været iland de 3 foregaaende Dage. Paa Reisen til Gambia og Goree Buena Vista, hvor Skibet ankom den 25de Aug., bleve 18 angrebne af Feber og sort Brækning, hvoraf 13 døde. Paa Buena Vista vedblev Sygdommen at gribe stærkt om sig iblandt Besætningen, og, efter at man havde erholdt den portugisiske Gouverneurs Tilladelse, blev det bestemt, at hele Besætningen, saavel de Syge som de Sunde, skulde bringes iland og Skibet renses. Et Fort blev indrettet for Mandskabet og de Syge, og Officiererne fik Qvarter i Byen. Hver Forholdsregel blev tagen for at rense Skibet, som blev vasket, hvidtet, røget o. s. v., idet alle Kroomen forbleve ombord, med Undtagelse af 6 der bleve satte til at passe de Syge. Men Sygdommen blev ved at rase mellem baade Officierer og Mandskab iland, og døde der 31 fra den 21de Aug. til 13de September.

Efter en Consultation mellem 3 Skibslæger, og i Overensstemmelse med deres Rapport og Raad blev det bestemt, at Dampskib og Besætning skulde fortsætte Reisen til England. Besætningen gik saaledes atter ombord, og afsæilede den 18de Septbr. Capitainen, der var bleven syg den 12te, var allerede død den 16de. Underskibslægen var allerede død tidligere under Opholdet paa Buena Vista, og var en Læge, der som Passageer befandt sig ombord paa et andet derværende Skib, samt en Skibslæge fra samme Skib, frivilligt gaaede ombord i *Clair* for at yde deres Hjælp; fra samme Skib vare desforuden 7 Mand som Frivillige gaaet derombord. Den førstnævnte Læge døde paa Veien til Madera, een af de 7 Frivillige blev angreben, men kom sig igjen.

Ved deres Ankomst til Madera blev Communicationen med Land forbudt dem, ligesom tidligere af Franskmændene ved Goree,

men derimod kom en Skibsløge derfra frivillig ombord samt 2 Matroser.

Fra den 21de Septbr., den Dag de seilede fra Madera, til den 29de, da de ankom til England, døde fremdeles 7 af Feberen, og bleve 8 angrebne, nemlig 1 den 22de Septbr.

1 den 23de —

2 den 25de —

3 den 26de —

og 1 den 29de —

Ved deres Ankomst til England bleve strax 2 Skibe stillede til Quarantainevesenets Disposition forsynet med de nødvendige Senge ic.; i det ene bleve strax overførte de af Besætningen der hidtil havde undgaaet Feberen, nemlig 41, efter at de først havde undergaaet Ablution og vare blevne forsynede med rene Klæder og Kvætsi; i det andet blev alle de overførte, der havde overstaaet Feberen og de af Reconvalescenterne, der kunde flyttes, og saaledes blev kun ombord paa *Eclair de Syge* og saamange Officierer og saameget Mandskab som nødvendigt. Med Undtagelse af nogle enkelte Kroomen, der bleve satte ombord i bemeldte 2 Skibe, maatte alle de øvrige ogsaa forblive ombord paa *Eclair*, da ikke en eneste Krooman var bleven angreben af Feberen.

Efter den 30te døde endnu 3 Matroser, men efter den 29de indtraf intet nyt Tilfælde.

En havde faaet Feberen for anden Gang. Kroomen havde, som anført, aldeles ikke lidt deraf. En af de 2 ombordværende Læger var ogsaa bleven angreben, hvorfor en Læge fra et andet Skib blev beordret derombord, og et Par Dage derefter gik en anden Læge med Admiralitetets Tilladelse derombord som Frivillig.

Symptomerne ved og Udviklingen af denne frygtelige Sygdom ere i dette Tilfælde imidlertid noget forskellige fra den Febers almindelige Kiendetegn der hærger den afrikanske Kyst: — I de fleste Tilfælde fornam Patienterne først Gysninger, dernæst heftig Smerte i Forhovedet, med en Trykken over og omkring Dinene;

derefter Forstoppelse, brændende Tørst; Kanterne og Spidsen af Tungen blev brændende rød, med en hvid, fast Sliim midt paa; Pulsen lille og hurtig, men ikke meget haard; tør Hud, og stor Smerte Lænderne. Efter faa Timer begyndte Opbrækning af en grøn Bædske, ledsaget med Smerte over Brystet og Underlivet, og vedvarende Brækning indtil al Føden var opløstet fra Maven. Den 3die eller 4de Dag opløstede Patientten en bruunagtig, snøkket Masse af en mørk flydende Farve; denne blev stedse mørkere; Delirium indfandt sig, og al Livskraft svandt snart hen, Tungen blev nogen, brændende rød, tør midt paa, og derfra kom Ingen sig. Ingen Undertrykkelse af Urinen, ei heller Opsvulmen af Kiertlerne eller Forandring af Hudens Farve. Isalmandelighed har man anvendt varme Terpentindmslag over Underlivet; hvilket i de fleste Tilfælde ydede Patientterne Lindring, og skal have viist sig særdeles velgjørende.

Forstyrrelse af en malayisk Søroverrede paa Kysten af Borneo ved de Engelske.

(Fortalt af en af Expeditionens Officierer.)

Den 8de Aug. 1845 gik Contre-Admiral Th. Cochrane med sin Stander heist ombord paa Krigs-Damp-Corvetten Bixen i Forening med det ostindiske Compagnies Dampskibe, Nemesis og Pluto, op ad Borneofloden for, i Anledning af Afstaaelsen af Pulo Laboan, at aflægge en Ceremonievisit hos Sultanen af Brani*), og tugtede der leilighedsviis en oprørt Høvding, der havde forskandset

*) Sultanen af Branis Hovedstad er en Samling af etendige Bambushytter, opreiste paa Pæle, og omgivne af Vand, der under Ebbe, naar Vandet træder tilbage, kun lader en Rubberpøl efter sig.

sig i sit Huus, og derfra drev sin Høverhaandtering. 21 Kanoner blev Seierherkernes Bytte, hvilke bleve overladte Sultanen.

Den 11te gik Skibene tilbage, og hele Flaaden (Linieskibet *Agincourt*, Fregatterne *Besta* og *Dædalus*, og Briggen *Wolverine* og Cruicer samt Damp-Corvetten *Viren*) stod til Bugten ved *Malluda* paa Nordvestkysten af *Borneo*, hvor det var bleven rapporteret at den berømte Sørøver *Scheriff Housman* havde taget sin Station*), og derfra udsendte sine Høverskibe i det chinesiske og celebiske Hav samt *Sooloo-Søen*. Denne Mand, en Halvaraber, havde vidst at skaffe sig en uhyre Indflydelse over de fattigere Glasser ved at anlægge en stor Sum Penge i Fartsier, Vaaben og Ammunition &c., hvorved da de mindre mægtige og ringere Stammer kunde drive deres eneste Haandtering — Sørverie.

Den 19de Aug. gik 25 af Eskadrens Fartsier, hvoraf 9 Kanonbaade, besatte med 546 Matroser og Marinere, under Anførsel af Bestales Chef, *Capt. Talbot*, op ad Floden. Den første Dag prøvede de imidlertid forgieves paa at finde et Indløb; Dagen efter lykkedes det, og efter 10 Dv. Miles Hoening fik de Byen isigte. Den umiddelbare Tilgang til samme fandt de her meget hensigtsmæssig forhindret ved 2 Stkr. 5 og 3 Fod tykke Bjælder der vare lagte tværs over Floden, fastgjorte ved en Jernkietting (af europæisk Fabrication) viklet rundt om dem, til 2 Træer paa Bredderne med Jernklamper. Efterat en Parlamentair, afsendt fra Fortet for at spørge om Hensigten med deres Ankomst, havde faaet det Svar, at deres Høvding skulde begive sig ombord paa Admiralskibet, hvilket da blev afflaaet ligesom nok en Parlements Anmodning om en Samtale iland mellem *Scheriff Housman* og den engelske Chef, aabnede et Batterie paa 8 Kanoner, nemlig 1 18pdig, 2 12pdige, 3 9pdige og 2 6pdige, der i en Afstand af 150 yards var lige paa disse Bjælder, en ødelæggende

*) Utsaa i en Deel af det Territorium som mange Kar tilbage var bleven affaaet til Storbritanien, tæt ved *Den Brambangan*, der en Tid var i det ostindiske Compagnies Besiddelse.

Ild paa Fartsoierne. Tofterne, besatte med Marinere, frembød en sikker Skive for Malayernes velrettede og velbetjente Skyts. Ved første Skud bleve 2 Mand dræbte og 3 saarede paa en af Baadene. En Deel af Styrken under Capt. Byster blev beordret til at hugge en Passage igiennem de omtalte Bjeller, hvorved en Baadsmand fra Wolvesine blev dræbt ved et Kardæffskud. Efter 20 Minuters Forløb var der hugget en saa stor Abning giennem Bjellerne at en Baad kunde passere, og een efter een passerede de nu derigennem under en forfærdelig Ild fra det omtalte Batterie i Flanlen og fra et palisaderet Værk med 3 lange 18pdige Kanoner i Fronten.*) Først efter 50 Minuters Forløb kunde der gøres Landgang, et Mafebatterie blev opført paa Land, og nu viste sig da det Urimelige i at en uregelmæssig Sværm vilde prøve paa at holde Stand imod regelmæssig disciplinerede Tropper. De uheldige Væsner faldt som Græs, medens deres Chef til sidste Mand forblev staaende ved et af Skydehullerne, mod omtrent 300 Marinernes Ild, med en mærkelig Grad af fysisk Mod; omsider fik han et Skud i Halsen, og blev baaren bort fra Balpladsen af sine Kamerater. I Fortet, der i det Hele var besat med 30 Kanoner, forefandtes en Mængde Baller og Kasser med europæiske og chinesiske Varer, f. Gr. Fayence, Ankere, Kiettinger, Spær, ic. For-

*) For at forhindre Sligt for Fremtiden i lignende Tilfælde er i sidst-afvigte Marts Maaned i Portsmouth anstillet Forsøg med at giennem-bryde en sliq Bom ved en Lønde eller lille Kasse fyldt med Krud der i et Par Minuter blev heftet til Bommen af 3 à 4 Mand. Et Brandrør blev nu antændt for at brænde Krudet af, og efterat Baadene havde havt tilstrækkelig Tid til at komme bort, fandt Explosionen Sted, og borttog store Stykker af Bommen af 6 til 10 Fods Længde. Denne Bom var en Skibsmast. En mindre Bom blev ved et senere Forsøg aldeles ødelagt; senere ligeledes en flydende Bom, og ved et sidste Forsøg blev to Undermaster af 27 Tommers Diameter og 90 Fods Længde, med en stærk Jernkæde langs med Masterne og det Hele omviklet med et 10 Tommer Toug aldeles splintret og ødelagt ved en sliq Lønde der indeholdt 56 Pd. Krud hvorved Kæden sank.

tet blev derefter slisfet. Malayernes Tab maa have været stort, thi deres Fanger, som vare Slaver, havde i henimod 5 Timer ikke gjort andet end kastet de døde Legemer ud i Floden.

Engelskmændenes Tab beløb sig til 6 Dræbte og 15 Saarede, deriblandt en Officier. Den følgende Dag gik de atter op ad Floden, opbrændte Byen og fornaglede Canonerne.

Anmelderen i the friend of China af 17de Septbr. ytrer den Formening, at kun en europæisk Colonie med fornøden Garnison og et eller to smaa Krigs-Dampskibe stationerede der paa Kysten vil være istand til at fordrive Søroverne fra deres nærværende Smuthuller.

Den engelske Nordpol-Expedition under Sir John Franklins Commando*).

(Extract af en Skrivelse fra en af Officiererne paa Erebus, fra 1ste Juli, 68° N. Br. til den 10de Juli 1845, d. d. Spvalfske Den.)

Den gode Vind, der førte os fra vore Benner, Dampskibene** d. 4de Juni, varede ikke meget længe, og havde vi bestandig vestlige Vinde med af og til lidt Medbør indtil den 21de Juni, 134 Dv. Mil ret østen for Cap Farvel, hvor vi fik Stille med en forfærdelig stærk Dyrning, og Skibet slingrede dygtigt.

Paa Rejsen vare vi komne Island paa 60—70 Dv. Mile nær, men det var altfor skyet til at vi kunde see Hekla. Cap Farvel kom vi ikke nærmere end 70 Dv. Mile, og seilede det rundt

*) Capitain J. Franklin. Erebus.
Capitain Crozier. Terror.

***) Skue-Dampskibet Rattler og Skovhjul-Dampskibet Blazier, der havde bugseret begge Expeditions-skibene, samt Transportskibet Barretto junior til Den Rona, 60 Dv. Mile N. B. for Drkøerne.

med en Kuling ret agter ind, der fulgte vor Cours med en stærk Sr. Vi holdt klosrebede Mærseil og rebet Fol, og fik den gamle Skude til at løbe sine 8 Knob. Vor eneste Vanskelighed havde vi med at faae vor raske Chef, Sir John til at mindske Seil, hvor det gjordes behov. Uagtet sine 60 Aar er han fuld af Liv og Kraft, og blandt Alle den meest skillede til at lede et saadant Foretagende, der fordrer klart Blik, praktisk Dygtighed og stor Udholdenhed; og er han derhos idel Velvillie og Blidhed.

Søndagen den 22de Juni vare vi ret N. B. for Cap Farvel. I hele 3 Uger havde Thermometret næsten ikke forandret sig, og stod omtrent paa 43°.

Den 25de Juni saae vi det første Jisbjerg ad Landet til, og i en stor Afstand havde vi Grønlands skarpe, klippefulde, snebedækkede Kyst isigte. Siden have vi' haft herligt smult Vand, undertiden Stille, af og til Modvind, ellers let og særdeles gunstig Vind. I det sidste Par Dage have vi været nærmere Land, og igaar fangede vi Torst i Nærheden af den meest straalende Forening af Jis, Klipper, Sne og Skyer omtrent 30 Qv. Mil fra Kysten ved Lichtensels.

Den 1ste Juli. I dag have vi haft en herlig Kuling ret agter ind, men en stærk Modstrøm. En skinnende Halveirkel af Jisbjerge viser sig forud, og under Land kan vi tælle 65 Stykker, men alle bundsfaste. Jeg har just været paa Dækket for at tage et omtrent 200 Fod høit Jisbjerg i Diesyn, som kom ned med en forferdelig Bragen, og fik en Taage tilveirs ret som en Lavine. Det er nu Midnat uagtet Solen er oppe, saa jeg maa gaae tilkøis og fuldføre dette imorgen, om det end er Synd at sove paa saa smuk og klar en Solskinsnat. — Efter Midnat tog det paa med Regn og Blæst, og vi kom ind imellem Jisbjergene; stod ind ad Landet til, og kom om Formiddagen den 2den Juli tæt ind under det uejvne Høiland, Disco, bedækket med Sne og Skymasser. Vi vare lige ved Etablissementet Lievely, og tonede Flag for et dansk Flag der veiede fra et lavt Punkt. Disco frembyder et storartet Skue, og de skønne Jisbjerge i skarp Modsetning til den mørke

Baggrund, man kunde næsten sige, til den sorte Kyst, gjør et mærkværdigt Indtryk.

Den 4de Juli ankom ved Hvalfistesen i den byggefigste Havn af Verden $69^{\circ} 9'$ Br., $53^{\circ} 10'$ V. L. Gr.

Vi have havt et himmelsk Veir her, klart og stille, den varme Sol alle 24 Timer i Døgnet og straalende Jisbjerge i alle Retninger. (Fra Toppen af en Banke talte jeg forleden Aften 280 Jisbjerge). Store Musquiter holdt imidlertid ilde Huus med os.

Den 10de Juli. Vi sende nu Transportskibet hjem, og agte den 12te at afgaae til Lancasterfundet, provianterede for 3 Aar. Du kan ikke forestille Dig hvor lykkelige og tilfredse vi alle føle os: fra Morgen til Aften idel Lystighed. Vi seile hver Dag fra Kl. 4 om Morgenen til 6 om Aftenen. Her vrimler af Edderfugle. Efter Sigende skal det blive et særdeles klart Aar. Gud veed om man tør stole derpaa.

En Hvalfanger har den 19de Juli om Middagen seet begge Skibene under $72^{\circ} 45'$ Br. og 58° Længde ad Lancasterfundet. De passerede da Upernavik Giland i en Afstand af omtrent 10—15 Lv. Mil, og ikke det mindste Jis var at see fra det høieste Punkt paa Den med meget klart Veir.

Sidst sete den 26de Juli endnu i Baffinsbugten under $74^{\circ} 48'$ Br. og $66^{\circ} 13'$ V. L. fast i Isen ret ud for Lancasterfundet. Alt vel indenborde.

Efter nu Maal har de endnu at tilbagelægge en Dei af 690 Lv. Mil fra Baffins-Bugt til Winterharbour, og . . . 900 — —
 „ Winterharbour til Jiscap, eller . . . 1590 — —
 til det Sted, hvor det kan antages at de vil
 have klaret Isen.

Fra Jiscap til de aleutiske Øer en Dei af 1020 Lv. Mil
 fra de aleutiske Øer til San Francesco . . . 2040 — —
 „ San Francesco til Panama . . . 3300 — —
 eller ialt 7950 Lv. Mile,

og ville saaledes, under Forudsætning af at de forlade deres Vinterquarteer den 1ste Juni 1846, muligviis være ved Panama ult. August.

Vink mod at anvende Blikbeklædning (tin sheating) om Læ, i Nærheden af Hækbjælkerne og Nathuset.

(Naut. Mag. Octbr. 1845.)

I Maret 1840 slog Lynilden ned i de forenede Nordamerikanske Staters Toldkrydser „Hull“, og tilføiede den betydelig Skade. Fra det Dieblik bleve dens Compasser aldeles ubrugelige, uagtet gientagne Undersøgelser, Strygninger og uagtet Skonnerten fik nye Nathuse. Man gav Lynilden Skylden, som formodentlig maatte have gjort Jernet i Nærheden af Skandsen magnetisk, fornemmelig Jernet paa Roret og Mattet.

„Da jeg i Maret 1842“, skriver Anmelderen, civil Ingenieur Lewis, „overtog Skibet paa et Krydstogt langs Kysten for at inspicere Fyrtaarnene og Sømærkerne, bemærkede jeg en særegen Bevægelse (action) ved Compassstiven, og en isinesfaldende Misviiisning hos Naalen. Nathuset, som kun indeholdt eet Compass, blev da flyttet forud, men Skiven bævede endnu ligesom før. Det blev derpaa atter flyttet tilbage til sit Sted, 4 Vare-Compasser hentede op, og — et Diagram af Skandsen slaaet efter en stor Skala, og efterat Compasserne nu vare blevne placerede forskjellige Steder paa Dækket, bleve de forskjellige Afvigelser fra Nathuus-Compasset og Sandheden, saa noisagtig som det lod sig calculere ved at anbringe et Compass forude mellem Fokke- og Stormasten (hvor der kun viste sig en ganske ubetydelig Local-Attraction) alle tilhobe noterede i Diagrammet, og disse Operationer bleve siden gientagne til forskjellige Tider naar vi laae tilankers, og Naalens virkelige Af-

vigelse noiaagtig kunde betegnes. Men ikke Videre eller Andet kunde med Bestemthed angives end at der et eller andet Sted i Nærheden af Nathuset maatte være en eller anden forstyrrende Kraft, uagtet intet ligt Magnetisme kunde opdages ved noget af Jernet der i Nærheden."

„Skonnerten havde et Kuf (trunk cabin) der gik fra Stormasten til 15 Fod fra Agterstevnen, og nedenunder denne Strækning eller Skandse var 2 Num iborde, hvortil man kom igiennem en lille Luge. Et af disse Num blev brugt til Brodkammer og det andet til Seil og Takkelladsdele. Forst 3 Uger efter Afreisen fra Ny-York opdagede jeg at Skodderne i disse Num vare belædte med Blikplader (tin plate). Jeg lod disse Plader tage af, og de befandtes stærkt magnetiske. Deres Polaritet var utvivlsom, da de, naar deres modsatte Vinkler bragtes til Naalen, foranledigede en modsat Afvigelse af 25° igiennem Glasfset over Compasset, og Naalen i Nathuset, efterat hver Smule Blik var bleven fjernet, befandtes indenfor 2° af den naturlige Misviisning som fulgte af dens Stilling. Jeg kan ikke angive Grunden til denne magnetiske Beskaffenhed, om den enten var en Virkning af Electriciteten, eller af Induction ved at Blikket saalænge havde været i en vertikal Stilling."

Havets Niveau.

(Naut. Mag. Nov. 1845)

Det har hidtil været almindeligt at bestemme og angive Gienstandes Hvide efter Havets Niveau, uagtet et Dieblitzs Eftertanke vil vise at dette er vanskeligt at komme efter. Paa Grund af Strandsbreddens Modstand, i Forbindelse med den Vinkel under hvilken Strømmen sætter mod Land, stiger Floden ofte meget høiere i Havnene end udenfor. Vel sandt, at den sædvanlige Methode at komme til et Middel-Niveau eller til Midten imellem høieste og

laveste Flodstand ved Springtid, kan i mange Sammenligninger være tilstrækkelig, men et absolut og vedvarende Niveau af Habet er endnu bestandig et Desiderat. Der gives store Søstrækninger, hvor Vandet næsten ikke stiger, og andre derimod, hvor det strømmer op til en Høide af 70 Fod og derover som i Bugten ved Fundy. Paa Englands Kyster stiger det 45 Fod, ved Mundingen af Severn, og ved Lowestofte kun 5; ved London 20 Fod, ved Portsmouth 18, ved the Needles 9 og ved Milford Haven 30 engelske Fod, medens det paa den anden Side af Canalen stiger 22 Fod ved Brest, 45 ved Jersey og 54 ved St. Michael. — Paa flere Steder i det Stille Hav stiger Vandet hver Middag, og ved Panama indtrækker Ebbe og Flod hver 3die Time. Nordkysterne af Syd-Schetlands-Øerne, Van-Diemens Land, Ny-Irland og Bugten ved Tanguin yder Phænomenet af kun een Flodtid i 24 Timer, medens i Euripus-Strædet mellem Negropont og Grækenland, de første 8 Dage efter Ny-Maane, saavel som fra dens 14de til 20de Dag, Ebbe og Flod finde regelmæssig Sted fire Gange i Døgnet, og derimod den øvrige Tid Ebbe og Flod strømme med stærk Kraft fra 11 til 14 Gange om Dagen, skiondt med ringe Stigen og Falden.

I Magalhaens Strødet, vesten for den anden Snevring, skal det være Høivande omtrent Kl. 4, 40 Minuter, og stiger Floden 6 Fod; men østen for den første Snevring er der Høivande Kl. 1, 30 M., og Floden stiger da 40 Fod: i det ene Tilfælde er Vandet 20 Fod over sit naturlige Niveau og i det anden ifkun 3.

Ortons Redningsbaad.

(Naut. Mag. Marts 1846.)

Denne Baads Eiendommelighed ligger i, at den er aldeles aaben for Søen, eftersom Bunden er Nistværk, saa at alt det Vand, der bryder over i den, siebliffelig igien udlades.

Baaden er 26 eng. Fod lang og 6 bred. Paa hver Side er en lufttæt Metal=Cylinder, og i hver Ende et lufttæt Rum; hvilke Cylinder og Enderum danne Baadens opbærende Dele, og yde en Bærekraft af over 4000 Pund. Disse lufttætte Rum ere omgivne af en dobbelt Plankeladning. 6 brede Toster ere anbragte tværs over Baaden. Under disse Toster gaaer Rummet fra Ende til anden dannet af 2 Planker, der convergere nedester, og Bunden i dette Rum dannes af Metalstænger der tillige udgior Baadens Ballast. Denne Ballast bliver fremdeles forpget ved Cylinder paa begge Sider af Rummets Bund, som, naar de ere tomme, kun ganske lidet forøger Baadens Vægt, men derimod fulde af Vand, naar den f. Ex. er sat ud, forøger Ballasten betydeligt. Nabningen imellem Side=Cylindrene og Rummet er udfyldt af 3 langstibs-gaaende Trætrimmer, og paa dem er anbragt Tollegange for Pagaiaarerne.

Det er næsten umuligt at kantre med denne Baad paa Grund af Side=Cylindrene; til dens Stivhed bidrager yderligere Metalstængerne i Bunden og de to hvide Kiste dannede af Rummets to Sider; men skulde imidlertid en usædvanlig Kraft kantre den, vil den siebliffelig rette sig: dens Enderum staae nemlig $1\frac{1}{2}$ Fod op over Side=Cylindrene, saa at den, naar den var kantret, vilde hvile paa to Punkter og folgelig gaae over til en af Siderne, og da siebliffelig blive greben af Rummets og Ballastens Vægt og igien komme paa ret Kiol. Til yderligere Sikkerhed for at dette vil opnaars er der 3 Spygatter ved hver Ende, forsynede med Metalpropper, som slutte tæt naar Baaden er paa ret Kiol, men falde ud et vist Stykke naar Bunden er iveiret; i denne Stilling bliver Vandet nemlig giennem Spygatterne ledet ind i Afdelinger, og Baaden

saaledes bragt over til en af Siderne, er da under Indflydelse af sin Ballast, og maa useilbarlig gaae over. Naar den ligger ret, bliver Bandet sieblikkelig udladt giennem Spygatterne i Enderummene, og Baaden er saaledes i sin oprindelige Tilstand.

Skulde Baaden af en eller anden Grund, f. Ex. ved, at villes i Brag eller Sigt, blive forhindret fra at gaae over, er den dog en fuldkommen Sikkerhedsbaad, eftersom alle de, der ere i den, faae frisk Luft igiennem Risterne i Bunden, og de, der ere kastede overbord, have Overflodighed af Midler til at forblive oven paa Bunden, indtil de kunne enten hjælpe sig selv eller faae Hjælp fra Land.

Baaden drives frem ved Pagaiaarer, hvis Blade ere forsynede med Klapper der ved Naretaget lukke sig og frembyde en bred Flade, men derimod ved at bringes tilbage aabne sig og lade Bandet løbe igiennem; disse Pagaiaarere stikkes ud lige under Baaden, og bringes Bladet perpendikulært ned imellem Trætrimmerne, 2 for hver Mand. Disse Narets Fordele ere mangfoldige: deres Virksomhed er uafbrudt, de fange ikke Vinden, glippe ikke, og forhindre ikke Baaden fra at gaae lige hen til Braget. Mr. Drtons Baad vil imidlertid ogsaa kunne fremdrives ved almindelige Narer som enhver anden Baad.

Fordelene ved denne Baad ere saaledes:

- 1) stor Letthed, saa at 9 eller 10 Mand kan sætte den i Vandet;
- 2) den flyder lavt paa Vandet, kun 27 eng. Tommer høi ved Stævnene;
- 3) dens Giennemstrømmelighed for Vandet;
- 4) Usandsynlighed for Kantring;
- 5) Sikkerhed for at den, efter at være kantret, atter skal komme paa ret Kial;
- 6) at den, om endog beskadiget og med Kiolen iveivet, dog bestandig er et Sikkerhedsfartoi, og
- 7) dens Fremdrivning, som ikke er de mange Hindringer underkastet som Nareroning.

Om Bølgekraften, og Civil = Engineer Stevenson's Marine-Dynamometer.

(Af Transaction of the royal Society of Edinburgh.)

For at kunne bestemme hvad Styrke der bør gives Bygninger som ere udsatte for Havets Indvirkning, har Mr. Stevenson af Edinburgh opfundet et saakaldet Marine-Dynamometer, som efter Beskrivelsen er en Jern-Cylinder, fastboltet til en Klippe der er udsat for Indvirkninger af Havets Bølger. Ud fra Cylinderen springe fire Stænger frem, paa hvis Ende er en rund Jernplade der modtager Bølgens Slag, hvorved Stængerne trykkes ind i det Indre af Cylinderen, hvor, formedelst en mægtig Fjeder, den udøvede Kraft er balanceret, og bliver angivet ved Hjælp af Væder-Skyderinge paa Stængerne som Visere.

Med Gradueringen af Instrumentet er Fjedrens Kraft bestemt ved nøjagtig at belaste Skiven med Vægte, saa at, naar den Grad, som Fjederen har givet efter, er bekendt, Trykket paa Skivens Fladeindhold ogsaa er bekendt. De ved Forsøgene benyttede Skiver vare fra 3 til 9 inch. Diameter, men for det meste kun 6 inches, og Fjedrens Styrke varierede fra omtrent 10 til omtrent 50 Pund for hver $\frac{1}{2}$ inch. Sammenpresning. Deres respective Virkninger bleve sidenefter reducerede til en vis Værdie pr. Kvadratfod. Instrumentet blev ialmindelighed placeret saaledes at det var under Vand ved $\frac{3}{4}$ Flodstands-høide, og paa slige Steder hvor der var dybt Vand. Det er ikke ønskeligt at have Instrumentet placeret meget længere nede, eftersom det ikke saa sjældent under en Storm hændtes, at man i flere Dage ikke kunde komme til Instrumentet, aflæse Skalen og bringe Viserne tilbage til Nul. Imidlertid maa det derhos bemærkes, at det i de fleste Situationer næsten er umuligt at erholde Kraften uformindsket, eftersom Bølgerne blive mere eller mindre brudte ved skjulte Klipper eller grunde Steder inden de naae til Instrumentet*).

*) Det maa erindres, at her kun er Tælen om de overførte Bølgers Slag (blows from waves of translation) eller efterat de have brud-

De første Jagttagelser med dette Instrument bleve gjorte ved LITTLE NOSE, ved Mundingen af DEE. 12 Observationer bleve gjorte der i Sommeren 1842, men Veiret var i dette Tidsløb usædvanligt smukt. Den største Kraft viste sig den 24de Juni, da Instrumentet angav at en Kraft lig 840 Pund paa Kvadratsfoden havde yttret sig. Den 25de April var Kraften ifkun 15 Pund pr. Kvadratsfod.

De andre Forsøg bleve foretagne paa Skarryvore og Bell Rocks Fyrtaarne. Herom ytrer Mr. STEVENSON:

„I det atlantiske Ocean har Middelfesultatet i 5 af Sommer-Maanederne i 1843 og 1844 været 611 Pund pr. Kvadratsfod. Middelfesultatet i 6 af Vinter-Maanederne i 1843 og 1844 har derimod været 2086 Pund paa Kvadratsfoden eller cirka 3 Gange saa stort som i Sommermaanederne.

„Det største Resultat som endnu er erhholdt ved Skarryvore var under den vestlige Storm den 29de Marts 1845, da Skalaen viste et Tryk af 6083 Pund paa Kvadratsfoden. Det næststørste var 5323 Pund.

„I Nordsøen var det største Resultat ved Bell Rock, nemlig 3013 Pund paa Kvadratsfoden.

„Saaledes fremgaaer, at den største Kraft af Søen, der har været obserberet, er det atlantiske Havts ved Skarryvore, som næsten er lig med 3 Tons pr. Kvadratsfoden.

„Disse Forsøg, 267 i Tallet, og som, hvad Atlanterhavet angaaer, ere anstillede continueerlig i 23 Maaneder, skulle ikke bevise andet end det simple Factum, at Havet er befundet at udøve en Kraft lig et Tryk af 3 Tons pr. Kvadratfoden. Naar man nu tager i Betænkning at det hydrostatiske Tryk af en 20 Fod høi Bølge ikke er større end omtrent en halv Ton paa Kvadratsfoden, sees hvor meget af Bølgens Kraft gaaer paa dens Hurtighed. Der er imidlertid ikke nogen Tvivl om, at

sig paa Stranden, og ikke om selve Havets Bølger, som man antager hverken have nogen Bevægelse fremad eller Slagkraft.

der vil kunne opnaaes høiere Resultater. Hvis en Række af Observationer bleve anstillede paa forskjellige Punkter af Kysten, vilde Resultaterne ikke alene blive særdeles gavnlige i Praxis, eftersom de med Hensyn til allerede bestaaende Vandbygningsarbejder vilde vise hvilke Størrelser af Steen og hvilke Forhold af Brohoveder vilde være istand til at modstaae Søer af en given Styrke, men de vilde tillige afgive en interessant Samling af Data med Hensyn til Bolgernes relative Styrke i vore indtænbne Bugter og Strømmundinger sammenlignede med de observerede Oceanbolgers, og vilde saaledes supplere en Mangel som alle Ingenieurer lide under i større eller mindre Grad naar de skulle give Udlast til Vandbygningsarbejder."

Mr. Stevenson meddeler derhos interessante Facta der godtgjøre Bolgernes forferdelige Kraft under Storm.

„Den 19de Decbr. 1836 blev i Frith of Forth ved Grantons Brohoved, efter en Storm fra N. O., en Steen 15 Cubikfod stor, eller af omtrent 1 Tons Vægt, flyttet, og kastet op paa Strandbredden efterat den var bleven indsat i Dæmningen, og en dito 18 Cubikfod stor blev flyttet 30 Fod fra sit Sted.

„Følgende Factum, der fandt Sted ved Slæbestedet ved Calf Point, paa Den Man, afgiver Beviis paa Bolgernes store Kraft i det irske Hav, idet under en Storm fra N. V. en Granitblok, som udmaalte 123½ Cubikfod og veiede omtrent 10 Tons, blev løftet fra sit Sted i Dæmningen og kastet ind ad Landet.

„I Nordsoen kunne vi see hen til Fyrtaarnet paa Bell Rock, som, skiondt 112 Fod høit, bliver i egentlig Forstand begravet i Skum og Fraade lige op til Spidsen i huul Søgang, naar der ingen Bind er. Det er derfor en meget vigtig Station for sliq Experimentering, eftersom man kan betragte Fraadens Hvide som en Skala, hvormed Resultaterne af Marine-Dynamometret kunne sammenholdes.

„Den 24de Octbr. 1819 stod Fraaden op til en Hvide af 105 Fod over Klippen; naar man herfra drager 16 Fod, som Vandet ved Flodtid hæver sig til op ad Taarnet. faaer man 80

Fod som den Høide hvortil Vandet er hævet. Denne er sig et hydrostatisk Tryk af omtrent $2\frac{1}{2}$ Tons paa Kvadratfoden. Den 20de Novbr. 1827 hævede Fraaden sig 117 Fod over Grunden, og Floden steg samme Dag 11 Fod op ad Taarnet, altsaa 106 Fod den Høide hvortil Vandet hævede sig (exclusive Huulningen mellem Bølgerne), hvilket svarer til et Tryk af meget nær 3 Tons pr. Kvadratfod.

„Paa Barrehead, en af Hebriderne, indtraf en mærkelig Omstændighed under en Storm i Jan. 1836, med en Steenblok af 504 Cubikfod eller omtrent 42 Tons, naar man regner 12 Cubikfod af denne Gneiss Klippe pr. Ton. Denne store Masse blev lidt efter lidt flyttet 5 Fod fra det Sted hvor den laae, rokket frem og tilbage, indtil et Stykke brak af, som rullede ned og kom til at sidde fast imellem Blokken og Klippen; sieblittelig standsede Bevægelsen og saaledes dens videre Fortgang.

Efterretninger for Søfarende.

Sunket Drag i Halsbøks Bugten.

Dette Skib staaer paa $9\frac{1}{2}$ Favne Vand, og ved en Krydspeiling der fra Stedet har man Slagens Fyrtaarn i N. t. D. (efter Visning c. $1\frac{1}{2}$ Miil derfra) og Ostvad Mølle i Vest. Det Øverste af Skibets ene Mast er kun $2\frac{1}{2}$ Fod under Vandspeilet; den anden, som er afbrækket længere nede, kunde ikke opdages, fordi Vandets Urolighed ikke tillod at benytte Vandkikkert. Det Øverste eller Koften paa den udsatte Bager viser omtrent 14 Fod over Vandspeilet, og for at gjøre den kjendelig fra Bagerne ved Slagens Green og ved Jupiters Drag mellem Hirtsholmen og Fastlandet, samt for at den desbedre kan sees om Natten, er der anbragt paa Stagen en hvidmalet kugleformig Kurb eller Balon, der er $1\frac{1}{2}$ Fod i Diameter, 4 Fod under Koften.

(Sb. Bd. Nr. 10, 1846.)

Flere Mærker i Sundet, Drogden og paa Kiøbenhavns ydre Khed.

A. paa Østvallen — Topvagere med nedad bundne Koste paa hvide Stager:

- 1 paa Vestfiden af „Middelgrunden“ i 20 Fod;
- 1 for „Saltholmsgrunden“ udfor „Lusen“ i 4 Favne;
- 1 for „Kraasebænten“ i 4 Favne;

B. paa Vestvallen — Topvagere med opad bundne Koste paa sorte Stager:

- 1 for „Svalerumpen“ i 4 Favne;
- 1 for „Sundby Hage“ i 4 Favne;
- 1 for „Stubberumpen“ i 4 Favne;

C. paa løse Grunde — Topvagere med Balloner eller runde flettede Kurve:

- 1 paa det Grundeste af „Knollen“ i 14 Fod;
- 1 nordvestlig for „Nyggens“ Grundeste i 4 Favne; og
- 1 paa „Middelpultens“ Grundeste i 20 Fod.

Bed de ældre Mærker skee følgende Forandringer:

a. „Middelgrundens“ nordre Tønde ombyttes med en kiendeligere Tønde, rødmalet og med Fløi, istedetfor som hidtil sort og uden Fløi. Paa „Stubben“ henlægges en sortmalet Tønde istedetfor den røde; og paa Taarbøls Rev, paa Draget af Linieslibet Neptunus, en lille sortmalet Tønde med Koft og Stage, istedetfor den Topvager, der hidtil har ligget.

De forskjellige Tønder mærkes med følgende Numere, nemlig: Dragø Tønde med I, Kastrop Tønde med II, Søndre Tønde med III, Mellem Tønde med IV, Nordre Tønde med V, Tønden paa Draget af Linieslibet Neptunus med 6, Stubbe-Tønden med 7, og Tønden paa Kronen med 9.

b. Paa „Prøvesteens“ Dragene anbringes to større Varde end de nuværende.

c. Paa Bredgrunden udlægges en Topvager med Ballon eller flettet Kury, istedetfor som hidtil med en opad og en nedad bunden Koft.

Bagerne paa Sandrevstungen, søndre Nyssø og Holmetungen skulle blive ude hese Karet. Paa den Plads, som Dragøe Sandrevstønde har, udlægges, naar denne om Efteraaret indtages, en Bager, indrettet ligesom de øvrige, der staae paa Vestballen.

Nye Bagerer.

Ba- gernes Antal.	Dydden paa hvilken Bagerne ere udlagte.	Bagerens Betegnelse.
-------------------------	---	-------------------------

I Kattegattet:

1)	Kalkgrunden, S. for For-
næs paa S. D. Siden | 1 | omtrent 6 | med rød Stage
Favne Band | og 1 Kost. |
|----|---|---|-----------|-----------------------------|------------|

I Omø Sund:

2)	Omø Rev, N. Enden	1	omtrent 1½	med hvid Stage
Favne Band | og 1 Kost. |
|----|-----------------------------|---|------------|------------------------------|------------|

3)	Omø Flak, N. B. Enden
omtrent 1 D. Mil N.
B. ½ B. fra Bageren paa
Enden af Hevet | 1 | omtrent 3 | med hvid Stage
Favne Band | og 2 Koste. |
|----|---|---|-----------|------------------------------|-------------|

Nord for Lolland:

4)	Kirkegrunden, S. Enden	1	omtrent 7	med rød Stage
Favne Band | og 2 Koste. |
|----|----------------------------------|---|-----------|-----------------------------|-------------|

5)	Benegrunden, omtrent S.
S. B. fra det Grundeste | 1 | omtrent 3 | med rød Stage
Favne Band | og 1 Kost. |
|----|--|---|-----------|-----------------------------|------------|

Paa Lollands Vestkyst ved
Indløbet til Naksoy Fjord:

6)	Albue Triller, omtrent midt
for Vestsiden | 1 | omtrent 4 | med hvid Stage
Favne Band. | og 1 Kost. |
|----|--|---|-----------|-------------------------------|------------|

Ba- gernes Antal.	Dybden paa hvilkken Bagerne ere udlagte.	Bagerne Betegnelse.
-------------------------	--	------------------------

Ved Gjedserodde paa Salsler:

7) Gjedser Landrev omtrent 1/2 M.

Mile S. D. t. S. fra Pynten 1 omtrent 2 med rød Stage
Favne Band og 1 Kost.

Ved Indseiling i Fjordene, og naar man kommer nordfra, holdes Bagerne med de hvide Stager paa Bagbordsiden, og Bagerne med de røde Stager paa Styrbordsiden.

Sorandring ved Tønde- og Vager-Væsenet paa Vestkysten af Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen.

1. Elbén foran Mundingen af Glückstadts Havn.

En sribet Tønde paa Nordostsiden af Nhyndplaaten paa omtrent 3 Favne Band ved ordinair Ebbe.

En lignende Tønde paa Sydostsiden af Grunden omtrent 450 Favne fra Havnens Munding, paa 3 Favne Band.

En lignende Tønde skraasover for den førstnævnte, paa Eiden af den faste holsteenske Kyst.

En flydende Vager midt i det saakaldte „Kartoffelloch“. Skibe, som ikkun gaae 7 Fod dybt, kunne ved ordinair Ebbe passere det saakaldte Kartoffelloch saavel paa Ost- som paa Vestsiden af Bageren, naar de holde sig i Nærheden af samme.

Tønderne blive tagne ind om Vinteren, og i deres Sted bliver der udlagt Iisbjør.

2. Mundingen af Størfloden.

En hvid Tønde paa den høire Stør-Elbbred.

En sort Sonde paa den venstre Størbred i sydostlig Retning for den foregaaende.

Fra den hvide Tønde ind i Floden er langs den høire Bred anbragt Koste.

Tønderne og Kosteene blive udlagte om Foraaret, saasnart Isen tillader det; om Efteraaret blive de saalænge liggende, som det er muligt for Isen.

3. Nord-Elben eller det giennem Nord-Elben, norden om Dogelsand ind i Elben, førende Sarvand.

Sydsiden: 2 sorte Tønder Nr. 1 og 2.

Nordsiden: 3 hvide Tønder A, B, C,

paa de Steder, som ere angivne i Bekjendtgjørelsen af 20de Nov.
1844. Sarvandet over Flakket mellem Gehlsand og Trindelgrun-
den er betegnet med en flydende Bager.

4. Syd-Piep.

Sydsiden: En brandgul ydre Tønde paa Flakket af Bosch-
sandpolla, paa 3 Favnes Dybde ved laveste Ebbe.

En sort Tønde Nr. 1

En dito dito Nr. 2

En dito dito Nr. 3

} langs Boschsandpollns Flak.

Den sorte Tønde Nr. 1 er saaledes beliggende, at man, naar
man kommer Syd fra, har 7 Fod ved Lavvande over Bosch-
sandpollns Flak.

En sort Tønde Nr. 4, med en Stang med Hoved ved den
vestlige Ende af Bielshöven Tøtel foran Flakstrømmen.

En grøn Bøie ved Braget af Dampstibet Manchester.

Nordsiden: En hvid Tønde A foran Bestenden af Middelp-
plaaten, hvor Nord- og Syd-Piep falde i hinanden.

En hvid Tønde B foran den saakaldte Middelpplaats-Trindel.

En hvid Tønde C foran Middelpplaaten ligeoverfor Bielshöven.

En hvid Tønde D ved Østenden af Middelpplaaten, hvor Nord
og Syd-Piep falde sammen.

5. Sarvandet over Blauort.

vil fra Norden af blive betegnet med en gul Bøie, der er henlagt
paa den faste Side af Blauort, og vil vise Retningen mod de paa
samme Side staaende Koste.

6. Severen, som tidligere.

7. Det nye Smalbyb.

En lysblaa ydre Tønde med en Stang, hvorpaa en Kurv paa $4\frac{1}{2}$ Favne Vand ved Lavvande; Bageren paa Seesand, N. D. $\frac{1}{2}$ D. pr. C., Veltvornstaarnet i D. $\frac{3}{4}$ C. pr. C.

Syd siden: En sort Tønde Nr. 1 som tidligere, $\frac{1}{2}$ Mill fra den ydre Tønde.

En flydende Bager.

En sort Tønde Nr. 2, som tidligere.

En flydende Bager.

En sort Tønde Nr. 3, som tidligere.

En flydende Bager.

En sort Tønde Nr. 4, som tidligere.

En flydende Bager foran Grunden Alte-Tap.

En sort Tønde Nr. 5, som tidligere.

Nord siden: En hvid Tønde A, foran Sydspidsen af Baalsand, ligeoverfor den sorte Tønde Nr. 2.

En hvid Tønde B, foran Sydostenden af Baalsand, ligeoverfor den sorte Tønde Nr. 3.

En hvid Tønde C, foran Nordostspidsen af Seesand.

8. Sartrapdybet.

Syd siden: En flydende Bager paa Nordvestsiden af den fladeste Grund midt paa Barren.

En flydende Bager paa Kniepsands Flak ligeoverfor Grunden Jungnamen.

Nord siden: En hvid Tønde med en Fløi paa den yderste Spidse af Vestbrændingen.

9. Listerdyb.

En sort ydre Tønde, som tidligere, paa 5 Favne Vand ved Lavvande, med de større Varder paa List over hinanden, og $\frac{1}{2}$ Mill fra Stranden.

Syd siden: En sort Lønde Nr. 1 foran Nordvestenden af Soltfandsgrunden.

Nord siden: En hvid Lønde A lige indenfor den saakaldte Drömpel, paa 4 Favne Band ved Lavvande, D. 1 N. pr. E. for den ydre sorte Lønde.

En hvid Lønde B paa 4 Favne Band ved Lavvande, foran Sydostenden af Ristgrunden.

Den lille, til Indseilingen i Listerdyb tjenlige Varde paa Dünerne af Albueodden, er borttaget paa Grund af Dünernes Afbrudelse og Forandring.

For Betegnelsen af ovennævnte Indløb fra Havet gælder som almindelig Regel, at de samtlige paa Syd siden ere betegnede med sorte Lønder og Bagere, paa Nord siden med hvide Lønder.

10. Følgende indre Lob blive betegnede.

Den saakaldte Pellwormstrøm.

Sydaaen.

Nordaaen, eller Forkængelsen af det nye Smaldyb til Wyk, Dagebüll og Sydvesthörn.

Hørnumerdyb, eller Forkængelsen af Fartrapdybet mod Nordost.

Listerlei

Løbet til Hvier

Løbet til Romøe

} Forkængelsen af Listerdybet.

Disse Farvande ere paa høire eller Styrbords siden, naar man fra Søen kommer ind i Løbene, betegnede med sorte flydende Bagere med Koste, derimod paa venstre eller Bagbords siden med hvide flydende Bagere, hvis øverste Ende danner et Kors.

Sømærker i Omø-Sund.

1) En Pril med hvid Topstage og en Kof, for Nordenden af Omø-Rev i 9 Fod Band, herfra høves:

Oms Kirke i S. B. t. B. $\frac{1}{4}$ B.

Helleholm Mølle i D. t. S.

- 2) En Bager med hvid Topstage og 2 Koste, paa Nordenden af Omø Skæ i $3\frac{1}{2}$ Favne Band, omtrent 2400 Alen i N. B. $\frac{1}{2}$ B. fra Prikken for Oms Rev.

Anm. Bagerne paa Omø Tofte har istedetfor den tidligere røde Topstage, faaet en hvid, og ville for Fremtiden beholde denne Betegning.

(Efter Hb. Bd. Nr. 27, 1846).

Nyt Fyr paa Den Als.

Fra 15de April d. N. af vil blive tændt et nyt Fyr paa Sydsiden af Den Als ved Kitenæs. Fyret vil blive forsynet med katadioptrisk Lindsceapparat af 4de Orden, som bliver anbragt i et Taarn circa 76 Fod over Havsladen, og vil være synligt i Retningerne fra D. $\frac{3}{4}$ N. pr. S. giennem S. t. B. t. N. $\frac{3}{4}$ N. pr. S. i en Afstand af circa 3 Mil.

Fra den ovennævnte Dag af vil det nye Fyr blive holdt brændende hver Nat til de samme Tider som de øvrige Fyr.

(Efter Hb. Bd. Nr. 21, 1846.)

Forandring ved Somærkerne paa Lappegrunden.

Paa Nordkanten af Lappegrunden vil der, istedetfor den hidtil udlagte Sktonde eller Boie, fra den 26de April blive udlagt en rødmalet Boie, der viser sig over Bandet som en opretstaaende Conus, og er forsynet med en Stang med en rødmalet Ballon paa Toppen.

(Efter Hb. Bd. Nr. 37, 1846).

Fyr paa Nidingen og Gothland.

I Løbet af indeværende Aar skulle de 2 Steenkulsfyr paa Skæret Nidingen, i Kattegattet under $57^{\circ} 19'$ N. Br. $30^{\circ} 6'$ Længde D. fra Ferro eller $11^{\circ} 56'$ D. for Greenwich, forandres og ombygges til stadige Lentille-Fyr af 3die Klasse, samt Taarnene betydeligt forhoies. Denne Ombygning paabegyndes i April Maaned d. N., og

imidlertid, samt indtil de nye Lentille-Fyr tændes, vil der blive viist Fyr ved en stor Sideral-Lampe, som udhænges paa hvert af Taar-
nene saaledes, at de lyse ud imod Kattegattet.

2) Med forestaaende Foraar vil blive paabegyndt Opførelsen af en Fyr-Bygning paa Gothlands søndre Odde, omtrent 3000 Alen fra Hobergs-Odden, oppe paa Bierget kaldet Klefven. I denne Bygning skal anbringes et omdreieende Heberbeer- eller Speil-Fyr.

Fyrskib paa Falsterbo-Rev.

Fyrskibet Cyklopen vil i indetværende Marts Maaned, eller, dersom Veir og Iisgang skulde forbyde dette, saa tidligt som muligt i April, blive udlagt paa Falsterbo-Rev, og fortoiet paa samme Sted som i forrige Aar; ligesom da, vil kunne erholdes Lods fra det nævnte Sted for Søfarende, som agte sig igiennem Flinterenden og til Malmø, eller som attraae Lods til det Sted, hvor de Danske Lodsere modtage Skibe, som seile igiennem Drogden indad Drefundet; og isvrigt vil dette Fyrskib herefter hvert Aar blive udlagt i Marts eller April, alt efter som Veiret maatte tillade det, samt igjen indtaget i November eller December Maaned.

(Efter Sp. Bd. Nr. 25, 1846.)

Forandrede Sømærker ved Eigenloch.

Den røde Lønde foran Eigenloch ligger nu paa 9 Favne Vand, og lige foran Indgangen, hvor der kun endnu er $2\frac{1}{2}$ Fod Vand. Fra Lønden styrer man S. S. V. for af seile igiennem denne „Priel“; tæt paa den østlige Side af Lønden er Vandet dybest.

Paa det Drag, som staaer østligt for Eigenloch, er anbragt en 14 Fod lang Stang med en Kurve-Boie. Her er Wattet ved Ebben 2—3 Fod over Vandet.

(Efter Sp. Bd. Nr. 34, 1846.)

Enken paa Muckle Harbour (Den Hona ved Skotland).

Den Hona er en lille Klippeplet imellem Den Elve og det faste Land ved Applecrofs vel bekendt af Søfolkene for sine takkede farlige Kyster. Paa N. V. Pynten er der en mærkværdig Nodhavn, som benævnes Muckle Harbour, der er vanskelig at slippe ind i, men som, besynderligt nok, er lettere at løbe ind i om Natten end om Dagen.

Paa den yderste Pynt af denne hyperboreiske eensomme Plet er en fattig gammel Enkes Bolig, hvis eensomme Hytte kaldes „Fyrtaarnet“, og det fordi hun holder en Lampe stadigt brændende i sit Vindue hver Nat. Ved at holde Lyset og Indløbet af Havnen aaben, kan et ganstke fremmed Skib passere derind med den største Sikkerhed.

Paa de tause Nattevagter kan man see Enken, gydende Olie i sin lille Lampe, ængstelig for at ikke et eller andet skrøbeligt Fartoi ved hendes Forsømmelse skal sætte til. Og for denne sin Omhu erholder hun intet Slags Vederlag: Neen Mennefskiærlighed er hendes eneste Bevæggrund.

Den gamle Kones kiærlige Sjel lader det ikke beroe derved, hun føler sig tvertimod ulykkelig indtil den stivnede og forfrosne Sømand kommer iland for at dele hendes tarvelige Maaltid, og forfriske sig ved hendes blussende lystig flammende Urnested, og sjelden kan man formaae hende til at tage mod Noget.

„Hun har frelst flere Mennefsers Liv end Davy's Redningsbelte“, siger Inverness Courier. I sine unge Dage var hun Dienvidne til hvorledes hendes Husbond efter en lang Kamp blev opslugt af Bølgerne, og derfor har hun nu helliget sig til dette eensomme Liv, hvor hendes eneste Glæde er at giøre vel.

Den værdige gamle Kones Navn bliver ikke nævnt.*)

*) Et lignende Phænomen er Katharine Kleinfelbt i den preussiske By Pillau. Hun er Enke efter en Sømand med hvem hun i hendes 20 Aar gif paa de lange Reiser. Efter hans Død og til en Grindring om ham, har hun helliget sit Liv til den ædle og fare-

Nyt Fyrtaarn paa Craighead Pynt.

Paa Craighead Pynt, i Grevskabet Elgin, er bleven opført et Fyrtaarn, der kaldes *Covesea Skerries Fyr*, fra hvilket vil blive viist Fyr fra den 15 Mai d. N., og fremdeles hver Nat fra Solens Nedgang til dens Opgang; ligesom ogsaa et Sømærke er bleven opført paa den Deel af *Covesea Skerries*, som kaldes *Halimans Scares*, og som ligger paa Hviden af *Craighead*.

Fyrtaarnet ligger paa $57^{\circ} 43' 21''$ N. Br. og $3^{\circ} 20' 14''$ B. L. Paa Compasset peiles det fra *Tarbetness Fyr* i S. D. t. S. $\frac{1}{4}$ S., $16\frac{1}{2}$ Qvartmile borte; fra *Brough Head D. t. S.* $\frac{1}{4}$ S., $5\frac{1}{2}$ Qvartmile borte; fra *Stoffield Point B. N. B.*, 2 Qvartmiles Afstand, fra Sømærket paa *Halimans Scares B. S. B.* $\frac{1}{4}$ B., 1 Qvartmils Afstand; og fra *Scarnose N. B. t. B.* $\frac{1}{4}$ B., i 16 Qvartmiles Afstand. Fyret er omdreiende, som gradeviis tiltagende giver sit klareste Blink eengang hvert Minut og derpaa atter aftager, indtil det for en fjern Jagttager aldeles forsvinder. Fra B. t. N. $\frac{1}{4}$ N. indtil S. D. t. D. $\frac{1}{4}$ D. vil Fyret have sin naturlige Farve, men fra S. D. t. D. $\frac{1}{4}$ D. indtil S. D. $\frac{1}{4}$ S. vil det vise sig rødfarvet. Fyrlanternen, der er aaben fra B. t. N. $\frac{1}{4}$ N. rundt til S. D. $\frac{1}{4}$ S. i nordlig Retning, befinder sig 160 Fod over Havfladen, og Fyret vil være synligt i en Afstand af 6 Leagues eller nærmere efter Atmosfærens Bestaaffenhed; for en Jagttager, der

fulde Dont at yde de paa Søen Forulykkede sin Hjælp. Naarsomhelst der reiser sig en Storm, ved Nat eller Dag, gaaer *Katharine Kleinfeldt* i sin Baad og forlader Havnen for at søge efter Skibbrudne. I en Alder af 47 Aar har hun allerede reddet over 300 Individier fra den visse Død. Indbyggerne i *Pillau* ære hende som en Helgen, og Søfolkene betragte hende som deres Skytsengel. Hvor hun stedes i Byen tager man Hatten af for hende. Den preussiske saavel som flere andre Regjeringer have sendt hende Civil Fortjeneste-Medaille, og Magistraten i *Pillau* har givet hende Borgret. *Katharine* har en Kampesikkertelse og Kampetræster og Mandfolketræk der formidles ved det ædle og kiærlige Udtryk der er udbredt over hendes Ansyn.

befinder sig i Nærheden, vil Fyret under gunstige Omstændigheder ikke fuldkomment forsvinde i Mellemrummene mellem de stærkeste Blink.

Sømærket paa Galiman's Scare's peiles fra Fyrtaarnet i D. N. D. $\frac{1}{4}$ D. Det bestaaer af en Jernramme, med et cylindrisk Buur og et Kryds ovenpaa, og har en Høide af 48 Fod over Høivande. Der er indrettet Trin, som lede fra Klippen op til Buret, i hvilket man, i Tilfælde af Skibbrud paa Klippen, kan søge midlertidigt Ly.

(Efter Sp. Bd. Nr. 33, 1846.)

Nye Fyrtaarne paa Cromarty Pynt i Grevskabet Cromarty, og paa Chanonry Pynt, i Grevskabet Ross.

1. Cromarty Point Fyr ligger paa $57^{\circ} 40' 58''$ N. Br. og $4^{\circ} 2' 7''$ V. L. indenfor Indløbet til Cromarty Frith. Fyret er stadigtbrændende og rødfarvet. Lanternen, der er aaben fra V. N. V. rundt til S. D. t. $\frac{1}{4}$ S. i nordlig Retning, er 50 Fod over Havsladen, og da Fyret er rødt, kan man ikke vente, at det ofte vil være synligt i en større Afstand end 9 Qvartmile.

2. Chanonry Point Fyr ligger paa $57^{\circ} 34' 32''$ N. Br. og $4^{\circ} 5' 28''$ V. L., ved Indløbet af den til Inverness og den Caledoniske Canal ledende Frith. Fyret er stadigtbrændende og har sin naturlige Farve. Lanternen, der er aaben fra V. $\frac{1}{2}$ N. rundt til N. t. D. i sydlig Retning, er 40 Fod over Havsladen, og Fyret vil være synligt i 11 Qvartmiles Afstand eller i ringere Afstand efter Atmosfærens Beskaffenhed.

Fra begge Taarnene vil blive viist Fyr fra 15de Mai d. N. og fremdeles hver Nat fra Solens Nedgang til dens Dvgang.

(Efter Sp. Bd. Nr. 36, 1846.)

Sorandring ved Bøierne i Harmouth og Lowestoft Sarvand.

Paa Scroby Sand er bleven udlagt en hvid Bøie mærket „Scroby Elbow“, paa $6\frac{1}{4}$ Favne, med

Skorstenen paa Racon's Bryggerie paa Sydenden af Silkefabriken, omtrent $\frac{1}{2}$ af Fabrikens Længde, og peilende N. t. N. $\frac{1}{2}$ N. Vest Scroby Boie N. t. D. $\frac{1}{4}$ D. S. W. Scroby Boie S. $\frac{1}{4}$ W.

Paa Corton Sand er paa den paa samme dannede Steble bleven udlagt en hvid Boie, mærket „Middle Corton“, paa $3\frac{1}{2}$ Favne, med

Lowestoft Kirke overet med en til Stranden førende Landevei S. W. t. W. $\frac{1}{2}$ W. Den høie Skorsteen paa Silkefabriken overet med Møllen nærmest N. for den indre Ende af Yarmouth Havnedæmning N. $\frac{1}{4}$ D. W. Corton Boie N. D. S. N. Corton Boie S.

N. St. Nicolas Boien er bleven flyttet i en sydlig Retning, og ligger nu paa $4\frac{1}{2}$ Favne, med

Gorleston sydlige Mølle overet med det nordlige Pierhoved sammesteds W. $\frac{1}{2}$ S. — Yarmouth Gamle Kirke lidet aaben N. for den høieste Mølle paa North Denes N. N. W. $\frac{1}{2}$ W. — S. Scroby Boie S. S. D. — Scroby Fork Boie S. D. t. D. $\frac{3}{4}$ D. — S. W. Scroby Boie N. N. D. $\frac{3}{4}$ D.

Den hvide Boie paa Inner Shoal, Lowestoft Ohed, er bleven flyttet omtrent $1\frac{1}{2}$ Kabellængde imod S. D., og ligger nu paa $2\frac{3}{4}$ Favne, med

Lowestoft Kirkespire overet med et Træ med en rund Krone i Byen N. W. $\frac{1}{2}$ N. — Palefield Mølle overet med det nordligste Huus sammesteds W. t. S. $\frac{1}{2}$ S. — Inner Shoal Sorte Boie W. $\frac{3}{4}$ N.

Paa den indre eller vestlige Kant af den benævnte Inner Shoal er desuden bleven udlagt en ny, sortmalet Boie, paa 11 Fod Band, med

Et hvidt Huus sydligt for Lowestoft Pier overet med det sydlige Pierhoved W. $\frac{1}{2}$ N. — Lowestoft nedre Fyrtaarn netop aabent N. for en høi Skorsteen i Byen N. t. W. $\frac{1}{2}$ W. — Inner Shoal Hvide Boie D. $\frac{3}{4}$ S.

Fremdeles er, for at lette Skibsfarten til og fra Yarmouth Næd igiennem den saakaldte „Hewett's Channel“ imellem Scroby og St. Nicholas eller Kettlebottom Sands, St. Nicholas Fyrskib bleven flyttet til den Plads, hvor tidligere den røde Vagerboie laae, ved Sydenden af St. Nicholas (eller Kettlebottom) Sand, hvorimod den benævnte røde Vagerboie er bleven udlagt omtrent $\frac{1}{4}$ Qv. Miil sydlig for det Sted, hvorfra Fyrskibet er bleven flyttet; ligesom endelig den tavlede Boie paa Sydenden af Scroby Sand er bleven borttaget, og i sammes Sted, ganske paa samme Plads, udlagt en sort Vager-Spidsboie af betydelig Størrelse.

St. Nicholas Fyrskib er paa sin nuværende Plads fortsætt paa $4\frac{1}{2}$ Favne, under følgende Mærker og Peilinger: Yarmouth Ny Kirke overeet med Victoria Terrassen N. t. V. $\frac{1}{4}$ V. — Den sydlige Deel af Lunden vørende Nordfiden af Gitteret om Nelsons Monument N. V. $\frac{1}{4}$ N. — Det andet Huus Nord for Gorlestone sydlige Mølle overeet med den indre Deel af Gorlestone South Pier N. V. t. V. $\frac{1}{4}$ V. — South Scroby Boie S. D. — Scroby Fork Boie N. D. $\frac{1}{4}$ N. — North St. Nicholas Boie N. $\frac{1}{4}$ D. — North West Corton Boie V. t. S.

Den røde Vagerboie, kaldet St. Nicholas South Boie, ligger paa sin nuhavende Plads paa $3\frac{1}{4}$ Favne, under følgende Mærker og Peilinger: Yarmouth gamle Kirke overeet med den ydre Deel af Yarmouth Jetty N. t. V. $\frac{1}{4}$ V. — Gorlestone sydlige Mølle overeet med den indre Deel af Gorlestone South Pier N. V. t. V. — St. Nicholas Fyrskib S. D. — North St. Nicholas Boie N. N. D. — North West Corton Boie S. t. V.

Endvidere er bekendtgjort, at da East Newcome og South Holm Sands have forandret sig, ere den røde East Newcome Boie og den sorte South Holm Boie i Stanford Channel blevene flyttede i en sydlig og vestlig Retning, og ligge nu paa det nærmeste 2 Skabbelængder fra hinanden, med 14 og 15 Fod Vand imellem dem, paa følgende Mærker og Peilinger:

East Newcome Boie (rød) ligger paa 2 $\frac{1}{4}$ Favne, med: Lowestoft nedre Fyrtaarn overeet med en høi Skorsteen i samme By N $\frac{1}{4}$ V. — Palefield Kirke midtveis imellem Palefield Mølle og et Huus med rødt Tegtag V. N. V. — South Holm Boie D. S. D. — Stanford Fyrskib N. t. D. $\frac{1}{4}$ D. — Holm Hool Boie N. D. t. N.

South Holm Boie (sort) ligger paa 2 $\frac{1}{4}$ Favne, med: Præststols Gavlen paa Lowestoft Kirke rørende den til venstre for Soldvaghuset (Preventive Station) liggende Bygning med rødt Tegtag N. t. V. $\frac{1}{2}$ V. — Palefield Kirke midtveis imellem Palefield Mølle og et Huus med rødt Tegtag V. N. V. — Stanford Fyrskib N. t. D. $\frac{1}{4}$ D. — Holm Hool Boie N. N. D.

Samtlige ovenansførte Peilinger ere paa Compasset, og de angivne Dybder ved Lavvande Springtid.

(Efter Sp. Id. Nr. 11 og 37, 1846.)

Ny Boie i Bristol Canalen.

Ved Monkstone Rock i Bristol-Canalen er bleven udlagt en grønmalet Boie, omtrent $\frac{1}{2}$ Kabellængde vestlig for Klippen. Den ligger paa 3 Favne Vand ved Lavvande Springtid, med

den sydlige Yderkant af Barry Island overeet med Fastlandet indenfor Sully-Island, peilende paa Compasset V. t. N. Uphill Kirkeetaarn dets tilsyneladende Længde aaben østlig for Brean Down, S. t. D. Flatholm Fyrtaarn S. V. $\frac{1}{2}$ S.

(Efter Sp. Id. Nr. 11, 1846.)

Sunkne Drag ved Kysten af Norfolk.

Ifølge Bekjendtgjørelse fra Trinity-House i London af 2den Marts er ved Kysten af Norfolk udlagt tvende med „Wreck” betegnede Boier paa de nedenansførte Puncter:

a) en grøn Boie omtrent 5 Yards nordlig for et Skib, der er sunket paa 5 Favne ved Lavvande Springtid, med

Dudgeon Fyrskib peilende S. V. t. S., omtrent 1 Lv.

Miils Afstand; Dudgeon Shoal Boie S. S. D., Afstand paa det nærmeste $\frac{1}{4}$ Qvartmiil;

b) Ligeledes en grøn Boie omtrent 10 Yards N. N. V. for et Skib, der er sunket paa 7 Favne ved Lavvande Springtid, med Cromer Fyrtaarn S. S. D. $\frac{3}{4}$ D. Blackney Kirke N. $\frac{3}{4}$ S, Weybourne Kirke S. V. $\frac{1}{2}$ S.

(Efter Sp. Td. Nr. 21, 1846.)

Forandring ved Mærkerne i Vlieter- og Wieringer-Blaaf.

I det tilstundende Foraar ville den sorte Nord-Lønde, den sorte Middell-Lønde og den sorte Syd-Lønde i Wieringer Blaaf blive ombyttede med hvide Lønder, og i Stedet for de hvide Lønder i Vlieter eller van Nes, samt for Spekhoet's hvide Lønde, vil der blive lagt sorte Lønder.

Og bliver at iagttage, at man, naar man kommer fra Texelen, ved at gaae opad Vlieter- og Wieringer Blaaf, maa holde samtlige sorte Lønder om Bagbord.

Endvidere vil i Seidsdybet (Fahrwasfer), den sorte Lønde ved Kreupel i Zuider-Søen blive ombyttet med en rød, og den hvide Lønde i det Horn'ske Gat, saakaldet „Toren en Doospot“, med Peilingen: Enkhuizen's Taarn og Naadhuus overreet, — med en sort Lønde, saa at der da ikke længer ligger nogen hvid Lønde i det Horn'ske Gat ad „Dfwallen“ til.

(Efter Sp. Td. Nr. 14, 1846).

Indretning af Tidsmaalere ved Helvoetfluis og Texel.

Fra et af de, enten i Nieuwediep eller paa Texel's Rhed, og i Havnen eller paa Rheden ved Helvoetfluis, liggende Kgl. Skibe, hvilke til dette Diemed ere forsynede med gode Chronometre, vil hver Middag, nøiagtigen Kl. 12 efter vedkommende Pladses Middeltid, en Kugle af c. een nederlandsk Allen i Diameter nedfalde fra Hviden af Bramraaen til Merseraaen paa store Mast.

Denne Kugle vil, for at giøre de Jagtagende opmærksomme paa, at de bør holde sig færdige til Observationen, nøiagtigt 5

Minuter før Middel-Middags Diebliftet, blive heiset paa halv Strang, og, 2 Minuter før det nævnte Dieblift, til dens høieste Punkt.

Det Dieblift, da Kuglen begynder at falde, kan antages at være Pladsens Middelmiddag. Tidsforskjellen i de, som ovenanført, beordrede Skibes Liggelpladsers Længde, forholder sig til Greenwich-Observatoriums Meridian saaledes:

For Nieuwediep	19' 7"
„ Helvoetfluis's Havn	16' 32"

Førerne af Skibe, som muligens om Eftermiddagen ankomme til de nævnte Pladser, og endnu samme Dag eller Morgenen derpaa ville gaae tilføes, kunne, for at faae deres Chronometre sammenlignede med Middags-Kuglen, henvende sig til Chefen for det med dette Signal forsynede Skib.

(Sp. Tb. Nr. 18, 1846.)

Sorandring ved Mærkerne i det friske Søgat.

„Zwarte-Ton-Ball“ i det nordvestlige Friske Søgat er i den Grad udtørret og har stukket sig imod Nordost, at den rødbrøgede og de to yderste Tønder i denne Retning nødvendigtvis maatte flyttes. Den nævnte rødbrøgede Tønde ligger derfor nu med følgende Peilinger paa 9 Alens Dybde ved almindeligt Lavvande:

Den store Bale paa Schiermonikoog S. S. D. $\frac{1}{4}$ D.

„ lille „ „ Engelmansplaat S. S. D.

efter Compasset.

Dette Seildyb gaaer altsaa nu fra den rødbrøgede indtil den tredje sorte Tønde midt i Farvandet paa samme Dybde som tilforn, S. t. D. $\frac{3}{4}$ D.

(Efter Sp. Tb. Nr. 30, 1846.)

Advarsel med Hensyn til Corunna Syr.

„La Flotte“ meddeleer, at der føres hyppige Klager over hvorledes Fyrene paa Hercules Taarnet ved Corunna blive passede. Lamperne tændes silde, og slukkes før Dagbræctningen. Fyret er mat og undertiden neppe synligt. Dmdreingsapparatet er

i Uorden. Fyret, der skulde være synligt paa 10 Leagues (30 Sømiles) Afstand, er knap synligt paa den halve Distance.

(Naut. Mag. Jan. 1846.)

Dampskibsseilads fra Bombay til Uden.

Hong Kong Register Sept. 1845 anbefaler i Monsuntiden den nordlige Cours nær den arabiske Kyst, istedetfor den tidligere almindelige først mod S. D. og derefter imellem Socotra og den afrikanske Kyst, tæt ved Cap Guardafui. Modstrømmen langs Arabiens Kyst er neppe 1 Knob i Timen; langs den afrikanske Kyst kan man derimod regne den imellem 2 og 3 Knob pr. Time.

Nyt Fyr ved Trincomale.

Et nyt Fyr er den 1ste Octbr. 1845 bleven udhængt paa Flagstang-Pynten paa Trincomale, og vil vises fremdeles hver Nat fra Solens Nedgang til Dagbrækning.

Lanternen har et fast Lys med 2 mægtige Reflectorer og er, naar den er heist, 206 Fod over Vandfladen. Fyret kan sees 15 Qv. Mil bort imellem Pigeon Island og Foul-Point i en Vinkel af 140 Grader.

Fyrets Brede	8° 35' 38 N.
D. Længde fra Madras Flagstang	0. 58. 22 D.
Længde fra Greenwich	81. 14. 52 „
Compassets Misvisning	0. 59. 37 „

Foul Point peiles fra Fyret S. 55° D., i en Afstand af 5½ Qv. Mil, og Yderkanten af Nebet udfor samme Pynt S. 60° D. næsten 5 Qv. Mil.

Skibe, der komme fra S. D. med en god Vind om Natten, bør, efterat have gjort Fyret, under ingen Omstændigheder, ved at passere Foul Point, bringe Fyret norden for B. N. B., eftersom denne Peiling vil føre Skibet mere end ½ Sømil nord for Nebet og i ikke mindre end 14 Favne Vand.

Hvis man har besluttet at ankre i Back Bay (som Skibe sikkert

kan gikre mellem medio Marts og 25de Octbr., efterat have peilet Fyret i N. N. V., saa kan man styre lige paa det, idet man gaaer tæt udenom Flagstangpynten (eftersom Pynten er ganske steil), og ankre paa 10 Favne Vand, med Fyret peilende S. t. D. Smaa Skibe kunne ankre paa 6 og 7 Favne Vand, med Fyret S. D. t. D.

Fra Fyret er den yderste synlige Klippe udfør Pigeon Island, i en Afstand af omtrent 9 Sømiil, i en ret Linie med Elizabeth Point, i N. 15° V.

Skibe, der komme nordfra og som agte at ankre i Back Bay, bør vogte sig for at bringe Fyret vesten for S., eftersom denne Peiling vil føre 2 Qv. Miil østlig for Pigeon Den og næsten en Qv. Miil østen for Lively Rocks. Disse Klipper ligge $\frac{1}{2}$ Qv. Miil østen for Elizabeth Point, med 4 Favne Vand tæt inde ved.

Naar man er aldeles sikker paa at være S. for Lively Rocks kan Skibene bringe Fyret S. t. D. og gaae tilankers som før anbefalet.

Efter den 25de Octbr. er Ankerpladsen i Back Bay ikke sikker førend medio Marts, eftersom der hyppig henimod ultimo Oct. og inden N. D. Monsunen begynder, gaaer en svær Dyrning med lette foranderlige Vinde.

Skibe bør ikke prøve paa at løbe ind i den indre Havn om Natten undtagen under de allergunstigste Omstændigheder, som f. Ex. stærkt Maanestien og en Mand ombord der er godt bekendt med Havnen og Indløbet.

I saadant Tilfælde og tvers ud for Flagstang-Pynten vil Fyret, holdt N. N. V. $\frac{1}{2}$ V., føre klar af Chapel Rocks. Den yderste Klippe, som er under Vand, peiles fra Fyret S. 10° V. i en Afstand af 2 Mile.

(Naut. Mag. Febr. 1846.)

Grunde i Strædet ved Singapore,

paa $2\frac{3}{4}$ Favne, omtrent 2 Qv. Mile fra Den Bintang i den sydlige Canal, lige i Lobet.

N. D. Pynten af Bintang peiles . . . S. 89° V.

Alle Bintang Hsi	S. 13. D.
Barburit Hsi	N. 55. B.
Pedra Branca	N. 16. B.

(Canton Register.)

Ny opdaget Rev i det ostindiske Sarvand.

Fra Glasgow skrives den 21de Febr.: Capt. Hogder, Barkskibet Ellen, som idag er ankommen hertil fra Hong Kong, beretter Følgende:

Vi forlode China med gunstig Vind, og passerede den 25de Octbr. Pulo Sapata; fik derpaa Vindstille med stærk østlig Strømning, som drev os hen i Nærheden af Borneos Kyst. Den 6te November om Morgenen stødte Skibet pludselig paa Grund, men gik dog hen over den. Vi kastede Loddet, og fandt den her almindelige Dybde af 12 Favne. Nu blev en Baad udsat for at undersøge Revet der viste sig meget klippesfuldt og c. 100 Quadratt Yards stort. Ved Nanden fandt vi 5 til 7 Favne, paa Midten 2 til 3 Favne, og paa eet Sted kun 9 Fod Vand; det sidstnævnte var saa skarpt, at Loddet neppe kunde ligge paa det. Skibet stak 16 Fod 2 Tom., og passerede lykkeligviis Revets sydlige Kant, hvor det kun stødte med Agterstevnen, og mistede en Deel af Straaktiolen. Revets Peilinger ere følgende:

Tambelan Peak overet med Pulo Penang N. t. D.

En hvid Klippe N. 29 D.

Den sydlige Deel af St. Esprit=Øerne . S. S. V. $\frac{1}{2}$ V. i 20 Dv. Miles Afstand fra Tambelan Peak og 10 Quartmiles Afstand fra Pulo Penang, hvorefter Beliggenheden er $107^{\circ} 34'$ N. Br. $107^{\circ} 34'$ D. L. Gr.

Paa de sidste af Horsbourgh udgivne Kaart findes ikke dette Rev angivet.

(Singapore free press og Sp. Nr. 18, 1846.)

Syr ved San Juan (Porto Rico).

Et Fyrtaarn er bleven opreist ved St. Juan, paa Castellet Morro, $18^{\circ} 20'$ N. Br. og $66^{\circ} 7' 15''$ V. L. for Greenwich,

der fra 1ste Januar 1846 viser et omdreieude Fyr. Omdreieingen fuldendes i 2 Minuter, i hvilket Tidsrum Blinket ikkun vises i 6 Secunder; det kan sees i en Afstand af 21 Lv. Miil. Taar=net er 187 Fod høit over Havsladen.

Sømærker paa Turks Islands.

Nedenstaaende Sømærker ere blevne opførte paa Turks Islands for at betegne Løbene, der lede ind til Hawks Nest Ankerplads:

Paa Penniston Cay en sort og hvidmalet Stage, 28 Fod høi, hvis Top er 42 Fod over Havsladen;

Paa Toney Rock en Bager, 30 Fod høi, af hvilken Spidsen er 47 Fod over Havsladen;

Paa Nordenden af East Cay en Bager, 22 Fod høi; Toppen 28 Fod over Havsladen.

Bagerne ere firkantede aabne Hammer, med en Lanterne ovenpaa, hvis Hammer have Træfyldinger; det Hele sortmalet.

Stagen paa Penniston Cay overet med Bageren paa Toney Rock, peilende N. B. $\frac{1}{4}$ B., leder igiennem „Great Cut“.

Bageren paa East Cay overet med Østenden af Cotton Cay, peilende D. t. S., leder imellem S. B. Enden af Revet og S. B. Banken.

Bagerne paa Toney Rock overet med Vestenden af Cotton Cay, peilende D. t. S. $\frac{1}{2}$ S. paa det nærmeste, leder klar i Syd for S. B. Bankerne.

Alle Peilingerne ere misvisende.

(Efter Hd. B. Nr. 33, 1846.)

Anviisning til at gnduue Port Adelaide.

Naar man har gjort Kænguruh Øen, styre man D. $\frac{1}{2}$ N. igiennem Investigator's Stræde imellem hiin Ø og Althorpegen, og vil man da med østlig Vind kunne passere Strædet uden Ban=skelighed. Skal man seile giennem Golsen opad fra St. Vincent, har man Troubridge Banke paa Vestsiden af Indløbet at vogte sig for, eftersom Floden, især ved Ny- og Fuldmaane sætter stærkt

ind giennem Backstairs Lobet lige paa Grunden. Kommer man derimod vesterfra bør man ikke forandre Cours inden man peiler Marsden Pynt S. B. t. B. $\frac{1}{2}$ B., da man befinder sig 10 Qv. Miil fra det høie Land indenfor Cap Jervis (Bluff). Nu retter man sig efter Fyrskibet N. N. D., i en Afstand af 40 Qv. Miil.

Naar man har passeret det høie Kystland bliver Vandet grundt paa en lang Strækning, og vil man paa nogle Steder (ikke 10 Qv. Miil fra Fyrtaarnet) kun have 5 Favne 4 Qv. Miil fra Kysten. Man agte nu noie paa Loddet, isærdeleshed om Matten, og holde sig ved Opseilingen til Fyrskibet saa vidt muligt paa 5 til 6 Favne. Nu vil man faae Fyret, der fra Skibsdækket er synligt i 12 Qv. Miles Afstand, ligesom. Grunden (Barren) ved Indlobet til Havnen peiles N. D. 1 Qv. Miil fra Fyrskibet. Faaer man Die paa Fyrskibet ved Mattens Begyndelse, kan man gaae tilankers et eller andet Sted S. for samme paa 6 Favne, saa nær som muligt, eftersom Floden om Morgenen begynder tidlig.

Ligger Fyrskibet paa $34^{\circ} 44'$ S. Br., har man sikker Ankerplads, men maa dog stille lang Kæde ud, aldrig under 50 Favne, og stille heller endnu mere Kæde ud end ligge for 2 Ankere.

Et Skib der gaaer ned ad Golsen, maa styre S. S. B. fra Fyrskibet. Man maa da blive indenfor 10 Qv. Miles Afstand fra Land paa Bagbordside; dog mærke man et Rev c. 3 Qv. Miil S. for Holdfast Bay, i 1 Qv. Miils Afstand fra Kysten. Flagstangen ved Holdfast Bay er under $34^{\circ} 58' 28''$ S. Br. Ved godt Veir kan man holde sig saa nær Landet som muligt, indtil Cap Jervis og syd for Troubridgø Grund.

Skibe, som skulle nedad giennem Investigator's Stræde og faae stærk vestlig Vind, kunne ankre tæt D. for Marsden Pynt paa 6 Favne. Skibe østerfra, kommende igiennem Backstairs Lob bestemte til Golsen, maae ved Mattens Begyndelse holde sig Nord for Lobet og gaae om Cap Jervis. Har man Golsen aaben, styre man N. t. D. $\frac{1}{2}$ D. efter Fyrskibet.

Sømilitair-Statens Regnskab

for Aar 1844.

(Uddraget af den ifølge allernaadigst Rescript af 19de Decbr. 1845 fra Finantsdeputationen publicerede Regnskabs-Oversigt over den danske Stats samtlige Indtægter og Udgifter.)

Sømilitair-Statens med hvad dertil hører.

Conti i Budgettet for 1844.	Indtægt.			Udgivt.	Mere Udgivt end Indtægten beløber	
	Budgetsum	Tilskud fra Sætatens separate Fonds	Totalsum		Mere	Mindre
	Rbd. ₤	Rbd. ₤	Rbd. ₤	Rbd. ₤	Rbd. ₤	Rbd. ₤
1. Admiralitets- og Commissariats-Collegiet med dets Contoirer	30,241.	30,241.	30,047. 64.	193. 32.
2. Officier-Personalet	107,100.	107,100.	106,011. 42.	1,088. 54.
3. General-Adjutanten af Sø-Statens m. Fl.	1,900.	1,900.	2,100.	200.	
4. Søcadet-Academiet	11,345. 80.	11,345. 80.	11,296. 40.	49. 40.
5. De 2de Divisioner, med hvad dertil hører 258,749 Rbd. 4 ₤ men i denne Budgetsum er indbefattet, som calculeret Tilskud fra Sætatens separate Fonds . . . 14,200 — —						

der her afgaae,
imod at det virke-
ligt inddragne Be-
løb tilføres med

	17,261. 88.	}	261,810. 92.	242,062. 32.	19,748. 60.
244,549. 4.					
6. Holmens og Sø = Løhusets Offi- cierer, samt civile Embedsmænd og Betjente, m. m.	36,371. 32.	36,371. 32.	34,026. 44.	2,344. 81.	
7. Sjøberløn paa Holmen, samt Tillæg til Pensionister, der arbeide i Spaanehaven					
8. Indrulleringen og Lødsbæsenet . .	18,000.	18,000.	17,895. 19.	104. 77.	
9. Justits-Embedsmænd og Betjente . .	19,396. 64.	19,396. 64.	18,910. 18.	486. 46.	
10. Nyboders Embedsmænd og Betjente, samt Tilskud til Bygningernes Re- paration, m. v.	2,735. 32	2,735. 32.	2,735. 68 36.		
	4,316. 60	4,316. 60.	3,865. 14.	451. 46.	
11. Navigations- Directeur og Exami- nator	940.	940.	800.	140.	
12. Gristigheden ved Holmens Kirke . .	3,042. 60.	3,042. 60.	2,596. 62	445. 91.	
Transport . .	479,938. 44.	17,261. 88	497,200. 36	472,347. 19.	200. 36.
					25,053. 53.

Indtægt.

Conti i Budgettet for 1844.	Indtægt.			Udgift.	Nere Udgifter end Indtægten beløber.	
	Budgetsum	Lilskud fra Statens se- parate Fonds	Totalsum		Nere	Mindre
	Rbd. §	Rbd. §	Rbd. §	Rbd. §	Rbd. §	Rbd. §
Transport	479,938. 44.	17,261. 88.	497,200. 36.	472,347. 19	200. 36.	25,053. 53.
13. Skolevæsenet 10,640 Rbd. 54 §						
men i denne Budgetsum er indbefattet, som cal- culeret Lilskud fra Sta- tens separate Fonds, 3,800 — = - der her afgaae, imod at det virkelig inddragne Beløb tilføres med		3,824. 67.				
	6,840. 54.		10,665. 25.	10,222. 83		442. 38.
14. Naturalforpleiningen eller Maanedss- kosten	147,558. 4		147,558. 4.	123,479. 73.		24,078. 27.
15. Proviantgaarden og Magazinfornet	5,201. 66.		5,201. 66.	4,709. 1.		492. 65.
16. Fæstningen Christiansø	13,248. 95.		13,248. 95.	14,524. 52.	1,275. 53.	

17. Svæsfibet og Bagstationerne, samt Ovelses-Udrustninger, m. v.					
a. Cadetfibet.	8,000.	8,000.	9,036. 83.	1,036. 83.
b. Bagtffibet i Sundet	12,500.	12,500.	13,689. 16	1,189. 16.
c. Bagtffibet i Storebelt	7,300.	7,300.	7,076. 27. 223. 69.
d. Bagtstationen paa Batteriet Tre- kroner	5,900.	5,900.	7,339.77.	1,439.77.
e. Bagtffibet ved Altona	17,200.	17,200.	12,270.51. 4,929. 45.
f. Ovelses-Udrustninger	44,700.	44,700.	44,700.	
18. Skatter og Afgifter for Sæetaten, derunder indbefattet Nyboders Gader og Bygninger	4,000.	4,000.	3,760.84. 239. 12.
19. Rang- og Procent=Skat	6,380.46.	6,380.46.	6,380.46.	
20. Forskiellige Udgifter	12,600.	12,600.	18,615.13.	6,015. 13
21. Til Anskaffelse af Material &c. . . .	248,631.75.	248,631.75.	292,934.10.	44,302. 31.
	1,020,000.	21,086. 59.	1,041,086.59.	1,041,086.59.	55,459. 21. 55,459. 21.

Anmærkninger.

ad. 1. Paa Gagerne er bespart 203 Rbd. 32 f , hvorimod for Extrastrivere, m. m., er udgivet mere 10 Rbd.; altsaa Mindre-Udgift 193 Rbd. 32 f .

— 2. I Gage for permitterede Officiärer er indbundet 1,349 Rbd. 6 f , og for en Premier-Lieutenant, der havde Reisespændium, 330 Rbd., ialt 1,679 Rbd. 6 f

Derimod er udredet: til en ældst Capitainlieutenant, der havde staaet à la suite, men indtraadte forinden nogen ældst Gage var vacant, Forskiellen mellem ældst og yngst Capitainlieutenants Gage 200 Rbd. 6 f

en Secondlieutenants Gage i

2 Maaneder 61 — 64 —

og til Cadet-Underofficiärer af

Iste Klasse, ifølge Kongelig

Resolution af 16de Juni 1844 328 — 80 —

590 — 48 —

Igien Mindre-Udgift 1,088 Rbd. 54 f .

— 3. Den større Udgift er et personligt Tillæg til Secretairen hos General-Adjutanten, ifølge Kongelig Resolution af 21de Februar 1844.

— 4. Paa denne Konto er udgivet mindre: i Gager 10 Rbd. 64 f , til Extra-Underviisning i Sprog 169 Rbd. 86 f , Underviisning i Exercits med Haandgevær 44 Rbd. 64 f , Medicamenter og Sygepleie 23 Rbd. 48 f , samt Brænde og Lys 32 Rbd. 77 f , ialt 281 Rbd. 51 f

Derimod har Udgiften været større: for Mun-

deringer 44 Rbd. 2 f , Bøger og Instrumenter

33 Rbd. 32 f , til Extra-Udgifter 154 Rbd.

73 f , ialt 232 — 11 —

Igien Mindre-Udgift 49 — 40 —

Transport 2,623 Rbd. 27 §

Derimod er udredet mere til de med Hof-
mens Hæderstegn Benaadede 278 — 39 -

Igien Mindre-Udgiwt 2,344 Rbd. 84 §.

- 8. Paa denne Conto er udgivet mindre til Reisepenge
for Officierer, Qvarteerpenge og Skrivemateria-
lier, m. v. 908 Rbd. 80 §

Derimod er udredet mere:

til Sessions-Udgifter 72 Rbd. 34 §

- Indrulleringschefen i Sles-
vigs District, Indrullerings-
officieren i Halsborg og Myn-
sterkriveren i Sjellands Di-
strict en Godtgjorelse, ifølge
Kongelig Resolution af 15de
Februar 1845, af respective
150, 100 og 100 Rbd. for de-
res Tab i Indkomster i 1844
ved Bestemmelserne i Placat af
12te August 1843 om Skibs-
besætningernes Monstring ved
Indrulleringen 350 — = -

422 — 34 -

Igien Mindre-Udgiwt 486 Rbd. 46 §.

- 9. Den ubetydelige Meer-Udgiwt er for Brændet til Netslocalet.
- 10. Foruden det i Budgettet opførte Tilskud til Byg-
nings-Reparationer, m. m. i Nyboder 2,000 Rbd. = §
er hertil indkommet i Leie af Beboerne 17,157 — 33 -

19,157 Rbd. 33 §

Udgifterne have været 18,705 — 65 -

Altsaa mindre 451 Rbd. 64 §

Transport 451 Rbd. 64 §

Transport 451 Rbd. 64 §

Derimod har Brændet til Commandantens

Contoir kostet mere = Rbd. 18 §

Igien Mindre-Udgibt 451 Rbd. 46 §.

- d. 11. Da i Maret 1844 ikke blev afholdt nogen Navigations-Examen i Halsborg, er den i Budgettet udsatte Sum til Reiseudgifter ikke anvendt.
12. Mindre-Udgiften er for Læregadens Skole.
13. Til Bøger, Skrivematerialier ic., til Brænde og Lys, paa Douceuren til Lærerne ved Sø-Artillerie- og Matros-Corpsernes Skoler og paa Summen til Sang- og Gymnastik-Underviisningen er udgivet mindre 425 Rbd. 67 §, hvorimod for Klædningsstykker er udbetalt mere 8 Rbd.; altsaa mindre . . . 417 Rbd. 67 §
- Uf Spetatens Drengeskolers Midler er indbetalt mere, end paa Budgettet calculeret 24 — 67 —
- Ialt Mindre-Udgibt 442 Rbd. 38 §.
14. Mindre-Udgiften hidrører fra Vacancer og Udcommando blandt det faste Mandskab, samt derfra, at Priserne have været lavere end calculeret paa Budgettet.
15. Besparelsen falder paa Summen til Udgifter ved Kornbarers Modtagelse.
16. Meer-Udgiften grunder sig væsentligst paa en foretagen nødvendig Reparation af Bageriet og Bryggeriet paa Fæstningen.
- ad. 17 a, b, d. I Budgettet var, ligesom de foregaaende Aar, iffun beregnet Forskiellen mellem Skibs- og Landkosten til det ucommanderede faste Mandskab, hvorimod her er anført Skibskostens fulde Beløb; hvilket foranlediger Meer-Udgiften paa disse Conti.
- e. Budgetsummen er calculatorisk.
- e. Det medgaaede Mindre-Beløb hidrører fra, at der i Budgettet var regnet paa Udgifter ved Skibets Vedligeholdelse paa Stationen; men Reparation har ikke været nødvendig i 1844.

ad. 18 og 20. Budgetsummerne ere iffun calculatoriske. Meest = Udgivter paa „forskjellige Udgivter“ har i Særdeleshed sin Grund i, at der er udredet mere end sædvanligt i Reifestipendium til studerende Officierer, til Chalouproeres Munderinger, til Lods-væsenet, til Bogtrykkerarbeide, m. v. Udgifterne have iøvrigt specielt været følgende:

Reifestipendium og Extratillæg for en studerende Sø-Officier	4,645 Rbd.	=	8
Bidere Udgivter ved en Officers Reise i 1843 til England for Dampmaskin-væsenet, m. v. (jvfr. Regnskabs-Oversigten for 1843)	710	—	10
Honorar til Maskinmesterne ved de Kongelige Dampskibe	2,139	—	8
Munderinger til Chalouproerne ved Admiraltets- og Commissariats-Collegiets Chaloupe	759	—	12
Tillægspension og Bartpenge til Forskellige	361	—	64
Til Dvæstede og Faldnes Efterladte og til de med Medaillen af 2den April 1801 hædrede Personer	772	—	43
Consumtions-Douceur til Indrullerede	9	—	=
Plenter af en Prioritet i Societacademi-Bygningen	1,000	—	=
For Lodsmærkernes Vedligeholdelse, m. v. — Soldbodvommens Op- og Slutning, samt Båndfyldningen paa Soldboden	1,208	—	51
For Brevporto, Aviser, Bogtrykker- og Bogbinder-Arbeide, m. m.	2,373	—	48
For adskillige Forretninger og Arbeider, der ikke kunne henføres under andre Conti	2,823	—	42
Transport	17,667 Rbd.		5

Transport 17,667 Rbd. 5 §

Fremdeles:

Et personligt Gagetillæg til Fabrikme- steren (jvfr. Regnskabs-Oversigten for 1843)	100 Rbd. = §
Et personligt Gagetillæg til Equipage- mesteren paa Nyholm af 100 Rbd. aarligt for 1841, 42, 43 og 44, ifølge Kongelig Resolution af 20de Fe- bruar 1844, hvilket Tillæg, efter be- meldte allerhøieste Resolution, skulde udredes af denne Conto, indtil det kunde opføres paa Budgettet, hvilket er skeet for 1845	400 —
En Sum, der var udbetalt Mynsterkri- veren i Sjellands District til Sessions- Udgifter, men blev ham frastjålet i Vordingborg, og som han efter de oplyste Omstændigheder maatte fritag- ges for at erstatte	86 —
Udgivterne ved en i 1844, i Anledning af Toldboddbroens Nalning, oprettet Færgetransport imellem Nyholm og Toldboden, der ifølge allerhøieste Re- solution af 1ste Mai 1845 skulle af- holdes af Sætatens Fonds	362 — 8 §

18,615 Rbd. 13 §

ad. 21. Udgiften paa denne Conto er omtrent den samme, som i 1843. Den større Udgift end Budgetsummen 44,302 Rbd. 31 §, er Saldoen af Meer- og Mindre-Udgiften paa de øvrige Conti, hvilken Saldo ifølge Kongelig Resolution af 19de Januar 1841 tilflyder Materialfonden. Samtlige Udgifter der henhøre under denne Conto, have isvrigt været følgende:

Ege- og Fyrrematerial, samt andet Træmate- rial, Hidsørflen og Toldafgifterne deri ind- befattet	117,257 Rbd.	33	§
Jern, Kobber, Bly, Steenful, m. m.	47,157	—	74 -
Gamp, Seilbug, m. m.	53,931	—	52 -
Tjære, Beeg, Olie, med flere Materialier	6,668	—	40 -
Muursteen, Tagsteen, Kalk og Sand	1,054	—	46 -
Guder og Pumpelæder u.	1,525	—	80 -
Brænde	2,621	—	86 -
Kugler	8,619	—	6 -
Krud	3,516	—	12 -
Udskilligt andet Artillerigods	2,259	—	77 -
Udskillige Materialier	5,566	—	47 -
Uddrag paa Finantsernes Fordring for det til Dampskibet Hekla's Anskaffelse forestkudte Beløb (cfr. Regnskabs-Oversigten for 1843)	0,000	—	— -
Arbejde af Haandværksmestere udenfor Hol- men, anskaffede Haandværks-Medstaber, Heste- leie, m. m.	33,755	—	33 -
	292,934 Rbd. 10 §.		

De flere Udgifter, der have fundet Sted paa denne Konto, ere dækkede ved Versur-Indtægter, cfr. nedenstaaende Anmærkning.

Fra de separate Fonds er til Udgifternes Bestridelse Bidraget 21,086 Rbd. 59 §, nemlig: fra Søqvæst- og Assistentshuset for Sæetatens Hospital 17,056 Rbd. 61 §, fra Fonden af 2den April 1801 = 205 Rbd. 27 § og fra Drengeskolernes Midler 3,824 Rbd. 67 §, medens Tilskuddet fra disse Fonds ikkun var beregnet til ialt 18,000 Rbd., der tillagdes Budgetsummen fra Finantskassen. Det større Bidrag har sin Grund i, at Udgifterne for Hospitalet, væsentligst ved Bygnings-Reparationer, have været større

end calculeret. Iøvrigt har Sættaten havt endeel Bersur-Indtægter, der bestaae deels af Refusioner fra andre Autoriter og Private for Materialier og Arbeide, hvormed de ere blevne assisterede fra Holmen, samt for Udgifter, Sættaten paa anden Maade har havt for dem, deels af Udbyttet fra Holmens Auctioner over ubrugelige Sager, deels af tilbagebetalte Gageforflud, og endelig af indkomne Bolværkspenge, Steenpenge, m. v. Samtlige disse Indtægter hvortil findes tilsvarende Udgifter udenfor de i ovenstaaende Regnskab anførte Udgiftssummer, ere følgende:

paa Cadet-Academiets Conto	2 Rbd. 13 §
— Divisionernes —	2,078 — 35 -
— Indrulleringens —	627 — 44 -
— Nyboders —	294 — 54 -
— Naturalforpleiningens —	2,525 — 41 -
— Christiansø's —	1,609 — 60 -
— Bagtskibets i Sundet —	54 — 34 -
— Bagtskibets i Beltet —	87 — 63 -
— Batteriet Trekroners —	72 — - -
— Bagtskibets paa Elben —	924 — 81 -
— Øvelsesudrustningers —	6,196 — 16 -
— Forskiellige Udgifters —	760 — 69 -
— Material-Anstafelses-Contoen	22,103 — 3 -
	<hr/>
	37,336 Rbd. 33 §

Hertil komme efternævnte Summer, der ere extraordinært udredede af Finantklassen:

Godtgørelse for yderligere Udgifter ved Reparationen af "Storetaarn" paa Fæstningen Christiansø (jvfr. Regnskabs-Oversigten for 1843) 4,053 Rbd. 13 §

Til forskiellige Reparations- og Boldarbeider sammesteds 4000 — - -

Transport 8,053 Rbd. 13 §. 37,336 Rbd. 33 §

Transport	8,053 Rbd. 13 §.	37,336 Rbd. 33 §.
Godtgjørelse for de ved Briggen Ørnens Togt til Brasilien i 1843 og 1844 foregæede Ud- giver	21,989	— 71 -
Godtgjørelse for Sætatens Ud- giver udenfor Budgetsummen ved Fregatterne Gefions og Thetis's, Dampskibet Heklas og Briggen Mercurius's Expedi- tion til Marokko m. fl. Steder	114,152	— 93 -
		<hr/> 144,195 — 81 -
		<hr/> Tilsammen 181,532 Rbd. 18 §.

De separate Fønds.

1. Sætatens militaire Pensionskasse.

Indtægt.	Renter af Kassens Capital	233,431 Rbd. 24½ §.	(500 Rbd. i Brandassurance-Aktier til 14 pCt. og Resten til 4 pCt.)
			9,387 Rbd. 24 §.
	Tilskud fra Finantsernes aftagende Pensions- liste til Afholdelse af Extragager til Officie- rer à la suite, ifølge allerhøieste Rescript af 11te Februar 1841	7,310	— = -
	Undeel af Bestallings- og Depeche-Gebyrer ved Sætatens	306	— 13 -
			<hr/> 17,003 Rbd. 37 §.
Udgivt.	Extragage til Officierer, der ifølge ovennævnte allerhøieste Rescript ere udtraadte af Marinen og satte à la suite	13,240 Rbd.	= §.
	Transport	13,240 Rbd.	= §. 17,003 Rbd. 37 §.

Transport	13,240 Rbd.	=	§. 17,003 Rbd.	37 §
Pension til en affkediget Officier	400	—	=	-
Pension til en dito, ifølge Kongelig Resolution af 21. April 1844, hvilken Pen= sion, 560 Rbd. aarlig, ud= redes af Søetaten indtil den kan overtages af Fi= nantklassen	388	—	35	-
	<hr/>			14,028 — 85 -

Overskud 2,974 Rbd. 48 §.

Anmærkning. Naar til Kassens Midler ved Udgangen af 1843 (cfr. Regnskabs-Oversigten for 1843) = 233,431 Rbd. 24½ §, lægges Overskuddet for 1844, 2,974 Rbd. 48 §, udkommer som Kassens virkelige Status ved Udgangen af sidstnævnte Aar 236,405 Rbd. 72½ §.

2. Søetatens Drengeskolers Midler.

Den eneste Indtægt har været Renter af Capitalen, 95,617 Rbd. 45 §, med 3,824 Rbd. 67 §, hvilke Renter ere afgivne til Søetatens ordinaire Fonds ifølge Bestemmelserne (cfr. ovenfor).

3. Understøttelsesfonden „2den April 1801“.

Af denne Fond, 3,496 Rbd. 78 §, er hele Renten 139 Rbd. 84 §, tilligemed Fondens øvrige Indtægt 65 Rbd. 39 § for et O=Udsalg paa Holmen, indbetalt til Søetatens almindelige Fonds (cfr. ovenfor).

4. Søetatens Sattigbøsse.

Indtægt. Beholdning fra 1843	115 Rbd.	71 §
Andeel af Absent- og Forsømmelsesbøder ved Holmen for 1843	82	— 58 -
	<hr/>	
Transport	198 Rbd.	33 §

	Transport	198 Rbd.	33 §
Ligeledes af Retsprotokollerne paa Fæstningen Christiansø		23	— 82 -
Renter af de, Kassen ved allerhøieste Reso- lution af 20de Juni 1841 tillagte For- dringer, ialt til Beløb af 2,844 Rbd. 39 §, samt af midlertidige kontante Beholdnin- ger hos Sætatens Kasserer		179	— 77 -
Renter af de ved Collegiet deponerede Ind- skrivningspenge for Søcadetter for 1844 .		200	— " -
(Dette Depositum udgjorde ved Udgan- gangen af 1844: 4,900 Rbd.)			
		602 Rbd.	= §

Udgivt. Temporair Understøttelse til Trængende, for- nemmelig af det faste Mandstab, sammes Enker og Børn		602	— " -
---	--	-----	-------

5. Søkort-Archivet.

Indtægt. Renter af Capitalen 28,700		1,148 Rbd.	" -
Bed Salg af Kort og Beskrivelser		6,170	— 6 -
Beholdning fra 1843		319	— 5 -
		7,637 Rbd.	11 §

Udgivt. For Papiir, Bøger, Kort, Tegne- og Skrivemateria- lier, m. m.		1,493 Rbd.	5 §
Stifnings- og Tryknings- samt Tegne-Arbejder, m. v.		1,138	— 14 -
Reparationer ved Archibbyg- ningen, Inventarium og Brændsel		101	— 2 -

Transport 2,732 Rbd. 21 § 7,637 Rbd. 11 §

Transport	2,732 Rbd. 21 §	7,637 Rbd. 11 §
Bødeligeholdelse af Instrumen- ter, Søuhre, Kort og Bøger til Marinen, samt for An- skaffelsen af 2 nye Søuhre	953	— 16 -
Gager og Lønninger	2,549	— 47 -
Mest paa Archivets Andeel, 1,200 Rbd., af Udgivterne ved Sv = Opmaalingerne i 1842 (sfr. Regnskabs-Ober- sigten for 1843)	700	— " -
Forstieilige Udgivter	49	— 93 -
		<hr/>
		6,984 — 81 -
		<hr/>
		Beholdning 652 Rbd. 26 §

Anmærkn. 1. At der for Papiir ic. er udgivet betydeligt mere, end i 1843, grunder sig paa, at der, formedelst en større Kortaffættning, er forbrugt mere, og at der er anskaffet Kortpapiir til Forbrug i 1845.

Anmærkn. 2. Lønningerne have været i 1844:

Directurens Honorar	300 Rbd.	" §
Den adjungerede Officier, for 8 Maa- neder, da han den øvrige Tid var udcommanderet tilses	80	— " -
En Skriver	150	— " -
Gage og Emolumenter til Assistenten, Kobberskifteren, 2 Tegner, en Kob- bertrykker og en Lærling, samt 2 Arbeidsmænd	1,736	— 63 -
Tillæg til Assistenten, en Tegner og Trykkeren	138	— " -
For Fritids-Arbejde	62	— " -
Douceur til Trykkeriet, m. v.	82	— 48 -
		<hr/>
		2,549 Rbd. 47 §

6. Legatet til unge Søkrigeres Dannelse.

Indtægt.	Renter af Capitalformuen 32,300 Rbd.	1,290 Rbd.	72 §
	Beholdning fra 1843	390 —	72 —
		<hr/>	
		1,681 Rbd.	48 §
Udgivt.	Til Paarsørende af Legatets Stiftere, efter dets testa- mentariske Bestemmelser	975 Rbd.	= §
	Til Sæcadet-Chefen, til Dis- position efter Testamentet 340 —	72 —	
		<hr/>	
		1,315 Rbd.	72 §
	Beholdning	365 Rbd.	72 §

Anmærkn. Efter Sæcadet-Chefens Regnskab til Collegiet var i Behold hos ham ved Udgangen af 1844, foruden ovennævnte 340 Rbd. 72 §, fra foregaaende Aar 883 Rbd. 73 §, ialt 1,224 Rbd. 49 §, som ere indsatte til Forrentning i Spareklassen, indtil Anvendelse kan skee ved ham efter Testamentets Forskrift.

7. Commandeur-Capitain Stampes Legat.

Af Capitalen, 2,000 Rbd., er Renten, 80 Rbd., tilligemed Beholdningen fra 1843, 7 Rbd. 8 §, anvendt af Sæcadet-Chefen i Kærets Lob, overensstemmende med Legatets Forskrifter.

8. Geheimeraad Schacks Legat.

Af Legatet, 300 Rbd., er Renten, 12 Rbd., tilligemed Beholdningen fra 1843, 15 Rbd. 70 §, ialt 27 Rbd. 70 §, i Behold hos Sæcadet-Chefen til nærmere Anvendelse efter Bestemmelsen.

9. Geheimeraad Sehesteds Legat.

Af Obligation-Beløbet, 10,000 Rbd., er Renten, 400 Rbd., udbetalt til 2de Legatarier efter Giverens Bestemmelse.

10. Holmens Sogns Kirkeskolers Midler.

Indtægt.	Renter af Capitalformuen, 36,639 Rbd. 50 $\frac{1}{2}$	1,465 Rbd. 56 $\frac{1}{2}$
	For Liig og Copulationer, Notarii- og Kirke- lysepenge	158 — 73
	Leie af en Bolig der tilhører Skolerne . . .	32 — —
	Pf Bøsserne ved Holmens Kirkes Døre paa Helligdagene	82 — 22 —
	Bidrag fra Societæns almindelige Fonds (sfr. ovenfor)	554 — 2 —
		<hr/> 2,292 Rbd. 57 $\frac{1}{2}$

Udgift.	Hele Indtægten er anvendt til Læreres Pen- ning, Brænde, med flere Udgifter ved Sko- lerne	2,292 — 57 —
---------	--	--------------

11. Holmens Sogns Sattiges Midler.

Af Hovedfonden, 13,600 Rbd. 60 $\frac{1}{2}$, er Renten, 544 Rbd. 2 $\frac{1}{2}$, udbetalt til Holmens Kirkes Præster, for at uddeles til Trængende i Sognet; af Hjælpefonden, 399 Rbd. 46 $\frac{1}{2}$, er derimod Renten, 15 Rbd. 94 $\frac{1}{2}$, tillagt denne Fonds Capital, hvilken saaledes ved Udgangen af 1844 var 415 Rbd. 44 $\frac{1}{2}$.

12. Jomfru Qvists Legater.

Renter af Legatet til Fattige og Huusarme, 7,867 Rbd. 10 $\frac{1}{2}$, udgiøre 14 Rbd. 66 $\frac{1}{2}$, hvoraf 312 Rbd. ere anvendte efter Testatrix's Bestemmelse og de øvrige 2 Rbd. 66 $\frac{1}{2}$ ere tillagte Capitalen, som derved er bleven 7,869 Rbd. 76 $\frac{1}{2}$.

Renterne af det andet Legat, 129 Rbd. 80 $\frac{1}{2}$, udgiøre 5 Rbd. 19 $\frac{1}{2}$, hvoraf 2 Rbd. ere anvendte efter Bestemmelsen til Bedligeholdelsen af Testa-

trix's Grav; Næsten, 3 Rbd. 19 $\frac{1}{2}$, er tillagt Capitalen, der saaledes ved Udgangen af 1844 udgjorde 133 Rbd. 3 $\frac{1}{2}$.

13. Sø-Dvæst- og Assistenthusets Grundfond.

Indtægt.

a. Sø-Dvæsthuset vedkommende.

Renter af Stiftelsens Capitaler	18,926 Rbd	36 $\frac{1}{2}$
Table- og Blokpenge	418	— 32
Stiftelsens Andeel af Lold-Confiskationer	404	— 12
Boder	120	— 48
1 Maanedes Forbedringsgage ved Officerers Avancement	39	— 79
$\frac{1}{4}$ Deel af permitterede Officerers Gage	89	— 6
1 Skilling pr. Rbd. af det paa Søgage ud- commanderede Mandstabs Gehalt	468	— 87
Godtgjørelse for Sø-Dvæsthusets forrige Bol- værker	300	—
Leie af de af Sø-Dvæsthusets Bygninger, som ere overladte Straffeanstalten paa Christianshavn	2,700	—
Leie af Sø-Dvæsthusets Haver	346	— 75
Leie af en Beboelsesleilighed paa Sø-Dvæst- huset	150	—
Leie af Gaarden Nr. 3 i Nybrogade	1,336	— 72
Bolværkspenge	4	— 28

b. Assistenthuset vedkommende.

Renter af Assistenthusets Udlaan	39,155	— 21
Leie af Huset Nr. 2 i Nybrogade	280	—
Bolværkspenge	10	— 16

Transport 64,750 Rbd. 32 $\frac{1}{2}$

Transport 64,750 R. 32 f

Udgivt. a. Sø-Dvæsthuset vedkommende.

Gage, m. v., til Betjentene, nemlig:

Inspecteuren, Gage . . .	660 R.
personligt Tillæg . . .	100 —
til Contoirhold . . .	340 —

————— 1,100 R.

(foruden 200 Rbd. af Assistentshuus-Forvalterens Procenter).

Oldfruen	71 —
Portneren, som tillige forretter Budtjeneste	200 —
Gaardskarlen i Lønning og Kostpenge	138 —
Bøgteren	144 —

————— 1,653 R. = f

Revisor	120 —	-
Søetatens Bygmester, for Tilsyn med Bygningerne	20 —	-

Skatter af Sø-Dvæsthuset	240 —	68 -
— af Gaarden Nr. 3 i Nybrogade	358 —	92 -

Til Havnevæsenet for Dvæsthusets Afløbsrender	20 —	-
For Sprøiternes Vedligeholdelse	34 —	3 -
Assurance af Bygninger og Inventarium	128 —	74 -

For Reparationer ved Dvæsthusets Bygninger og ved Gaarden Nr. 3 i Nybrogade	5,802 —	55 -
---	---------	------

Refusion for Udgivterne ved Søetatens Hospital	12,000 R.	= f
--	-----------	-----

Tillbud til dito for Harene 1841, 1842 og 1843 (cfr. ovenfor)	5,056 —	61 -
---	---------	------

————— 17,056 — 61 -

Transport 25,434 R. 65 f 64,750 R. 32 f

	Transport	25,434 R. 65 S	64,750 R. 32 S
Til chirurgiske Instrumenter og Requisite			
til Flaaden		420	— 52 -
Kjøbenhavn's Fattigvæsen:			
til Sætatens Pensionister	4,800 R. = S		
Tilskud for Hæret			
1843	1,783	— 17 -	
	—————		6,583 R. 17 S
til Sætatens Almisselemmer	8,000	—	— -
til en Skole	317	—	— -
til Fattigfogders Lønning	188	—	— -
	—————		15,088 — 17 -
Pensioner til Enker efter Officierer og civile Embedsmænd under Sætaten			
		3,363	— 37 -
Pensioner til Dvæst- og Assistentshusets afledede Betjente og sammes Enker			
		1,324	— - -
Almisser til Enker efter private Betjente ved Dvæst- og Assistentshuset			
		104	— - -
Til Pensionister og Almisselemmer fra Fæstningen Christiansø			
		964	— - -
Pensionstillæg til nogle gamle og svagelige Pensionister i 2den Divisions 4de Compagnie, ifølge Kongelig Resolution af 20de December 1843			
		341	— 68 -
Renter af 1ste Prioritet i Gaarden Nr. 3 i Nybrogade, 10,000 Rbd.			
		400	— - -
Renter af Gr.-Indrulleringsfondens Capital (sef. nedenfor)			
		272	— 25 -
Udskillige Udgifter			
		574	— 70 -
	Transport	48,287 R. 92 S	64,750 R. 32 S

Transport 48,287 R. 92 § 61,750 R. 32 §

b. Assistentshuset vedkommende.

Løse, m. v., til Directeurer og Betjente, nemlig:

1ste Directeur	300 R. = §	
2den —	200 — = -	
	—————	500 R. = §
Forvalteren	646 R. 13 -	
til Contoirhold	453 — 83 -	
	—————	1,100 — = -
Controleuren	200 R. = §	
til Huusleie	180 — 68 -	
til Contoirhold	460 — = -	
	—————	840 — 68 -
Fuldmægtigen hos Forvalteren	450 — = -	
(foruden 250 Rbd. af Forvalterens Procenter).		
Bægteren	160 — = -	
	—————	3,050 — 68 -
Forvalterens Procenter af Pantebeholdningen „til Bærkets Drift“	4,545 — 85 -	
Heraf har Forvalteren afgivet:		
til Assistentshuusfuldmægtigen	250 Rbd.	
og til Sø-Dvæsthusets Inspecteur	200 —	
Skatter	309 — 18 -	
Afgivet til Fattigvæsenet og Straffe-Anstalten paa Christianshavn	1,400 — = -	
Assurance af Bygninger og Pantebeholdning	763 — 18 -	
For Reparationer paa Bygningerne	1,116 — 43 -	
For den opførte nye Bygning ved Assistentshuset	4,146 — 54 -	

Transport 63,619 R. 90 § 64,750 R. 32 §

Transport	63,619 R. 90 §	64,750 R. 32 §
Renter af optagne Laan, til Bestridelse af		
Assistentshusets Udlaan	2,834	— 11 -
Adskillige Udgivter	971	— 23 -
Tab paa solgte Panter, som ikke kunde		
dækkes ved det hjemfaldne Overskud	958	— 2 -
		<hr/>
		68,383 — 30 §
		<hr/>
		Underbalance 3,632 R. 94 §

Anmærkn. 1. Ved Controleurens indtrufne Død er bespartet af et personligt Tillæg, 120 Rbd. aarlig til Contoirhold, 60 Rbd., hvorimod er betalt hans Huusleie til Michaelis Flyttetid, foruden den sædvanlige Huusleie til den ny ansatte Controleur, med 40 Rbd. 68 §; altsaa bespartet 19 Rbd. 28 §.

Anmærkn. 2. Sp=Qvæsthuset eiede ultimo 1844:

i Obligationer	477,249 Rbd.	59 §
og i Pante-Udlaan ved Assistentshuset	276,771	— 16 -
	<hr/>	
	754,020	— 75 §

Desuden var contant i Behold:

ved Qvæsthuuskassen	2,320	— 85 §
-------------------------------	-------	--------

756,341 — 64 §

Men paa optagne Laan skyldtes	19,100	— 80 -
---	--------	--------

Stiftelsens Formue udgjorde altsaa ved Udgangen af 1844, foruden dens Bygninger og Inventarium

737,240 Rbd. 80 §

Formuen udgjorde ved Udgangen af 1843	740,873	— 78 -
---	---------	--------

og er saaledes formindsket i 1844 med den tidligere nævnte Underbalance

3,632 Rbd. 94 §.

Som Overskud paa de bortsolgte Panter henstod, udenfor fornævnte contante Beholdninger, ultimo December 1844 et Beløb af

3,281 Rbd. 91 §, for at udbetales til Pantelaanerne, naar de melde sig inden Nar og Dag efter Bortsalget.

14. Sø=Indrulleringsfonden.

Indtægt.	Renter af Fondens Capitaler den 11te December 1843: 6,806 Rbd. 56 §	272 Rbd. 25 §
	Gebyrer	1,405 — = -
	Mulcter	102 — = -
		<hr/>
		1,779 Rbd. 25 §
Udgivr.	Understøttelse til forskellige Indrullerede	185 — = -
		<hr/>
	Overskud	1,594 Rbd. 25 §

Anmærkn. Dette Overskud, tillagt Capitalformuen ultimo December 1843: 7,233 Rbd. 56 §, viser Fondens Capitalformue ultimo 1844: 8,827 Rbd. 81 §.

Slutteligen bemærkes, at følgende under Collegiets Bestyrelse hørende aldeles private Fonds have ved Udgangen af 1844 efternævnte Beholdninger:

a.	Lodseriernes Midler	112,707 Rbd. 36 §
	(I Budget for 1845, ere Midlerne, ved Trykfeil, anførte til 11,320 Rbd. istedetfor 111,320 Rbd.	
b.	Fæstningen Christiansø's Umyndiges Midler	761 — 86 §
c.	Artillerie-Underofficierernes Liigklasse	2,498 — 64 -
- Seildugs- og Lærreds-Fabrikens Midler, 22,000 Rbd., ere ifølge allerhøieste Resolution af 17de Marts 1841 fremdeles depone- rede hos Finantserne indtil det bliver afgjort om Fabrikken skal vedblive eller nedlægges.

Opmudringsvæsenet.

Indtægt.

Kassebeholdningen fra 1843	7,587 Rbd.	82	§
Bidrag fra Finantsklassen for 1844	28,570	—	—
— — Kiøbenhavns Commune for 1844 til Handels-			
havnen og Canalernes Opmudring	10,530	—	—
Fra Havne-Administrationen, for Slamfisternes Rens-			
ning i 1843	220	—	—
For solgt Ballast	2,980	—	11
Bidraget fra Kiøbenhavns Commune til Handelshav-			
nenes og Canalernes Opmudring for 1840—1843,			
800 Rbd. aarlig, anvist i 1844	3,200	—	—
	<hr/>		
	53,087 Rbd.	93	§

Udgiøvt.

1. Faste Bønninger:			
ved Opmudrings-			
senet	3,608 Rbd.		
ved Slamfisternes			
Rensning	178	—	
	<hr/>		
	3,786 Rbd.		
2. Bedligebeholdelse af Maskiner, Pramme			
og Fartøier, sammes Udluftning,			
Pompning og Øsning, m. v.	6,536	—	—
3. Arbejdsomkostninger for Maskinerne,			
Planering af det i 1843 optagne			
Mudder, Reparationer paa In-			
ventariet, og Anskaffelser til Ma-			
skinerne, m. v.	23,072	—	11
	<hr/>		
Transport	33,394 Rbd.	11	§
	53,087 Rbd.	93	§

	Transport	33,394 Rbd.	11 §	53,087 Rbd.	93 §
1.	Slamfisternes Rensning	695	—	32	-
5.	200 Pfen nyt Bolværk ved Mudder- Oplagsstedet indenfor Bommen .	4,077	—	87	-
3.	Opmudring i Handelshavnen og Canalerne samt Planeringen af det derved optagne Mudder (for det under Indtægten Nr. 6 nævnte Bidrag)	3,199	—	17	-
7.	Transport-Udgifter for solgt Ballast	586	—	=	-
				<hr/>	41,952 Rbd. 51 §
	Altsaa Beholdning ved Udgangen af 1844			<hr/>	11,135 Rbd. 42 §

Anmærkninger.

Ved Indtægten. Indtægten for solgt Ballast, der Netto udgjør 2,394 Rbd. 11 §, var, som sædvanligt, ikke beregnet i Budgettet. Beholdningen forbliver ved Opmudringsvæsenet til Dækning af alle i Begyndelsen af Maret 1845 foresaldende Udgifter, navnlig ved Planering af det i 1844 optagne Mudder.

Ved Udgiften. 1 og 2. Udgifterne ere overensstemmende med Budgettet.
3. Opmudringens Drift har kostet 955 Rbd. 35 § mindre end efter Budgettet, væsentligst fordi der er udplaneret et mindre Antal Pramme Mudder, end calculeret.

Defensions-Arbejder paa Kiøbenhavn's Rhed.

Af de ved Budgettet bevilgede	1,000 Rbd.	= 8
er udgivet:		
Gage til Defensions-Commissionens Secretair og Forvalter	400 Rbd.	= 8
Lillæg til den Næstcommanderende paa Batteriet Trekrøner, for hans Tjeneste som Inspections-Officier ved Børlet	146 —	= 8
Lillæg til Baadsmanden og Dag- vagten for den Tid, hvori der er arbeidet	44 — 48	-
For Arbejdsløn og Materialier	429 — 38	-
	1,019 Rbd.	86 8
Herfra Kassebeholdning fra 1843	20 — 76	-
	999	— 10 —
Beholdning ved Udgangen af 1844		= Rbd. 86 8

Tilbageblik paa Marinen i 1844.

Foruden de sædvanlige Vagtskibe og en Brig til Stationen ved de dansk vestindiske Øer, har Fregatterne *Gefion* og *Thetis* været paa et Øvelsestogt i Nordsøen og paa en Expedition til Middelhavet, hvorhen senere beordredes Dampskibet *Hella*, og den fra Vestindien tilbagevendende Brig *Mercurius*. Cadetskibet *Corvetten Flora*) har i Nordsøen gjort det sædvanlige 2 Maaneders Øvelsestogt med Sø-Cadetterne.

Den 8de Mai afskillede Fregatterne *Gefion* og *Thetis* fra Kiøbenhavns Øhed til Østersøen, vendte efter faa Dage tilbage, og gik derefter den 23de s. M. nordefter. H. K. H. Kronprindsen fulgte med paa *Gefion* der løb ind til Veith, medens *Thetis* gik til Cromarty, som Cadet-Corvetten ogsaa havde Ordre til at anløbe. Den 5te Juni vare Fregatterne og Cadet-Corvetten samlede i Cromarty Havn, og den sidste stod nu tilføes for at fortsætte Cadetternes Øvelser. Den 15de seilede Fregatterne til Færøerne, og vare atter alle tre Skibe samlede i Thorshavn den 23de s. M. Den 26de forlode Skibene atter Færøerne, og blev H. K. H. Kronprindsen tilbage for siden at tiltræde Hjemreisen paa Cadet-Corvetten. Efter en Chefen meddeelt forseglet Ordre afgik Fregatterne derefter til Strædet ved Gibraltar for, i Forening med Dampskibet *Hella*, der var afgaaet fra Kiøbenhavn d. 13de Juni, og den fra Vestindien retournerende Brig *Mercurius*, tilligemed en svensk-norsk Eskadre, eventualiter at beskytte de nordiske Magters Skibsfart mod Marokkanerne, og give de i Marokko værende danske Undersaatter Leilighed til at forlode Landet, saafremt nemlig Underhandlingerne om Ophævelsen af den af disse Magter erlagte aarlige Present ikke skulde bringes til et forønsket Resultat. Den 8de Juli var Ankomsten til Cadix hvor en ligeledes mod Marokko udrustet fransk Eskadre under Prindsen af Joinville indtraf den 16de. Derfra gik Fregatterne til Tanger hvor der laae en fransk ligele-

des mod Marokko udsendt Eskadre m. fl. Skibe, samt det danske Dampskib Hella. Den næste Dag vare Fregatterne ved Gibraltar hvor nu efterhaanden Krigsskibe fra næsten alle europæiske Magter samlede sig. Den 25de ankom Briggen Mercurius fra Vestindien, men maatte imidlertid begive sig under Quarantaine ved Port Mahon. Som det eneste tilstedeværende Dampskib blev Hella benyttet af Consulerne ved deres Negotiationer med Paschaen, og blev senere et midlertidigt Tilflugtssted for de Christneder vandrede ud fra Marokko. Efter Bestydningen af Tanger ved de Franse, og efterat det danske og svensk-norske Ultimatum var bleven affendt til den marokkaniske Regiering, førte Hella vor General-Consul til Gibraltar. I Begyndelsen af September gjorde Thetis et lille Togt til Malaga, og da Fregatternes Nærværelse ikke mere ansaaes nødvendig afgik Gefion den 8de til Livorno, for derfra at hjembringe de det Thorwaldsenske Museum, i Italien tilhørende Kunstfager, og Thetis til Kiøbenhavn den 13de, s. D. Mercurius kom fra Mahon. Foruden flere Punkter paa Vestkysten af Marokko besøgte Hella ogsaa Ceuta. Gefion ankom til Livorno den 19de Septbr. og afgik med de Thorwaldsenske Kunststatter igien den 6te Octbr. Den 16de Novbr. var Ankomsten paa Kiøbenhavns Rhed.

Dampskibet Hella og Briggen Mercurius forbleve stationerede ved Gibraltar ind i det følgende Aar.

Briggen Ornen, der Aaret iforveien var gaaet til Sydamerika, forlod Montevideo den 23de Decbr. 1843, Nio den 4de Februar 1844, Pernambuco den 8de Marts, og antraede paa Kiøbenhavns Rhed den 19de April, efter næsten eet Aars Togt.

(Fuldstændige Beretninger om Fregatten Gefions, Dampskibet Hella's og Briggen Ornens Togter findes i „Nyt Archiv for Søvæsenet“ Nr. 14, 15 og 12).

I Aarets Løb er fra Søportarchivet udkommet et nyt Kort L. H. over Nordsøen og 1 dito Nr. 1 over Sundet nordfra med Isefjorden. Flere Kort ere under Stikning, og iøvrigt er fort-

faret med at rette ældre Plader, samt med at afskopiere Opmaalingerne.

De væsentligste af de ved Værsterne foretagne Arbejder ere:

Den nye Linieskibsbygning Nr. 34 fortsattes, og ved Marts Slutning manglede circa 60 Fyldetræer.

Fregatten Gefion er bleven fuldført, saa at den var seilklar den 4de Mai.

Til Dampstibet Geiser blev Kiolen lagt den 13de April, og den løb af Stabelen den 29de Octbr. Ved Marts Slutning var den fuldkommen klar til at indtage det fra England forskrevne Maskinerie, men der manglede endeel Arbejde paa Dækket og ved Apteringerne. Tag forfærdiget og opsat over Bygningen.

Til Corvetbygningen Nr. 35 (nuværende Valkyrien) begyndte Tilbygningen den 20de Januar, Kiolen blev lagt den 30te Marts, den var ved Marts Slutning fyldt, Dæksbjelkerne indsatte og endeel af Foringen saavel som Klædningen tilbugget; Taget var opsat.

For Vand-Cisternen (nuværende Regnbuen) paabegyndt Tilbygningen den 11te Octb. Kiolen blev lagt den 11te November. Ved Marts Slutning var den fyldt og nogle Dæksbjelker tilbuggede. Tag opsat over Bygningen.

Bygningen af Bombekanon-Chalouperne Nr. 19 og 20 fuldført og af Nr. 21 og 22 fremmet saaledes, at der ved Marts Slutning kun manglede at fastsætte Dækket, den udenbords Klædning og nogle Apteringer.

For Bombekanon-Chalouppen Nr. 23 paabegyndt Tilbygningen den 12te August; Kiolen lagt den 25de Septbr. Ved Marts Slutning var den sat i Spant; Fyldetræer samt Kiølsviin isatte, og de tykke Fodstykker nedsvalede.

I Raket-Chalouperne Nr. 12 og 14 samt Canon-Chalouperne Nr. 36 og 62 indsat Lustplanterne.

Al Reparationer ved Flaaden ere følgende foretagne:

I Linieskibet **Christian VIII** er Skandse- og Baksdækket calfactoreret, og isat de bevægelige Sætporte.

I Linieskibet **Skjold** er Skandse- Bal- og 2det Dæk calfactoreret, samt udhugget i den udenbords Klædning og nogle Indtømmere i Bougen. Master og Bougspryd udtaget. Nyt Bougspryd under Arbeide.

Linieskibet **Srederik VI** er calfactoreret, samt udhugget i den udenbords Klædning og repareret.

Linieskibet **Valdemar** repareret, og Skandse- og Baksdækket calfactoreret; nedlagt nogle Stykker Livholt og Waterbord paa begge Sider, samt paasat endeel Klædning.

I Linieskibet **Dronning Marie** repareret Waterbord og Livholt paa 2det Dæk, nedlagt et Stykke Waterbord og paasat 2 Stykker Sætgang paa Bakken, samt paasat Stor- og Folleroft, repareret Klædningen samt calfactoreret denne og Dækkene.

Linieskibet **Danmark** efterseet med opholdende Reparation i Dokken.

Fregatten **Gefion** eqviperet d. 4de og indsat i Dokken d 11te Mai til Eftersyn, da den havde været paa Grund under Sverrig; atter udhalet af Dokken den 20de Mai. Ved Tilbagekomsten fra Togtet indsat i Dokken den 6te Decbr. Kobberhuden reengjort samt paaspigret Bly paa Skæget, og Tag opsat over Skibet.

I Fregatten **Chetis** er paasat Underflag under Skandse- Bal- og Baniebjelkerne, isat Stikbjelker, nedlagt Dæksbjelker, Nibber, Kraveller og Dæk over Kulen, samt opsat Jernstotter sammesteds. Calfactoreret og eqviperet. Efter Tilbagekomsten desarmet; Taget opsat, og Skibet indhalet i Dokken til Reengjoring; igien udhalet den 6te Decbr.

I Fregatten **Bellona** nedlagt endeel Bjelker, Nibber, Kravaller, Skærstokke, Waterbord, Livholt samt ny Fisk paa Skandse og Bal, calfactoreret indenbords; endeel af Apterungen afrettet og opsat

Fregatten *Savfruen* er bleven calfactoreret og repareret og givet nyt Bøugspryd.

Fregatten *Kota* repareret, og isat de bevægelige Sætporte; har erholdt Jernstøtter opsat under Skandsen.

Fregatten *Freia* repareret udenbords, calfactoreret inden- og udenbords, og isat de bevægelige Sætporte.

Fregatten *Sylla* efterseet og calfactoreret.

I Fregatten *Nymphen* er Batteriedækket og Klædningen repareret samt calfactoreret, og isat de bevægelige Sætporte.

Corvetten *Galathea* er bleven calfactoreret, og Reparationen paa Overtskibet fuldført; har erholdt amoribelt Tag.

Corvetten *Stora* calfactoreret, paasat 2 Ringe Kobberhud og eqviperet som Cadetsskib. Efter Tilbagekomsten desarmeret, repareret og calfactoreret.

Corvetten *Nayaden* eqviperet som Bagtskib i Sundet. Efter Tilbagekomsten desarmeret. Efterseet og calfactoreret.

Briggen *Ørnen*, desarmeret efter Tilbagekomsten fra Tøgt til Sydamerika. Rindhalet, og Kobberhuden repareret.

Briggen *St. Thomas*, calfactoreret, indsat Master og Bøugspryd, samt opsat Apytering og Rul.

Briggen *St. Jan* ophugget.

Briggen *St. Croix* calfactoreret, repareret og kobberforhødet, samt eqviperet for dens Tøgt til Vestindien.

I Skonnerten *Delphinen* er Dækket calfactoreret.

I Lystjagten *Neptun* er Dækket efterseet med Udfitning m. m. Agterstevnen repareret.

I Dæksbaadene *Selsingøer* og *Maagen* ere Dækkene calfactrede.

I Dampskibet *Sella* er indrettet Kulrum, isat Spygatsrør og anbragt Porte over Kranbjellerne. Eqviperet for Tøgt til Middelhavet.

Dampskibet *Ugir* renskrabet i Dokken, Beklædningen i Laften nedtaget for Malingen og igien opsat, Dækket calfactoreret; eqviperet for Tøgterne i Narets Løb, og efter Hjemkomsten desarmeret.

Dampskibet Kiel calfactoreret, Masterne indsat, og isøvrigt udført adskilligt Arbejde for dets Ekvipering for Stationen ved Føhr.

Repareret og calfactoreret enkelte af Sætatens Transportfartøier, og de fleste af Holmens forskellige Pramme.

Fremdeles er Dokkens Klædning repareret og calfactoreret, Jderslusen calfactoreret, ligeledes Dækket over det store, samt Siderne og Bunden paa det lille Reservoir.

Af Pølebukkerarbejde: — Reist og fuldført 2 nye Canonbaadssture paa Arsenalsøen, hvert til 2 Chaloupper, samt fuldført Bedingen i samme med Beklædning og Stabelblokke. Reparation af 6 Canonbaadssture. Taget repareret i nordre Mærsehuus, borttaget Udlæggeren, forfærdiget nye Porte; nyt Gulv i Sprøitehuset. Repareret Takkelladshusene og 228 Allen Bolværk langs disse Huse, samt Hammer tilbugget til Reparationens Fortsættelse. Anbragt Stikplanter paa Bolværket ved Kranen paa Christiansholm. Opsat paa Ankerøen et Takkelapparat af Briggen St. Jans Reising. Broen ved Nyholms Hovedvagt givet ny Egebeklædning, samt opført Bolværket ved Broens østre Ende af nyt paa Fod. Sat en ny Due d'Albe i Flaadens Leir, rammet og afbundet 2 mindre dito til Bommens Fortvøining, samt forfærdiget en Bom. Opsat 110 Allen nyt Bolværk udfør Husarhestestalden paa Gammelholm, og deri anlagt et nyt Stæbested; ligedes opsat 8 nye Nælværksstolper med Jerngelænder langs med Bolværket paa begge Sider af Broen. Hovedrepareret Bolværket i en Strækning af 100 Allen langs Bodtergaarden, og ved Indløbet givet Hovedreparation og Beklædning, samt repareret en Strækning af 40 Allen ud mod Strømmen paa Beklædningen. Repareret Gulvet i Garnhuset ved Heberbanen, opsat et Sprængningsapparat, samt forfærdiget 4 dobbelte Maskinstæder. Paa Baadebyggerpladsen er paa ny Pilotage og muret Fundament henflyttet et teglhængt Stuur til Opbevaring af Baadetømmer og Planker. Repareret Husarhestestalden, og ved Enden af samme opsat et Stykke Stakit, samt udført den fornødne Pilotering og Afstivning m. m. for et Stykke af Brandmurens Istandsættelse

ud mod Storrestræde. Paa Dokken opført et Materialastukke med Gulv og Brix, samt indsat en ny Blokkarm med Dør. Repareret 72 Allen Plankværk mod Brynmøllen. Proviantgaardens Plankværker istandsatte. Boret endeel Pomper, og vedligeholdt samtlige Ferskvands- og Sumpumper paa Holmen. Forfærdiget endeel Pakkasser, Stiger, Hjulbore, samt Hjul, Hækkelaster, Buesaugstillinger, Bankeloller, Mandsekrammer, Saugblokke o. a. m. Endelig foretaget en betydelig Deel mindre Reparationer paa Statens Bygninger, Broer og Bolværker.

Ved Artilleriskolen klædt med Lammestind 109 Viskere, syet 4550 Uldtois Karduser, repareret 4800 dito, forfærdiget 700 Skraasække m. m.

Ved Laboratoriet forfærdiget og istandsat 17,200 ledige Fæng-rør til Percussion, 21,200 dito med Messingpistonet, samt fyldt 9000 dito til Percussion, endeel Stjerneflugler, Patroner, Maletter, Blinkfyre, Stykgranater, Slagrør, Brandere, Fængpapirer og Stapiner til Espingoler, ladet 59 Sæt Espingoler, farvet Uldtoi til Karduser, prøvet Krud m. m.

Ved Artillerie-Takkelloftet forfærdiget endeel Canonbroge, Tallyelobere, Kuglekrandse, Canonkænger, Krandsforladninger, Gæss, Brandspandeliner, Porthurretouge, Laaseliner, Seildugspampusser, en stor Deel Stroppe og Bændler; omvulet Speile og Gæss, samt Visker-Rolber og Metal-Pompesto; forandret Indhalingsstroppe, samt repareret Broge og Tallyer m. m.

Ved Bøssemagerværkstedet forfærdiget 10 Percussionslaase og en Prøve-Niffel, repareret en stor Deel Geværer, Pistoler og Kanonlaase m. m., anløbet Gevær- og Pistolpiber, samt repareret endeel Værktsi m. m.

Ved Skurekammeret skuret og reengjort 1175 Geværer, 1696 Pistoler, 179 Canonlaase, endeel Gevær- og Pistolpiber, Percussionslaase, Haner, Skrueer, Visker, Sabler og Huggertter m. m.

Ved Kapertværkstedet forfærdiget 24 Kapertter til Canoner og 1 til Bombekanon, 2 Kapertter med Skæder, 2 marschalste og

1 Transport=Mapert til Canoner, 141 Stilholster, 95 Stilliler, 1 Canon= og 2 Gevær=Skydesiver, repareret Mapertes og 205 Haandspader.

Bed Baadebyggerværftet: forfærdiget to 30 Fods Redningsfartøier til Dampskibet Geiser og to 16 Fods Joller; fuldført det fra f. N. Manglende ved en 26 Fods Chaloupe og en 14 Fods Jolle. Repareret 2 Nordbaade, en Speilpram og en Skurpram, samt calfactoreret, beget og sværtet endeel Pramme, Barkasser, Chalouper og Joller, derhos forfærdiget og beslaaet endeel Marer.

Bed Masteværftet: forfærdiget Bougspryd til Fregatten Havfruen og en Mesan Snovmast til Corvetten Flora, Mast til en Nordbaad. Under Arbeid vare Maste og Rundholster til Dampskibet Geiser. Ligeledes forfærdiget endeel forskellige Rundholster til Skibene samt Fartøismaster, Mær, Udlæggere, Marer og Baadshagsstager.

Bed Reberbanen: Slaaet 85 trelabelslagne Louge, 25 fiirtrosfslagne og 162 tretrosfslagne Trosser, samt 29 tretrosfslagne Liigtrosser af tjærede Garn; 7 tretrosfslagne Trosser af hvide Garn; endeel Liner, Lysfing, Merling og Skibmandsgarn, slaaet 1 fiirtrosfslagen Natline af Drehuber og 343 Fabne Lynildsafledere af Kobbertraad, spundet 46,245 Kabel= og Stillinegarn, samt circa 3 Skpd. Seilgarn.

Bed Seilmagerværkstedet: Forfærdiget 39 Skibsseil til Fregatten Gefion og 4 Seil til Dampskibet Hekla, 15 til Briggen St. Croir, 9 til Skonnerten Pilen, 1 Storseil til Lystjagten Neptun og 7 til Dampskibet Geiser, fremdeles 6 Seil til 2 Kragejoller og 3 til en Lystjolle, foruden endeel Kuulseil, Solseil, Fartøis Overtæel, Maste-, Spryd-, Speil= og Pompekraver, Finkenetsklæder, Madrats=Overtæel, Presenninger, Bandslanger, Mandæler, Flag, Standere og Vimpler m. m., samt foretaget Reparationer.

Bed Billedhuggerværkstedet: Forfærdiget Galleriehætte samt Ornamenteer til Speil og Gallerier for Fregatten Nota, Ornamenteer til Gallerie og Galleriefodder for Fregatten Havfruen, samt

Reparationer paa andre Skibes Ornamenteer, støbt nye Navne af Bly for Corvetterne Galathea og Flora samt Briggen St. Thomas. Under Arbeide: Gallion, Ornamenteer og Speil til Dampskibet Geiser. Forfærdiget 13 Sæt Stemples til Stempeling af Ksietoi, m. m.

Bed Dreierværkstedet: Forfærdiget en betydelig Deel forskellige Blokke, Blokhuse, Jomfruer, Stiver, Muller, Nagler, Kloder, Knapper, Canonspeile, Cartesquebunde, Kolbe, Pompe-Sto og Emmerter, Dækspropper med videre Reparationsarbeide og Afdreining af Jern-, Metal- og Træ-Arbeide.

Bed Snedker- og Stolemagerværkstedet: Forfærdiget endeel Inventarium og Apterings-Arbeide til Fregatten Gefion, og under Arbeide: Snedkerarbeidet til Dampskibet Geiser. Reparationer foretagne ved Skibenes Apteringer. Forfærdiget 4 Sæt Bagttavler, 1000 Naketsvandsse, 30 Granat- 22 Fængerør- og 8 Espingol-Kasser, Reparationer foretaget paa Sretatens Huusbygninger.

Bed Bødkerværkstedet: Forfærdiget 270 Lønder, 55 Krudtønder, 105 Pødsse, 36 Spisebatter, 3 Vandkar, adskillige Løndebøier, Madoser, Vandspande, Svale- og Vadskeballier m. m. Foretaget forskellige Reparationer af Fadeværket.

Bed Grovsmedværkstederne og Dampmaskinen: Forandret og istandsat 7 Ankere; forfærdiget 237 Jernarme til Knæer og 127 forskellige Jernknæer, 9 Jern-Skibsbaand, samt en heel Deel andet Jernarbeide, hvoriblandt 11,665 Klinkebolte, Alt til en Vægt af circa 1088 Skpd., og noget Kobberarbeide til en Vægt af circa 59 Skpd. Betydelige Reparationer.

Bed Kleinsmedværkstedet: Forfærdiget endeel Laase, Hængsler, Skubrigler, Vinduesbeslag, Bøssinger, Boiler, Durchschlag, Forvidere, Hager, Kroge, Kramper, Kouse, Nagler, Søm, Plader, Ringe, Skruer, Skruensgler, Snirkler m. m. af Kobber og Messing, samt nogle Metalsager.

Bed Matros-Takkelloftet: Forfærdiget Nesten af den fra f. N. manglende Takkelads til Fregatten Gefion, samt Entrenæt til

Dampskibet Hekla. Reparationer. Forførdiget endeel Topjoller, Talliøbere, Stroppe og Gymnastikapparater m. m.

Ved Nyholms Bradbænk: Rishalet Briggen Ornen, aftaget og paahængt flere Skibes Noer, udtaget og indsat Master og Bøugspryd, nedtaget og paalagt Mastebætter, Topballier og Lynildsafledere m. m.

Uf Muurarbeide: Ovsørt et Tommerstuur paa Baadebyggerpladsen. Reparation ved Holmens Bygninger. Omsat Kampesteensmuren om Christiani VIIi Batterie.

Paa Nyholm er paa forskjellige Steder lagt 414 $\frac{1}{2}$ Kvadratfavne Bro, samt paa Niterøen sat 22 Steen til Underlag. Paa Gammelholm er lagt 222 Kvadratfavne Bro.

Det engelske Krigs-Dampskib Terrible.

(Uf Mec. Mag. og Naval & mil. Gaz. 1844, samt Naut. Mag. 1846, Marts og Mai).

Dampfregatten Terrible, med Maskiner paa 800 Heste^{*)},
 langt mellem Perpendikulairerne, 226 eng. Fod,
 Riøsens Længde 197 Fod,
 Største Brede 42 Fod,
 Dybde i Lasten 27 Fod.
 Skovlhjuldiameter 34 Fod,
 Cylinderdiameter 6 Fod,
 Drægtighed 1847 Tons,

løb af Stabelen Februar 1845. Dens Armatur er 20 Canoner, nemlig paa øverste Dæk paa hver Side af Bøugen 2 Stkr. 11 eng. Fod lange 56pundiger af Monks, til at skyde for og agter ud i Linie med Riøsen, paa Skæder, saa at deres Ild kan krydse hinanden og de derhos svaies rundt til Siderne; 2 andre af samme

^{*)} Uf Muudslay Sons & Field's.

Slags heelt agter af $6\frac{1}{2}$ Tons Bægt hver med Napert og Slæde, 2 Stkr. 68pundige paa hver Side, til Bomber og Kugler, som kunne trækkes for og agter efter, 9 Fod 6 inch. lange, af $5\frac{1}{2}$ Tons Bægt hver med Napert og Slæde. Paa underste Dæk, som ligeledes er heelt for og agter, ere 8 Canoner, nemlig 2 lange 56pundiger (Monks) i Bougportene, til at fyre i Retning med Kiolen og flere Graden til Siden, og 2 Canoner af samme Slags heelt agter, som kunne trykkes saaledes at de kunne forhindre den mindste Baad fra at komme ind under Agterspeilet; fremdeles 4 Stkr. 68pundiger paa Siden for Bomber og Kugler. Desuden ere der 4 mindre Canoner paa øverste Dæk, som kan bringes til hvilket som helst Sted og ogsaa føres iland i Hjukassebaadene. Fregatten bærer derhos sit underste Batteries Porte høit over Bandet.

Masineriet fødes fra 4 separate Kiedler, uafhængige af hinanden, men som ogsaa kunne forenes. Af de 4 Storstene, een til hver Kiedel, ere de 2 agterste til at lægge ned, for at man kan sætte et Naa-Storseil til. Af de 2 Krudmagaziner og 2 Granatmagaziner er eet af hver foran Masinerummet og eet agten for samme.

Fregatten kan stube 400 Tons Kul under underste Dæk, og kan endnu tage 2 til 200 Tons midtskibs paa Dækket i Sække, som Bærn mod Kugler for Masinerie og Kiedler, i en Længde af 18 feet. Den kan fremdeles indtage 1000 Mand Tropper paa andet Dæk foruden sin Besætning, som har sine Kvier forude og Officers Kulasser, Arkelie ic. agter, saa at begge Batteriedæk ere aldeles frie og klare til Batalie uden at nedtage noget Skod, og Dækket er aldeles frit, fra Chefens Kabyt til Bougen; derhos kan endnu tages 5 Stkr. 32 Fods Fartoir midtskibs. Skibet er konstrueret efter Langs forbedrede Methode at forbinde Spantetsømmerne, hvorved det er istand til at flyde uden Yderklædning. Det 75 Fod lange, 38 Fod brede og 27 Fod dybe Masinerum er prægtigt; paa Dækket, ovenover hele Masinerummet ere Høstværker og

er der isvrigt ved Luger sørget for Bys og Luft for Engineerer og Fyrfolk ic. Hver Kiedel har sin Luge, igiennem hvilken den lettelig kan tages ud for at repareres.

Hele Skibets Beføstning calculeres til £ 90,000, hvoraf de circa 40,000 £ falder paa Maskineriet.

Bed Afsløbningen brød Kiolen ifkun $\frac{1}{2}$ inch. Naar den seiler har den 3 Master, og er en virkelig Fregat i enhver Henseende. Fra Spithead til Dover gif den, med stærk Modvind og Næsefve med 2 Kiedler, en Fart af $8\frac{1}{2}$ Knob, hverken slingrende eller huggende, men roligt som i Stille. Kanonerne bleve paa eengang afspredte fra alle Dæl fra hver Stykport, baade i Bougen og i Siden, uden at man i Skibet følte mindste Rystelse, og uden at et eneste Glas revnede.

Paa en Proveseilads i afvigte Marts Maaned langs Long-Reach løb det en engelsk Miil i 5 Min. 34 Sec. eller 10 778 Miil i Timen. Knobene blev udløbet i 6 Min. 28 Sec. eller 9. 28 Knob i Timen, medens Maskinen gjorde $13\frac{1}{2}$ Omdreininger i Minutet, med 8 Fods Stempelslag. Efter Masseys Log blev Farten befundet, med og mod Strømmen, 10. 95 og 10. 9 Knob i Timen. Anmelderen i Times beretter at Maskineriet arbejdede jævnt og uden den i Dampskibe saa almindelige Rysten.

Den engelske Jern-Dampfregat Trident.

Denne Fregat er det første Jern-Dampkrigsflib i den engelske Marine der er bleven bygget efter Regjeringens Foranstaltning. Det løb af Stabelen ved Blackwall afvigte December. Dens Hoveddimensioner ere følgende:

Hele Længde	200	eng. Fod.
Længde imellem Perpendikulairerne	180	" "
Maskinrummets Længde	45	" "

Brede Midtskibs	31½ eng. Fod
Dito over Hjulasserne	52½ " "
Dybde i Lasten	18 " "
Drægtighed	900 Tons.

Dens Maskinkraft er 330 Heste; med oscillerende Cylindre og tubulaire Riedler.

Dens Armatur er to lange omdreieude Canoner med 10 inch Lob, een For og een Agter, til at skyde i Linie med Kisten, og 4 Stkr. 32pundiger paa Siden. Dens Spanter ere dobbelte, hvert Spant bestaaer af 2 Binkeljern, 4 inch brede og fra 3½ til 2½ inch tykke, naglede sammen og i een Længde fra Melingen til Kisten; i det Hele 270 Par slige dobbelte Spanter. Jernklædningen er ¾ inch tyk ved Kisten, aftagende opefter indtil ½ inch. Klædningen bestaaer af 1400 Jernplader, naglede til hinanden, til Spanterne og Kisten med 200,000 Nagler. Hver Nagle blev slaaet ind glødende, og 3 Mand og 2 Drengte vare om at faae dem bankede ind hver i sit Hul.

Vægten af dette Jernskrog er 380 Tons. Hele Vægten af Skibet med samt dets Maskinerie, Kul, Vand, Canoner og fuld Equiperung for et Togt er calculeret til 900 Tons. Øverste Vandlinie er 10¾ Fod. Letteste Vandline 6¼ Fod, hvortil svarer et Deplacement af 385 Tons.

Bekostningen af Skrog og Maskinerie anslaaes til £ 31,000.

(Anmelderen i et engelsk Blad gjør herved den Bemærkning, at, da Skibet blev paabegyndt, stod Jernet i £ 8, 10 Sh. pr. Ton, og at Prisen paa dette Materiale sidste Decbr. var steget til £ 16 pr. Ton.)

Et Par Ord om Krigsskibes Construction*).

Forfatteren begynder med at omtale den almindelige Mening, at de franske Skibe bedre have opfyldt deres Constructeurs Formaal uden alle disse Prøver og Forandringer, som deres egne have maattet undergaae, og paastaaer, at — med deres store Flaader og den ved disse Forandringer vundne Erfaring, — denne Oden af Arbeide og Udgiot maa tilskrives deres Systems Mangler og fornemmelig Mangel paa Kundskaber paa Skibsværfterne, og paa tilstrækkelig Undersøgelse af Constructeurernes Duellighed. Han anfører flere Exempler paa dette mangelfulde System, f. Ex. 10-Canon-Brig-gerne, og formener at den Forandring hvorved et 74 Canon-Skib blev en bedre Fregat end det havde været Linieskib, godtgjor et fuldkomment Feilgreb hos Constructeuren; hvorimod han finder, at Linieskibet Canopus, der er bygget for 50 Aar siden, beviser den franske Skoles Fremskridt paa den Tid. Han erklærer Anvendelsen af mangelfulde Skibe for en særdeles stor Ubehagelighed for de Officierer, der ikke formaae at faae dem ombyttede. Han mener at et af de væsentligste Punkter, hvorefter man bør bedømme et Linieskib er dets Slingerads, efterdi ved store Skibe den altfor pludselige Standsning i en saa uhyre Tommer og Canonmasses Bevægelse, bryder paa Bygningen, medens den samme Slingerads i et mindre Skib kun har en liden eller aldeles ingen sliig Virkning; naar Slingeradsen er maadelig og let, er Sigtet stadigere og bestadigede Spær mindre udsatte for Brud og for at komme ned. Han formener at der lægges altfor megen Vægt paa Seilevnen som en af de fornemste Egenstaber ved store Skibe, hvis Bevægelser aldrig ere saadanne at de udeslukkende ville afhænge af denne

*) A few words on Naval Construction by Commander A. Slade R. N. 1846.

Egenskab, eftersom de nødvendigviis maae regulere deres Fart efter daarligere Seilere; og bemærker seilighedsviis at man i Frankrig stænkter en vicsom Fyring under Bevægelsen, megen Opmærksomhed, hvortil Uttesterne assez bon tir, bon tir og très bon tir have Hensyn.

Angaaende den sidste Øvelses = Etsadres Færd, bemærker Capitain Glade, at det kun var Skibenes Seilevne der blev prøvet. Spørgsmaalet om de kunde bruge deres underste Batterikanoner i Søgang og om deres Spdygtigheds = Evner i det Hele, forblev uafgjort, skiondt langt vigtigere, thi man kan ikke for tidt mindes at Fart kun har lidet at giøre med store Søslag, for hvilke jo dog Linieskibe fornemmelig ere byggede. At begrunde deres Værd blot i deres Seilevne er et praktist Bedrag. Fremdeles, at de, paa Øvelsestogter med deres Orlogsmænd, sjelden betragte Skibenes Batailledygtighed; at mangfoldige Rapportter og Diagrammer blive indsendte angaaende 2 Skibes relative Seilevne, men at knap den mindste Interesse vises Brugten af deres underste Batterikanoner i Søgang ligesaa lidt som den Kraft der vilde gaae paa deres Master og Stænger, naar Bant og Stag skulde blive bortstudte.

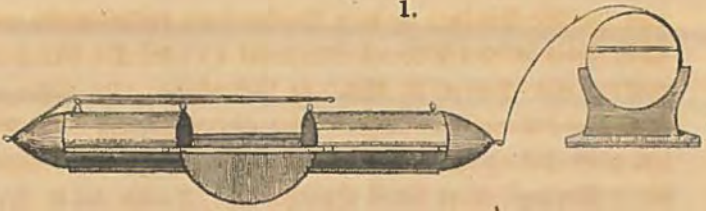
Anmelderen af Skriftet i Naut. Mag. erklærer sig enig med Forfatteren med Hensyn til den utilfredsstillende og ufuldstændige Methode der anvendes for at erfare deres Skibes relative Evner paa Beseilingsstogter. Det er ofte vanskeligt nok at komme efter om det ene Skib vandt eller ikke vandt fra et andet i Seilads alene, hvilket dog er et factist Spørgsmaal, men hvormeget vanskeligere maa det ikke være at afgiøre, om det ene Skib var mageligere end det andet, som jo er en Smags sag. Og vedbliver: Om det samme Punkt finde vi de lige modsatte Meninger. Vi have undertiden tænkt paa, om ikke 3 eller 4 Officierer kunde beordres til en vis Tid at forblive ombord paa hvert Skib det ene efter det andet, som et Slags visiterende eller omkringroende Commission; men, hvad man end foretager sig, vil dog Intet endelig afgiøres inden Officierernes Opmærksomhed bliver henvendt paa

visse specifikke Punkter, og disse Punkter blive repræsenterede ved **Tal**. Hvis saaledes Skibenes Slingerads i en vis Tid blev protocolleret med Hensyn til Antal og Udstrækning, vilde Spørgsmaalet om det ene Skib slingrede mere eller mindre end det andet i en given Tid og under de samme Omstændigheder, blive reduceret fra et Menings til et factisk Spørgsmaal. Dersom nu de flere vigtige Elementer isorveien vare ordnede i Tabeller for de forskellige mødende Tilfælde, havde man blot at udfylde Rubrikerne under Krydstogtet, og giennemgaae Tabellerne naar Togtet var forbi. Uden denne sidste, endelige Appel til Factum og Figurer, vil og maa den hele Sag forblive svævende i den samme usikre Stilling. Individuelle Jagttagerer kunne gaae for Ingenting, men man kan ikke svare for Resultatet af omfattende Giszninger.

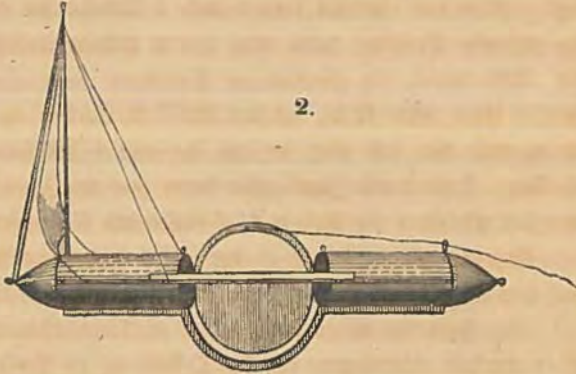
Capitain Glade mener at der ogsaa lægges for stor Vægt paa Stuvningsrum, som en Hovedegenskab ved et Linieskib.

Vor Forfatter mener fremdeles at en Commission bestaaende af en praktisk Skibbygger, en Sø-Officier og en Person af høi videnskabelig Dannelse kunde hjælpe paa de ofte frugtesløse Forsøg paa af Resultaterne af Besejlingerne med Skibe af forskellige Constructioner at uddrage visse Data for Skibbyggeriet. Han mener at den Undersøgelse som de forskellige i Forslag bragte Planer vilde blive underkastede, vilde spare Landet for Udgifterne ved mangt kostbart Experiment; at denne Commissions Bemærkninger vilde møde Opmærksomhed, og den uburdeelige Fordeel følge, at de Data, som nu i Virkeligheden ere tabte, vilde blive drøftede og classificerede. Anmelderen erklærer sig enig i meget af det Fremførte, men er ikke gunstig stemt mod Commissioner, og formener ikke at man tør vente at en Commission vil fremkomme med de Vink og Forbedringer, der ifkun udspringe fra talentfulde og industrielle Individuer, og hvilke en Commission, i Almindelighed være det sagt, ligesaalet kan forknytte som understøtte. Fremdeles har et Individ Ansvar og føler det; en Commission har intet; thi Ansvaaret følger ikke Proportionens Lov ligerviis som andre

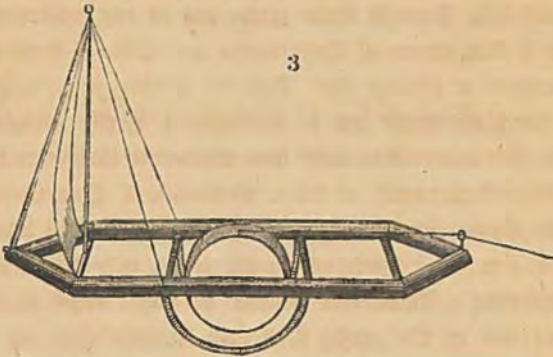
1.

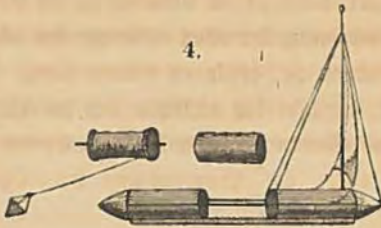
2.

3.

4.

ting. Commissioner kunne være særdeles onstelige med Hensyn til etablerede løbende Forretninger, men det skulde smerte os at see en talentfuld og virksom Mand, i Spidsen for et Anliggende, hvis heldige Resultat mere end noget andet afhænger af alle Slags Prover og Experimenter, bragt i en falsk Stilling ved en Commissions conventionelle Brug, langsomme Dverbeviisning eller onde Bæner. Fordelene ved en sliq Commission med at registrere og analysere Resultaterne af Prover, vilde imidlertid være ubestridelige.

Angaaende Skruerpropelleren bemærker Captain Glade at dens Popularitet er utidig eftersom det aldeles ikke er afgjort om Dampskibenes nærværende Form er bekvem for denne Fremdrivningsmaade, og der vil blive kostbare Forandringer at gjøre om det skulde glippe: Og virkelig synes ogsaa en væsentlig Forstikkelighed i Constructionen næsten nødvendig, naar der tages Hensyn paa at ved Skotshjul den bevægende Kraft bliver anvendt paa Skibet over Vandet, ved Skruen derimod under samme.

Ortons Redningsbøie (Bindebøie).

(Naut. Mag. Mai 1846.)

De væsentligste Bestanddele af denne Bøie ere et flydende Ledgemed, en Binde med en Line og en Mast med et Fængerør i Toppen; og Hensigten dermed er: 1) at vedligeholde en stadig Forbindelse mellem Skibet og Bøien, saa at man i Søen kan tage en Mand op, der er falden overbord, uden at sætte en Baad ud; 2) Skyndsomst at aabne Communication imellem et strandet Skib og Strandbredden, og 3) at bringe et vist Antal Folk iland paa eengang ved at give Bøien Form af en Hængesøie.

Fig. 1.*) Ved Naabet „en Mand overbord,“ trykker man paa en

*) See medfølgende Tegning.

Fjeder, og Boien, — som hænger agter paa Skibet med Masten nede og Binden paa Skibets Hytte, — falder da ned i Skibets Ristvand; under Faldet reiser Masten sig ved en Fjeder, og antænder Fængsrøret. Alt som Skibet gaaer fort løber Linen af Binden, og Boien bliver saaledes liggende paa samme Sted hvor den faldt ned, om end Skibet gaaer fort og uagtet den staaer i Forbindelse med det. Naar man nu seer at Manden er sluppen i Boien eller klynger sig til den, trækker man Boien til Skibet ved Linen og op med den.

Fig. 2. Skal Boien bringe en Line iland fra et strandet Skib, forsynes Masten med et Seil, og anbringes Binden med Linen inde i Boien. Enden af Linen gives fast paa Dækket; Boien, der sættes i Vandet tilse, maa gaae ad Landet til; og man stikker nu paa Linen altsom den gaaer fort. Er Linen naaet til Land, bliver den benyttet, ligesom Rakettlinien*) til at udsende en Tross.

Fig. 3. For at kunne føre flere Personer paa een Gang iland fra Braget, tager man, naar Boien er naaet til Land, Mast, Seil og Binde bort, saa at blot den flydende Boie er tilbage, og bringes denne nu ved Linen langs med Trossen til Skibet, og 5 à 6 af Mandskabet kunne krybe ind med Armene om Cylinderne, og blive bragte iland med Bryftet over Vandet; Syge, Saarede, Qvinder og Børn kunne bindes fast dertil og sendes iland under et Par dygtige Matrosers Beskyttelse, og det med langt mere Sandsynlighed for at blive reddede end nu.

Fig. 4 viser en Boie for Skibe der ikke kunne bære en saadan agter, og hvilken er saa handelig at den kan staves bort til den skal bruges.

Boierne ere dannede af hule Metalcylindre afdeelte indeni i mangfoldige Rum, og Linen er gjort flydende for at den hverken skal trække Boien ned efter sig ved at synke eller skamfiles ved Strandbredden. Bekostningen er ringe, Barigheden stor og Boierne let at reparere.

*) See Nyt Archiv for Søvesent, 2den Række, Pag. 59.

Apparatet er forsynet med 2 dybe Kiøle med Nøstværk forneden.

Disse Boier yde den Overbordsaldne større Sikkerhed end de sædvanlige, naar han først har naaet ind i den, da han ikke behøver at klynge sig dertil, og ei kan sluges af Haier; ved den kan tilveiebringes Communication imellem et strandet Skib og et ubeboet Land, da et Par Mand kan flyde iland med den og hvilke da kunne lægge Masten ned saa at Folkene ombord kunne trække den tilbage til Skibet, og saaledes fremdeles.

Barkskibet Lætitias Skibbrud.

Lætitia forlod Mauritius Lørdagen den 13de Septbr. f. N. for at gaae til Calcutta, og satte Coursen N. B. Søndag Nat var det Bygeveir, og første Styrmand, der havde Morgenvagten, gik ikke fra Lubartfiden noie vogtende paa Bygerne, da Veiret saae truende ud. Omtrent Kl. 5½ bemærkede anden Styrmand en Krusning i Bandedet og meente at Vinden vilde slaae om, og næsten i samme Dieblid stødte Skibet paa Klipperne, paa Frigate Giland, en lav Sandgrund af en Qvartmiils Størrelse, 16° 33' S. Br. og 59° 30' Ø. L., en Deel af Carados Gruppen, med en 8 Knobs Fart. Seilene bleve nu bakkede og Alt forsøgt for at faae Skibet af, men forgiebes. Lugerne bleve aabnede for at lette Skibet, og Lascarerne beordrede ned i Lasten men disse havde aldeles tabt deres Samling og klyngede sig til Melingen paakaldende Ali, og vilde ikke røre en Haand til Medning. En forfærdelig Sø stod over Skibet, slog Cutteren istykker og stykkede den bort med samt Hønselusene. Man prøvede atter paa at faae Lascarerne til at hjælpe med at faae Storbaaden ud, men forgiebes.

Ulykkeligviis vare alle Provisioner i Lasten og paa Banierne,

og Søen, der nu slog over Skibet og styrtede strømmeviis ned giennem Eugerne, gjorde det umuligt at faae Noget op. Den anden Cutter blev sat ud, og anden Styrmand med 2 Matroser kom i den for at føre en Trossse iland, hvilket da ogsaa lykkedes, skiondt Baaden blev stødt læf. Cutteren blev nu halet ombord igien, og nogle Lascarer kom i den, synkefærdig som den var, men den blev kastet saa voldsomt mod Stranden med Bredsiden at den blev ganske ubrugelig. Storbaaden blev ogsaa slaaet istykker paa Dækket og skyllet overbord, saa at de nu blot havde Trossen at stole paa ved Hjælp af hvilken de ogsaa Alle kom iland med Undtagelse af Capitainen, første Styrmand, Tømmermanden, Proviantskriveren og 6 Lascarer. Medens Capitainen var isærd med at redde en Kasse med Sølvpenge, sit Chronometer og nogle Papirer som vare i hans Kabyt, brast Louget, hvorved de vare i Forbindelse med Landet. Søen brød over Dækket med saadan Magt, at Alt blev skyllet bort, og Havet svømmede med levende Kreaturer, hvoraf man paa Stranden kun fik ferskt et Faar, en And og en Gaa. De som vare blevne tilbage paa Braget besluttede at vente til Skibet skiltes ad og da naae til Kysten ved hvad de kunde faae fat paa. Skibet faldt nu over ud ad Søen til, og Capitainen befalede Tømmermanden at kappe Luvtakkelagen, som han gjorde, hvorefter da Masterne sieblikkelig gik overbord, men hvilket kun paa skyndte Skibets Odelæggelse, da de faldt ud ad Søen til, og af Brændingen atter bleve stødt ind mod Skibet.

Da Folkenes Stilling paa Braget stedse blev meer og meer kritisk besluttede Capitainen Kl. 4 om Eftermiddagen at gjøre et Forsøg paa at naae til Land, og tog et Neb med sig for at gjøre de øvrige Tilbageblevne det lettere at slippe fra Braget. Men — inden han endnu var kommen halvveis, forsagede Kræfterne ham, krampeagtig greb han fat i et Stykke af Braget, og Tilskuerne saae ham pludselig give Slip, hans Hoved og Been sank, men Nyggen forblev over Vandet, og i denne Stilling blev han atter trukket hen til Skibet, men Livet havde forladt ham, Natten nærmede sig nu, og de der vare paa Stranden krøb sammen under Tælte af sønder-

revne Seil og Bambusstokke som var drevet iland. Om Morgenen var Dækket aldeles brudt op og Alt i Lasten slaaet istykker af Brændingen, der ved hver Tynning brød og vred Skibet forfærdeligt. Kl. 3 svaiede Braget rundt og drev tæt ind mod Kyften, saa at de Tilbageblevne nu uden Banskeligbed kunde naae iland.

Den, hvorpaa de befandt sig, var omtrent 12 Fod over høieste Vandstand, med regelmæssig Ebbe og Flodtid og fuldbevoret med Smaabusse, hvoriblandt nogle bare Bær der lignede Calcutta Stikelsbær. De fandt ogsaa et Slags Brede*), men hvad der var meget vigtigere, de traf en Kilde med meget godt Vand og dertil en uhyre Mængde Eg og Sv-Fugle. I Dagens Løb fiske de nogle saa Sager op fra Braget, men intet Spiseligt, med Undtagelse af 2 Stykker saltet Kød, og Intet der kunde hjælpe dem til hvad de nu mest savnede — Ild. De fik en Stang reist med en nedadhængende Gios som et Modsignal, for det Tilfælde at noget Skib skulde passere. De indrettede sig under Teltene saa godt de kunde, og fik redt et taaleligt Leie af Seilstumper, Sække og Presendinger. De fandt mange fortræffelige Østers paa Klipperne, og maatte iøvrigt spise deres Fugle raae, efter at have trukket Skindet af dem og tørret dem i Solen. Forgieves forsogte de at slaffe sig Ild ved Gnidning, om de endog undertiden kunde faae Træet ganske sort og bringe det til at ryge. Den 3die Dag faldt Bagbordside af Skibet, saa der nu Intet mere var tilbage. Det ferske Vand begyndte at mindske, men ved at grave lidt dybere, fik de igien Vand i Overflod. De gik nu iværk med at bygge en Flaade, men blot Europæerne hjalp til, da Lascarerne forbleve aldeles ubirksomme. Fuglene tog betydeligt af, men de fik dog altid nok, fuldt op af Eg og en heel Deel Østers.

Den 21de September passerede en Brig saa nær, at de kunde see Skroget; men deres Haab svandt, da de saae den ved-

*) Et Vegetabil.

blibe sin Cours*). Ved at see den saa nær, havde de allerede gjort alle Tilberedelser til at forlade deres sorgelige Opholdssted. — De gave sig nu atter til at arbejde paa deres Flaade, og vilde troge, at man skulde lade den drive bort med et Brev i en Flaske bundet til Masten for om den kunde støde paa et eller andet Skib, medens Andre foretrak at proviantere den og gaae med den i det Haab at naae den nordlige Deel af Madagascar. Den 20. Sept. saae de en Bark passere, og 12 Mand gif da bort med Flaaden i det Haab enten at naae Barken, eller tiltrække sig dens Opmærksomhed. Men al! atter skulde deres Forventning stufes, og dertil bleve de Ulykkelige paa Flaaden revne bort af Strømmen, utvivlsom til et elendigt, pinefuldt Endeligt**). De 2 følgende Dage blev deres Haab atter vakt ved 2 forbiseilende Barkskibe; men de atter skuffede Forventninger bragte dem nu næsten til Fortvivlelse. De gif imidlertid iværk med at bygge nok en Flaade, og vare færdige dermed den 22de October. Den 27de Octbr. fandt en af Lascarerne til deres store Glæde Lindsen af en Kilkert, hvormed de da kunde faae Ild tændt og deres Mad kogt. Den 8de Novbr. passerede et Dampskib saa tæt forbi, at de kunde sfielne Skorstenen der ombord, men atter var deres Haab bleven vækket forgieves, da det vedblev sin Cours, og de saae ikke længer noget til det.

Den 12te Novbr. fandt en stor Tumult Sted mellem Lascarerne, som, hvor utroligt det end synes, havde bestjaalet hinanden, og Opdagelsen af Tyverierne gav Anledning til stor Alarm. — Sommermanden prøvede nu paa at faae Baaden repareret. — Den

*) Flagstangen er bleven seet fra et forbiseilende Skib, der havde forladt Mauritius et Par Dage efter Lætitia, ja man vil endog ombord have bemærket Noget lignende et Brag; men Skibsføreren kom ulykkeligvis til det Resultat at det maatte være Sælhundejagere paa deres Jagt, og fortsatte sin Cours.

***) Den 9de Octbr. blev Flaaden truffen af det franske Skib Atalanta med 3 Lascarer; de øvrige Lascarer vare døde og det kort før Atalanta traf Flaaden. Efterretningen herom kom først til Mauritius meget længe efter.

13de Novbr. slap Fuglerøggene op. — Den 15de saae de en Skonnert til Luvart af Den, og satte Baaden ud i det Haab at naae til den, men formaaede ikke stevne den svære Sv, og maatte vende tilbage. Skibet blev imidlertid liggende næsten paa samme Sted, og Dagen efter gjorde de nok et Forsøg, som de efter 2 Timers svært Arbeide imidlertid bleve nødte til ogsaa at opgive. Baaden var saa læf at det var neppe at 2 Mand kunde holde den flydende ved Øsning. Til deres store Trost forblev imidlertid Skibet liggende, og d. 18de omtrent Kl. 8 om Morgenen opdagede de til deres usigelige Glæde en Baad komme roende ind ad Landet til. Den landede, og Styrmanden blev ført ombord til Capitain Barois, Skonnerten Eliza Jane fra Mauritius, der modtog ham paa det Bedste. Saa tidligt som muligt bleve de øvrige førte ombord og bragte til Mauritius, hvor de ankom den 25de. 59 Mand ialt.

Den „amerikanske Djævel“ eller Damp-Udgravnings-Maskine og Damp-Pæle-Kambuk, begge inventerede af Mr. Otis.

(Hull Advertiser.)

Den „amerikanske Djævel“ er bleven bragt til Hull for at udgrave Victoria Dock der. Dens Opfinder er Mr. Otis i Ny-York, og er Opfindelsen patenteret paa 11 Aar, dateret for 8 Aar siden, og har været i udbredt Brug i Amerika. Hvilket Alt ligeledes gielder om samme Mands Damp-Kambuk.

En suffisant, meget lav Egetræsflade omtrent 8 Fod bred og 12 Fod lang danner Grundlaget, og er bleven gjort til en Blok-vogn ved at anbringe Axer og Hjul under den, indrettede til at kunne bevæge sig hen ad en Jernbane. Paa denne Flade er opstillet en portativ Hvitryks-Dampmaskine, som i nærværende

Tilfælde er paa 16 Heste, og arbejder med et Tryk af 90 Pd. pr. Kvadrat inch. Dette Maskineri er beskyttet mod Veirliget ved et Træskuur ligeledes opreist paa Grundsladen. Alt hvad Maskinen har at udrette, er at dreie et Svinghjul og bevæge en Kran hvis Stativ ligeledes er opreist paa Grundsladen og saa nær Riedlen som muligt. Fra Kranens yderste Spidse gaaer en firkantet Træspand ned, belagt med stærke Baand og saa stor at den kan rumme $1\frac{1}{2}$ Ton Jord. Spanden er forset med stærke Jernstaver af hvilke 6 paa den Side, der vender udad, staae op over Spanden, som Tænder eller Huggetænder omtrent 10 inch lange, 4 inch tykke og 6 inch fra hinanden. Til Bunden af Spanden gaaer en Riede ned fra Kranen, der forhindrer Spanden fra at synke nedenfor et vist Punkt, ved hvilket da Spanden gaaer over, og denne Damp-Elephant sænker sine Huggertter, og, efterat Hjulrænderne ere bragte i en saadan Stilling at de have bragt Svinghjulet til at virke paa Bøfteliæden, løfter Mester "Djævel" langsomt sit Hoved, Huggertænderne bore sig ned i Jorden og vælter den ind i Spanden, der nu kommer fyldt op. Uhyret dreier derefter sit Hoved, (som kan stee til begge Sider), og holder Spanden svævende over Jordvognen, paa den ene Jernbanelinie (der er nemlig 2 parallele med hinanden); der bliver trukket i en Snor, hvorved 2 Bolte fare ud, Spandens Faldvær gaaer ned, og den udlader sit Indhold i Vognen.

So slike Damp-Elephantens Mundsfulde fylde en Jordvogn. Hver Cubicyard Jord veier 28 Centiv. Maskinen udgraver og borttager ved hvert Slag $1\frac{1}{4}$ Cubicyard; med 2 Slag læsfer den saaledes 70 Centner eller $3\frac{1}{2}$ Tons i Jordvognen, og forleden Dag, fortæller Anmelderen, besørgede den saaledes 200 Vogne og skal kunne bringe det til 300 Vogne*); den begynder sit Arbeide nedenfra. Maskinen fordrer 2 Ingenierer og 3 Mand for at passe Kranen og de 2

*) En anden af Patenthaverens Maskiner har i een Dag udgravet 1000 Cubicyards.

Sæt Bogne, og ere disse istand til at fylde 300 Bogne, som ellers ikke 40 Mand kunne besørge paa een Dag. Een Mand kan nemlig knap fylde 7 Bogne om Dagen. Subpatenthaverne Hunting-ton & Comp. i Hull ere Opfinderens Agenter, og ere tillige Agen-ter for Mr. Otis' Patent Damp-Pæle-Rambul.

Pæle-Rambullen gjør 120 Slag i Minutet, og kan nedramme 6 Pæle uden at flyttes.*) Den flyttes langs hen ad de Bjelker den har nedrammet. Naar Pælene ere neddrevne til en tilstrækkelig Dybde, skærer den Hovederne af og gjør dem glatte og lige hvie. Da i Maret 1816 Indløbet til den gamle

*) Om Nasmyth's Damp-Patent-Rambul der i f. X. blev be-nyttet ved Anlægget af Dæmningen ved Devonport, beretter Mec. Magaz. for August 1845, at ved det første Forsøg med en Deel af Maskinen drev den en Pæl 14 eng. Tom. i Kvadrat og 18 eng. Fod lang 15 Fod ned i Grunden med 20 Slag af Bukkeslaget, medens Maskinen gjorde 70 Slag i Minutet; Grunden var haard feig Leerbund. Hele Operationen, fra Bjelken flyder ved Siden af Stilladsset indtil den er neddrevet i Skiferlagets solide Grundlag, medtager kun $4\frac{1}{2}$ Minuter. Det store Stillads, som bærer Mas-kinen, Kibbel, Arbeidere og alt fornødent Tilbehør, bevæger sig ad sin Jernbane som en Skubkarre og berhos en Bjelke-Diameter frem efterhaanden som den udretter sit Arbeide. Maskinen tager Bjelken op af Vandet, løfter den høit op iveiret, sænker den ned paa den bestemte Plads, bedækker den derefter med den store Hætte der føl-ger med, eftersom den synker ned i Grunden, og nu gaaer Bukkeslaget paa Hovedet af den gjørende 70 Hop i Minutet. Intet kan bedre bevise denne Inventions Princip's Fortrin - at virke med en tung Vægt med liden Hurtighed fremfor det gamles - ved en let Vægt med stor Hurtighed - end Bjelkehovedernes Tilstand under de forskellige Processer. En 56 Fod lang Bjelke, drev ned af et 12 Centweight svart Rambulle-Slag fra en stor Høide, som kun gjorde eet Slag i 5 Minuter, og som behøvede 20 Timer for at ramme den ned, fandtes til Gr. saa splintret og kløvet paa Hovedet, at den maatte gives et nyt, og det uagtet det var belagt med en Jernring, medens derimod en anden 66 Fod lang Bjelke uden Jernring, men nedram-met med en 50 Centweight svart Hammer og kun 3 Fods Slag-længde med 70 Slag i Minutet, beholdt sit Hoved aldeles ubeskadiget.

Doek i Hull undergik Reparation, blev al Jorden udgravet med Haandspader og ført bort i Skubkarrer. Vælene bleve ligeledes neddrevne med Haandkraft, og udfordredes omtrent 12 Mand til at arbejde med een Rambul, der kun gjorde eet hoiest to Slag i Minutet. I 1829 blev Udgravningen ved Junction-Doek ogsaa besørget ved Haandkraft, men Jorden bortført ved Hestekraft. Een Dampmaskine blev anvendt til at pumpe Vandet ud, men Vælene bleve nedrammede ved Haandkraft og en Hestemølle anvendt for at ælte Leret. Ved Railway Doek, som nu næsten er færdig, er Jorden bleven opgravet alene med Spader, og Jorden bortført deels ved Hestekraft og deels ved en fast Dampmaskine. Al Cementen er bleven ættet ved Dampkraft med en blot dertil opført Dampmaskine. Ved Victoria-Doek vil inden kort Tid komme 10 Dampmaskiner igang under Arbeidet, hvoraf de 4 ville blive bevægelige, nemlig 2 Udgravere og 2 Rambulke, fremdeles en fast Maskine for at trække Jordvognene op, 2 andre Maskiner for Udgravning og for at trække Jordvognene op og 3 for at ælte Cementen og Leret og løfte svære Bægte.

Otis' Dampudgravnings-Maskine var klar til sit Arbeide den 18de Decbr. sidstleden, begyndte at arbejde den 4de Febr. d. N., men har først i afvigte April kunnet tage rigtig fat.

Den electricke Telegraph i England og Nord-Amerika.

(Athenæum, 1845.)

Den electricke Telegraph paa den sydvæstlige Jernbane har — foruden de for en electricke Telegraph sædvanlige Functioner for Jernbanen, nemlig at meddele Ordres og Efterretninger langs Linien ifølge Directeurernes og Bestyrernes Instructioner, — tillige den at

beførge Communicationen imellem Admiralitetet i London og Marine-*Establisementet* i Portsmouth, hvisaarsag Linien formodentlig vil begynde i Admiralitetsbygningen i Whitehall og ende i den commanderende Officiers Bærelser i Portsmouth, og formener man at en lignende Communicationslinie snart vil komme istand med Arsenallet i Plymouth. Syd-Wales-Linien vil ogsaa kunne føre Linien til Milford et andet af Skibsværsterne, og da vil Ordreer paa hvilkensomhelst Tid, med Tankens Hurtighed, fra Hovedkvarteret werde sendt til Landets store Stationer, og derfra igien til andre, og Meddelelser gjorte fra dem til Hovedkvarteret, og det med større Hurtighed end tidligere fra Collegiesalen til Secretairen i det tilstødende Bærelse. Den Energie, Dette i vigtige Diebliske vil bringe i enhver af Tjenestens Grene, vil kunne være af uberegnelig Indflydelse for Landet: Skibs-Værster og Sø-Arsenaler ville da ligesom være forflyttede fra deres fjerne Afstand ind i Collegiesalen i Whitehall. Endelig vil Publikum, imod en meget lille Riendelse, kunne benytte dette Communicationsmiddel i Jernbanebureauet. Jeg har benyttet dette Middel et Kvarteerstid, siger Anmelderen i Athenæum Marts 1845. — I afvigte Decbr. var Telegraphen i fuld Gang mellem Fleetwood og Kirham, og vil snart være i Anvendelse paa hele Linien til Pifton.

Ved denne sydbestlige Jernbane er et hidtil uafgjort Punkt bleven bestemt. Det var nemlig tvivlsomt, hvorvidt Veirlyget vilde have hemmende Indflydelse paa den electricke Strøm. Efter de Erfaringer man under altslags Veirlyg har gjort, har man fundet, at i smukt Veir Strømmens Kraft ikke mærkeligt svækkedes endog giennem en Afstand af 88 eng. Mile, det vil sige, den frembragte Betegnelse er næsten ligesaa stærk ved den yderste Ende, som ved den hvorfra Signalet blev udsendt — Forringelsen ikke over 5—10 pCt. i smukt Veir. For at komme efter denne Forstiel har Mr. Wheatstone benyttet et lille volta-metriske Apparat med en findrig Modification af det almindelige Vanddecompositions-Apparat, hvorved dette blev endnu mere følsomt. Ved Hjælp af dette Apparat

har man erfaret, at det største Tab igiennem en Afstand af 2 Gange 88, eller 176 Mile, under de værste Omstændigheder, er 50 pCt. Naar man altsaa benytter den dobbelte Kraft, der er fornøden under de gunstigste Omstændigheder, vil, efter hans Mening, Telegraphens fuldkomneste Virksomhed være sikret. *)

Birerne der communicere fra den ene til den anden Ende paa bemeldte sydvestlige Jernbanelinie i England ere ikke længer indsluttede i et bedækket Jernrør, men ligge aabenlyst for Alles Øine. Overalt langs Jernbanen ere Stænger opreiste med lige Mellemrum, der hæve sig op høiere end Bogtogene, og hen over Toppen af disse Stænger ere da Birerne hængte paa lignende Maade som ved en almindelig Metaltraads Indhængning. Saaledes ligger det Hele aabenlyst og tilgængeligt, saa at, om Noget skulde geraade i Ullave, det øieblikkelig kan opdages og repareres. Birerne gaar, ved

*) Allerede i 1844 har en electrisk Telegraph været i Gang i Nordamerika imellem Baltimore og Washington i en Afstand af 40 eng. Mil, med de meest glimrende Resultater. I afdvige Efteraar 1845 have Forsøg været anstillede med at forplante Electriciteten tværs igiennem Vandet, fra den ene Flodbred til den anden, uden anden Ledet end Vandet selv, hvilke Forsøg ere bleve kronede med det heldigste Udfald, over den 1 Mil brede Susquehannah-Strøm ved Havre de Grace. I den Sommeren 1846 vil magnetiske Telegrapher sætte Ny-York i Forbindelse med Buffalo, Boston og Washington samt alle mellemliggende Punkter. — I Kar har den engelske og den franske Regiering givet Tilladelse til 2 Personer at udføre et af dem indgivet Project angaaende Nedlæggelsen af en submarin Telegraph imellem begge Rigers Kyster, nemlig fra Cap Grisnez eller Cap Blancnez paa den franske Side til South Foreland paa den engelske, hvor den største Dybde er 37 Favne med jevn opadgaende Skraaning til begge Sider; og har det engelske Admiralitet derhos givet dem Tilladelse til ligeledes at nedlægge en submarin Telegraph imellem Dublin og Holyhead, hvilken Linie derfra skal gaar til Liverpool og London. Linien tværs over den engelske Canal ventedes allerede i Sommer at kunne være i Virksomhed, og var Hensigten at fortsætte den telegraphiske Linie fra Kysten til Paris og derfra til Marseille. I Tilfælde af et heldigt Resultat er det den franske Regierings Agt at indrette en lignende Communicationslinie mellem Marseille og Algier.

Stængerne, igiennem Porcelainsvine for Insulationens Skyld, og ere bedækkede med Zink for at forhindre Corrosion.

Man har to Maader at communicere Ordene paa fra den ene Ende til den anden.

Ved den ene benytter man 2 Virer der ere uafhængige af hinanden og som give Signalerne ved at virke hver paa sin Naal. 2 Naale betegne alle Alphabetets Bogstaver. Opsynsmanden staaer foran en Plade, der ligner en Uhrskive, hvorpaa man bemærker 2 Visere, der vise op og ned naar den electriske Strøm indvirker paa dem. Naar han vil have at Instrumentet skal arbejde, dreier han et Haandgreb tilhøire, hvorved en Metalsnor paa høire Side sættes i Forbindelse med den positive Side af et Batterie og bevæger derved Naalen tilhøire, og saa saare han bemærker denne Bevægelse bringer han diebliffelig Haandgrebet tilbage i sin tidligere Stilling; Indvirkningen horer nu op; efterat Naalen har gjort en Svingning tilhøire, hænger den vertikalt som i Begyndelsen. Han har nu gjort eet Signal, thi den Snor, som han bragte i Forbindelse med Batteriet ved denne Ende, ender ligeledes i en Snor paa høire Side af en Naal i den anden Ende af Communicationslinien, og bringer den til at vige til Siden i samme Diebliff denne Wigen tilside foregaaer ved denne. Operateuren hist har altsaa tydeligt bemærket hvad Oparateuren her har foretaget sig. Saaledes kan eet Bogstav betegnes og fremdeles alle Alphabetets Bogstaver ved Svingninger til høire og venstre med den ene og med den anden Naal, med begge Naalene paa eengang, og med 2 og flere Svingninger efter hinanden med hver enkelt og med begge Naalene paa eengang, og tilhøire og tilvenstre.

En anden Methode er inventeret af Mr. Wheatstone ved en meget findrig Combination. Alle Alphabetets Bogstaver ere indgraverede rundt om et cirkulært Hjul. Naar man vil communicere, behøver man kun at bringe hvilket som helst Bogstav omkring til et bestemt Punkt, og det viser sig diebliffelig for Læseren ved den anden Ende af Communicationslinien. Denne Methode seer yderst simpel ud, og kan udøves af den-Samtalende selv uden Tredie-

mands Mellemkomst, men Mecanismen er imidlertid altfor compliceret til at kunne forstaaes ved den blotte Beskrivelse.

Anmelderen i det engelske Tidskrift tilfoier, at Opfinderne ere iblandt de faa der hofte klingende Bederlag for deres videnskabelige Forskninger. Regjeringen har nemlig tilstaaet 1500 £ aarlig for den sydvestlige Telegraph, der er bleven oprettet til Brug for Jernbane-Gieren og Opfinderne i Forening.*)

Opfinderen af en electrisk Telegraph, M. Dujardin, har ved et Møde i Videnskabernes Selskab i Paris s. N. proponeret, at Locomotivet, som det passerer visse Punkter paa Jernbanen, skal berøre en Fjeder, der staaer i Forbindelse med Biren, og saaledes communicere med Biseren paa Stationen ved visse iforveien aftalte Tegn, og derved noie angive det Sted, paa hvilket Toget befinder sig paa Banen.

Wylam's Patent-Brændsel, patenteret 22. Juni 1843, paa Marchal Brüssels Regne.

(Mec. Mag. Marts 1844.)

Grants Patent-Brændsel fourneres ikke længer til den engelske Marine. Coole's er ikke heller fundet tilfredsstillende. Et senere, Wylam's Patent-Brændsel, giver 25% større Hede end naturlige Kul, indtager med samme Vægt kun det halve Rum og efterlader kun $\frac{1}{80}$ Residuum pr. Pd., da det kunstige Kul ikkun er sammensat af reent brændbare Ingredientser; det brænder med stærk Flamme, affætter en lettere Røg, og er aldeles frit for ube-

*) I en Rapport til de Forenede Staters Finants-Secretair angaaende ovennævnte imellem Baltimore og Washington oprettede electriske Telegraph, calculeres Bekostningen derved til 460 Dollars pr. Mill.

bagelig Lugt; derhos er det saa eensartet, compact og haardt at det ikke brækker under Stuvningen; derhos brænder det til det Sidste uden at flyde.

Fabrikationsmaaden er følgende:

Først tilveiebringes en kunstig Composition (der siden benyttes som Basis for Dannelsen af Kullet) enten af Smaakul eller Kulstøv og Tjære eller Beeg, eller af Tørv og Tjære eller Beeg paa følgende Maade:

Naar Compositionen er Smaakul eller Kulstøv og Tjære eller Beeg, blandes disse Stoffer sammen, ligemeget af hvert (og foretrakkes Gastjære ved Destillation af Kul), og ophebes derefter stærkt indtil Kulpartiklerne ere blevne fuldkommen amalgamerede med Tjæren eller Beegen (efter omtrent 1 Times Forløb). Derefter øses Blandingen ud paa en kold Flade, som iforveien er bleven bestrøet med Kulstøv for at forhindre Bedklæbning, og lader man den blive kold, hvorefter den males fin til videre Brug.

Er Compositionen Tørv og Tjære eller Beeg, tages 50 Dele Tørv som den kommer fra Mosen, hvorpaa den renses for den største Deel af den Fugtighed, den indeholder, enten ved Tryk eller Fordampning, derefter tilsættes en lige Vægt Tjære eller Beeg, og blandes sammen, hvorpaa man lader det staae 2 til 3 Timer og kommer det derefter i en Kiedel hvor det koger i circa 3 Timer, hvorefter Tørven er aldeles opløst i Tjæren eller Beegen. Blandingen lader man derefter blive kold som ovenfor beskrevet, og naar den er bleven kold males den fin ligesom ovenfor sagt.

Man udbreder 85 til 92 Dele Smaakul eller Kulstøv paa en heed Plade eller kommes i en Kiedel eller andet passende Kar, hvor de ere udsatte for en stærk Hede, af og til kommes derefter fra 8 til 15 Dele af de ovennævnte kunstige Compositioner deri, og røres godt om indtil en fuldkommen Amalgamation er indtraadt (omtrent efter et Kvarteerstid Forløb). Substanten har nu faaet en Consistens som Leer. Medens den endnu er heed kommes den i Former hvor den bliver stærkt sammentrykket enten

ved en hydraulisk Presse eller paa anden Maade. Formerne sættes derefter tilside for at affisles, og naar det er skeet tages Kulblokkene ud. Det iagttages, at naar Smaakullene eller Kulstøvet er meget bitumineust tilsættes nogen tør Torv enten i Smaastykker eller malet fiint.

Efter Smaakullenes eller Kulstøvet's magre eller fede Qvalitet tilsættes fra 10—15 pCt. af ovennævnte kunstige Composition.

Ved Hjælp af samme Composition tilberedes Brændsel af tørret Torv eller Residuum fra Garverierne eller anden vegetabilsk Substant, der har samme brændbare Egenstaber; der tages nemlig deraf 60 Dele der males fiint, tilsættes derefter 25 Dele Smaakul og 15 Dele pulveriseret Compositionsblending, helst den af Kul og Tjære, og derefter gaaes frem ligesom ovenfor beskrevet med Kullene.

Tyne-Kul-Compagnie har anstillet de meest tilfredsstillende Forsøg med dette kunstige Brændsel.

Noget om Skruen anvendt til Fremdrivning af Dampskibe.

(Meddeelt af Premierlieutenant N. E. Tuxen.)

Den Idee, at anvende Skruen til at fremdrive Dampskibe, er næsten samtidig med Dampkraftens heldige Indførelse paa Skibe; men medens den i Dampskibenes Udviklingshistorie kun alt imellem gjorde sig gjældende, deels som Forsøg i det Smaa, deels som blot Tanke-Experiment, var det forbeholdt den utrættelige Mr. Smith i England, at hæve den til practisk Virkelighed i Europa, ved de Forsøg der ved hans Bestræbelser anstilledes 1840 med Dampskibet Archimedes paa 80 Hestes Kraft. Disse Forsøg beviste uomtvistelig at man med en Skruer var istand til at drive et

Dampskib frem, med samme Hastighed som da var almindelig for Skibe med Sidehjul, og tilsyneladende uden større Tab af Kraft; og paa Grund af de store Fordele som Anvendelse af Skruen i flere Henseender lovede fremfor Hjulene, havde de til Folge at saavel Regjeringen som Private henvendte deres Opmærksomhed særdeles paa denne Fremdrivningsmaade, baade i England og Frankrig. Den engelske Regjering anskaffede Skru=Dampskibet Dwarf paa 90 Hestes Kraft, byggede Mattler paa 200 og Fairy paa 120 Hestes Kraft, samt indrettede det ældre Dampskib Phoenix paa 220 Hestes Kraft til Maskinerie med Skru; endelig anbragtes Maskiner af 300 Hestes Kraft i en Seil-Fregat Amphion paa 36 Kanoner, ligesom Skibene Erebus og Terror, der i 1845 gik paa en Nord-Polar-Expedition, forsynedes med auxiliaire Maskiner og Skru. Af Private byggedes flere større og mindre Skibe med Skru, der deels vare fuldstændige Dampskibe, deels kun havde auxiliair Dampkraft; blandt disse Skibe fortjene især Great Northern paa 300 og Great Britain paa 1000 Hestes Kraft at udhæves. De mærkeligste Skru-Dampskibe, der byggedes i Frankrig, vare, for Regjeringens Regning, Napoleon paa 120 Hestes Kraft, Chaptal paa 220, og af Private, La Bretagne; endelig er en Fregat La Pomone givet Maskiner paa 220 Hestes Kraft.

Endnu tidligere end Mr. Smith ved sine heldige Forsøg havde vidst at henlede den almindelige Opmærksomhed paa Skruen, var det lykkedes en anden Mand i England at opnaae practisk gyldige Resultater, men da han ei formaaede at vinde den engelske Regjering's Interesse for Sagen, førte han sin Opfindelse til Amerika, hvor den snart vorede kraftig frem, i denne for det Nye og Nyttige saa modtagelige Jordbund. Denne Mand var Svenskeren Capitain Ericsson, en Mand der, ved sine udmærkede Kundskaber og udbredte practiske Dannelselse, vidste at støtte sin Opfindelse paa en rigtig Opfatning af Naturlovene, og paa en videnskabelig Basis, der, som hans Ledestjerne ved de anstillede Forsøg, hurtig bragte ham til et saadant Resultat, at den Modelskru, han 1839

medførte til Amerika, siden den Tid ufravigelig har tjent til Mønster for de Skruer hvormed han har forsynet henved 100 Skibe, uden at den derved erhvervede Erfaring har bragt ham til at foretage nogen Forandring deri.

Blandt de Skibe der ere Frugten af Ericsons Virksomhed nævnes især Dampfregatten Princeton i den amerikanske Marine,*) Marmora der farer i Middelhavet, og Massachusetts**) der farer mellem Newyork og Liverpool.

Af de her omtalte Skue=Dampskibe have Fairy, Dwarf, Mattler, Napoleon og Princeton alle opnaaet en Fart der staaer fuldkommen lig den som andre Dampskibe af samme Klasse besidde; Napoleon har i meer end to Aar faret stadig mellem Marseille og Corsica, og under alle Omstændigheder viist sig bedre end de andre Dampskibe paa samme Route; endelig have Great Britain og Massachusetts ved gjentagne Reiser mellem England og America viist Skruens Anvendelighed paa Oceanet.

Det er saaledes ved ligefrem Erfaring godtgjort, at Skruen under alle Omstændigheder kan anvendes til at fremdrive Dampskibe, saa at det ei mere er tilladt at nære nogen Tvivl i den Henseende. De forskjellige practiske Vanskeligheder, som — at construere Skruen af fornøden Styrke uden at givne den altfor tung; at anbringe den saaledes at den ei giver Anledning til Lecage, og ei virker skadelig paa Motet, samt at befæste den solid og desuagtet kunne udtage og atter anbringe den uden at sætte Skibet i Dok; endvidere at udfinde passende Maskiner til at bevæge den, — ere deels løste, deels deres Løsning nær, saa at fra denne Side intet Væsentligt synes at stille sig imod Skruens almindelige Indførelse istedetfor Sidehjulene.

Der er imidlertid endnu et Spørgsmaal tilbage, der maa besvares bekræftende inden en saadan almindelig Substitution af Skruen

*) Med Maskinerie af 5—600 Hestes Kraft.

**) Med en auxiliair Maskine af circa 170 Hestes Kraft.

for Hjulene kan finde Sted, dette er: om den er ligesaa oeconomic i sin Anvendelse, eller med andre Ord, om den ved at forplante Maskinens mecaniske Arbeide ei medfører større Tab.

I de forskjellige Forsøg til, ad theoretisk Veie at besvare dette Spørgsmaal, er man gaaet ud fra Hypotheser, der enten ei ere fyldestgørende bekræftede ved Experimenter, eller endog staae i Strid med disse. Resultaterne bære derfor ogsaa alle mulige Nuancer, idet Skruen, efter Nogle, er befundet fordeeltigere, efter Andre, mindre fordeeltig end Sidehjulene, ja man har endog villet godtgjøre, at Tabet, som en Skrue medfører, afhænger paa en bestemt Maade af Forholdet mellem dens Stigning og dens Diameter, Noget der staaer i Strid med de første mecaniske Principer.

Det er ikke Siemedet her at fremkomme med noget nyt Forsøg til en Theorie af Skruens og Hjulenes Virkningsmaade, da det ei tør lobes at støtte en saadan paa en Grundvold der i enhver Henseende var fyldestgørende; man skal blot indstrænke sig til følgende almindelige Bemærkninger.

Et hvilketsombest Midde, man betjener sig af, til ved Arbeiden i Vandet at fremdrive et Skib, maa bevæges med en saadan Hastighed at det udøver et Tryk mod Vandet, lig og modsat det som udøves mod Skibets Boug. De arbejdende Dele maae derfor besidde en vis relativ Hastighed i Vandet, eller med andre Ord, have en større Hastighed med Hensyn til et fast Punkt i Skibet, end den, dette har giennem Vandet. Naar man multiplicerer Trykket med Hastigheden erholdes hvad man kalder mecanisk Arbeide, og dette maa altsaa være større for Arbeidsorganet end for Skibets Modstand, hvad enten man benytter Hjul, Skrue eller nogen anden Indretning. Paa den anden Side maa Maskinen udvikle et mecanisk Arbeide, der er lig det som udøves af Arbeidsorganet, foruden hvad der forarsages af Friction og andre skadelige Modstande, og da dette Maskinens mecaniske Arbeide staaer i Forhold til den forbrugte Mængde af Brændmaterial, bliver det saaledes klart, at alt det Arbeide, der udøves mere af Maskinen end af

Modstanden mod Skibets Roug, er et Tab, der ligefrem kan angives i Penge. Dersom man altsaa kan danne sig en klar Forestilling om den Modstand, Skibet ved den erholdte Hastighed finder i Vandet, og ligeledes kan beregne med Nøiagtighed det Arbeide, Maskinen udvikler for at vedligeholde denne Fart af Skibet, da vil Forholdet mellem de to saaledes bekiendte Arbeider, af Motoren og af den endelige Modstand, angive Tabet's Størrelse, uden at man behøver at anstille nogen Beregning for Arbeidsorganet selt.

Et saadant Princip lægges til Grund, naar man ved Forsøg vil opnaae hvad man ad theoretisk Veie ikke kan finde.

Indenfor de Grændser af Hastighed, hvorom her kan være Tale, er man berettiget til at antage Modstanden proportional med Hastighedens Quadrat; man indrømmer ligeledes at den for ligedannede Skibe er proportional med den nedsænkede Deel af Middelspantet, saa at, naar dettes Areal betegnes med s og Hastigheden med v , da kan Modstanden ansees lig $m s v^2$, og dens mecaniske Arbeide lig $m s v^3$, idet m er en Coefficient der afhænger af Skibets Form og af Overfladens Bestaaffenhed. Værdien af m er ei nøiagtig bekiendt; den kan endog variere for det samme Skib, med dets større eller mindre Dybgaaende, samt med Jevnheten af Bundens Overflade. Det er deraf indlysende at Forsøg, anstillede med forskellige Skibe for at bestemme den relative Værdie af Skruer og Hjul, ei kunne medføre noget bestemt Resultat, med mindre man under selve Forsøget udfandt Midler til at maale Modstandens Størrelse, og dette er ei hidtil skeet i en saadan Udstrækning at det kan tjene til nyttig Sammenligning.

Maskinens mecaniske Arbeide er det ligeledes vanskeligt at erhverve nøiagtig Kundskab om, dog kan det med temmelig Sikkerhed beregnes ved de Data der kunne observeres. Af disse Bemærkninger vil det indsees, med hvormegen Kyndighed og Omhu Forsøg maae anstilles, dersom de skulle medføre noget bestemt Resultat.

Saa vel i England som i Frankrig har baade ved Regjeringens Foranstaltninger og af Private været anstillet en stor Mængde Forsøg, deels for at finde den bedste Form af Skruen, deels for at undersøge Skruens Forhold til Hjulene, men af disse have saa godt som ingen været offentliggjorte paa en saadan Maade at de kunne tjene til at afgjøre Spørgsmaalet. Af disse Forsøg skal jeg især udhæve dem der af den engelske Marine anstilledes 1844 med Dampskibet *Rattler* paa 200 Hestes Kraft, der ere vigtige ved den Maalestof hvori, og den Omhu hvormed de udførtes.

Dampskibet *Rattler* er 176' 6" langt, 32' 8" bredt, og skal ved Forsøgene 11' 3", ved hvilket Dybgaende Middelspantets Areal angives til 280 □'. Det er forsynet med et Par af Maudslays Dobbeltcylinder-Maskiner, hvis Cylindre ere 40" i Diameter, med 4' Slaghvide. Dampens Spænding holdtes ved Forsøgene til 5 Pd. pr. □" — Alt engelsk Maal. Skrueerne som prøvedes vare 9 til 10' i Diameter, med 11' Stigning, og med 2, 3 eller 4 Arme, forfærdigede af Støbejern eller af Bronze. Kraften forplantedes fra Maskinen til Skruen ved Hjul og Drev samt Memme og Skiver, hvorved Hastigheden forøgedes 4 Gange.

Forsøgene anstilledes paa Themsen, ved at løbe frem og tilbage mellem Mærker der vare 1 Dvartmiil fra hinanden; ved hvert Forsøg blev denne Distance gennemløbet 10 Gange, idet man nøjagtig observerede Tiden, og desuden ved en Mekanisme talte saavel Slagene af Maskinen som Omgangene af Skruen.

Følgende Forsøg gave de bedste Resultater:

Forsø- gets Numer.	Skruen.						Maskinen.			Skibets Fart.		S v ³	$\frac{S v^3}{E}$
	Material. Antal Skruer.	Diameter.	Stigning.	Længde.	Hele Skral. Projections Skral	Antal Om- gange.	Mecanisk Arbejde i 1 ^s = E.	Tilsvarende Hæstetraft.	Knob	Fod i 1 ^s .			
	Jern	Ø.	Ø	Ø.	□ Ø	□ Ø.		ØØ				ØØ.	
6	2	9	11 3	43	34 7	26 8	189488	344 4	9 25	15 61	1064703	5 6194	
10	2	10	11 3	51 7	42 8	24	169691	308 5	8 95	15 10	964601	5 6844	
12	2	10	11 2	34 4	28 5	25 5	180296	327 8	9 44	15 93	1131920	6 2781	
	Bronce												
18	3	9	11 1 2	25 1	20 2	27 3	193023	350 9	9 88	16 67	1297540	6 7281	
19	3	10	11 1 2	30	25	25 2	178175	326 9	9 63	16 25	1201710	6 7445	
20	2	10	11 1 2	21 5	17 8	25 7	181852	330 6	9 72	16 40	1235970	6 7966	

Anm. ØØ. betegner eet Pund hævet een Fod, og er her taget som Enhed for mecanisk Arbejde.

Med Hensyn til den sidste Rubrik tilhøre i denne Tabel, da vil det erindres, at $m s v^3$ er Udtrykket for Modstandens mecaniske Arbeide, en Størrelse der stedse er mindre end E , eller Maskinens Arbeidsmængde i samme Tid. Divideres $m s v^3$ med E , da erholdes Forholdet mellem Motorens Arbeide og Nyttvirkningen; denne Quotient vil altid være mindre end Eenheden, men jo større den er, eller jo nærmere den er ved at være liig 1, desto fordeelsagtigere er Forholdet, idet at derved antydes et mindre Tab. Da m er ubekendt, har man alene kunnet søge Quotienten af $s v^3$ og E , og det er indlysende af ovenstaaende Bemærkning, at de Skrue, for hvilke denne er størst, have medført mindst Tab, uanset om den opnaaede Fart er stor eller liden.

Af Forsøgene er det isinesfaldende at Skrueerne af Bronze have medført mindre Tab end de af Jern, og at en ringe Længde og derved formindsket Overflade i det Hele har været fordeelsagtig.

Den i det 20de Forsøg anvendte Skruer bestemte man sig for at bibeholde, da Skibet efter Experimenternes Slutning gik til søs; hvor det senere er blevet sammenlignet med andre Dampskibe; men om Udfaldet deraf savnes autentisk Oplysning.

Til Sammenligning med oven fremstillede Forsøg med Dampskibet Rattler, fremsættes følgende, der ere anstillede med den Kongelige danske Marines Dampskib Hella 1842 og 43. Hella er 170' lang, 27' 10" bred, og stak ved Forsøgene 10' 6" med et Middelspant Areal af 230 \square '. Det er forsynet med et Par af Maudslays Dobbeltcylinder-Maskiner af 220 Hestes Kraft, hvis Cylindres Diametre ere 41", med 4' 6" Slaghvide, havende Hjul af 19' 6" Diameter. Under Forsøgene var Dampens Spænding $3\frac{1}{2}$ à 4 Pd., og der arbejdedes med Expansion af 3die Grad; Maalene ere engelske.

Forsøgets Datum.	Maskinen.			Skibets Fart.		S v ³	$\frac{S v^3}{E}$
	Omgange i 1 ^m .	Mecanisk Ar- bejde i 1 ^s = E.	Tilsvarende Hæftkraft.	Knob	Fod i 1 ^s .		
27 1842.	25	152488	277 2	9	15 16	801356	5 2551
21 1843.	24	146389	266 0	9	15 16	801356	5 4742

Begge Forsøg anstilledes ved at løbe en betydelig Distance frem og tilbage. Maskinens Udretning er beregnet efter samme Formel som Rattlers. Betragtning af den sidste Rubrik viser, at Hjulene paa Dampskibet Hekla staae tilbage endog for den Skruer paa Rattler der har givet det mindst gode Resultat.

Det bemærkes at disse Forsøg i begge Tilfælde ere anstillede med Omhyggelighed, med Skibe af nærlig samme Størrelse, byggede i England kort Tid efter hinanden, og forsynede med eensartede Maskiner af samme Fabrikant, hvis Dimensioner ere lidet forskellige fra hinanden. Om man desuagtet end ikke paa deres Udfald alene bør støtte en Dom om Hjul og Skrues relative Fordeelagtighed, saa maa det dog erkjendes, at de afgive et Vidnesbyrd til Fordeel for den paa Rattler anvendte Skruer; og om man end vilde indvende at det var muligt at Hjulene paa Hekla kunde gives en fordeelagtigere Construction, da har man Net til at antage det samme om Skruen paa Rattler, eftersom dette Skib var det første Skruedampskib af denne Størrelse der forsøgtes i England, og dens Maskine desuden var compliceret med Tandhjul og Memme, der nødvendig maatte medføre Tab i Arbejde, men som i ovenstaaende Sammenligning er gaaet paa Skrues Regning.

Det maa saaledes henstilles til nærmere Erfaring at fælde en afgjørende Dom over Skruen i oconomisk Henseende, men medens det tiltagende Brug af dette nye Fremdrivningsmiddel ei vil lade Spørgsmaalet henstaae længe uafgjort, synes den hidtil havte Erfaring at tale til Fordeel for den.

Skrueropelleren kun anvendelig som Hjælpkraft for Seilskibe.

(Mec. Mag. 1846.)

En yderligere Bestyrkelse for den Paastand, at Skruen som Fremdrivelsesmiddel af Skibe bør finde sin fornemste som sin hensigtsmæssigste Anvendelse som Hjælpkraft for Seilskibe, søger man i de Forandringer, Gierne af Jerndampskibet Great Britain paa 1000 Hestes Kraft have fundet sig foranledigede til at lade udføre ved Skibets Takkellage og Master, hvoraf den høieste ikkun var 74 Fod over Dækket, og det nemlig paa Grund af Skibets frygtelige og farlige Slingerads, som en formeentlige Følge af dens Fremdrivelsesmaade*).

Efter Forlydende vil Skibets Giere søge at forebygge denne frygtelige Slingerads ved at anbringe langs begge Rimminge whale pieces af 110 Fods Længde, 2 Fods Brede og 2 Fods Høide, hvilke betydelig ville forringe Skibets Fart giennem Vandet, men sikkertlig ikke synderlig dets Tilboielighed til at slingre, fornemmelig under Damp med Vinden omtrent 2 Streger paa Bougen.

Marfagen til denne „frygtelige Slingerads“ finder Anmelderen i Mec. Mag. i at det ikke har Skovhjul, eftersom disse Hjul virksomt vilde bøde paa en sliq Feil, da det luv Hjul vilde udfordre en mægtig Kraft for at løfte det ud af Vandet og det læ Hjul en endnu større for at nedsænke det.

Beslynderligt nok at Maskinmesterne skulde være aldeles ubevidte med den Riendsgierning, at et afnastet Skib ruller farligt og i den Grad at det tidt og ofte næsten ikke har været muligt at staae paa Dækket; et Dampskib i en svær Dyrning, uden Seil, kan nu sammenlignes med et afnastet Skib, og intet uden de „stygge“ Skovhjul vil findes at kunne bøde paa en saa skadelig Mangel.

*) Efr. dette Tidsskrifts 1ste Bind 1ste Hefte Pag. 57. Den ved Skibets Reising foretagne Forandring vil nærmere blive omtalt i næste Hefte.

Bestemmelser for det i den franske og engelske Marine organiserede Sødampmaskins-Personelle.

Indførelsen af Dampskibe i de søfarende Nationers saavel Orlogs- som Handels-Marine ic. har gjort et Personale nødvendigt til at styre disse giennem Dampmaskiner. Af dette Personale fordres ikke blot Kiendskab til disse Maskiner i deres enkelte Dele, men ogsaa til de Kræfters Natur og Virkemaade der her ere bragte i Anvendelse, Alt i større eller mindre Grad efter den Post der betroes Samme, ligesaa Maskinmesteren, der ubetinget er istand til at være øverst Styrende af et Dampmaskinerie, saavel ved at holde det i Orden, som sætte det i Gang og styre det i Gang satte Maskinerie under alle de Modificationer som kunne indtræffe ved Brugen af et Maskinerie, — til Assistenten der ikkun skal gaae denne tilhaande, ligesom Det ogsaa bør forstaae at rette de Feil der kunne vise sig ved Maskineriet, og saavel tilseses som tillands foretage de Reparationer der ere foranledigede ved Slid og Beskadigelse, udtage Dele og atter indsætte dem o. s. fr. At sikre sig et slikt Personale er naturligtviis af største Vigtighed for Dampskibsvesenet i Almindelighed som Dampskibs-Marinen i Særdeleshed, for at man nemlig ikke i et modende Tilfælde skal være berøvet en Deel af Søforsvaret af Mangel paa duelige Subjecter til at betjene disse Maskiner. En Tid vil man vel være istand til at skaffe sig de nødvendige Maskinister ved at tage hvem der tilbyder sig, indkalde Fremmede eller hjælpe sig med at benytte indenlandske Landmaskinister, men, foruden at Saadant langtfra er oeconomisk, er Slikt ikke at stole paa, og kan, som sagt, i et meget vigtigt Øieblik glippe; thi hverken dannes den duelige Maskinist af Enhver, selv ikke engang af enhver duelig Smed, hvis Haandværk dog burde giøre ham det lettest, og ei heller i en ganske kort Tid: om man end ikke fordrer nogen streng videnskabelig Dannelse af ham, skal han dog være vel

bevandret i flere Grene af Naturlæren ligesom ogsaa Geometrie, Arithmetik, samt Mecanik ikke maae være lukte Videnskaber for ham, og derhos skal hans theoretiske Kundskaber være styrkede ved en betydelig Praxis. Ogsaa de ringere og ringeste Hjælpere ved Dampmaskinernes Betjening, Fyrbødere og Kullempere, bør man ikke forsmaa at sikre sig, da den Tjeneste, man fordrer af dem, er af en ganske særegen Natur der ogsaa fordrer endeel Øvelse ved Siden af en stor legemlig Kraft til at udholde det dermed forbundne Arbeide. Europas søfarende Nationer have ogsaa erkjendt dette, navnlig Franskmændene og Englænderne, der ved flere Ordonantser og Regulativer have søgt at ordne et Corps, der stedse kunde forsyne Staten med de fornødne dertil dannede og derhos duelige og dygtige Maskinister.

Paa en Tid hvor den danske Regiering helliger denne Sag, i Forbindelse med Anlægget af et Maskinværksted, en særegen Opmærksomhed, har man troet, her at kunne give Plads for ovenberørte, den franske og engelske Regierings Bestemmelser for Dannelsen og Organisationen af slige Maskincorps, forsaavidt nemlig disse Bestemmelser have en almindelig Betydning og ikke ere fremkaldte ved særegne locale Omstændigheder og Forholde.

Maskinister og Fyrfolk danne i den kongelige franske Marine et paa militair Vis organiseret Corps, der fornemmelig er bestemt til Tjeneste ombord paa den kongelige Marines Dampskibe.

Corpsen, oprettet ved kgl. Ordonance af 24 Mai 1840 (der hæver en ældre Ordonance af 30te Mai 1831 desangaaende), er deelt i 2 Compagnier, hvis Styrke er bestemt eventualiter til 1048 Mand.

Corpsets Dannelse og Sammensætning.

Det skal benævnes corps d'ouvriers mecaniciens et d'ouvriers chauffeurs (Maskinister og Fyrfolk); og dets Bestemmelse ene være

at forsyne Marinen med Maskinister og Fyrfolk, saaledes at $\frac{1}{2}$ have i Reserve i paakommende Tilfælde.

Et første Compagnie skal organiseres i Toulon, bestaaende af maitres mecaniciens (Maskinmestere) af 1ste og 2den Klasse; seconds maitres mecaniciens (Undermaskinmestere) af 1. og 2. Cl.; aides mecaniciens (Maskin-Assistentter) af 1ste og 2den Klasse; chauffeurs (Fyrfolk) af 1ste og 2den Klasse*).

Saa vel tillands som tilvands skulle de være underkastede den sømilitaire Lovgivning, og rangere,

Maskinmestere af 1ste Klasse, med premiers maitres des équipages de ligne;

Maskinmestere af 2den Klasse, med maitres des équipages de ligne (Baadsmænd);

Undermaskinmestere af 1ste og 2den Klasse, med seconds maitres de 1. et 2. classe des équipages de ligne (Arbejdsbaadsmænd);

Maskin-Assistentterne af 1ste og 2den Klasse, med Quartermestere af 1ste og 2den Klasse;

Fyrfolkene af 1ste og 2den Klasse, med Matroser i samme Classer; og med Hensyn til Pensionering:

Maskinmestere med maitres des équipages de ligne, Undermaskinmestere med seconds maitres des équipages de ligne, Maskin-Assistentterne med Quartermestere og Fyrfolkene med Matroserne.

De forskjellige Classers relative Styrke er bestemt, nemlig:

Maskinmestere til $\frac{1}{4}$, hvoraf . . .	$\left\{ \begin{array}{l} \text{1ste Cl. } \frac{1}{8} \\ \text{2den } - \frac{3}{8} \end{array} \right\}$	af Maskinister- nes Styrke.
Undermaskinmestere til $\frac{1}{4}$, hvoraf . . .		
	$\left\{ \begin{array}{l} \text{1ste Cl. } \frac{1}{8} \\ \text{2den } - \frac{1}{8} \end{array} \right\}$	
Maskin-Assistentter til $\frac{1}{2}$, hvoraf . . .		
	$\left\{ \begin{array}{l} \text{1ste Cl. } \frac{1}{4} \\ \text{2den } - \frac{1}{4} \end{array} \right\}$	
Fyrfolkene		
	$\left\{ \begin{array}{l} \text{1ste Cl. til } \frac{1}{2} \\ \text{2den } - \text{ til } \frac{2}{3} \end{array} \right\}$ af Fyrfolkens Styrke.	

*) Det gamle Compagnies apprentis chauffeurs.

Fremdeles reglementeres en Foureer for hvert Compagnie for at besørge Skriveriet.

En Capitain og en Lieutenant ere ansatte ved Corpsset, et Mar i det Mindste ad Gangen, med i det Mindste $\frac{1}{2}$ Mars Mellemrum.

Recrutering og Avancement.

Marinens Maskinister recruterer ved frivilligt Engagement paa 7 Mar.

Fyrfolkene afgives fra Divisionerne (divisions des equipages de ligne), og vælges fornemmelig blandt de unge Soldater, der have været Metalarbeidere. Ligeledes kan modtages blandt Fyrfolkene enhver Metalarbeider med et Engagement paa 7 Mar.

Ingen kan engageres

som Maskinist, der ikke er 18 Mar gammel, eller som er ældre end 45 Mar, og som ikke har bestaaet sin Examen (hvorom længer nede);

som Fyrmand, der ikke er 18 Mar gammel, eller som er ældre end 40 Mar.

Med den aabnede Concurrence har han altsaa at producere sin Døbefeddel, Vaccinationsattest, Attest om velført Wandel og gode Sæder, en Frieseddel for Udskrivningen hvis han er ældre end 20 Mar, og en Helbredsattest.

Examinations-Commissionen der sammenkalder af Sr-Præfecten, skal bestaae af le major-général de la marine som Præsident, le commandant supérieur over Dampskibene, Marinens Dampskibs-Ingenieur, den Sr-Premierlieutenant som er Compagniets Capitain og en dito som er Chef eller har været Chef for et Dampskib.

Med denne offentlige Examen fordres:

af Aspiranten til at ansættes som Maskin-Assistent af 2den

Classse, at han kan læse og skrive,

at han kan regne de 4 Specier med Decimaler,

at han er Metalarbeider, og efter aflagt Prøve i et slikt

værksted har anbefalende Attest for Posten,

at han kender Bencævnelsen og Hensigten af de vigtigste Dampskibs-Maskindels,

- at han kan opføre og udtage disse, undersøge og istandsætte Maskinerne,
 at han kan passe Fyren, tænde og slukke den,
 at han ved hvilke Forholdsregler han har at iagttage inden han sætter Maskinen i Gang,
 at han forstaaer at lade Maskinen virke saavel fremad som tilbage, og endelig
 at han kiender til Alt hvad der har Hensyn til Dampmaskinernes Styrelse og Pasning, ic.
 og skal da producere Attester om godt Forhold fra Skibschefen og Andre, under hvem han maatte have tjent.

Marine-Ministeren udnævner derefter Kandidaten til Maskin-Assistent, dog ansees han ikke for endelig antagen førend han, efter et Fjerdingaars Tjeneste tilføes, (hvorhen han snarest muligt skal sendes), producerer Skibschefs-Attest om sin Sødygtighed, dog undtages herfra de der som Fyrfolk have tjent $\frac{1}{2}$ Aar ombord i Marinens Dampskibe.

Maskin-Assistenterne af 2den Klasse stige ved Vacancer op i 1ste Klasse efter deres Examen-Characteers Orden, dog kun efter produceret Attest om godt Forhold ombord.

Efter 1 Aars Søtjeneste som Maskin-Assistent kunne de stige op til Undermaskinmestere af 2den Klasse efter at have bestaaet Examen:

i Brok og Proportionsregning,

i Geometriens første Sætninger isærdeleshed med Hensyn til Udøvelsen af deres Dont,

godtgjort at de kunne prøve og rette Parallelismen ved de forskjellige Maskindele,

at de besidde fuldstændig Kiendskab til hvert Stykke af Maskineriet, kunne forklare deres Brug, sætte dem paa deres Sted og udtage dem, angive de Forsigtighedsregler, man maa iagttage for at undgaae at forbrænde Kiedlerne og forhindre deres Springning; at de kiende alt Haberiet der kan tilstøde Dampmaskinerne, og hvorledes det kan repareres.

Undermaskinmesterne af 2den Klasse kunne ved Vacancer komme op i 1ste Klasse, efter deres Indskrivnings Anciennitet, og efter produceret Attest om godt Forhold, som ovenfor.

Undermaskinmestere af 1ste og 2den Klasse kunne, efter 1 Mars Evtjeneste som saadanne, rykke op til at blive Maskinmestere af 2den Klasse, og efterat have bestaaet Examen:

i Elementerne af Geometrien, og godtgjort at de have nogen Kundskab i Figur-Affæetning,

kunne omgaaes med Vægte og Decimaal-Maal, kiende Principet for dette System og dets Deles indbyrdes Forhold,

forklare Dampmaskin-Organernes Bevægelse og fornemmelig det Forhold der finder Sted mellem Gliderens og Stemplets Gang;

kiende de forskjellige Slags Brændsel der benyttes til Fyring, kiende til Dampens Natur og Egenskaber, dens elastiske og expansive Kraft, dens mecaniske Kraft, dens Tilveiebringelse og Sortætning,

kunne bestemme (établis) den Forskiel der er imellem Høitryks- og Lavtryksmaskiner med og uden Afspærring, besidde nogle almindelige mecaniske Kundskaber med Hensyn til at maale Kræfter,

kiende Forholdet imellem Kraft og Modstand i simple Maskiners Ligevægt, og

kunne bestemme en Maskines Kraft efter dens Dimensioner.

Udnævnelsen skeer derefter som ved den ringere Klasse, og skal produceres Attest for godt Forhold, som tidligere bestemt.

Den som 2 Gange har bestaaet denne Examen, men ikke er bleven udnævnt til Maskinmester af Ministeren af Mangel paa Plads, er fritaget for oftere at underkaste sig Examen.

Maskinmestere af 2den Klasse rykke med Marine-Ministerens Bifald op i 1ste Klasse efter deres Chefers Rapporter og Oberst-commanderendes Forslag igiennem Sø-Præfecten.

Maschinmesterne af 1ste Klasse kunne under visse Betingelser erholde Secondlieutnants Charakter.

Engagementet kan fornyes i det sidste Aar for Maschinister og Fyrfolk fra 3—5 Aar under Marineministerens Approbation. Forlader han Tjenesten og kommer siden ind igien, faaer han Plads i nederste Klasse af den Charge, han stod i. (Undtagen i Krigstilsælde, da ogsaa Maschinister fra Paketskibe og Handelskibe efter 1 Aars Sertjeneste, som mindst, kunne antages.)

Tjeneste tillands.

Maschinister og Fyrfolk skulle tillands passe Sødampmaskinerne, Dampmaskinerne i Arsenalerne, Maskinerne paa de desarmerede Skibe, og Arbeidet i Dampmaskinværkstederne i Marinens Arsenaler, og staae da under Værkstedernes Chefer lig de andre ouvriers de port.

Tjeneste tilføes.

For Dampskibe af 80 Heste og derover er reglementeret:

- 1 Maschinmester af 1ste eller 2den Klasse,
- 1 Undermaschinmester af 1ste eller 2den Cl.,
- 2 Maschin-Assistenten af 1ste eller 2den Cl.,
- 9 Fyrfolk af 1ste eller 2den Klasse.

Maschin-Assistenten paa Prøve, blive i Prøvetiden ei regnede paa Reglementet.

For Maskiner af ringere Kraft bliver dette Personelles Styrke modificeret af Sø-Præsecten efter Maskinernes Kraft og Skibets særegne Tjeneste.

Maschinister og Fyrfolk blive udcommanderede efter Tour efter Nullen.

Gaaer Nogen uden sin egen Skyld fraborde inden 1 Aar, sættes han øverst paa Udcommanderingslisten.

Efter 2 Aars Tugt kunne de forløves, om der iland ere andre der længe have været ucommanderede.

Ombord overdrages dem specielt Maskinernes Styring, Pasning og Reparation.

Naar Fyren er tændt, kunne de vagthavende Maskinister og Fyrfolk ei kaldes fra Maskinernes Betjening.

Gre Maskinerne ei igang, kunne baade Maskinister og Fyrfolk bruges til al Slags Tjeneste der harmonerer med deres Charge; men alle Superieurer, Officierer og Andre bør dog erindre, at Maskinernes Betjening gaaer dem for Alt.

Maskinisterne nyde ombord den Rang og de Prærogativer der ere forbundne med deres Charge; de skulle være alle dem undergivne der beklæde en høiere Rang end de selv og befale over alle af en ringere Charge; isærdeleshed have de Fyrfolkene og Kuldragerne under deres Befaling.

I mødende Tilfælde kunne Skibscheferne supplere Fyrfolkene af Skibsmandskabet, som derfor nyder et dagligt Tillæg.

Skibscheferne skulle af Besætningen udvælge Kuldragerne, 8 paa Skibe under 100 Heste, 12 paa Skibe fra 100—160 Heste o. s. v. efter Marineministerens Ordre.

Den Maskinist eller Fyrbøder, hvis Udygtighed, Forsømmelse eller slette Forhold er beviisliggjort for et Raad af Chefen og vagthavende Officierer, kan sendes fraborde, bliver da den Sidste paa Udcommanderingslisten, og skal derefter gjøre Tjeneste 1 Aar med gode Attester inden han kan concurrere til en høiere Charge. Bliver han anden Gang saaledes skicket fraborde, gaaer han en Klasse ned.

Naar Fyren er tændt, faae Maskinister og Fyrfolk en dobbelt Ration Brød og Viin.

Alle Maskinister, Fyrfolk og Matroser af et Dampskibs Besætning faae hver aarlig et Par Foerlærreds lange Buxer og Bøsferonne.

Mundering.

Maskinister og Fyrfolk bære samme Uniform, samme Distinctioner og samme Vaaben som de Underofficierer og Mandskab i de

tilsvarende Charger i Marinen, kun at den røde Klædes Ankerflig paa Kraven remplaceres af en lignende af sort Fløil.

Hver Maskinmester en chef der har holdt i den bedste Stand i 2 Aar de Maskiner og Riedler der have været betroede til hans Omsorg, og hvilke i samme Tid have arbeidet i det Mindste 180 Dage, tilstaaes en Opmuntrings-Gratification.

Almindelige Bestemmelser.

Ilанд skulle Compagniets Maskinister, Foureer og Fyrfolk være underkastede de Love og Forordninger der angaae de sømilitaire Corpser og Arsenalernes Disciplin.

Ombord ere de underkastede Skibs-Reglementet og Disciplinen samt den sømilitaire Criminallovs Bestemmelser for Tjenesten ombord.

Le major général skal hvert Fjerdingaar monstre Maskinisterne og Fyrfolkene iland, og det saavel hvad deres Forhold som Munderingsstøi zc. angaaer.

For at sikre Krigsdampskibene dygtige Maskinister har det engelske Admiralitet fra Tid til anden, med stadigt Hensyn til de i Dampseiladsen indførte Forbedringer, udgivet Regulatorer for de Gramina, Aspiranterne til Maskinistposter maae underkaste sig, og har, senest under 23. Juni 1842, „efter foregaaende omhyggelig Revision af de tidligere Bestemmelser, ladet udfærdige følgende Regler og Regulatorer for denne nu saa vigtige Green, under Titel af: Regler og Regulatorer vedrørende de i Hendes Majestæts Tjeneste værende Ingeniørers Examination, Ansættelse, Rang, Gagering, m. v., Uniformering og Beaffledigelse.“

Examination.

„Ingen vil for Fremtiden blive anseet dygtig til at ansættes som Maskinist eller til at rykke op i 2den eller 1ste Klasse, med mindre han har bestaaet den nedenfor beskrevne Examen, eller en saadan Examen som Admiralitetet fra Tid til anden maatte finde

hensigtsmæssigt at forlange, hvilken Examen skal holdes i Overværelse af captain superintendent paa Woolwich Værst, den første Maskinmester og Maskin-Inspecteuren, eller andre Officierer, Admiralitetet dertil maatte tilforordne.“

„Inden Aspiranten fremstiller sig, maa han indlevere Arbeids-tegninger, og godtgjøre sin Duelighed i Regnskabsføring.“

„Maskinister af 1ste Klasse. — Ingen skal ansees dygtig til Ansættelse som Maskinist af 1ste Klasse, der ikke kan føre Regnskab og holde Bog over enhver Detail i Maskinernes og Kiedler-nes Arbeid.“

„Han skal være tilfulde bekendt med de Principers Virksomhed efter hvilke Maskinen arbejder i alle sine Dele, han skal selv kunne arbejde med Maskinerne og Kiedlerne og rette enhver Mangel som kunne vise sig ved dem, samt regulere Længden af de forskellige Stænger og Bevægelser, Glidere o. s. v.

„Han skal derhos være istand til at udkaste de fornødne Arbeids-tegninger til enhver Maskindeel, og være villig til at have Tilsyn med Maskinkærlingerne.“

„Maskinister af 2den Klasse maae ikke staae tilbage i Dannelse for Maskinister af 1ste Klasse, og kun være lidt ringere i mecaniske Kundskaber, skulle ligeledes være villige til at føre Tilsyn med Maskinkærlingerne og undervise dem.“

„Maskinister af 3die Klasse skulle i Dannelse være lige med Maskinisterne af 2den og 1ste Klasse, og være bekendte med Støvdampmaskinernes og Kiedlernes Principer og med hver enkelt Deels Navn og Brug. De maae ligeledes kunne gjøre Udkast og Tegninger, som ovenfor beskrevet.“

„De, der ikke have tjent som Maskinkærlinge i Hendes Majestæts Støv-Stat, skal undersøges af Værstets Læge, om de ere af en sund Legems-Constitution, og skulle forevise autentiske Attester fra Maskinisterne i de Værksteder, hvor de have arbeidet, om deres Arbeidsdygtighed, gode Anlæg og gode Forhold i enhver Henseende, fornemmelig hvad Udruelighed angaaer.“

Ansættelse.

Maschinister blive ansatte af Admiralitetet, eller af den Oberst-Commanderende paa fremmede Stationer, og ved Vacancer i Anledning af Dødsfald, paa samme Maade som andre ikke ved kongl. Bestalling ansatte Officierer (Officierer af 2den Klasse — warrant officers of the navy).

„Ingen vil blive anseet dygtig til at ansættes som Maschinist af 2den Klasse, uden at han har gjort Tjeneste tilsværs som Maschinist, ei heller som Maschinist af 1ste Klasse, med mindre han har gjort Tjeneste som første Maschinist ombord paa et Dampskib paa Expedition (sea-going steamer). I begge Tilfælde skal Aspiranten fremlægge tilfredsstillende Beviser om sin Duelighed og sit gode Forhold i denne Tjeneste.“

„Naar en Maschinist har tjent 3 Aar i 3die Klasse, er det ham tilladt, dersom han kan fremlægge gode Attester fra de Chefer, under hvem han har gjort Tjeneste, at fremstille sig som Examinand for 2den Klasse, naar en passende Leilighed tilbyder sig, og ligeledes vil det være ham tilladt, efter at have tjent 3 Aar i 2den Klasse, at fremstille sig som Examinand for 1ste Klasse. Skulde den examinerende Officier imidlertid finde at en Aspirant er i Besiddelse af saadanne Qualificationer, at en kortere Tid end 3 Aar vilde være tilstrækkelig for ham til at erhverve sig den Erfaring som er nødvendig til at besørge de Pligter der ville paaligge ham i en høiere Klasse, skal derom skee Paategning paa hans Examinationssejdel, hvilket da vil give ham Adkomst til at stedes til Examen og til Forfremmelse inden de 3 Aar ere omme, hvis han ved sit senere Forhold maatte fortjene det.

Rang.

„Maschinister deles i 3 Classer; de rangere næst efter Skibstømmermænd*) (carpenters), og med enhver Anden efter deres Plads i Officierrækken.

*) I Anledning af denne Rangbestemmelse ytrer Anmelderen i Naut. Mag.: Man fordrer samme Egenskaber af Maschinister som af no-

Under Rubriken „Gage og Tillæg“ bestemmes:

„En Maskinist af 1ste Klasse ombord i udrustede Skibe skal overtage 2 Maskinlæringers Oplærelse, og derfor nyde en vis Betaling daglig for hver.

gen anden Officier in the ward- & gun-room, de skal ikke blot have en god, men endog en videnskabelig? Opdragelse! — I mangfoldige Tilfælde har et heelt Skibs Frelse beroet paa den Landsnærvarrelse, Koldblodighed og Snarraadighed, Sø-Dampmaskinisten har lagt for Dagen og paa den raske Beslutning, han har fattet og udført; og ham, i et saabant Diebstik den vigtigste Officier, ham lader man rangere saa lavt! Imellem ingen andre Officiersclasser er der en saa nær og saa staaende Analogie som imellem Maskinisten og Overstyrmanden (the master). Alt hvad hiin Officier har at besørge med Hensyn til Skibets Dampen, besørger denne Officier med Hensyn til Skibets Scitads. I samme Grad Skibet damper paa et Logt, nøiagtig i samme Grad er Maskinisten vigtigere end Overstyrmanden i sin særegne Sphære, den nemlig, at navigere Skibet. Naar Fare truer, er Overstyrmanden e'ter Søkrigsartiklerne forpligtet til at rapportere de forhaanden værende Omstændigheder for Chefen; men hvad kan vel Overstyrmanden ialmindelighed berette om den Fare der opstaaer af en Mangel ved Dampmaskineriet? Den Person, som Chefen i saa Tilfælde maa raadsføre sig med og adspørge, er altsaa ikke Overstyrmanden, men Maskinisten og kun ham. En ny Tingenes Orden er opstaaet, der har kaldt en ny Klasse Officierer til at udføre Tjenesteplichter, for hvilke den ældre Klasse af Overstyrmand er aldeles udygtig; og det forekommer os kun billigt, at den Person, der har en Overstyrmands Plichter at iagttage, og for det Meste staaer over ham i Opdragelse og Kundskaber, ikke skal staae under ham i Rang.

Naval regulations (Juni 1844) tilbøder imidlertid Maskinister endnu samme Rang; og nævner the warrant officers i følgende Orden:

gunner,
boatswain,
carpenter,
engineer;

derimod er deres allerede rundelige Gagering iaar bleven forøget.

Udg.

„Er der 3 Maskinlæringer ombord, skal Maskinisten af 2den Klasse undervise den yngste af Lærlingerne, og derfor ujde samme Betaling som Maskinisten af 1ste Klasse.

„Er der 4 Maskinlæringer skal den ældste Maskinist af 2den Klasse undervise den 3die Lærling, den yngste Maskinist af 2den Klasse den fjerde Lærling; og nydes enhver af dem den bestemte Betaling for hver Lærling der er betroet til deres Underviisning.

„Denne Douceur kan kun anvises efter fremlagt Attest fra den commanderende Officier, under hvem Maskinisten virkelig gjør Tjeneste, om at Lærlingerne ere blevne tilbørlig underviste i Overensstemmelse med de udstedte Regulativer, og en saadan Attest maa aldrig udstedes uden at Equipagemesteren paa Bærsterne eller Skibschefen ved egen Jagttagelse tilfulde har overbevist sig om at Hensigten med disse Regulativer nøiagtig er bleven opfyldt.

„Maskinister, der gjøre Tjeneste ombord paa Hendes Majestæts Dampskibe i de tropiske Farvande, nyde et vist Tillæg saalænge Dampen er oppe.

Regulativ med Hensyn til Maskinlærlingernes Underviisning og Udkomster.

4de Klasse. Kun Drengene imellem 14 og 17 Aar kunne komme ind i Tjenesten som Lærlinger af 4de Klasse; og maade de være af god moralsk Character, have en sund Legemsconstitution og kunne skrive og regne Reguladetri.

3die Klasse. Ved Udløbet af deres 3die Tjenesteaar og hvis deres Forhold i den Tid har været godt, vil de kunne flyttes op i 3die Klasse, naar de ved Examen godtgjøre at de ere bekendte med enhver Maskindeels, enhver Provers (Maalers), ethvert Barometers Navn og Brug.

2den Klasse. Naar de i det fjerde Aar efter deres Indtrædelse i Tjenesten, ved den Maskinists Underviisning, under hvis Opføgt de ere stillede, ere blevne bekendte med Maskinens og Riedlernes hele Princip, med Brugen af alle de forskjellige Bærtsvier og med Reparationsmaaderne forsaavidt de udøves ombord; naar

de ere istand til at udtage og atter indsette paa sin Plads enhver af de arbejdende Dele, pakke Gliderne, Stemplerne, Stempelstængerne og Stopbøsningerne; dersom de have opfattet Dampens Virkning og Fortætning, Vandets Gienindstrømning i Riedlerne, Constructionen af alle Pumperne, og af Forsynings og Udblæsningsapparaterne, af Sikkerhedsventilerne o. s. v., og kunne ru affætte Contourerne af Maskinerne og Hjulene, samt have gjort sig duelige i Almindelighed, ville de kunne flyttes op i 2den Klasse, forsaavidt deres Forhold imidlertid har været godt.

Naar Lærlingerne af 2den Klasse have endt deres 5te og sidste Tjenesteaar, overgaae de til Hendes Majestæts Skibsværft i Woolwich hvor de ville erholde Underviisning angaaende de forskellige Gienstande der staae i Forbindelse med Maskinerne og Riedlerne's Construction og Behandling.

1ste Klasse. Dersom Lærlingerne ved Enden af det 5te Aar, efter en streng Examen ere fundne duelige til at ansættes som Maskinister af 3die Klasse, og dersom deres Forhold i alle Henseender har været tilfredsstillende, ville de blive satte paa Listen over 1ste Classes Lærlinger, blive betragtede som Candidater til Forfremmelse, og vorde forfremmede, alt efter deres Forhold og Dugtighed.

Efterretninger for Søfarende.

Varder ved Ditmarsken og Slesvigs Vestkyst.

Paa Ditmarsker-Idergrundene er paa Blauortssand atter opreist en Varde, bestaaende af en Stang med en Cubus paa Toppen, og forsynet med 4 Siderstræbere, imellem hvilke der halvnedester er udfyldt med Sparreværk. En lignende Varde, med den Forskiel, at der paa Toppen af Stangen er anbragt en Trekant, er oprettet paa Boshsand-Polle istedetfor den tidligere.

Naar man kommer fra Eideren, gaaer Farvandet over Blauort

tæt oftenom forbi den sorte Tonde Nr. 3 i Eideren S. D. t. S. paa Compasset, lige til en guul Bøje, som man maa beholde paa Bagbordside og hvorfra Farvandet gaaer sydester til Nordre-Viej, hvor flere Bagere, der ligeledes maae beholdes paa Bagbords Side, betegne Udløbet. Bemeldte gule Bøje ligger paa 8 Fods Dybde med Blauortsvarden i S. D. t. D. og Eiderlotsgalioten i N. V. paa Compasset.

Paa den Slesvigske Vestkyst er den lille, for Indseilingen i Listerdyb tjenlige Barde ligeledes gjenoprettet paa Dynerne af M-bueodden.

(Hb. Bd. Nr. 41, 1846.)

Dagere borttagne i Malbeksbugt og ved Sæby.

Det i Malbeksbugten ifjor Efteraar sunkne Skib (see foregaaende Hefte Pag. 139) er nu optaget, og hvad der er tilbage af Skonernten „Clarences“ Drag ved Sæby ligger saa dybt i Sandet, at det saa at sige er lige med Habbunden. Som Følge heraf ere de tvende ved disse udlagte Bagere nu indtagne som unødvendige.

(Hb. Bd. Nr. 49, 1846.)

Nye Mærker paa Farvandet ved Stade.

Det sydlige Farvand nedensfor Stade ved de saakaldte „beide Häuser“ er nu bleven forsynet med følgende Tønder, nemlig: 3 sorte ved Nselerstrand, og en hvid ved det nederste Fald af „Schwarze Sonnensand“, den hvide betegnet A. Nr. 1, de sorte A. Nr. 1, B. Nr. 2 og C. Nr. 3.

(Hb. Bd. Nr. 57, 1846.)

Banke i den finske Bugt.

I den finske Bugt har i Farvandet dannet sig en ny Sandbanke, der ligger $4\frac{1}{2}$ italienske Mile fra Stiruddensstaarn i S. V. 19° , paa det sande Compas, og paa hvilken er 29 Fod Vand. Til Sikkerhed for større Krigsskibe vil der derfor allerede under indværende Mars Skibsfart og fremdeles hvert Aar blive udlagt

en Sprydvager, med en nedad vendt Kof, paa Sydsiden af denne Banke, paa 6 Favnes Dybde.

(Sb. Td. Nr. 40, 1846.)

Temporaire Mærker i den finske Bugt.

Paa Grund af de hydrographiske Arbejder, som skulle udføres i Sommer, i den Finske Bugt paa den søndre Side af Örne Peni og Lavensari, og langs den Estlandske Kyst fra Runda imod Vest og Ost, samt i Östersöen paa Nord- og Vestsiden af Den Ösel, vil blive udsatte temporaire Mærker, som, for at de kunne stielnes fra de almindelige Baretegn, ovenover deres forstieelligtfarvede Flag ville være forsynede med Kofte.

(Sb. Td, Nr, 45, 1846),

Midlertidig Slutning af Dags Fyr.

Det Russiske Soministeriums hydrographiske Departement har bragt Følgende til offentlig Kundskab: I December 1844 blev i St. Petersborgske Aviser anmeldt, at der i Foraaret 1845 vilde blive begyndt paa en Reparation af Fyrtaarnet paa Den Dags (i Östersöen). Dette Arbejde er imidlertid bleven udsat til Foraaret 1846. Fyret paa Dags-Taarn vil derfor blive sluttet den 27de April, men den 13de August s. A., naar det Dageort'ske Fyrtaarns Reparation er fuldført, atter blive tændt, og, som forhen, vise et stadigt Fyr.

(Sb. Td. Nr. 18, 1846.)

Indløbsbøle ved Stralsund.

Indløbet til Stralsund fra Søen i Landdybet og ved Halvoen Monchgut er bleven mærket ved en Bøie. Denne er 9 Fod lang, og naaer med noget over sin halve Længde op over Vandet. En Jernstang af omtrent 5 Fods Længde ender med en kugledannet Signalkurv, der holder 2 Fod i Giennemsnit. Bøien og Kurven ere malede røde, hvorved den adskiller sig som Indløbsbøie fra de øvrige Bøier, hvormed Farvandet sammesteds er betegnet.

Boien er udlagt foran Indløbet til Landdybet, paa en Dybde af 15 Fod, saaledes at Skibe kunne passere den paa begge Sider. Boiens Beliggenhed er, efter Compassets Peiling, der, hvor man har Thiesfower Høvt i N. og D. $\frac{3}{4}$ D., og det nordligste Hjørne af Peenemünder=Skoven i S. $\frac{3}{4}$ D., eller, efter Landpeilingerne, hvor Kirke=Åfkerne komme tilsyne ved Thiesfower Høvt, og det nordligste Hjørne af Peenemünder=Skoven viser sig over det sydligste høieste Punkt paa „Nuden“.

(Sp. Bd. Nr. 45, 1846.)

Forandring med Tønderne i det friske Søgat.

Paa Grund af Udtørring er foretaget Forandring med Tønderne i det nordøstlige friske Søgat, saa at nu den røde Tønde udfor det nævnte Søgat ligger paa Mærket: den store Bate paa Schiermonikoog i S. V. noget vestlig, paa 75 Palmes (circa 4 Favne) Vand ved Ebbe, en stor Bomlængde østlig for den lille Bate paa bemeldte De. Coursen fra denne Tønde (hvorved man har at agte paa Strømmens Lob) til den yderste sorte Tønde Nr. 1, som ligger paa Ostspidsen af Norderrevet, er S. V. noget vestlig, og fra denne til den anden sorte Tønde, B. $\frac{1}{4}$ S., alt efter Compasset. Længer inde gaaer Coursen sydligere, efter de samme ovenfor anførte Retninger.

(Sp. Bd. Nr. 53, 1846.)

Drag paa Enkhuyzer Sand.

Paa Draget af den i Marts 1845 paa Enkhuyzer Sand forliste engelske Brig Triumph er udlagt en hvid- og sortmalet Tønde, af Form som et Timeglas, paa følgende Peilinger:

Broekers Taarn over den syvende Vandmølle ved Broekerbaven. — Taarnet van Hoorn en Skibslængde nordlig for Taarnet i Wydenes, og Den Urk misvisende D. S. D. for Draget.

(Sp. Bd. Nr. 53, 1846.)

Vink for Ankring paa Soc=Hed.

Tidligere have Skibe ankre paa Soc=Hed paa 4 eller 5 Favne ved Lavvande; men nu findes der ifftun 2 Favne Vand og mindre. Skibene maae desaaarsag for Fremtiden gaae indensfor, rundt om Pynnten, hvor de sikkert kunne gaae tilankers.

(Naut. Mag. April 1846)

Interimistisk Forandring ved Thunse Fyr.

Paa Grund af en Forandring ved Thunse Fyr, vil i Juli og Aug. M. d. N., paa Fyrtaarnet blive anbragt en Interims=Lygte, som heises 9 Fod høiere end det nærværende Fyr, og isøvrigt holdes brændende til de sædvanlige Tider.

(Efter Sp. Bd. Nr. 65, 1846).

Fyr paa Pynnten af la Noveillard.

Paa Pynnten af Noveillard i Departement Nedre-Loire vil fra 1ste Juli d. N. — Br. 47° 6' 35", Længde 4° 26' 20" W. — til Venstre af Indseilingen til Havnen Pornic, blive anbragt et lille stadigt Fyr, som vil brænde hver Nat, og i klart Veir kunne sees i en Afstand af indtil 10 Sømile.

(Sp. Bd. Nr. 60, 1846.)

Rettelse til Pag. 150 i foregaaende Nr. af Archivet, angaaende Fyrtaarnet paa Cromarty Point.

Istedetfor: „Lanternen der er aaben fra S. N. W. rundt til S. D. t. $\frac{1}{4}$ S.“ læs „S. D. t. D. $\frac{1}{4}$ S.“

Varden paa Goodwin-Sand

er i Januar d. N. sunket ned i Sandet.

Forandring ved Mærkerne i Gull Stream.

Bøien paa Pynnten af „Bunt Lead“ i Gull Stream er, da denne Grund har strakt sig længere ud i en vestlig Retning, bleven flyttet omtrent 150 Favne imod Vest, og ligger nu paa $3\frac{1}{2}$

Favne ved Lavvande Springtid, paa følgende Mærker og Peilinger:

Namesgate Kirketaarn overet med Midten af Kings Head Hotel (en rød grundmuret Bygning) N. $\frac{1}{2}$ V. — Baldershare Monument overet med Nordenden af en ny Terrasse af Huse Nord for Deal B. $\frac{1}{2}$ S. — Gull Fyrstib N. O. $\frac{1}{2}$ D. — North Foreland Fyrtaarn N. t. O. — Gull Boie N. — South Brake Boie B. $\frac{1}{4}$ N. — Fort Boie S. t. V. $\frac{1}{2}$ V.

(Hb. Bd. Nr. 57, 1846).

Boier i Gull Stream.

Fra den 1ste Juni d. N., er i Stedet for den hvidmalede Elbow-Boie i Gull-Stream, bleven udlagt en sort- og hvidtavlet Boie, med en Stang med en Kugle paa Toppen.

Fra samme Dato ere ligeledes følgende hvidmalede Boier, nemlig:

Inner Shoak,	S. O. Scroby,
Solm Hook,	Scroby Elbow,
S. O. Corton,	West Scroby
Middle Corton,	Middle Scroby,
West Corton,	North Scroby,

blevet borttagne, og i Stedet for samme udlagt Boier, der ere malede sorte og hvide i Tavler; fremdeles er fra samme Tid en sortmalet Bagerboie bleven placeret paa Nordenden af St. Nicholas Sand, istedetfor den tidligere hvidmalede Bagerboie. Stangen og Kuglen er ogsaa borttaget fra den rødmalede South St. Nicholas Boie, og den sort- og hvidtavlede Boie, paa Barber, remplaceret af en der er malet heelt sort.

Endelig er fra samme Tid, i Stedet for den hvide N. O. Barnard Boie, bleven udlagt en sort- og hvidtavlet Boie med Stang og Kugle, og den sorte Boie paa Sizewell Banke malet sort og hvid i Ringe.

(Efter Hb. Bd. Nr. 58, 1846).

Banke paa Pan Sand Knoll.

Omtrent 3 Kabellængder sydligt og østligt for West Pan Sand Boien har dannet sig en Banke (Knoll), paa hvilken intetsteds findes over 9 Fod Vand ved Lavvande Springtid. Til Betegnelse af samme er foreløbigt bleven udlagt en grøn Boie, — som imidlertid om kort Tid skulde afløses af en anden, malet rød og hvid i Tavler, og mærket „Pan Sand Knoll“.

Den nævnte grønne Boie ligger paa 10 Fod Vand, paa følgende Mærker og Peilinger efter Compasset: Margate Windmøller, deres tilsyneladende Brede aaben Syd for Margate Ny Kirke S. D. $\frac{1}{2}$ S. Moncton Bæke overet med den lave Bestende af Upper Hale Skov S. t. D. — West Pan Sand Boien N. N. D. — Pan Sand Bager D. $\frac{1}{2}$ S. — South Knoll Boien S. D. $\frac{1}{2}$ S.

Skibsførere advares imod at gaae imellem den ovenomtalte Banke (Knoll) Boie og West Pan Sand Boien.

(Sj. B. Nr. 41, 1846).

Boier ved Indløbet til Dartmouth Havn:

En sort- og hvidtaflet Boie, mærket „Cheek Stone“, paa $3\frac{3}{4}$ Favne Vand, omtrent 25 eller 30 Favne S. D. for Klippen, paa følgende Mærke og Peiling: det sydligste Huus i Kingswear rørende Pynnten under St. Petros, N. $\frac{3}{4}$ V.;

En sortmalet Boie, mærket „Castle Ledge“, paa $4\frac{1}{2}$ Favne, med St. Petros Kirke overet med Midten af et Krat paa Baglandet N. N. V., og en isinesaldende Klippe med 2 Spidser ud for Comb-Point overet med Huset paa Gladton Strand V. $\frac{1}{2}$ S.;

En Boie der er malet sort og hvid i rundtgaende Striber, og mærket „Home Stone“, paa 7 Favne, med Kingswear Gamle Slot dets Brede aaben D. for Blackstone Strand N. D. $\frac{1}{2}$ N., og Stoke Fleming Kirke dens Længde ned ad Comb Points Strænten V. t. N.

Peilingerne ere magnetiske, og Dybderne ved Lavvande Springtid.

(Naut. Mag. Juni 1846).

Sorandring med Bøjerne ved Indløbet til Queens Channel.

Den hvide Skandebøje ved Østenden af Tongue-Sand, ved det østlige Indløb til Queen's Channel, er borttaget, og istedetfor udlagt en sort Spidsbøje af betydelig Størrelse med en ligeledes sortmalet Kugle foroven.

(Naut. Mag., Juni 1846.)

Rettelse til Pag. 158 i foregaaende Nr. af Archivet, angaaende Nyopdaget Rev i det ostindiske Havvand.

Istedetfor: „Tambelan Peak overet med Pulo Pinang N. t. D.,“ læs „N. 1° D.“

Veiledning til at anløbe Pinang-Havn sydfra.

Der er tvende Bakeliner: 5 hvidmalede Baker paa den østlige Side i Form af et Kors og 3 rødmalede paa den vestlige Side i Form af en Triangel.

Den første eller sydligste hvide Korsbake er synlig i en Afstand af 3 eller 4 Qvartmile, peilende D. $\frac{1}{4}$ N. fra Sydenden af Saddle-Eiland og S. S. D. fra Midten af Pulo Nymo i en Qvartmils Afstand.

Skibene maae ikke holde østenfor de hvide Korsbaker; den sydlige røde Triangelbake ligger udfor Nordpynten af Pulo Terajah, og, efter at denne er passeret, maa man holde sig mere østlig i Canalen for at undgaae en lille Grund med $2\frac{1}{4}$ Favne Vand, Lavvande, peilende næsten N. N. D., omtrent $\frac{1}{4}$ Qvartmil.

For øvrigt maae Skibene holde sig imellem de hvide Baker paa den østlige og de røde paa den vestlige Side.

(Naut. Mag. April 1846.)

Sorandring med Syret ved Chittagong.

Det paa Kysten af Chittagong stationerede Fyrskib paa $21^{\circ} 27' N.$ Br. $91^{\circ} 45' O.$ L. ventedes at blive borttaget omtrent

den 20de April sidst., og at Fyret paa Kootubdeea den vilde være tændt fra Begyndelsen af Februar Maaned.

(Efter Hb. Bd. Nr. 45, 1846.)

Proviaftering ved Porto Grande (Cap Verdes).

Den bekvemme og sikre Havn Porto Grande, St. Vincent, er nu i Stand til at yde Skibe, som indløbe dertil for at forsyne sig med Vand eller andre Forfriskninger, alt Nødvendigt, og derhos i bedste Qualitet. Skibene kunne der hele Måret igiennem ligge trygt for Anker, og med Lethed foretage deres Forsyning.

Der har sammesteds dannet sig en Forening af de anseteste Indvaanere, i det Diemed, at skaffe Vandet fra Bjergene ned til Stranden, samt at anlægge et Bærst, og overhovedet at arbejde paa at gjøre den skionne Havn meer og meer tilgængelig og nyttig i alle Henseender.

Den Britiske Consul har forflyttet sit Sæde fra Bonavista til St. Vincent.

(Hb. Bd. Nr. 38, 1846.)

Syrskib ved Orinocos Munding.

Et Fyrskib (Ponton-saro) er bleven udlagt i Boca Grande eller Mundingen af Orinocofloden. Det ligger paa 28 Fod ved Lavvande, med Barima Pynt peilende S. Fyret er synligt i en Afstand af 8 eller 9 Quartmile, og Skibet vil forsyne med Lodser op ad Floden.

(Hb. Bd. Nr. 46, 1846.)

Syrtaarn paa Bermuda.

Et Fyrtaarn er bleven opført paa Sydsiden af Bermuda, paa 32° 14' N. Br. og 64° 50' V. Længde for Greenwich, hvorfra vises et omdreieende Fyr, der har en Hvide af 365 Fod over Havsladen, og i klart Veir kan sees fra Dækket paa en Fregat i en Afstand af 21 til 24 Quartmile. Det er høiere end det omliggende Land, og vil om Dagen see ud som en Sæller.

Det er synligt hele Den rundt, med Undtagelse af en Bue paa 10 Grader imellem S. 64° S. og S. 74° V. paa Compasset, inden hvilken det vil blive afflaaret ved hvid Land.

Man kan altid sikrest nærme sig Bermuda sydfra, og ved at andube den om Matten eller i tykt Veir, maa man vogte sig for at komme nordligere end 32° 8' N. Br. inden man har faaet Sigte af Fyret eller Landet.

Naar man kommer fra S. D., bør man ikke bringe Fyret sydligere end B. t. S., eller om Matten komme det nærmere end 6 til 7 Qvartmile. Kommer man vestfra, bør man ikke komme det nærmere end 10 til 12 Qvartmile inden det habes nordligere end N. D. t. D.

Med Fyret imellem N. D. og V. er Kysten fri for Fare, og kan med Sikkerhed kommes indtil 3 Qvartmile nær.

Faaer et Skib Fyret i Sigte Nordfra, gjør det bedst i, strax at holde af, eftersom Nevene strække sig heelt rundt fra S. V. til N. og N. D. fra 15 til 16 Qvartmile ud.

Fyret vil eengang i hvert Minut vise et klart Blink af 6 eller 8 Secunders Varighed. Imellem Blinkene vil det være synligt i omtrent 10 Qvartmiles Afstand.

(Efter Pb. Bd. Nr. 63, 1846.)

Opdaget Rev i det stille Hav.

Det Newyorkske Skib Janthe opdagede, paa sin Reise fra Ny-Seeland til Manila, et Rev, som ligger lige i Farvandet for Hvalfangerne og andre til Herne i det Stille Hav bestemte Skibe, og som hidtil ikke er aflagt paa noget Kaart. Beretningen lyder saaledes: Den 9de Januar 1845 saae vi pludseligen en farlig Grund nær ved Skibet, toge hurtigt alle lette Seil ind, og gif Vinden saa nær muligt i Retningen S. og V. Imidlertid passerede vi allerede over den østlige Rand af Grunden, og een til to Skibslængder fra det meest grundede Sted, der synes at bestaae af skarpe Klipper, og kun at være 8—10 Fod under Vandet. Dette var af melkehvid Farve. Vi kunde tydeligen skielne det fortløbende

Koralrev under Vandet i en Dybde af 6 til 8 Favne. Revet syntes at strække sig fra S. t. D. til N. t. V., omtrent $\frac{1}{2}$ Qv. Mil, og vi bestemte Belliggenheden efter to Chronometre, som i de sidste 45 Dage kun havde afvejet ubetydeligt fra hinanden, til $145^{\circ} 39'$ Ø. Længde, og, efter god Meridian-Observation, $5^{\circ} 53'$ N. Br. Det nærmeste Land var Carolinernes Øgruppe, cirka 85 Qv. Mile borte.

(Nautical Gazette.)

Ny Vager ved Toney Rock Barre (Massau Havn).

En Topvager med en rund Kurv paa Toppen er bleven udlagt paa Nord-Enden af Toney Rock Barre ved Indløbet til Massau Havn, paa $12\frac{1}{2}$ Fod Vand, Springtid. Efter at være passeret Barren, bør man, uden Lods, forsøge at passere øster om denne Vager.

Kette til Pag. 159 i foregaaende Nr. af Archivet ang. Sømærker paa Turks Island.

Istedesfor: Stagen paa Penniston Cay overet med Vageren paa Toney Rock, peilende N. V. $\frac{1}{4}$ V., læs: „N. V. $\frac{1}{4}$ N.“

Navigationen af Bass-Strædet.

Nærmer man sig dette Stræde vesterfra, maa Landet paa Ny-Syd-Wales Kyst peiles ved Moonlight Head, eller Cap Otway haves ifigte.

Er man kommen ind i Strædet og Skibets Direction bestemt, maa man lægge Coursen efter Rodondo eller Curtes islands. I Strædet har man ofte tykt Neir, isærdeleshed med stærk N. N. V. eller N. V. Skibe, der om Vinteren skulle østeri, og hvis Fart er bekendt, kunne løbe med en vestlig Vind, om endog Veiret er taaget med Regn, kun at man affætter Distancen paa Raaret hver Time og gjør Regning paa et Afslag for en østlig Strøm. Alle Øerne ere steile tæt ved, og kunne ialmindelighed sees naar man kommer nær til dem. Har man passeret Moneur Islands

kan lægges bi indtil det klarer op, eller ogsaa Coursen lægges lige paa Nam-Head, og kan man saaledes ialmindelighed komme om Cap Howe, udfor hvilket Strømmen sætter N. og N. S. D. lidt fra Stranden.

At lægge bi, efter at være løbet ind i Bass' Strædet i tykt Veir, har været farligt for mange Skibe. Med en N. V. eller V. Vind, kan man løbe for Vinden, naar man nøiagtig kender Skibets Retning og holder godt Udfig, i det man hver Time paa Kaartet noterer den udløbne Distance. Er Sydney Bestemmelsen, maa man, efter at have passeret Cap Howe, om Vinteren holde sig godt ind til Land, for at man ikke skal blive forsat af en stærk N. Storm. Om Sommeren, naar N. D. Vinde herske, maa man holde vel ind under Landet om Natten for at kunne nyde godt af Landbriisen; henimod Dagbrækningen maa man staae udeste indtil man faaer N. N. D. eller N. D. Vinden, og da staae N. V. hen langs med Land. Strømmen sætter sydi lidt fra Land, i Eren, S. S. D. og S. D. en Qv. Miil i Timen.

Udfor Strandbredden, Pigeon-House paa Compasset peilende N. N. V. $3\frac{1}{2}$ eller 4 Qvartmile, ligger William Hoek, med ifkun 9 Fd. Vand, sjelden Brændinger, og som ikke er affat paa noget Kaart.

(Naut. Mag. April 1846.)

Nyt Fyr paa Swan-Eiland.

Et nyt omdreieude Fyr 101 Fod over Høivandsmærke er bleven anbragt paa Swan-Eiland tæt ved den nordøstligste Pynt af Van Diemens Land, i Banks Strædet der fører til Bass' Strædet. Fyrtaarnet er malet rødt foroven og hvidt forneden. Fyret bestaaer af en concentreret Lampe, med 352 faste Speile, af hvilke de 220 ere placerede i Kuppelform ovenfor Lampen, 100 i en Diagonallinie fra samme og 32 nedenfor Lampen mod hinanden. Omdreieingsapparatet bestaaer af en Jern-Colonne med 8 Refractorer eller Glas-Lindser af $2\frac{1}{2}$ Quadrattod hver, der virke i det aabne Rum mellem de øverste og nederste Speile. Der vises et klart Blink af $2\frac{1}{2}$ Secunds Varighed med Mellemrum af 1 Mi-

nut, og kan sees fra begge Sider i en Afstand af 25 Qv. Miil. Fra Fyret er taget følgende Peilinger: Pynten af Cap Warren N. 18° 47' S. Lookout Noet (Clarke's Den), N. 19° 45' W. — Nebet N. W. for Swan-Den N. 46° W. — Black-Neef S. 52° D.

(Adelaide Observer.)

Nyt Fyr paa Point Gellibrand (Port Philip),

30 Fod over Havfladen der vil kunne sees i en Afstand af 3 til 4 Leagues (9—12 Qvartmiil) fra et Skibs Dæk. Skibe, der agte at ankre i Hobsons Bay, bør holde Fyret N. W. til N. indtil Vandet grunder op til 6 Favne, og da styre N. N. W.; naar Fyrene i Williams Town blive aabne, peilende S. W. t. W., saa bør man hale ind for Ankerpladsen W. S. W. Den bedste Ankerplads er paa 3½ Favne, med Fyret peilende S. ¼ D. og Dæmningen ved Williams Town S. W. ¼ W.

(Naut. Mag. Mai 1846.)

Vagere omkring Lolland og Falster:

- 1) Paa N. W. Siden af Albue Triller, ved Indløbet til Nakskovs Fjord, en Vager med hvid Stage og 1 Koft, paa 22 Fod Vand, omtrent 1 Kabellængde fra Grunden. Nakskov Kirke sees herfra saameget fri sønden for Albue Lods-huse, som Afstanden er imellem disse. Kommende Syd fra bør ei holdes ind, norden om Trillerne, før de 2 store Lods-huse paa Albuen have overet.
- 2) For S. D. Enden af Kirkegrunden nord for Vairo, en Vager med rød Stage og 2 Kofte, paa 4½ Favne Vand, omtrent 400 Alen S. t. W. fra Midten af det Grundeste. Blaabieryg have herfra, efter Kortet, netop fri nord for den lave Knudshoved Pynt.
- 3) Paa Sydenden af Venegrunden østen for Kirkegrunden, en

Bager med rød Stage og 1 Kost, paa 3 Favne Vand, omtrent 800 Alen S. t. B. $\frac{1}{2}$ B. fra den grundeste Steenrose hvor der paa enkelte store Stene kun findes 2 Fod Vand. Tæt norden for Bageren er en Steenrose med 11 Fod Vand. Fra Bageren sees Boeslunde Kirke netop inde paa Vestkanten af Sloven D. for Basnæs Skov.

- 4) For Enden af Gjedser Landrev, der skyder ud fra Gjedser Odde paa Falster, en Bager med rød Stage og 1 Kost, paa 11 Fod Vand, omtrent 3500 Alen S. S. D. $\frac{1}{4}$ D. fra Gjedser Fyrtaarn.

Herfra sees de øverste Luger paa Fyrtaarnet vel fri over Klinten.

- 5) For Aderenden af Gjedser Rev, en Bager med rød Stage og 2 Koste, paa 4 Favne Vand, omtrent 2500 Alen S. S. D. $\frac{1}{4}$ D. for Trindel Grunden.

Herfra sees Dagmærket paa Gjedser Odde, i nogensunde klart Veir, lidt norden for Fyrtaarnet.

Mærk. Den lille sort- og hvidmalede Tønde, som ligger tæt til Nordsiden af Trindelgrunden, vil blive borttaget i Løbet af Aaret.

For at gaae fri norden om Trindelen, maa Dagmærket holdes vel fri sønden for Fyrtaarnet.

Sømilitair-Statens Budget for Aaret 1846.

Abdraget af det ifølge allernaadigst Rescript af 19de December
1845 fra Finantsdeputationen publicerede Budget for den
danske Stats samtlige Indtægter og Udgifter.)

Sømilitær-Statens med hvad dertil hører.

	Specialsummer.		Hovedsummer.	
	Normal-Reglement.	Budget for Aaret 1846.	Normal-Reglement.	Budget for Aaret 1846.
1. Admiralitets- og Commissariats-Collegiet med dets Contoirer:	Rbb. §	Rbb. §	Rbb. §	Rbb. §
a. Lønninger	25,601.	27,671.		
b. Contoir-Udgifter	2,500.	2,670.		
			28,101.	30,341.
2. Officier-Personalet			107,100.	107,100.
3. General-Adjutanten af Sø-Statens, m. Fl.			1,900.	2,100.
4. Søcadet-Academiet			10,950. 8.	11,845. 80.
5. De to Divisioner, med hvad dertil hører:				
A. Divisionernes Mandskab:				
a. 1ste Division	84,388. 16.	84,216. 56.		
b. 2den —	127,457. 76.	137,673. 74.		
c. Capitulationspenge	600.	600.		
	212,445. 92.	222,490. 34.		

		21,828.	21,828.		
	C. Forskiellige Lønninger og andre Udgifter	3,138.	3,038.		
	D. Godtgørelse for Ordonnantser	4,736. 36.	7,020. 60.		
				241,945. 32.	254,125. 94.
6.	Holmens og Søsthusets Officierer, samt civile Embedsmænd og Betjente, m. m.				
	A. Holmen:				
	a. Forskiellige Embedsmænd	13,000.	15,900.		
	b. Contoirerne	6,550.	6,750.		
	c. Andre Embedsmænd og Betjente	4,774. 64.	4,858.		
		24,324. 64.	27,508.		
	B. Søsthuset	2,550.	2,750.		
	C. Forskiellige Udgifter, Douceurer, m. m.	6,413. 32.	6,413. 32.		
				33,288.	36,671. 32.
7.	Sjoverløn paa Holmen, samt Tillæg til Pensionister der arbeide i Spaanehaven			18,000.	18,000.
8.	Indrulleringen og Lodsbæsenet			18,130.	21,571. 64.
9.	Justits-Embedsmænd og Betjente			2,509. 32.	2,735. 32.
10.	Nyboders Embedsmænd og Betjente, samt Tilskud til Bygningernes Reparation, m. m.			2,115. 80.	4,316. 60.
				464,039. 56.	488,807. 74.
				Transport	

	Specialsummer.				Hovedsummer.			
	Normal-Reglement.		Budget for Aaret 1846.		Normal-Reglement.		Budget for Aaret 1846.	
	Rbb.	ß	Rbb.	ß	Rbb.	ß	Rbb.	ß
Transport					464,039.	56.	488,807.	74.
11. Navigations-Directeur og Examinator					1,026.		940.	
12. Geistligheden ved Holmens Kirke, m. m.					2,222.	72.	3,042.	60.
13. Skolevæsenet					9,840.	54.	10,640.	54.
14. Naturalforpleiningen eller Maanedskosten, m. v.					131,500.	4.	146,747.	30.
15. Proviandgaarden og Magazinkornet					5,201.	66.	5,201.	66.
16. Fæstningen Christiansø					12,476.	71.	13,148.	95.
17. Cadetflibet og Bagtstationerne, samt Øvelses-Udru- sningerne, m. m.								
a. Cadetflibet	8,000.		9,000.					
b. Bagtstationerne	42,900.		41,900.					
c. Øvelsesudrustninger, m. m.	50,300.		46,100.					
					101,200.		97,000.	
18. Skatter og Afgifter for Sj-Estaten, derunder ind- befattede Nyboders Gader og Bygninger					4,000.		4,000.	

20. Forskiellige Udgivter		10,600.	13,510.
21. Til Anskaffelse af Material ic.		269,512. 15.	248,580. 55.
Herfra, som inddrages fra Sv-Statens separate Fonds:			
Af Søgtæsthusets Midler	14,000.		
Renter af Nyboders Drengeskolars Capital og af Fonden af 2den April 1801	4,000.		
		18,000.	18,000.
		<u>1,000,000.</u>	<u>1,020,000.</u>

Anmærkninger.

- ad. 1. Til Munderinger for Cadetterne bliver, efter hvad der paa Normalreglementet er antydet, i 1846 at udrede 2000 Rbd., imod 1300 Rbd. i 1845, altsaa mere 700 Rbd.
- 5. A, a. Til de Munderingsstykker, der skulle anlægges i Maret 1846, kan regnes at medgaae 17,900 Rbd., for 1845 var udført til Munderinger 10,500 —
- mere . 7,400 Rbd.
- Derimod udgaaer den ved 1ste Compagnie staaende obercomplete Søber med 98 Rbd.
- For Lørb beregnes en Mindre-Udgibt af 243 — 80 §
- 341 — 80 §
- hvorved den samlede Budgetsum overstiger Summen for 1845 med 7,058 Rbd. 16 §

Fremdeles behøves til Divisionen:

1159½	Portioner Landloft à 57 Rbd. 3 f.	66,127	Rbd.	71	f.
75	— Aug . . .	} à 23 R. 48 f	2,138	—	48
16	— — til Famili-				
	lier med mange Børn .				
237	Epd. Lys à 3 Rbd. 37 f	802	—	33	—
			<u>69,068</u>	Rbd.	56 f.

som ere indbefattede under det for Natural=Forpleiningen anførte Beløb ad 14.

ad 5. A. b. Til Pensionister er opført i Budgettet:

efter det ældre Reglement,

3	Pensionister i 1ste Klasse	610	Rbd.	64	f.
6	— i 2den Klasse, hver	56 Rbd.	336	Rbd.	
	personligt Tillæg til Gen af dem				
			<u>384</u>	—	
42	Pensionister i 3die Klasse,	hver 32 Rbd.	1,344	Rbd.	
	personligt Tillæg til Gen af dem				
			<u>1,356</u>	—	
45	Pensionister i 3de Klasse, hver 20 Rbd.	900	—		
			<u>3,250</u>	—	64

Efter det nye Reglement,

2	Pensionister i 1ste Klasse	1,126	Rbd.		
2	— i 2den —	159	—		
3	— i 3die —	164	—		
25	— i 4de —	1,137	—		
4	— i 5te —	154	—		
16	— i 6te —	428	—		
			<u>3,168</u>	—	
			<u>6,418</u>	Rbd.	64
Transport			6,418	Rbd.	64

Transport . . .	6,418 Rbd. 64 §
I Budgettet for 1845 var ifkun opført . . .	5,787 — 64 §
mere . . .	631 Rbd.

Til Munderinger, der skulle anlægges i 1846,
kan regnes at medgaae . . . 21,900 Rbd.;

for 1845 var anslaaet hertil. . . 7,800 —

14,100 —

I alt mere . . . 14,731 Rbd.

Derimod udgaaer det for Ser-
geanten ved 2det Compagnie
opførte personlige Tillæg . . . 24 R. = §

For Tørvn, hvis Quantitet er
uforandret 25½ Cubikfavn, men
hvis Priis kan regnes 4 Rbd.

94 § lavere, udgaaer . . . 125 — 30 —

mindre . . . 149 — 30 §

14,581 Rbd. 66 §

Ved Kongelig Resolution af 25de Juli
1845 er bestemt endeel Forandringer ved
2den Divisions Mandstabs Emolumenter af
Munderinger, Tørv og Lys, der kunne an-
slaaes at medføre en forøget aarlig Udgift af
hvorved Budgetsummen overstiger det for
1845 calculerede Beløb 120,892 Rbd.

2,200 —

8 § med 16,781 Rbd. 66 §

Til Divisionen vil behøves:

1195½ Portioner Landkost à 57 Rbd. 3 § 68,180 Rbd. 83 §

14 — Rug til Familier med
mange Børn, à 23 Rbd. 48 . . . 329 —

396½ Lpd. Lys à 3 Rbd. 37 § . . . 1,345 — 68 §

69,855 Rbd. 55 §

som ere indbefattede under det for Natural-Forspleiningen anførte
Beløb ad 14.

- ad 8. Ifølge Kongelig Resolution af 15de Juli 1845 er overført til Sv-Statens Budget fra Landmilitair-Statens Budget for de efternævnte Embedsmænd overdragne Forretninger ved Sv-Indrulleringen:
 for Generalkrigscommissairen i Danmark 300 Rbd
 for de 6 Sv- og Landkrigscommissaire i Danmark,
 hver 300 Rbd. 1800 —
 mere 2100 Rbd
-
- 14. For denne Conto er beregnet i 1846:
 Kost og Lys til 1ste Division (cfr. ovenfor
 ad 5 A., a.) 69,068 Rbd. 56
 Kost og Lys til 2den Division (cfr. ovenfor
 ad 5 A., b.) 69,855 — 55
 Kost og Lys til Vandmesteren i Nyboder 58 — 29
 Kost, m. v. til Besætningen paa Fæstningen
 Christiansø 4,985 — 66
 Stibskost til Besætningen paa Sv-Statens
 Transportfartøier, anslaaet til 400 maa-
 nedlige Kost-Portioner à 6 Rbd. 91 $\frac{1}{2}$ 2,779 — 16
 146,747 Rbd. 30
 derimod var paa Budgettet for 1845 be-
 regnet til Naturalforpleiningen 147,202 — 14
 altsaa for 1846 mindre 454 Rbd. 80
-
- 16. Under 6te Juni 1845 er alleenaadigst approberet et nyt Munderings-Meglement for Besætningen paa Christiansø, i Lighed med det for Armeen bestemte, hvorefter Munderingerne koste om trent 210 Rbd. mere aarlig, hvilke 210 Rbd., der ere tillagte paa Munderingssummen, igien ere fradragne det til „forskjellige Udgifter“ udførte Beløb 6,177 Rbd. 39 $\frac{1}{2}$, som derved bliver 5,96 Rbd. 39 $\frac{1}{2}$, og hvorved Fæstningens Conto ikke forøges, cfr. Budgettet, 1845.
- 17. Til Øvelses-Udrustninger m. v. er opført for 1846: 46,100 Rbd imod 60,000 Rbd. for 1845, altsaa mindre 13,900 Rbd.

- ad 20. Denne Conto er forøget med 910 Rbd., nemlig: 850 Rbd. for Udgibterne ved en imellem Toldboden og Nyholm, i Anledning af Toldbodsbommens stadige Nabning, etableret Færgesart, ifølge Kongelig Resolution af 1ste Mai 1845; samt 60 Rbd. i Honorar til Forstanderen ved den Kongelige Vaccinations-Anstalt for Revaccination af Sø=Statens Mandskab, ifølge Resolution af 11te Marts 1845.
- 21. Til Anskaffelse af Material ic. er udført 13,195 Rbd. 2 $\frac{1}{2}$ mindre, end i Budgettet for 1845, idet Saldoen af Udgibterne efter de øvrige Conti er bleven et tilsvarende Beløb større, end i Mæret 1845.

I Afdrag paa Finantsernes Fordring for det til Dampskibet Heklas Anskaffelse foreskudte Beløb, til Rest 62,000 Rbd., udrededes af denne Conto 9,000 Rbd. Ligeledes bliver ifølge allerhøjeste Resolution af 2den Dec. 1845, af nærværende Conto, til Afdrag paa Finantsernes Fordring i Anledning af et Forstud, til Beløb 84,061 Rbd. 55 $\frac{1}{2}$, til Betalingen af Maskineriet til Dampskibet Geiser, at betale et aarligt Afdrag af 6,000 Rbd. Af bemeldte 84,061 Rbd. 55 $\frac{1}{2}$ ere 78,428 Rbd. 31 $\frac{1}{2}$ til Udgibt for 1844 under Versursummer; de øvrige 5,633 Rbd. 24 $\frac{1}{2}$ ville først komme til Udgibt for 1845.

De separate Fonds.

	Antagen Capital For- mue ved Ud- gangen af Aaret 1845.	For Aaret 1846 calculerede	
		Indtægter.	Udgivter.
	Rbb. ß	Rbb. ß	Rbb. ß
1. Kgl-Statens militaire Pensionsklasse	239,500.	17,390.	24,200.
2. — Drengeskolers Midler	95,617.45.	3,824.67.	3,824.67.
3. Understøttelsesfonden af „2den April 1801“	3,496.78.	189.83.	189.83.
4. Kgl-Statens Fattighøjsse	2,844.39.	416.75.	416.75.
(Til Bestridelse af dens Udgivter kan en liden Sum tilskydes af Kgl-Statens ordinaire Fonds).			
5. Søkort-Archivet	28,700.	5,648.	5,648.
6. Legatet til unge Søfrieres Dannelse	32,300.	1,290.72.	1,290.72.
7. Commandeurcapitain Stampes Legat	2,000.	80.	80.

8.	Sejemeetade Swarts Legat	10,000.	400.	400.
9.	— Sehesteds Legat			
10.	Holmens Sogns Kirkeskolars Midler	36,639.50.	1,740.	1,740.
	(Til Bestridelse af Skolernes Udgifter tilskydes aarligen indtil 1000 Rbd. af Sog-Statens ordinaire Fonds.)			
11.	Holmens Sogns Fattiges Midler:			
	a. Hovedfonden	13,600.60.	544. 2.	544. 2.
	b. Hjælpfonden	432. 7.	17.27.	
12.	Jomfru Dvists Legater:			
	a. Til Fattige og Huusarme	7,872.56.	314.87.	312.
	(Foruden en i Overformynderiet indestaaende Capital af 500 Rbd.)			
	b. Til hendes Gravsteds Vedligeholdelse	138.34.	5.51.	2.
13.	Sogqvæst- og Assistentshusets Grundfond 715,000 Rbd.			
	a. Ved Sogqvæsthuusklassen (i Obligationer)	477,250.	25,411.75.	41,569.74.
	b. Ved Assistentshuset (i udlaante Summer)	285,000.	32,290.	11,683.18.
14.	Sog-Indrulleringsfonden	10,000.	1,900.	400.

Under Collegiets Bestyrelse høre endvidere følgende aldeles private Midler, der anslaaes at udgiøre ved Udgangen af 1845:

a.	Forforskjellige Lodseriers Midler	118,067 Rbd.
	(i Budgettet for 1845, er ved en Trykfeil opført 11,320 Rbd. istedetfor 111,320 Rbd.)	
b.	Fæstningen Christiansøes Umyndiges Midler	730 —
c.	Se=Artillerie=Underofficierernes Liigklasse	2,698 — 64

hvorhos endnu bemærkes, at Se=Statens Seildugs- og Lærreds=Fabriks Midler, 22,000 Rbd., fremdeles ere deponerede hos Finantserne.

Dpmudringsvæsenet.

Efterat den forenede Communalbestyrelse har afgivet sin Erklæring om den fremtidige Fordeling af Udgivterne til Dpmudringsvæsenet, er det ved Kongelig Resolution af 15de Januar 1845 allernaadigst bifaldet, at de Arbejder, som ifølge den vedtagne Plan ansees nødvendige for Dpmudring af Kjøbenhavn's Havn og Canaler indtil videre fortsættes saaledes, at $\frac{3}{10}$ af de dertil medgaaende Omkostninger paa Communens Begne udredes af Havneklassen, samt at det derefter gøres til Gienstand for særlig Forhandling, om og hvorvidt de af Havnevæsenet paa Dpmudring anvendte Beløb atter kunde være at søge dækkede.

A. Lønninger:

a.	ved Dpmudringsvæsenet	3,572 Rbd.
b.	ved Slamfisternes Mensning	178 —
		3,750 Rbd.

B. Andre Udgivter:

a.	ved Dpmudringsvæsenet:	
1.	staaende Udgivter	6,336 Rbd.

Transport . 6,336 Rbd. 3,750 Rbd.

Transport . 6,336 Rbd. 3,750 Rbd.

2. Udgifter, naar der arbeides:

a. Arbeids-Omkostninger for Maskinerne:

Søbaggen Nr. 1 i 66 Dage à

15 R. 92 $\frac{1}{2}$ daglig . . . 1,053 R.

Søbaggen Nr. 2 i 122 Dage à

16 Rbd. 68 $\frac{1}{2}$ daglig. . . 2,038 —

Søbaggen Nr. 3 i 174 Dage à

18 Rbd. 20 $\frac{1}{2}$ daglig. . . 3,168 —

Søbaggen Nr. 4 i 174 Dage à

18 Rbd. 92 $\frac{1}{2}$ daglig. . . 3,299 —

Søbaggen Nr. 5 i 166 Dage à

16 Rbd. 44 $\frac{1}{2}$ daglig. . . 2,732 —

12,290 — β . Planeringen af det optagne Mudder, om-trent 4,212 Pramme à 1 Rbd. 51 $\frac{1}{2}$ 6,450 — γ . Reparationer og Anskaffelser . . . 5,850 —

b. Slamkisternes Rensning 750 —

ialt Andre Udgifter . . . 31,676 —

Tilsammen . . . 35,426 —

Med Besparelser i 1844 og 1845 vil have en Beholdning af Bidragene fra Finantsskassen og Communen; fradrages denne Beholdning, anslaaet til 5,426 —

bliver igjen . . 30,000 Rbd.,

herfra de $\frac{1}{3}$ for Communens Vedkommende af Havne-
kassen 9,000 —

igien Udgift for Finantsskassen . . . 21,000 Rbd.

Hertil kommer:

Til Paabegyndelsen af Bolværk om et nyt Mudder-Dy-
lagsted udenfor Bommen 5,000 —

26,000 Rbd.

Numærkninger.

- ad A. Paa Formændenes Bøn er bespart 36 Rbd.
- ad B. a. 1. Vedligeholdelses=Omkostningerne ere blevne 200 Rbd. mindre, d Trampemaskinen, som er casseret, ikke bliver vedligeholdt.
2. Forstiellen i den daglige Betaling for Maskinerne mod 1845 ligge i Udgifterne for at føre Prammene til Dplagsstedet.
- ad C. Den tidligere omhandlede Plan til Anlæggelsen af et nyt Mudder=Dplagssted er det nu befundet nødvendigt at sætte i Værk Bolværket om Arsenalsøen er i 1845 bleven fuldført, og her vil flere Kar være Plads for det fra Canalerne og den sydlige Deel af Havnen optagne Mudder; men, saafremt Mudderet fra Nøde og den nordlige Deel af Havnen ogsaa skal oplægges der, v Pladsen blive fyldt om 3 à 4 Kar; dette vilde da betydeligt forøge Pramsførings=Udgifterne for Mudderet fra den indre Havn o Canalerne. Det er derfor ved Kongelig Resolution af 28de November 1845 allernaadigst approberet, at der i Foraaret 1846 sk. begyndes paa Anlægget af et nyt Mudder=Dplagssted udenfor Bommen ved Indhegning af en Strækning mellem Lynetten og Battarieret Christianus Sertus langs Nævsbølen med 400 Alen Bolværk. Med Hensyn til at Bolværket maa være 3 à 4 Fod høier end det ved det tidligere Dplagssted, for at stigende Bunde og E ikke skal bortskyllende Jorden, ville Omkostningerne herved udgaa circa 10,000 Rbd. Men ved den casserede Trampemaskines Realisation og ved Salg af andre ubrugelige Inventariesager, m. m antages at indkomme et saa stort Beløb, at et Tilskud af 5,000 Rbd. af Finantsskassen for 1846 er anseet tilstrækkeligt.

Defensions-Arbejder paa Kiøbenhavn's Ahd.

ge til Defensions-Commissionens Secretair og Forvalter	400	Rbd.
Læg til den Næstcommanderende paa Batteriet Trekrøner for hans Tjeneste som Inspections-Officier ved Børket, 10 Rbd. maanedlig for 7 Sommer- maaderne og 48 § daglig for 5 Wintermaa- neder	145	— 48 §
— — Baadsmanden og Dagvagten i den Tid, hvori der arbeides	44	— 24 -
(Materialier og Arbejdsløn	410	— 24 -
	1,000 Rbd. = §.	

Det franske Deputeert = Kammer bevilger en extraordinair Credit af 93 Millioner Francs til Krigsskibes Bygning og Ma- rinens Materialforsyning.

Den 3die Jan. 1846 forelagde Marine-Ministeren de Deputeredes Kammer følgende Lovforslag.

Mine Herrer!

„Ved, under sidste Sæssion, at forelægge Udkast til Marinens Budget for Regnskabsaaaret 1846, betegnede jeg som en af Marine-departementets meest paatrængende Forpligtelser, at forberede Udførelsen af Forskrifterne i den kgl. Ordonnans af 1. Febr. 1837 og den kongelige Bestemmelse af 4de Marts 1842 angaaende Styrken af Kongerigets Sømagt.

„Det første Skridt, man uden at tøve længer maatte gjøre i denne Retning, var, med det Samme man tilstod tilstrækkelig Credit for at vedligeholde Skibene i Vandet, saavel de equiperte som desarmerte, at tilstaae en endnu større Credit for Skibbyggeriet paa Stabelen.

„Dette første Skridt har Administrationen gjort ved i Budgettets Poster for 1846 at opføre, for Skibsudrustninger, Summer svarende til beviisliggjort Fornødenhed, og ved at forlange for Skibsbygningerne, som skulle sikre Flaadens Fornøelse, en Creditforøgelse, som Kamrene have bevilget.

„Efter Kongens Ordre forlange vi nu her af Kammeret de Summer der ere uundgaaelig nødvendige for at Kongerigets Sømagt kan blive sat i den i 1837 og 1842 fastsatte normale Tilstand*),

*) Den kongelige Ordonnans af 1ste Febr. 1837 fastsætter Flaadens Styrke paa Fredsod til:

med de Modificationer, Erfaring og de i Dampseiladsen indførte Forbedringer paaapege som nødvendige.

40	}	10 Linieskibe af 1ste Rang paa 120 Canoner,
		10 dito = 2den — — 100 —
		15 dito = 3die — — 90 —
		5 dito = 4de — — 80 —

Halvdelen i Vandet, og Halvdelen paa Bedingen færdigbygget indtil $\frac{3}{4}$, foruden 13 paa Stabelen færdigbyggede indtil $\frac{1}{4}$;

50	}	17 Fregatter af 1ste Rang paa 60 Canoner,
		17 — = 2den — — 50 —
		16 — = 3die — — 40 —

Egelebes Halvdelen i Vandet, og Halvdelen paa Bedingen færdigbygget indtil $\frac{3}{4}$, foruden 16 paa Stabelen færdigbyggede indtil $\frac{1}{4}$;

220	}	8 Corvetter med Standse og Bak paa 30 Canoner,	
		12 dito uden — = — — 24 —	
		30 Brigger paa 20 Canoner,	
		10 Avis-Corvetter paa 16 Canoner,	
		20 Avis-Brigger — 10 —	
		10 Canon-Brigger — 4 —	
		40 {	Goeletter, Cuttere ic. paa 6 à 10 Canoner,
			Skibsfartøier paa 4 og færre Canoner,
		40	Dampskibe paa 150 Hestes Kraft og derunder,
		20	Transport-Corvetter af 800 Tonneaux paa 22 Car-
	ronader,		
	30 Sabarrer af 380 Tonneaux paa 12 Carronader.		

310

Den kongelige Resolution af 4de Marts 1842 forsøger Dampskibenes Antal til 70, nemlig:

5	Fregatter	paa	540	Heste,
15	—	=	450	—
20	Corvetter	=	320—220	Heste,
30	—	=	160	Heste og derunder.

En senere kgl. Ordonnans af 10de Nov. 1845 forsøger fremdeles Dampskibenes Antal til 100, nemlig indtil videre:

”I det Regnskab *) jeg har aflagt Kongen, har jeg viist Flaadens, Magazinernes og Arsenalernes Tilstand, jeg har godtgjort Behoven, og angivet Størrelsen af den extraordinaire Credit, ved hvis Bevilgelse Administrationen skal komme til det Resultat, Den foreslaaer at stræbe efter ved Kamrenes Understøttelse.

30 Skruedampskibe af Træ, af 1ste Klasse:

af 1ste Rang, Fregatter paa 600 Heste som mindst, med kraftigt Artillerie paa begge Sider paa Skandse og Bal, 10 Stkr.
af 2den Rang, Corvetter paa 400 Heste, med 6 à 10 Canoner: 20 Stkr.

70 fladbundede Skovlhjulske af Jern, af 2den Klasse:

af 1ste Rang paa 300 Heste . . . 20 Stkr.
af 2den Rang paa 180—200 Heste . 30 —
af 3die Rang paa 90—100 Heste . 20 —

*) I Antebning af de Discussioner, der havde fundet Sted angaaende Marine-Budgettet sidste Aar, forlangte de Deputeredes Kammer en Undersøgelse og Regnskab over Sø-Materiellets Tilstand samt Magazinernes og Arsenalernes Forsyning. Marine-Ministeren, Vice-Admiral Mackau, overtog dette Hverv, og har udført det iaar ved at forelægge Kongen detailleret Regnskab over Statens Hjelpekilder og Mangler, hvilke Mangler han finder ene og alene at være opstaaede paa Grund af et utilstrækkeligt Budget, utilstrækkeligt med Hensyn til de mange nødvendige Udrustninger, man har bestridt paa det Materielles Bekostning, hvilket man hverken har vedligeholdt eller fornyet.

Keiserdømmet efterlob Restaurationen 103 Linieskibe og 55 Fregatter. I 1817 havde Frankrig endnu 68 Linieskibe, 38 Fregatter og 271 mindre Skibe af forskiellig Størrelse, Kiøndt rigtignok en stor Deel af disse Skibe kun figurerede paa Papiret, hvisaarsag ogsaa Antallet af Skibene hurtigt daledede, under de utilstrækkelige Budgetcrediter og den forladte Tilstand, hvori Marinen forblev de første Aar efter Restaurationen. Med et Normalbudget af 65 Millioner fik Baron Portal Normaltallet bestemt til 53 Linieskibe og 16 Fregatter, hvoraf en Fjerdedeel paa Stabelen og 20 Linieskibe og 25 Fregatter udrustede. I 1837 forsøgedes Budgettet til 70 Millioner, og havde i de Aaringer saavel i Bandet som paa Stabelen circa 56 Linieskibe. Nu har Frankrig kun 23 Linieskibe i Bandet, og de 6 større Skibe i Prindsen af Joinvilles Escadre i Middelhavet ere fra 26 til 36 Aar gamle og i Giennemsnit 29 Aar

„Efter et Tidrum af 7 Aar, fra 1ste Jan. 1847 at regne, vil den normale Flaade bestaae af:

40 Linieskibe, hvoraf 20 i Vandet og 20 færdigbyggede indtil $\frac{2}{4}$;

50 Fregatter, hvoraf 40 i Vandet og 10 færdigbyggede indtil $\frac{2}{4}$;

(foruden 4 Linieskibe og 16 Fregatter „i Reserve“ paa Stabelen færdigbyggede indtil $\frac{1}{4}$);

60 Corvetter,

60 Brigger,

40 lette Skibe,

20 Transportfartøier,

ialt 270 Seilskibe*), hvoraf 240 i Vandet og 30 paa Bedingen.

Fremdeles 30 Dampskibe af 1ste Cl., fra 400—600 Heste og derover,

70 Dampskibe af 2den Cl., fra 90—300 Heste,

ialt 100 Dampskibe alle i Vandet.

*) Antallet af Seilskibene i det Hele uforandret efter Bestemmelserne i 1ste Febr. 1837, Kun ere de forskiellige Rangklasser noget blevne forandrede saavel som de to Kategoriers relative Styrke „i Vandet“ og „paa Bedingen“.

Dampskibenes Antal er 30 større end efter Bestemmelsen i 4de Marts 1842 (og 60 større end efter Bestemmelsen i 1ste Febr. 1837,) en Følge af Dampseiladsens Udvikling.

„Reserven paa Stabelen“ har saaledes, skøndt den er bleven noget reduceret fra Antallet bestemt under 1ste Februar 1837, endnu stebs gjort sig gjældende, uagtet man har indvendt derimod, at Constructionsystemet jo kunde forandres hos de andre Sømagter, og man saaledes eventualiter for sigbe kunde komme til angre at man havde for svage Batalieskibe, — men — Communicationen imellem Nationerne er nu antaget saa let, at ingen Sømagt kan adoptere noget nyt System uden at de andre strax derom blive underrettebe, og man har saaledes ikke turdet paralyisere Udviklingen af sine Resourcer i Forventningen af eventuelle uforudseelige For-

Realisationen af denne Styrke og af den dertil nødvendige Normalforsyning udfordrer en Totaludgift af 135 Millioner Francs, nemlig:

til Skibsbygninger . . .	70,194000	Fr.
• Equiperingsmateriale . . .	24,200000	„
• Artillerie	9,200000	„
• Dampmaskiner	7,800000	„
• Materialforsyning	23,500000	„
	<hr/>	
	134,894000	eller 135,000000 Fr.

o: aarlig i 7 Aar 19,300000 —

hvorfra afgaaer de ellers aarlig i Budgetterne
til Nybygninger figurerende 6,000000 —

giver 13,3000000 —

eller for hele Perioden 93,100000 Fr.

hvilken Sum forlanges i det Hele, og 13,300000 Fr. for 1847.

Den til Overveieelse af Lovforslaget i de Deputeredes Kammer nedsatte Commission *) afgav den 1ste April sidstl. sin Rap-

bedringer. Hertil kommer endnu, at Skibene kun koste forholdsmaessig ubetydeligt at vedligeholde paa Beddingen under Tag, at man der let kan ombytte et mindre godt Stykke Lommer i Skibsbygningen, og at Skibene efter Aflobningen ville conservere sig ligesaalange som de der ere afløbne strax, belæstede, som de ere, med Fortøiningskæder, piinte af alleflags Strømme, hvorved de tabe deres oprindelige Form, og paa hvilke Mangel af Luft-Circulation, Afverking af Fugtighed og Hebe virke ødelæggende i en langt større Grad.

*) Bestaaende af Contre-Admiral Le Ray, Rihouet, Contre-Admiral de Hell, Contre-Admiral Hernoux, Levassieur, Lacrosse, Marquis de Chasseloup-Laubat; Oberst Greve Dumas og Grev d'Angevill.

port, hvorved (efterat Marineministeren havde fundet sig i, under Discussionen at udslette af ovennævnte oprindelige Forslag:

- 4 Linieskibe paa Stabelen færdigbyggede indtil $\frac{1}{4}$
 6 Fregatten „ „ „ „ $\frac{1}{4}$
 20 Corbetteer,
 10 Briggeter,
 10 mindre Skibe,
 og 4 Transportskibe,

evaluerende 13, 564000 Fr., medens Linieskibene og Fregatterne skulde gives en Dampmaskin-Hjælpkraft af 2000 Heste, og 2 flydende Batterier, hver med Dampkraft af 400 Heste, skulde bygges til Kysternes Forsvar i Seine og Garonne)

flere væsentlige Punkter i samme, fornemmelig paa Grund af at den af Ministeren foreslaaede materielle Styrke ikke stod i Forhold til det Personelles, bleve modificerede, og derhos foreslaaet, indtil videre*) at nedsætte den forlangte Sum fra 93 til 73 Millioner, indtil videre forsøge Flaaden i Vandet til 24 Linieskibe foruden de foreslaaede 40 Fregatter, og derimod formindske Flaaden paa Stabelen til 12 Linieskibe foruden de foreslaaede 10 Fregatter færdigbyggede indtil $\frac{2}{3}$ og til 5 Fregatter færdigbyggede indtil $\frac{1}{4}$, fremdeles give Seilskibene en Hjælpedampkraft af circa 2000 Heste, og bygge 2 flydende Batterier.

Commissionens Referent, Contre-Admiral Zernoux ytrede ved denne Leilighed, at det var første Gang siden 1830 at de lovgivende Kamre vare blevne kaldede til at afgive deres Betænkning i en speciel og alvorfuld Discussion, angaaende den bedste Organisation af Frankrigs Sømagt, at det var første Gang at Regjeringen ved et directe Forslag over denne vigtige Gienstand indbød dem til Deelagtighed i sin Ansvarlighed.

*) For at Marinen kunde være istand til at gaae frem med Lidet og eventualiter tage til med det Hele.

Efter 5 Dages Discussion bleve de forlangte 93 Millioner bevilgede, dog saaledes, at hvad der sparede ved et ringere Antal større Skibe paa Stabelen og ved et ringere Antal mindre Skibe, skulde anvendes til Magazinernes Forsyning*), og blev Lovforslaget derhos eenstemmig (med 305 Stemmer) antaget.

Den 23de Juni gik Forslaget ligeledes igiennem i Pairskammeret med 122 Stemmer mod 2.

Af de Foredrag som i denne Anledning bleve holdte i de Deputeredes Kammer har Redactionen formeent at burde meddele følgende Uddrag vedrørende deels den franske Flaades størst mulige Førogelse i Almindelighed, deels Materiellets Styrke i Forhold til Personellets, — Reductionen af de mindre Skibe fra Corvetter og nedestefter, af Linieskibene og Fregatterne — Dampskibsflaadens Førogelse, og endelig Forholdet mellem Styrken af Skibene i Bandet og paa Bedingen.

De Carné ytrer:

„De har den Hæderspøst at være Bevogterne af Friheden paa Havet. Dersom engang Forviklinger, der lykkeligtvis for Dieblisset ere fjernede, men som dog ere mulige, endog sandsynlige i Fremtiden, dersom disse Forviklinger opstode, hvilken vilde da vel dette Lands Stilling blive, dersom det ikke havde en anseelig Sømagt? Ikke vil det da blot være 2 krigsførende Magter der kom til at staae ligeoverfor hinanden, men to forskiellige offentlige Rettig-

*) Det Hele forbeelt saat. des:

til Skibsbygninger	58,574000	Fr.
„ Eqpiperingsmaterial	18,120000	—
„ Artillerie	9,600000	—
„ Dampmaskiner	12,000000	—
„ Materialforsyning	36,505000	—

beder. — De vilde have at forsvare Deres Principer angaaende den factiske Bloade, Neutralitetsretten, Flagets Hellighed — imod en krigførende Magt der netop angaaende alle disse Punkter proclamerer de lige modsatte Principer. De maa da ved Deres Mellemkomst være i en saadan Stilling at man skal være nødt til at agte Dem.”

„Og,” tilføjer Lamartine, „Dette uden en eneste Allieret, hvis Man ikke vil kalde „Allieret“ den eneste Magt, med hvilken vi kunne rivalisere og stride paa Havet, da Spanien ikke existerer mere, Tyrkiens Flaade er ødelagt, de forenede Stater kun have et lidet Antal Fregatter, utilstrækkeligt til at dække deres Kyster, og ude af Stand til at føie en eneste Seiler til vor Flaade, og da Holland har ophørt at være en Sømagt, har opgivet sin Fremtid og er England underordnet i sine Handels-Foretagender.

Thiers erklærer, at hver Nation, der har Skibsfarts og Handels Interesser paa Søen, ere derved tvungne til at blande sig i de store Verdens-Begivenheder, uden at derfor Uergierigheden driver den dertil, og citerer som Exempel Danmark, idet han ytrer sig saaledes: „De Danske ere utvivlsomt en klog og tapper, en agtværdig Nation. Ikke af „Uergierighed“ har denne Nation blandet sig i Søkrigene. Blandt alle Nationer er det sikkert en af de agtværdigste, en af dem der have viist allermindst Uergierighed, og dog have de Danske maattet taale et Bombardement og været nødt til at levere Søslag under Hovedstadens Mure for at forsvare deres Handel.

De Carné ytrer fremdeles:

Hvad Commissionens allervigtigste Paastand angaaer, at vi ikke have et Personelle tilstrækkeligt til at bemane en saa stor Flaade som den i Forslag bragte, bemærkes, at Sø-Indrulleringen (l'inscription maritime) ikke er Frankrigs eneste Kilde. Det indrommes, at Fiskeriet aftager paa Frankrigs Kyster, ligeledes Kystfarten, og det paa Grund af Dampseiladsen og Jernbanerne, ligeledes saavel den frie som den monopoliserede Skibsfart, alle Sø-Indrulleringens Kilder: men man maa søge en ny, en anden Kilde. „Naar Sø-Indrulleringen udtørres (og den bliver stedse

ringere, om den end ei udtørres ganske), maa man ty til større Udskrivning over hele Landet om det bliver nødvendigt, og ikke bør man fremføre at man er indskrænket ved Antallet af disponible Folk; nu forlanger man en Trediedeel, forlanger Halvdelen, og De ville have en uudtømmelige Sø-Planteskole. Naar man har et Personelle af udmærkede Officierer, — det Første i Verden, kan man med Stoltthed sige, — naar man har et saadant Personelle, saa talrigt*) at man hvert Aar er nødt til at nægte over Halvdelen af de unge Mennesker der fremstille sig, Afgangen til Sø-Cadetskolen, kan man være sikker paa at Sø-militairet, selv ved Land-Recrutering, vil finde tilstrækkeligt Stof uden nogen mærkelig Forringelse i Qvalitet.

Naar man lod udgaae følgende Opfordring til trængende Familier med mange Børn: „Jeg vil give Eders Børn en god Opdragelse, jeg vil sikre deres Fremtid;“ troer man da at vi ville savne Subjecter? — Nei, alle Frankrigs Manufactursteder ville da kappes om at sende Dem Matroser, og tilfredsstille Fordringerne**).

*) 1500 Officiers de mer, 500 Capitaines de vaisseau, 200 capitaines de frégate, 80 capitaines de corvette, 600 lieutenants de vaisseau, c. 500 enseignes.

**) En dansk Mand af Faget, der for et Par Aar siden har besøgt Frankrig, skriver: „At den franske Nation ikke er hvad man kalder en Sø-Nation, det vil sige, en Nation, hvor Massen af Folket har Interesse og Lyst og følgerig noget Kiendskab til Søfart, er usædvanlig. Grunden hertil maa vel søges i Landets Beliggenhed og dets politiske Stilling. Det er kun Kystbeboerne (og den Deel af Landet, der begrænses af Søen er i Regelen mindre vel befolket), der fra Barndommen have Søen for Nie og tidlig blive vant til og fortrolige med et Element og et Liv som Manden fra det Indre kun kiender af Navn og af overbrevene Nygter om de Farer og Besværigheder som det fører med sig. Det er altsaa kun denne ringe Deel af Landets Beboere, man kunde vente, ere Søfolk, og naar derfra gaae Folk til Søffariefarten, bliver der langtfra ikke tilstrækkeligt Antal for Flaaden. Fra hele Landet bliver der desaar sag udskrevet Folk som skulle tjene i en vis Tid, og om disse i

Jeg finder saaledes aldeles ingen Grund til at formindste Flaadens Materielle, men stemmer for Forslaget, dog at jeg forbeholder mig at ytre mig angaaende Forsøgelsen i Liniestibsstyrken til 24 Skibe i Vandet.

Thiers, der vil at man skal stræbe efter at naae en endnu større Styrke, mener, at større Udrustninger i denne Henseende vilde frembringe et endnu bedre Resultat; om det saa kun var Skibe en disponibilité de rade, som tidligere vare i Brug, med halv Bemanding, hele sin état major, Chefen udnævnt, samt den Næstcommanderende; med hvilken Besætning de kunde manoevrere, forlade Havnen, og øves, ja bruge deres Canoner. Med et Par Compagnier Matroser vilde et saadant Skib hurtigt være fuldt udrustet. Derimod mener han, at de senere indførte vaisseaux en commission

denne Dvølfestid vel kunne lære at forrette Tjeneste som Matroser i en Orlogsmænd, blive de, med enkelte Undtagelser, dog aldrig Sømand, da de mangle Lyft, ja vel som oftest have Modbydelighed for Sølivet, og glemme da ogsaa saare snart efter at de have forladt Tjenesten, hvad de have lært. Frankrig vil derfor altid i en paakommende Krig mangle Matroser, thi selv om Besætningerne af alle de Skibe der ere udrustede i det Dieblig, Krig ubrøder, være fuldkommen veløvede, vilde der dog ikke være nok til at besætte hele Flaaden og endnu mindre til at remplacere de Faldne og Saarede.

Hvad Sø-Officiererne angaaer, da ere disse vistnok i Almindelighed særdeles vel instruerede, og den idelige Dvølse maa ogsaa danne mange dygtige og erfarne Mænd; — men for en Deel er dog det samme Tilfældet med dem som med Matroserne — den naturlige Instinct mangler; — det er ikke saameget Lyft til Søen, som Lyft til at være Søofficier for i Farens Dage at værne om Fædrelandets Rettigheder og Ære, der bringer dem til at gaae ind i et Fag, der mere end noget andet fordrer Interesse og practiff Erfaring. De stole paa deres personlige Mod og Fædrelandskjærlighed, og det er saaledes meget almindeligt, at de beklage sig over at være for meget tilføes: de gaae ikke ombord med Lyft, men fordi de ere nødte dertil. Tjenesten i den franske Marine er derfor tvungen og ikke frivillig.

de rade, med kun 100 Mand's Besætning, uden étal major, ere til ingen Nytte og Beløstningen derved spildt, da de saaledes ikke kunne gaae Seil, og man ligesaa gierne kunde have Linieskibe liggende i Havnen med hele deres Materielle og kun et lille Dagtmandskab til Bevogtning.

Lamartine mener, at en vidtomfattende Conscription, paa Forsnyelse, med Præmier for dobbelt Tjenestetid, med maanedlig Pension efter 30 Aars Tjeneste vilde kalde det fornødne Matrospersonelle under Flaget.

Marquis de Chasselour Laubat (et af Commissionens Medlemmer) ytrer:

Tvende Systemer dele de practiske Folk og holde dem, der overveie dette vigtige Spørgsmaal, fra endelig at erklære sig. Efter det ene Parties Anstuelser kan vort Materielle ikke være anseeligt nok. Frankrig, rigt paa Bygningsmaterial, kan og bør skaffe sig et stort Antal Linieskibe, Fregatter, Dampskibe og alle Slags Krigsskibe. Frankrig vil aldrig mangle Søfolk. Man behøver ikke at sørge at tilveiebringe en efter nøiagtig og streng Burdering afskaffet, fuldkommen Ligevægt imellem Sø-Materiellet og Sø-Personellets nærværende Hjelpekilder.

Andre mene derimod at Styrken tilføes ikke bestaaer i Antallet, men i ethvert af dens Elementers Dygtighed og Værd. En Marine, der er opført paa en altfor bred Grundvold, paa ilde sideordnede Grundpiller, vil stedse kun blive en middelmaadig Marine. En kun lidet talrig Marine, lille i Tal, men stor ved sine Elementers Fortrinlighed kan derimod blive en udmærket, og vil stedse blive en betydningsfuld Marine, hvilken saa end dens numeriske Ringhed er.

Giennemtrængt af denne Idee foreslaaer dette Systems Tilhængere at indføre en Hovedreform i vort Somaterielle. „Hvad nytter vel Linieskibene?“ spørger man. Escadrekrigenes Tid er forbi, hvad nytter denne Masse Corbetteer, Briggeer og mindre Fartøier? Unyttige, farlige, vorde de, ved Udbrudet af en Krig, et let Bytte for fiendtlige Krydsere. Saaledes ere vi nemlig bestandig blevene berg-

vede vore erfarne Søfolk i det Dieblit hvor vi havde dem meest nødvendig. Lader os derfor bygge Fregatter, mange Fregatter, mange Dampskibe; med dem, med Fregatter ville vi bibringe Fienden de haardeste Stød, ville vi forfølge, plage hans Coffardieskibe paa alle Have og tilintetgiøre hans Handel.

Det var det andet System.

Det Nigtige ligger vel imellem begge Yderligheder.

Jeg forlanger ikke en Besparelse af nogle Millioner; — naar Tælen er om at forberede Fædrelandets Forsvarsmidler, røre Besparelser mig kun lidt, ei heller forlanger jeg en Reduction af nogle Linieskibe, af nogle Fregatter; nei! hvad jeg vil, hvad jeg forlanger er en ny Organisation i Sø-Materiellet som jeg anseer for bedre, en Organisation som efter Deres Commissions eenstemmige Formening maa give Fædrelandet en mere disponibel, en mere virkelig Sømagt, afpasset efter Landets Hjælpekilder, og følgelig mere benyttelig for alle Eventualiteter.

Et Princip bør man fornemmelig ikke glemme ved nærværende Spørgsmaals Afgiørelse, Ligevægtsprincippet, en fuldkommen Ligevægt imellem Sømateriellet og det Personelle som med Gavn kan benyttes dertil, jeg gientager, med Gavn kan benyttes dertil.

Dersom denne Ligevægt ikke er til, dersom den er brudt, og brudt til Fordeel for Materiellet, dersom Materiellet er altfor betydeligt: vil De have mange Skibe, en talrig Marine, men, værer overbeviste om, De vil ikke have en god Marine.

Marine-Ministeren, Admiral de Rigny, udtalte sig i 1835 saalunde om denne Ligevægts Fordele.

„Det er den Stilling i hvilken Marinen til enhver Tid skal kunne udvikle den meest energiske Kraft og den der er meest passende for ethvert Slags Krig. Nafl og kraftig Handlen, modereret Udgiøvt, uden hvilken der ikke kan tænkes vedholdende Anstrengelser: et saadant Ligevægtsystem forener alle Fordele.“

„Har man opnaaet denne Ligevægt, vil det være nok at holde sig der, uden at stræbe efter at skabe, med Hensyn til Materiellet, et Overflød af kostbare Elementer, som, under Skin af en stor

Udvikling, langt fra at forøge vor Styrke, kun vil virke til at afkræfte den."

Ikke skal jeg her oprulle Skildringen af vor Sø-Indrullering, som det ene Partie i sin Overdrivelse kalder — Nidgdom, det andet — Fattigdom, og jeg frygter meget for at den sidste Benaevnelse er Sandheden nærmere: jeg vil indskrænke mig til at sige, at Comissionen med den samvittighedsfuldste Omhyggelighed har søgt at udfinde det nøiagtige Tal af det Sø-Personelle der har nogen Betydning, hvilket ikke overstiger Tredieparten af Udskrivningen, og at det vilde være at skade og svække Skibsbesætningerne at søge dem udenfor Sø-Indrulleringen, at ville udvikle Sø-Materiellet i en saadan Grad, især paa en Tid hvor man foreslaaer at bringe Dampskibenes Tal til Hundrede.

Man har citeret den russiske og den amerikanske Marine. Jeg tror ikke at i noget Land en Lov, ligesaa lidt som en Uksal skal være istand til at skabe Matroser.

Mange Skibe og faa Matroser vil aldrig give en frygtelig Militair-Marine, man maa saa bære sig ad som man vil; men mange Matroser og et ringe Sø-Materiel er de forenede nordamerikanske Staters Stilling, og her ere Elementerne til en frygtelig Marine. De behøve kun lang Tid og mange Penge. Aldrig vil jeg raade mit Fædreland til at efterligne hverken Ruslands Overdrivelse eller Amerikas Sorgløshed.

Jeg søger i Historien og jeg finder intet ved sin militaire Marine mægtigt Folk der har fundet eller søgt Elementerne til sit Sø-Personelle andetsteds end i sin Handelsmarines Ressourcer. Dette er i den Grad sandt, at vi i vore Dage have seet Nationer, hvis Mariner ogsaa havde nogen Glands, miste deres vigtige Colonier og hvis militaire Marine vi have seet strax at aftage og forfalde. — Af vore Matroskoler har kun en eneste svaret til Regjeringens Forventninger.

Ligevægten imellem Materiellet og det for samme benyttelige Personelle er saaledes det væsentligste Grundlag for Sø-materiellet.

De Carné: Hvad Reductionen af de mindre Skibe (fra 180 til 136) angaaer, saa er det vist, at, hvis slige Skibe ere nyttige til Dannelsen af Sømand, saa ere de dog ikke stikede til at danne Combatanter. Admiral Palande sagde, „de smaa Skibe ere belemlrende for Marinen, uden at de til samme Tid danne Krigsmænd“; men jeg frygter imidlertid dog for at Marineministerens forsvrigt meget naturlige Aftvaae efter at blive enig med Commissionen har bragt ham temmelig langt hen ad Indrømmelsens Vej, da disse mindre Skibe dog ere til særdeles Gavn i Fredstider og ere oeconomiske.

En anden Taler ytrer:

„Corvetterne, Briggerne og de mindre Fartøier ere daarlige Krigs-Nedstaber, der udsætte Flagets Ære og Besætningens Sikkerhed. Jeg bestrider ikke deres Gavn i Fredstid, men Klogskab raader dog snarere til at indskrænke Antallet deraf end forsøge det i det Uendelige.

De Carné: „Commissionen spørger i sin Rapport, om 40 Linieskibe*) da hændelsesviis er hvad Frankrig trænger til for at holde Storbritaniens Sømagt Stangen? jeg veed det ikke; men dog snarere 40 end 36. Paa den anden Side troer jeg ikke 40 Linieskibe for mange, dersom vi havde en Krig at bestaae med de forenede Stater. Disse have vel ikke mange Linieskibe, men derimod mange Fregatter, og vi ville da faae mangfoldige Stationer at organisere overalt paa Kloden, og Grundlaget for enhver fast Station er — et Linieskib.

„Dersom vi skulde kæmpe mod den russiske Marine, thi vi

*) Hvilket Tal alle Ministerier, fra Baron Portals i 1820 indtil det nærværende, stadig have forlangt en ten i Bandet eller paa Betingen, som Resultatet af Sammenligningen mellem Frankrigs og andre Nationers Søstyrke, af en Beregning hvorefter Frankrig ved at forene sin Marine med Sø-Nationernes af 2den Rang, kunde byde Storbritaniens frygtelige Styrke Spidsen.

Hvortil imidlertid vel ogsaa Dampskibsflaaden kunde betydeligt bidrage til, fornemmelig med Hensyn paa Frankrigs relative ringere Personelle.

maa jo ponere alle Hypotheser eftersom man kalder os hen paa dette Terrain, ville 40 Linieskibe neppe være tilstrækkelige. Rusland har flere end 40 Linieskibe i sine 2 Flaader. Man siger at dets Orlogsskibe ere slette; jeg tænker rigtignok ikke alt det Gode som Russerne sige derom, men jeg tænker heller ikke alt det Slette, Fremmede sige derom. Jeg mener der er en Middelvei, og at Marinen vilde være meget god dersom Officiereerne vare bedre. Materiellet er ypperligt.

Jeg svarer altsaa Commissionen aldeles categorisk: 40 Linieskibe ere ikke for mange i Kamp med en anden Sømagt end England, det er min inderlige Overbeviisning.

En senere Taler, Contre-Admiral de Zell, ytrer, at Seilskibsflaaden ikke er organiseret for den Krigsplan der er fordeelagtigst for Landet, og slutter sig altfor meget til en ældre Organisation, som allerede i sin Begyndelse formeentlig ikke sikrede en rigtig Antændelse af vore Kræfter, eller stod i Forhold til Landets Hjælpekilder. Vi vilde ved denne Organisation blive ledte ind i Escadrekrigen, en ødelæggende Krig, som vor Interesse byder os at undgaae, idet den kun passer for en Sømagt der kan ofre sin Flaade den største Deel af sit Budget, og som, med et rigt Sø-Materielle og mange Matroser, i sine Magaziner og Arsenaler vil finde Beholdninger der vilde sætte det istand til at vise sig i Søen med en ny Flaade strax efter at det havde tabt een ved et Nederlag eller ved en Seir; thi med Nutidens Vaaben vil en Escadre worde næsten ligesaa ødelagt ved en Seir som ved et Nederlag. Udspørger Landets Hjælpekilder, betragter hvilke ere dets Hovedforpligtelser, absolut paalagte det af Interesser der ere endnu stærkere end Marinens; kaster Øiet paa vore Magaziner, vore Arsenaler, og seer hvad der vilde være tilbage af Skibe og Udrustningsgods, naar man havde udsendt een stærk Escadre; undersøger Sø-Indrulleringens virkelige Kilder, og seer hvad man vel endnu skulde kunne udtrage deraf efter at have forsynet en talrig Escadre med et udsøgt Personelle: og De vil faae den Overbeviisning, at Escadrekrigen,

utvivlsomt den hæderligste, den, som Sømanden, der kun tænker paa Hæderen, fremfor alt Andet maa ønske, ikke er den Krig der passer for Frankrig.

Thiers mener, at 60 Linieskibe vilde være passende med Hensyn til Englands 80 à 100, med Alt hvad Det har at tage vare.

Lamartine tilføjer, at med saadan en Styrke, 25 à 30 Linieskibe i hvert af sine Hæver, Frankrig vil kunne møde i Tilfælde af Krig, enhver Eventualitet, stilet imod Dets Interesse som imod Dets Hæder. „Saamange og ikke flere, thi ikke er det givet nogen Sømand, hvor stor end hans Dygtighed, hvor skarpt hans sikre Blik end er, at styre og hensigtsmæssigt commandere et større Antal“, og støtter han sig herved paa Nelsons Ordre Aftenen for Trafalgar Slaget*).

En anden Taler ytrer:

Hvad i specie Linieskibe angaaer, da maa vi have dem, som Sjelen i en eventuel Sø-Alliance, hvor Frankrig vilde have den største Interesse i at samle sine Allierede under sit Flag, kæmpe i deres Spidse og levere sine forenede Modstandere et Hovedslag.

Vi maae have Linieskibe som de kraftigste Krigsmaskiner man kender; men for Dieblittet er ogsaa det af Commissionen foreslaaede Antal tilstrækkeligt. Det samme gjælder om Fregatterne, men 15 Bygninger paa Bedingen vilde være tilstrækkelige.

De Carné: „Med det Udtryk, at man med Lovgivningens Segl vilde betegne den Art Krig, som bedst passede for Frankrig, i Tilfælde af et Sammenstød paa Havet,“ har Commissionen ogsaa reduceret Fregatstyrken, uagtet man skulde have sluttet at Styrken af

*) „Efter som det er beviist for enhver Sømand, at ingen Escadrechef under en Bataille kan commandere flere end 24 à 25 Skibe, vil jeg imorgen angribe den fransk-spaniske Flaade, og jeg skal med Guds Hjælp overvinde den, thi om den end i Tal er min langt overlegen, sætter dog Overbeviisningen om Umuligheden af, — min Overbeviisning om at den franske Admiral ikke skal kunne styre den Mængde Skibe, mig istand til at angribe endog en Flaade af 45 Seilere; jeg skal angribe, og jeg skal overvinde den!“

denne Klasse Skibe vilde være bleven forøget i samme Forhold som Linieskibenes blev formindsket.

Der eksisterer en vis Skole som staaer i den Formening at Seilskibenes Tid er forbi, den betragter saa at sige den nuværende Marine som bestemt til at forsvinde og forgaae i en uhyre Syndflod. Man kunde næsten sige, at for den stunde den Maritime Verdens Love til Forandring, at de svære Skibe, de store Krigsskibe pludselig skulle vorde som Urverdenens Uhyrer, dem Videnskaben inden frøie Tid vil studere som mærkelige Levninger.

Betragte vi Samtiden, ville vi finde, at Dampen utvivlsomt har frøiet en anseelig Kraft til Krigsskibenes, men at Dampskibene dog ikke ere blevene sande Bataillermaskiner, og ikke ville blive det førend en endnu fuldstændigere Omvæltning er gaaet for sig, ikke alene med Dampkraften selv, men saavel i Maaden at benytte den paa, — da den jo maaskoe vil finde sin hensigtsmæssigste Anvendelse som Hjælpekraft for Seilskibene, ved Benyttelse af Skrue, — som i Maaden at bygge Krigsdampskibene paa.

Det er klart at saalænge den største Deel af Skibenes Lasterum skal optages af Kul, hvoraf Forraadet derhos bestandig maa fornyes ved at tye til Land, og man paa den anden Side ikke kan beslytte Maskinerne selv for Krigens væsentligste Tilfælde, kan man ikke betragte Dampfregatterne som virkelige Krigsmaskiner. Imellem to Flaader, den ene en Seilflaade forsynet med Dampskibe for at bugser den og lette alle dens Bevægelser — og den anden ligeledes en Seilflaade, men uden Dampbugseerfartsvier, — vil Fordelen vel utvivlsomt være paa den forstes Side. Men kan vel en Dampskibsflaade uden Hjælp af Linieskibe bestaae i Kamp med en Seilflaade? Det er Spørgsmaalet, som Erfaringen endnu ikke har besvaret. Hvad der imidlertid er vist er, at paa de store Togter, som have fundet Sted siden Dampen har begyndt at spille en saa betydelig Rolle i Marinens Tjeneste, have de svære Seilskibe bevaret den Overvægt og det Fortrin, de indtil nu have nydt, baade ved St. Juan d'Ulloa, ved Tanager, ved Mogador; paa

Syriens Kyster have Englenderne i 1840 fornemmelig anvendt Linieskibe, og kun benyttet Dampen som Hjælpekraft. Den Dag i Dag lader denne Nation sine Dampskibsbygninger udvikle sig i en overordentlig Grad; den følger hvert Videnskabens Fremstrid, den iler endog forud ved en frugtbar Videbegierlighed, som man ikke kan andet end bifalde, men til samme Tid ikke alene vedligeholder den sin Seilskibsstyrke, men forøger den endog: den bygger 2 Seilkrigsskibe for hvert Dampskib.

Ducos: „Ved Siden af sin Seilskibsflaade „i Vandet“ af 112 Skibe armeret med 70—120 Canoner, har England for Dieblisset paa Stabelen alene 13 Linieskibe paa 70—120 Canoner og et betydeligt Antal svære Fregatter. England begriber altsaa, efter det vidunderlige Instinct der stedse leder det, at Linieskibene ere Krigens sande Citadeller, at de overalt hvor de seile hen medbringe sammenhængende Bolværker, slammende Belter mod hvilke hver kraftløs Anstrengelse knuses.

De Carné: „Jeg tror altsaa ikke at Dieblisset er kommet (om det nogensinde vil komme) til at lade Dampen træde istedetfor Seilet og Bygningen af store Krigsmaskiner istedetfor Engellsmændenes „men of war“ som de kalde dem. Maafløe engang i Tiden; — men kunne vi vel, for at vente efter disse Eventualiteter, forblive vaabensløse for Dieblisset?

„Hvis her var Spørgsmaal om paa Frankrigs Jordbund at opføre kostbare Bygninger bestemte til at vare Marhundreder, da kunde man vel forlange: „at vi skulde vente, efterdi Videnskabens Fremstrid modificerer Alt!“ — men Middelvarigheden af et Krigsskib er jo kun 18 eller 20 Aar, og i 18 eller 20 Aar vil man dog vel ikke vente Videnskabens Fuldkommenhed, og foreløbig desarmere? Umuligt!

„Jeg formener saaledes at Kammeret maa være paa sin Post imod den almindelige Tilbøielighed der er fremherskende i Commis-

tionens Rapport, den, altformegret at underordne den gamle Flaade under den nye.

En anden Taler ytrer:

Jeg finder mig i, eller snarere, jeg underkaster mig Reductionen, men mere ikke heller; min nationale Følelse, min sunde Sands opgræs ved Ideen om, for denne Dampfremtid, paa hvilken man begrunder alle Forhaabninger, allerede nu at see Styrken af vor svære Seilslaade, af vor virkelige militaire Kraft forringes.

Paa den anden Side erklærer derimod Contre-Admiral de Zell:

„Som Præsident i den Commission til hvis Overveielse De har overdraget nærværende Lovforslag, er det Trang for mig at tolke, i hvor høi Grad jeg deler Regjeringens Anskuelse hvad Dampskibsflaaden angaaer. Altfor ofte har jeg allerede sukket over den besynderlige Ligegyldighed hvormed Fultons beundringsværdige Opfindelse blev modtaget i Frankrig og over at see Regjeringen kun saa langsomt fatte den Omvæltning i sin hele Udstrækning som Opfindelsen vilde bringe over Søværnet, til at jeg ikke nu skulde høit og lydeligt give mit Bifald tilkiende over dens vise Bestutninger.

Iblandt dem som troe paa et fremtidigt nyt Søværns System og som troe at dette vil yde virksommere Midler til Fædrelandets Forsvar, er jeg ogsaa overbevist om at det vil bidrage til at vi kunne nærme os Lighed i Styrke med en Nabomagt, en Lighed som vort Sø-Personelles Svagbed ellers gjør umulig.

Det er klart at vi befinde os i en Overgangsperiode, og Vægten af de Kiendsgierninger der udvikle sig under vore Dine tillader ikke længer at tvivle om at vi befinde os paa et Ønkt, hvor store Forandringer foregaae. Klogskab byder, ikke længer at opsætte at beskæftige sig med denne vigtige Reform, hvis man ikke vil ud-sætte sig for reent at bortkaste uhyre Summer for Flaadens Ma-

terielle, og sluttelig, efter at have bragt store Dffere, endda ikke formaae at møde hvad der kunde komme.

Den uafbrudte Fremstriden, hvori Dampseiladsen befinder sig, Mangelen af enbbersomhelst fast bestemt Plan for at indrette dette Skibsbygningsystem for Krigen og Usikkerheden med Hensyn til de forskjellige Propellers relative Fortrin har endnu ikke tilladt, ubetinget at bestemme de forskjellige Skibes Form og Kraft hvoraf Dampskibsflaaden skal bestaae; man har kun bestemt Antallet, nemlig Regjeringens 100 og derhos den Hestkraft der skal levendegjøre denne vigtige Deel af Flaaden.

Inderlig overbevist om Nyttens af den af Regjeringen foreslaaede Udstrækning og om Nødvendigheden af at udvikle dette nye System har Deres Commission formcent det nødvendigt at forsøge Hestkraften med 2800 fornemmelig for at sætte Regjeringen istand til at kunne gjøre Forsøg med denne Krafts Anvendelse paa nogle af Flaadens Seilskibe.

Jeg paastaer, at 24 Linieskibe i Vandet og 12 paa Bedingen ere en meer anvendelig, en reellere Sømagt end 20 i Vandet og 20 paa Bedingen, naar man ved en reel Sømagt forstaaer disponible Skibe eller Skibe i en saadan Tilstand at de i kort Tid kunne stikke i Søen og gaae Fienden imøde*). Linieskibe paa Bedingen ere derimod en Reserve og det en Reserve som man ikke kan føre mod Fienden uden efter lang Tids Forløb og med stor Anstrengelse. 12 Linieskibe paa Bedingen er allerede et uforholdsmæssigt stort Antal mod 24 Linieskibe i Vandet. Skal hines Antal endnu forøges, udsætte vi os for med Tiden kun at have en gammel Flaade inden den endnu har gjort Tjeneste, en Flaade bygget udenfor Videnskabens Fremstridt og uden de Forbedringer, vore Na-

*) En anden Taler, der isvrigt forsvare Ministeriets Forslag, formener, at 30 i Vandet og 10 paa Bedingen vilde være at foretrække.

boer have benyttet. Vi have Linieskibe paa Bedingen som skrive sig fra Aarene 1807 og 1811. Nesten af vore 23 Linieskibe paa Stabelen skrive sig fra Aarene 1823—1837; Fregatterne fra 1827.

Jeg kunde forstaae om man forlangte endnu flere Linieskibe i Vandet, større Udrustninger og betydeligere Materialbeholdninger i Magazinerne og Arsenalerne, og jeg føler mig meget tilbøielig til at understøtte Forslag der gik ud derpaa; men derimod gjør min Samvittighed mig det til Pligt, ikke at belejre vort Sø-Materielle med disse Maskiner der rammes af Tidens Tand inden de fødes, og disse Bygninger, hvor man opdynger Materialier i Løbet af 40 Aar, omgjørd idag hvad man har gjort igaar og det undertiden med Nette. Lader os spare, lader os være karrige med Skibe paa Bedingen, men lader os have rige Beholdninger i Magazinerne. Med rige Beholdninger i vore Magaziner, med talrige Arbeidsfolk, med dygtige Ingeniører, kunne vi vel under trængende Omstændigheder give vort Sø-Materielle den Udvikling som Frankrigs Stilling maatte udkræve.

Om de nyeste Krudtundersøgelser, med specielt Hensyn til Artilleri = Capitain Mordecai's Forsøg i Washington 1843—44.

(Meddeelt af Artilleri-Capitain A. B. v. Soffmeyer.)

Det er nu omtrent 100 Aar siden, at Robins begyndte at prøve Krudtets Kraft, ved paa meget kort Distance at udskyde Geværkugler mod en Træblok, fæstet paa en Jernplade, der igien ved en Jernstang forenedes med en vandret Jernaxel, som hvilede i to Tappeleier. Udsvingningsbuen, efter Kuglens Anslag maalttes ved Hjælp af et Baand, der var fæstet til Jernpladen forneden og som gik trangt igiennem en Klemme. Af Pendulets hele Vægt, Tynqdecentrets Beliggenhed, Udsvingningsbuen, Projectilets Vægt m. m. kunde man da, ved Anvendelse af den rationelle Mechaniks Sætninger, bestemme Kuglens Anslags-hastighed. Robins havde ogsaa den Idee, at udlede Kuglens Hastighed, naar den forlod Geværrets Munding, ved at ophænge selve Geværet under Affyringen i et lignende Pendul, som da ved Tilbagestødet gav en Udsvingsbue. Theorien hvorefter man bestemte Hastigheden var imidlertid endnu mere ufuldkommen ved dette, Reculpendulet, end ved det førstnævnte saakaldte ballistiske Pendul.

Hutton benyttede sværere Penduler (700—2000 Punds), mod hvilke han skød med 1, 3 og 6pdige Kanoner og udledede af disse Forsøg de Værdier for Luftens Modstandscoefficient, som endnu benytttes i den ballistiske Theorie.

I Begyndelsen af dette Aarhundrede indrettedes i England et Pendul af omtrent 7000 Punds Vægt, mod hvilket man skød med 6, 9 og 12 Punds Kanoner i 30 Fods Afstand.

I nyeste Tid har Pendulernes Indretning modtaget en Mængde Forbedringer i Frankrig, især ved de Forsøg, den franske Marine

lod udføre ved Maguin, og dem Artilleriet lod udføre ved Pibert og Morin.

Ved disse Forsøg er der bleven skudt indtil med 24pdige og 30pdige Kanoner, og man har benyttet baade Reculpendul og ballistisk Pendul. Det sidste har man i de nyeste Constructioner dannet ved et conist Klov af Metal ophængt i Pendul, hvori en Leerprop eller en Blyklods, for at modtage Anslaget af en Geværkugle; derimod 4—5 Sække eller aabne Tønder med pakket Sand, for at modtage en Kanonkugle. Ved Koret's forreste Munding anbringes i begge Tilfælde en tynd Plade af Træ eller Bly, for nøie at kunne angive Anslagspunktets Afstand fra Understøttelsesaxen. Udsvingningsbuen bestemmes ved Hjælp af en Viser, som bevæger en Løber med Nonius henad en graderet Bue. Ved Tillægsrægte, som anbringes paa forskiellig Maade, kan Tyngdecentret og derved Oscillationscentret bringes dybere ned mod selve Skudlinien, saa at der ikke fremstaaer noget Brud paa de Knive, der danne Svingningsaxen foroven.

Paa denne Maade er det nu lykket at holde den Kugle, som udrømmet vilde føres 1 à 2 Fjerdingvei bort, indenfor nogle faa Fods Rækning, og at lade den hastige og Alt sønderbrydende Bevægelse, der ikke direkte kan opfattes af Øiet, forvandle sig til en langsom og inden bestemte Grændser uskadelig Bevægelse, der med største Nøiagtighed kan maales og saaledes give de fornødne Materialier til at beregne Kuglens oprindelige Hastighed*).

I omtrent 20 Aar har man nu i Frankrig anstillet en Mængde Forsøg med størstmulig Nøiagtighed og med Afbenyttelse af alle den nyere Tids findrige Hjælpemidler, for at trænge ind i Krud-

*) Udførligere Beskrivelse af disse Penduler, saavelsom de forskiellige Formler, der benyttes ved Pendulskydningen, findes i J. S. Sibigers Ballistik, Kjøbenhavn 1842. Forskiellige Geværpenduler, saavelsom et andet Slags Maskine til Bestemmelse af Projektilets Hastighed, nemlig en Rotationsmaskine, af ny Construction, høves

tets Mysterier. Man stræber efter at lære at kiende den specielle Indvirkning af Krudtets forskjellige kemiske og mekaniske Egenskaber paa den udviklede Projektilkraft, paa Gensformigheden og Uforanderligheden af Krudtets Virkning, paa Evnen til at kunne taale Transport og længere Opbevaring i meer eller mindre fugtig Luft — man prøver Krudtets forskjellige Virkemaade i let og i svært Skyts, i kort eller langt Skyts, anvendt i smaae eller i store Ladninger — man prøver forskjellige Maskinerier for at regulere Fabrikationens Detail efter de Fordringer man i forskjellig Retning gjør til Krudtet — og søger endelig at udfinde den sikreste Maade paa hvilken det forfærdigede Krudt kan prøves, samt de Tolerancer, der kunne tilstaaes ved Controllen af selve Fabrikationen. Ved disse som ved alle andre videnskabelige Undersøgelser, opdages en Mængde tidligere Udsæelser. Meget bliver klart, som før var dunkelt, men Forskningens Stof udvides tillige meer og meer, idet der paa mangfoldige Steder opdages Forskieligheder, hvor man forhen troede, at der herskede Eenhed, ligesom man, uagtet de anvendte Instrumenters gradvise Udvikling og Forbedring, dog stedse føler deres Mangel paa Fuldkommenhed.

Denne Forøgelse i Omfang og Banstæklighed af Undersøgelserne maa dog ikke affrætte; ved fortsat Bestræbelse vil man da atter naae til et Simpelhedens og Eenhedens Standpunkt, men som ligger betydeligt høiere end det, hvorfra man i Begyndelsen udgik.*)

ved vort Land-Artilleri. Tvende Kanonpenduler, indrettede til Afbenyttelse for vore forskjellige Pjecer, fra den tyvde Kanon indtil den 84vde lette Bombekanon ere under Arbeide. Arbeides lærerig, med Hensyn til Krudtundersøgelsernes forandrede Retning og betydelige Opsving i nyere Tid, er en lille Pjece af J. S. Sibiger „Om Krudtprøver“ Kjøbenhavn 1840 (særskilt Ustrøk af Militairt Repertorium).

*) Det er imidlertid af største Bigtighed, at Sagen betragtes fra saamange forskjellige Standpunkter som muligt, og at den Enes Erfaring kommer den Anden tilgode. Derfor maa man anerkende det

I de følgende Blade ville vi fortrinsviis betragte de Krudtundersøgelser, som i 1843—44 ere foretagne med særdeles Dygtighed i Washington af Artillericapitain Mordecai*).

Hensigten med disse Forsøg var at komme efter den rigtigste Combination af Krudtets forskjellige kemiske og mekaniske Egenskaber, og derefter bestemme Fabrikationsmetoden, der maatte betragtes som den bedste.

Mordecai har til disse Forsøg benyttet forskellige Penduler, særskilt konstruerede i Forhold til Vægten og Anslagskraftigheden af de Projektiler, han anvender. Han har saaledes 3 Hovedslags: Geværpenduler, Penduler til 1pdige Kanoner og Penduler til 22pdige og til 29pdige Kanoner (24pdige og 32pdige efter amerikansk Angivelse)

Desuden sammenlignede han de forskjellige Krudtsorter med Hensyn til deres Virkning; i en 8 To. Morteer (der er lidt mindre end vor 84pdige Morteer) med 22 Lod Ladning — i en amerikansk Prøvemorteer, som kastede en 22pdig Kugle med 7 Dvintin Ladning — i en fransk Prøvemorteer, 59pdig Kugle med 6 Lod Ladning (denne Prøvemorteer stemmer meget nær overeens med den danske) — i et engelsk $\frac{1}{2}$ pdig Krudtprøvependul, $3\frac{1}{2}$ Lod løst Krudt — i en lang Morteer af egen Construction, 27pdig Kugle med 1 Lod Ladning, meget ringe Spillerum og et Fængsel, som lukkes ved selve Uffyringen.

Dernæst anstillede Mordecai Sammenligninger mellem Krudtsorternes gravimetriske Vægtfylde: Vægten af 1 Cubikfod sam-

Rigtige i Offentliggjørelsen af alle større Rækker Forsøg i de forskjellige Lande, som i Frankrig, England, Nordamerika ic, medens Hemmelighedsholdelsessystemet, som hersker f. Ex. i Preussen og flere Lande, maa i Staternes egen Interesse i denne som i andre Retninger ansees som fordærvelig.

*) Report of experiments on gunpowder, by capitain A. Mordecai of the ordnance department. Washington 1845.

menrystet eller usammenrystet Krudt, angivet i engelske ounces *) og imellem deres absolute Vægtfylde (Krudtkornenes Vægtfylde), bestemt ved mættet Salpetervand og ved Alkohol.

Endvidere foretoges Forsøg med Hensyn til Krudtets Forbrændingshastighed. Tvende halvcylindriske Rønder af forskjellig Diameter og omtrent 20 Alens Længde fyldtes med Krudt og Forbrændingstiden observeredes ved Hjælp af et Michronometer.

Endeligen prøvedes Krudtsorternes hygroskopiske Absorptionerne, dels ved at lade Krudt, som iforveien var tørret, henstaae paa Porcellainsskaaler i en hvælvet Kjælder, og ved Afveininger bestemme Fugtighedsmængden efter 18 Dages Forsøb — dels ved at lade Krudt henstaae tæt over Vandet i et lukket Kar, saaledes som det foreskrives ved de franske Krudtprøver. Efterat Fugtighedsproven var endt, tørredes Krudtet paany og der undersøgte ved Hjælp af Gæverpenduler, hvorvidt Krudtets Projektilkraft havde forandret sig.

Prøverne anstilledes med omtrent 20 forskjellige Krudtsorter, som ved en nøiagtig Sortering efter Kornenes Størrelse dannede 60 forskjellige Prøver. Af disse vare 50 fabrikerede i Nordamerika, de øvrige vare franske, engelske og svenske. De amerikanske indeholde med Hensyn til Fabrikationsmetoden en stor Mængde Forskelligheder, som man kan henføre til 2 Classer: Pressekrudt og Stampkrudt. Pressekrudt dannedes, efterat de enkelte Bestanddele vare blevne pulveriserede i Støvtrømler, enten ved Anvendelse af Blan-

*) Det kan her bemærkes, at det Tal, som i England eller Amerika angiver i ounces Vægten af 1 Cubikfod Krudt, meget nær stemmer overens med det Tal, der i Frankrig angiver i grammes Vægten af 1 litro (1 Cubikdecimetre) Krudt, hvilket sidste er den sædvanlige Angivelsesmaade af den gravimetriske Vægtfylde. Dette hidrører fra, at en engelsk ounce har ligesaamange grammes som 1 engelsk Cubikfod har Cubikdecimetre; nemlig 1 ounce = 28 gr. 3500 og 1 Cubikfod = 28,5152 Cubikdecimetre.

dingstrømter, hvor Incorporationen*) tilveiebragtes ved Metallugler, hvornæst Sammentrykningen til Røge skete under hydraulisk Presse — eller ved Anvendelse af svære Baller**) alene — eller lette Baller til Incorporation og Presse til Comprimering — eller Stampere til Blanding og Incorporation, og derefter Presse; Alt med flere Variationer i den anvendte Tid. Stampkrudt dannedes ved Anvendelse af 11 Timers Stampning (som det franske) eller 14, eller 24 Timers.

Det engelske Krudt var fra det kongelige Fabrik i Waltham Abbey, hvor der anvendes enkeltviis Pulverisering, foreløbig Blanding i Tromler, Incorporation under Baller og moderat Comprimering under Presse. Af de tvende Prøver var den ene 33 Aar gammel.

Det franske Krudt var Stampkrudt fra 1838, fabrikeret i et af Frankrigs bedste Krudtværker, Bouchet.

Det svenske Krudt, hvoraf kun havde en Prøve Musketkrudt, var Pressekrudt.

Ogsaa Satsforholdet var varieret, saa at der af Salpeter, Kul og Svovl havde 76—14—10 (som det danske), eller 76—15—9, eller 75—15—10 (som det engelske), eller 75—12½—12½ (som det franske), eller 77—13—10.

Kullene vare for størstedelen Cylinderkul; men der savnes hos Mordecai som i alle de franske Forsøg tilstrækkelig Oplysning om Træsarten og den nærmere Detail ved Forkullingsmaaden, som dog er af stor Bigtighed, da nyere Forsøg, deels i Frankrig, deels hos os, have viist, at Kullenes Forbrændingslignelighed i høi Grad er afhængig af Træets Natur, af den ved Forkullingen anvendte

*) Den intime Forening af Bestanddelenes mindste Partikler til homogene Legemer.

**) Hos os er man vant til, at de herved brugte svære Cylindre kaldes Steene, men da man i nyere Tid finder det bedre at anvende Cylindre enten heelt af Metal eller af Steen med en Indfatning af Metal, kan man maasse nu foretrække Benævnelser „Baller.“

Temperatur og af flere Omstændigheder ved Bortledningen af Gasarterne og de tjærragtige Dele. Det kan saaledes ikke længer være tilstrækkeligt at henføre Cylinderkullene under Afdelingerne: sorte og brune Kul, da der i hver af disse for sig findes ligesaa store Forskielligheder som imellem selve Afdelingerne.

Sorteringen af de forskjellige Slags Krudt efter Kornenes Størrelse foretoges med de for Krudtmodtagelsen i Nordamerika bestemte Normalfigter. Hullernes Diameter i disse Sigter, hvoraf paaes 3 til hver Krudtsort, ere følgende:

For Kanonkrudt Nr. 1—14 °; Nr. 2—12 °; Nr. 3—10 °**)

— Musketkrudt Nr. 3—10 °; Nr. 4—8 °, 5; Nr. 5—7 °

— Riffelkrudt Nr. 6—5 °; Nr. 7—4 °, 3; Nr. 8—3 °, 6.

Naar 1 Pund Krudt sigtes, maae kun 2 Lod forblive over de største Huller, og kun 6 Lod passere de mindste; af Resten maa kun Halvdelen passere de mellemste.

Det engelske Musketkrudt og Riffelkrudt var mere fintkornet end det amerikanske.

(Tallene 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6 som i det Følgende sættes til til de Bogstaver, der angive en vis Krudtsort, betegne Kornenes Størrelse.

A0, F0 &c. ere Prover af meget grove Korn fra Krudtsorterne A, F, &c. som ikke have passeret Normalfigten Nr. 1; A 1, betyder den Kornstørrelse, som ligger mellem Sigterne Nr. 1 og Nr. 2, A 2 den imellem Nr. 2 og Nr. 3, A 3 den der passerer Nr. 3. A 4 betyder Musketkrudt af A; A 5 Riffelkrudt, A 6 Jagtkrudt).

Idet vi forbigaae den nærmere Detail ved selve Udførelsen af Mordecai's Pendulforsøg, ville vi nærmere omtale de Resultater, som Mordecai har uddraget af de forskjellige Undersøgelser.

*) s = Skrupler duodec. Alle i det Følgende brugte Maal og Vægtangivelser ere danske, forsaavidt Andet ikke udtrykkeligen bemærkes.

1. Forsøg med Kanonpendulerne.

Uagtet der anvendtes megen Omhu paa at undgaae de Uregelmæssigheder, der indløbe ved den sædvanlige Skydning, blev der dog stedse nogle mindre Variationer tilbage, som ikke uden uforholdsmæssigt Arbejde kunde være blevne jevnede. Paa Grund heraf har Mordecai, efter Formler, der tildeels ere udledede af selve Forsøgene, tildeels tidligere bekendte, reduceret alle de Variationer i Resultaterne, der hidrøre fra en ringe Ueensformighed i Kuglevægt og Spillerum, saaledes, at Forsøgene kunne betragtes som om de vare udførte med een og samme Normalkugle. Tillige ere Anslags-hastighederne ved det ballistiske Pendul reducerede til Begyndelses-hastigheder ved Kanonens Munding, efter Huttons Theori for Luftmodstanden.

Af den Tabel, som Mordecai har beregnet for det sidste Slags Reductioner, fremgaaer, at en 29pdig Kugle med 0', 500 Diameter eller en 22pdig med 0', 442 taber i Hastighed ved at bevæge sig 44 Fod bort fra Mundingen, 1—2 Fod mere end denne Hastighed indeholder Hundreder af Fod; dog maa Hastigheden ligge mellem 1000 og 2000 Fod.

Hastighedernes Correction, paa Grund af de mindre Variationer i Kuglens Vægt, udledes ved at sammenstille de Resultater, der i den hele Række af Pendulforsøg vare fremkomne saavel ved den 29pdige som 22pdige Kugle, naar alene Kuglens Vægt varierede, medes Spillerum og Krudtladning vare rens.

Det kan antages, at Relationen mellem Hastighederne og Kuglevægtene er en exponentiel Function; da nu Hastigheden aftager, naar Kuglevægten tiltager, saa kan man, naar V og v betegne Hastighederne af de 2 Kugler, hvis Vægt ere W og w , og m Exponenten til den Hastighed, der er omvendt proportional med Vægten, opstille Ligningen:

$$\left(\frac{V}{v}\right)^m = \frac{w}{W}$$

$$\text{hvoraf følger } m = \frac{\log w - \log W}{\log V - \log v}$$

Anvendes denne Formel paa alle de Exempler, hvor man netop har Kugler med eens Spillerum, saa erholdes derved den empiriske Værdi af m .

Skiondt Antallet af de Exempler, som hertil kunde bruges, just ikke var meget stort, kan man dog temmeligt sikkert give Mordecai Ret i at antage den omtrentlige Værdi for m at være 2 (ved den 29pdige Kugle 2,4, ved den 22pdige 2,1,) og man faaer da som almindelig Regel, at Hastighederne af Kugler, som ikke ere meget forskellige i Vægt, og som udstydes med samme Ladning, ere næsten omvendt proportionale med Vægtens Kvadratrod:

$$\frac{V}{v} = \sqrt{\frac{w}{W}}$$

Det maa bemærkes, at Duchemin tidligere har af Forsøg udledet en Værdi for m , og fandt den da at være = 4.

Høist interessante, og tillige fastere begrundede ere de Regler, som Mordecai har udledet af Forsøg, ved hvilke Hastighedernes Forandring kan antages alene at hidvære fra Variationer i Spillerummet. I denne Henseende maa man ogsaa betvivle Rigtigheden af Duchemins Forsøg, ifølge hvilke Tabet i Hastigheden skulde være proportionalt med Kvadratroden af Spillerummet. Mordecais Forsøg stadfæste derimod den Huttonske Regel, at Tabet i Hastighed ligefrem er proportionalt med selve Spillerummet, og det indsees, at dette Resultat maa have betydelig Indflydelse paa Bestemmelsen af Projektilernes Dimensioner og Tolerancerne under deres Fabrikation.

Tabet i Hastighed ved forøget Spillerum maa imidlertid ogsaa være afhængigt af Kanonens Caliber, Sjælens Længde, Krudtets forskellige Natur, Ladningens Størrelse og Kuglens Vægt eller Vægtfylde.

Endogsaa noget ud over den i Amerika fastsatte Grænse for Spillerummet, og saavel ved den 29pundige som 22pdige Kanon, fandt dog Mordecai ikke sunderlig Ufvigelse fra Reglen.

Ranon	Krudtfort	Ladning	Spillerum	Forholdstal	Begyndelses- hastighed. Fob	Løb	Ft ho t	
29 ^{tes}	Mindre haardt	$\frac{1}{8}$ Kugle- vægt	0' 2 ^s	34:16=2, 1	1360	224	2	
	Balsfrugt		1. 6		1262			98
			3. 0		1136			
	Stampe- frugt		1. 6		1181			
			3. 0		1098	83		
	Meget haardt		1. 6		1246			
	Balsfrugt		3. 0		1117	129		
22 ^{tes}	Mindre haardt	$\frac{1}{6}$ Kugle- vægt	0. 1	33:15=2, 2	1533	240	2	
	Balsfrugt		1. 4		1416			117
			2. 10		1293			
			4. 1 $\frac{1}{2}$	48,5:15=3, 2	1162	371	3	
		$\frac{1}{4}$ Kugle- vægt	1. 4	33 $\frac{1}{2}$:18=1, 9	1699	277	1	
			2. 10		1550			149
			4. 1 $\frac{1}{2}$		1422			

Det sees af denne Tabel, at Spillerummenes Forholdstal stemme overeens med Tabenes Forholdstal, naar Ladningen er $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{4}$ Kuglevægt.

Med Hjælp af de foregaaende Regler har Mordecai beregnet en Tabel over alle de enkelte Skud, saaledes at Hastighederne ere reducerede til at gjælde for en Normalfugle, netop som den forlader Munden. Dernæst følge tvende Tabeller, een for den 29pdige Kanon og een for den 22pdige, hvori angives Middeltallet af de Resultater, som ere erholdte under eens Omstændigheder.

Uf den sidste Tabel ville vi sammendrage nogle af Resultaterne for 4—6 forskellige Krudtsorter.

Den 29pdige Kugles Normalvægt = 29 Pund; Normal-spillerum = 2'; Sjælens Længde omtrent 17 Caliber.

Den 22pdige Kugles Normalvægt = 21, 5 Pund; Normal-spillerum = 1' 7"; Sjælens Længde omtrent 18½ Caliber.

Krudt		22pølg Kugles Be- gndelsesfastighed angivet af:		Krudt		22pølg Kugles Be- gndelsesfastighed angivet af:		Fabrikationsmaade
Sort	Bøgt	Ballistp. danſke	Kanonp. Fod	Sort	Bøgt	Ballistp. danſke	Kanonp. Fod	
A 1.	$\frac{1}{8}$ Kugle	1216	1220	A.	$\frac{1}{8}$ Kugle	1215	1204	<p>A: 3 Timer i Støvtromle; 1 Time under svære Valser; (76, 14, 10); brune Kul.</p> <p>B: Blandet i Støvtromle; incorporeret med lette Valser; presset; (76, 14, 10); sorte Kul.</p> <p>D: 48 Timer i Blandingsromle med Kugler; dernæst presset; (75, 15, 10); sorte Kul.</p> <p>F: 14 Timer under Stampere; (75, 12$\frac{1}{2}$, 12$\frac{1}{2}$); brune Kul.</p> <p>G: 5 Timer i Støvtromle; 4 Timer under svære Valser; (77, 13, 10); rødbrune Kul.</p> <p>H: Engelſk Waltham-Krudt, 33 Aar gammelt; Blanding i Støvtromle; 3$\frac{1}{2}$ Time under svære Valser; moderat presset; (75, 15, 10); sorte Kul.</p>
D 1.		1194	1195	D.		1214	1212	
G 1.		1189	1178	H.		1195	1187	
F 1.		1131	1132	B.		1192	1186	
				F.		1172	1167	
A.	$\frac{1}{8}$ Kugle	1392	1382	A.	$\frac{1}{8}$ Kugle	1409	1406	
D.		1356	1359					
B.		1307	1315					
A.	$\frac{1}{4}$ Kugle	1589	1606	A.	$\frac{1}{4}$ Kugle	1653	1669	
D.		1553	1580	D.		1622	1634	
				H.		1581	1598	
B.		1495	1437	B.		1580	1593	
				F 1.		1507	1527	
A.	$\frac{1}{3}$ Kugle	1725	1779	A.	$\frac{1}{3}$ Kugle	1827	1829	
					$\frac{1}{2}$ Kugle	1968	1963	

Ved at betragte disse Værdier, hvis indbyrdes Forhold til hinanden gienfindes ved saagodtsom alle de andre Resultater, hændrages Opmærksomheden først paa den store Overeensstemmelse, der er mellem de to forskellige Pendulers Angivelser. Da denne Overeensstemmelse viser sig ved en saa stor Mængde Forsøg og under saa forskellige Omstændigheder, kan den ikke være tilfældig, og bliver derfor et stærkt Beviis paa Nødvendigheden af de anvendte Formler. Ogsaa i praktisk Henseende er den her gjorte Erfaring gavnlig; man kan nemlig nu, ved Hjælp af Reculpendulet alene, udstrække Skudsforsøgene over de Grændser, man maatte holde sig til, hvis det stedse var nødvendigt tillige at bruge det ballistiske Pendul. Dette sidste er nemlig meget vanskeliggere at indrette, især naar det skal modtage Anslaget af de sværeste Projektiler, eller naar der skydes med store Ladninger. Som Krudtprøver betragtet giver ogsaa Anvendelsen af Kanon-Reculpendulet alene en stor Gevinst med Hensyn til Arbejde og Bekostning.

Hvad de forskellige Krudtsorters Projekttilkraft angaaer, da sees, at de indtage een og samme Orden ved den 20pundige og 22pundige Kanon. Denne Regel stadfæstes ligeledes ved alle de anvendte Ladninger og ved Skydning baade med Kugler og med Granater. Ogsaa de anstillede Forsøg i Kanonpendulet alene, ved at skyde med løst Krudt, give omtrent den samme Orden, men det indbyrdes Forhold mellem Krudtsorternes forskellige Projekttilkraft er dog her saameget afvigende fra den, som erholdtes ved de skarpe Skud, at man ikke kan vente at denne Methode vil kunne afgive en paalidelig Maalestof, naar den benyttes som Krudtprøver.

Krudtkornenes Størrelse synes ikke, naar den holdes indenfor de almindelige Grændser, at udøve stor Indflydelse paa Kanonkrudtets Kraft. Forskiellen synes imidlertid at blive størst ved Presskrudt, som er presset meget haardt, og ved det lette, porøse Stampkrudt. Af de beregnede relative Forholdstal som angive Krudtsorternes Styrke, ville vi her tage som Exempel:

A 0—953

F 0—848

A 1—964—B 1—932—C 1—932—E 1—868—F 1—875

A 3—935—B 3—922—C 3—922—E 3—909

Af disse Krudtsorter har E særdeles haarde Korn, A, B og C moderat haarde og Stampkrudtet F de mindst haarde Korn.

Det sees, at Differentien mellem Forholdstallene ved F 0 og F 1 er større end ved A 0 og A 1, ligesom at den ved E 1 og E 3 er meget større end ved nogen af de andre Krudtsorter.

Naar Haardheden er af den Grad som ved E, sees tillige, at Styrken tiltager ved en formindsket Kornstørrelse, medens den ved moderat haarde Korn, indenfor de almindelige Grændser, aftager.

Blandingsforholdet af Krudtets enkelte Bestanddele har ikke viist nogen mærkelig Indflydelse. Endog saa en Krudtsort med Forholdet 70—15—15 havde en meget betydelig Styrke i Sammenligning med andre, der vare fabrikerede paa samme Maade, men med sædvanlige Blandingsforhold. Skulde yderligere Forsøg godtgjøre Sandheden heraf, vilde man kunne anvende denne Erfaring, hvor det gjaldt om i Hast at forfærdige Krudt til Brug i Krigen, uagtet man havde trang Tid paa Salpeter. Saadant Krudt vilde dog sandsynligviis ikke uden at tage Skade kunne opbevares i længere Tid. Dette sidste gjælder ogsaa om Krudt af lignende Art som de Prøvekrudtsorter (C og D), der i Styrke ikke staae tilbage for andre, skiondt der ved deres Fabrikation er benyttet meget ureent Salpeter.

En Sammenligning mellem de forskellige Fabrikationsmaaders Indflydelse paa Kanonkrudtet, giver følgende Resultater:

Den høieste Grad af Styrke udvikledes af Krudt, der efter en foreløbig Blanding af de hver for sig pulveriserede Bestanddele, var incorporeret under svære Valser og dernæst presset, saaledes som det nu bruges i Waltham Abbey og de bedste private Krudtværker i England. Dog er denne Incorporationsmaade ikke de andre saa stærkt overlegen, at den kunde gives absolut Fortrin for alle andre, forsaavidt der alene tages Hensyn til Krudtets Styrke. Valget imellem dem maa nærmere bestemmes ved Hensyn til deres

relative Deconomi og ved Undersøgelse af Krudtets øvrige Egenskaber. Forsøgene med den 22pdige Kanon og $\frac{1}{4}$ Kuglevægt Ladning, som ere meest fuldstændige, vise, at med Undtagelse af Stampkrudtet F og det haardt pressede Krudt E, give alle de andre Prøver af godt Pressekrudt og Balskrudt en Begyndelseshastighed af henimod 1600 Fod. Ogsaa Stampkrudt, tillavet med særdeles Omhu, og vel rensset for Støv, kan maale sig i Styrke med de andre Sorter. Mordecai anfører, for at godtgjøre de svære Balsers udmærkede Incorporationsævne, at Krudt, bearbejdet 30' under svære Balsers, havde allerede samme Styrke, som Krudt af de samme Materialier, der var bearbejdet 14 Timer under Stampere. Som Exempel paa Balskrudtets Evne til at vedligeholde en god Krudt-Styrke, kan anføres, at et Parti engelsk Krudt fra Baltham, nemlig H, som uden synderlig Omhu var opbevaret i 33 Aar i et Krudttaarn ved Boston, viste samme Styrke som de øvrige Krudtsorter.

Et enkelt Exempel viser ogsaa, at Styrken af Kanonkrudt ikke vinder synderligt ved Krudtets stærke Giennemarbejdning og store Vægtfylde, medens derimod disse Omstændigheder i hoi Grad forsøge Styrken af meget fintkornet Krudt, som anvendes i Kanoner.

Hvilken Incorporationsmaade man end anvender, saa viser det sig, at en temmelig betydelig Vægtfylde af Krudtet er nødvendig, for at det kan udvikle hele sin Kraft i Kanonen. Men der er en Grændse, ud over hvilken Tæthedens Forsøgelse bliver skadelig. Denne Grændse er overskredet ved Krudtsorten E og en anden Prøvekrudtsort G, som er bearbejdet i lang Tid under svære Balsers: Virkningen heraf viser sig ogsaa, som tidligere bemærket (see Pag. 306) derved, at Styrken af disse Krudtsorter i Kanonen tiltager, naar Kornstørrelsen aftager, medens det Omvendte finder Sted ved en mindre Grad af Tæthed.

Ved forskellige Sorter Stampkrudt viste det sig, at man ved en meget ombyggelig Behandling kan bringe Tætheden ud over den sædvanlige for Stampkrudt, og at dette er meget fordeelagtigt.

Det synes at fremgaae af Forsøgene, at den mindste gravi-

metriske Tæthed (i urystet Tilstand), som kan ansees for antagelig, er 870, medens det paa den anden Side ikke synes raadeligt, at lade denne Tæthed ved grovt Kanonkrudt overskride 920. Det maa beklages, at Mordecai ikke har kunnet give sikkrere Kiendtegn paa Kornenes Tæthed end den gravimetriske Bægtfylde, da denne egentlig kun afgiver en nogenlunde god Maalestof, forsaavidt man sammenligner Krudtsorter, der indbyrdes have Korn af samme Størrelse og Form. Saalænge man endnu ikke har udfundet nogen paalidelig Maade til Bestemmelsen af Krudtkornenes Bægtfylde (hvorved dog maa bemærkes, at den nyeste franske Qviksølvsprøve vistnok er meget bedre end Alkoholprøven), bliver det rigtigst, at angive Bægtfylden af den pressede Kage, forinden den kornes.

Poleringens Indflydelse paa Krudtets Styrke prøvedes kun ved en enkelt Krudtsort (Stampekrudt), hvoraf det ene Parti poleredes, det andet ikke. Men da disse Krudtsorter ikke havde været udsat for Transportens Indvirkninger, var det sidste Slags saa godt som frit for Støv, og skiondt det polerede Krudt havde Overvægten, saa var Forskiellen dog af denne Grund meget ringe.

Mordecai fandt det ikke nødvendigt at bevise ved Forsøg, at den større Mængde Støv, som under Transport fremables paa mindre tæt Krudt og paa upoleret Krudt, formindsker Krudtets Styrke, idet Støvet bliver en Hindring for Flammens hastige Udbredelse igiennem Ladningen. Ved de i Mæz i 1836 anstillede Forsøg gav Forsigtningen af Støvet ved noget upoleret Stampekrudt en Forskiel i den 12pdige Kugles Hastighed paa over 100 Fod og desuden en meget mindre Recul.

Den store Overlegenhed, som en Prøve af omhyggeligt tilberedet fint Jagtkrudt (Balskrudt), G 6, stedse viste, endog i store Ladninger, er den samlede Virkning af Bestanddelenes fuldstændige Tilberedelse, størst mulige Giennemarbejdning, samt Krudtets fuldkomne Tørhed og høie Grad af Politur. Alle disse Omstændigheder bidrage nemlig til at give Compositionen den størst mulige indre Styrke, til Kornenes hastige Forbrænding og Flammens sieblikkelige Forplantelse gennem hele Krudtmassen.

II. Forsøg med Geværpendulerne.

Mordecai fandt, at den sædvanlige Formel for Beregningen af Kuglens Hastighed ved Hjælp af Reculpendulet, ikke ved Geværpendulet gav en saadan Overensstemmelse med det ballistiske Pendul, som han havde fundet ved Kanonpendulet. Han udleder den vigtigste Grund dertil fra den i Formlen værende constante Talværdi*), der er bestemt empirisk ved franske Forsøg, og som skulde, proportionalt med Ladningen, udtrykke Momentet af den Kraft, hvormed de udviklede Gasarter virke tilbage paa Løbet, idet de ved Mundingen støde an mod Luften. Denne Værdi er i Frankrig antaget at skulle være 420 mètres (1340 Fod); Mordecai har for Kanonpendulet faaet særdeles god Overensstemmelse selv med meget forskellige Krudtsorter, naar han benyttede 1550 Fod, men har ikke kunnet finde noget Tal for Geværpendulet, passende til de forskellige Krudtsorter. Herom bemærker han: den ved Ladningens Forbrænding udviklede Varme og dermed følgende Spændkraft af Gasarterne tiltager rimeligviis i stærkere Forhold end Ladningens Størrelse, og det constante Tals Værdi maa derfor variere med Ladningens Størrelse, saavel som med Løbets Caliber og Længde, samt Kuglens Vægt. Ved Geværet maa Tallet have en mindre Værdi end ved Kanonen, ligesom det ogsaa varierer mere med Krudtsorten; dette er nemlig en naturlig Folge af Maa-den, hvorpaa Krudtet tændes og forbrændes, hvilket bestemmer Maa-den hvorpaa det udvikler sin Kraft. Det Krudt, som virker med størst Kraft paa Kuglen i Bevægelsens første Øieblik, fordi Forbrændingshastigheden har været meget stor, vil sandsynligviis have en forholdsviis ringere resterende Spændkraft, naar Kuglen forlader Mundingen, end det Krudt, som forbrænder langsommere og derfor under selve Bevægelsen i Løbet vedbliver at udvikle ny Kraft. Denne Forskiel forsøges, naar Løbets Længde tiltager og naar Ladningens absolute Størrelse formindskes.

*) See J. S. Fibigers Ballistik s 200.

Andre Omstændigheder forsøge den heraf følgende Usikkerhed i Formlen for Geværreculpendulet, og, iblandt disse, Banfælgigheden af at bestemme Kuglens Spillerum i Løbet, da det egentlige Spillerum modificeres ved Patronpapiret om Kuglen, og den Deel deraf, som kommer mellem Ladning og Kugle.

Uf disse Grunde har Mordecai kun benyttet den Deel af Formlen, som ikke influeres af de foregaaende Forandringer; de deraf beregnede Værdier kunne da tjene som Control for Angivelserne af det ballistiske Pendul og som en relativ Angivelse af Reculens Størrelse ved forskellige Krudtsorter, men med eens Ladning.

Ved Forsøgene benyttedes pressede 19lodige Kugler, Løbets Diameter var 7' 11"; Kuglens 7' 5½"; Kuglens Vægt 6,6 Qvintin; Patronpapirets Vægt 0,18 Qvintin.

Det engelske Kanon- og Musket-Krudt, som heri omtales, var fra Waltham, det franske fra Bouchet, Jagtkrudtet fra Dartford og fra Esquerdes; disse fremmede Krudtsorter vare, ligesom de amerikanske, 5—8 Aar gamle.

Vi ville anføre nogle af de herved fundne Resultater:

Krudt.		Begyndelses- hastighed. Fod.	Fabrikationsmaade.
Sort	Vægt. Qvintin		
A	2	1223	A, B, D, F, G, H, s. Pag. 304.
A 1		1219	
A 3		1297	
A 4		1456	
A 5		1636	
A 0		1308	
B		1336	
B 1		1232	
B 3		1401	
D		1193	

Krudt.		Begyndelses- hastighed. Fob.	Fabrikationsmaade.
Sort	Vægt Lvintin.		
D 1	2	1153	E: 4 Timer Støvtromle; $\frac{1}{2}$ Time svære Balser; 6 Ti- mer Stampere; presfet meget haardt; (76, 14, 10); brune Kul.
D 3		1333	
E 1		1066	
E 3		1153	
E 5		1311	
F		1420	
F 1		1363	
F 2		1384	
F 0		1333	
G 1		1233	
G 6		1802	
H		1280	
Engelst {	Kanon	1317	
	Musket	1516	
	Riffel	1560	
Brandt {	Tagt	1766	
	Kanon	1506	} 11 Timers Stampning. (75, 12 $\frac{1}{2}$, 12 $\frac{1}{2}$).
	Musket	1435	
Svensk {	Tagt	1685	Balskrudt; (76, 14, 10).
	Musket	1337	Presfet Krudt.
A 4	2, 55	1707	
Brandt {	Musket	—	
			1625

Af disse og de øvrige Exempler udleder Mordecai, at i Geværer, ligesom i andre Vaaben, hvor der bruges smaae Ladninger, opnaaes i Almindelighed de største Hastigheder ved Krudt med ringe Tæthed, naar Kornene ere store, og ved Krudt med betydelig Tæthed, naar Kornene ere smaae. Denne Slutning er ikke ganske klar; vi troe snarere, at det af Kanonforsøgene og Gevær-forsøgene fremgaaer, at Projektilkraften, naar Krudtet er af middelmaadig Tæthed, i Reglen staaer i omvendt Forhold til Kornstørrelsen, ved Gevær-ladninger, men i ligefremt Forhold ved Kanonladninger. Vi ville nævne endeel Exempler:

	Gevær			Differens	Kanon			Differens
	Ladning	Kuglevægt	Begyndelses- hastighed.		Ladning	Kuglev.	Begyndelses- hastighed.	
A 1	2 Dv.	6,6 Dv.	1219	} + 78	$\frac{1}{4}$ Kuglev.	22 Pd.	1661	} — 50
A 3	—	—	1297		—	—	1611	
D 1	—	—	1153	} + 180	—	—	1652	} — 52
D 3	—	—	1333		—	—	1600	
F 1	—	—	1363	} + 21	—	—	1507	} — 24
F 2	—	—	1384		—	—	1483	
F 3	—	—						
Baltham Kanon.	—	—	1317	} + 199				
Baltham Musket	—		1516					

Er Krudtet derimod meget haardt, som f. Ex. E og G, da bliver ved Kanonladninger Resultatet det modsatte. Saaledes bliver ved Geværer Hastighederne E 1 — 1066, E 3 — 1153; G 1 — 1233, G 6 — 1802; og ved Kanoner E 1 — 1495, E 3 — 1566; G 1 — 1613, G 6 — 1723. Det sees, at saavel ved Geværer som Kanoner tiltager Hastigheden, naar Kornstørrelsen formindskes.

Har Krudtet en meget ringe Tæthed, som det Franske 11 Timers Stampkrudt, da bliver ved Geværladningen Resultatet modsat; herpaa habes kun det ene Exempel: Fransk Kanonkrudt brugt i Gevær — 1506, Musketkrudt — 1435.

Ligesom man af Mangel paa nviagtige Data ikke kan bestemme nærmere, hvor Overgangspunktet er for disse forandrede Forhold, saaledes kan man heller ikke af Forsøgene uddrage noget Resultat med Hensyn til Forholdenes relative Størrelse. Naar Mordecai anfører, at Variationer i Kornstørrelsen ere af mindre Indflydelse ved det lidet tætte Krudt end ved det mere tætte, saa er denne Slutning ikke tilstrækkeligt begrundet i Forsøgene. Han anfører nemlig som Beviis, at Forskiellen mellem Resultaterne F 1 — 1363 og F 2 — 1384 ere mindre end imellem dem, der hidrøre fra de andre i Kornstørrelse forskjellige Krudtsorter. Men det maa bemærkes, at der ikke er saa stor Afstand mellem Kornstørrelserne F 1 og F 2, som imellem A 1 og A 3, D 1 og D 3 &c.; ved Geværforsøgene er der ikke brugt nogen Krudtsort med Størrelsen Nr. 2, undtagen F; derimod har man ved Kanonforsøgene flere Exempler paa, at Kornstørrelsen, naar man kun holder sig til Nr. 1 og Nr. 2, har ved middelmaadigt haardt Krudt havt endog mindre Indflydelse end ved lidet haardt Krudt (F), eller ved meget haardt Krudt (E), og at de 2 sidste Slags Krudt omtrent variere lige meget, men i modsat Retning, nemlig:

29pdig Kanon				22pdig Kanon			
Krudsfort	Ladning	Hastighed	Differens	Krudsfort	Ladning	Hastighed	Differens
A 1	$\frac{1}{8}$ Kuglevægt	1215	} - 4	E 1	$\frac{1}{2}$ Kuglevægt	1495	} +28
A 2	—	1211		E 2	—	1523	
D 1	—	1195	} + 2	F 1	—	1507	} -24
D 2	—	1197		F 2	—	1483	
E 1	—	1078	} +28				
E 2	—	1106					
F 1	—	1131	} -23				
F 2	—	1108					

Det sees imidlertid tydeligt, at Krudsforterne, med Hensyn til Projekttilkraft, blive ved Geværproben stillede i en Orden, der er meget afvigende, ofte aldeles modsat den, som de indtog ifølge Kanonproben. Vi ville af Tabellerne, hvori Mordecai har angivet Styrken ved et relativt Tal, beregnet ved at sætte det stærkeste Krudt (G 6) = 1000, uddrage følgende:

Kanonprøve			Geværprøve			Fabrikationsmaade
Nr.	Krudsfort	Relativ Kraft	Nr.	Krudsfort	Relativ Kraft	
0	G 6	1000	0	G 6	1000	
1	A 1	964	1	F 1	756	<p>A, B, D, F, G, H, see Pag. 304. E see Pag. 311. M: 14 Limers Stampekrudt; (76, 14, 10); forte Kul. C: 16 Limer under svære Balser; Ladningen 270 Pund; tilbeels presset; (76, 15, 9); fortebrune Kul. L: 24 Limers Stampekrudt; (75, 12½, 12½); forte Kul. K: 14 Limers Stampekrudt; iøvrigt som L. R: Balsekrudt; R 90' er valset i 90'; (76, 14, 10); brune Kul.</p>
2	D 1	959	2	R 90'	747	
3	M 1	936	3	H	710	
4	G 1	936	4	M 1	693	
5	B 1	932	5	C 1	689	
6	C 1	932	6	B 1	684	
7	L 1	930	7	G 1	684	
8	R 90'	928	8	K 1	682	
9	K 1	922	9	A 1	677	
10	H	918	10	L 1	662	
11	F 1	875	11	D 1	640	
12	E 1	868	12	E 1	592	

De moderat haarde Pressekrudtsorter A og D danne her aldeles Modsætninger til det lette og porøse Stampekrudt F; dog maae vi, med Hensyn til de førstes lave Plads ved Geværprøven, bemærke, at de kunne komme høiere op ved i et passende Forhold at formindske Kornstørrelsen, medens man derimod ikke har noget saadant Middel til at hæve Stampekrudtet F op i den Række, som dannes ved Kanonprøven. At man ved en længere Stampetid og en meget omhyggelig Behandling imidlertid ogsaa kan frembringe Stampekrudt, der i Projekttilkraft ikke staaer synderligt tilbage for Pressekrudt, sees af M.

Om Virkningen af Forladninger i Gaandskydevaaben bemærker Mordecai:

De talrige Forsøg, jeg har anstillet med forskellige Slags Forladninger, vise, at Forladningen har en meget stor Indflydelse paa Udviklingen af Ladningens Kraft i Gaandskydevaaben, medens den ikke har viist stor Indflydelse i denne Retning ved det svære Styk.

Det er ret heldigt, at den fordeelagtigste Forladning bliver den, der dannes ved den almindelige Ufbenyttelse af Geværpatroner.

Et enkelt Forsøg viste, at Projekttilkraften betydeligt forøgedes, naar man, ved en stærk Ufsætning med Ladestokken, forsøgede Kuglens Bevægelsesmodstand, og formindskede det Rum, som Ladningen optog.

Virkningen af forskellige Forladninger hidrører vistnok for en stor Deel fra de dermed forbundne Forandringer i Spillerummets Størrelse. Mere specielt sees Indflydelsen af det formindskede Spillerum ved nogle Forsøg med Mustekkrudt A 4, som gave til Resultat:

Ladning, Qvintin	Spillerum, duodecim.	Kuglens Vægt, Qvintin	Middelhastighed af 5 Skud
1, 66	7 ^s	6, 6	1328
—	5, 6	6, 8	1387
1, 83	7	6, 6	1395
—	5, 6	6, 8	1465

Mordecai udleder heraf, at 1^s,4 mindre Spillerum giver omtrent samme Forsøgelse i Hastighed som 0,17 Qvintin større Ladning, og det uagtet Kuglen bliver noget sværere.

Den Forsøgelse i Hastighed, som følger af at anvende Percussionslaas istedetfor Steenlaas, fandt Mordecai ikke at være synderlig stor; dog maae vi, da dette Resultat staaer i Strid med andre Erfaringer, herved bemærke, at det udentviol meget berøer paa Knaldsaffens Natur og Pistonkanalens Form.

Ved at bestemme Ladningens Størrelse for Geværer, gaaer Mordecai ud fra den ved Forsøg i Frankrig fastsatte Regel, at Kuglen bør have i det mindste 1440 Fod Begyndelseshastighed. Med 7^s Spillerum og en Kugle der omtrent er 19lødig, vil man, naar der anvendes Krudt, som det engelske Musketkrudt, eller de bedre amerikanske Krudtforter, opnaae 1550 Fods Hastighed med 2 Qvintin Ladning. Mordecai foreslaaer, at formindste Spillerummet til 5½^s, gjøre Kuglen 18½lødig presset, og dertil anvende 1½ Qvintin Ladning. Ved denne Ladning bliver der endnu nogen Styrke tilovers, der i Feldten kan bøde paa Krudtets ved slet Opbevaring formindskede Kraft, paa det Krudt, der muligens spildes under Ladningen ic. saavel som paa Smaavariationerne i Spillerum.

III. Forsøg med forskellige Slags Prøvemorterer og Penduler.

Mordecai benyttede først den amerikanske 8 Tommers Morteer (Calibret 7^t 9^t 3^s). Den har et conisk Kammer, som kan

tage $2\frac{1}{4}$ Pund Krudt; Fængbulletets Diameter $2'$; den var med 45° Elevation skruet til en Jernfod og stillet paa en Træbridsfl. Bomberne havde $1' 4\frac{1}{2}'$ Skorpetykkelse, og vare fyldte med Sand, saa at Bægten blev $43\frac{1}{2}$ Pund. De udsøgtes ved Hjælp af Cha-bloner med Diameterne $7' 6' 11''$ og $7' 7' 6''$; Spillerummet kan altsaa antages at have været $2'$. Ladningen, 22 Lod, indførtes i Papiirskarduser, og tændtes ved Stopin. Ifølge de herved erholdte Resultater ordnedes Krudtsorterne med eens Kornstørrelse saaledes:

Stampekrudt	}	F 1	—	1014	Allen.	F 2	—	1052	Allen
11 Timer									
Wassekrudt G 1			—	856	—				
Pressekrudt B 1			—	781	—				
— C 1			—	755	—	C 3	—	871	—
Stampekrudt	}	M 1	—	726	—	D 3	—	857	—
14 Timer									
Pressekrudt D 1			—	667	—	B 3	—	842	—
— E 1			—	664	—	A 3	—	518	—
Stampekrudt	}	L 1	—	658	—				
24 Timer									
Wassekrudt A 1			—	615	—	H	—	851	—

Med denne Prøve rangere Krudtsorterne i det Hele omvendt som deres Tætheder og det uafhængigt af Fabrikationsmetoden; dog lader det til, at ogsaa andre Egenskaber, som af Mangel paa Data ikke nærmere kunne opgives, have bevirket Modificationer i denne Regel. At Morteerprøven ikke angiver nogen Indflydelse af den større eller mindre Incorporation sees ved Wassekrudtet R, som, prøvet med 15' Wassetid, gav 812 Allen, der allerede er længere end de bedst incorporerede Krudtsorter; prøvet med 90' Wassetid gav det 845 Allen. Poleringens Indflydelse prøvedes ved Stampekrudt (14 Timer) K 1, der upoleret gav 711 Allen, men poleret kun 647 Allen.

Denne Prøve udviser, at de Egenskaber, som kræves af

Krudt, for at det kan udvikle den største Projektilkraft i kort Skøts med ringe Ladning, i Morterer, ere meget forskellige fra dem, der udfordres ved dets Anvendelse i Kanoner, og temmeligt forskellige fra dem, der udfordres ved dets Anvendelse i Geværer*).

At Krudtet imidlertid kan tilberedes saaledes, at det tilfredsstillende under Anvendelsen paa de ovennævnte 3 Maader, sees af Proven H, engelsk Balsekrudt, der indtager en høj Plads saavel i Kanonen som i Geværet og Morteren.

Mordecai har desuden prøvet de forskellige Krudtsorter i følgende Morterer og Penduler:

1) Amerikansk Prøvemorteer; Caliber 5' 5' 11", 2 Caliber lang, cylindrisk Kammer, som tager næsten 2 Lod Krudt; der kastes med en 22pdig Kugle, hvis Spillerum er $3\frac{1}{2}$ " ; Reculsen er hemmet. For hver ny Krudtsort blev Morteren udvasket og afblæst; alligevel er uden Undtagelse Distancen ved det første Kast mindre end ved de andre to.

Da Kammerets Størrelse er beregnet paa Krudt af almindelig gravimetrisk Tæthed, saa kunde Ladningen af de lettere Krudtsorter ikke rummes uden at sammenrystes, medens det sværere Krudt ikke heelt udfyldte Kammeret.

2) Fransk Prøvemorteer, Caliber 7' 3' 9"; 1, 26 Caliber lang, cylindrisk Kammer, beregnet til omtrent 6 Lod Krudt; Kuglen har 9½" Spillerum og veier 59 Pd. Her gjælte samme Bemærkninger som ovenfor.

*) Skjøndt man allerede i nogen Tid havde haft Formodning om de herhenhørende Sætningers Rigtighed, saa var dog Maguin den Første, som ved sine Pendulforsøg i Esquerdes 1832—35 beviste dem. Han fandt nemlig:

- 1) Vægtfuldt Pressekrudt og Balsekrudt, med store Korn, giver, ved Morteerproven, en ringere Hastighed end Stampkrudt af almindelig Vægtfylde og Størrelse, men derimod en overlegen Hastighed ved Kanoner
- 2) Vægtfuldt Pressekrudt og Balsekrudt, med store Korn, giver, med $\frac{1}{4}$ Kuglevægt Ladning i Kanoner, samme Hastighed som Stampkrudt med $\frac{1}{4}$ Kuglevægt Ladning.

3) **Engelsk ½ punds Pendulprøve:** Køret er af Metal, Calibret 1' 8' 5", Bængden 15½ Caliber, Afstanden fra Axen til Understøttelsespunktet for Pendulet 2' 6' 6"; der lades med 3½ Lød Krudt uden Kugle og Forsladning.

4) **Ny amerikansk Prøvemorteer af Alger, et Slags kort Haubitz,** hvis cylindriske Kammer rummer 3½ Lød. Krudt; Caliber 5' 10"; 4½ Caliber lang; Kuglens Vægt 27 Pund; den har saa godt som intet Spillerum. Fænghullet er indrettet saaledes, at det lukkes under Explosionen; Morteren hviler i en Stol, og har 60° Elevation.

Ladningerne indesluttet i tynde Papirskarduser, formede efter Kammeret, og lukkede foroven ved en Papskive, som efter Krudtets Tæthed er meer eller mindre tyk, saa at der ikke bliver noget tomt Rum bagved Kuglen.

Ved denne Prøvemorteer har man saaledes stræbt at opfylde de nyere Fordringer: et længere Løb, et mindre Spillerum og et lukket Fænghul. Men Mordecai finder ikke, at Resultaterne svare til Forventningerne. De opnaaede Kastevidder indeholde mange og store Anomalier, som han især tilskriver det ringe Spillerum, da den ringeste Ujevnhed paa Kuglen foraarsager, at den ikke synker fuldstændigt ned til Kammeret.

Uf de ved disse Prøveinstrumenter erholdte Resultater, ville vi anføre følgende:

Krudtsfort.	Amerikansk Prøve- morteer.		Fransk Prøve- morteer.		Engelsk ½ punds Pendulprøve.	
	Distance Alen	Rangeer- Nr.	Distance Alen	Rangeer- Nr.	Reculbue	Rangeer- Nr.
A	422	6	323	10	19°	11
B	443	3	372	4	21, 52	5
C	398	8	332	8	21, 17	6
D	390	9	340	7	20, 49	8
E	308	11	253	11	20, 83	7

Krudtsfort.	Amerikansk Prove- morteer.		Fransk Prove- morteer.*		Engelsk $\frac{1}{2}$ punds Pendulprøve.	
	Distance Alen	Rangeer- Nr.	Distance Alen	Rangeer- Nr.	Recit- bue	Rangeer- Nr.
F	437	4	390	1	22, 83	2
H	422	7	343	6	22, 13	3
Eng. Kan.	390	10	332	9	21, 97	4
Fransk Kan.	454	1	390	2	23, 13	1
R 15'	451	2	378	3	20, 30	10
R 90'	437	5	346	5	20, 83	9
A 1	404	5	346	4	18, 25	11
B 1	425	2	349	2	19, 75	5
C 1	349	10	279	10	18, 37	10
D 1	381	7	340	5	18, 83	8
E 1	282	11	239	11	20, 09	4
F 1	442	1	384	1	22, 04	1
G 1	378	8	314	7	20, 87	2
K 1 up.	419	3	349	3	18, 75	9
K 1 p.	401	6	311	8	19, 23	6
L 1	352	9	311	9	19, 05	7
M 1	410	4	337	6	20, 23	3
A 2	428	3	349	4	19, 20	6
B 2	433	2	366	3	20, 60	4
C 2	404	5	346	5	19, 88	5
D 2	422	4	381	1	21, 20	2
E 2	294	6	250	6	20, 72	3
F 2	454	1	375	2	23, 78	1
A 3	454	1	390	1	21, 05	5
B 3	454	2	387	2	22, 67	2

Krudtsfort.	Amerikansk Prøve- morteer.		Fransk Prøve- morteer.		Engelsk ½punds Pendulprøve.	
	Distance Alen	Rangeer- Nr.	Distance Alen	Rangeer- Nr.	Recul- bue	Rangeer- Nr.
C 3	430	4	384	3	22, 27	3
D 3	443	3	378	4	22, 77	1
E 3	323	5	291	5	21, 68	4
A 4	460	2	387	2	22, 0	4
Eng. Musket	478	1	393	1	26, 03	1
Fransk dito	449	3	375	3	24, 67	2
Svensk dito	398	4	—	—	22, 75	3
C 5	457		—		22, 23	
E 5	346		346		21, 85	
G 6	460		372		27, 27	
Eng. Riffel	465		384		27, 93	
Fransk Jagt	471		—		26, 35	

Disse Prøver give i det Hele samme Resultat som 8 To. Mor-
teren, og, med enkelte Undtagelser, stemme de nogenlunde overeens ind-
byrdes. Da de som oftest give de mindst vægtfulde og meest fintkornede
Krudtsorter Forrangen, ere de uskikede til at afgjøre Spørgsmaa-
let om hvad der bedst egner sig for Kanoner. Iøvrigt har vist-
nok andre Egenskaber end Vægtfylde og Kornstørrelsen Indflydelse
paa Mangeringen, og det især Antændelses- og Forbrændingsha-
stigheden. Et noiere Bekiendtskab til Detailen i Prøvekruddets
Fabrikation kunde maaskee giennem de forskellige Svingninger i
Mangefølgen, som angives af disse Instrumenter, lede til at kiende
Virkingen af de mindste Uligheder i Krudtet, og det maa derfor
meget anbefales ved alle Krudtforsøg, at beslitte sig paa større Noi-
agtighed i Beskrivelsen af Krudtsortens Tilvirkningsmaade end der
hidtil har været anseet nødvendig.

Da Mordecai havde forvisset sig om, at der ikke var nogen Overensstemmelse mellem de Angivelser af Krudtets Projectilkraft, som erholdes ved Anvendelsen af selve Kanonen, og de som erholdes ved de sædvanligt brugte Prøver, ligesom at den relative Angivelse af Krudtforternes Styrke ikke paalideligt kunde erholdes ved Anvendelsen af store Ladninger løst Krudt — besluttede han at prøve Angivelsen ved Hjælp af et Baaben, som laac imellem svært Skjts og Haandskjts. Han konstruerede derfor et Reculpendul til en 1pdig Kanon, og foretog med denne en Række Stud. Kanonen var 16 Caliber lang, Spillerummet $6\frac{1}{2}$ ”, Ladningen $\frac{1}{4}$ Kuglevægt. Af Resultaterne vilke vi anføre:

R 90' — 1459 Fod Begyndelseshastighed.

F — 1446

R 15' — 1417

C — 1409

B — 1403

A — 1366

D — 1336

E — 1127

Disse Angivelser synes at stemme mere overeens med Geværpendulets og Prøvemortererens end med Kanonpendulets; dette viser især det overlegne Standpunkt af F imod A.

Mordecai's Forsøg stadfæste yderligere, hvad der allerede siden Maguins første Pendulforsøg i Esquerdes kan antages som bevist, at man handler meget urigtigt i at benytte Kastning med en Prøvemorteer som afgjørende Moment ved Modtagelsen af Krudt; ikke alene fordi det bedste Kanonkrudt ifølge denne Prøve netop viser sig svagest og maastee endog casseres, men tillige fordi mange andre Egenstaber ved Krudtet, der tidligt eller seent gjøre sig gjældende ved Anvendelsen, aldeles ikke stilles i det rette Lys ved Prøven.

De nyeste Krudtforsøg have i det Hele mere givet det negative Udbytte, at vise, hvor upaalidelige de forhen og endnu brugelige Krudtprøver ere, end egentligt positivt lært os, hvilke Prøver der bør sættes istedetfor dem. Man kunde rigtignok sige, at de have viist Nødvendigheden af at prøve Krudtet i selve Baabenet, hvori det skal bruges, og her i forskellige Qvantiteter, efter kortere eller længere Tidsrum, efter at have været udsat for meer eller mindre Fugtighed, kortere eller længere Transport &c., men disse Prøver ere altfor vidtløftige, kostbare og tidsspildende, til at de kunne anbefales. Saalænge man altsaa ikke endnu har udfundet simpelt anvendelige sikke Prøver for Krudtets forskellige Egenstaber, bliver der kun, tilbage, at sikke sig et godt Product ved at prøve, om det paa alle de forskellige Stadier af Fabricationen holder sig indenfor visse bestemte Grændser, som udfindes ved en Række Forsøg i det Store, med andre Ord: Fabricationen maa controlleres i alle sine Enkeltheder. Dette Princip er ogsaa giennemført nu næsten i alle Lande. Hos os modtages Krudtet dog endnu efter Udfaldet af en Probekastning, og Artilleriet controllerer ikke Fabricationen. En grundig Forbedring saavel af selve Fabricationen, som af Provemidlerne, kræver imidlertid en endnu mere indgribende Foranstaltning, nemlig Genlæggelsen af hele Krudtfabricationen under Artilleriet. Denne Forholdsregel bliver nødvendig saavel i større Stater som i mindre, tildeels af forskellige Grunde. I de større Stater vil, med det større Antal Krudtværker, et aldeles eensartet Product ikke kunne erholdes, uden en fælleds Bestyrelse, der holder Maskineriernes Form, Arbeidets Regulering og Krudtets hele Behandling indenfor de snærest mulige Grændser. Meget smaae Forandringer i Forarbeidningen ere istand til at frembringe Krudt med store Forskieligheder i Virkningsmaade, og Nyttens af den vidtløftige og kostbare Indskydning af Skytset, hvorved de til de forskellige Distancer hørende Elevationer bestemmes efter en vis Krudtsforts Virkemaade i hver enkelt Slags Piece — bliver derved hviligen formindsket. Ogsaa kan

smaa Billaarligheder i en Fabricationsmaade, der ellers dog i sine Hovedtræk følges, bevirkte Krudt, der vel giver samme Projectilkraft som det normale, men som afviger i andre vigtige Henseender. Saaledes prøvede man i Frankrig at fabricere Krudt, i det man saa noie som muligt fulgte den engelske Fremgangsmaade; men Resultatet blev en Krudtsort med meget god Projectilkraft, men som derimod var af en høist farlig offensiv Natur, d. v. s., det virkede ødelæggende paa selve Skyffet. Dette Exempel viser tillige, hvad der ogsaa paa andre Maader er godtgjort, at man i ethvert Land maa saavidt muligt basere Krudtfabricationen paa egne Forsøg og Erfaringer. I Frankrig staaer den hele Krudtfabrication, saavel af Handelskrudt som Krigskrudt, under Artilleriets Bestyrelse, og de gode Frugter deraf sees deels i den usædvanlig store Overeensstemmelse i Krudtets Egenstaber, skiondt fabriceret paa flere forskellige Steder, deels i de høist lærerige Forsøg, som stadigt anstilles for at trænge ind i Krudtets skjulte Egenstaber, og for at forbedre de til Fabricationen hørende Apparater og Maskiner. Ogsaa i Preussen og Rusland staaer Krudtfabricationen under Artilleriets Bestyrelse.

I de mindre Stater er en saadan offentlig Bestyrelse desuden nødvendig af den Grund, at der i Almindelighed kun habes faa Krudtværker, saa at Concurræncens stimulerende Indflydelse savnes. Fremskridtene vindes ikke uden store pecuniære Opoffrelser og ikke uden Anvendelse af Kræfter saavel i materiel som i videnskabelig Henseende, der ikke staae til saadanne Krudtværkers Naadighed, men som ifølge Sagens Natur bør findes i Artilleriet. Staten kommer til at betale sit Krudt altsfor dyrt, ikke alene directe giennem Kiøbesummen, men ogsaa indirecte giennem de kostbare artilleristiske Forsøg, hvis Nytte ofte forspildes, fordi der mangler den nødvendige Samvirken mellem Krudtfabriket og Artilleriet. Da man endnu er langt fra at kunne paaapege et bestemt Middel for Tilveiebringelsen af hver speciel Egenstabs i Krudtet, eller fra at kiende den Indflydelse, som en Modification paa et enkelt Stadium af

Fabricationen har paa de derefter følgende Operationer og paa det endelige Resultat, saa indeholder det desuden en ioinesaldende Urimelighed, at Krudtfabrikanten af Artilleristen skulde kunne forlange bestemte Regler for en Fabrication, hvis praktiske Udførelse holdes fremmed for Artilleristen; medens det paa den anden Side ikke kan ventes, at Fabrikanten vil paa rette Maade og i rette Grad vurdere de artilleristiske Fordringer, som ofte baseres paa Forsøg, der blive Fabrikanten ubekjendte, eller uforstaaelige. Medens Artilleristen derfor let vil kunne ledes til at opstille saa snevre Grændser for en eller anden Egenskab ved Krudtet, at de enten vise sig at være practisk umulige at overholde, eller at de ikke harmonere med andre Betingelser som skulle opfyldes — saa vil paa den anden Side Fabrikanten let kunne feile i Vurderingen af de Betingelser, som fortrinsviis burde opfyldes, selv om det var nødvendigt at gjøre det paa andre Betingelsers Bekostning. De store artilleristiske Fremskridt, især med Hensyn til Vaabnens Construction, som den nyere Tid har medført, gjør ogsaa strenge Fordringer til Krudtets Eensformighed og Uforanderlighed i Virkning nødvendige, og bidrager saaledes til at gjøre det ovennævnte Forhold mellem Artillerist og Fabrikant misligere.

De nyeste Begivenheder hos os vise desuden paa den meest indtrængende Maade, at Staten ikke bør overlade, til en privat Bestyrelse, en Fabrication i det Store, ved hvilken misforstaaede oeconomiske Hensyn og Mangel paa Kyndighed, saavel i selve Fabricationen som i de dermed forbundne Farer, kan lede til Foretagender, der dagligt true mange Mennefters Liv. Den Formening, at de bestaaende Forhold kun vanskeligen ville kunne forandres, kan blot hidrøre fra Ubekjendtskab i denne specielle Fabrication og Undervurdering af dens Forbedrings practiske og oeconomiske Nytte for Armeen og Staten. Desuden maae 2 Explosioner i 1844, 2 Explosioner i 1846, 4 Familiefædres sponderrevne, forbrændte Lig, mange Saarede, store materielle Tab — tale saa tydeligt, at Alle kunne forstaae det.

At der hos os ikke burde være nogen Forskiel mellem Krudt

til Søeaten og Krudt til Landetaten, er ligesaa indlysende som den Sandhed, at Begges Samvirken i Krigstid burde være forud organiseret paa en hensigtsmæssig Maade. Søetatens aarlige Forbrug af Krudt er isvrigt kun ringe imod Landetatens, og det vilde neppe være oeconomisk rigtigt, om man hos os, saaledes som i Frankrig, lod Forsøg med Hensyn til Krudtfabrication udføre særskilt ved begge Stater, skjøndt dette naturligheds under andre Forhold maatte betragtes som gavnligt.

IV. Forsøg med Hensyn til Krudtets Forbrændingshastighed.

Disse foretoges i tvende aabne, halv-cylindriske Jernvender, 39^l lange; den enes Diameter 9^l 4°, den andens 4^l 8°, saa at den første havde 4 Gange større Siennemsnitsflade end den sidste. Krudtet fyldtes i Renden ved Hjælp af en Tragt med en Slaade forneden til at regulere Udstrømningen; Overfladen jevnedes med en skarp og lige Kant. Den brede Rende rummede af A: 2,23 Pund, af F 1: 1,94, af G 6: 2,91; den smalle Rende respective 0,56; 0,48; 0,83. Renderne vare henstillede horizontalt i en stor Bygning, som kunde tillukkes paa alle Sider, for at forhindre Vindens Indflydelse. Tiden observeredes med et Michronometer, som angav Tertsjer.

Uf Resultaterne mærkes:

Krudtfort	Den brede Rende	Den smalle Rende
A 0	5" 32'''	—
A	9. 03	17" 32'''
B	—	13. 45
C	5. 42	11. 44
D	5. 22	11. 12
F 0	6. 33	—
F	6. 22	10. 58
F 1	6. 12	11. 15
H	5. 00	9. 12
A 2	8. 59	17. 04
B ₁ 2	6. 57	14. 10
C 2	6. 20	11. 20
D 2	5. 45	11. 36
F 2	6. 08	11. 54
K 1 up.	5. 58	9. 36
K 1 p.	7. 32	12. 08
M 1	7. 18	13. 10
A 3	11. 11	18. 28
A 4	6. 53	14. 02
E 1	6. 11	14. 16
G 1	5. 16	10. 29
E 5	10. 00	16. 40
A 5	—	9. 10
G 6	3. 16	6. 27

Kornstørrelsen udøver nødvendigvis en stor Indflydelse paa Forbrændingshastigheden og Antændelseshastigheden; det synes som om den forøgede Forbrændingshastighed af smaae Korn ikke altid har Overbægten over den ved smaae Korn bevirkede langsommere Antændelseshastighed. Saaledes tiltager Forbrændingstiden fra A 0 til A—A 2 og A 3; men aftager fra A 3 til A 4 og 5.

Ved det meget haarde Krudt E tiltager Tiden endog ved at gaae ned til E 5. Ved det lette og porøse Krudt F forandres Hastigheden ikke synderligt med Kornstørrelsen, dog mangler her de finere Sorter, saa at man ikke kan være sikker paa Neglen. Poleringen hindrer Antændeligheden, hvilket sees af K 1 p. sammensignet med K 1 up.; men dette Fortrin af upoleret Krudt bortfalder, naar der tages Hensyn til, hvor let det giver Støv, som da atter vil formindste Antændelsehastigheden.

Det særdeles fine Jagtkrudt G 6, som er fortrinligt giennemarbejdet, frit for Støv, stærkt poleret, dog med kantede Korn — overgaaer langt de andre Krudtsorter i Forbrændingslivlighed.

Blandt Kanonkrudtsorterne indtager det engelske Waltham-Krudt A den første Plads.

Mordecais Forbrændingsforsøg stadfæste ret godt den af Frezier, Arcy o. Fl. udfundne Negel, at Forbrændingshastigheden af en prismatisk Krudtmasse i fri Luft voxer som Kvadratroden af Tværsnittets Areal*). Da dette Tværsnit nemlig ved den ene af Mordecai's Hender var 4 Gange større end ved den anden, skulde Hastigheden være 2 Gange større. Ved A have vi, ifølge Tabellen, Forholdstallene:

A — 1,94

A 2 — 1,90

A 3 — 1,65

A 4 — 2,04

Lovrigt viser sig ogsaa ved dette Phænomen Indvirkningen af den forskellige Fabricationsmaade. Saaledes haves endvidere Forholdstallene:

G 1 — 1,99

G 6 — 1,98

M 1 — 1,80

F — 1,72

*) J. C. Fibigers Ballistik § 259, o. Fl.

K 1 up. — 1,61

K 1 p. — 1,61

V. Forsøg med Hensyn til Krudtets hygroskopiske Egne.

Krudtet tørredes i Solen, Temperatur 52° C; dernæst udbredtes 1 Pund af hvert Slags paa en Porcelainskaal af omtrent $10'$ Diameter, og henstilledes i en hvælvet Kælders under et af Arsenalets Magaziner. Vægten af Staal og Krudt tilhammen bestemtes hver sjette Dag, men, da Tillæget i Vægt var for ringe til at den anvendte Vægtstaaal kunde give det nviagtigt, anfører Mordecai kun Resultatet efter 18 Dages Forløb. Kældrens Temperatur observeredes tvende Gange dagligt; den var hele Tiden mellem 20 og 23° C, og noget under Temperaturen i fri Luft (September Maaned). Til Slutning tørredes Krudtet atter nogle Timer i Solen, og veiedes dernæst, til Prøve paa Operationens Nviagtighed.

Hovedresultaterne vare følgende:

Krudtsort	Fugtigheds- mængde.	Bemærkninger
A	3,2 $\frac{0}{0}$	Prøverne vare ubetydeligt klumpede paa Overfladen, og med Forstørrelsesglas opdagedes en meget fin Efflorescens af Salpetercrystaller paa Kornenes Overflade.
B	2,6	Høist ubetydelige Spor af Klumper og Crystaller.
C	6,5	Meget klumpet; meget stærk Efflorescens af Salpeter.
D	5,2	bito — bito.
E	2,8	E og E 1 kun lidt klumpet, E 2, E 3 og E 5 meget klumpet; E 1 viste stærk Efflorescens, de andre meget svag.
F	2,3	Slet ikke klumpet; høist ubetydelig Efflorescens.
G 1	3,0	} Meget klumpet, og en betydelig Efflorescens
G 6	4,4	

Ved at betragte Absorptionen af Krudtsorter, som kun ere forskellige i Kornstørrelse, viser det sig nogenlunde som Regel, at de finere Korn absorbere mere end de grovere; f. Ex. A 1 — 2,85; A 2 — 2,9; A 3 — 5,4; G 1 — 3,0; G 6 — 4,4. De mindre Korn frembyde jo ogsaa en større Overflade i Forhold til Indholdet end de grovere.

J C og D er bleven benyttet meget ureent Salpeter; den skadelige Virkning er isinesfaldende.

Den anden Prøve som Mordecai anvendte, indrettedes saaledes som det bruges i Frankrig:

Der fyldtes Vand, til en Hvide af omtrent 9', i et Kar med 2' Diameter og 14½' Dybde. I Karret opstabledes 3 Piller af Muursteen, saaledes at Toppen stod omtrent 1' over Vandet, og paa hver af disse stilledes en firkantet, flad Tinskaal, 9' lang og 6' bred, hvori der jævnt udbredtes 6 Lod Krudt, som iforveien var bleven godt tørret i Solen. Karret lukkedes dernæst med et tætsluttende Laag af Træ, bestaaet med Læder, som pressedes ned mod Kanten af Karret ved Hjælp af en svær Vægt. Krudtet blev paa denne Maade udsat i længere Tid for Indvirkningen af Luft, der holdtes mættet med Vanddampe.

Prøven foretoges i Juni 1844; den omgivende Temperatur inde i Bygningen var 27—32° C.

Da de ydre Omstændigheder ikke have været synderligt forskellige, uagtet Forsøgene anstilledes i 2 Hovedafdelinger, den ene efter den anden, ville vi sammendrage Resultaterne i een Tabel. Afdelingerne stielnes isøvrigt fra hinanden derved, at den ene for sidste Gang observeredes paa den 11te, den anden paa den 13de Dag.

Kruft: sort	pCt. Fugtighed efter:						
	1 Dag	4 Dage	6 Dage	8 Dage	10 Dage	11 Dage	13 Dage
A 0	1,2	4,5	7,8	10,9	15,3	—	21,5
A 1	2,7	8,5	11,9	16,1	—	20,9	—
A 4	2,0	5,2	8,1	12,2	16,8	—	23,2
A 5	2,1	6,1	9,9	14,7	19,8	—	27,1
B 1	2,5	8,4	12,2	16,4	—	21,6	—
C 1	4,6	11,7	16,1	20,8	—	25,7	
D 1	4,1	11,6	15,7	20,6	—	26,8	
E 1	2,5	8,1	11,7	16,6	—	22,2	
E 5	2,3	8,9	12,7	17,5	—	23,1	
F 0	0,7	4,2	7,0	10,9	15,3	—	22,5
F 1	2,2	8,1	11,5	16,3	—	20,8	
G 1	2,9	9,4	13,6	19,5	—	25,5	
G 6	2,2	6,6	9,6	14,3	—	19,5	
H	2,6	9,4	13,0	16,7	—	21,1	
K1up.	2,2	8,9	11,7	16,9	—	23,2	
K1p.	1,8	7,7	11,3	15,2	—	20,1	
L 1	2,0	6,9	11,0	16,0	21,1	—	29,0
M 1	1,8	5,5	8,4	12,7	18,3	—	24,8
R 15'	1,1	4,5	7,0	10,3	14,9	—	21,0
R 30'	2,2	6,1	8,7	13,5	17,9	—	23,9
R 60'	1,6	5,3	8,6	12,7	17,9	—	25,1
R 90'	2,2	6,4	9,9	14,8	20,1	—	26,9

Mordecai bemærker herved:

Efter at have været udsat i 24 Timer for Luft mættet med Vanddampe, var der ingen tilsyneladende Forandring ved nogen af Prøverne undtagen ved det fintkornede G 6, som var bleven

stærkt klumpet, skiondt det havde absorberet mindre Fugtighed end flere af de andre.

Paa den 4de Dag var C og D klumpet og Kornene bløde; G 1 og G 6 klumpet, men Kornene haarde; A 5, E 5 og H ubetydeligt klumpet; de øvrige slet ikke.

Efflorescens af Salpeter viste sig paa alle Proverne undtagen K 1 up., M 1, A 0 og F 0; den var meget ubetydelig ved F 1 og K 1 p., men meget stor ved G 1 og G 6.

Efter 11 Dages Forløb viste Salpetret sig paa alle Proverne; mindre paa F, K, A 0, H, B, M end paa E, A, G, L.

C og D, hvis Fugtighedsabsorption viser sig ulige større end de andres, vare tilsidst næsten smeltede; men dette hidrører fra det urene Salpeter, der var benyttet ved disse Krudtsorter (Salpetret indeholdt 0,3—0,7 $\frac{1}{100}$ Chlorfalte). Et stort Parti Krudt af dette Slags, saavel Kanon- som Musketkrudt, var, ved at henstaae 6 Mar i et Krudttaarn i Florida, bleven aldeles steenlobet, medens et andet Parti, af samme Slags som A, havde holdt sig særdeles godt. Det saaes ogsaa af det første Absorptionsforsøg (Pag. 330), at medens C og D i 18 Dage optog 5—6 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{100}$ Fugtighed, havde endogsaa det meest fintkornede af de andre Slags optaget kun 4,4 $\frac{1}{100}$.

Mordecai antager, at Fugtigheden i det Hele absorberes langsommere og i mindre Mængde af det lettere og porøse Stampokrudt, end af det tættere Balsokrudt; men, skiondt han heri har Medhold af nogle i Mæg 1836 anstillede Krudtforsøg, kunne vi dog ikke indrømme, at det stadfæstes ved nærværende Forsøgs detaljerede Betragtning. Saaledes har det valsede og pressede Krudt B 2, med gravimetrisk Tæthed 879, i 18 Dages Rikelderluft absorberet 2,68 $\frac{1}{100}$, Balsokrudtet A 2 med grav. Tæthed 914, absorberede 2,86 $\frac{1}{100}$; medens Stampokrudtet F 2, med grav. Tæthed 751, absorberede 2,95 $\frac{1}{100}$.

Mordecai anfører vel, at Grunden til den forholdsviis mindre Absorption af B ligger i, at denne Krudtsort er tillavet med sorte Kul. Men heller ikke heri kunne vi give ham Ret; thi deels have nvere Forsøg over Kuls Absorptionsevne viist, at de brune

Kul absorbere ligesaa megen Fugtighed som de sorte, deels modbevistes Mordecais Paastand ved hans egne Forsøg, idet K 1 upol. (14 Timers Stampekruddt, sorte Kul, $12\frac{1}{2}$), absorberede i vandmættet Luft $2,2 - 16,9 \frac{\text{g}}{\text{g}}$, medens F 1 (14 Timers Stampekruddt, brune Kul, $12\frac{1}{2}$, upoleret) absorberede $2,2 - 16,3 \frac{\text{g}}{\text{g}}$, det samme som K 1; vi kunne tilføje, at F 1 har mindre gravimetrisk Tæthed end K 1 up. (775 og 896).

At en forøget Kulmængde ikke bevirker en mærkelig større Absorptionsevne (Mejer-Forsøgene angive, at Absorptionen næsten er proportional med Kulmængden) sees ved at sammenligne M 1 (14 Timers Stampekruddt, sorte Kul, 14) med K 1 p. ($12\frac{1}{2}$). M 1, med gravimetrisk Tæthed 925, absorberede kun $1,8 - 12,7 \frac{\text{g}}{\text{g}}$, medens K 1 p. (916) absorberede $1,8 - 15,2 \frac{\text{g}}{\text{g}}$.

Derimod synes det, at den bedre Incorporation eller Gien-nearbejdning af Krudtet bevirker en større Modtagelighed for Fugtigheden: L 1, 24 Timers Stampekruddt, absorberer i mættet Luft $2,0$ indtil $21,1 \frac{\text{g}}{\text{g}}$, medens M 1, 14 Timers Stampekruddt, absorberer $1,8 - 18,3 \frac{\text{g}}{\text{g}}$; Balskruddt R 90' absorberede $2,2 - 26,9 \frac{\text{g}}{\text{g}}$, derimod R 60' kun $1,8 - 25,1 \frac{\text{g}}{\text{g}}$.

Ved Forsøgene i Mejer har man betragtet det som en meget stor Feil ved haardt Balskruddt, at det, under den stærke Fugtighedsprøve, fordærvedes i høiere Grad end Stampekruddt. Hvor lidet denne Prøve imidlertid har at betyde med Hensyn til Krudtets virkelige Anvendelse og Opbevaring, sees af H, der vel er imellem dem, som absorbere meest Fugtighed ved den forcerede Prøve, og som, efter at være udtørret igjen, taber meest i Projectilkraft (see Pag. 336), men som ikke desto mindre, efter at have været ombord paa et Krigsskib i længere Tid, er bleven opbevaret i et Magazin, uden synderlig Omhu, i 33 Aar, og har dog ikke taget nogen Skade deraf.

For at undersøge, hvormed Krudtet, ved at have været udsat for en saa stor Grad af Fugtighed, svækkes i Projectilkraft, gjorde Mordecai en Række Stud i Geværpendulet med endeel af de foregaaende Prøver, efterat de vare blebne tørrede i Solen. Heraf fremgik:

Krudsfort	Absorb. ret Fugtighed	Resterende Fugtighed efter Tørring	Begyndelses-hastighed	Libligeres Begyndelses-hastighed	Tab
A 0	21,5	6,8	699	1308	46,6 $\frac{0}{8}$
A 1	20,9	0,8	865	1219	29,1
A 4	23,3	0,3	1437	1456	1,3
A 5	27,1	0,3	1472	1636	10,0
B 1	21,7	0,3	1155	1232	6,2
E 1	22,2	0,1	1134	1066	÷ 6,4
E 5	23,1	0,0	1429	1310	÷ 9,0
F 0	22,6	0,2	1110	1333	16,8
F 1	20,8	0,0	1276	1363	6,3
G 6	19,5	0,0	1429	1802	20,7
H	21,1	0,7	1048	1279	18,1
K 1 p.	20,1	0,1	997	1172	14,9
L 1	29,0	0,4	970	1193	18,7
M 1	24,8	0,4	1155	1249	7,5
R 15'	21,0	0,3	1279	1336	4,2
R 30'	23,9	0,4	1163	1428	18,6
R 60'	25,1	0,3	1075	1392	22,8
R 90'	26,9	1,8	934	1346	30,6

E har vundet i Styrke, medens alle de andre have tabt; dette forklares deraf, at Kornenes Haardhed i den oprindelige Tilstand var saa overdreven, at derved Forbrændings-hastigheden betydeligt maatte aftage, uagtet den stærke Giennemarbeidning. Men ved at tørres, efter at have indsuget 23 % Fugtighed, ere Kornene bleve porøse og opsvulmede, hvilket under disse Omstændigheder har forøget Forbrændings-hastigheden, og derved Projectilkraften i Geværret. Rimeligviis vilde dette ikke have viist sig ved en Rannonprøve.

Ogsaa af denne Tabel udleder Mordecai, at det mindre tætte Krudt fordærves mindre af Fugtigheden end det mere tætte; men vi maae atter hensele Opmærksomheden paa, at det snarere synes at være det mindre giennemarbejdede Krudt, der lider mindst af Fugtigheden. Naar man ordner de ovennævnte Krudtsorter efter deres Tab i Hastighed erholdes nemlig følgende Række:

Krudtfort	Gravimetrisk Tæthed	Tab i Hastighed	Incorporation og Presning
A 4	896	1,3	A: 3 Timer i Støvtromle; 1 Time under Balse.
R 15'	793	4,2	15' under Balse.
B 1	882	6,2	Blandet i Støvtromle; incorporeret med lette Balse; presset.
F 1	775	6,3	
M 1	925	7,5	14 Timers Stampning.
A 5	—	10,0	14 — —
K 1 p.	916	14,9	14 — —
F 0	762	16,8	
H	874	18,1	Foreløbig Blanding i Støvtromle; 3 Timer under Balse; presset.
R 30'	842	18,6	
L 1	954	18,7	30' under Balse.
G 6	1047	20,7	24 Timers Stampning.
R 60'	844	22,8	5 Timer i Støvtromle; 4 Timer under Balse.
A 1	916	29,1	60' — —
R 90'	868	30,6	90' — —

Det er siensynligt, at der ikke viser sig noget Sammenhæng mellem de gravimetriske Tætheder og Tabene. Uagtet nu Fabricationsmaaden er angivet meget ubestemt, idet man slet ikke har Data, hvoraf den virkelige Arbeidsmængde kunde beregnes (Stampernes Vægt, Faldhøide, Antal Slag; Balsernes Vægt og Omdreiningshastighed; Satsens Mængde paa Liggeren; Tromlernes

Hastighed; Børgten af Bronzekuglerne *cc.*), saa er det dog rimeligt, at Krudtsforten R maa være bearbejdet med meget svære Balser, eller med almindelige Balser paa en ringe Ladning, eller med stor Hastighed. Dette vinder i Sandsynlighed ved at bemærke, at Krudtsforten R er fra samme Krudtværk som det meget haarde E og G. Det uforholdsmæssigt store Tab for A 1 og R 90' hidrører formodentlig deraf, at de ikke have været saa stærkt tørrede som de andre (see Tabellen Pag. 336). G 6, A 4 og A 5 kunne ikke sammenlignes med de øvrige, fordi de i Kornstørrelse ere særdeles afvigende. Med disse Udeldelser ordnes de øvrige netop efter den Arbeidsmængde, der er anvendt paa dem; man har R 15', R 30', R 60', A 1 (60'), R 90'; F 1 (14 Timer, upoleret), M 1 og K 1 (14 Timer, poleret), L 1 (24 Timer, poleret).

Som Hovedresultat af disse Forsøg kan altsaa uddrages, at Krudt bør tilberedes med saa reent Salpeter som muligt og at det vilde lide mindre af Fugtighedens svækkende Indflydelse, naar det blev mindre stærkt giennemarbejdet. Da dette sidste imidlertid i andre Henseender (Krudtets eensformige og uforanderlige Virkekraft) er til Skade, og da Krudtet under Brugen kun meget undtagelsesviis vil blive udsat for saa stor en Fugtighed, som ved disse Forsøg, saa bør man dog foretrække den Arbeidsmaade, der i andre Henseender er fordeeligst.

V. Slutningsbemærkninger.

Mordecai har udtaget følgende praktiske Resultater af de anstillede Forsøg:

1. Med Hensyn til Krudtprøver.

Den eneste paalidelige Prøve for Krudtets Kraft er at undersøge Virkningen i det Baabenslags, for hvilket Krudtet er bestemt, og med anordningsmæssige Ladninger. Hertil ere ballistiske Penduler fuldkommen anvendelige.

Skøndt Proven i en 32pundig eller 24pundig Kanon vilde være meer tilfredsstillende end den bliver i et mindre Caliber — især da man i nyere Tid stræber efter at forøge Calibrenes Størrelse — saa synes det dog ikke nødvendigt at benytte saa svære Kanoner, for at faae nøiagtig Angivelse af de forskjellige Krudtforters relative Styrke. Vi have vel seet, at denne Angivelse ikke kan holdes af den 12pdige Kanon; men Forsøgene i Mez have viist, at den 12pdige Kanon giver Krudtforterne samme Styrkeorden som den 24pdige, og nærværende Forsøg have viist, at dennes Angivelser stemme med den 32pdige Kanons; fremtidige Forsøg ville maaskee vise, at lignende Resultater erholdes ved Anvendelse af lange Kanoner med endnu mindre Caliber, f. Ex. 6pundige eller 6pundige. Da Brugen af store ballistiske Penduler er vanskelig, langsom og kostbar, og da Angivelserne af Recülkanonpendulet correspondere særdeles godt med det ballistiske Pendul, vilde det være hensigtsmæssigt ved den sædvanlige Krudtprøve at benytte alene Recülpendulet. Man bruger herved en Kanon af de mindste Calibre, og skyder Kuglerne ind i en Jordbold, hvorved de ikke gives ubrugelige til videre Tjeneste.

Et Apparat af dette Slags vilde ikke være kostbart, og burde derfor indrettes paa hvert Sted hvor man sædvanligt inspicerer Krudtet. Ved Hovedarsenalet kunde man da have et større Recül- og Ballist-Pendul til Verification.

I den 22pundige Kanon (amerikanste 24pundige) skulde nyt Kanonkrudt med $\frac{1}{4}$ Kuglevægt Ladning give en Kugle af Middelvægt og Middelspillerum en Begyndelseshastighed, der ikke maatte være under 1550 Fod.

Til Prøve af Krudt for Haandskydevaaben er det lille ballistiske Pendul et simpelt og nøiagtigt Instrument. Apparatets Bekostning kunde betydeligen reduceres, uden at svække Angivelsernes Nøiagtighed, ved at man, i almindelige Tilfælde, alene benyttede Ballistpendulet, idet Geværret lagdes i en Skydebut.

Begyndelseshastigheden af en Geværkugle med 7ⁿ Spillerum og 2 Dvintin Ladning burde være:

Ved nyt Musketkrudt, ikke under 1460 Fod,

— „ Niffelkrudt — — 1550 —,

— „ Jagtkrudt — — 1750 —,

De sædvanlige Prøvemorterer ere ikke til nogen Nytte ved Bestemmelsen af Krudtforternes relative Styrke.

2. Prøve af Krudtets hygroskopiske Evne.

Krudtets Projectilskraft er rigtignok den vigtigste Egenskab, hvortil man ved dets Prøve bør tage Hensyn; dog er det ogsaa væsentligt, at Krudtet kan opbevares i længere Tid uden at bedærves, og at det kan modstaae saadanne Virkninger af Luften, som det sædvanligt er udsat for under Brugen. Dette bør derfor undersøges, deels ved at sammenligne den Fugtigheds mængde, som Prøvekrudtet absorberer, med den, der under lignende Omstændigheder absorberes af Krudt af anerkendt god Bestaffenhed, deels ved kemisk at prøve Reenheden af det Salpeter, som benyttes til Krudtet, da det især er denne Omstændighed, der bestemmer Krudtets Evne til at modstaae Fugtigheden under moderate Fugtighedsforhold.

3. Bestanddelenes Forhold.

Det Forhold, der synes at være fordeeligst med Hensyn til Krudtets Styrke, uden at være skadeligt i andre Henseender, er det, der benyttes i det bedste amerikanske Krudt: 76, 14, 10 eller i det Engelske: 75, 15, 10. Imidlertid mærkes Forandringer i dette Forhold ikke synderligt paa Krudtets Styrke.

4. Fabricationsmethoden.

Krudt af størst Styrke, saavel i Kanoner som i Geværer, frembringes ved Incorporation i „Cylindermøller“ under svære Valser, og denne Methode betragtes nu som den eneste, der giver Jagtkrudt af første Qvalitet. I 50 Aar har man anvendt denne Incorporationsmaade i England, og den Overlegenhed, som man i Almindelighed tillægger det engelske Krudt, er bleven stadfæstet ved nærværende Forsøg. Waltham-Krudtet bør derfor være

den Norm, som Krigskrudtet i alle Henseender bør nærme sig til. I dette Fabrik bestaaer de væsentlige Operationer i Pulverisering hver for sig af Bestanddelene, Incorporation alene under svære Balsker og dernæst Comprimering til Kage ved moderat Pressning paa tykke Rager. Arbejdstiden i Balsmøllen paa en given Ladning maa beroe paa Balsens Vægt; men Formindskelsen af denne Tid, ved Hjælp af en foreløbig Blanding af Bestanddelene flere Timer i Støvtromler, synes at give Krudtet en Grad af Tæthed, som, skiondt den maaskee fører til en foreget Styrke af Kanonkrudtet, dog er skadelig i andre Henseender, især med Hensyn til Evnen til at modstaae Fugtighedens Indvirkning*).

Med Hensyn til, at de nyeste franske Forsøg have ledet til den Beslutning, at Stampemethoden fremdeles skal bibeholdes, da er dette grundet paa, at Stampekrudtet:

a) bedst kan benyttes uden Forskiel ved Kanoner, Geværer og Morterer,

b) bestadiges mindst af Fugtighed,

c) er mindre offensivt eller ødelæggende for Stytset.

Den første af disse Fordele har intet Værd i vor Krigstjeneste, da vi upaatvivleligt ville vedblive, som hidtil, at have en særskilt Krudtsort for Kanoner og for Haandskydebaaben. Med Hensyn til Morterer have vi seet, at Balskrudtet, selv ved smaae Ladninger, ikke staaer synderligt tilbage for de andre Krudtsorter, naar man blot holder sig til en moderat Haardhed. Desuden kan man ved Morterer variere Ladning og Elevation efter Distancen, og Mortererne fortrænges derhos lidt efter lidt saa meget af de lange Haubiger, at der ikke, for Morterens Skyld, bør offers noget af den Styrke, som Krudtet kan have i Kanoner.

*) Morbecai har rimeligviis været ubekendt med, at man i Waltham netop giver Bestanddelene en foreløbig Blanding i Støvtromler, rigtignok uden Anvendelse af Kugler, men derimod ved en særegen Indretning i Tromlerne.

Hvad den anden Fordeel ved Stampkrudt angaaer, da kan denne ogsaa i hvi Grad tilveiebringes ved Balskrudt, saaledes som det engelske.

De franske Forsøg angive selv en simpel Maade, paa hvilken man kan hæve den offensive Indvirkning af haardt Krudt, uden at formindste Projectilkræften, og dette kan i endnu høiere Grad opnaaes ved Hjælp af den Forringelse i Ladning, som det haardere Krudt tillader.

Geværløbene ere saa stærke, at der fra denne Side ikke kan gøres nogen Indvending mod Anvendelsen af haardt Krudt, selv om det var mere offensivt end det stærkeste Riffelkrudt.

Stampkrudt kan vel, som tidligere anført, ved særdeles Omhu bringes til at være af lige Styrke med Balskrudtet, dog maa det ikke bearbejdes i kortere Tid end 14—16 Timer; men selv da ville Kornene næppe, naar de ikke presses, være istand til, uden at tage Skade, at kunne udholde Ammunitionsvognenes Rystning.

5. Krudtets Vægtfylde.

Her kunne vi igjen henholde os til det engelske Kanonkrudt, hvis gravimetrisk Tæthed er omtrent 875. Denne Tæthed bør ikke være mindre end 850. Det er ikke let, maaskee heller ikke nødvendigt, at fastsætte et Maximum af Tæthed, paa Grund af de Forskielligheder, der foraarsages ved tilfældige Variationer i Kornenes Størrelse og Form; dog bør Vægtfylden næppe overstige 920.

6. Om Kornenes Størrelse.

Ved Kanonkrudt synes ingen Forandring at være nødvendig i de nugældende Bestemmelser for Kornstørrelsen (see Pag. 299).

Dersom det ikke var uforeneligt med Forsyningens Simpleshed i Krigstid at forsøge Krudtforternes Antal paa Grund af særskilte Diemed, saa vilde det sandsynligviis være fordeelsagtigt at bruge grovt kornet Krudt (som A 0) til 12½ To. Morteren og de svære Bombekanoner, i hvilke der bruges særdeles store Ladninger. Ved dette Middel vilde man nemlig formindste den ødelæggende Virkning paa Skytset, og Hastigheden vilde maaskee forsøges; vi have

ogsaa seet, at selv i 29pundige og 22pundige Kanoner med moderat Ladning formindstes Kuglens Hastighed ikke i synderlig Grad naar der anvendes grovt Krudt.

Til **Geværkrudt** anbefales en Reduction i Kornenes Størrelse, saa at den reguleredes med de nubrugelige Normalfigter paa følgende Maade:

Alle Korn skulle gaae igiennem Nr. 4;

Omtrent Halvdelen giennem Nr. 5;

Næsten en Fjerdedeel giennem Nr. 6.

Dette vilde omtrent give 3000—3500 Korn paa $\frac{1}{4}$ Qvintin (1 Gram).

Til **Riffelkrudt** burde ligeledes have noget mindre Korn, idet alle Korn skulde passere Nr. 6, medens de andre Sigter bruges efter de nugældende Regler. Der blev da omtrent 18000—23000 Korn paa $\frac{1}{4}$ Qvintin.

7. Ladningen til Kanoner og Geværer.

Ved **Kanoner** vil $\frac{1}{4}$ Kuglevægt Ladning, med Krudt af den foransførte Normalstyrke, give Kuglen en Hastighed, der er tilstrækkelig i alle sædvanlige Tilfælde. Endogsaa til Brechestydning vil Fordelen af at bruge noget større Ladning, maaskee $\frac{1}{3}$, være ubetydelig og paa ingen Maade opveie den Skade, som frembringes ved en uforholdsmæssig Recül, ødelæggende Virkning paa Skyts og Affutage, &c.

Til Oplysning om dette Punkt er det tilstrækkeligt at henvisse til Forsøgene; men da den sædvanlige Ladning i fransk Tjeneste og andetsteds er $\frac{1}{3}$, og ved Brechestydning $\frac{1}{2}$, vil det være hensigtsmæssigt at sammenligne Virkningen af fransk Krudt og fransk Ladninger med dem som her foreslaaes.

Den franske 30pundige Kanon svarer i Caliber og Længde omtrent til den amerikanske 32pundige. Kuglens Spillerum er noget større ved den franske, dog ikke synderligt.

Forføgete Sted	Caliber	Krudsfort	Ladning	Hastighed, danste Fod	Bemærkninger
Esquerdes	30pdig fransk	Stampekrudt, fransk.	$\frac{1}{3}$	1469	Medium af 4 Slags Krudt.
Washington Arsenal }	32pdig amerik.	Balskrudt } a A	$\frac{1}{4}$	1490	
			$\frac{1}{4}$	1564	
Esquerdes	} 24pdig fransk	} Stampekrudt, 11 Timer, fransk.	$\frac{1}{3}$	1629	Medium af 40 Stue med 2 Slags Krudt, fabrikeret i Mex 1836.
Mex			=	1530	
Washington		24pdig amerik.	} Balskrudt } a A	$\frac{1}{4}$	
	=			1638	
Mex	24pdig fransk	Stampekrudt, fransk.	$\frac{1}{2}$	1721	Dito
Washington	24pdig amerik.	Balskrudt A	$\frac{1}{3}$	1780	

For Haandvaaben foreslaaes følgende Ladninger af det forhen omtalte Krudt:

Til Percussionsmusket	$1\frac{3}{4}$	Qvintin.
— Percussionsriffel .	$1\frac{1}{4}$	—
— Percussionspistol .	$\frac{1}{2}$	— Niffelkrudt.

8. Kanon-Karduser.

For at formindste Krudtets offensive Virkning, bør man, saaledes som Piobert foreslaaer det, anvende Karduser, som forlænges derved, at den sædvanlige Diameter forringes. Ved den amerikanske 32pdige og 24pdige Kanon skulde saaledes Kardusens Diameter være respective $10^1 10\frac{1}{2}^*$ og $9^1 6^*$ mindre end Calibret.

9. Spillerum ved Kanoner og Geværer.

I Betragtning af den store Hastighedsformindstelse, der kan følge af den Forskiel i Spillerummet, som ligger indenfor de fastsatte Tolerancer i Løbets og Kuglens Diameter — maa man meget anbefale, at indskrænke de herhenhørende Grændser. Paa de mekaniske Frembringelses nuværende Standpunkt kan en større Nøiagtighed end hidtil er forlangt uden Vanskelighed præsteres; i Virkeligheden benyttes vistnok ogsaa kun sjeldent de yderste Grændser. Det bliver altsaa kun nødvendigt, at forpligte alle Fabrikanter til at arbejde med samme Fuldendthed som de Bedste.

Med Hensyn til Kanontugler, har Mordecai ingen Vanskelighed fundet i at indskrænke Variationerne til Halvdelen af det Normerede*); og skøndt han ikke vil foreslaae at fastsætte saa snævre Grændser, formener han det dog nyttigt, om man forlangte, at en vis Deel af Kuglerne skulde ligge mellem det største Chablon og et andet, der laae mellem det største og mindste. Dette vilde bringe Støberierne til at holde sig saa nær som muligt til det største.

For Haandvaaben gælder samme Bemærkning; men, da det

*) De normerede Chabloner have en Forskiel i Diameter af 10—11 " ved den 29pdige og 22pdige Kanontugle.

her bliver af endnu større Bigtighed, at indskrænke Spillerummet ved at forøge Kuglens Diameter, saa bør man stedse benytte preskede Kugler, hvorved man i høiere Grad end ellers opnaaer Sikkerhed og Gensformighed.

10. Om Tabet i Kraft paa Grund af Fængbullet.

Det Tab i Kraft, som følger af, at endeel af den udbillede Gas baner sig Vej giennem Kanonens Fængbul, er, ifølge de desangaaende anstillede Forsøg, at regne for Intet mod de uundgaaelige Variationer, der frembringes af andre Aarsager, og det vilde derfor være overflødig at give Indretninger, ved hvilke Fængbullet kunde lukkes under Affyringen.

11. Om Virkningen af Forladninger.

Ved Kanonens Betjening er Forladninger foran Kuglen i alle Tilfælde skadelig. For at holde Kuglen paa sin Plads bør man anvende lette Tougkrandsse istedetfor Forladninger af Bærf eller Hø. De sidste skulde kun bruges ved Kanonprøver, eller naar man skød med gloende Kugler, eller ogsaa for at undgaae de altfor svære Kugleleier i Kanonen, idet man ved saadanne Forladninger forandrede Afstanden mellem Ladning og Kugle.

I Saandvaaben er det af Bigtighed, for at bidrage til Udviklingen af hele Krudtkraften, at benytte en god Forladning paa Krudtet, med mindre Kuglen har meget ringe Spillerum, saaledes som i Riffen.

De Resultater, som Mordecai har uddraget af Forsøgene, ere af saa stort artilleristisk Værd, at man vistnok snart, i andre Stater, vil anstille lignende Forsøg, afspasfede efter de locale Forhold. Ved Land-Artilleriet hos os er man allerede kommen temmelig vidt med Indretningen af de forskjellige Apparater og Instrumenter, der høre til en fuldstændig Krudtundersøgelse, baseret paa de Principer der af Oberstlieutenant Sibiger fremstillede i Afhandlingen: „Om

Krudtprober" 1840. Skiondt i Hovedsagen af samme Natur som de senere amerikanske, ville de dog, naar de komme til Udførelse, i flere Henseender kunne give Anledning til en fuldstændigere Belysning af mange herhenhørende Spørgsmaal.

Forinden vi slutte dette Uddrag af Mordecais Rapport, ville vi endnu, med Hensyn til Balget af Krudtets Fabricationsmethode, anføre Følgende:

Bed de 3 nyeste Forsøgrækker, med specielt Hensyn til dette Balg, er man kommen til 3 aldeles forskellige Resultater: Frankrig har foretrukket Stampemethoden med nogle nyere Forbedringer; Preussen har foretrukket Pressemethoden (d. v. s. Incorporation i Tromler med Kugler; Presning i en saakaldet Valsepresse, i hvis Sted man ogsaa kunde benytte den sædvanlige hydrauliske Presse). I Amerika vil man nu foretrække Valsemethoden (d. v. s. Incorporation under Valsen, Presning deels under de samme Valsen, deels i almindelig Presse).

Det synes saaledes af den gjorte Erfaring at fremgaae:

At enhver af de 3 Metoder maa kunne benyttes saaledes, at man dermed kan levere godt Krigskrudt,

Men, at der dog i selve Metoderne er noget Ubekendt, noget Ubestemt, noget Localt, som man endnu, trods alle Undersøgelser, ikke nøiere har kunnet definere, men som bliver Resultatet af en meget lang Øvelse i at bruge de til Methoden hørende Maskinerier. Saaledes kan man forklare sig, at Frankrig, der i meget lang Tid har benyttet Stampemethoden, finder det deraf fremgaaede Krudt fortrinligst, og at man i Nordamerika ikke just foretrak Valsemethoden paa Grund af det Krudt, der efter denne Methode var leveret fra adskillige amerikanske Krudtværker, men netop paa Grund af det Valsekrudts Qualitet, som man tilfældig havde faaet fra England, hvor Valsemethoden har været brugt i et halvt Aarhundrede. Hvad der har bidraget til Spørgsmaalets Afgiørelse i Preussen, kan man ikke have nogen sikker Formening om, da Forsøgene holdes hemmelige. Forsaavidt man alligevel underhaanden har lært dem at

kiende, seer man, at de ikke ere af stort videnskabeligt Værd. Den nye Krudtfabrik i Spandau har isvrigt næsten i alle Detailler Maskinconstructioner, som ere inventerede og prøvede i Frankrig.

Holde vi os altsaa til de to første Exempler, saa sees, at der endnu vistnok er særdeles meget at ønske med Hensyn til en nøjagtig Control af den hele Fabrication i alle sine Detailler, hvorved man bedre end hidtil vilde blive istand til at kunne angive Grunden til de Forskielligheder i Egenskaber, som vise sig ved Krudt, der fabrikeres efter een og samme Methode, men paa forskiellige Steder.

Har man frit Valg mellem de 3 Metoder, da kan det ikke nægtes, at Pressemetoden har det store Fortrin fremfor de andre, at de forskiellige Hovedoperationer: Bestanddelenes Pulverisering — Blanding og Incorporation — Presning, foretages hver for sig og kan altsaa modificeres efter Behag, hvilket ikke i den Grad lader sig udføre ved nogen af de andre Metoder. Stampningen har, foruden mere, den Hovedmangel, at Produktets Godhed i meget høi Grad er afhængig af Arbeidernes Flid og Paaalidelighed, ligesom den kræver mange Folks Tilstedeværelse i Møllerne. Et Presskrudt paa nuværende Standpunkt kan i alle Maader concurrere med Ballkrudt, sees af Mordecais Forsøg, ved at sammenligne Presskrudt B med det engelske Krudt H.

Naar man er bleven enig om Hovedmetoden, ville Forsøgene maaskee mere end hidtil rette sig mod Betingelserne for at erholde eensformigt virkende og uforanderligt virkende Krudt. Men førend disse Formaal kunne ventes opnaaede, bliver det nødvendigt at gjøre betydelige Fremskridt i Maaden, hvorpaa fysisk og kemisk eensartede Kul erhverves, saavel som i Maaden, hvorpaa Krudtstagen Kornes, da begge Dele ere endnu meget svage Punkter i Krudtfabricationen.

August 1846.

Nicobarøerne.

Med det Kongelige General-Loldkammer og Commercecollegii Tilladelse aftrykt efter „Uddrag af de paa Nicobarøerne i Foraaet 1846 anstillede Undersøgelser.“ Trykt som Manuscript.)

Det er bekendt, at de Nicobarste Øer have været Gienstand for en omfattende Undersøgelse ved den under Commando af Kammerherre, Capitain Wille udsendte Kongl. Corvet Galathea, der fra Danmark udbragte endeel Videnskabsmænd*) i de forskjellige naturvidenskabelige Fag, og under hvis Ophold i Calcutta omhyggelige Forberedelser vare blevne truffne for at foretage Øernes Undersøgelse med fornøden Hurtighed og Kraft; at der endvidere i Calcutta var blevet indkøbt et Dampskib, Ganges, der bestemtes til, deels at assistere Corvetten ved Øernes Undersøgelse, og deels efter sammes Fuldendelse at forblive paa Station ved Øerne for at vaage over disses og Farvandets Sikkerhed indtil endelig allerhøieste Bestemmelse maatte blive tagen om hvorledes der for Fremtiden skal forholdes med Øerne; at dette Dampskib først skulde anløbe Penang for der at engagere endeel chinesiske Arbeidere og overføre dem til Nicobarerne; at der endvidere til Expeditionen var bleven befragtet et Transportfartoi, Christine, for at overføre Kul til Dampskibet samt Material og Proviand til de chinesiske Arbeidsfolk og derefter tjene til Opholdssted for disse; og endelig at Gouverneuren over de forhenværende dansk-ostindiske Besiddelser, Statsraad Hansen, vilde fra Tranquebar begive sig til Øerne for at deeltage i Expeditionen og yde sin Medvirkning ved Bedømmelsen af sammes Resultater, ligesom ogsaa en preussisk Botaniker, Dr.

*) Professor Dr. Behn, hvem den videnskabelige Deel af Expeditionen var overbragen; Botanikeren Kamphovener; Zoologen cand. philos. Reinhardt; Dr. philos. Rink som Mineralog og Geolog og cand. philos. Kiellerup som Entomolog.

Philippi, der i flere Aar havde opholdt sig i Ostindien, gjorde Expeditionen med ombord i Corvetten.

Det første af de til Expeditionen hørende Skibe, der afgik fra Calcutta, var Dampskibet Ganges, under Commando af Capitain-Lieutenant Nischlund, som den 11 Decbr. f. A. kom tilførs fra Hooghly Floden, og, efter en ved stormfuldt Veir meget besværlig Reise, den 28. f. M. ankom til Penang. Efterat her 40 kinesiske Arbeidsfolk vare leiede for 1 Aar til Arbeide paa Nicobarøerne (af hvilke dog een maatte lades syg tilbage), og derhos endeel Værktøi, Proviant og andre Fornødenheder vare anskaffede, afgik Dampskibet atter den 6. Januar, og ankom den 9. til Lille-Nicobars Havn, hvor det traf sammen med Transportskibet Christine. Dette var affeilet fra Hooghly Floden den 13. Decbr., og havde ligeledes haft en besværlig Overfart over den bengalske Bugt, saa at det først den 25. Decbr. var ankommet til hiin Havn. Efterat Opholdet her var bleven benyttet, deels af den ombordværende Geolog Dr. Nink til geognostiske Undersøgelser i Omegnen, og deels af Dampskibets Officierer*) til Opmaaling af den fortrinlige Havn, affeilede begge Skibe den 14de Januar, og ankom Dagen efter til Mancovry Havn, Dampskibet noget før og Transportskibet noget efter Corvetten Galathea, som ligeledes samme Dag indkom dertil.

Corvetten var den 25de Decbr. afgaaet fra Calcutta, og kom den 27. om Nstenen Floden ud; underveis anløb den den ubeboede vulkanske Ø Barren Island, hvor samtlige Naturforskere vare iland den 4. Januar, og den 6. Januar ankom den til Car-Nicobars Nordvestbugt. Her forblev den liggende til den 9. Jan. om Morgenen, da den gik langs Øst- og Sydsiden af Den til Sydvestspidsen, som den forlod den 12. Samme Dag ankom Corvetten, efterat have omseilet den ubeboede Ø Batty Malve, til Chovry, hvor man dog, paa Grund af Veiret og Dens Utilgængelighed, først den 14. kunde komme iland ved Hjælp af de Indfødtes Ca-

*) Premierlieutenant Rothe og Secondlieutenant Roepstorff.

noer. Den 15. forlod Galathea denne D og gik Nord om Kamorta over mod Tillanghong, og derpaa langs Trinkuts Østside til Mancovy Havn, hvor, som ovenfor berørt, de andre Skibe omtrent samtidigt indtraf. Imedens denne ypperlige Havn undersøgte, og Naturforskerne vare bestieftigede med Expeditioner iland, gjorde Dampskibet Ganges den 19. en Tour over til Teressa, og gik atter den 22. til søs for at undersøge Farvandet imellem Katchall og Mancovy og Ualabugten paa Kamortas Sydbestside. Den 23. bleve tvende Indfødte, Luba i Malacca*) og Angré i Inuang**), udnævnte til at være Hovedsmænd i deres respective Landsbyer og forsynede hver med en skriftlig Udnævnelse og en Stok med Knap med Kongens Navneskiffer, og den 25. heistes det danske Flag ved Pynnten ved Malacca. Den 26. Januar forlod Corvetten Mancovy Havn, løb imellem Katchall og Kamorta, Nord for Bompoka, over til Teressas Østside, hvor Naturforskerne gik iland i de Indfødtes Canoer, imedens Corvetten forgæves søgte en god Ankerplads. Den 27. kom Dampskibet Ganges til, hvorpaa begge Skibe gik igiennem Lobet imellem Bompoka og Teressa, syd om denne sidste, og anløb denne Des Bestside, hvor Corvetten blev liggende til Ankers ud for Landsbyen Henam til den 29., imedens Dampskibet den 28. gik nordpaa til Chovry og Ratty Malve, den 29. tilbage til Mancovy Havn og derfra videre til Lille-Nicobars Havn. Efterat en Indfødt ved Navn Gold-Mohur***) i Landsbyen Laksee paa Vest siden af Teressa var bleven indsat til Hovedsmand i Landsbyen og forsynet med Certificat og Stok, lettede Corvetten den 29., gik nord om Teressa, og ankrede den 30. om Morgenen ved Nordspidsen af Kamorta for at give Naturforskerne Leilighed til at efterspore de vilde Bøfler, som efter Sigende her skulde opholde sig, lettede atter den 31. om Morgenen og løb Østen om Trinkut og ind igiennem Man-

*) Paa Car-Nicobar.

**) Paa Mancovy.

**) D. T. Nr. 2, Pag 86.

covry Havn; her vaiede Flaget fra Malaccahøien, og Indvaanerne stode ved Flagstangen og hilsede med Flaget. Corvetten gik derpaa imellem Ratchall og Mancovry, og kom samme Dags Aften til Ankers i Lille-Nicobars Havn, hvor Dampskibet og Transportskibet vare ankomme samme Dag, og hvor ligeledes den 4. Februar indtraf den Consul Mackey i Calcutta tilhørende Brig, Patriot, Capt. Lewis, som fra Tranquebar havde overført Statsraad Hansen med Følge, og underveis havde anløbet Teressa, Kamorta og Mancovry. Den 3. Febr. udgik Dampskibet paa en Expedition til St. Georgs Canalens*) Opmaaling og Undersøgelse af Den Pulo-Condul, hvorfra den vendte tilbage den 6te og medbragte den saakaldte Rajah af Condul**), en Indfødt ved Navn Tomorre, hvilken tilligemed den Indfødte George Piggin paa Lille-Nicobar bleve forsynede med Stofke og Certificater som Hovedsmænd i Kongens Navn paa deres respective Opholdssteder. Den 12. Februar foretoges en Udflugt til den lille Ø Treiss, hvor Landgangen var overordentlig besværlig, og den 13. heisedes det danske Flag paa N. D.=Spidsen af Den Pulo Milu. Samme Dag affeilede Expeditionen herfra, idet Corvetten, fulgt af Briggen Patriot, gik vesthen, imedens Dampskibet gik østenom Lille-Nicobar og Transportskibet gaves Ordre til at gaae til Havnen paa Sambelongs Sydside; 32 af de chineisiske Arbejdsfolk forbleve iland paa Lille-Nicobar, under Commando af en Constabel og den i Calcutta antagne Tolk, for at fortsætte de paabegyndte Arbejder indtil Dampskibets Tilbagekomst. Corvetten gik sydlig for Pulo Milu langs med Lille-Nicobars Vest- og Sydside igiennem St. Georgs Canalen, og kom om Aftenen tilankers i Havnen paa Stor-Nicobars Nordside, som efter Dampskibet, der var ankommet noget tidligere, gaves Navnet Ganges-Havnen. Efterat denne Havn var opmaalt, affeiledes herfra den 15., hvorpaa Ganges gik igiennem St. Georgs-Canalen Vest om Sambelong til Sydbugten, medens Corvetten

*) Imellem Store- og Lille-Nicobar.

**) D. T. Nr. 2, pag. 97.

gik langs med den østlige Kyst for at undersøge denne, men sønt inidertid fandtes aldeles utilgængelig paa Grund af den voldsomme Brænding. Naturforskerne kunde kun komme iland ved at aflæde sig og bære Klæderne paa Hovedet igiennem Brændingen, og naar de naaede Landet bleve de standsede af det uigiennemtrængelige Jungle. Den 18. Februar ankrede Corvetten i Sambelongs Sydbugt, hvor allerede Dampskibet, Transportskibet og Briggen Patriot vare ankomne. Den 20. og 21. foretoges en Excursion op ad den Flod, som her har sit Udløb, og som blev tillagt Navnet Galatheafloden; Farten op ad Floden var ved omfaldne Træer og andre Forhindringer saa vanskelig og langsom, at Expeditionen maatte overnatte i Land ved en forladt Landsby omtrent $4\frac{1}{2}$ Meil fra Flodens Udløb, hvor den overfaldtes af et overordentlig heftigt Tordenveir. Den 21. kom den tilbage til Skibene, og den 25. adskiltes disse, efterat Undersøgelserne vare at ansee som fuldendte, idet Corvetten affeilede til Pulo Penang, Dampskibet til Lille-Nicobars Havn, og Transportskibet til Tranquebar for at overføre Statsraad Hansen og derefter atter føre den som Læge ansatte Dr. van Teylingen tilbage til Nicobarerne efterat Denne havde gjort nogle til videre Efterforskninger og Forsøg nødvendige Anskaffelser. Under hele Expeditionen naede Alle den bedste Helbredstilstand; men desværre udbrød ombord i Corvetten, 8 Dage efter dens Afgang fra Serne, en voldsom Feber iblandt dem der havde deeltaget i Expeditionen op ad Galatheafloden: af 27 Personer bleve 19 angrebne, hvoraf 4 døde i Penang, hvorimod de øvrige ved Afgangen fra denne Havn atter vare ganske eller tildeels restituerede.

Overalt hvor Expeditionen opholdt sig ved Serne, og hvor Landets Bessaffenhed gjorde det muligt at komme iland, søgte samtlige Naturforskere og de øvrige Deeltagere i Expeditionen, hvem det var paalagt at anstille Efterforskninger i forskiellig Retning, efter bedste Evne at opfylde dette deres Hverv; Alle udførte, ifølge Chefens og Statsraads Hansens Bidnesbyrd, Arbeidet med Liv og Lyst, uagtet det ofte var forbundet med betydelige Besværligheder, og flere Omstændigheder desuden lagde Hindringer i Veien for at

erholde saa fuldstændige Dplysninger, som det havde været ønskeligt og under gunstigere Forhold ogsaa muligt at erhverve. Hertil hører navnlig, — foruden den forholdsvis korte Tid, hvori Undersøgelserne maatte fuldendes, — Dernes naturlige Beskaffenhed, idet deels den svære Brænding næsten overalt gjorde Landgangen besværlig, mange Steder endog umulig, deels den uigiennemtrængelige Skov, hvormed alle Dorne ere opfyldte, kun paa meget faa, og tildeels paa de for Undersøgelserne mindre fordeelagtige Steder, gjorde det muligt at trænge indenfor den smalle Kyststrækning, ligesom endelig Indbyggernes Ulyst til at give nogensomhelst Dplysning, forenet med, muligens ogsaa tildeels foranlediget ved Mangel paa Evne til at gjøre sig forstaaelig for dem, i mange Retninger var en væsentlig Forhindring for at føre Undersøgelserne til et sikkert Resultat. Hertil kommer endnu, at der i mange, og det væsentlige Forhold, efter deres Natur ikke lader sig vinde noget Resultat ved en forbigaaende Undersøgelse, men kun ved Erfaringer, der erhverves efter anstillede Forsøg eller i alt Fald alene ved et længere Ophold paa Stedet, og det kan derfor ikke være andet, end at jo meget endnu staaer tilbage i en fuldstændig Kundskab om Dorne. En Masse af Erfaringer er imidlertid allerede tilveiebragt, og de vundne Resultater frembyde en Mængde Data til en begrundet Bedømmelse af Dernes Værd.

Det Indtryk, som Dorne have gjort paa alle i Expeditionen Deeltagende, har i det Hele været meget fordeelagtigt, og det har som det foreløbig fremkomne Resultat af de hidtil erhvervede Dplysninger været den almindelige Mening, at ikke alene Colonisation af Dorne, fornemmelig af den sydlige Ogruppe, i og for sig vilde være Forsøget værdt, — uagtet det ikke er overseet, at store Bankeligheder vilde være at overvinde og kraftige Midler at anvende for at naae et tilfredsstillende Resultat, og lang Tid hengaae forinden et saadant vilde kunne naaes, — men at ogsaa Dernes Besiddelsestagselse af Danmark vilde, navnlig under Betingelse af at Sagen her kunde vinde Interesse som et Nationalanliggende, være saavel

hæderlig som gavnlig. Afgjørelsen af Spørgsmaalet er nu indstillet til Regjeringen, og, som ovenfor antydet, ere midlertidige Foranstaltninger truffene, saavel til at vaage over Dernes og Farvands Sikkerhed indtil Hs. Majestæts endelige Bestemmelse maatte indløbe, som til at fortsætte de begyndte videnskabelige Undersøgelser, der ikke kunde føres til Ende under Corvetten Galatheas Dphold, navnlig i geognostisk, climatisk og sanitair Henseende, samt til at anstille practiske Forsøg til Erhvervelse af et fuldstændigere og sikrere Kiendskab til Nerne. Til denne Ende er Lille-Nicobars sikre og let tilgængelige Havn foreløbig bleven anvist til at tjene som Hovedstation for Dampskibet Ganges*), som dog tillige er bestemt til oftere at besøge Mancovy Havn, hvor det danske Flag ogsaa vaier; hvorhos den ved den førstnævnte Havn liggende lille O Pulo Mila, der lettest vil kunne ryddes for Skov og Krat, er udseet til der at anstille videre Forsøg med Plantning og Saa-ning, samt med Hensyn til Climaet og Sundhedsforholdene. Fortsættelsen af de allerede anstillede Undersøgelser er anbetroet Second-lieutenant Noepstorff og Geologen Dr. Nink, der forblive ved Dampskibet, samt den som Løge antagne Dr. van Teylingen, der i nogen Tid har været constitueret Landphysicus i Tranquebar, og som ved et længere Dphold paa de indiske Der baade er bleven vant til Climaet og har tilegnet sig det malaiske Sprog saavel som endeel i hans Stilling ved det midlertidige Etablissement nyttige Kundskaber. De chinesiske Arbeideres Antal er desuden bleven forøget med 3 chinesiske Sommermænd, 2 Smede og 2 malaiske Fiskere, som Dr. Nink, der med Corvetten var afgang til Penang for at gjøre nogle andre fornødne Anskaffelser, har fort med sig tilbage til Nerne i et Skib, der affeilede fra hiint Sted den 21. Marts.

*) Chefen, Capitain=Lieutenant Aschlund, har, deels for at forfriske Mandskabet, og deels for at fornye sit Forraad af Medicin, ifølge Regens Dpfordring fundet sig foranlediget til i Slutningen af Mai Maaned med Dampskibet at begive sig til Pulo Penang og senere bestemt sig til at forblive der indtil videre.

Over Resultaterne af de anstillede Undersøgelser ere, foruden Chefen, Kammerherre Billes og Statsraad Hansens Bedømmelser af Dernes Værd, indsendt følgende af de medfulgte Naturforskere og øvrige med Undersøgelserne bestieftigede Deeltagere i Expeditionen afgivne Rapporter og Beretninger:

1) en geographisk-hydrographisk Beskrivelse over Archipelet, ved Premierlieutenant Nothe;

2) Beretninger over Derne, navnlig i zoologisk og ethnographisk Henseende, af Professor Behn;

3) Ligeledes over Dernes Geologie, af Dr. Nink;

4) En Beretning over Indvaanernes Character og Leve-maade, samlet efter de franske Missionairers mundtlige Udsagn, og en Rapport over Dernes nuværende og eventuelle Plante-Production med specielt Hensyn til Jordmonnet, begge afgivne af Dr. Philippi, som tillige har samlet en Mængde Prover af de forskellige Jordarter, der ere foranstaltede hjemsendte med Skibsleilighed for her at underkastes noiere Undersøgelse;

5) Rapport over Dernes Tilstand i zoologisk Henseende, af Hr. Reinhardt;

6 og 7) Rapporter over de climatiske, sanitaire og ethnographiske Forhold, af Skibs-Lægerne Mathiesen og Rosen;

8) Beretning om Indvaanerne, deres Character, Religion, Levemaade o. s. v., af Pastor Hansen, Skibspræsten;

9) Beretning over Handelsforholdene, af Hr. Nopitsch;

10) en (ikke ganske fuldført) Rapport angaaende Dernes physiske og climatiske Forhold, samt over deres nuværende og eventuelle Producter, navnlig af Planteriget, af den senere afdøde Botaniker Kamphövener;

11) en Beretning over de zoologiske Forhold paa Derne, navnlig forsaavidt Leddedyrene betræffer, af Hr. Kiellerup — og

12) en Beretning over Derne, navnlig i physiske, botaniske og sanitære Henseende, af Skibslæge Didrichsen.

Endelig har den Handelskyndige Hr. Nopitsch, efter at have gjort sig bekendt med Handelsforholdene paa Penang og Singa-

pure, fundet Anledning til i sin desangaaende afgivne Beretning at fremsætte endeel yderligere Bemærkninger med Hensyn til Nicobarernes Betydning i commercial Henseende, hvorhos fra Overtskibsløge Mathiesen kan forventes indsendt et specielt Memorandum angaaende de Erfaringer, der med Hensyn til Climatebereren ere vundne ved den senere udbrudte Sygdom.

Det Efterfølgende er et Sammendrag af de ovennævnte hertil indkomne Rapporter.

Nicobar-Øerne bestaae af 8 større og 12 mindre Øer; de ligge i den sydlige Deel af den Bengaliske Bugt, og strække sig i N. N. V. og S. S. D. 157 Qvartmile, imellem $6^{\circ} 46'$ og $9^{\circ} 15'$ Nordlig Brede, $92^{\circ} 35'$ og $93^{\circ} 38'$ Længde Øst for Greenwich.

De bestaae egentlig af tvende Øgrupper, en nordlig og en sydlig, adskilte ved en Canal, Sombrero-Canalen kaldet; den nordlige Gruppe deler sig igjen i 2 Arme, der sydfra sprede sig imod N. N. V. og N., og danne ved den vestlige Arm, i Forbindelse med Andaman-Øerne, en imod Vest svagtboiet afbrudt Forbindelse imellem Nordenden af Sumatra, hvorfra Øerne ere adskilte ved en 20 Mile bred Kanal, og den fremspringende S. V. Pynt af Kysten af Pegu, Cap Negrais, ligesom den østlige Arm i en ret nordlig og mere aaben, Linie synes, i Forbindelse med Invisible Bank, Barren Island og Narcondam, at forenes med den første Arm i samme Fastlandspunct. Øernes største Øider findes ved Nicobarernes Sydende og Andamanernes Nordende, og begge Øgrupper ligesom synke imod de modsatte sammenstødende Ender, hvor Car-Nicobar og Lille-Andaman ere de laveste.

Seiladsen imellem Øerne er, da der, paa et Par smaa Korallgrunde nær i St. Georgs-Canalen under Stor-Nicobar, saavidt vides ingen skjulte Farer findes, ualmindelig sikker; dog udflyder der, fra saa godt som enhver Pynt, et Korallrev, sjældent over 4 à 6 Kabellængder, og i Almindelighed kun et Par Kabellængder ligesom ogsaa de mere indesluttede Bugter, som paa Kamorta's og

Katchalls Østfider, ere opfyldte med Koralkreb. I det Hele kan man antage, at det dybner hurtigere fra Østfiden af Derne end fra Vestfiden. Naar Monsunerne have sat ind, vil man altid, ifølge Dernes Retning, paa een af Siderne finde en for Vind og Sø beskyttet Ankerplads, men man er undertiden nødt til at søge nær ind under Kysten, til $\frac{1}{2}$ Quartmil, for at finde en Dybde af fra 10 til 20 Favne. Man ligger imidlertid meget bedre tilankers under den lave Strandbred, med Vinden ret paa Land, end man skulde troe, da Strømmen, der altid sætter langs med Landet, bryder Søen og gjør, at man i Almindelighed ligger opsvaiet imellem Sø og Strøm; dog vil dette være mindre tilraadeligt i den urolige Narstid under Sydvestmonsunen. Ved Derne findes temmelig regelmæssig Ebbe og Flod. Floden, der sædvanlig løber stærkest, sætter østhen eller nordost- og nordhen efter Dernes og Canalernes Retning, og Ebben den modsatte Wei, vest-, sydvest- og sydhen. Omkring Pynterne løber den meget haard og frembringer en Mængde Koblinger og Strømrafer. Havnetiden fandtes for Mancovy Havn at være 9 L., hvilket ogsaa til almindeligt Brug kan ansees rigtigt for hele Øgruppen. Vandets Stigen og Falden var i den nævnte Havn 4 à 5 Fod, i Lille-Nicobars Havn kun $2\frac{1}{2}$ Fod; dog viste Derne paa de mere fritliggende Steder tydelige Spor til en langt betydeligere Forskiel imellem Høi- og Lavvande, og Horsburgh angiver den ogsaa til 8—9 Fod. Misviisningen er, ifølge Medium af flere Observationer anstillede paa forskjellige Steder, 2° N.Østrings.

Derne ere i Almindelighed høiere paa Østfiden, og falde fladere mod Vestfiden; Kysterne ere i Reglen i høi Grad utilgængelige paa Grund af den svære Brænding. De frembyde alle det skionneste Udseende af en rig og yppig Vegetation, idet de lige ned til Stranden ere bevorede med ugiennemtrængelig Skov og Jungle. Kun sjeldent findes en brat Klint paa Kysten; i Almindelighed hæver sig overalt paa Derne yderst mod Havet en høi Havstok af Coralsand, der omslutter et Lavland af samme Masse, bedækket med

et tyndt Lag Muldjord, hvilket Lag tiltager mod det høie Land indenfor. Dette Lavland er af forskjellig Bredde, fra nogle Skridt til $\frac{1}{2}$ Meil, meget ujevnt ved gamle Korallblokke og Fordybninger i hvilke der enten ere Naer eller Sumpe, eller og større eller mindre Saltvandslaguner, som fyldes ved Høivande giennem Nabninger i Havstokken. Dette Forland er bedækket af en rig Skovvegetation: yderst mod Havstokken dannes først en tæt grøn Bold af en *Scavola*, indenfor denne er der et Belte med høie Skovtræer, især dog betegnet ved de udstrakte *Kocos*plantninger som findes her, hvor ogsaa de Indfødte have deres Hytter og øvrige Plantninger, og indenfor dette det egentlige tætte Krat, betegnet ved *Arca* og *Pandanus*, der bliver uigiennemtrængeligt ikke alene ved de mange tornede Planter, men især ved Mængden af døde Stammer, Grene og Blade, der overalt ligge eller hænge iveien i alle Grader af Forraadnelse. Hvor Korallandet endnu bedækkes af Høivande, eller hvor noget fersk Vand har sit Udlob, der findes Mangrovekrat, udentil med et smukt livliggrønt Udseende, indeni med sortegraa, fugtige Træstammer, buelformige Rodgrene og knæformige Rodstubbe, imellem hvilke man synker ned i Mudder og Sand. Indenfor hiint Lavland findes paa de nordlige Der, med enkelte Undtagelser, jevnt opstigende flade Bakker, bestaaende af Leer, fra hundrede til et Par hundrede Fods Høide, som ved Foden endnu ere bevorede med Træer, men imod Toppen alene med Græs; Floder findes her ikke, men kun Bække, som rinde til enkelte Tider af Aaret. Paa de sydlige Der hæve sig derimod, indenfor Lavlandet, Bjerge af en leret Sandsteen, som have en betydelig Høide, for detmeste ere meget strile, krydse hverandre i forskjellige Retninger, og have dybe store Dale imellem sig, i hvilke der ofte ere betydelige Flodleier; Vegetationen er her ogsaa overalt kraftigere, og strækker sig op til de største Høider. Vandforsyningen er i det Hele slet paa Derne: Jordbundens Bestaaffenhed tillader aldeles ikke Dannelsen af nogen Kilde, og det Vand, som i Regntiden samles i Sumpe og Naer, er saaledes impregneret med Plantedele, at man

kun med den største Fare for Sundheden kan bruge det inden at det er vel renset.

Derne's Klima er, som man ogsaa efter Beliggenheden maatte formode, Characteriseret ved en høi Middelsemperatur, ringe aarlig Variation i Temperaturen, stadigt herskende Vinde og stor Fugtighed. Pastor Rosen angiver Giennemsnitstemperaturen til 28° C., varierende imellem 21 og 35°, hvilket ogsaa stemmer med de under Expeditionen anstillede Jagttagelser; Havets Temperatur fandtes i Giennemsnit at være 22, 9° C. med en meget ringe Variation. Værstidene bestemmes især af Monsunerne og den forskellige Regnmængde, de medføre. I Begyndelsen af April begynder Vinden at gaae fra Øst igiennem S. t. S.W., hvor den staaer i April og Mai med nogen Variation, stadigt derimod i Juni, Juli, August, September og tildeels October; i Begyndelsen af November bliver den østlig, nu og da N. O., indtil denne bliver stadig i Januar, Februar og Marts. Regntiden begynder med S.W.-Monsunen, vedbliver jevnt i Mai, stærkere i Juni, Juli, August, September og October, aftager i November og December, saa at der i disse Maaneder, ligesom og i August, ere Mellemrum af flere tørre Dage. I Januar, Februar og Marts er den tørre Tid, men selv disse Maaneder ere ikke regnfrie. Under Expeditionens Ophold ved Derne saldt af og til Regnbyger, og en heelt igiennem skyfri Dag hørte til Sjeldenhederne. Regnmængden kan for hele Aaret ikke anslaaes under 100 Tommer. Vinden er ofte heftig, men Orkaner ere ukjendte.

Den nordlige Øgruppe bestaaer af de større Der Car-Nico-bar, Teressa, Katchall, Tillangchong, Kamorta og Hancockry, og de mindre Batty-Malve, Chovry, Bompoka, Trincut og Laout; til den sydlige Gruppe høre de større Der Lille- og Store-Nico-bar (Sambelng)*), og de mindre Treiss, Tract, Meroe, Pulo-Milù, Montchal, Condul og Cabra, hvilke alle, paa Batty-Malve,

*) Efter Andre: Navnet for den hele sydlige Gruppe (Sam-Pulonga = de 10 Der).

Laouk, Treiß, Tract og Tabra nær, ere beboede; dog skal Trin-
kut kun være det af og til for Kokospantningernes Skyld. Iøv-
rigt vise der sig ikke faa Forstkielligheder imellem den nordlige og
den sydlige Øgruppe i Almindelighed: det er allerede antydet,
at de nordlige Øer ere fladere end de sydlige, og at disse i det
Hele have en frugtbarere Jordbund og en rigere og kraftigere Be-
getation end hine; paa de sydlige Øer er fundet Spor til Steen-
kul, hvad derimod mangler paa de nordlige, ligesom ogsaa andre
Producter, saasom Salanganer, Holothurier, Ambra m. fl., enten
udelukkende eller i overveiende Mængde forefindes paa den sydlige
Gruppe. Derimod findes her langt mindre til Kokosdyrkning
passende Land, og i det Hele meget mindre betydelige Kokospant-
ninger, og disse Øer ere derhos, deels paa Grund heraf, deels
ogsaa muligviis paa Grund af en større Usundhed, meget slettere
befolkede end den nordlige Gruppe, ligesom ogsaa de faa og ad-
spredte Indbyggere i det Hele staae ikke lidet tilbage for de nord-
lige Øers Beboere i Udvikling, Livlighed og Selvstændighedsfølelse.
— De have ogsaa færre Sviin og Høns, og leve mere udelukkende
af Fisk, ere ogsaa tildeels ivrigere Fiskere; deres Boliger, Medska-
ber og Levemaade ere overhovedet slettere end paa de nordlige
Øer. At der endelig i det Indre af Store-Nicobar lever en i
flere Henseender særegen Stamme, vil nedenfor nærmere blive omtalt.

Car-Nicobar*)

er den nordligste af Øerne, og har i lang Tid været bekendt som
den, der har været mest besøgt af Fremmede. Den er 6 Qvart-
mile lang og $5\frac{1}{2}$ Qvartmile bred, og er i det Hele flad; i den
nordlige og vestlige Deel findes flere aabne Sletter, hvorimod den
sydlige Side frembyder et næsten uigiennemtrængeligt Mangrove-
krat og Jungle. Farvandet omkring Den er reent, saaledes at
man overalt kan nærme sig og efter Omstændighederne finde god
Ankerplads temmelig nær Landet paa 8 til 14 Favne; Landingen
er allevegne besværlig paa Grund af Brændingen, navnlig paa

*) Imellem $9^{\circ} 15'$ og $9^{\circ} 9'$ N. Br. $92^{\circ} 35'$ og $92^{\circ} 41'$ D. E. f. Gr.

Østfiden, der er den stærkest beboede, og kun hvor de fra alle Pyn-
ter 600 til 1000 Men udslydende Koralkrev afbrydes, er det mu-
ligt at lande med andre Fartsoier end de Indfødtes Canoer. Med
N. O.-Monsunen have en god Ankerplads i Bugten paa Nord-
vestsiden af Den, navnlig i dennes nordligste Deel, hvor en Nabning i
en smal Kalksteensklint danner en god Landingsplads nær ved et Vand-
fyldningssted. Paa den sydlige Side af denne Bugt ligger Landsbyen
Sauri; foruden denne ligger paa Dens Nordside Byen Krow, paa Øst-
siden Muse, Sapata og Malacca, og paa Sydvestspidsen Kummios. Og-
saa paa den sydlige Side af Den henimod den sydvestlige Punt findes
en god Ankerplads i N. O.-Monsunen, da Landingen her er temme-
lig let. Paa dette Sted strækker en meget betydelig Arm af Ha-
vet sig langt ind i Landet, som er tæt bevoret med Mangrove, og
hvori var stærk Strøm; paa Barren var stærk Brænding. Car-
Nicobar er den af alle Øerne der har de fleste Kokostrær; ogsaa
findes her Brodfrugt, Ananas, Oranger, Lemoner og Jams, og
da Den desuden er rig paa Eviin og Høns, vil det altid være
let her at skaffe sig Forfriskninger, ligesom der ogsaa i den nord-
vestlige Bugt flere Steder fandtes godt Vand. Den er vistnok
den bedst befolkede, og Indvaanerantallet anslaaes til 1000; for-
uden Landsbyerne findes mange Huse adspredte omkring i Krattet.
Indbyggerne ere længst fremme i Udvikling, men syntes forøvrigt
svagere og mindre end de andre Øers Beboere. Foruden deres
Kokosdyrkning lade de ikke til at drive nogen særdeles Industrie;
paa Sydvestpynnten fandtes dog etsteds Dele af en større Kokos-
presse, der syntes at være indrettet omtrent som en Citronpresse,
men som ikke var i Orden. Derimod ere Indvaanerne ivrige
Handelsmænd, og gjøre temmelig betydelige Forretninger. Af
Kokosnødder skal den aarlige Udførsel beløbe sig til 25 Skibslad-
ninger à 100,000 Stk., altsaa i det Hele 2½ Millioner, skiondt
Overfluddet af Nødder, som de ikke selv forbruge, synes at maatte
være meget større. De ere begjærlige efter europæiske Varer,
navnlig Tobak, Vaaben, Klædningsstykker af alle Arter, Proviant
og Spirituosa, selv Medicin. De ere stolte af at de ere „gode

Mænd" 3: at de aldrig have deeltaget i Angreb paa fremmede Skibe, og forevise de ankommende Fremmede hvad de kalde „deres Bog“, der bestaaer af et Antal Attester fra de forskjellige Skibscapitainer om deres Ærlighed i Handel, af hvilke de fleste lode fordeeltigt; ogsaa have de en Art Havnebøger, hvori de lade de ankommende Skibscapitainer indtegne sig; dog findes her kun engelske eller de, som kunne skrive engelsk, altsaa ingenlunde alle, der virkelig have besøgt Den. Byen Lapata's, der havde det største Antal, indeholdt 20 Skibe siden Efteraaret 1842.

Batty-Malve

ligger i S. S. D., 19 Qvartmile fra Car-Nicobars Sydvestende, og er henimod 1½ Qvartmile i Nord og Syd, og 1½ Qvartmile i Øst og Vest. Det er en steil, ubeboet og tilsyneladende utilgængelig, men ikke høi Klippe, og, i Sammenligning med de andre Øer, kun sparsomt bevoret; dog stod der paa den sydvestlige Side en Række unge Kokostræer. Den synes, med Undtagelse af Vestsiden, at være omgivet af et Koralskaf. Den ligger under 8° 50' 4" N. Br., 92° 42' Ø. L. for Greenwich.

Chovry eller Schovra*)

ligger i S. S. D., 24 Qvartmile fra Batty-Malve, og er 1 Qvartmil i Nord og Syd, og 1½ Qvartmile i Øst og Vest. Den er flad og af ringe Høide; kun paa Sydostspidsen hæver sig lodret op fra Søen en 3—400 Fod høi Kalkklippe, kaldet Hatroef, der er sammenhængende med og tilgængelig fra Den, og hvis omtrent 1000 Qvadrat Alen store Plateau er rigeligt bevoret. Den har i Midten en stor Græsplaine, men er langs Strandbredden stærkt bevoret. Kokos findes i Mængde.***) Paa godt Vand synes at være Mangel; nogle, af de Indfødte, gravede Brønde indeholdt kun lidet Vand, og som ikke var klart. Paa Nordostkanten ligger en betydelig Landsby, og paa Østsiden, henimod Klippen, en mindre By, samt et Par enkelte Hytter paa Sydsiden. Farvandet omkring Den er

*) Under 7° 27' N. Br., 92° 51' Ø. L. fr. Gr.

**) Cf. d. 3d. Nr. 2, Pag. 81.

temmelig dybt; fra Sydvestpynten udskyder et Æv med stærk Brænding; ogsaa fra Nordvestpynten strækker Landgrunden sig langt ud. Paa Nordfiden, ud for Landsbyen, og lidt nordlig for denne, findes ret god Ankerplads. Brændingen er overalt svær, og Landgangen høist besværlig. — Den synes forholdsviis at være den tættest befolkede; Indbyggernes Antal anslaaes til 500, og de skulle endog undertiden lide Hungersnød; de synes kraftigere end Carnicobarerne, og lægge mere Vind paa Jordens Dyrkning og Beizanlæg; de have mindre Trafik med Fremmede, og viste sig i det Hele meget mistænksomme. De drive en særegen Industrie, idet de nemlig forfærdige Leerkar, hvormed de forsyne alle de øvrige Ær. Fruentimmerne bære her undertiden en særegen Dragt, nemlig et af Bastqvaster flettet Skjort.

Teresæsa *)

er en smuk Ø og hører til de større. Den strækker sig N. V. t. N. og S. D. t. S. 10 Qvartmile, og er 3 Qvartmile bred over Nordenden og 2 Qvartmile sydligere. Den danner en Halvmaane med Bugten paa Østsiden, som nordlig strækker sig $\frac{1}{2}$ Miil ind og har betydelig Dybde nær ved Land. Den har betydelige Høider paa Nordenden, bevorede med Græs paa Toppen, og Landet falder her brat af imod Søen; sydligere findes kun lavere græsbevægede Bakker. Landingen er overalt, navnlig paa Østsiden, meget besværlig. Paa Vestfiden, udfør Byen Henam, findes i N. D. = Monsunen ret god Ankerplads. Ved Sydostenden af Øen, 2000 Alen fra Pynten, ligger en stor Steen 4 Fod tør ved Lavvande, og et Æv gaaer fra denne ind til Øen fuldt af Steen. I det Dybeste af Bugten ved Nordenden ligger Byen Bengala, og midt i Bugten paa Østsiden, tæt ved hverandre, Byerne Coie, Menialne (ogsaa kaldet Lalohm eller Teresæsa), og Bahiale, og sydlig i Bugten, Maniong. Paa Sydvestfiden ligger Laksee, nordligere paa Vestfiden Henam og Tamila, og paa Nordvestfiden Jalumle. Af disse Byer er Laksee den betydeligste; de andre bestaae kun af nogle

*) N.-Østpynten $8^{\circ} 20\frac{1}{4}'$ N. Br. Vestligste Pynt $92^{\circ} 52'$ Ø. S. 6 Nvm. S. S. D. fra Choora.

enkelte Huse hver, som dog ere af solidere Udseende og bedre byggede end Husene paa de andre Øer. Teressa er sandsynligvis den frugtbarste af de nordlige Øer; Indbyggerne prise deres Lands Rigdom, og Duer, Høns og Svin erholdtes ogsaa uden Vanskelighed; Culturen er dog langt fra skredet saa vidt frem som paa Car-Nicobar eller endog Chovry. Hovedudførselen skal bestaae af Kreflanødder. Paa Den er udsat nogle Krishinde, som af Statsraad Hansen vare overbragte fra Tranquebar, og som man haabede skulde formere sig, (da de formodedes at være drægtige (en ligeledes medbragt Hjort var død undervejs). Indbyggernes Antal anslaaes til henimod 1000; de ere deels „gode“, deels „flette“, til hvilke sidste høre Beboerne af Byerne Bengala, Coie, Meniaine, Bahiale og Jalumle. Paa denne Ø bruges en særegen Begravelsesmaade, idet de af Jorden efter en vis Tid opgravede Lig nedlægges i Kister, der bestaae af en overstaaren Canoe, og ophænges i Træerne. I Nærheden af Byen Henam saaes nogle Skuur, hvori fandtes en Presse, som syntes bestemt til Tilberedning af Kokosolie, tilligemed endeel udpresket Olie.

Bompoka

er en særdeles smuk lille Ø; den ligger N. O. for Teressas Sydøstende, og er adskilt derfra ved en reen, dyb, $\frac{1}{2}$ Miil bred Kanal. Den er 2 Qvartmiil lang og 1 Qvartmiil bred paa det Bredeste. Den er meget høi, egentlig kun en Høideryg uden fladt Land, overalt bevoxet, deels med Skov, deels med Græs. Paa Sydvestkanten er et Par Huse. Nord-Enden ligger paa $8^{\circ} 16' 44''$ N. Br.

Katchall,

den sydligste af den nordlige Gruppens vestlige Arm, ligger i S. O. $\frac{1}{2}$ S., 16 Qvartmiil fra Teressa, og er 7 Qvartmiil i Nord og Syd, og 10 Qvartmiil i Øst og Vest. Den er den højeste af de nordlige Øer; langs Sydøstsiden af Den og fra Sydøstspytten i en N.-vestlig Retning giennem Midten af Den løber en Række høie

skobbegroede Bakker. Sydvestkanten af Den er lav, og paa Vest- og Nordfiden findes højt og her Klipper. Dens særegne geognostiske Beskaffenhed vil nedenfor blive nærmere omtalt. Midt paa Østfiden er en dyb Bugt, der efter Nicobarernes Sigende skal være opfyldt med Korall og farlig 'at anløbe. Sydostfiden er brat og reen, men Sydsiden danner paa hele Strækningen en 1 Dvm. dyb Bugt fuld af Korallrev og uden en eneste Hylte. Paa Sydvestfiden er en Bugt, $\frac{1}{2}$ —1 Dvml. udfor hvilken findes Ankerplads; den sydlige Deel af Bugten er opfyldt med Korallrev, den nordlige Deel derimod reen; her ligge 3 Smaabyer. Fra det Dybeste af Bugten gaaer et snevert Indløb til et stort Bassin, men paa Barren i Indløbet var Vandstanden saa ringe, at kun en Canoe kunde flyde over. Indbyggerne ved denne Bugt bragte en Mængde Kokos og Bananas samt Sviin og Høns ombord tilsalg. Vest-, Nord- og Nordostsiderne af Den saae udyrkede og ubeboede ud, og Brændingen var overalt høi. Efter det Antal Landsbyer at dømme, der ifølge de Indfødtes Sigende findes paa Den, maae Indvaanerne ikke være saa, og muligen ligesaamange som paa Teressa. Paa Den findes Alber, og den er rig paa Papegøier.

Tillanghong*),

den nordligste af den nordlige Øgruppes østlige Arm, har ikke noiere kunnet undersøges. Dens Midte ligger i S. D. t. D., 62 Qvartmile fra Car-Nicobars Sydvestpynt og N. D. t. D., 32 Qvartmile fra Teressas Nordende; den strækker sig i N. N. V. og S. S. D. 7 Qvartmile. Paa Afstand seer den bakket, mørk og nøgen ud, og er omgiven af isolerede Klipper, een nordenfor Den 1 Qvartmiil fra den, og endeel søndenfor, hvoraf den sydligste og største, 3 Qvartmile fra Den, kaldes Laoul.

Kamorta

ligger i S. t. B. $\frac{1}{2}$ B., 17 Qvartmile fra Tillanghong; den er 14 $\frac{1}{2}$ Qvartmile lang og godt 7 Qvartmile bred paa det Bredeste

*) Paa Nicobarst: Mongnjianga.

ved Nordenden, men kun $3\frac{1}{2}$ Qvartmile bred ved Sydenden. Nordenden ligger paa $8^{\circ} 14'$ N. Br. og $93^{\circ} 17'$ S. L., og „Stakadehsien“ i Mancovry Havn paa $8^{\circ} 2' 25''$ N. Br. og $93^{\circ} 20' 24''$ S. L. Denne Ø kaldes af Nicobarerne Mancovry, hvorimod den sydligt for Havnen liggende Ø, som Europæerne tillægge hiin Benævnelse, af de Indfødte kaldes Laoi. Nordenden af Kamorta, Rakena, er ikke synderlig høi; den seer øde og bar ud, og er kun tildeels bevoxet med Græs paa Bakkerne og hist og her med enkelte Træer. Den er omgivet af et Flak. Midt paa Øst-siden er en stor Bugt, 1 Miil bred og næsten $\frac{1}{2}$ Miil dyb, med en mindre Bugt paa Midten; den er heelt igiennem opfyldt med Koralkrev og bevoxet med Mangrove, hvilket ogsaa er Tilfældet med Kysten søndenfor Bugten. Paa denne Kyst ligge Byerne Takarboit og Taka nordenfor Bugten, La og Landunge paa Syd-siden af den lille Bugt, samt Inaka og Hentoin søndenfor Bugten. Sydenden af Den er høiere og bevoxet med Skov og Krat lige til Kysten, men bar paa Toppen af Bakkerne, ogsaa er Kysten bevoxet med en Mængde Mangrove. Paa Vest-siden, $2\frac{1}{2}$ Qvart-mile nordfor Sydvestspynnten, er Indløbet til den dybe Malabugt (ogsaa kaldet Canalo falso), der strækker sig langt ind i Landet, og kun er adskilt fra Mancovry Havn ved en smal Landstrimmel. Indløbet (kiendeligt paa en høi græsbeegroet Bakke nordenfor med en Kløft i Midten, medens Indløbet til Mancovry Havn har skovbegroede Bakker til begge Sider og en høi isoleret Klippe paa den søndre Side) er snevert, og Bugten meget ureen med Koralkrev, men har i sin sydligste Deel Plads og Dybde for Liniestibe. Her ligge Landsbyerne Janolo, Huau og Lungoang. Kamortas Vestside nordefter er bar og tilsyneladende udyrket, dog skal her ligge tvende Landsbyer Mohiaije og Kajibul. Indbuggerne paa denne Ø ere blandt dem, som meest have gjort sig skyldige i Overfald paa fremmede Stibe, og samtlige paa Den liggende Landsbyer siges af de andre Nicobarer at tilhøre de „flette Mænd“; det var formodentlig ogsaa af Frygt for Straf, at de alle forlode Byerne, og flyg-

tede op i Landet saasnart Expeditionens Skibe nærmede sig. Deres Huse vare her i det Hele ulige flettere end paa de nordligere Der; paa denne og de tilliggende Der pleie Indvaanerne at opreise i Vandet udenfor deres Landingssteder hoie Bambusstænger omvirkede med Blade i Affatser, enten som Mærker, eller ogsaa muligens af Overtro (for at bortjage de onde Mander). Paa Kamorta findes i det Indre vilde Bøsser, som have dannet Stier i det tætte Krat, og saaledes gjort denne Ø veisommere end de andre. Sviin og Høns findes derimod ikke i nogen Mængde. Endeel fra Tranquebar medbragte Jæneumons bleve udsatte paa Den for at udrydde de talrige Slanger. I Skovene findes en Mængde Duer; ogsaa saaes hos de Indfødte endeel Salanganreder; Stils-padde er ligeledes her hyppigere. Havet er rigt, og benyttes mere af de Indfødte end paa de nordligere Der; Fisk, Østers og andre Muslinger, saavel som Conchylier ere talrige, hvoriblandt den ægte Perlemusling, og Koralkrevene paa Østtiden ere bedækkede med Holothurier.

Trinkut

ligger østfor Kamortas sydlige Deel. Det er en langagtig Ø, 5 Qvartmile lang og $1\frac{1}{2}$ Qvartmiil bred paa det Bredeste, men kun $\frac{1}{2}$ Qvartmiil paa Midten. Den er flad og næsten overalt bevoxet med Krat lige til Stranden, og paa næsten alle Sider omgivet af betydelige Koralkrev der skulle være rige paa Holothurier; i særdeleshed skyder et langt Rev ud fra Nordost- og Nordpynten. Paa Dens nordvestlige Side er et Par Hytter, hvor der findes en god Landingsplads fri for Koraller og saa brat afgaaende, at der 25 Alen fra det tørre Sand er 7 Favne Vand. Paa Trinkut have mange af de paa Kamorta og Nancobry liggende Landsbyer deres Plantninger. Løbet imellem Trinkut og Kamorta er i den nordlige, snevreste Deel, kun 200 Alen bredt og saa opfyldt med Koralkrev, der deels strække sig ud fra begge Der, deels løbe i Revler i Farvandet, at det er meget vanskeligt at passere og ifkun for

mindre Fartsoier; den sydlige Deel af Løbet er noget bredere, og afgiver en ypperlig Stoppeplads med 7 til 10 Favne Vand, der dog er aaben mod S. D.

Nancovry eller Laoi

ligger tæt søndenfor Kamorta, kun adstilt fra denne ved Nancovry Havn. Den er 5 Qvartmile lang i Nord og Syd og 4 Qvm. bred ved Nordenden, jævnt aftagende i Brede imod Sydenden. Den ligger under 7° 58' N. Brede, 93° 23' Ø. Længde. Den er temmelig høi og skovbevoret henimod Nordenden, med endeel græssegroede Sletter imod Syd. Den er adstilt fra Katchall ved et 3½ Qvartmil bredt, dybt og reent Løb.

Indbyggernes Antal paa de 3 Øer Kamorta, Nancovry og Trinkut anslaaes til omtrent 800.

Imellem Kamorta og Nancovry ligger den rummelige, sikre og let tilgængelige bekendte Nancovry Havn. Den er mod Vest lukket af den 4 Qvartmil fjerne Ø Katchall og imod Øst tildeels af Trinkut, har en moderat Dybde og god Holdbund. Det af Capt. Alex. Ryd i 1790 optagne Kort over Havnen viste sig i det Hele fuldkomment paalideligt; kun synes Korallrevene paa de fleste Steder at være i Tilvæert. Midt i Havnen springe tvende Pynter frem mod hinanden og dele Havnen i 2 Dele, hvoraf den vestligste er den rummeligste; den østlige Deel kaldes Korshavnen. Det østlige Indløb er det bredeste og har 20 til 22 Favnes Dybde i Midten; i Havnen findes fra 12 til 28 Favne Vand, og i det vestlige Indløb, der er smalkere, indtil 30—36 Favne. Strømmen sætter stærkt igiennem disse Indløb, i Særdeleshed det vestre, (ved hvilket indenfor den sydlige Klippe, 1 Kabellængde fra Land, findes en Steen der er 2 Fod tør ved Lavvande og med Korallrev udenfor), og frembringer her en Mængde Koblinger og forskellige Strømninger, der gjør Krydsning derigiennem utilraadelig. I selve Havnen mærkes Strømmen kun lidt, og man kan her vælge sin Ankerplads efter Kortet; midt i Bugten høves imidlertid friskere

Luft. For Seiladsen giennem det vestre Indløb peiles med Stoë i Øst og heelt tilføes en lysgrøn græsbeegroet Hvi ved Frederikshvi paa Kamorta, aaben af den sydfra udskydende Pynt fra Korshavnen. Landet omkring Havnen er særdeles skiont, temmelig bakket og næsten overalt bevoret med Skov og Jungle; Kysten er, med Undtagelse af en ubetydelig flaret Plads ved hver Landsby, bevoret med Mangrove, hvilket gjør Landgang næsten umulig undtagen paa disse Steder. Af Vand, der er stillet til Dyrkning, findes kun lidt, derfor heller ingen Kokos- eller Areka-Kultæg, og Indbyggerne have, som bemærket, tildeels deres Plantninger udenfor Havnen, navnlig paa Trinkut Brændsel findes i stor Overflodighed, og godt Vand paa flere Steder, skiondt i den tørre Mørstid ikke i nogen betydelig Mængde, bedst ved Landsbyen Bajuba paa Kamorta nær ved det vestre Indløb. Paa Mancovry Siden ligge Byerne Stoë, Inuàng, Malacca, ved det østre Indløb, samt Injåang og Eldegång ved Ydrehavnen. Paa Kamorta findes et Par ved Kunst ryddede, nu græsbeegroede Bakker, hvor de tvende danske Etablissementer under Postor Mosens Bestyrelse have været; men nogle Ruiner af Muurværk og en sygelig Kokos- og Areka-plantning er alt hvad der nu er tilbage af disse. Ved Foden af Høien paa Malaccapynten findes en muret Brønd og Ruiner af et Steenhuus, Levninger fra de mæhrske Brødres Etablisement. Denne Hvi er nu ryddet, en Flagstang opsat og det danske Flag heist.

Imellem den her beskrevne nordlige Øgruppe og den sydlige er Sambrero-Kanalen, med Katchall og Mancovry paa Nordsiden og Lille-Nicobar, Treiß, Tract og Meroe paa Sydsiden. Den er 23 Qvartmile bred og reen, med Undtagelse af en Korallbanke, der skal findes i den nordlige Deel.

Meroe,

den nordvestligste af den sydlige Øgruppe, ligger i S. t. B. $\frac{1}{4}$ N., 26 Qvartm. fra Mancovrys Sydspids, og i B. N. B., $9\frac{1}{2}$ Qv. fra Lille-Nicobars Nordostpynt. Den er kun en ubetydelig lille

flad Ø, men er dog beboet, og kan sees paa en Afstand af $3\frac{1}{2}$ til 4 Mile. Den ligger under $7^{\circ} 30\frac{1}{2}'$ N. Br., $93^{\circ} 16'$ Ø. L.

Tracé og Treiſs *).

Tracé ligger i D. S. D., 5 Qvartm. fra Meroe, og Treiſs i samme Retning 6 Kabellængder fra den anden, i N. N. V., $3\frac{1}{2}$ Qvartmiil fra Lille-Nicobars Nordostpynt og i N. V. t. N., 4 Qvartmiil fra Pulo Milu. De ere tvende smaa, temmelig høie, ubeboede Øer; dog have Beboerne paa Lille-Nicobar her nogle ubetydelige Kokospantninger med et Par Hytter. Landgangen er meget besværlig og vistnok umulig med nogen Ss. I Midten af Den Treiſs findes en Dal, hvor Regnvandet flyder sammen og danner et Bassin, som vel i den tørre Mærstid kun er ringe, men derimod i Regntiden kan have betydelig Omfang og Hvide. Denne Ø er bevoret med Skov, hvoriblandt adskillige overordentlig store Træer; her er ogsaa fundet Spor af Steenkul. Af Duer vare her saamange som intet andet Sted, ligesom der ogsaa saaes Spor til en betydelig Mængde Notter.

Lille-Nicobar *) og Pulo-Milu.

Lille Nicobars Nordostende ligger i S. $\frac{1}{2}$ D., 29 Qvartmile fra Nancovrys Sydende; Den strækker sig i Nord og Syd, 12 Qvartmile og i Øst og Vest, 9 Qvartmile. Den sydostligste Deel af Den til henimod Midten er meget høi, og Landet falder her brat af imod Søen; vestligere falder Landet fladere, med enkelte lave Bakker, og er bevoret med Skov og Jungle lige til Stranden, ligesom Bakkerne overalt indtil Toppen. Næsten hele Øst-siden danner en lang flad Bugt, hvori ligge et Par enkelte Hytter, og sydligt i Bugten Byen Jurforte; Den er her kun 1 Qvm.

*) Malaisk: Pulo Ta-jang og Fiyè.

*) Malaisk: Pulo Pajang; imellem $7^{\circ} 14$ og 27 N. Br., $93^{\circ} 20$ og $29'$ Ø. L.

bred over Landtungen. Hele Sydostenden er steil og reen, men uden Kokos eller Hytter eller noget som helst Spor til Beboelse og Dyrkning. Henimod Midten af Sydsiden, omtrent Nord for Den Condul, bliver Landet fladere med enkelte Kokos; Sydsiden optages ligeledes af en lang, flad, dyb og reen Bugt 7—8 Kabellængder fra Land. Paa Vestsiden er 3 til 4 Smaabugter, og hist og her et Par Hytter med lidt Kokos. Fra Pynterne udskyde som sædvanligt smaa Koralkrev, og langs Kysten findes Ankerplads paa 15—20 Favne Vand paa 1—1½ Qv. Miils Afstand. Fra Nordvestpynten løber Landet N. N. O. i, 4 Qvartmiil, dannende nogle Smaabugter med de sædvanlige Koralkrev, og derpaa N. i, 3 Qvartmiil til Nordostpynten, som er klippet, ½ Qvartmiil bred, og hvorfra udskyder, imod N. V. t. V, et Rev med en ved Lavvande 4 Fod tør Steen paa Enden, 3 Kabellængder ud. Disse to Kyster danne altsaa en dyb Bugt, i hvis Dybeste ligger den lille Ø Pulo Milu (ogsaa kaldet Busch Island), der danner lille Nicobars ypperlige Havn; Den selv er kun 2200 Alen lang og 1400 Alen bred. Den er bakket paa Nord- og Vestsiden, men forøvrigt flad, og overalt bevoret; paa Sydsiden findes en ubeboet Hytte, og paa Østsiden, paa forskellige Steder, 3 Hytter med nogle Kokosplantninger. Ved Nordostpynten af Den er en Flagstang opreist og det danske Flag heist. Den er overalt omgivet af Koralkrev. Havnen er ikke meget stor, 1 Qvartmiil i Nord og Syd og 4 Kabellængder bred imellem Grundene, med en Dybde af 9½—15 Favne Sandbund med enkelte Koralkletter. Paa begge Sider af Havnen ere langs Landet Koralkrev, der indskrænke Landingsstederne til de faa Abninger, der findes i dem. Imellem Milu og Lille-Nicobar findes et reent, men snevert og bugtet Lob med 13 og 16 Favne Vand. Fra den sydøstlige Deel af Havnen gaaer en næsten 1 Qvartmiil dyb Bugt ind mod D. S. O. med kun et Par Fod Vand, Leer og Mudder, og i Bunden af denne udmunder sig en lille Flod, der danner et Morads ved Hvirvande, og som let kunde gøres seilbar saa hvidt op som nødvendigt for at

komme til det gode Vand. Nordligere paa Kysten findes et ypperligt Landingssted med fersk Vand fra et lille Vandfald; ogsaa andre Steder findes mindre Vandløb. Brænde er i Overflodighed. Kommende Nordfra bør man holde nærmest Misa, dog ei komme N. D.-Pynten nærmere end $2\frac{1}{2}$ —3 Kabellængder, og ei faae under 11—12 Favne Vand. For Udgaende bør man, efter at være passeret det lille Rev fra S. D.-Pynten, søge sydlig i Lobet mellem Misa og Lille-Nicobar, indtil et markeret Træ sladt paa Toppen, paa den sydlige Side af den høieste Bakke, kommer over en Kløft paa den sydlige Side af Pynten Vestenfor, og derefter indtil Treis er vel fri af Misa, da man maa dreie op til N. B. eller N. B. t. B. efter Meroe, vel agtende paa Strømmen. Farvandet imellem Lille-Nicobar, Treis og Tract er uden Farer, men der findes ujevne Lodskud, og imellem Misa og Treis en Banke, hvorpaa kun er fundet 6 Favne Vand.

Paa disse Øer er fundet Steinkullag; iøvrigt ere de langt mindre befolkede og slettere benyttede end de nordlige Øer: Indbyggernes Antal anslaaes til neppe 150. Husene ere for største Delen usle, og staae næsten overalt enkelte eller faa tilsammen; Sviin og Høns findes ogsaa her i langt ringere Mængde end paa de nordlige Øer. Foreløbigt bleve nogle Faar, Geder og Gier bragte iland; dog syntes navnlig Gederne ikke at finde Behag i Græsset. Indbyggerne ere ivrige Fiskere; paa Strandbredderne findes Holothurier i Mængde; ogsaa forekomme her Krokodiller. Salanganer fandtes ogsaa talrige; i Stovene opholde sig Aber, ligesom ogsaa i temmelig Mængde en Tupaja, et lille Dyr, der har meget tilfældes med Egernet, men lever af Insecter.

Sydlig for Lille-Nicobar findes St. George-Canalen, der adskiller denne Ø fra Store-Nicobar, løber i N. D. t. D. og S. B. t. B., er 3 Mile lang, 1 Miil bred i den vestlige og $1\frac{1}{2}$ Miil i den østlige Ende, men indknebet i Midten ved den lille Ø Condul til $\frac{1}{2}$ Miils Brede imellem denne Ø og Lille-Nicobar. Langs Lille-Nicobar er Farvandet dybt og reent; i den sydlige Deel er derimod Dybden ujevn, og baade øster- og vesterfra Condul ud-

skyde Flaak. Løbet syd om Condul er fuldkomment reent og dybt, 1 Qvartmiil bredt. Ved den østlige Ende af Canalen ligger Smaagerne

Montchal,

i N. D. for Lille-Nicobars Sydøstende, og adskilt fra denne ved et fuldkomment reent Løb, $\frac{1}{2}$ Miil bredt; paa Sydøstfiden ligger et Par Smaahytter; — og

Cabra,

i N. t. D., $\frac{1}{2}$ Miil fra Store-Nicobars Nordøstende; den er temmelig høi, ubeboet og tilsyneladende uden synderlig Rev fra Pynterne. Løbet imellem disse Der er fuldkomment reent og meget dybt.

Midt i Canalen ligger, som nævnt, Den

Condul,

der er $1\frac{1}{2}$ Qvartmiil lang, men knap $\frac{1}{2}$ Qvartmiil bred. Den er høi og klippet paa Nordenden; paa Vestfiden findes nogle Hytter med det eneste gode Landingssted, og hvor tillige, i N. D.-Monfunen, findes en hypperlig Ankerplads paa 11 til 14 Favne Vand 1 Qvartmiil fra Kysten ved N. B.-Pynnten mellem N. t. D. og N. N. D. Paa Den fandtes Spor af Steenkul i ikke ubetydelig Mængde.

Store-Nicobar eller Sambelong *)

er den sydligste, høieste og største af alle Derne, og betragtes af Nicobarerne som deres Fastland; den er 7 Mile lang i Nord og Syd, og 3 Mile bred ved Nordenden, aftagende til omtrent $\frac{1}{2}$ Miil ved Sydenden. Den er den af Naturen rigest udstyrede, men længst tilbage i Udvikling. Langs Nord- og Østfiden løber en Høideryg, hvis Høieste ligger henimod Nordøstenden, og antages at være omtrent 2500 Fod, med rundagtige lige til den høieste Spidse støvbevorede Toppe; mod Syd aftage Bakkerne efterhaan-

*) Nordøstpynnten $7^{\circ} 14' N$ Br., $93^{\circ} 34' O$. E.

den i Hvide, og Vestfiden er flad. Paa flere Steder paa Nord- og Østkysten fandtes ikke ubetydelige Bække og Floder, og paa Vestkysten vil sandsynligviis være endnu flere. Hele Nordfiden af Den bestaaer af en Mængde Smaapynter og større og mindre Bugter, der skulle være urene, indtil henimod Nordostenden, hvor der findes en dybere Bugt, som blev kaldet Ganges-Havnen; den er temmelig flad, og skyder S. S. D. ind, 2000 Alen, imellem 2 Pynter $1\frac{1}{2}$ Qvartmiil fra hinanden; ved Indløbet ligge tvende landløse Korallgrunde med et 1700 Alen bredt, dybt Lob imellem. Forskiellige i Havnen fremspringende Pynter danne igjen flere Smaabugter, der dog, med Undtagelse af den østligste, ere utilgængelige for Skibe. I Havnen findes imellem 11 og 20 Favne Vand, temmeligt ujevne Lodskud, og Kysten er næsten overalt omgivet af 1 Kabellængde brede Korallrev, og bevoxet med Mangrove eller uigiennemtrængeligt Jungle lige til Stranden; Landgangen er meget besværlig. Med Store-Nicobars n.-østligste Pynt overet med den østlige Pynt ved Havnen gaaer man fri søndenom det Grundeste, og ved at holde Lobet søndenom Condul netop lukket med Pynterne overet, gaaer man heelt fri udenom Grundene. Naar man søger ned mod Havnen, Lille-Nicobars østlige Pynt N. t. V. $\frac{1}{4}$ V., paa samme Tid som Lobet søndenom Condul aabner sig, kan man styre S. S. D. $\frac{1}{2}$ D. ind i Havnen til den bedste Ankerplads midt imellem den isolerede runde Klippe og Pynten vestenfor. Søndenom den vestlige Grund maa man ikke aabne Store-Nicobars N. D.-Pynt førend man har dybt Vand vestenfor Grunden, omtrent naar L.-Nicobars D.-Pynt er i N. $\frac{3}{4}$ V. Fra den østlige Pynt ved Havnen skyder et Rev 7 Kabellængder ud i N. N. D. $\frac{1}{4}$ D. mod Cabra, paa hvis yderste Ende ligger en Steen tør med $\frac{1}{2}$ Floed. Dens Nordostpynt er temmelig høi, og tæt søndenfor den er en lille 1 Qvartmiil dyb og $1\frac{1}{2}$ Qvartmiil bred Bugt, der dog er temmelig aaben for Vinden; paa Sydsiden findes Koraller, og i Løe af disse, ved nogle usle Hytter, er et maadeligt Landingssted. Østkysten udstyder overalt i en Mængde Smaa-

pynter, og flere Steder findes mindre Bugter, hvor der i Almindelighed ligge nogle Hytter og udmunde meer eller mindre betydelige Naer, men Landingen er overalt meget besværlig i N. D. Monsunen. Langs Kysten ligge store mørke Steenblokke, hvoraf den yderste, 1—1½ Qvartmiil fra Land, meget stor og flad, kaldes Boatrock. Fra Sydspynnten af Den løber Landet 1 Miil N. t. D. i, og danner paa Sydostsiden ved en fremspringende Pynt en Bugt, som imidlertid er temmelig aaben; den er ½ Miil bred fra den østlige Pynt og kun 1 Qvartmiil dyb, men fuldkommen reen; fra Sydostspynnten udslyder et Koraltrev. Det eneste gode Landingssted har man paa Østsiden, hvor der tillige findes fersk Vand. Af Brænde er her, som overalt, Overflodighed, naar man selv vil skove, men Forfriskninger kunne kun staaes i ringe Mængde, og Stedet synes kun daarligt befolket. Paa begge Sider er Landet bakket, men bliver fladt i Nordvesthjørnet, og danner en dyb vistnok overordentlig frugtbar Dal, der strækker sig N. N. V. i, mellem 2 Rækker Bakker, og i hvilken løber den temmelig betydelige Galatheaflod. For Munden af denne ligger en smal Barre med 2 Fod Vand ved Lavvande, og med saa svær Brænding, at man maatte slæbe Fartøjerne over Land for at faae dem ind i Floden; denne løber i S. t. D. ½ D. i lutter Bugter med en Middeldybde af 10 til 12 Fod, de første 1½ Miil omtrent 50 til 60 Fod bred, senere smallere, omtrent 24 Fod 5 Mile op ad Floden, en Afstand af henimod 2 Mile i ret Linie. 2 til 2½ Mile op ad Floden nærme Fjeldvæggene sig hinanden, og Grunden hæver sig pludseligt til 3 Fod under Vandfladen, og danner et lille Fald. De første 2 Qvartmile fra Munden ere Bredderne bevoxede med Mangrove og oversvømmede, senere bliver Landet høiere, og er bevoxet med Skov og Krat. Seiladsen gøres fornemmelig besværlig ved de tværs over den liggende Træstammer. Ebbe og Flod spores til 1 Miil op ad Floden, men ovenfor er Vandet fortræffeligt. Store-Nieobars Vestside er endnu ikke tilstrækkelig undersøgt; den skal danne 3 store flade Bugter, og Flak med 5 til 10 Favne Vand strække sig 2 til 3 Qvartmiil ud fra Kysten.

Indbyggerne paa denne Ø ere kun faa og usle; dersom ikke de ubekiendte Steder ere bedre befolkede end de, som besøgtes, kan Antallet neppe anslaaes større end 300. Plantninger og Huse ere ligesaa ringe. Kun paa Fiskeredsøerne anvende de nogen Flid. I det Indre lever en egen fra Strandboerne forskiellig Stamme, som forfærdiger et Slags Bastøi; en denne tilhørende, men forladt Landsby fandtes høit oppe i Landet ved Galatheafloden. Paa Nordkysten af Øen findes Holothurier i Mængde, hvoriblandt nogle lysere Sorter, der ikke vare bemærkede paa de andre Øer, og som sandsynligviis vilde levere fortrinlig Trepang. Skildpadde og Salsanganreder saaes af og til.

(Fortsættes)

Positions-Label.

(Af Premierlieutenants Rothés indsendte Beskrivelse over Nicobarerne.)

378

Stedet.	N. Breden	Dato t. Lgd. 1846	Lgd. D. f. Greenwich	Misvisning N. Østr.	Anmærkning
Car = Nicobar. Landsbyen Savi	9° 12' 43"	8 Jan.	92° 37' 1"	"	Galatheas Ubre
dito Ankerplads, S. B. Side	9° 9' 0"	11 Jan.	92° 37' 6"	"	{ ditoditoBreden
Batti = Malve, Sydpynt	8° 50' 4"		"	"	{ mindre paatbl.
Teresfa. Ankerplads. Vestside	8° 15' 0"	29 Jan.	92° 53' 1"	"	Alle Ubre
Bompota. Nordende	8° 16' 44"		"	"	
Ramorta. Nordende	8° 14' 5"	30 Jan.	92° 16' 40"	"	dito dito
dito) Mancovy-Havn	8° 2' 18"	17 Jan.	93° 21' 71"	"	dito dito
dito) Stakadehoi	8° 2' 32"	24 Jan.	93° 19' 31"	2° 20' 30"	dito dito
Katchall. S. D. Ende	"	25 Jan.	93° 15' 17"	"	{ ditodito mindre
Pulo Mils. S. D. Pynt	7° 23' 52"	11 Jan.	93° 32' 6"	1° 33' 9"	{ paalidel.
dito dito dito	7° 23' 49"	7 Febr.	93° 24' 38"	"	Ganges Ubre
Pulo-Condul. Vestside, Hytter	7° 12' 47"	3 Febr.	93° 27' 31"	2° 11' 38"	dito dito
Store-Nicobar. Bugt, Østside, Klippe	7° 5' 20"		"	"	
dito S. D. Bugt, Observsted.	6° 48' 33"	23 Febr.	93° 29' 32"	1° 40' 28"	dito dito
Trincutte. N. B. Pynt	"			2° 13' 18"	

Følge de anstillede Sammenligninger giver Medium af Ubrene Længden daglig omtrent $\frac{1}{4}$ ' (1", 15) for vestlig, men Forandringen synes meget jevn; Correction herfor vil senere blive gjort.

Udskilligt angaaende en nylig opmaalt Fi- skebanke ved Færøerne.

(Indsendt af Capitain-Lieutenant C. Jrminger.)

Gjefen for den franske Kutter, le Favori, Lieutenant d'Estremont de Maucroix, der i flere Aar hver Sommer har havt Station ved Islands og Færøernes Kyster, har opmaalt den store Fiskebanke S. V. for Suderøe. Jeg uddrager Følgende af hans Beretning, som Amtmand Ployen paa Færøerne har været saa god at sende mig, tilligemed det til Beskrivelsen hørende Kort, hvilket Herr d'Estremont de Maucroix, nylig har tilstillet Amtmanden.

Banken besøges aarlig af omtrent hundrede franske Fiskerskibe, som paa deres Reise til og fra de islandske Banker stoppe her, for at fiske Rabliau, der paa denne Banke er meget stor og i megen Overflodighed. Naar Fiskeriet lykkes, forblive flere af Fiskerskibene her, for at fiske deres hele Ladning, og de spare saaledes Veien til de islandske Banker.

Denne Banke fandtes hidindtil paa intet Kort, og intetsteds findes den omtalt; den var kun upaalidelig kiendt af Fiskerne, som derfor tabte megen Tid ved at søge efter den, ja undertiden fandt de den slet ikke, og vare nødte til for at finde den at søge Landkiending af et eller andet fremragende Punkt, for saaledes paa ny at tage deres affarende Plads, og vare de endelig komne paa Banken, udsattes de for, medens de fiskede, snart at komme fra den igien, af Mangel paa Kiendskab til dens Udstrækning, dens Dybde og de Lodskud der findes paa den.

Fra 1839 indtil 1844 passerede Opmaaleren gientagne Gange Banken, men havde kun Tid til at tage enkelte Lodskud; imidlertid overbeviste disse ham om, at de af Fiskerne brugte Mærker vare aldeles feilagtige.

I 1844 i Mai og August, har han, idet Hele i 3 Uger

været paa Banken, og benyttet Tiden, for at opmaale den saa nøiagtig, som mulig. Den strækker sig fra $60^{\circ} 28'$ til $61^{\circ} 13'$ N. Brede og fra $10^{\circ} 19'$ til $11^{\circ} 45'$ Vest for Paris. Den Nordøstlige Deel af Banken ligger 45 Qvartmiil, omtrent retvisende S. S. V. fra Sydhukken af Suderøe. Dens største Udstrækning i Længden, omtrent i retvisende N. D. og S. V., er omtrent 50 Qvartmiil; dens Brede paa den nordlige Deel omtrent 28 Qvartmiil, og ved dens sydlige Ende, omtrent 18 Qvartmiil.

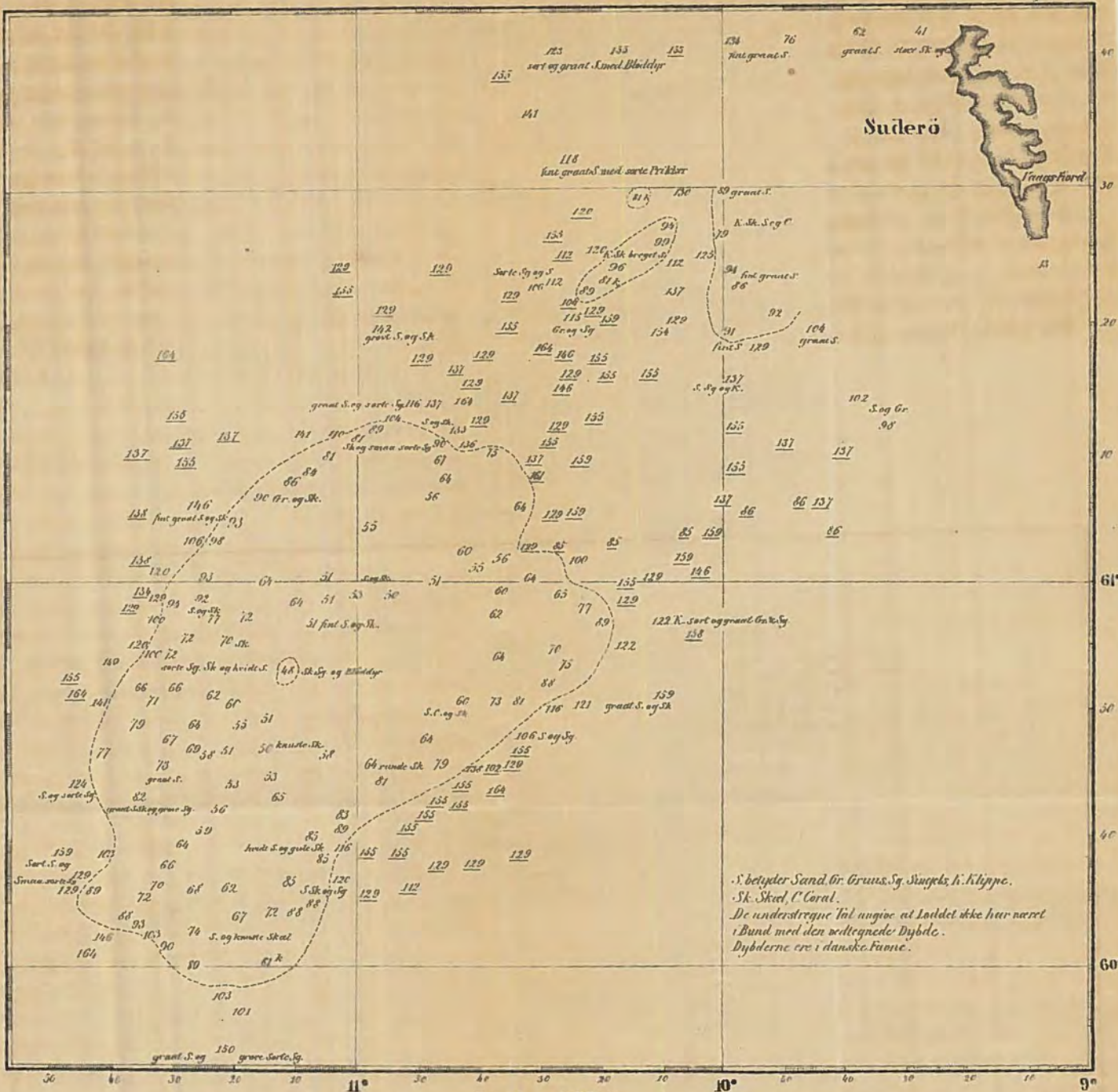
Det mindste Band, der fandtes, var 48 Favne, hvilken Dybde er paa Midten af Banken (see medfølgende Tegning af Banken); herfra dybner det til Bankens Grændser, som ere regnede indtil 100 Favne, fordi man sjelden fisker paa dybere Band.

Den gradvise Afstagen og Tiltagen af Dybden giver god Veiledning til at bestemme Skibets Plads, og man vil, ved noie at give Agt paa Dybden, sjelden gisfe sig meer end 4 à 5 Qvartmiil feil.

Banken bestaer af Stiael, fin Sand, Tang og Korall. Ved Ranterne, imellem 85 og 105 Favnes Dybde, aftage Stiaellene i Mængde, og der faaes mere Sand; ligeledes træffes her ogsaa Gruus og Singels af alle Farver, graat, guult, især sort, og desuden ogsaa Klippegrund. Disse sidste Bundarter, Singels og Klippe, er et sikkert Tegn paa, at man nærmer sig Ranten. Inde paa Banken kan der, skiondt meget sjeldent, ogsaa træffes lignende Lodstud, men, da Dybden der ikke er meget foranderlig, kan de ikke vildlede.

Paa den Vestlige Deel af Banken findes Tang og Korall i saadan Mængde og Størrelse, at Fiskerskibene, naar de ankre her for at iagttage Strømmens Sætning og Fart, ofte have ondt ved at faae deres Dræg hjem igien. Fiskerne miste ogsaa her ofte deres Fiskeliner.

I retvisende N. D., omtrent 13 Qvartmiil fra den omtalte Banke, og 25 Qvartmiil, retvisende Vest for Suderøe, ligger en mindre Banke, hvorfra der reise sig en Mængde Klipper, som paa deres øverste Toppe have en Dybde af omtrent 80 til 85 Favne

S betyder Sand Gr. Grus, Sy. Sump, h. Klippe.
 Sk. Skæl, C. Coral.
 De understrege tal angive at Løddet ikke har været
 i Bund med den udtogede Dybde.
 Dybderne ere i danske Fæde.

Leugde vest f. Paris

Band, dog ere de paa mange Steder saa steile, at Loddet, strax efter at have givet det anførte Lodstød, og medens man vedblev at ligge bal, ikke naaede Bund med 162 Favne. I Almindelighed ere disse Klipper dog i Forbindelse med hverandre, ved en Dybde af 100 til 145 Favne Band.

Udentvielt tage Fisterne ofte feil af denne og af den før omtalte Banke, og derfra hidrøre maaskee de forskjellige Beretninger, om Fiskebankens virkelige Beliggenhed.

I Nærheden af Fiskebanken, og især ved dens N.-Østlige Grændse, er Strømmen undertiden meget haard; den løber i Almindelighed N. N. V. og S. S. D., men da Floden og Ebben ogsaa mærkes her, bliver Directionen ofte derved noget mere østlig eller vestlig. I Almindelighed er N. N. V.-Strømmen haardest og meest vedholdende, og løber ofte 3 Miles Fart og derover.

Meget sjelden seer man Landet fra den store Banke, dog kan det hændes, at man, med meget sigtbart Veir, opdager enkelte Punkter fra dens N.-Østlige Deel.

Habet er ofte meget oprørt paa Banken, men paa Kanten af den er Søen dog endnu langt sværere. Undertiden hændes det, selv naar det ikke kulder meget haardt, at Søen er meget hvi paa Kanterne, medens det inde paa Banken er temmelig smult.

Misviisningen paa Banken fandtes at være 33° N. Vestrings.

Dersom man formedelt ondt Veir eller af andre Grunde søger Havn, anbefales Daagsfiord paa Sudeøse; dog gøres opmærksom paa, ved Andubningen af Landet at være meget varsom, da der udenfor Bugterne er saa dybt, at der ikke kan ankres, og man derfor let kan blive udsat for haard Strøm, svær Dyrning, Havblis, Taage, svære Byger og deslige, hvilket alt oftere har havt franske Skibes Forlis til Følge.

Det Væsentligste af den med Kortet følgende Beskrivelse, som kan tjene til Veiledning for Fiskerne, er her fremhævet, og det kan an-
 Nyr Archiv, 2den Række. 1ste B. 5te S. 26

tages at denne Banke, den eneste som hidtil er opmaalt ved Færøerne, vil blive af største Vigtighed for Hvalke- og Kablau-Fiskeriet.

Saa snart de andre meget fiskerige Banker, som omgive Øerne paa alle Sider, og hvis Udstrækning og nsiere Beliggenhed Fiskerne endnu aldeles intet kiende til, ogsaa først blive opmaalte og aflagte i Kortene, vil uidentvivl Fiskeriet ved Færøerne kunne drives med langt mere Held og Sikkerhed, end hidtil har været Tilfældet.

Kork-Madrasser anvendelige som Redningsmiddel i Skibbrudstilfælde.

S Annales maritimes for Decbr. 1845 gives Anmeldelse om endeel heldige Forsøg med Madrasser stoppede med Korkpulver eller stødt Kork til at redde Skibbrudne. Der anføres, at man paa disse Madrasser ligger ligesaa godt som paa almindelige Madrasser stoppede med Krolhaar eller Tang, at de koste mindre, og derhos kunne i Vandet bære betydelige Vægte uden at synke. Beretningen om de i Slutningen af f. N. dermed anstillede Forsøg lyder saaledes:

Den 26. Decbr. f. N. er i Paris i Overværelse, af Politiepræfecten med flere Personer, anstillet Prøve med Korkmadrasser. En sliq Madrats af 16 Kilogrammers Vægt holdt 5 vorne Personer oppe over Vandet ved Hjælp af Neeb, der vare syede til den. Derefter var den 2 Personer liggende langs hen ad den med Hovedet hver sin Bei, for at fordele Tyngden ligelig, medens 3 Personer holdt sig oppe ved de ovenomtalte Neeb. Et Menneske holdt sig mageligt oppe ved en med Kork stoppet Hovedpude.

Ved en i England anstillet Prøve med en saaledes stoppet Madrats af 25 Livres Vægt, holdt 6 Personer sig oppe ved samme, og befandtes slige Madrats'er ligesaa elastiske, bløde og bekvemme som om de havde været stoppede med Krolbaar eller Tang.

Neapolitanernes Coralfiskerie.

(Naut. Mag. Aug. 1846. Athen. Juli 1846.)

Coralfiskeriet er for Neapolitanerne en større Indtægtskilde end man ialmindelighed veed af, men den er derhos forbundet med Besværigheder man knap aner.

Torre del Greco er den fornemste Havn i Nedre-Italien for de Fartøier der gaae ud paa Coralfiskerie; omtrent 200 Fartøier gaae aarlig ud derfra hver paa 7 à 14 Tons med 8—12 Mænds Besætning, saa at omtrent 2000 Mænd ere beskæftigede med denne Industrigreen, og hvilke i Nødens Stund ville kunne afgive et fortrinligt Reservecorps for Marineen: forstørstedelen unge, raske og forvorne, men ogsaa yderlig fattige Mennekter, thi ifflun Ungdommens forvorne Sind eller den gifte Mænds yderste Elendighed kan sende dem ud paa denne Tjeneste. To eller tre Maanedes inden den Tid Fiskeriet gaaer for sig forlader manges uhyggelig Sømand sin forhungrede Familie, og sælger sig i den yderste Nød til en eller anden af disse Baadseiere og faaer Forskud paa sin Hyre hvormed han da tager hjem igien. Dette Forskud er imidlertid snart fortæret, og han tyer igien derhen og faaer atter noget mere à Conto, saa at, naar endelig Expeditionen skal gaae for sig, det temmelig hyppig hændes at hele hans ringe Hyre allerede er fortæret og den stakkels Fyr ovenikøbet ifflun har tilbage Udsigterne til flere Maanedes anstrengt Arbeide uden Haab om noget yderligere Bederlag. Eieren staaer imidlertid ingen Misser ved disse Forskud, eftersom Sømanden der ikke tør tage anden Hyre uden

at hans Pas'er i den fuldstændigste Orden, og er derhos under et aarvaagent Polities Ofsigt. Contracterne sluttes for Tidsrummet fra Marts til Mikkelsdag for Skibene bestemte for Kysten af Barbariet, og fra Marts til Maria del Rosario (2den Octbr.), for dem der ere bestemte for Steder nærmere Hjemmet. Hver Mand faaer for hele Reisen, fra 20—40 Ducati efter sin Alder og Dygtighed, medens Capitainen faaer 150—400 Ducati (6 Duc. = 1 £).

Nogle Fartsvier gaae til Kysten af Barbariet, nogle til Sardinien, andre til Livorno eller Civita Vecchia eller til Øerne Capri, St. Pietro eller Ventotene. Naar de ere ankomne i Nærheden af det Sted, hvor de agte at fiske, sende de deres „Carte“ ind til Consulen, og hente det igien naar de forlade Stedet. For Hs. Excellenzs Paategning erlægges en Piafter, en Piafter til Apothekereren og en dito til Doctoren, og Capitainen har desuden en eller anden Gratification ombord for Consulen, til større Myndigheds og Strafløsheds Erholdelse i Tilfælde af disse skionne Excesser som brutale Capitainer undertiden saa let kunne komme til at begaae. — Allerede Morgenen efter gaae de tilsøes og begynde deres Arbeide, og vende ikke tilbage førend efter 14 Dages eller en Maanedes Forløb, arbejdende Dag og Nat uden Ophør. De bedre Capitainer tillade den ene Halvdeel af deres Mandskab at hvile fra Aftne Maria til Midnat og den anden Halvdeel fra Midnat til Daggry; Andre tilstaae kun 2 Timers Hvile paa en vis Tid, medens Andre igien ingen bestemt Hviletid tilstaae, saa at, som en stakkels Matros sagde, „vi sove som vi bedst kunne, enten staaende eller medens vi hale Nettet ind“. Ikke heller er deres Føde bedre end deres Søv: i den hele Tid faae de bogstavelig ikke andet end Bøfkoiter og Vand, medens Capitainen, som en privilegeret Person, har sin Net kogte tørrede Bønner eller Snittebønner. Har de imidlertid gjort en heldig Fangst og gaae i Havn eengang hver fjortende Dag, faae de en Net Maccaroni. Den Nød, de saaledes lide, givt det virkelig til et svært Arbeide for Sømanden, især da det holder ved i 7 Maaneder: men naar man nu hertil

lægger Capitainernes Brautlitet, hvis Tyrannie og Grusomhed skal overgaae al Beskrivelse, maa man vel kalde det „et Helvede her paa Jorden.“

Hvert Fartøi fører med sig omtrent 12 Contaji (1 Contajo = 200 Pund) Hamp til Nettetene, der skiftes hver Uge. Disse Net ere omtrent 7—10 Palmer brede og 100 eller 120 Palmer lange, ere knyttede meget løst og med store Masser. Naar de ere fastede i Søen, dreies Fartøiet for de Wind eller drives frem ved Rorer, indtil disse løstknyttede Net faae fat i en Klippe. Have de nu særdeles Held, kunne de ved eet Dræt faae hele Stykker paa 2 à 3 Rotoli (1 Rotolo = 33 ounces), men Sligt hænder sjeldent. — I sin naturlige Tilstand er Corallen enten hvid eller rød, undertiden sort udenpaa som Følge af Søens Indvirkning. Den hvide er meget sjelden og meget kostbar: i store Stykker 100 Ducati eller mere pr. Rotolo; den røde har just ikke megen Værdi i smaa Stykker, men udsøgt og i store Stykker giælder den dog altid 25 og indtil 60 Ducati pr. Rotolo. Den runde Coral holdes dog altid for kostbarere end den grenede eller snoede Coral. Corallen findes paa alle Dybder, fra 12 à 16 til 150 Fod og dybere. — Endelig kommer St. Michael eller Madonna del Rosario. Saa saare Dagen bryder frem, slappes Nettetene; Ingen vil arbejde mere selv om det gjaaldt Skatte. De staae nu tilland, hente deres „Carto“, og afsted hjemad — Mange ligesaa fattige som da de gif ud, enkelte med nogle faa Ducati i Pungen, en ny græst Hue, et straalende Skierf eller noget Stads til Rixresten, men een og hver tilbunds mødig og maaskee med ødelagt Helbred. Ladningen bringes i Kjøbmandens Magaziner, og sælges derfra til Detailhandlerne som strømme til fra Neapel og andre Steder, og forvandles da snart til Smykker, til Kors eller Amuletter. Nu have disse Symbænd en lang Tid at hvile sig i, indtil Foraaret kommer igien og sender dem atter ud paa denne slemme Tjeneste — om der end ere dem der giøre to til tre slige Reiser efter hinanden. Mange af Fartøierne forgaae under Expeditionen, udsatte som de i saa lang Tid ere for alt Slags

Veir og da de ligge imellem Coralrevene. Om end Reisen er nok saa lykkelig, Livet ombord er dog et Hundeliv, men denne Sotjeneste er imidlertid fordeelagtig for Kongeriget, da den aarlig skaffer mange Penge ind, og er en Skole til at opdrage haardføre veldisciplinerede Matroser.

Endeel af Besætningen paa en fransk Hvalfanger bliver fangen og bortført af Indbyggerne paa Mulgrave Søerne.

(Annales mar. Septbr. 1845).

Næst-Commanderende paa Hvalfangeren l'Angellina, Mr. Jules Botte fra Havre, rapporterer Følgende:

Torsdagen den 12. Decbr. 1844, Kl. 8½ om Morgenen, 8 Db. Niil N. for Den Cayonne (en af Mulgrave Søerne) kom 3 Fartøier ud til os med Indfødte fra Den; de 2 havde vel en 14 Mennesker hver inde, i den tredie, den mindste, var der kun to. Vi bakkede Storemærsseil for at vente paa dem, men da Fartøiernes Bygning ikke tillod dem at lægge Skibet paa Siden, satte vi Hvalfangerbaaden Nr. 3 ud og hentede fra den nærmeste af Fartøierne 5 af de Indfødte ombord. Disse Mennesker viste sig særdeles venstabelige mod os og forærede flere af os Coquillehalsbaand og andre Smykker.

Kl. 10 spiste Capitainen og Officiererne Frokost. Under Maaltidet forærede en af de Indfødte, der lod til at være en Hovding, Capitainen et af sine Halsbaand idet han lagde det paa hans Hoved. Capitainen, som troede paa disse Benslabytringer, og desuden ikke havde nogen Grund til at nære Mistillid mod de Indfødte, gik iland tilligemed Skibslægen, for at see at staffe sig nogle Cocosnødder til Svinene og Færkræet ombord, nogle Har-

punktkaster samt noget Lyng til at binde Koste af. Første Lieutenant fulgte med i den tredie Piroge; nogle Indfødte gik med for at lodse dem giennem Lobene. Bristen var meget svag, og Strømningerne voldsomme mod Kysten. Mr. Hyenne (Capitainen) gik fra borde idet han paalagde mig, ikke at staae for langt ind og at vise Flag fra Gaffelen, hvis man skulde see noget til Kaskelotter.

Kl. 1 $\frac{1}{2}$, da Manden paa Udkig havde seet flere, viste jeg det aftalte Signal, og som Kaskelotterne befandt sig imellem Landet og os, sendte jeg anden Lieutenant fraborde i den Formening at en af Baadene fra Land vilde støde til ham. Den anden Lieutenant kom imidlertid atter ombord uden at have kunnet komme iland; ingen af Pirogerne var kommen ud til ham. Jeg tænkte, at Capitainen kunde være paa en Tour i det Indre og ikke have seet mit Signal. Da jeg endnu ikke saae noget til Fartsoierne Kl. 4, stod jeg ind ad Land indtil Kl. 6. Jeg var saaledes kun 2 Qvm. fra Land, vendte derfor og stod ved Vinden udefter, idet jeg gav Underseilene op og ballede Store-Mærk. Da jeg kiendte Capitain Hyenne og hans sjeldne Punktlighed og Conduite begyndte jeg at blive lidt urolig, efterksom der hverken var Kobling eller Dyrning ved Land der kunde forhindre hans Tilbagekomst. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ vendte og stod atter indad for at gaae Pirogerne imøde, og beholdt Store-Mærkseil. Ved Nattens Frembrud lod jeg strax Campagnelanterne hænge op paa Gaffelen, og da den var falden i Søen ved at Linerne gik istykker, blev øieblikkelig viist en Lanterne fra Fokkemasten og Ild paa Kabyssen. Da Bristen loiede af og Strømmen gik voldsomt nordest, holdt jeg det hele Natten S. S. D., dog saaledes at jeg den 13de om Morgen befandt mig drevet omtrent 20 Qvartmiil N. D. for Cayonne; men da Bristen om Dagen var bleven lidt friskere, befandt jeg mig Kl. 6 om Aftenen knap 4 Qvartmiil fra Den. Frygtende Stille holdt jeg det hele Natten under Mærkseil krydsende snart paa den ene snart paa den anden Boug, og befandt mig saaledes den 14de om Morgen ret øst for Østpuntten af Dræcken. Da Bristen var god og det blæste fra N. D., stod jeg under Mærkseilene indad indtil en Qvartmiil fra

Landet. Jeg saae nu ganske tydeligt de Indsødte paa Strandbredden.

Da jeg Kl. 8 befandt mig ret ud for det Sted paa Den hvor Pirogerne vare lagte til, lod jeg anden Lieutenant gaae iland, og beordrede ham til at løbe langs med Landet, om han ikke skulde see noget til Capitainen og Folkene. Jeg havde været saa forsigtig at give Mandskabet paa Pirogen hele Skibets Armatur med, fem daarlige Geværer og ligesaamange Sabler; jeg paalagde dem strengt at de ikke maatte gaae iland.

Da Lieutenanten var kommen nær ved Strandbredden, holdt han sig i en halv Kabelleængdes Afstand, og saae ikke andre end en stor Mængde Indsødte der ved Tegn indbød ham til at komme iland. Intet Spor til vore Folk. Han bemærkede blot den mindste af Pirogerne der var kommen ud til os d. 12., og som nu var halet heelt op paa Land. Han gik langs ned med hele Den; men da han maatte være gaaet ind i Bassinet for at komme rundt omkring den, fandt han ikke dette raadeligt, da hans Forsvarsmidler itkun vare ringe og de Indsødte kunde angribe ham i deres store Fartøier. Kl. 10 kom han atter ombord.

Som Brisen blev ved, holdt jeg det krydsende med smaa Seil hele Dagen, af og til staaende ind ad Land fyrende nu og da et Kanonstød.

Kl. 4 om Eftermiddagen bemærkede anden Lieutenant Noget vaiende fra Toppen af en Mast iland, og da det muligen kunde være et Nødsignal, styrede jeg sieblikkelig derhenad. Da vi vare komne ganske nær ind mod Land, bemærkede vi virkelig en Mast med nogle Græstørv paa Toppen og en heel Skare Indsødte staaende hos. Vi løb langs Den i en meget lille Afstand fra Land, og jeg lagde Mærke til at alle de Indsødte vare bevæbnede; de gjorde fiendtlige Gebærder som ikke svarede til deres venstrelige Tegns om Morgenens.

Jeg holdt det hele Natten med smaa Seil, og da Strømmen havde sat mig omtrent 15 Qvartmiil under Vinden for den sydlige

flække, krydsede jeg hele Dagen inde ved Land for ogsaa at bespeide denne Deel af Øerne.

Da jeg ikke opdagede mindste Spor til Capitainen og Folkene, gif jeg atter tilsøes om Natten da Veiret saae slet ud. Den 16de idelig svære Haglbyger og Pladsfregn. Jeg kunde ikke tage nogen Observation. Da Veiret bedagede om Aftenen, gjorde jeg et Slag i N. N. Ø., og den 17de Kl. 2½ om Morgenen saae Manden ved Kranbjelken et Fyr i Vindviet. Som jeg var usikker om hvor jeg befandt mig, da jeg Aftenen iforveien ikke havde kunnet faae nogen Observation, gjorde jeg nogle Smaaslag for at holde mig i samme Afstand fra Landet. Da jeg ved Dagen havde peilet det, stod jeg derhen.

Mine Dag-Observationer sagde mig, at dette Land var Øen, Peddon, og jeg var saaledes bleven ført 40 Miil mere nordlig end min Gisning var. Brisen var svag, jeg lagde Coursen S. S. Ø., og befandt mig ved Daggry den 18de atter ifigte af Mulgraverne, 10 Miil N. Ø. for Øen Hutsøge. Jeg undersøgte endnu engang hele Ørækken lige til Cayonne, hvor jeg meente at komme tidsnok til at krydse der en Deel af Dagen, men da det loiede af og Strømmen drev mig N. Ø., kunde jeg ikke naae nærmere ind end paa 7 Miil.

Jeg meente nu at have udtømt hvert Middel i min Magt for at lette Capitainen og hans Folk Tilbagekomsten, og da jeg havde den fulde Overbeviisning, at de enten vare blevne massacrede af de Indfødte eller bleve holdte tilbage imod deres Villie, lod jeg den øvrige Deel af Besætningen falde sammen og spurgte om de troede det var muligt, at gjøre mere, idet jeg bad dem meddele mig hver deres Bemærkning. Besætningen erkjendte, at alle mulige Midler vare blevne prøvede, og meente at man maatte søge Sandwichsøerne som den nærmeste Havn hvor vi kunde faae Midler til at fortsætte vor Reise.

Jeg maa endnu bemærke, at det de foregaaende Dage var min Afgt at bemægtige mig nogle af de Indfødte fra Cayonne for at prøve paa at skaffe mig nogen Oplysning om Capitainens og

hans Folks Død, eller i modsat Fald at beholde dem som Gidsler; men ikke en eneste Baad fra denne D viste sig ikke engang ude paa Søen, hvilket lod baade mig og Mandskabet antage at de enten havde massacreret Folkene eller holdt dem fangne. — Mandskabet bevidner forøvrigt eenstemmig med mig, at ingen Trudsel er yttret eller Vold viist mod de Indfødte medens de vare ombord, og det uagtet Nogle iblandt dem havde ranet flere Stykker Jernværktøi fra os. Deres store Begierlighed efter at komme i Besiddelse af dette Metal bringer mig paa den Tanke at de have enten myrdet eller holdt Capitainen og Folkene tilbage som Fanger for at bemægtige sig Pirogernes Takkelage og Inventarium.

Jeg har nu saaledes opsat denne Rapport for at Sagen kan vorde stillet i sit rette Lys og ladet den circulere til Mandskabets Underskrift, med Anmodning om at meddele mig deres særegne Bemærkninger og foie dem til i Margin om de fandt Anledning dertil.

Skrevet ombord paa Angelina d. 18de Decbr. 1844 isigte af Den Cayonne, en af Mulgraverne.

(24 Underskrifter.)

Derefter følger Liste paa de Borteblevne; nemlig Capitainen, første Lieutenent, Lægen, Harpaneren, 4 Matroser, 4 Lærlinge og anden Bødker.

Den amerikanske Capitain Mercator Coopers Besøg i Japan paa Hvalfangeren Manhattan fra Sag Harbour.

(Naut. Mag. Aug. 1846.)

Da Capitain Cooper i afvigte April paa sin Cours til det nordlige Ocean stod forbi St. Peters, en lille Ø nogle Grader S. D. for Nippon, fik han ifinde at see om der ikke paa Strandkanten af denne nøgne, tilsyneladende ubeboede Ø skulde findes Skibspadder til Mandskabets Forfriskning. Som han gik langs med Strandbredden fik han Die paa en Chaloupe af særegen Construction noget liig dem han havde seet i det chineeske Hav, og da han nu gik ind paa Den, saae han pludselig nede i en Dal lidt fra sig flere Personer i en forunderlig Klædedragt der lod til at blive forskrækkede ved hans Komme og sieblikkelig flygtede hen i en mere affides liggende Deel af Dalen. Han gik videre, og kom snart til en Hytte, hvori der vare elleve Menneker, hvilke han siden erfarede vare Japanesere. Da han nærmede sig, kom de frem, kastede sig næsegruus ned for ham og bleve saaledes liggende nogen Tid. Capitain Cooper satte med Venlighed Mod i dem, og erfarede nu ved Segn at de for flere Maaneder siden havde lidt Skibbrud der paa Den. Han tog dem derefter med ned til Kysten, pegede paa sit Skib og underrettede dem om at han vilde bringe dem til Jeddo, om de vilde betroe sig til ham. Med den største Glæde vare de strax villige dertil, forlode Alting paa Den, og gik sieblikkelig ombord med ham som de gik og stod.

Capitain Cooper besluttede at gaae lige til Jeddo, Hovedstaden i Keiserriget Japan, tiltrods for dette Lands velbekjendte Forbud mod at noget amerikansk eller andet fremmed Skib maa komme i dets Farvande; thi for det Første vilde han bringe de Skibbrudne til deres Hjem, og dernæst ønskede han at gjøre et stærkt og gunstigt Indtryk paa Regjeringen ved de Forenede Staters Civilisa-

tion og Sammes venstabelige Sindelag imod den japanse Keiser og hans Folk.

Capitain Cooper forlod altsaa St. Peters. — Efter et Par Dages Seilads ad Nipon til, fik han Die paa en stor og formløs Gienstand paa Havet, som da var et japanst Skib eller „Junke“ i en synkefærdig Tilstand. Den var kommen fra en Havn paa Nordsiden af Nipon med en Ladning saltet Var, bestemt til Jeddo. For nogle Uger siden havde Uveir ilde tilredt dem, og de drev nu omkring paa Havet for Wind og Veir, og vilde sikkert ogsaa, efter Capitainens Formening, have sat til i den Storm der Dagen efter reiste sig. Fra dette Skib tog han atter elleve Mand ombord, lutter Japanesere, og stod nu atter ad Nipon til. Blandt de Sager, de toge med sig fra Braget, vare nogle Bøger og et Kort over Keiserdømmets fornemste Der. Om dette Kort vil blive sagt et Par Ord længer hen.

Da vor Navigateur fik Landet isigte, befandt han sig et godt Stykke nord for Jeddo; stod derefter ind mod Kysten, og gik iland i sin Baad, i Følge med et Par af Passagererne. Her saae han en stor Deel af Indvaanerne beskæftigede med at fiske i større eller ringere Afstand fra Land. De, han mødte paa Kysten, vare fordetmeste Fiskere, og saae alle ud til at være af den menige Klasse. De lod til at være intelligente, lykkelige Mennesker, der gierne saae hans Besøg, og de modsatte sig aldeles ikke hans Landgang. Herfra sendte han en af sine Passagerer til Keiseren i Jeddo med den Bæst, at det var hans Hensigt eller Ønske med sit Skib at gaae ind i denne Hovedstads Havn for at sætte de Folk iland, han havde truffet i saa fortvivlet Tilstand og derhos for at saae Vand og andre Fornødenheder til sin Reises Fortsættelse. Han gik derefter atter ombord, seilede flere Mil langs med Kysten og sammenlignede sit Kort med det som var taget fra Braget. Men Winden blev nu ugunstig, og han blev dreven saa langt bort, at det, efterat Winden igien var gaaet om, medtog en heel Uge atter at naae saa langt ind. Han gik nu igien iland, sendte to andre Sendebud til Hovedstaden med den samme Bæst som først, og

med Underretning om hvorfor han blev liggende. Han stod nu atter ind mod Jeddo, og da Vinden var bleven gunstigere, gik han ind ad den Bugt, ved hvilken Hovedstaden ligger dybt inde. Som han seilede ind, kom en stor Chaloupe ham imøde fra Staden, commanderet af en Person der ved sin kostbare Dragt saae ud til at være en fornem og høi Embedsmand. Denne Person underrettede ham om, at hans Sendebud havde været ved Hoffet, og at Keiseren havde givet ham Tilladelse til at komme ind til Jeddo med sit Skib. For den Nat blev der imidlertid anvist ham Ankerplads under en Landtunge, og næste Morgen blev han bugseret hen til sin Liggeplads omtrent en Kabellængde fra Staden.

Strax efter blev Skibet besøgt af en stor Mængde Mennesker af alle Stænder, fra Gouverneuren i Jeddo og Keiserens fornemste Hof-Embedsmænd straalende i uhyre store kostbare gyldne Tuniker, lige ned til de ringeste Betjente klædte i Pjalter: Alle med en umættelig Nysgierrighed efter at see de Fremmede og tage de tusinde Nyheder i Diesyn.

Af en indfødt Folk, der havde lært Hollandst og kunde tale ubetydeligt Engelsk, men desto forstaaeligere med Tegn, fik Capitain Cooper meget snart Underretning om, at hverken han eller hans Folk vilde faae Tilladelse til at gaae fraborde, og at det gjaldt deres Liv om de skulde prøve derpaa; ved hvilken Leilighed Følken benyttede det særdeles betydningsfulde Tegn at føre en blottet Sabel tværs over Halsen. Capitainen var venlig mod Alle, vandt deres Tillid, og forsikrede, at han ikke havde ifinde at forbryde sig imod deres Love, men blot vilde gjøre Keiseren og de japanste høie Embedsmænd bekiendte med hans og det amerikanske Folks Sindelag mod dem og deres Landsmænd. De japanste Søfolk, han havde ført med fra den øde Ø og fra Braget, tolkede ved Afslæden deres inderligste Hengivenhed og Taknemmelighed for hans Velvillie mod dem. De holdt ham længe omfavnet og udgjød mange Taarer. Denne Scene — de Skibbrudnes Beretning om den forekommende Velvillie, de havde nydt — og den amerikanske Capitains kloge og venlige Forhold gjorde et gunstigt Indtryk paa

Jeddo's Gouverneur; og under deres Ophold der, behandlede denne Embedsmand ham med udmærket Høflighed og Forekommenhed.

Men gaae fraborde blev hverken tilladt Capitainen eller Besætningen paa Manhattan. Der vare stedse Betjente ombord til at forhindre Overtvædelse af dette Forbud, og for desto sikrere at forvisse sig om Overholdelsen deraf og forhindre alt Samkvem med Kysten, var Skibet omgivet og bevogtet af 3 Rader Baade der i Mundkreds lagde sig om det: hver Mundkreds 100 Fod fra den anden, og den nærmeste omtrent 100 Fod fra Skibet. I den nærmeste Mundkreds vare Baadene ved svære Trosser saa godt fortreiede til hinanden, at deres Sider rørte ved hinanden, og Intet kunde slippe igiennem eller bryde igiennem dem. De laae med Agterenderne mod Skibet, og lange Landser og andre Staalbaaben af forskjellig og særegen Form vare opreiste der, saadanne som man blandt europæiske Nationer aldrig har seet eller hørt Magen til: nogle i lakerede Skeder, andre blottede glindsende i Solen, formodentlig for at bringe de Fremmede til Minde, at deres Anvendelse vilde følge umiddelbar paa Forsøget paa at passere dem. Imellem dem vare opreiste Flag og Standarter af forskjellig Farve og med forskjellige Mærker. Midt i denne Kreds, imellem Manhattan og Staden, laae en svær Junke med de Officierer ombord der commanderede den Dag der omgav Skibet. Baadene i den anden Kreds vare ikke saa talrige, og i den tredie vare de endnu mere spredte; men man svimlede dog næsten ved Synet af de mangfoldige Baade. De beleb sig til henimod et Tusind, alle bevæbnede og udstafferede paa samme Maade. For Amerikanerne var det et særdeles interessant og morende Skuespil, eftersom de fleste af dem aldrig havde hørt tale om dette affondrede næsten ubekjendte Folks besynderlige Skikke. Saa prægtigt og vidunderligt et Skue disse Mærker Baade ydede om Dagen, prydede med brogede Faner og glimrende Spyd af en uendelig Mangfoldighed i Form — blev det dog overgaaet om Natten ved den utallig Mængde Lamper af saadan Form og Glans, at Beskueren næsten blev fortryllet og erindret om Eventyrene i tusind og een Nat.

Leilighedsviis blev den omkring Skibet stationerede Vagts Character og Strengbed sat paa Prove. Capitainen vilde nemlig have en af sine Baade efterseet, og prøvede desaarst paa at lade denne gaae ned i Vandet fra Kranbjelken. Dieblikkelig trak alle ombordværende Japanesere blank, og den commanderende Officier lod til at blive særdeles urolig derved, idet han i al Høflighed paa det Bestemteste satte sig derimod, og erklærede Capitain Cooper, at det gjaldt deres Liv om de tillod det, og at hans eget Hoved vilde svæve i Fare om han ikke afftod derfra. Capitainen forsikrede Officiererne at det aldeles ikke var hans Hensigt at gaae iland, og forklærede ham hvad Meningen dermed var, og da denne tilfulde var fattet, ytrede den japanste Officier den største Glæde derover. Han befalede Skibsmandskabet, der haandterede med Baaden, at lade det være, lod en Skare af Følgesvende give sig ifærd dermed, og disse bragte den da endelig ogsaa op paa Dækket uden at den rørte Vandet.

I fire Dage laae Manhattan for Anker i Jeddo-Havn, og blev i den Tid, efter Reiserens Befaling, forsynet med Brønde, Vand, Riis, Rug, Grønt af alle Slags og noget japanst Porcellain. Han blev forsynet med Alt hvad han trængte til, uden at man vilde tage mod noget Slags Betaling; men man sagde ham lige ud, at han aldrig nogensinde oftere maatte komme til Japan igien, da han derved høilig vilde fortørne Keiseren. I disse fire Dage havde han, ved Hjælp af Tolken, mange Samtaler med Gouverneuren i Jeddo og andre fornemme Personer. I en af disse Samtaler meddeelte Gouverneuren ham, at den eneste Grund til at han havde faaet Tilladelse til at opholde sig i de japanste Farvande var fordi Keiseren folte sig overbeviist om, at Den ikke kunde være en slet Fremmed der var gaaet saa langt af sin Cours for at bringe Fattigfolk (poor persons) til deres Fædreland, der var ham aldeles uvedkommende. Man sagde ham at Keiseren tænkte højt om hans „Hjerter“, og havde desaarst befaleet alle sine Embedsmænd at behandle ham med særdeles Forekommenhed og fornemme ham med alle Fornødenheder.

Dagen før Afreisen sendte Keiseren ham sin Haandskrift (autograph), som det største Tegnet paa sin Afgtelse og Velvillie. — Man pleier at sige, at de største Mænd ere allermeest skiodesløse hvad deres Haandskrift angaaer, og i dette Tilfælde støtter den keiserlige Haandskrift Sandheden af Bemærkningen, thi ved Størrelsen og Driftigheden af Haandskriftens Characterer, saae det snarere ud som om en Kysling fra sit mundrede Vand var hoppet et Par Gange tværs over et grovt Stykke Papir, end det skulde agere Skrivt.

Iblandt de Bøger, der bleve tagne fra Braget, fandtes een ganske lille, i Form som en Notebog, fuld af alle slags excentriske Figurer, og Tegninger af Spyd og Stridsvæbener af besynderlige og anomale Mynstre, med Characterer underneden, formodentlig til Forklaring deraf. Saavel Figurer som Characterer vare net og smukt udførte og saae ud til at være kobberstukne. Da nu Capitain Cooper lagde Mærke til at lignende Figurer vare broderede i Guld bag paa de høie Embedsmænds Tuniker, bad han om Oplysning i saa Henseende, og fik til Svar, at det var et Slags Forklaring over Keiserdommets Heraldik — et Register over Landets forskjellige Stangspersoners og Adelsmænds Vaabenmærker, hvilket da udviste, at det japanske Aristocratie indeholder mangfoldige Grader. Hver Officierscharge commanderede en Slave, hvis Vaaben havde en særegen bestemt Form, og slige Vaaben bleve ikke brugte af Folk der stode under en Officiers Commando af en anden Charge eller som førte et forskielligt Mærke paa sin Tunica.

Under en Samtale med Gouverneuren, hvori Denne underrettede vor Capitain om, at han aldrig tiere maatte komme til Japan igien, spurgte Cooper ham „hvad han da vilde have, han skulde gjøre under lignende Omstændigheder“. Gouverneuren blev lidt forlegen — traß paa Skuldrene — og svarede undvigende, „at han ikke maatte komme igien.“ Capitain Cooper spurgte ham derpaa „om han da skulde lade hans Landsmænd døe af Hunger eller drukne, naar det stod til ham at redde dem fra et andet Brag.“ Hvorpaa han svarede, „at det vilde være Keiseren behageligere om han lod dem omkomme, end at Fremmede kom ind i hans Rige. Capitain

Cooper svarede: „at han aldrig vilde lade dem drukne eller døe af Hunger, men at han vilde redde dem og føde dem“; og spurgte ham, „hvad han saa skulde gjøre med dem.“ Gouverneuren svarede derpaa: „Bring dem til en eller anden hollandsk Havn, men kom aldrig mere til Japan.“ Alt dette udtalte Gouverneuren med Blidhed, men tillige med Bestemtbed, som om han udtalte den keiserlige Villie.

Jeddos Gouverneur skildres som en alvorlig, lidt graahaaret Mand, med et særdeles klogt og venligt Ansyn, og med forekommende indtagende Manerer. Han lod til at finde Interesse ved Capitain Coopers Beretninger om det amerikanske Folk og dets Civilisation, og Denne gjorde sig paa sin Side al Umage for at efterlade et gunstigt Indtryk om Amerikanerne og deres Character, fornemmelig som en Handels-Nation, hos disse høie Embedsmænd hvis Stilling kunde bringe dem i Berørelse med deres Souverain.

Samme Dag han forlod Landet overrakte Tolken ham et aabent Brev uden Underskrift, skrevet i det hollandske Sprog med en rask og øvet Haand. Dette Document underretter Publicum om, at Hændehaveren har ydet i Nød stedte japanske Somænd Bistand og bragt dem til deres Fødeland, og befaler tillige alle Hollændere, der maatte træffe ham som skibbruden Mand og i Nød, at yde ham lignende Tjeneste. Dernæst meddeler Documentet til Efterretning for Hollændere og Chinesere, de eneste Nationer i Verden, de have sluttet Handelstractater med eller som have Tilladelse til at komme i deres Farvande, at Folkene paa det fremmede Skib ikke have faaet Tilladelse til at have Forbindelse med Kysten og paa det Strengeste ere blevne holdt ude fra al Kundskab om Landets Fortrin og Handel, — og endelig, at det fremmede Skib længe havde været tilføes og var kommen i Forlegenbed for Brænde, Vand og Provisioner, og at Regjeringen havde forsynet dem med hvad de trængte til ombord.

Det var tidligt i April at Capitain Cooper besøgte Japan, og han skildrer Climatet og Landets Udseende som særdeles behageligt og skönt. Hvorhen han kastede Diet, frembyd Landet det

frodigste Grønt. Hver Mark paa Høi og i Dal syntes dyrket paa det Fuldkomneste. Hvor Bakkerne vare altfor steile var der skaaet Terrasser, saa at de mange Mile borte saae ud som hængende Haver. Mangfoldige smukke hvide Huse vare som saaede overalt. Mange af dem med den yndigste Beliggenhed op ad Straaningerne, midt i alt det friske livlige Grønne, og mangt længselsfuldt Suk undslap vore Sømænd, som om de ønskede at kunne have flyttet deres Hjem didhen — til disse solbare, indbydende Fredens og Rolighedens Pauluner.

Hele Landskabet tydede paa en tæt, en flittig Befolkning. Omkring Hovedstaden de samme Culturens Tegn som paa Landet længer mod Nord. Byen selv var saa opfyldt med Træer og Løv, at man fra Skibet ikke kunde skielne Huse nok for med Sikkerhed at kunne sige at der laae en By, eller nøie angive dens Omkreds. Husene vare hvide og temmelig lave, og ingen Taarne eller Templer hævede sig op over de andre Bygninger.

Jeddos Havn fremviste en Søbefolkning ligesaa talrig og vindskibelig som den det lod til der boede paa Landet. Skibe af alle Slags og Størrelser, fra Chalouper til uhyre Junker, under Seil og tilankers, hvorhen man vendte Diet i Bugten. Jeddo lod til at være Stapelpladsen for en overordentlig Kysthandel, og dens Travlsed og Virksomhed satte hele Havet i Bevægelse.

Efter Capitain Coopers Jagttogelser ere Japaneserne af en temmelig lav Statur, firskaarne og stærktbyggede, see ikke fuldt saa mongolske ud som Chineseerne, og have en lys olivengrøn Ansigtssfarve. De ere klogtge, høflige og maneerlige.

Almuens Dragt var hvide Matrosbuxor og en løshængende Kittel af blaat Kattun. Høie Embedsmænd og fornemme Folk vare klædte i kostbare Silkestoffer rigt broderede med Guld og Silke af forskellige Couleurer, Alt efter deres Rang. Nogle af disse Herrer vare saa pragtfuldt klædte, at de vakte den største Beundring hos de fremmede Gæster. Udent Tøi fandtes ikke i deres Klædedragt, men de lod til at betragte dette Slags Tøi med megen Opmærksomhed. Det lod til at være dem noget aldeles Nyt,

og alle de Smaastumper, de kunde faae fat paa, bad de om og tog med i Land som Curiositeter.

Men blandt alle Tegn paa japanst Civilisation, Amerikanerne kom i Besiddelse af, er det foran omtalte Kort maaskee et af de interessanteste. Det indbefatter Den Nipon, alle Derne syd derfor og en lille Part af Jeddo mod Nord. Kortet er 4 Fod langt og næsten ligesaa bredt, og seer ud som en smukt indbundet almindelig Choralbog, naar det er lukket sammen.

Derne ere naturligtviis her affatte efter en ualmindelig stor Maalestok. De ubetydeligste Bugtninger langs Kysten, med alle Handelshavnene baade de store og de smaa, ere afslagte, som det lader til, efter nøiagtigt Siemaal. Capitain Cooper fandt Kysten, saavidt han fulgte den, rigtigt affat, efter hans astronomiske Jagttagelser; og alle hans egne Kort over Nipon vare feilagtige. Kysthandelens Courser ere affatte giennem hele Øgruppen fra Jeddo til Nangasaki. Men det allerinteressanteste ved dette Arbeide er Topographien af det Indre af disse Der. De ere affatte i Districter, alle forskielligt colorerede. De mindste Byer ere betegnede og benævnte. Gouverneurens Residents i hvert Distrikt og andre offentlige Etablissementer ligeledes. Alle ere de omgivne med Indhegninger af forskiellig Contour og Couleur, og, for saavidt man kan domme af det Gensartede i saa Henseende i hvert Distrikt, maa det antages, at saavel Administrationen som Regieringen i Japan bliver ført meget systematisk. Floderne med samt deres mindste Bistømme ere affatte lige fra deres Udspring. Mængden og Udstrækningen af disse Strømme er forbausende. Det er umuligt at noget Land af samme Størrelse kan være oversflodigere vandet end Nipon. Strømmene ere saa mange, at det hele Indre seer ud som om det var giennemflaaret af utallige Canaler; men det er tydeligt at see at de ere Flod-Canaler, og man kan følge dem fra deres Udspring i Dalene til deres Foreninger med hinanden og lige til deres Udløb i Havet. Vandveiene ere mangfoldige, giennemskærende det hele Land fra Kyst til Kyst, og tyde paa en stærk Færdsel hele

Keiserdømmet over. Paa flere Steder ere høie Bierge anlagte med mørke Couleurer; de forekomme hiſt og her i Smaagrupper, og indtage ifkun ringe Plads. I det Hele viſer Landet ſvære høie Banker afveplende med utallige brede Dale. Fra dem alle ſtrømme Bække og Aar, ſom paa deres Wei frugtbargjøre Jorden, og byde en vindſtabelig Befolkning, der, ſom Japaneserne, lægger Bind paa Agerdyrkning og Handel, de tuſinde Fordele og Opmuntringer. Hele Keiserdømmet er opfyldt med Byer og Flækker. Det er næſten umuligt at fatte Idee om dets ſtore Folkemængde uden at be-
tragte dette Kort.

Paa den ene Kant af Kortet er en lang Forklaring i ulæſelig Skrift, der lader til at ſkulle forklare Figurerne, Charactererne, Beiene &c. paa Kortet.

Dette Kort, tilligemed flere andre Sager i Capitainens Bærg, bleve ganſke tilfældigviis efterladte af Japaneserne i hans Skib. De vilde gierne give ham hvad de mærkede havde nogen Interesſe for ham, men de forſikrede derhos, de vilde ſtaaе Fare for at miſte Hovedet, hvis Keiſeren ſkulde komme efter, at de havde forſpyet Fremmede med Midler til at erfare noget om deres Fædreland og dets Indretninger. De viſte ſtor og alvorlig Uro i ſaa Henſeende, og, ſom de nærmede ſig Jeddo, glemte eller tilintetgjorde de flere Gienſtande der havde været ombord paa Skibet. Capitainen benyttede ſig ikke af deres afhængige Stilling, men lod dem i hver Henſeende have deres egen Willie.

Efterat han havde ligget for Anker i 4 Dage og completeret ſin Beholdning af Brænde, Vand &c., erklærede han at være klar til Afreiſe, men Vinden var contrair, og det var ham umuligt at gaaе tilſæes. Det lod ikke til at Regjeringen vilde jage ham bort, men der var ingen Grund for ham til at tøve længer efterat han havde faaet ſine Fornødenheder tilfredsſtillede. Efter Jeddo's Gouverneurs Mening var Modvind og Flodtid ingen Hindring for at gaaе bort fra Japan. Efter Dennes Befaling blev Ankeret heifet og en heel Række Baade faſtgjort til Bougen af Skibet, ſaa lang at man ikke kunde tælle dem. Fire og fire ved Siden af binanden lagde

de sig i den største Orden; der var vel et heelt Tusinde. Det var et umaadeligt Train, vidunderligt at skue for Matroserne. Istedetfor at roes eller drives af Skovhjul bleve alle Baadene vrilledede frem med en eneste Rare, men flere Mand om hver. Paa denne Viis blev Manhattan buxeret 20 Qvartmiil tilsvæ, og den commanderende Officier vilde have ført dem endnu længer ud, om man ikke havde frabadet sig det. Japaneserne toge derefter en høflig Afsked fra vor Helt, og idet Baadens lange Nælle med en langsom yndig Bevægelse vendte ad Kysten til — udfoldede denne sine Seil ad Kamschatkas mindre giestfrie Egne og Nordvestkysten af Amerika, inderlig vel tilmode over Resultatet af sit Eventyr hos dette affondrede men særdeles civiliserede Folk.

Slavefibene paa Quorra.

(Fortalt af Capitain S. i den engelske Marine.)

(United. serv. jour. Sept. 1846.)

„Bemand Fartøjerne, Master S.—“, commanderet med vor Chefs klare Nøst, lod pludselig for mine Øren som jeg en Morgen gik i mine egne Tanker op og ned ad Dækket i Hans Britiske Majestæts Brig „Falken“, tilankers ud for Nun-Nevier, en af den verdensberømte Quorras eller Nigers Munding. Den brændende Sol gled majestætist hen over Himlens dybe Blaa, hvor ikke den mindste Sky fordunklede dens glødende Straaleglands, og ikke en Luftning bevægede Havets speilglatte Overflade, hvis langsomme, svære Dynn timer, der fik Skibet til at slingre fra den ene Side til den anden, var det Eneste der tydede paa dets slumrende Kraft, medens vi ængstelig ventede paa Søbrisen der skulde bortdrive den qualme Luft der, endog i den Afstand, vi laae fra Land, kom ud til os fra det affvedne Land. Genover den lave moradsige Kyst-

strækning hængte ligeledes en vidtudstrakt blaa floragtig Taage, som imidlertid dog var saa tyk, at hver Gienstand, den lagde sig over, blev utydelig. Af og til hævede en flyvende Fisk sig op fra det fugtige Element, med sine blanke Skæl der i Solstraalerne glinrede som Edelstene, og faldt derpaa med en sagte Pladskten atter ned i det rolige Hav efter en kort Flugt gennem den finere Luft. Ved at see ned ad Skibssiden, fik jeg Die paa den lange Snude eller den sorte Nyg af en eller anden mægtig Hai der svømmede omkring Skibet rede til at sluge Alt hvad der blev kastet overbord, og som Rokken slog sin Spand ud fra Galleriet saae jeg hvorledes disse Uhyrer foer derhen og viste mig, idet de vendte sig, deres hvide Bug, det uhyre Gab og deres tredobbelte Rad Tænder. Dieblilket isorveien havde jeg tænkt paa, hvor det maatte være behageligt at springe ned i det blaa crystalklare Hav, og aftiøle min brændende Hud, der endnu ikke var vant til Afrikas glødende Sol; men dette Syn forjog hvert saadant Ønske. Jeg maatte tænke paa hvor lystigt de vilde have slænget i mine Arme og Been, havde jeg været nede iblandt dem; jeg gyste ved den blotte Tanke, og bad Himlen at det aldrig maatte blive min Skiebne.

Min næste Tanke var en behagelig Spadseretour i de tillokkende Lunde, jeg kunde see gennem min Rikkert, saa kvotige og skyggefulde; men snart faldt de mange Fortællinger mig ind, jeg havde hørt om den dødelige Feber, og de Sortes forræderiske Overfald, og jeg opgav ligesaa hurtigt hvert Ønske om, for den blotte Fornøielses Skyld, at komme derhen.

Vi vare gaaede tilankers ud for Floden Astenen isorveien i Anledning af en Beretning vi havde faaet fra et engelsk Skib, vi et Par Dage isorveien vare trufne paa. — Det var en Skonnert bestemt til Liverpool med Palmeolie og Elfenbeen der havde mistet sit halve Mandskab af Feberen. — Skipperen berettede nemlig at han udfør Brass-Mevier havde seet en mistænkelig Seiler, som han troede agtede sig op ad Floden, og som han, efter hele Udserndet at drømme, maatte holde for en Slavehandler.

Den afrikanske Feber havde endnu ikke afslagt os sit uvelkomne Besøg, og vi smigrede os dengang med at vi skulde gaae aldeles fri for den Pestilents der ifkun sparer saa faa. Men vi havde imidlertid ifkun været meget kort ved Kysten, saa at vi kun havde liden Erfaring om, hvad vi havde at giennemgaae. Paa vor Udreise havde vi blot anløbet saa Pladser, deriblandt Sierra Leona, hvor vi toge nogle Krumænd ombord, med hvilke Foll hvert Skib paa Kysten bliver forsynet til at forrette det sværeste Arbeide, som fylde Vand og skove Brænde, eftersom dette Arbeide strax vilde gjøre det af med de til Climater ubante Europæer. Disse Sorte ere virkelig meget nyttige enten som Skobhuggere, Baadsfolk eller Matroser. Efter Udseendet at domme ere de enhver anden Neger-race langt overlegen; ialmindelighed ere de høie og velproportionerede, deres Lemmer muskuleuse, deres Holdning rank, deres Gang fast. Man siger, og efter hvad jeg har seet, troer jeg det, at deres Gemyt er af en saa ubøielig Charakter, at man aldrig tænker paa at gjøre dem Slaver, eftersom de enten ville gjøre det af med sig selv eller med dem der ville prøve at kue dem. Man behøver blot at see deres majestætiske Gang for at erkiende at de ere fødte til at være frie.

„Falken“ var en af hine gamle 10 Canonsbrigger — en Klasse Skibe, som nutildags er forsvundet, forsvundet ad forskjellige Veie, enten gaaet under med Mand og Muus, kuldseilet, dreven paa en Lægterbal o. desl. Den var just ikke meget slet af sit Slags, men var ikke Hurtigseiler nok til at gjøre Jagt paa de flyvende Skonnerter der almindelig bruges til Slavehandel, og var dertil meget rank, saa den ikke kunde føre sine Seil naar det blæste raft. Dens øvrige Smaaufuldkommenheder behøver jeg ikke at omtale.

Jeg var dengang Fjerde Commanderende derombord og gjorde Bagt. Næstcommanderende, der var kommen tilstade, laae nede i sin Køie, og Anden Lieutenant, Brownlow, en herlig Gut, gjorde hans Tjeneste. Begge to ere senere gangne al Riødets Bei, afmeiede i deres Livs Blomster af det fordømte Clima. Gud veed, om der lever en halv Snees af dem der dengang var med mig paa Ky-

sten. Engellmanden er stedse rede til at ofre Liv og Gods for den gode Sag — og hvad kan vel tænkes mere ædelt end Tilintetgjørelsen af Slaverie? Men det er haardt at maatte erkiende hvor uforholdsmæssig ubetydeligt vort Held har været mod vore Anstrengelser, og hvor mange yderlige Lidelser derved ovenikøbet ere komne over de ulyksalige Fanger. Det er forgieves at haabe at givne Ende paa denne affkyelige Handel, saalænge Brasilianerne og andre Amerikanere, saavel som Portugiserne, af al Magt stræbe at beskytte de Niddinger der tage Deel deri. Jeg har kiendt mangfoldige Skibe baade i Tajo, Duero og Rio, der blot blive equiperede dertil, af Kiøbmænd der ved denne Trafsk have skrabet en uhyre Formue sammen, og som desuagtet, af deres Landsmænd, blive høit ærede og ansete. — Men jeg er gaaet langt af min Vej. Jeg skulde jo give en Beretning om vor Expedition op ad Quorra. Det maa imidlertid dog tillades mig at indlede denne med en geographisk Beskrivelse af Localiteterne. — Kysten strækker sig her Øst og Vest og danner den nordlige Bred af Biafrabugten. „Falken“ tilankers udfør Mundingen af Nun-Nevier, Quorras vestligste Udløb. Omtrent 20 Qvartmiil østen for Nun-Nevier er Brass-Nevier; begge med Sandrevler tværs over Farvandet, og denne, som jeg af Erfaring veed, kan prale af trende, tre Qvartmile fra hinanden, over hvilke Søen til sine Tider bryder med en forfærdelig Boldsomhed.

Efter at have skilt sig fra Moderstrømmen, den hemmelighedsfulde mægtige Quorra, giennemløbe disse 2 Nevierer en Strækning af omtrent 16 Miil inden de naae Søen, og danne saaledes en lav moradsig Ø, bedækket med Mangrovekrat.

Jeg havde nu vel gaaet og tænkt paa disse Ting og rimelighvis paa mange andre, da, som sagt, Ordene: „Bemand Fartøierne, Master S.,“ vækkede mig af mine Drømmerier. Dieblittelig var jeg lutter Liv, og gientog Befalingen; Baadsmandens skingrende Pibe der kaldte Besætningen op lod langs ad Dækkene. Dieblittet efter tumlede Folkene op paa Dækket; Takterne bleve huggede i Næerne, Fartøierne bleve firede ned, Baadskrabberne kastede løs, en Sig og

en Kanoë, der hængte paa vor Baaring, bleve firede ned; Master, Seil, Marer, Baaben, Ammunition og Provisioner rækkede ned, Hugerter spændte om Livet, og vi vare klar til at stikke fra. Brownlow commanderede Expeditionen i Travailen; jeg i Cutteren, Fenton, 5te Commanderende, havde Gigen, og til vor Flotille stødte Canoen, bemandet med Krumænd, der, som Blinker, skulde recognosere. Ordren lød, at vi skulde gaae op ad Nun-Nevier ind i Quorra, og kigge ind i hver Vig, hver Bugt paa Veien, og, om vi ikke skulde være saa heldige at træffe paa en Slavehandler, vende tilbage til Skibet den følgende Dag, for ikke at blive udsatte mere end een Nat for den usunde Luft paa Nevieret.

Omtrent Klokken 10 Formiddag stødte vi fra Borde med et muntert Hurra for at hjælpe os paa Veien fra vore Skibskamerater, vi lode tilbage. Alle vare vi fornøiede med at faae noget mere at tage vare end den daglige Tjeneste ombord, og ei heller var vort Haab ringe om at giøre en Prise paa vort Togt. Selve Heden, der lagde mangen Skygge over vore allerede mørkebrune Ansigter, hidrog til at forhøie vor Iver, saa at vi ret vare oplagte til at tage fat paa hvad der kunde møde.

Som vi nærmede os Indløbet til Nevieret viste sig den hvide Brænding i en ret Linie tværs over vor Cours, og imod det allerheftigste Punkt brillede Canoen løs, der gif i Spidsen med en Sort tilroers, og før til vor Forundring glat væk derover uden at tage en eneste Draabe Vand, medens vi, som, efter at have standset lidt, søgte det meest blaa Vand, næsten druknede i den Sø der brød over os. Vi kom imidlertid snart ind i Floden, og Strømmen førte os rask med sig. Efter en lang Roen naaede vi omsider ind i Quorra, som her næsten er en Miil bred, men dog erl betydelig bredere høiere oppe; store Sumpe paa begge Sider, bedækkede med Mangrove og Palmetræer. Op fra den fugtige Jordbund stige disse farlige Uddunstninger, som, nær ved, see ud som Røgen af vaadt Brænde, og som foranledigede den blaa Taage, vi om Morgenens havde seet i Afstand. Oh! hvor det var hedt!

Vi roede imidlertid væk, og stak Næsen ind i hver evige Bugt og Bugt vi kunde finde, men, med Undtagelse af vor egen lille Flo-
tulle, var der ikke den mindste Jolle at see paa de mørkegraae Bøl-
ger. Intet Levende rørte sig, kun nu og da, naar vi kom nær
til Bredden, kunde en Alligator stikke sin lange Snude op over
Bandet som om den vilde spørge den blanke Mand hvad Godt
han vilde, eftersom han vovede sig ind i dens Nige, og derpaa, da
den intet Svar fik, ligesaa hurtig igien forsvinde under Dyndet,
uden at værdige os videre Opmærksomhed. Om vi end ikke hørte
nogen Lyd af Mennesker eller vilde Dyr, kunde man dog ikke sige
at Stilheden herstede over disse Egne; thi der var nu Bandets Styl-
len, Bladenes Hvislen, utallige Insecters Summen der svævede
hvorhen Diet vendte sig, ja den varme Luft selv ytrede ligesom
Lyd, men Alt dog saa findigt og melodisk, at det var som en eneste
dyb, hvidtelig Lyd, hvilken vi benævnedes Hedens Støi. Jeg
troer ikke Ord kan beskrive det; det maa føles for at blive
forstaaet.

Efter at vi stadig havde roet væk en fire fem Timer, havde
vi i den sidste Tid den Fornøielse at faae en Søbrise, der dog
affjælede Luften lidt og gjorde os sultne. Vi stoppede ved et
aabent Sted, hvor vi gjorde Ild og gavede os ifærd med at koge
vor Mad. Medens vi kogte bort Fjæs og Yams og stegte nogle
Fisk, som vi havde fanget om Morgenens, foruden et Par Østers,
vi ved Ebbetid havde plukket af Mangrovetræerne undervejs, kom
nogle sorte Knegte ned for at see hvad vi toge os til.

Efter deres Costume, maa jeg antage, at disse sorte Herrer
vare meget fornemme Personager — om ikke Konger in propria
persona. Den Eine bar en bredskygget spansk Hat, en rigtig Som-
brero med en Strudsfjær, en rød Mariner-Trøje, et Par Welling-
tons Støvler og et kort Skjort af grønt Bai der rakte ham til
Knæerne. En Anden havde et Par røde Tøfler paa, en Soldat-
terhue og en gammel Piækt, hvilken han bar med samme Mine som
en romersk Senator paa Scenen sin Toga. En Tredie havde en
rød Fruentimmer-Silkehat paa Hovedet, Bagsiden foran, der frem-

hævede særdeles fordeelagtigt hans sorte Ansigt, et Par smukke snevre Beenklæder og een lang Støvle, men ellers Intet, og dog saae han ligesaa stolt ud af sin Stads som hans Kamerader af deres mere fuldstændige Pynt; Flere af de andre vare ligesaa besynderlig klædte, Næsten gif nogen. Da denne besynderlige Skare kom nær hen til os, modtog vi dem med lystige Udraab, som de lod til snarere at tage for Complimenter end for noget Andet, og den Fornemste iblandt dem ytrede, som han struttede omkring med en Paafugls veltilfredse Mine: „Me bery fine Massa, d-n your eyes.” De vare forresten yderst ubehagelige, bedækkede med væmmelige Bylder, som Følge af den forpestede Luft, de indaande og af deres usunde Føde, der fornemmelig bestaaer i Crocodiller, Haier og Sødjævla. Enten vilde de ikke eller kunde de ikke tale meget Engelsk, og ei heller kunde vi faae ud af dem om der vare Slaveskibe paa Floden, og vi vare derfor heller ikke bedrøvede ved at blive dem kvit efterat vi havde taalt deres Selskab næsten en heel Time, i det vi nemlig forærede dem en Flaske Rum som var det de kom efter.

Vi gif nu atter til vore Baade, og forblev der en Timestid eller noget længere for at lade Folkene, der vare meget medtagne af Hede og Anstrengelse, hvile sig i Skyggen af nogle høie Bom-udstræer, hvis Grene hængte ud over Vandet. For at gjøre os det saa bekvemt, som Omstændighederne tillod det, bragte vi Agterenderne af Baadene sammen, hvor da vi Officierer tændte vore Cigarer, og lænet tilbage i Agtersædet, talte om forbigangne Begivenheder og de Eventyr, vi endnu kunde vente, Alt med den halv drævende Tone der følger af Træthed. Det var derhos meget behageligt at betragte hvorledes den blaa Røg af vore Cigarer, som den kom udenfor Trærnes Skygge, i hvirvlende Kredse foer ud paa den straa-Himmel, med Vandet der rolig flød forbi, og saa at see alle disse fremmede Buske og Planter rundt omkring os og at lytte til Matrosernes dæmpede Lystighed som de laae paa deres Marer, ikke at forglemme de Millioner Papegoiers Gladren, der paa eengang satte en Støi op, jeg aldrig havde hørt Magen til; det var yderst morsomt at høre paa dem. Som vi saaledes fordrev Tiden hørte

vi en sagte væltende pladskende Støi i Vandet, og da vi liggede ud efter hvad det vel kunde være, saae vi, ikke hundrede Skridt fra os, en uhyre Alligators lange Snude hæve sig op af Bølgerne. Langsomt bevægede det svære Legeme sig ud af Vandet og begyndte at kravle op ad Brinken formodentlig lokket derhen af Levningerne af vort Maaltid ved Bredden. En sagte Lysen fra Krumændene bad os at forholde os stille, og snart saae vi to af dem springe ud af Kanoen med deres lange Spyd i Haanden og med sagte Trin nærme sig Udyret som det kluntet bevægede sig. Da det var vraltet et godt Stykke op paa Brinken, skyndte de sig hen til det, og da de nu ikke længer vare bange for at det skulde trække sig tilbage, sprang den ene af dem lige hen for Gabet af den for at drage dens Opmærksomhed hen paa sig, medens den Anden sprang til bag ved den og løb sit lange Spyd tværs igiennem Halsen og stak Dyret fast til Jorden, akkurat som en Insektfanger gjør ved en Oldenborre eller Skarnbasse. Nu begyndte først det egentlige Kampskuespil. Den forstrækkede Alligator bugtede sig rundt fra den ene til den anden Side, fra Spydet som Kjen for dens Slag, medens Nap, Krumanden, holdt fast af yderste Kraft, gjorde de forfærdeligste Grimacer, og hvinede af Angest for at Dyret skulde slide sig fra ham. Imidlertid anfaldt den anden Sorte det uhyre Kryb forfra: nu borede han sit lange Spyd ind i dets ene Øie, nu i det andet som han kunde tage Sigte, nu jog han det ind i Svælget paa det, nu saarede han det i Nakken. Undertiden var jeg bange for at Alligatoren skulde slaae sig løs, i hvilket Tilfælde Krumændene vilde have havt de bedste Udsigter til at blive slugte af det; men Spydet var stærkt, og Nap holdt fast, indtil omsider et kraftigt Stød giennemstak Uhyrets Hoved, og det faldt sammen i Dødskamp. Et lydeligt Hurra fra alle Baadene belønnede Seirherrenes Dygtighed, hvilke øieblikkelig gave sig ifærd med at udfære nogle morceaux af den døde Krop som nu de ansaae som deres private Lækkerbidstener, en Smag, ingen af de Blanke deelte med dem.

Kort efter lettede vi og fortsatte vor Speiden op ad Floden, men ikke med større Held end før. Af og til som vi roede videre fik vi Die paa en Kanoer, det vilde have kostet en lang Jagt inden vi kunde have naaet, og hvis sorte Besætning, vi vare visse paa, ikke vidste af noget Slaveskib maaskee ikke engang var vidende om at en sliq Trafik var til. Det var ret et kiedeligt Arbeide, men vi bleve ved, indtil Mørket gjorde videre Efterforskninger unyttige. Vi stoppede da om Natten paa den vestre Siden af Floden ved den tørreste Plet, vi kunde finde, og efterat vi havde spiiist tilaften gjorde vi os det saa mageligt i Baadene som vi kunde, paa samme Viis som om Eftermiddagen, da vi alle vare blevne advarede imod at sove iland. Imidlertid detacherede Brownlow Krumændene, som endnu stedse vare muntre, for at speide høiere oppe i Floden, hvor der vel kunde være nogen Sandsynlighed for at Slaveskibet, som vi søgte, kunde ligge skjult. Et Par Timers Tid laae vi saaledes indsvøbte i vore Picterter, og gjorde os Umage for at holde Luften ude, der sænkede sig, lagde sig over os som et Klæde dyppt i varmt Vand; nogle af os røg, men Ingen mælede et eneste Ord. Nyet var nylig tændt og kastede et usikkert Lys over Scenen.

Mudselig bleve vi alle vækkede ved den første Krumands gienneintrængende men ikke høie Hvidsklen. Hans Ord vare: „Ship live there“. Hans lette Kanoer, som vi ikke havde bemærket inden han talte, lagde nu op til Brownlows Baad, og han forklarede nu, at han havde seet et Skib nogetfra oppe i en Bugt ved den vestre Bred, den samme vi laae ved. Inden et halvt Minut vorde vi tause og med hurtige Nareslag mod det betegnede Punkt med en ned Skov tykt bevoxet fremspringende Odde foran os, der endog ved høilys Dag vilde have afflaaret os Udsigten. En Times Roeping bragte os i Nærheden af den Fremmede; men der var Intet at see, kun nu og da en lang sort Kanoer, der, lig en Slange, stied ud og ud fra Krattet, og som tydeligt sagde os at Mandskabet paa den Fremmede, om det var et Slaveskib, allerede havde Nys om vor Nærmelse og var forberedt paa vort Komme. „He here —

he here," sagde Krumanden, som vi kom op til Kanoen, der var gaaet forud, og strax efter kom vi om en Odde, og kunde nu, uaget Mørket, stielne et lavt mørkt Skib, hvis Master ogsaa næsten vare skjulte af de omgivende Træers tykke Løv. Med jævne stærke Slag røede vi henimod det, alle tre Baade ved Siden af hinanden, med Kanoen bagefter, skøndt Krumændene vare ligesaa forhippede paa en Dyst som den hidsigste blandt de Blanke. Ikke et Ord blev talet, medens ikkun de regelmæssige Mareslag, som de fløvede Bandet, afbrød den Stilheds der herskede over den rolige Strøm. Jeg traak Veiret hurtigere som vi gik frem, og jeg troer at selv de der vare allerivrigst til det Slags Gierning, vi vare ifærd med, følte en vis Gysen over sig, altsom vi nærmede os den Fremmede. Det var klart at man havde lagt sin Plan, og vi sluttede, at de rimeligviis havde et maskeret Batterie paa Stranden, som vilde aabne sig imod os saa saare vi kom høiere op i Floden. Men der var imidlertid intet at see iland, og vi kunde heller ikke faae Die paa noget Hoved ovenfor Finkenetterne ombord. Omfider saae vi ganske tydeligt at Skibet var en Skonnert, fortsiet saaledes at dens Breddside bar lige ned ad Floden, at dens Porte vare aabne, dens Entrenetter halede op og at den syntes belabet paa at gjøre Modstand til det Yderste. Vor Taalmodighed stulde alfsaa ikke meget længere sættes paa Prøve.

„Paa Hende," raabte Brownlow, og med tre hjertelige Hurra-raab der vækkede Nattens dørste Tausshed, fore vi frem og ventede hvert Dieblid at skulle fornemme en Regn af Kugler flyve os om Hovedet; men ikke en Kanon blev fyret af — en lang dyb Knurren og saa et arrigt Bjef var det eneste Svar.

„Caramba! maldicho perro — silencio,"*) lod en dæmpet Stemme ombord.

„Ho, ho! Den er dog nok ikke forladt, naar Alt kommer til Alt," tænkte jeg.

Bandet fløi fra Bougene paa Baadene — et Par Tag

*) For Satan! Forbandede Hund — Stille!

endnu, og vi vare indenfor Pistolskudsvidde, da med Gæt, ligesom for at gjøre deres tidligere Bigegyldighed god igien, en saadan Regn af Jern og Bly aabnede sig om Hovederne paa os, saa at jeg meente at Ingen af os vilde være undgaaet at faae Skuddene i Livet paa sig. Da vi kun vare blebne endnu muntre og hidsigere ved denne varme Modtagelse, gav vi nok et hjerteligt Hurra, og Dieblisset efter vare vore Baadshager i dens Nøstkettinger. Vi vare ikke længe om at entre op ad Siderne, men, istedetfor en rasende Kamp paa Liv og Død, som vi havde ventet, blev der til vor Forundring ikke fyret andet Gang og ikke en Klinge løftet til deres Forsvar. Vi brøde igiennem Entrenetterne og sprang ned paa Dækket uden at tænke paa at der kunde være noget Forræderi og at det dog var temmelig sandsynligt at Spaniolerne havde lagt en Løberende af Krud ned til Krudkammeret, at de havde tændt den an og vare flygtede i Land i det menneskekærlige Haab at vi alle maatte blive sprængte i Luften.

Bed slige Leiligheder staaer man ikke og grunder. Det traf sig imidlertid saaledes, at ligesom den Første af Bore sprang ned paa Dækket, den Sidste af Skonnertens Mandskab tumlede ned i Nummet, med Undtagelse af en tre fire Stykker som laae imellem Kanonerne forud paa det sidste Stadium af en Feber, der, som vi siden erfarede, havde bortrevet deres to Styrmænd og næsten det halve Mandskab. Deres Capitain laae ogsaa af Feberen, de vare saaledes aldeles uden Officierer, og derfor havde vi faaet Seiren for saa godt Riib.

Jeg skal ikke saa snart glemme den forfærdelige Stank der stod op af Nummet som vi ligede ned for at see hvad der var bleven af de Gentlemen der havde bæret os med deres Hilsen. Med fandtes omtrent firfjendstybe Negre, der vare tagne ombord samme Dag og laae der med Haandjern lænkede til Dækkene, og imellem hvilke Mandslabet nu prøvede paa at skjule sig for at undgaae den Hævn som de vel kunde vente af vore Folk for denne slaae Maade at gjøre det af med os paa. Udentvivl havde de ventet at skulle bore

os isænt ved et eneste glat Lag. — Vi fik dem imidlertid snart op paa Dækket igien, hvor vi da, for at de ikke skulde gjøre videre Fortræd, puttede deres Hænder ind i de samme Braceletter som de havde holdt i Beredskab for Resten af deres levende Last, hvorefter vi da atter stuede dem afveien imellem deres sorte Fanger, til ikke liden Forbauselse for disse. Medens Dette gik for sig, tog jeg en Lanterne og fandt Veien hen til et Ruf agter paa Dækket, hvor jeg opdagede Capitainen paa Skonnerten i sin Røie saa syg at han ikke kunde røre sig. Han kunde tale ganske lidt Engelsk, som han anvendte for at meddele mig, at hans Folk havde skudt uden hans Ordres, da han nok vidste at det var forgiæves at forsøge at gjøre Modstand, saadanne skinbarlige Dædle vi vare til at slaes.

Han svoer ved Jomfru Maria og alle Helgene, at han, saa saare han hørte Skuddene gaae af, havde befaleet sine Folk at holde inde og at redde sig som de bedst kunde, og at han var færdig at døe af Bekymring over at Noget af os skulde være kommen til Skade.

Jeg havde saa temmelig stærk Tvivl om at denne Beretning nok kunde være meget langt fra Sandheden, og nærede Mistanke om at hvis dette glatte Lag havde boret os isænt, vilde han have givet Sagen et ganske andet Udseende.

Saa saare vi havde sikret os Slaveffibets Besætning, saae vi til at faae lettet. Det tog Tid, thi Seilene vare slaede fra og stuede afveien nede, og det løbende Medskab var ikke iskaaret. Men alle Mand arbeidede raskest. Først maatte vi kappe Træernes Grene som vare villede ind i Takkelagen, og saa maatte vi føre et Varp ud og varpe Skibet ud i Strømmen inden vi kunde underflaae Seilene. Da Alt var i Orden blev Bagten sat, og de øvrige af Foltene lagde sig tilhvile.

Næste Morgen varpede vi længer ud, hvor Skibet kunde mærke den Smule Vind der rørte sig, og jeg skal aldrig glemme den behagelige Følelse da vi, som det gryede ad Dag, fik Seilene paa Studen og — Vor Prise gled ned ad Revieret.

Det var en smul Toppseils-Skonnert, som hed Cherubino, og efter dens Bygning og den Letthed, hvormed den gled giennem

Bandet, holdt vi den for en meget hurtig Seiler. Efter Frokosten fik Fangerne Lov til at komme op paa Dækket, og det var ganske interessant at see deres forknytte Ansigter ved Siden af vore Folks veltilfredse Miner og Gebærder. Som Floden var paa sit Høieste tog Vinden betydeligt til, næsten i lige Retning op ad Nun, vi stod derfor over ad Quorras østlige Bred for at prøve Brass-Indløbet.

Vi kunde vel have krydset ned ad et Par Timers Tid, da Manden der stod paa Udfig praiede, at der kom en Seiler op ad Brass-Mevieret.

„Hurra!“ raabte Fenton, en lystig Gut, hvis muntre Humour hverken Afrikas Sol eller Islands Sne kunde forknytte, „Hurra, Gutter! nok en Prise, saa sandt vi ikke ere Hollændere.“

„Giv mig min Riffert,“ raabte Brownslow som gierne vilde paa det Nene, og med sin Dollond i Haanden steg han op paa Fokkeraa-Nokken. Efter en lang noise Stirren, kom han atter ned paa Dækket og gned Hænderne af Fornøielse. „Hun seer aldeles ikke ud som en retsindig Coffardiemand,“ bemærkede han, „men seer derimod saa forbandet ud som muligt, og er det en skikkelig Coffardiemand, vil jeg, som Fenton siger, være en Hollænder.“

Da baade Flodtiden og en stærk Vind vare i Faveur af den Fremmede, kom han os hurtig nærmere, og vi vare ikke længe om at erfare, at det var en svær Naaseils-Skonnert, med det spanske Flag vaiende fra Gaffel-Nokken, og et eller andet privat Signal paa Fortoppen.

Da vi saae det, heisede ogsaa vi det spanske Flag, halede vore Baade om under Læ Laaring, og avancerede langsomt og roligt videre, im den kom op ad Floden.

Vi vare i en særdeles Spænding. At det var et Slavekib, at de vi kun ringe Tvivl om. Mistænkelig som den naturligvis er, kunde den formode at der var noget galt, og ved at knibe binden kunde den lettelig slippe fra os, da den var langt større og anske sikkert det hurtigstseilende Skib; vi kunde ikke heller vide hvad ummelige Signaler Slavekibene kunde være i Besiddelse af, for at

communicere med hinanden, og om de nu begyndte at tale til os og vi ikke kunde svare, vilde de mærke at det ikke var saa ganske rigtig fat. Men, som en dygtig Sømand, havde Brownlow Hjælpe midler nok. Han befalede alle Mand at lægge sig ned, med Undtagelse af ham der stod til Roers og et Par Andre der fik spanske Hatte og Huer paa Hovedet, Fenton og jeg ligesaa, og vi saae nu ret ud som en Flok Banditter. Alt gik saaledes ganske godt, indtil Skonnerten var omtrent en Miilsvei fra os, da han heisede et lille Flag op paa Fortoppen istedetfor det tidligere, efterfulgt af en hee Deel andre. Vi havde fundet en Mængde Flag i en af Kistebænkene og Brownlow befalede strax at der skulde heises et lige Antal, men at de ikke maatte vaie rigtigt ud, saa de ei tydelig kunne skielnes af Mandflabet paa det andet Skib, der kunde troe at det var vor Signalmands Dumheds Skyld. Dette gjorde Brownlow imidlertid kun for ikke at spille Tiden, thi medens Signalerne vare oppe, lod han en af Spaniolerne bringe op paa Dækket, og udpegede en munter Fyr med et veltilfreds Ansigt, der lod til at være den af Besætningen der helst vilde leve.

En lille firsklaaren Karl, med fyrige Øine og tykke Læber, der nu rigtignok hængte lidt, da han ikke vidste hvad der kunde komme stod skielvende for ham. Brownlow, som havde sat sit værste Ansigt op, tog imod ham med en ladt Pistol i Haanden, og tiltalte ham med al mulig Høflighed, med den Emule Spansk han kunde saalunde:

„Det vilde gjøre mig ondt, Sennor Espannol, om jeg skulde blive nødt til at behandle Eder som jeg har besluttet, hvis I ikke svarer mig aabenhjertigt; men Nød bryder alle Love. Se I denne Pistol; jeg skyder Eder en Kugle giennem Hovedet, hvis denne Skonnert slipper fra os.“

Spaniolen, som hidtil ikke havde seet Andet end Pistolen, og som af Brownlows Gebærder og Ord fuldt og fast ventede, paa en summarisk Maade at blive stillet ud af Verden, drog Reiret lettere. Han saae sig om, og fik nu først Øie paa det sig nærmen

Skib. „Caramba“, mumlede han ved sig selv. „Disse djævelskendte Engelskmænd have ret Lykken med sig idag — paciencia!”

Han betragtede Flagene, og bad om at blive ført ned i Capitainens Kabyt, hvor han ud af en Skuffe fremdrog en meget ilsmudstet haandstreven Signalbog, og, efterat han nvis havde seet efter, medens Brownlow af og til ansporede hans Skarpsindighed ved Mundingen af Pistolen, fortolkede han Signalet, og sagde, det var en Skonnert, Santa Maria, og at den spurgte om hvor man havde sanket dens Slaver sammen. „Siig: ligeoverfor den Bugt hvor vi tog Eder,” sagde Brownlow, og Spaniolen adled og lal de rigtige Flag paa Signal-Linen.

Resultatet deraf var saaledes som vi kun kunde ønske, thi strax efter stod den Fremmede over mod den østre Bred, og kom saaledes bestandig mere ilæ. Derefter signalerede han, at Kysten var reen, og at vi kunde løbe ud uden Fare. Det var saaledes klart, at han ikke havde seet Falken. Saavidt var Alt gaaet godt, og idet i mindede Spaniolen om hvad hans Skiebne vilde blive, om Skonnerten slap fra os, anbefalede vi ham at holde skarpt Udkig efter dens Bevægelser. Han smilede temmeligt haanligt, og meente agtens at vi, i Betragtning af Santa Marias Størrelse, svære Skyts og store Besætning, nok selv vilde løbe os en Stave i Livet.

Den Hellige Maria kom op for fulde Seil, og ved at lægge store Fartsvir om paa den anden Side, kom vi til vor store Glæde om til Luvart af den inden den mærkede at der var noget galt aafærde. Han bjergede nu sin Fok, sit Top- og Boventopseil inden han dreiede til, og gjorde med det Samme Signal for Capitainen paa Cheruben til at komme ombord og tage hans Breve.

„Ha, ha! Jeg skal sandelig strax komme og lystre hans Drenge,” udbrød Brownlow leende. „Hold af efter ham.”

Der eneste Frygt var nu at Besætningen skulde undslippe, løbe en Hellige Maria paa Land og sprænge den i Luften inden vi undte entre.

Saa saare de saae os komme skummende efter sig i Stedet for at rygge bi, blev, som man kunde ane, deres Mistanke vækket, især da

Englands Frihedsskiænkende Flag kom op under vor Gaffel-Nof, og vi fyrede et Skud som Signal for den til at dreie til. Dette gjorde naturligviis ingen Virkning, og et andet forud traf Toppen af Masten og beskadigede Gaffelkloen; men Seilet faldt dog ikke ned. Capitainen derombord overbeviste os imidlertid snart om, at han ikke var den der saa let vilde give Kiøb; han sendte Folk tilveirs, gjorde Mundholdtet fast igien, lod sine Seil falde, og dreiede til Vinden, i den Hensigt, som det var ganske tydeligt, at slaae sig forbi os og stille ud af Floden igien ad en af de andre Canaler eller bore os isænk om han kunde. En af Delene troede han sig istand til, da han endnu ikke havde seet vore Baade, vi havde paa Slæbetouget. Da han vidste at hans eget Skib seilede meget hurtigt, meente han at kunne komme til Luvart af os ved det første Slag, og at sætte os ud af Stand til at forfølge ham, ved at slyde et Par af vore Mundholdter bort. Han haandterede derfor ogsaa sine Kanoner tappert, sigtede altid efter vor Taffelage, og Kuglerne gik ogsaa lystigt giennem vore Seil, men Mundholsterne hyttede vi dog en lang Tid.

Vi vare til Luvart paa den vestre Bred, og Vinden B. S. B. Brisen blev hvert Dieblil stærkere, hvilket Altsammen var til Fordeel for Santa Maria, som baade var et større og tilmed et stivere Skib der kunde føre sine Seil bedre og gaae hurtigere giennem Vandet end vi, med vore tunge Baade agterud; og vandt saa betydelig at han nær havde gaaet os foran om. Havde dens Capitain ikke været saa rasl en Karl, vilde han have sat den paa Land og forladt den, men det tænkte han ikke paa, saalænge han endnu havde Haab om at undslippe. Vi kunde naturligviis strax have angrebet ham med vore Baade, men det maatte da være steet med meget større Livsfare, thi med den svære Brise kunde Fienden have boret nogle af dem isænk, medens vi forsøgte at entre ham. Vi skulde da ogsaa have været nødte til i det Mindste at lade vore Fartøisfolk blive ombord paa Cheruben for at manoevrere med den og holde Styr paa Fangerne. Efterat have overveiet alt dette beslattede

Brownlow at entre Santa Maria med den først erobrede Skonerter og bemandede Baadene for det yderste Tilfælde.

Hadde vi været spændte for, saa vare vi det nu i en dobbelt Grad. Det Hele beroede paa hvorledes Vinden blev staaende; en lille Forandring i Vinden kunde klare den Fremmede ud gjennem Brass-Mevieret, men vilde han prøve paa at gaae ned ad Nun, kunde vi enten affkære ham Veien eller ogsaa sende ham lige i Kløverne paa Falken. Sandsynligheden for at han kunde undslippe uden at komme Side om Side med os, var altsaa kun ringe, men dog var den Mulighed, der var tilbage, tilstrækkelig til at holde os i en stærk Spænding.

Det var som om Brownlow var overalt paa een og samme Tid: nu tog han Sigte med en af de forreste Kanoner og fyrede den selv af, for det meste med Virkning; nu ilede han agter for at see efter om Seilene vare fordeeltigt stillede, saa derefter ned over Skibssiden for at see hvor stor Fart vi skød igiennem Vandet, nu iagttog han Fiendens Bevægelser. Vi kunde see hvorledes vore Rugler som de gik over Slavekibet, eller igiennem dets Seil, traf Palmetræerne eller de høie Bomuldstræer paa den modsatte Flodbred og kastede de hvide Splinter rundt omkring til alle Sider, snart slaaende en Green af eller kløvende de tørre Stammer som Lynilden, medens den Fremmedes Skud gjorde samme Virkning paa Bredden ligeoverfor, til stor Overraskelse for Poppegøierne, og til ikke ringe Forfærdelse og Skræk for de enkelte Negre der vare komne ned for at see hvad det var for en Alarm.

Det var under alt dette meget interessant at iagttage vor signalerende Spaniol's Ansigt. Han kunde ikke lade være at ønske sine Landsmænd paa Santa Maria alt Held; men paa den anden Side kunde han, da han ikke var vidende om at Engelskmænd ikke pleie at myrde deres Fanger med koldt Blod, dog ikke vide, om vi ikke vilde skyde ham en Kugle for Panden, som vi havde truet ned, hvis Hendes Naade undslap. Dmsider faldt Brownlows Døie paa ham, og han befalede, at man skulde føre ham ned for at han ikke skulde blive skudt. Vinden gik endnu en Streg sydligere, og

Santa Maria kunde nu ikke klare en Odde der skød ud fra den østre Bred.

„De sætter hende saa tilfidsst paa Land,“ raabte jeg. Endnu et Dieblis, og den vilde have været fast i Dyndet.

„Nei, vist ikke, hun vender igien,“ raabte Brownlow, som Fienden skød over Stævn, og Vinden, der igien sprang om, bragte den til luvart af os.

„Vi skal snart faae fat paa dem. Bemand Baadene. Bliv De, S — i Cheruben med 4 af Krumændene og to fra hver af de andre Baade. Lov Fienden omborde, hvis en Forandring i Vinden gjør det muligt, og staae i hvert Tilfælde rask efter Hende, indtil De seer at vi ere komne vel op paa Dækket af Hende. — Vend igien — nem Vinden med Skonnerten!“

Da Folkene, der skulde blive hos os, vare tagne ud, sprang Næsten i Baadene, medens Skonnerten var i Vendingen, og stødte fra. Medens Baadene roede i den Retning, hvori de kunde afskære den Veien, som den nu stod hen, vedblev jeg at fyre efter Skroget, for at vende Besætningens Opmærksomhed bort fra dem saa meget som muligt. Men snart hørte den imidlertid op at fyre paa os, idet den vendte de fleste af sine Kanoner mod de fremroende Baade, men lykkeligviis bleve disse betjente saa ilde at neppe eet Skud traf. Jeg var heldigere med mit Skyts, takket være en af Krumændene, som jeg troer heed Fuzbos.

„Me hit schooner, Massa,“ bemærkede Denne, og gjorde Segn til, at han yderst gierne vilde have et Tag i Fienden. Jeg gav ham Lov til at fyre, og han var Mand for at holde Ord. Kuglen traf den allerede beskadigede Stormast, overskød Stor- og Pilsfald; Storseilet gik tildæks, og Topseilet med samt Staaen hængte ud over Siden. Vi fik netop Tid til at fyre nok et Skud der dræbte flere Folk, som Baadene vare den paa Siden. Nu begyndte den hede Dyst for Alvor. Neppe vare Baadshagerne i Nostkiettingerne forend vore Folk bleve hjulpede med en Regn af Kardetsflugler fra tre eller fire Kanoner viste ned efter for at tage imod dem, af Pistol- og Geværkugler og Pilsfod; men desuden herte

Spaniolerne ned i Baadene Flasket fyldte med Krud, der sloges i stykker mod Plankerne, og derefter hele Skuter med gloende Kul, og bleve mange af vore Folk ved Explosioner forbrændte paa det Skrækkeligste. Heldigviis var der en heel Deel Vand i Baadene, saa at Krudet strax blev vaadt, og Fenton slog Proppen ud i sit Fartøi, da han saae hvad Fienden havde ifinde, og sænkede det jaaledes inden han entrede op ad Siden paa Skonnerten.

Brownlow fyrede sin Pistolet af i Hovedet paa den spanske Capitain, asparerede et Vikestod, og var den første oppe paa Dækket; og nu begyndte en Huggen og Stikken med Sabler og Pister, som jeg aldrig har seet Mage til. Spaniolerne forsvarede sig tappert; men dette kunde da ikke vare længe. Baadene havde entret til Luvart, og nu kom jeg op tillæ og sprang ned paa Dækket med fem Engelmænd og to Krumænd. Denne Forstærkning kom herligt tilpas, og snart styrkede Spaniolerne fløkkviis ned i Nummet eller bad om Pardon. Vore Søfolk bære sjelden Nag, og ikke saa saare bad Fienden om Pardon, førend de ogsaa holdt op at slaae. Brownlow og jeg mødtes som to Generaler i Spidsen for vore Folk paa Santa Marias Skandse og lykønskede hinanden — da vor Opmærksomhed blev vækket ved et Raab fra den Mand vi havde efterladt ved Cherubens Noer.

„Fangerne bryde løs!“ udbrød Brownlow.

Og det var ogsaa Tilfældet. — Som jeg og mine Folk sprang over paa Santa Maria, svang nogle af Besætningen sig over paa den mindre Skonnerts Bøugspryd for at komme afveien, og sneg sig derpaa ned, da Ingen lagde Mærke til dem. Det første, de havde at gjøre, var at slaae Haandjernene af deres Benner og nogle af de Sorte, og greb saa til nogle Huggertter og Ører for at prøve paa at frie Cheruben fra Santa Maria. Enten forglemte de at vi havde Baadene at forfølge dem med, eller maaskee de troede at de vare ødelagte. Da vi fik Øie paa dem kappede de lystigt fra; det myldrede op med Blanke og Sorte; og de tre Mand, vi havde ladet blive tilbage ombord, bleve drevne agterud i det de værgede deres Liv; men Brownlow og jeg i Spidsen for vore

Folk fik snart drevet Spaniolerne ned i Nummet igjen og efter et Par Minuters Forløb vare vi aldeles Herrer over begge Skibene. Men vi havde imidlertid Arbeide nok med at faae Haandjernene paa vore mange Fanger.

Vi gik tilankers med begge Skonnerterne for at reparere og saa gaae tilsvæ. Vi havde Een død, og Tre haardtfaarede — iblandt hvilke stakkels Fenton, og Fire letsfaarede, som dog vare istand til at gjøre Tjeneste. Fire af Spanierne vare dræbte, og Ti eller Tolv haardt faarede paa begge Skibene.

Da vi ikke vidste hvor vi skulde hen med saa mange Fanger, der vare langt flere end vi selv, besluttede Brownlow at sætte nogle af dem iland, iblandt hvilke var Capitainen paa Cheruben og vor Ven, Signalmanden. Efter Skik og Brug fik de Lov til at tage deres Klæder med sig, samt deres Bøger og Instrumenter. Enhver af dem gjorde altsaa Fordring paa en stor Kiste, og jeg husker, at Matroserne, som sendte dem ned i Baaden, sagde at de vare meget tunge. Vi kom senere efter at de vare fulde af Pjastre til Indkøb af Slaver. Folkene gik ogsaa iland med en heel Deel Penge skjult paa sig. Vi lærte snart at passe bedre paa.

Nesten af Folkene fordeelte vi paa begge Skibene.

Det begyndte nu at lufte godt med pludselige Byger og svær Regn; og da Folkene havde faaet noget at leve af og begge Skibe vare klare til at gaae under Seil, lakkede det ad Aften. Men desuagtet vilde Brownlow nødigt udsætte os for den usunde Natte-luft paa Nebieret. Det varede 2 Glas af Hundebagten inden vi kom under Seil, og da vi havde et temmelig langt Stykke at krydse ned inden vi kunde naae Barrerne for Bræs Nebieret, og det under disse Breder er mørkt Kl. 6, kunde vi ikke haabe at klare dem ved Dagen. Men det affrækkede ikke Brownlow. Han gik forud med Santa Maria med Travaillen og Kutteren paa Slæbetouget, jeg fulgte efter i Cheruben med Gigsmandskabet og nogle Krumænd som Skibsbesætning; Han havde de øvrige Folk samt de Saarede ombord i den svære Skonnert.

Signalet blev givet, Ankerne bleve lagte paa Nelingen og surrede,

og vi stod bort og skød en dygtig Fart giennem Vandet, og heve over for de svære Vindstød, som af og til kom ind fra Sven og forkyndte os hvad vi havde at vente. Santa Maria løb under klosrebet Stor-seil og Klyber, men jeg vilde hellere ogsaa føre mit Naatopseil, naturligtviis klosrebet, for bedre at kunne regiere mit Skib, og heldigt var det at jeg gjorde det. Som vi vel vare komne ind i Brass-Løbet, gik Solen ned bag Mangrovekrattet i en mørkerød vidtudstrakt Flamme, hvorpaa Mørket fulgte med stærke Stridt efter den bortgangne Dag. Saa længe jeg kunde see Santa Maria holdt jeg efter i dens Kiølvand, men da den seilede Cheruben sender og sammen, kom den os i Tusmørket aldeles ud af Sigte, saa jeg maatte see at finde Veien som jeg bedst kunde, og da den sorte Styrmand var ombord i det andet Skib, var det langtfra noget behageligt Arbeide. Længe bleve vi ved at krydse fra den ene Side af Floden til den anden, men gjorde imidlertid kun liden Fart, medens de mørke lave Mangrovebuske betegnede Strandbredden paa begge Sider, og ret forud viste sig en Bold af hvide Brændinger, igiennem hvilke vor Cours laae.

Det var nu bleven Nat, og Mørket bedækkede Dybets Overflade. Over vore Hoveder svævede truende Skyer, der af og til sendte en Syndflod ned og som den rasende Storm pidskede os lige i Dinene; nedenunder den tause, hemmelighedsfulde Flod, med sine rovbegierlige, frygtelige Indvaanere, hvis Bytte vi hvert Dieblis kunde vente at blive, om vi skulde støde paa de skjulte Klipper. Aldrig i mit Liv er Tiden forekommet mig saa lang. Jeg troede, vi aldrig skulde komme ud i aaben Sv. Jeg havde aldrig heller før commanderet et Skib i en saa kritisk Stilling som Cheruben, og var følgerig dobbelt urolig. Hvert Dieblis var jeg oppe paa Topseilsraaen for at holde Udkig med om der ikke var en eller anden Fare vi maatte undgaae. Omfider led Brølet fra den nderste Barre i mit Dre, og det varede ikke længe inden jeg kunde see de hvide, fraadende Bølger tæt under vor Lub-Boug, men et Sted, hvor Bølgerne ikke brøde sig, var ikke til at opdage.

„Santa Maria er kommen lykkelig over, det maae vi ogsaa,“

tænkte jeg. „Det saa! Hold godt fuld! raabte jeg op til Manden ved Noret. „Lad Hende gaae lige igiennem.“

Uffted sloi Cheruben, og krængede ober, saa Vandet strømmede ind af vore læ Spyggatter. Den hvidtoppede Bølgelinie var tæt under vor Boug.

„Hold fast, alle Mand,“ raabte jeg.

Lugerne vare skalkede. Det lille Skib lod til at kiende sin Fare, men ogsaa at ville overvinde den. Herligt stævne hun de fraadende Bølger. Den første Sv slog hende, og sendte Vandet i Strømme over os (det var mere end Fraade) baade for og agterfra ind over Dækket, og blødte os alle igiennem lige til Skindet; den næste bragte hvert eneste Tommer i Skibet til at ryste, til Nædsel for de stakkels Ulykkelige nedenunder, som, at slutte af deres Skrig, ventede siebliffelig Undergang. Skibet hævede sig tappert over den, et Vindstød fra Land fyldte et Diebslik Seilene, og vi vare atter i smult Vand. Men dette var imidlertid kun den første af de tre Barrer, vi havde at passere. Vi gled nu atter rask videre og krængede dygtig til ikke liden Forsærdelse for det spanske Mandskab, der, som det lod til, ikke stolede synderlig paa vort Kiendskab til de Farer, vi befandt os i. Det ene Slag efter det andet næsten en heel Time, da jeg, — som vi nærmede os den anden Barre, og jeg var paa Fokkeraaen og saae ud i Mørket i haabløst Forsøg paa at udfinde det bedste Farvand, — da jeg med Get saae det flamme op henimod Indløbet af Floden, og der viste sig den klare Flamme af et Blaalyd; nok eet og nok eet hurtigt efter hinanden.

„Gud i Himlen!“ udbrod jeg hos mig selv. „Santa Maria maa være gaaet paa Land og gjør Nødsignal. Maaskee de sender Lysene op for at advare os for den samme Fare.“

Der var ingen Tid at spille med unyttige Gissninger. Vi vare lige ved den anden Brænding.

„Liv eller Død. Herren hjælpe de Ulykkelige nede,“ udbrod jeg. „Hold hende rigtig fuld!“ raabte jeg som jeg gik ned paa Dækket.

Hver Mand holdt, som man siger, fast med Hænder og Fænder, hvis der skulde slaae en Sv over os, og vi fore giennem Barren. Neppe vare vi igien i smult Bunde, førend der gif en Raaket op foran os, nok et Blaalys, og Stormen bragte et langt vedholdende Raab ned til os. — Jeg havde før hørt et saadant Skrig: saaledes raabe stærke Mænd der blive slagne af Rædsel. Lysen brændte lavt, saa det maatte være i en Baad. Maa skee Santa Maria var gaaet under og de Tiloversblevne havde reddet sig i Baadene. Hvad havde da jeg at vente! Altet lod det samme Raab, høiere end før.

„En Baad tværs paa Lub Boug,“ raakte Manden paa Udfig forude. — Der var ingen Tvivl længer.

„En af Baadene kommer drivende,“ raabte jeg. „Med med Roret. Bal Topseilet! Klar til at lade Ankeret falde,“ commanderede jeg. Det er den eneste mulige Maade at redde dem paa, tænkte jeg. „Og saa kan vi gire over mod Baaden som den driver os forbi. Faren er stor, men vi maa prøve paa det.“ Jeg havde ikke lang Tid til at anstille mine Betragtninger. „Lad Ankeret falde,“ commanderede jeg bestemt; men Folkene forude saae Faren, og lod ikke til at høre Ordren. Ikke et Dieblif var at spille med Formaninger. Jeg rev en Pistol fra Bæltet og styrtede forud i det jeg truede at slyde den Første der viste Tegn til Ulydighed. Nu glemte Folkene ikke længer deres Pligt. Med en Dre, jeg havde grebet, kappede jeg Surretoutgene og Stopperen. Ankertouget foer i en rasende Fart ud giennem Rlydset, som Skibet med Næsen i Binden drev for det. Jeg tænkte det skulde have sprunget, som det kom op til Enden af de tredsindstyve Favne med et rædsomt Styk, — vort Agterspeil var allerede midt inde i Brændingen. En svær Sv skyllede over os.

„Hold fast med Liv og Sjel, Manne!“ commanderede jeg.

Svæn brød ret under Bougen, slog over Skibet og skyllede Alt foran sig. Jeg troede i Diebliffet at Skonnerten aldrig mere vilde have reist sig. Den var halv fuld af Vand. De ulykkelige Slavers Skrig nede var rædsomt. Jeg havde sluppet nogle af Spa-

niolerne løs for at hjælpe til, med Fare for at de skulde blive Forrædere imod os, men som der kun var ringe Udsigter til at de kunde undslippe hvis det skulde være deres Agt, og Intet var at vinde for dem derved, stode jeg paa dem. Nok en Sv slog over os, men ikke saa voldsom. Baaden var nu kun lidt fra vor Bagbords Boug.

„Noret Styrbord,“ raabte jeg. „Netsaa“.

Skibet lystrede langsomt. Baaden kom farende. Greb vi feil, vilde den Dieblicket efter være i Brændingerne, og Intet vilde da kunne redde Folkene deri.

„Netsaa.“

Et Dufin Neeb hængte ud over Siden for at de kunde gribe fat, og jeg maa lade Spaniolerne vederfares Net, at de viste sig ligesaa virksomme for at redde deres Fiender som vi. En svær Bølge førte dem med sig. „Hurra! vi har hndet!“ Fire Mand stode opret i den, og som den hævede sig langs Siden, greb de fat i de fressende Neeb og sprang op paa Dækket. Baaden foer forbi og var Dieblicket efter slaaet istykker i Brændingen.

„De ere gaaet under Allemand!“ udbrød den ene af Folkene, som de sprang op paa Dækket; vi drev løs, som hun kom i den første Brænding, og tilbunds gif den som en Kanontugle.

„Gud i Himlen; alle vore vakre Gutter!“ udbrød jeg. „Stafkels Brownlow! Ender alle dine skionne Forhaabninger saaledes?“ tænkte jeg, og vendte derefter mine Tanker til vor egen Stilling.

Jeg erfarede nu at de to Baade vare drevne løs da de passerede den første Barre, og at Folkene vare gaaede over i den større Baad i den Tanke, at de vilde være sikrere i den; men at de imidlertid havde fundet deres Kræfter for svage til at regiere den, hvilket de maaskee havde formaaet i den mindre.

„Giv Ankeret op, Manne,“ raabte jeg, „vi kan maaskee endnu træffe paa Nogen, klynget til Praget.“ Alle Mand gif til Spillet, men Alles forenede Anstrengelser formaaede ikke at rokke det fra Grunden. „Nast, Manne — Nast!“ raabte jeg; men forgievs. Vi heve Bougen paa det lille Skib næsten under Vand.

og Søen slog alt imellem op over os; men Ankeret holdt fast. Omsider saae jeg at der ingen Udsigter var til at faae det op, vi kappede og gik atter under Seil ad Mundingen til. Med ængstelige Følelser nærmede vi os den sidste Brænding, der rullede ind med en langt større Hæftighed end de to andre, og iblandt hvilke vi havde kun altfor megen Grund til at troe at vore brave Kamerater og deres ulykkelige Fanger vare blevne opslugte. Vinden blæste stærkere og stærkere alt som vi nærmede os Hævet, springende om tre eller fire Streger med pludselige Byger. Det var formodentlig i en af slige Byger at Santa Maria forgik. Vi haabede at skulle være heldigere, og naar vi blot kunde slippe ud i Hævet, var der kun lidt at være bange for.

Som vi stod hen mod den østlige Side, raabte han der stod paa Udfig, „en Klippe paa Lut-Bouq.“

Det førte i os, thi vi kunde jo ikke vide hvor mange der endnu kunde være forud. Som vi stød forbi, viste et Lynblink os Falkens Kutter som de fire Mand havde forladt, og ingen Klippe; vi vendte nu, og Diebliffet efter havde vi Baa-den seierrig paa Slæbetouget. Efter utallig mange Slag naaede vi omsider den yderste Barre. En eneste uafbrudt Linie af fraa-dende Brændinger viste sig for os. Her var ingen Bei at vælge, vi holdt vore Seil vel fulde og styrede lige mod Midten. Herligt støvnedes vor Bark de vrede Bølger; en efter den anden kom rullende imod os som om de skulde begrave os, men som en ædel Ganger hævede den sig hver Gang op til dem. Omsider kom en Bølge mere kæmpemæssig stor end de øvrige, brølende imod os. „Hold fast, Manne — hold fast,“ — raabte jeg, idet jeg entrede op ad Stovanterne efterfulgt af den øvrige Besætning, med Undtagelse af to Mand, der vare surrede fast til Roret. Den lille Skude skar lige ind i den, det klare Vand vadsfede hen over Dækket og det lod som om den aldrig mere vilde reise sig; men ikke var dens Time kommen og ikke heller vores. Efter enhver Neddukning hævede den sin Stavn ligesaa flydende som før. Atter nærmede sig en svær Sø. Et Diebliff vakkede den som dens Dæk atter bleve oversvømmede,

og reisende sig derpaa muntert endnu engang, foer den over, og lig en Søfugl, der reiser sig efter en Dukning, rystede den sit Hoved som for at blive af med Vandet. Med et Hurraraab fandt vi os klar af den forræderiske Flod, og løb nu rast videre giennem den klare Sø. Da vi nu selv vare fri for Fare, fremstillede sig vore Kameraders Skiebne stærkere for vor Sjæl. Forgieves stirrede vi hen langs den hvide Brænding der bebrømmede den mørke Strandbred — Intet som lignede et Skrog var at opdage.

„Stakkels Brownlow! vi skulde have ønsket hinanden til Lykke; og hvem kan sige om Du og Dine Folk endnu ere blandt de Levedes Tal?“ Saadanne vare mine Tanker, medens jeg gik op og ned ad Dækket paa min Prise, som vi gik et godt Stykke ud for at ankre til om Morgen, da jeg havde besluttet at løbe ind igien og søge efter Levningerne af Braget, eller tage dem ombord som maatte have reddet sig iland. For at give mit Haab Næring kaldte jeg nogle af de Folk agter som vi havde reddet fra Baaden, men de erklærede bestandig at Santa Maria var gaaet under i samme Dieblid som de dreve los fra den. Jeg lod dem gaae igien og vedblev min eensomme Gang med mine sørgelige Betragtninger. Jeg vilde just vende sidste Gang inden vi kastede Anker — vi havde kun eet tilbage, — da pludseligt et klart Lys steg iveiret tilsvæ. For os var det en Haabets Stjerne. Vi holdt derhen ad, og det varede ikke længe førend han paa Udkig raabte — „Et Skib paa Lub Boug.“ Min Riffert havde bestandig været vendt i den Retning. „Santa Maria, ved Alt hvad der er Helligt“, udbroed jeg glad. Da vi havde staaet lidt længer hen, vendte jeg med Skonnerten og beviste snart at jeg havde havt Ret, thi der laae Santa Maria ridende i god Behold for Anker foran os. Idet jeg gik agter om, raabte jeg, „Vi har faaet Folkene fra Baadene i god Behold ombord“.

„Har Du, min vakre Gut! Lovet være Gud,“ raabte Brownlow giennem sin Raaber. „Ankre ilæ af os og jeg skal komme ombord.“

Neppe havde han udtalt, førend et lydeligt Hurra. der lød os

ind i Sjelen, hævdede sig fra Mandskabet paa Santa Maria, som da mine Folk besvarede af ganske Hjerte. Det rungede i Nattens Stilhed. Der er Intet som Sømand huer saa godt som et rigtig hjerteligt Hurra, ved passende Leilighed. Det fik min Barm til at svulme som jeg hørte det. Naar Enden er god er Alting godt. Brownsow kom strax efter ombord og takkede mig fordi jeg havde reddet hans Folk, hvis Tab havde foraarsaget ham megen Bekymring, da han havde maattet vente at deres Død vilde blive lagt ham tillast, eftersom han absolut vilde have Skibene ud af Flo- den, tiltrods for de Farer han udsatte sig for.

Den næste Dag naaede vi Falken, bleve gratulerede af Capitainen, og hjertelig ønskede tillykke af vore Kamerater, og begge to steg vi et Trin høiere op paa Rangstigen, paa Grund af vor Bedrift, ligesaa et Par Andre, og fik derhos en lille Douceur ovenikøbet. Skonnerterne bleve condemnerede paa Sierra Leona, hvor Cherubens sorte Ladning blev sluppen løs og sendt hen for at danne en Colonie af frigitne Negre. Uagtet den spanske Besætning havde modsat sig en lovmæssig Autoritet, lod man den dog slippe, ikke blot uden Straf men med Pisk og Pæl, hvorimellem, som vi siden kom efter, de havde bortstøvet en ikke ubetydelig Slump Njastre. Vor Andeel i Priispengene var imidlertid betydelig. Inden vi forlod Kysten gjorde vi endnu endeel flere Priser, og traf flere Gange igien paa de selsamme Knegte, der vare slupne derfra for saa godt Kjøb efter at have dræbt og saaret Hans Majestæts troe Undersaatter. Havde vi behandlet dem som Sørbøvere og strax klynget dem op paa deres egen Naa-Nokke, vilde Exemplet have afstræffet Andre fra en Haandtering, der kunde bringe Sligt med sig. Men nu gjør den høie Hyre, Slavehandleren giver, at han kan erholde de allerbedste Folk der ere til at faae baade i Brasilien og andetsteds.

Efterretninger for Søfarende.

Sømærker i Kattegattet.

1) Paa den nordligste tørre Havn af Sjellands Rev er til Forsøg opsat en sortmalet Bøke, omtrent i N. t. V., 1 Mil fra Gniben. Bøken er affivet til Siderne med 4 Stræbere, og har paa Toppen en stor sort- og hvidstribet Ballon med et Kors for Underenden. Toppens Høide over Vandlinien er 26 Fod.

2) For S. D.-Enden af Kalkgrunden ved Greenaa, en Bøge med rød Stage og 1 Korf, paa 5 Favne Vand, tæt op til Grunden.

Mærk: Paa Nøveren, som ligger sønden for Kalkgrunden, er kun 4 à 5 Fod Vand paa nogle enkelte store Stene, hvorfor man ei bør nærme sig den paa mindre end 4 Favne Vand. Som Mærke, for at gaae fri vsten om Nøveren, kan bruges, at holde Kalkgrunds-Bøgen til Vestsiden af Fornæs-Fyrtaarn, da man ei faaer mindre end $3\frac{1}{2}$ Favne Vand.

3) 1 Kabellængde i Nord for 12 Sods Grunden, der ligger paa S. D.-Enden af en 4 Favne Plade, omtrent $3\frac{1}{2}$ Dvml. S. V. t. S. $\frac{1}{2}$ S. fra Midten af Hastensgrundens Grundeste, er i 4 Favne Vand udsagt en Bøge med halv rød og hvid Topstage, med 1 Ballon med 1 Korf under paa Toppen.

Dybtgaaende Skibe bør ei komme Bøgen nærmere end 2 til 3 Kabellængder, da der i en Omkreds af 2 Kabellængder findes flere Steenpuller med 15 Fod rundt om dem.

For at gaae fri sønden om Pladen, holdes Ellemandshjerg fri Syd for Hjelm; trækkes Ellemandshjerg fri Nord for Hjelm, gaaer man norden om Pladen.

(Sd. Bd. Nr. 73 og 95, 1846.)

Grund imellem Hastensgrunden og Sjellands Rev, ei endnu aflagt i Kortet.

Omtrent $3\frac{1}{2}$ Dvartmiil S. V. t. S. $\frac{1}{2}$ S. fra Midten af Hastensgrundens Grundeste, ligger en Plade, paa hvis D.-Ende kun findes 12 Fod Vand paa en lille Steenpulle. Pladen selv har en Udstrækning af omtrent 1 Dvartmiil i Ost og Vest, og er 2 til 3 Kabellængder bred, med fra 3 til 4 Favne Vand Sandbund med enkelte Stene. Sydsiden er steil affaldende, saa at man 50 Alen Syd for den har 11 Favne Vand, hvorimod Nordsiden synes at være sammenhængende med Hastensgrunden ved et Flak med imellem 5 til 8 Favne Vand.

Fra 12 Fods Pullen høves: Ellemandsbjerg, netop skjult bag Hjelmens N.-Ende; — Gnibens Lodshuse S. $\frac{1}{8}$ D. — Veirhøi er vel fri Vesten for Gniben.

Mærket for at holde fri sønden om Pladen er: Ellemandsbjerg fri Syd for Hjelmens; trækker man Ellemandsbjerg fri Norden for Hjelmens, gaaer man fri Norden om Pladen.

(Sd. Bd. Nr. 78, 1846.)

Nyt Fyr paa Veirø, Ugerø (Selholm).

Paa den lille Ø Veirø, norden for Lolland, under $55^{\circ} 2' 15''$ Brede og $11^{\circ} 22' 15''$ Længde, er bleven tændt et roterende Lampefyrt, som er anbragt i en Fyrbygning 35 Fod over Grunden og 50 Fod over Havsladen.

Dette Fyr, som antændtes første Gang den 15de October d. N., og derefter vil blive holdt brændende til samme Tid som Nigets øvrige Fyr, giver hvert $\frac{1}{4}$ Minut et Blink, og er synligt fra et Skibsdæk i c. $2\frac{1}{2}$ Miils Afstand Den rundt.

Samtidigt hermed er ligeledes, paa den sydlige Ende af Ugerø, Selholm kaldet, c. $2\frac{1}{2}$ Miil i N. t. V. fra Veirø, bleven tændt en Lanterne, der vedligeholdes paa samme Maade, heiset paa en Væl 16 Fod over Grunden og 24 Fod over Havsladen.

Da denne nye Fyrindretning tillige skal tjene som Dagmærke, er der, til større Tydelighed, paa en Stang ovenover Lanterne bleven anbragt en rød- og hvidmalet Ballon af 3 Fods Diameter, som, holdt overet med Møllen, vil vise Indseilingen af Dnø Sund Nordfra.

(Sb. Ib. Nr. 101, 1846.)

Sorandring ved Thunø Fyr.

Istedetfor den ældre Lanterne paa Thunø Fyr er der i indbærende Sommer anbragt en ny af Metal med smallere Vinduessprosser og større Ruder, hvorved Lyset bedre end forhen vil kunne sees.

Endvidere er der fra 10de Septbr., istedetfor det ældre Speilapparat, anbragt et Vindseapparat af 4de Orden, der staaer $1\frac{1}{2}$ Fod høiere end det forrige Fyr, eller i det Hele $98\frac{1}{2}$ Fod over Havet, og lyser Horizonten rundt i en Afstand af omtrent 3 Mile.

(Sb. Ib. Nr. 99, 1846.)

Sarten iglennem den slesvig-holsteenske Kanal interimsist standset.

Formedelst en Reparation i Vinter paa Kanalslusen ved Rø-nigsfærde, maa Farten giennem den slesvig-holsteenske Kanal afbrydes fra den 1ste Decbr. d. A. til 1ste Marts n. A.

(Sb. Ib. Nr. 102, 1846.)

Varetegn paa Boshpolln-Grunden forandret.

Til Varetegn for det som Brag paa Boshpolln-Grunden liggende Dampskib Manchester er, istedetfor den grønne Boie, bleven henlagt en større Tonde af samme Farve, med en Stage med en Krost paa i en horisontal Retning.

(Sb. Ib. Nr. 90, 1846.)

Nye Baker paa Selgoland.

Med Sand-Den er der bleven opført tre nye Baker for Indseilingen til den Søndre- og Nordre-Nhed.

(Sb. Ib. Nr. 91, 1846.)

Nye Mærker i Qvarken og den bothniske Bugt.

1) Paa Klippen Bonden i Qvarken, N. Br. $63^{\circ} 25'$, D. Længde fra Ferro $38^{\circ} 14'$, eller fra Greenwich $20^{\circ} 5'$, i Form af en Bæle, nedefor 17, ovenfor 15 Fod bred, 17 Fod høi fra Klippen, der selv staaer c. 100 Fod over Havfladen.

2) Paa Kommelsklippen ved Kommelsø, imellem Piteå og Skellefteå, et Stagemærke af 50 Fods Hvide fra Grunden, paa Toppen forsynet med to Lønder, der ere anbragte i en Afstand af 6 Fod fra hinanden, og den midterste Mast er omgivet og støttet af flere mindre Stænger. Dette Mærke er til Veiledning for Indløbet i Byskefjorden. Klippens Hvide over Vandspeilet er 25 Fod. En Kongl. Lods er ansat ved Kommelsø's Lods-Station.

(Sb. Bd. Nr. 103, 1846.)

Mærke i Westerwicks Skærene.

Paa Tårnklæret, $\frac{1}{2}$ Miil S. D. for Ørs i Westerwicks Skærene, nordøstlig for Kråkelund, er bleven opført en firkantet hvidtet Steendysse, af 14 Fods Hvide, 10 Fod bred i Grunden og 8 Fod oventil; den kan sees langt ude i Søen, og skal tjene til Veiledning for at indseile Farvandet indtil Ørs, hvor den da maa bringes N. t. N. efter Compasset.

(Sb. Bd. Nr. 107, 1846.)

Fyr paa Gottland.

Et Fyrtaarn af Steen er bleven opført paa Gottland's søndre Odde, omtrent 3000 Alen N. D. for den yderste Punt af Hoborg eller „Refudden“, under $56^{\circ} 56'$ N. Brede og $38^{\circ} 19'$ Længde østen for Ferro, eller $18^{\circ} 9'$ Østen for Greenwich. — I dette Taarn, som er 58 Fod høit fra Grunden, er anbragt et omdreieende Fyr, bestaaende af 12 Reverbere, fordeelte 3 og 3 paa hver Side af et ved et Uhrværk omdreiet firkantet Stillsads, hvis hele Omdreiningstid er 8 Minuter, i hvilke fire eensartede Blink af omtrent 30 Secunders Varighed, med omtrent $1\frac{1}{2}$ Minuts mørke Mellemtider, belyse Horizonten i alle Retninger fra

D. t. N. syd om til N. t. D. paa Kompasset. — Fyrets Hvide over Vandspeilet er 170 Fod, og det vil altsaa fra et sædvanligt Skibsdæk ved Nattetid i klart Veir kunne sees i 4 geographiske Miles Afstand og derover. — cfr. d. T. Nr. 3, Pag. 147.
(Sb. Tb. Nr. 95, 1846.)

Vandstandsangivelse ved Geste.

Til Efterretning for ankommende Skibe har Lods-Oldermændene der bekendtgjort, at der paa Skandens Bastion paa Vest siden af Flagstangen er bleven opreist en sort Table, hvorpaa altid med hvide Tal er angivet, hvormange Fod Vand der findes i Seildybet.
(Sb. Tb. Nr. 71, 1846.)

Syrtaarne i det sorte og caspiske Hav.

Paa Klippesen Sidouisi (tidligere Lebki og Makarone), c. 66 Fod over Grunden og c. 191 Fod over Havet, er opført et Fyrtaarn der hvert Minut viser et Blink, og kan sees c. 20 Qv. Miil borte, under $45^{\circ} 15' 31''$ N. Br. og $28^{\circ} 50'$ S. L. for Paris. Grunden er ikke god om denne S, paa hvis nordlige Side findes fra 15—16 Fod, paa den vestlige, fra 30—43 Fod, sydlige, 36—63 Fod og østlige, 25—52 Fod Vand. Fartøier kunne lægge til paa den S. D. og N.-Side.

Paa Pynten af Quarantainemolen ved Odesa er opført et lille Taarn, hvorfra er opreist en Mast der bærer 2 Ne-verbeerlanterner 10 Fod fra hinanden i en vertical Linie. Den øverste 72 Fod over Taarnets Basis og 79 Fod over Havsladen, den nederste 60 og 68 Fod over samme Punkter. Det ligger under $46^{\circ} 27' 5''$ N. Br. og $28^{\circ} 25' 35''$ S. L. fra Paris. Fyrene kunne sees fra Søen fra 9—10 Fods Hvide, i en Afstand af c. 14 Qvartmiil.

Odesfa's Fyr paa den Store Fontaines Pynt, 21 Qvartmiil $\frac{1}{2}$ N., 33° D. for Dnipermundingen Esargrade og 6 fra Odesfa, ved Marie. Himmelfarts Kloster, 183 Fod over Havet og 70 Fod over Grunden. Fyret er fast, og synligt i en Afstand af omtrent 20 Qvartmiil, passerende fra N. $\frac{1}{4}$ N. D. t. S. D. $\frac{1}{4}$ S., kommende østerfra. $46^{\circ} 22' 40''$ N. Br. og $28^{\circ} 21' 50''$ fra Paris.

Fyrskib ved Liman=Indløbet i Dniper er fortpiet ved Pynten af Kilburnu (Kinburn) paa 33 Fod Vand. Dets 2 ovenover hinanden placerede Lanterner ere synlige i 8 Qvartmiles Afstand. Man maa have dem paa Styrbordside, og naar man om Dagen vil gaae ind ad Limanen, maa man styre efter 2 Sømærker ved Dtschakow, overet i N. 11° D., indtil man kan peile 2 andre Varde paa den lille D Berezane i W. $4^{\circ} \frac{1}{2}$ N. Man har da 40 Fod Vand, og kommer da ind i Pasfet ved Limane ved at styre paa 2 Steentaarne paa Kysten af Kilburne S. $54^{\circ} 50'$ D.

Fyr paa Tendra (Tendrovski) paa N.-Pynten af Den, 14 Qvartmiil S. 2° B. fra Kilburne, 77 Fod over Havet og 73 Fod over Grunden. Fyret giver et Blink hvert Minut, og kan sees i en Afstand af 15 Qvartmiil, $46^{\circ} 18' 54''$ N. Br., $29^{\circ} 11' 22''$ D. L. fra Paris. Paa Den er opreist tre 40 Fod høie Varde, een N. for Fyrtaarnet med et A paa Toppen, een 11 Qvartmiil fra denne, og 8 Miil $\frac{3}{4}$ D. 44° S. fra Taarnet med et V, den tredie c. 13 Qvartmiil $\frac{1}{2}$ D. 14° S. fra denne, med 3 Stænger.

Fyr ved Tarkhanekute paa et lavtliggende Punkt ved Pynten af samme Navn eller Eskiforos, 118 Fod over Havet og 103 Fod over Grunden. Fast Fyr, som kan sees i en Afstand af 17 Qvartmiil fra N. $\frac{3}{4}$ N. D. indtil D. $\frac{1}{4}$ S. D. vesterfra,

45° 20' 40" N. Br., 30° 8' 59" D. Ø. fra Paris. Fra Fyrtaarnspynten gaaer en Klipperevle mod V., $\frac{3}{4}$ Qvartmiil lang og $\frac{1}{4}$ bred.

Inkerman Dobbeltyr ved Sebastopol. To Taarne som tages overet S. 85° 18' D. for at komme ind til Sebastopol. Det første c. 400 Fod over Havet, det andet $1\frac{3}{4}$ Qvartmiil længer borte c. 600 Fod over Havet. Deres Hvide 45 Fod over Grunden. Faste Fyr; det nærmeste viser sig i en Afstand af 28 Qvartmiil, det andet i en Afstand af 33 Qvartmiil.

Syrtaarn paa Chersones, opført paa Pynten af den lille Halvø Heracleotik, 7 Qvartmiil N. S. D. for Sebastopols Næd, 112 Fod over Havet og 108 Fod over Grunden. Fyret giver et Blink hvert Minut, og kan sees i en Afstand af $16\frac{3}{4}$ Qvartmiil fra N. N. D. til S. D. $\frac{1}{4}$ D. vesterfra. 44° 35' N. Br. og 31° 2' 57" D. Ø. fra Paris. Fra Chersonespynten strækker sig en Klipperevle over $\frac{1}{4}$ Qvartmiil mod V.

Aitodors Tyr paa det steile Forbjerg af samme Navn paa Sydlysten af Krim, $4\frac{1}{2}$ Qvartmiil S. 29° D. fra den lille By Salka. 336 Fod over Havet og 37 Fod over Grunden. Et fast Fyr der sees i en Afstand af 26 Qvartmiil fra N. N. D. til N. S. D. kommende sydfra. 44° 25' 40" Br., 31° 44' 49" Ø. fra Paris.

(Takil) Takli Tyr ved Indløbet til Kertsche-Strædet, 160 Fod over Havet, 72 Fod over Grunden. Fast Fyr, som kan sees i en Afstand af 19 Qvartmiil fra N. til V. S. V., kommende østerfra. 45° 5' 54" Br. og 34° 8' Bøngde fra Paris. Omkring Forbjergtet Takli findes Klipper under Vandet, iblandt andre en lang Rekke der strækker sig omtrent $\frac{1}{2}$ Qvartmiil fra Foden af Fyrtaarnet mod S. D.; en renliggende Klippe, hvor-

paa ifkun 9 Fod Vand $\frac{7}{8}$ Qvartmiil S. for Forbjergget Ulra og $4\frac{1}{2}$ Qvartmiil foran Takkis.

Jenikalis Fyr behersker Indløbet til det Azovske Hav $2\frac{1}{2}$ Qvartmiil N. 37° V. for den lille By Jenikali. 320 Fod over Havet og 63 Fod over Grunden. Dets faste Fyr er synligt fra N. V. $\frac{1}{4}$ N. til S. V. $\frac{1}{4}$ S. kommende østerfra i en Afstand af 25 Qvartmile. $45^{\circ} 23' 15''$ Br. og $34^{\circ} 19' 18''$ Længde fra Paris.

Bielosarai (Belosaraisky) Fyr opført paa Sandpynten S. V. fra Forbjergget af dette Navn, 76 Fod over Havet, 72 Fod over Grunden. Dets faste Fyr, synligt i en Afstand af 15 Qvartmiil hele Compasset rundt, under $46^{\circ} 52' 40''$ Br. og $35^{\circ} 6'$ Længde fra Paris.

Berdiansk Fyr opført 7 Qvartmiil S. for Byen Berdiansk henimod Sandpynten som giver Rheden Læ for østlige Vinde. 82 Fod over Havet og 76 Fod over Grunden. Fyret viser et Blink hvert Minut synligt i 15 Qvartmiles Afstand hele Compasset rundt. $46^{\circ} 38' 30''$ Br. og $34^{\circ} 27' 47''$ Længde for Paris.

Varder ved Kilia paa venstre Bred, naar man løber ind ad Donaus nordre Arm, for at betegne Løbet peilende N. 74° V. Banken paa høire Side, naar man løber ind, er besat med flere Boier.

Oplyst Varde ved Tsargradskaia Løbet til Limane i Dniiper, opført paa venstre Side naar man løber ind, bestaaende af en Mast med 3 horizontale Stænger betegnende Løbets største Dybde. Denne Mast er 60 Fod over Havet, og 54 Fod over Grunden. Man anbringer 2 Lanterner om Natten paa Yderenden af den nederste Stang.

(Annales marit. 1845.)

Mærke for Pillaus Havn afbrændt.

Den „Alt=Pillauske“ Weirmølle, som hidtil, formedelst dens høie Beliggenhed, tjente de Søfarende som Mærke for Pillaus Havn, er i Sommer afbrændt.

(Sb. Id. Nr. 88, 1846.)

Advarsel for Indseilingen ved Brest.

Ifølge en Beretning fra det engelske Consulat i Brest af 24. Juli var der nylig bleven skudt paa et Skib, som ikke lagde bi da det blev anraabt af Vagtskibet. Det turde derfor være gavnligt at give opmærksom paa det i Brest, som i alle franske Krigshavne, gjældende Reglement, hvorefter alle Skibe, som ankomme til Brests Ohed, bør holde ind paa Vagtskibet, som er det yderst for Anker liggende, og som er kiendeligt paa en bred hvid og blaa Stander paa Fokmasten, samt paa at det har Nødstænger. Det indkommende Skib anraabes af Vagtskibet, og paavises hvor det skal gaae til Ankers. Der bliver derpaa sendt Skibet et guult Flag ombord, som det maa holde heist indtil det ved en Quarantaine=Officiant, hvis Baad saa snart skee kan ankommer fra Brest, er bleven fritaget for Quarantaine.

(Naut. Mag. 1846.)

Lodssignal ved Indseilingen til Humberen.

Da flere Skibsførere i den senere Tid have maattet erlægge en Mulct af dobbelte Lodspenge (foruden den enkelte Taxt) for, ved Indseilingen til Humberen, ikke i rette Tid at have heiset det almindelige Signal for Lods (om Dagen et Flag, om Natten en Lanterne), bringes det herved i Erindring, at Søilandet ved Dimlington, og Landmærket ved Donna=Noof i Lincolnshire, ere de Steder, hvor de resp. nord= eller sydfra kommende Skibe skulle give Signalet.

Skibsførerne advares endvidere om, nsiagtigt at anføre paa Lodsedlen hvor dybt Skibet stikker, eftersom en urigtig Angivelse i saa Henseende er underkastet en betydelig Mulct.

(Sb. Id. Nr. 83, 1846.)

Fyrskib i Bristol-Canalen.

Et Fyrskib ved Helwicks Sand, i Nærheden af Worms Head i Bristol-Canalen, er udlagt den 1ste October ved W.-Enden af Helwicks Sand, og vises fra samme et klartskinnende omdreieude Fyr. Det ligger paa 13 Favne ved Lavvande Springtid, paa følgende Mærker og Peilinger:

Dwight Point netop aaben af North Ginon Point, D. t. S. $\frac{3}{4}$ S. — Mossilly Præstegaard netop aaben af Worms Den D. t. N. $\frac{1}{4}$ N. — Caldy Fyrtaarn N. N. V. $\frac{3}{4}$ V. — Worms Head N. D. t. D. $\frac{3}{4}$ D.

(Sp. Tb. Nr. 106, 1846.)

Somærker paa Princes- og Queens-Channel.

Løbet Nord for Pansand og Tongue Sandbanker, bekendt under Navnet „Princes Channel“, er bleven mærket med Boier paa Sydsiden, og to faststaaende Jernvagere paa Nordfiden.

Den ene af disse Vagere er placeret paa den sydlige Hage af den tørre Banke, som kaldes „Shingels“; den er gjort kiendelig ved en serklantet Top, som er 45 Fod over Lavvandsmærke, og har:

Margate østlige Vindmølle overet med Midten af Badehusene paa Margate Klint, peilende S. t. D. Monkton Vager, dens Længde paa Østenden af „Lower Gale Grove“ S. S. V. North Foreland Fyrtaarn S. t. D. $\frac{1}{2}$ D. East Tongue Boie S. D. $\frac{3}{4}$ S.

Den anden Vager er placeret paa Sydspidsen af South Girdler Sand, og er gjort kiendelig ved et Triangel, hvis øverste Spidse er 45 Fod over Lavvande, med:

Birchington vestlige Vindmølle, dens Længde paa Østenden af Cleve Skov, peilende S. $\frac{1}{2}$ D. — St. Peters Kirkeetaarn, dens Brede østlig for Taarnet paa Margate gamle Kirke S. S. D. $\frac{1}{4}$ D. Shingles Vager D. t. S. $\frac{3}{4}$ S. East Tongue Boie S. D. til D. $\frac{1}{4}$ D. Girdler Boie V. N. V.

Alf de 5 Boier, som mærke Løbet paa Sydsiden, er den store

Boie, der ligger ved S.-Enden af Tongue Sand, og som ligeledes betegner det østlige Indløb baade til „Princes-“ og til „Queens-Channel“, tidligere bleven beskrevet, cfr. d. T. Nr. 3 Pag. 250. De øvrige 4 Boier er:

1) North Pansand, sort og hvid i Tavler, paa 5 Favne ved Lavvande, med

S.-Enden af Herne Toldstationshuus overeet med Herne Brohoved S. B. t. S. St. Peters Kirke-taarn overeet med Margate Sobade-Kuurhuus S. D. $\frac{1}{4}$ S. Vest Pansand Boie S. t. B. East Spaniard Boie B. $\frac{1}{2}$ N. East Gilman Boie N. B. $\frac{3}{4}$ B. Girdler Boie N. N. B. $\frac{1}{2}$ B. Girdler Bager D. t. N. $\frac{1}{4}$ N. — Shingles Bager D. $\frac{3}{4}$ S.

2) North East Pansand, sort, paa $7\frac{1}{2}$ Favne, med

Monckton Bager, dens Længde Øst for en Nabning nærved Midten af „Upper Hale Grove“ S. $\frac{1}{4}$ D. — North Down Taarn overeet med Prædikestolsenden af Margate Ny Kirke S. D. t. S. — North Pansand Boie B. t. N. $\frac{1}{4}$ N. — Girdler Bager N. N. D. $\frac{1}{4}$ D. — Shingles Bager D. $\frac{1}{2}$ S.

3) North Tongue, sort, paa 5 Favne, med

Østet Vindmølle overeet med det andet Huus Vest for Neculvers Kirkespire S. B. t. S. — North Down Taarn overeet med S.-Enden af Badehusene paa Margate Klint S. D. $\frac{1}{4}$ D. — North East Pansand Boie B. t. N. $\frac{3}{4}$ N. — Girdler Bager N. B. — Shingles Bager D. $\frac{1}{4}$ N.

4) North East Tongue, sort, paa $4\frac{1}{2}$ Favne, med

Monckton Bager, dens Længde aaben øst for „Lower Hale Grove“ S. S. B. — Margate østlige Vindmølle overeet med S.-Enden af Badehusene paa Margate Klint S. t. D. $\frac{1}{4}$ D. — East Tongue Boie S. D. t. D. $\frac{1}{2}$ D. — North Tongue Boie B. N. B. — Shingles Bager N. t. D. — Girdler Bager N. B. t. B.

Samtlige-*Peilinger* ere paa *Compasset*, og *Dybderne* angivne ved *Lavvande Springtid*.

(*Spb. Bd, Nr. 101, 1846.*)

Baken paa Goodwin Sand

er i *Stormen* den 6te *Octbr.* tildeels bleven ødelagt.

(*Spb. Bd. Nr. 106, 1846.*)

Forandret Plads for Gull Fyrskib paa Goodwin Sand.

Da *Bunt Head* paa *Goodwin Sand* har udvidet sig betydeligt mod *Vest*, er, for at dække den derved opstaaede *Grund*, *Gull Fyrskib* flyttet omtrent $\frac{1}{2}$ *Quartmiil* i *vestlig Retning* fra dets tidligere *Station*, saa at det nu ligger fortoiet paa $8\frac{1}{2}$ *Favn*e ved *Lavvande Springtid* under følgende *Mærker* og *Peilinger*:

*Namsgate Kirke*taarn overet med *Midten* af *Albion Hotel* i samme *By N. $\frac{3}{4}$ B.* *Dvre Deals* *Windmølle*, dens *Længde* paa den yderste *Ende* af *Deal Pier S. B. t. B. $\frac{1}{2}$ B.* *South Brake Boie S. B. t. B. $\frac{1}{4}$ B.* *Middle Brake Boie N. N. B. $\frac{3}{4}$ B.* *North Brake Boie N. t. D. $\frac{1}{2}$ D.* — *Gull Boie N. D. $\frac{1}{2}$ N.* *North Foreland Fyr*taarn *N. t. D.* *Goodwin Fyrskib D. t. N. $\frac{1}{4}$ N.* *South Sand Head Fyrskib S. S. B.* *South Foreland vvre Fyr*taarn *S. B., $\frac{1}{4}$ B.*

Den *Boie*, som betegner den yderste *Deel* af *Bunt Head*, er ligeledes bleven flyttet 60 *Favn*e i *Retningen B. t. S.* fra sin forrige *Plads*, og ligger nu paa $4\frac{1}{2}$ *Favn*e ved *Lavvande Springtid*, paa følgende *Mærker* og *Compass-Peilinger*:

St. Lawrence Windmølle overet med *D.-Enden* af „*Royal Crescent*“ paa *Namsgate* *vestlige Klint N. $\frac{3}{4}$ B.* — *Mongeham Kirke*taarn overet med *Gasfabrikksforstenen N. for Deal B. $\frac{3}{4}$ S.* — *South Brake Boie B.* — *Middle Brake Boie N. t. B.* — *Fork Boie S. t. B. $\frac{1}{4}$ B.* — *South Sand Head Fyrskib S. S. B. $\frac{1}{4}$ B.* — *Gull Fyrskib N. til D. $\frac{1}{2}$ D.*

(*Spb. Bd. Nr. 101, 1846.*)

Bøie i Seildybet mellem Gull Knoll og Brake Sand.

Da der i den senere Tid har dannet sig en lille Banke (Knoll) paa den nordlige Barre i Seilløbet imellem Gull Knoll og Brake Sand, vil der paa dens grundeste Sted blive udlagt et sort Bøie, mærket „North Bar“, paa 2 Favne, ved Lavvande Springtid, paa følgende Mærker og Peilinger:

St. Clements Kirke i Sandwich, dens Brede aaben nordligt for Woodnesburo Kirke N. $\frac{1}{4}$ S. — St. Lawrence Mølle netop aaben nordligt for Mount Albion Krattet N. N. $\frac{1}{4}$ N. — North Brake Bøie N. N. — North Foreland Fyrtaarn N. $\frac{1}{4}$ B. — Gull Bøie N. D. t. D. — Goodwin Fyrstib D. t. S. $\frac{1}{4}$ S. — Gull Stream Fyrstib S. N. $\frac{1}{4}$ S.

(Sb. Bd. Nr. 101, 1846.)

Sorandring ved Lancaster Havnefyr.

Fra den 1de Septbr. d. N. vil Den Walney faae et Fyr der dreier sig rundt om i 4 Minuter, visende hvert Minut et klart Blink istedetfor som hidtil et Blink hvert halvfemte Minut.

(Naut. Mag., Aug. 1846.)

Betøendingen af Seilløbet mellem Droogderne Grinderward og Hendrik-Tjaarsplaat, kaldet de Blauwe Slenk, beliggende imellem Olieland, Terschelling og den frisiske Kyst

er nu tilendebragt, og dette Seilløb kan nu benyttes saavel af Skibe, der fra Hartlingen seile ned til Terschelling, som af indkommende. Endvidere vil, — for at forebygge, at de fra Søen kommende Skibe ved Sammenløbet af Seilløbene de Jetting og de Blauwe Slenk skulle forverke de sorte Tønder, — den sorte Tønde paa Spidsen af Hendrik-Tjaarsplaat'en, kaldet den nordlige sorte Tønde, blive ombyttet med en rød Tønde, der altsaa vil være kiendelig som Skielnemærke imellem de to Seilløb.

(Sb. Bd. Nr. 78, 1846.)

Vind ved Ankring i Lisabon Havn.

At første Boiereeb og Byer ved Ankrene;

— borttage Rlyver- og Jagerbom;

kun at føre Chaloupen agter, og ifflun at give den 6 Favne Baadsflæber;

at have et Sikkerheds-Anker klar til at falde i paakommende Tilfælde;

ikke heise Bramstangen i ondt Veir;

passé særdeles paa ikke at fire paa Fartvitougene;

holde Udkig ombord, og af al Magt staae andre Skibe vi for at undgaae Haverier;

ikke udkaste Ballast i Søen under Straf af 1000 Reis for hver Tonde Drægtighed.

(Annales marit., 1845.)

Sorandring ved Blinkfyret ved Peniche (Portugal).

Blinkfyret ved Peniche, paa Portugals Kyst, er den 18de Septbr. bleven forandret til et stadigt Fyr, for at den Søfarende lettere skal kunne kiende det fra Blinkfyret paa Berlinga-Derne, samt fra det nye Blinkfyr, som nu opføres ved Cap St. Vincent.

(Sb. Tb. Nr. 106, 1846.)

Kranpenge i Livorno.

Føreren af det Russiske Brigstib Ilia advarer alle Skibsførere, som afslutte Fragt for i Livorno at indtage Marmorblokke, om at iagttage, at Betingelserne angaaende Kran-Pengene klart og tydeligen bestemmes, og ikke efter Antwerpenst Costume, hvor ingen saadan eksisterer, idet nogle Kjøbmænd erstatte det Halve, andre slet intet, af disse Udgifter.

(Sb. Tb. Nr. 71, 1846.)

Sorandring ved Molen ved Neapel.

Den yderste Ende af den Mole ved Neapel, som danner Bølgebryderen for Armen til Marinens Havn, er bleven udvidet

ligeoverfor den gamle Havns store Fyrtaarn, nemlig i Peilingen N. N. D.

(Sp. Id. Nr. 103, 1846.)

Quarantaine ved Palermo.

Paa Grund af de iaar af Maroccanske Kystbeboere i Middelhavet begaaede Soroberier, har Sundheds-Administrationen i Palermo resolveret, at alle Skibe, som, kommende fra Strædet ved Gibraltar, seile langs Kysten af Marocco indtil Algerien, eller, paa den anden Side, til Cartagena, skulle underkastes en 7 Dages Observations-Quarantaine, hvad enten de ere lastede med smitbare Gienstande eller ikke. — Men dersom Lugerne befindes „rørte“, skulle Skibene gienemgaae en 14 Dages Quarantaine, og paa samme Tid Barerne en Menselse.

(Sp. Id. Nr. 85, 1846.)

Graham Banke (Middelhavet)

er sunket. 30 Favne Vand paa den. I 1841 fandtes 9 Fod paa det Grundeste.

(Naut. Mag. Jul. 1846.)

Veiledning for Ankringen ved St. Cruz paa Teneriffa.

Sort, mudderagtig Sandgrund paa 17 Favne Vand overet med Klokketaarnet og Molens yderste Spidse, peilende St. Isabelle Batterie ret vestlig, nemlig B. 21° N. paa Compasset.

For at komme til denne gode Soldegrund, maa Skibsføreren lægge sig i ovenbetegnede Linie, styre mod Taarnet og lade Ankeret falde naar man peiler St. Isabelle Fort ret vestlig.

(Annales marit. 1845.)

Grunde i Bancastrædet.

I Naut. Mag. for Septbr. 1846 giver en Skibsfører opmærksom paa, at han, i Bancastrædet, kommende fra Sundastrædet er stødt paa Muddergrunden vester for den „anden Pynt“, hvor Horsburghs Kort af 1833 angiver 6—11 Favne. Denne „anden Pynt“ peilet i S. S. D. ¼ D. og den Dobbelte eller Hvide Klippe

paa Banca Siden af Strædet, D. t. N. „Efter kun at have an-
fret een Gang,“ beretter Han, „og efter om Aftenen at have naaet
N.-Enden af Strædet, lagde jeg Coursen efter at klare Tuju eller
de Syv Der med Batacarang peilende S. S. V. Jeg styrede N. N.
D., og næste Morgen laae de syv Der lige forud for denne Cours, hvilket
fik mig til at troe, at de vare urigtigt anlagte paa Kortet.“ — Forsynet
med fortrinlige Chronometre tog Capitainen flere Observationer om
Formiddagen og Eftermiddagen, hvorefter Bredden blev befunden cor-
rect, men derimod Længden som mindst 11 Qvartmile formeget
østlig, og ytrer han, at den samme Feil maaskee ogsaa kan finde
Sted med de andre omliggende Der. Da den østlige Yderkant
af Derne peiledes N. D. og den sydvestligste D. S. $\frac{3}{4}$ D., Ski-
bets Forstavn i N., fik han Længden $105^{\circ} 11' 30''$ Ø., som
sætter Centrum af Gruppen i $105^{\circ} 14'$ Ø.

Rev udfor Cavallo (Manilla Bugten).

Et Rev skyder omtrent $\frac{3}{4}$ Qvartmil ud paa den sydlige Side
af Den Cavallo ved Indløbet til Bugten ved Manila i en S. D.
 $\frac{1}{2}$ D.- og N. V. $\frac{1}{2}$ V.-Retning, hvilket ikke er aflagt paa noget
Kort, tvertimod har Horsburgh, i sit sidste Kort, 22 Favne tæt
ved Den, hvilket altsaa er en Feil.

(Naut. Mag., Jul. 1846.)

Sarlig Klippe i Gaspar Strædet.

Paa en Reise fra Sidney til Singapur stødte det engelske
Barkskib Columbian d. 8. April 1845, — efterat man Aftenen ifor-
eien ombord havde peilet N.-Pynnten af Pulo-Beat i S. S. D.
12 Qvartmiles Afstand, og var kommen forbi alle de Farer, Kor-
ne angibe i Gaspar Strædet, og var forbleven under Seil hele
Natten, — Kl. 3,30 om Morgenen, umiddelbart efter at have
ddet paa 17 Favne, paa en skjult Klippe paa omtrent 10 Fod
and, men uden at blive siddende. Man lod strax Ankeret falde
gik til Pomperne, da Tommermanden havde meldt at Skibet

lækkede betydeligt, og anden Styrmand opdagede at Ræffen var under Bagborgs Bøug, omtrent 2 Mænge fra Kiølen. „Kl. 10, da jeg saae at Vandet var steget op over hele Baglasten og vandt stedse høiere uagtet alt vort Arbeide,“ berettes videre, „lod jeg sætte Fartvorne ud forsynede med Proviant og alt Tilbehør. Ved Middagstid havde vi 10 Fod Vand i Lasten. Vi forlode da Skibet og roede af alle Kræfter ad Den Gaspard til for der at gaae iland; men deromkring mødte vi en Mængde Malaier og Proer, som vi fandt det klogest at undgaae. Vi bestemte os da til at gaae til Singapur, hvor vi ogsaa ankom efter 11 Dages Forløb efterat have udstaaet Meget og efter at have vovelviis roet og seilet omtrent 500 Qvartmiil mod de stærke Strømninger; vi ankom alle friske og vel der den 18de om Middagen.“

Da Skibet havde stød, peiledes, 5 Minuter efter at vi havde kastet Anker, Den Gaspard i S. 19° Ø. i en Afstand af 15 eller 16 Qvartmiil, Den Tree i S. 59° Ø. i en Afstand af 12 Qvartmiil.

Grunde ved Laccadiverne.

I Naut. Mag. April 1845 gjøres opmærksom paa at i Capitain Moresby's Kort, 1828, ere de farlige Grunde ved Laccadiverne anlagt 18½ Qvartmiil formeget østlig.

Saft Fyr paa Goose-Island,

hvorfra peiles det nye omdreieude Fyr paa Swan-Island (i Banks Stræde ved van Diemens Land), (cfr. næstforegaaende Hefte Pag. 254) S. Ø. ½ S. efter Compasset i en Afstand af 30 Qvartmiil.

(Naut. Mag., Aug. 1846.)

Farlige Grunde ved S. Ø. Kysten af Ny-Holland.

Under 16° 52' 30" S. Br. og 149° 55' Ø. L. for Greenwich, 9° N.-Østrings Misviisning, ligger en lille Ø 10 Fod over Vandet omgiven af en Grund der ved Lavvande ligger tør paa flere Steder. Imellem denne og en anden lille Ø omtrent 4 Miil i S. Ø. gaaer et sikkert Løb. Imellem Den Torgosa o

Kysten af Ny-Holland i N. D. gives der sikkert ogsaa andre Farer.

(Naut. Mag. Dec 1815.)

Frihavne paa van Diemens Land og Ny-Holland:

Sobarttown og Launceston (Van Diemens Land) nemlig for alle Hvalfangere i Sydhavet, som intet Slags Afgift have at erlægge, og kunne, efter Anmodning derom til Soldvæsenet, betale Proviant med Tran og Fiskebeen, der da bliver at forholde ned 5 pCt. af Værdien.

Det samme gælder om Adelaide Havn og om alle Havne i Syd-Australlandet.

Ligeledes om Boyd-Town, Two-Fold-Bay paa Østkysten af Australlandet under $37^{\circ} 4'$ S. Br. og $150^{\circ} 3'$ østlig L., hvor man kan faae Vand, Kul, ferske og salte Provisioner, Grønt, alt Slags Skibsredskab, Cederplanker, nautisk Almanak for 2 Aar iforveien. En Havn findes her hvor Skibene tillige kunne reparere og kioale, samt regelmæssig Dampskibsforbindelse med Sidney og Van Diemens Land. Posten gaaer hver Dag til Sidney, og fra hver Stad Europa eller Amerika kan man adressere Breve til Capitainerne og Mandskabet paa de mangfoldige Sydsø-Hvalfangere poste-anti, Boyd-Town, Two-Fold-Bay pr. Sydney. En Læge harableret sig der.

(Naut. Mag. 1845.)

Indløbet til Tamarfloden (Van Diemens Land).

Den eneste Fare i Nærheden af Indløbet til Tamarfloden Hebes Rev, der strækker sig $\frac{1}{4}$ Qvartmiil fornemmelig i østlig Retning. Lidt af dens midterste Deel er næsten tør ved Lavvande, denne Deel peiles S. 89° V. $2\frac{1}{2}$ Qvartmiil fra Fyrtaarnet ved Low-Head, indenfor hvilken der er et Løb paa 7 Favne. Vereet med Fyrtaarnet leder en hvid Vlet N. V. for Yderkan-ten af Low-Head Norden om den, og Fyrtaarnet vil da bære S. 0° S.

Den farligste Banke i Munden af Tamar fører Navn a Middelgrunden, og er en Klippeplet paa somme Steder kun med 9 Fod til 12 Fod ved Lavvande Springtid. Den nordlige Yderkant af Low Head, med den første sorte Klippepynt østen for den eller Low Heads Flagslang aaben til N. for Fyrtaarnet, klarer den nordlige Mand af samme.

De ledende Mærker for, østen for „Middelgrunden“ (sædvanlig kaldet den østlige Canal) at løbe ind, ere Shear- og Vest-Barderne. Shear-Barden maa holdes lidt aaben tilvenstre eller østlig for Vest-Barden (der staaer lige ud for Dr. Browns Huus det første indenfor Point Friend, det venstre Indløbspunkt), indtil man kommer tværs ud for Fyrtaarnet, da man maa holde begge Barder overet. $2\frac{1}{2}$ Kabellængde fra Shear-Barden, maa Cour sen forandres i Retningen af den røde Barde paa Klippen Bar rack for at undgaae en Fucus-Banke, som strækker sig $1\frac{1}{2}$ Kabel længde i en østlig Retning fra Shear-Barden; Dybden er der 9 Fod og den mindste Dybde i den østlige Canal er 4 Favne ved Lavvande ved at krydse en Reble der strækker sig ud fra Low Head til Middelgrunden. Den vestlige Canal er 2 Kabellængder bred med en Dybde af 10 Favne paa det Grundeste. Den er dannet af Middelgrunden paa den østlige og den gule Klippes (Yellow Rock) Rev paa den vestlige Side: det sidste er en udstrakt Fucusplet med en lys Dobbeltklippe tæt ved Yderkanten; ved Lavvande der som mindst 6 Fod Vand paa den; fra Shear-Barden peil den N. 50° V. i en Afstand af $\frac{1}{2}$ Qvartmiil, og fra Fyrtaarn E. 52° V. $\frac{2}{3}$ Qvartmiil borte; der er sædvanlig en hvid Boie Nærheden og en sort paa den vestre Mand af Middelgrund Barrel-Mock-Barden og den høie og den lave Barde paa Strar bredden over Lagoon-Bugten overet, fører giennem den vestlige Canal. Tværs ud for Shear-Barden maa man styre efter den næste paa den vestlige Side af Canalen for at undgaae en Fucusplet, med 3 til 5 Favne Vand, der strækker sig $2\frac{1}{2}$ Kabel længde i modsat Retning fra Fyrtaarnet, fra Barrel-Mock.

Den høie Deel af det vestlige Hæv, peilende S. t. D., fører ind i Farvandet i den vestlige Canal, og Barterne over Lagoon-Bugten blive da synlige: denne Bugt er den anden sandige Strand indenfor Fyrtaarnet paa den østlige Kyst. De vestlige Hæve ere de som støde til den vestlige Indgangspynt. Den ovenomtalte Deel af Hævet er en sort Klippemasse tæt ved den nordre Yderkant, og ikkun den Deel er over Vandet ved Høivande.

Bankerne paa begge Sider indenfor Indløbet ere mærkede med Barde. De paa den vestre Side have et V, og de paa den østre et Kors paa Toppen.

Banker mærkede med brogede Boier kunne passeres paa begge Sider, en rød og sort Boie betegner at det farlige Sted strækker sig fra den østre Bred, og en hvid at det er fra den vestlige.

115 Observationer, 3 Qvartmiil indenfor Indløbet, gav 12 Timers 6 Minuters Høivande paa Fuld- og Ny-Maane-Dagene. Flodens Stigning var uregelmæssig fra 4—10 Fod. Den største Stigning var ved Ebbetid under en stærk N. V.-Storm, der pressede Vandet ind i Floden. Floden stiger i 5 Timer 30 Minuter og falder i 6 Timer 25 Minuter med en Hurtighed der varierer fra 2 til 5 Miil i Timen, alt efter Flodsængens større eller mindre Bide.

Low Head Fyrtaarn ligger under $41^{\circ} 03' 26''$ S. Br. og $4^{\circ} 25' 44''$ Vest for Sidney eller $146^{\circ} 50' 16''$ Øst for Greenwich.

Variationen er $10^{\circ} 05'$ østlig.

Fyret er 140 Fod over Vandfladen, og kan sees fra Dækket af et lille Skib i 16 Qvartmiles Afstand i klart Veir, gjørende een Omdreining i 50 Secunder.

(Naut. Mag. Apr. 1846.)

Klippe i Atlanterhavet.

En Klippe er bleven seet omtrent 10 Fod over Havfladen, paa $37^{\circ} 44' 17''$ N. Br., og efter Chronometer $40^{\circ} 26'$ V. L. for Greenwich.

(Sb. Bd. Nr. 96, 1846.)

Syret paa St. Juan de Ulloa

har atter været kendt siden den 23de Juli.

(Sd. Bd. Nr. 96, 1846.)

Klippe i Sydhavet.

En Klippe er bleven seet 20 Fod over Vandet, beliggende
under $40^{\circ} 19' N.$ Br., $63^{\circ} 51' V.$ Længde.

(Sd. Bd. Nr. 103, 1846.)

Nicobarøerne.

(Fortfat fra Pag. 378.)

Undersøgelsen af Øernes geognostiske Forhold har, paa Grund af den næsten overalt stedfindende, til Umulighed grændsende Banskkelighed ved at trænge ind i Landet, paa de fleste Steder maattet indskræntes til Kysterne, ligesom ogsaa en fuldstændig Fremstilling af de ved samme vundne Resultater udfordrer en nærmere Prøve af de samlede Bjergarter, som først vil kunne udføres behørigt her hjemme. Den for slige Undersøgelser forholdsviis korte Tid, Expeditionen har kunnet opholde sig paa hvert enkelt Sted, har ogsaa været en Hindring for sammes Fuldstændighed, og en gennemgaaende Undersøgelse har kun kunnet finde Sted paa de tvende Puncter, hvor et længere Ophold satte Expeditionens Geolog i stand til at anstille nyere Efterforskninger, nemlig ved Lille-Nicobars Havn og paa Øerne omkring Mancovy-Havn.

Det ved Nicobarøernes geognostiske Beskaffenhed først fremtrædende Forhold, der er fælleds for alle Øerne, er den Ring af Land, som omgiver hver Øes egentlige ud af Havet hævede Kierne, og hvis Dannelse skyldes den først senere indtraadte Virksomhed af Corallerne. I Almindelighed kan dennes Beskaffenhed angives at være følgende: Ved den yderste Ende findes de levende Coraller og den heftige Brænding, og, nærmest indenfor samme, en Flade som oversvømmes ved ordinært Høivande, og er meer eller mindre tør ved ordinært Lavvande, og som vel, længst ude, indeholder meer eller mindre uforstyrrede Coralstokke, men for Størstedelen dannes af et fast sandsteenagtigt Conglomerat af Coralsand eller Brudstykker af Coraller, Conchylier og hændelseviis nærliggende Klippemasser. Over denne hæver sig derpaa en lille Balke eller Havstok af Coralsand, -- rimeligviis for Størstedelen dannet af Binden, — hvilken frembyder næsten den eneste Vej til at komme frem paa Øerne, og efter denne følger endelig en Strækning, der er

bedækket med tyk Skov; Jordbunden bestaaer her deels af Conglomerat i faste Schichter, — som om det var umiddelbart den yderste af Havet endnu ved Høivande overskyllede Flade, der var hævet op, — deels af løst Sand og Brudstykker af Coraller og Conchylier; der ere endog fundne successive Bolde ligesom af ældre Flyvesandsklitter af samme Art som den ovennævnte Havstof. Denne sidste Deel af Coraldannelsen, der altsaa ganske er indlemmet med i Den, har en meget forskiellig Udstrækning og Mægtighed; størst fandtes den paa Teresa, hvor den hævede sig til en Høide af henved 30 Fod over Sandklitten ved Kysten, og hvor der i denne Høide fandtes indleiret de største Coralbrudstykker og en Chama (en Art Muslinger) paa 3 Fods Diameter. Det er saaledes let at see, hvorledes det var muligt at Landet bestandigt kunde tiltage, idet de levende Coraller bygge stedse videre ud, og med dem Flyvesandsbakken ogsaa rykker ud; men det vilde fordre et nøiere Studium af Forholdene at kunne besvare det Spørgsmaal, hvortid det skovbegrøede, meget høiere liggende Coralland beviser, at Fringing-Øene ved Nicobarerne ere forbundne med en Hævning af Landet, skiondt en saadan skulde synes i høi Grad rimelig.

Hvad dernæst angaaer de ældre Dannelser, der ere omringede af hiin Kystdannelse, og som udgjør Dernes Bakker og Bjerge og egentlige Masse, da maa det først bemærkes, at Forholdene vise sig aldeles forskiellige paa de nordlige og de sydlige Øer.

Af de nordlige Øer var Kamorta den, der havde bedst Leilighed til at undersøge; den har geognostiske Forhold tilfældes med Mancovy, Trinkut og for endeel Teresa. De egentlige faststaaende Masser fandtes paa denne Ø at dannes af uschichtede plutoniske Masser; tvende Klippekrænter ved Indløbet til Ulabugten, som nærmere undersøgtes, bestode af en Bjergart, der i sin Character nærmest stemmede overeens med Serpentin, og navnlig af en grøn Varietet paa den ene, og en brunrød paa den anden. Overfladen af disse Serpentinklipper havde et yderst kløftet, ujevnt og forrebet Udseende; det saae ud som om enkelte Stykker

af Klippemassen vare halvt løsræbne og derpaa atter tilkrogede, og naar man gik videre til begge Sider, fandt man, at den faststaaende Serpentin gik over i et virkeligt Conglomerat. Dette sidste dannede den langt større Deel af Skrænterne paa Nordsiden af Indløbet, og omgav fra alle Sider de faststaaende Masser; det bestod af en Blanding af Brudstykker af rød og grøn Serpentin ligesom de allermindste, hvor det blev sandstrenagtigt, indtil de betydeligste Blokke af flere Cubikfods Størrelse. Bindemidlet var Kalk, som oftest blandet med Leer; Kalkspatgange giennemkrydsede det i alle Retninger, og i Grotterne fandtes Kalkdrøypsteen. Af underordnede Masser fandtes i Serpentin, foruden Kalkspat, smaa Svovlsulfidkrystaller. Ogsaa det vestlige Indløb til Nancovry-Havn begrænses af disse Conglomeratklipper; men gaaer man mod Øst og Nordøst, da leirer sig en anden Dannelse derover, som er langt mere udbredt og udgior den langt større Deel af Bakkerne paa Kamorta, Nancovry og Trinkut, nemlig det særegne Kamorta-Leer. Dette bestaaer i en temmelig let og svampet, stærkt vand-sugende, blød Leersteen af lys Farve; den smelter i Kanterne for Blæserøret med stor Letthed; kogende Salthyre og Svovlsyre virke ikke stort paa den, og uddrage noget Leerjord, Jernilte, Kalk og Magnesia. Organiske Levninger ere ikke opdagede i samme, men vel nogle rørformige Uffondringer af Kalk. Betragtet under Lupen viser det saagodtsom intet Spor til Glimmerblade; ogsaa er det vel som en Følge deraf aldeles ikke skiftet, men vel klistret i forskellige Retninger. Disse Kløfter eller Revner paa 1—2 Liniers Tykkelse ere almindeligviis fyldte med 2 Lameller af bruun Jernsteen og en mellemiggende Plade af smukke sammenhængende Gibskrystaller; uidentivt findes Svovlsulfid hist og her, som ved Istning danner en Opløsning af svovlsuurt Jernilte, der trænger ind imellem Rifterne, og, ved en Omveksling af Bestanddelene med den kulsure Kalk, giver Anledning til Gibsdannelsen; ogsaa forekom saasilk svovlsuurt Jernilte i saadanne Revner. Ved en lignende Proces dannes vistnok ogsaa det svovlsure Magnesia, som paa lange Steder efflorescerer som en hvid Uld paa de for Solen

udsatte Klippevægge. Skiondt dette Leer er det langt overbeieende paa hele Den, saa strækker sig dog hiint Conglomerat i tyndere Lag overalt igiennem det, afverlende med Sandsteensstriber; der findes ingen constante Strygningslinier, skiondt den fra Nord til Syd er almindeligst, og Schichtningerne synes tildeels at rette sig efter Overfladens Ujevnheder. Det er altsaa dette Leer, som ved Forbitring danner Ugerjorden paa disse Øer; samme er aldeles blottet for Glimmer og tildeels Sand, men som oftest meget jernholdigt, og sikkert, paa Grund af sin Sammensætning og sit Forhold til det atmosfæriske Vand, i høi Grad ufrugtbar, hvilket ogsaa viser sig ved det aldeles bestemte Forhold, hvorved disse Øer adskille sig fra Ratchall og de sydlige Øer, idet Zopperne af Bakkerne ere blottede for Træer, og kun bære en yderst sparsom Vegetation af visse Græsarter, der bliver desto lavere og tyndere jo høiere man stiger.

Terressa og Bompoka høre upaatvivlelig sammen, saavel i Henseende til deres geognostiske Sammensætning, som til Hævningensforholdene: begge erindre, som det synes, om et ringformigt Hævningssystem med Bompoka som Midtpunct. Denne Ø har i det Ydre ganske Udseendet af et lille Madera; fra Midten, som det Høieste, udstrække sig de kamformige, skarpe Bjergrygge med de mellemliggende Dale som Radier fra et Centrum. Paa lignende Maade strække sig ogsaa, fra Terressas halvveirkelformige Middellinie, Bjergkamme ud imod Havet. For en Deel ere disse Øer vistnok sammensatte af lignende Lag som Kamorta-Øret og af Sandsteen imedens forresten mangfoldige plutoniske Bjergarter bryde frem og afverle med hine; paa Østsiden fandtes paa Corallrevet betydelige Stykker Syenit, Serpentin og Melaphyr, som vare oplastede a Havet, og Prøver, der angaves at være fra Toppen af Høiene Midten af Den, vare aabenbart heelt forbitret finkornet Syenit

Paa Ratchalls flade vestlige Kyst har Coralkalkstenen antaget en eiendommelig Form, idet den med en betydelig Fasthed for binder en ujevn og giennemhullet Overflade, saa at Havet var brut ind og havde udhulet Underlaget af blød Sandsteen og Støfer

saaledes at nu det mægtige Conglomeratlag deels var nedstyrtet i Havet, og deels ifærd med at nedstyrte fra en Hvide af 20 Fod. Hiint Kalklag fandtes bedækket af en løs Muldjord og faststaaende Leerstifer og Sandsteen i en blød og halvforvitret Tilstand, begge Dele af samme Bestaaffenhed som de tilsvarende paa Lille-Nicobar. Den største Deel af Katchall er flad; kun giennem den østlige Deel strækker sig en Bjergkæde i Retningen fra NW. til SE., hvis sydlige Deel er perpendiculart giennemskåret af Havet; Lagene i denne have en bestemt østlig Hældning, uafhængig af Overfladens Ujevnheder. Disse Omstændigheder, i Forbindelse med den, at Den, ligesom de sydlige, er overalt begroet med Skov, lede til den Formodning, at den er ganske af samme Natur som disse.

Hovedmassen af alle Øerne, som høre til den sydlige Gruppe, maa antages at bestaae af en Sandsteendannelse med underordnede Lag af Leer- eller Mergelstifere og Steenkul i en efter al Sandsynlighed ikke ringe Mængde. Denne Dannelse udgør de lige til den øverste Top med Urstov bedækkede Bakker; Dalene imellem samme og de lavere Dele af Øerne bestaae for en stor Deel af Alluvium, deels Ferskvands, — saasom i Omgivelserne af den indre Deel af Bugten paa Lille-Nicobars Nordside og i Galatheaflodens Dal, — deels Saltvands, characteriseret ved talrige Brudstykker af Coraller og Conchylier, men i Almindelighed af mindre Udstrækning end paa de nordlige Øer.

Sandstenen er udentvivl den fremherskende i hiin Dannelse, og der gives Klippestrænder, hvori man seer denne herskende heelt igiennem uden Leerstifer. Hovedsandstenen er af graabruun Farve, meget blød og af jevnt fiint Korn; lægges den i fortyndet Saltsyre, bemærker man en Opbrusning, og efter kort Tid er den hensemuldret og forvandlet til det Sand, hvoraf den oprindelig er opstaaet, idet Kalk og lidt Jernilte forenede det. Dette Sand viser sig under Lupen at bestaae af Kvartskorn, Glimmerblade og enkelte sorte Puncter, der ikke lade sig bestemme. Forresten er Sandstenen characteriseret derved, at sorte Striber paa $\frac{1}{2}$ Linies Tyk-

kelse giennemstøre den i forskjellige Retninger, og at den paa enkelte Steder indeholder Lameller af bruun Jernsteen. De sorte Lameller bestaae af en fra den omgivende Sandsteen forskjellig fin-kornet Masse, og indeholde Spor af Bitumen og Jernforilteforbindelse; de ere dannede senere end den egentlige Sandsteen, idet en anden Masse er trængt ned og har udfyldt Røvnerne i denne. Den samme sorte Masse, som det syntes, fandtes paa nogle Steder i Sandstenen i større Klumper og uordnede Masser, og det var navnlig i dem, at der fandtes Spor af Bitumen. Den brune Jernsteen findes deels i Form af Lameller, deels som concentrisk skalformige Masser, der give Bundfladerne af Sandstenen eiendommelige Tegninger; men den Deel af Sandstenen, som ligger i Midten eller imellem Skallerne, er ikke forskjellig fra hele den omgivende; dog er hele Forekomsten meget sparsom.

Indleiret i denne Hovedsandsteen forekommer en anden Sandsteen, der er saa haard og sammenhængende, at den under de kraftigste Hammerflag hellere lader sig pulverisere end kløve. Lægges den i fortyndet Sulfyre, bruser det heftigt op, og naar man efter en Dags Forløb tager Stykket ud igjen, lader det sig med Letthed knuse imellem Fingrene; Bindemidlet — Kalken og Jerniltet — er udtaget, og naar man nu undersøger Sandet under Lupen, er der ingen Forskiel at opdage imellem det og det, hvoraf den omgivende Hovedsandsteen er sammensat. Den forekommer heller ikke som udfyldende Kløfter og Gange i denne, men snarere i Form af Blokke, for det meste afrundede, indleirede i Hovedsandstenen, omtrent ligesom Flinten i Kridtet: det synes som om disse Masser oprindeligt have været eens med den omgivende Hovedsandsteen, men først ere dannede ved, at Kalkmængden har concentreret sig i isolerede Masser omkring visse Puncter, og givet disse en betydeligere Haardhed. Da den bløde Sandsteen meget lettere angribes, er det ogsaa naturligt, at Blokkene, som findes nedenfor Strænterne i Brændingen, almindeligviis bestaae af den haarde; man finder disse navnlig i 2 forskjellige Former, deels i store runde

Blokke af indtil 2—3 Alens Diameter med en svag concentrisk skalformig Afsondring, deels i kantede Stykker der have Længdefurer, — formodentlig ved Indvirkning af borende Mollusker, — og Tværstriber paa Grund af Kalkspatlameller der gaae tværs igiennem dem. Paa andre Steder viser den sig som kamformige Fremragninger, og giver Anledning til mange ret mærkelige Former.

Det vilde ikke have været muligt at angive noget Bestemt om Schichtningsforholdene af denne hele Dannelse, dersom ikke Sandstenen paa mange Steder var mellemleiret af Leerstifer. Denne, der saagodtsom overalt vedligeholder den samme Charaeteer, udmærker sig strax ved en overordentlig Haardhed og ved en lys Farve. Det er yderst vanskeligt at løbe den selv efter Schichtningsretningerne; hvilket sidste imidlertid dog skeer med Lethed, naar den har begyndt at giennemtrænges af Fugtighed og forvitres; ved Behandlingen med Syre bruser den ligeledes op, og mister sin Fasthed, saaledes at man med Lethed kan knuse den til et fint Pulver, der under Luften viser smaa indblandede Glimmerblade. Man kunde maastee paa Grund af Kalkmængden kalde den „Mergelstifer“. Ogsaa i den forekommer bruun Jernsteen i tynde Lameller, der sædvanligt gienemskære den verticalt paa Schichtningsfladen, saa at den paa mange Steder lader sig dele i rhomboidale Stykker. Som underordnet Masse i den, forekommer, ligesom i Sandstenen, blaa Mergelsteen indleiret; samme synes ligeledes kun at differere fra den omgivende Masse ved en større Kalkgehalt og betydelig større Haardhed; ogsaa den finder man blandt Mallestenene ved Foden af Skrænterne langt hyppigere end selve Leerstenen. Hverken i Sandstenen eller i disse Lag har der været at opdage nogen som helst organisk Levning.

Lagenes Strygningsslinier ere temmelig konstante og uafhængige af Oberfladens Ujevnheder; de have i Almindelighed en Retning fra Sydost til Nordvest, altsaa i Retningen af Den Sumatra. Igiennem den lille Ø Pulo Milu synes at gaae en Middelslinie af et Hævningssystem. Hævningens vinkelen var i Reglen ikke

ubetydelig, den varierede meget, i de fleste Tilfælde imellem 25 og 30 Grader, men kunde ogsaa gaae op til 60°.

Saa vel Sandstenen, som ogsaa selve den haarde Leerstifer, angribes let af Atmosfæriluerne og af Havets mekaniske Kraft; Brændingens Magt har paa forskjellige Steder dannet tildeels meget dybe, rummelige Huler. Alle vegne hvor Leerstiferen træder frem for Dagen, har den antaget en mørk Farve, og smuldrer hen i smaa Stykker, da Kulsyre i Forbindelse med det atmosfæriske Vand har uddraget en Deel af Bindemidlet, Kalken. En Følge heraf er, at man, med Undtagelse af de bratte Skrænter, overalt finder Klippegrunden bedækket med løs, flere Fod mægtig, vistnok overmaade frugtbar Jordbund, bestaaende af sandblandet, kalk- og glimmerholdigt Leer. I større Mængder er dette Alluvium ført ned fra Bjergene i det Indre ved Naer, og leiret omkring den indre Havbund i Form af et leret, vistnok yderst frugtbart og for Afsættelse af Flodland.

Denne Beskrivelse af de sydlige Ders geognostiske Forhold er navnlig Resultatet af de ved Havnen paa Lille-Nicobars Nordside anstillede Undersøgelser. Med Undtagelse af nogle isolerede nøgne Klipper i Havet langs med Store-Nicobars Østside, der bestode af de samme plutoniske Mængder som Skrænterne ved Indløbet til Malabugten, navnlig Serpentin, omgivet med Conglomerat af samme Mængder, viser sig imidlertid paa de øvrige sydlige Ders, ligesom Sambelongs Sydspids til Treis, de samme Forhold som paa Lille-Nicobar. Ikke alene paa Pulo-Condul i St. Georgs-Canalen og paa Nordøstsiden af Store-Nicobar vare de ganske de samme, men ogsaa Bjergene, der indesluttede den sydlige Bugt og Galatheafloeden, saavel som Alluviet i den flade frugtbare Dal, denne Flod gennemstrømmer, viste den fuldkomneste Gienklang af Alt, hvad der var seet paa de andre Steder af den sydlige Gruppe. Ligesom paa Lille-Nicobar og Pulo-Misà, saaledes fandtes ogsaa paa Pulo-Condul og i Store-Nicobars sydlige Deel Strygningelinierne at have en nordnordvestlig Retning; kun paa Nordøstsiden af sidstnævnte Ø fandt betydelige Afvigelse fra denne Regel Sted. At

der skulde være Granit eller andre fra de nævnte forskellige Bjergarter i det Vestlige eller Indre af Sambelong, er vel endnu ingen Mulighed, men har aldeles ingen Sandsynlighed for sig. Guld, hvorom Nygtet gaaer i Indien, var ikke til at opdage i Sandet, og ligesaa lidt fandtes noget Spor af Tinsteen. Endelig kan tilvies, at der fandtes indsprængt i den bløde Sandsteen, foruden Kul, en fossil Harpir, der ligner Nav i Udseende, men dog er bestemt forskiellig derfra.

Et af de væsentlige Formaal for den geognostiske Undersøgelse var at udfinde, hvorvidt Steenkul findes paa Nicobarøerne. Paa Kysterne ere fundne tildeels større Stykker, der vare opstillede af Havet, og de Indsødte kiendte det meget vel; men ligesom de paa Stode, aldrig at have truffet det andre Steder end langs Strandbredden i Form af løse Stykker blandt Brudstykkerne af Coraller, Conchylier og Sandsteen fra de omliggende Klipper, som kastes op af Brændingen, saaledes havde de heller aldrig gjort nogen Jagttægt om hvorvidt det fortrinsviis var fundet paa visse Steder mere end paa andre. Bjergarternes almindelige Besskaffenhed er imidlertid af den Art, at de vel kunde tillade Tilstedeværelsen af Steenkul, og det er allerede ovenfor berørt, at Sandsteendannelsen paa de sydlige Øer indeholder, foruden Leerstifterne, tillige Steenkul som underordnede Lag eller i alt Fald isolerede lagformige Partier. Det første Spor hertil fandtes i en Strænt paa Østsiden af den større Havbugt paa Lille-Nicobars Nordside, hvor der forekom fine Kulstriber paa $\frac{1}{2}$ Linies Tykkelse eller som Glimmerblade, men tydelige og smukt glindsende i det verticale Giennembrud; senere fandtes større nyreformige Masser i Sandstenen, og flade Stykker paa $1-1\frac{1}{2}$ Linies Tykkelse af ubestemt men sikkert ei betydelig Udstrækning i Skiferne paa den nordlige Kyst af samme Ø. Disse Masser fandtes baade i Sandstenen og den haarde Leerstifer, men dog fornemmelig paa Overgangen imellem begge, hvor der tillige fandtes en mere skifret glimmerholdig Sandsteen. Stederne, hvor de større Partier fandtes, vare i Almindelighed unddragne fra Diet og vanskelige at finde, da Skiferne paa samme Steder vare for-

vitrede og borttagne, og havde efterladt smalle og dybe Nifter imellem begge Sandst enlagene som havde indesluttet dem; maaskee havde der ogsaa v eret store Kulpartier, men som vare bortskyllede af Egen tidligere end den omgivende M asse; hvad der fandtes af disse store Stykker, var imidlertid kun ubetydeligt. Siggende Kulpartier i de faststaaende Lag fandtes ogsaa paa Den Condul, og naar der tillige tages Hensyn til de store Stykker Kul, som opskylles mange Steder paa Kysterne, skulde der synes at v ere Sandsynlighed for, at Sandstenen og Leerkliferen paa de sydlige D er afvexle med betydeligere Kullag. Paa den anden Side er det dog endnu ikke lykkeligt at finde store M asser blottet, uagtet der har v eret Leilighed til at unders ge en M engde blottede Skr nter, som l b n esten perpendiculart paa Strygningslinien, og hvori Lagene laae under Vinkler af 25—30° og derover, saa at altsaa en lang R ekkefolge af Schichter af forskiellig Alder laae blottet, og det kunde derfor endog t enkes muligt, at Kullene kun forekom i isoleerede Partier, ikke i fortsatte Lag, samt at Dannelsen af det Hele var foregaaet for Mundingen af en m gtig Flod, der havde f rt Sandet og Leret ud, og undertiden tilf eldige Partier af Drivt mmer, der blev indleivet heri hist og her og forvandlet til Kul. Dette er dog imidlertid kun at ansee som en Gissning; det maa endnu altid bet enkes, at Unders gelsen af en D, hvoraf ifkun Kysterne ere tilg engelige, kun kan v ere ufuldst endig, og Visshed lader sig ikke opnaae i dette Punct forinden noiere Unders gelses ere anstillede, navnlig forinden Udgangen til Dernes Indre er aabnet ved Udbygninger i det uigiennemtr engelige Krat. At der paa Nicobarerne ikke findes noget Analogon til de store Steenkulsformationer i Europa, er vist; men uagtet Forholdene, hvorunder Steenkullene fremkomme i Sydasiens, ikke ere tilstr ekkelig vel bekiendte, ere de dog vistnok forskiellige fra dem, der ledsage hine. Imidlertid have Dannelserne paa Store- og Lille-Nicobar ogsaa meget lidt tilf elless med den vidtudstrakte Burdwanke Steenkuldannelse i Bengalen og den Tenasserimske i Bagindien, af hvilke den f rste udm erker sig ved en tildeels overmaade haard Sandsteen, der for en Deel ikke har

talk, men Beer og Kiselsyre til Bindemiddel, saavel som ved Kulstifer (Shales) og characteristiske Planteaftryk, den sidste ligeledes ved Kulstifere, hvilke derimod aldeles ikke ere fundne paa Nicobarøerne, verken i Brudstykker eller faststaaende, ligesaa lidt som noget som helst Aftryk af Planter. Det eneste Spor til organiske Levninger er at finde i de af Havet opskyllede Kul, af hvilke nogle vise Træstrucur. Forresten ere disse Stykker af meget forskjellig Beskaffenhed og Udseende, og de variere, ligesaa det muskede Brud og den harpiragtig Glands, til hine fuldkomment matte med tydelig Træstruktur; men een Egenskab have de alle tilfældes, forsaavidt de ere prøvede, nemlig at de ved den tørre Destillation og ved at tændes og derpaa tages ud af Ilden give Lugt af sveden Træsyre. Dette synes at qualificere dem til at henføres blandt Brunkullene. Baade de Burdwanske og de Tenasserimiske Kul ere sikkert at henføre til en yngre Periode end den store Steenkulformation i Europa, men dette gjælder vistnok i en endnu høiere Grad om de Nicobariske, og det er meget tvivlsomt, hvorvidt disse, dersom ogsaa betydelige Lag fandtes, skulde have en saadan Godhed, at de kunde komme i Betragtning i saadanne tekniske Niemed, hvorved man lægger betydelig Vægt paa Qualiteten, som f. Ex. Dampskibsfarten, hvortil man forgiebes har søgt at anvende de Burdwanske. I alle Tilfælde vilde vistnok Vandet lægge store Hindringer i Veien for Steenkullagens Bearbejdelse.

I noie Overensstemmelse med Øernes geologiske Forhold taaer naturligviis Vegetationen. At denne, ved det varme og fugtige Klima, i Almindelighed er rig, er allerede tidligere bemærket, og Undersøgelserne have ogsaa udviist, at Øerne ere vel skiftede til mangfoldige Arter af Dyrkning. Dog gjælder dette ingenlunde ligemeget om alle Steder, og navnlig fremtræder ogsaa i denne Henseende en betydelig Forskiel imellem den nordlige og den sydlige Gruppe.

Den paa samtlige Øer saa fremtrædende Kystdannelse er i det Hele kun skiftet til meget faa Culturer, men netop denne Dannel-

ses mærkelig store Udvikling er det at Derne skyldes deres Rigdom paa Cocos, og at de saaledes hidtil have været beboelige. Saa snart Landet ikke længere naars af Havet ved Hvidande, indfinde sig krybende Convolvulaceer, Leguminoser, Græsarter m. m., som forhindre Sandet fra at bortføres af Vinden, og danne det for Cocosculturen saa særdeles egnede Terrain, der i Almindelighed ligger flere Fod over Havets Hvide ved Hvidande. Bagved dette findes i Reglen atter lavere Land, der ofte ligger under Havets Overflade, og i hvilket Jordbunden aabenbart bestaaer af Saltvands-Alluvium; hvor denne ikke er for fugtig, og hvor den ved en større Rigdom paa Sand eller Brudstykker af Coraller og Conchysier er tilstrækkelig løs, groer Cocosen endnu ret godt i samme, men iøvrigt er den, hvor den ikke længer staaer under Indflydelse af Saltvandet, bevoret med Pandanus og Akelas. Er dette Land bedækket af Havvandet, gaaer den bekendte Mangrove-Dannelse for sig, som pleier at indtage Kysten der hvor Sandet mangler. Hvor Indflydelsen af Søvandet ophører, og Kystdannelsens Bestanddele blande sig med Jordbunden i det Indre, findes endelig en smallere eller bredere Stribe af Land, der udmærker sig ved betydelig Frugtbarhed, og er stikket næsten til alle Arter af Dyrkning; den benyttes ogsaa fortrinsviis af de Indfødte til deres Haver.

Alle disse Arter Land indtage imidlertid tilsammen kun en forholdsmæssig smal Stribe langs Kysten; af betydelig større Betydning for Dernes Culturevne er derfor Jordbunden i det Indre, og i denne Henseende er det navnlig, at Forskiellen er fremtrædende imellem de nordlige og de sydlige Øer. Paa de førstnævnte bestaaer den egentlige Dannelse, som ovenfor fremstillet, af en paa Sand overordentlig fattig Leerjord, og den med Planterødder gienemdragne, paa mange Steder knap 2 Tommer dybe Agerjord er af samme Beskaffenhed med en ringe Blanding af Humus, og lidt rigere paa Sand, navnlig paa Terresfa. Denne Jordbund er aldeles ufrugtbar, hvor den (paa Hviderne) kun er bevoret med Græs med underjordiske krybende Stammer og ikke med Træer, hvad der kun

omtrent kan være Tilfældet med $\frac{1}{2}$ Deel af det hele Terrain paa de nordlige Øer. Desuden er Udryddelsen af Græsset overordentlig vanskelig og kostbar, især hvor det blandt Malaierne saa bebyggede Balang-Græs, den farligste Fiende for alle Plantninger, der dræber næsten alle andre Værter hvor det trænger sig ind, findes i saa stor Mængde som paa Nicobarerne. De Planter, som nærmest kunde antages at ville lykkes paa de nordlige Øer, ere *Samp*, *Maranta arundinacea*, *Mais* og maaskee *Sukkerrør*; især gjælder dette om *Cereisa*, hvor Jorden er mindst kaff, og hvor der ogsaa paa Græsplainerne fandtes kun lidet af det omtalte Balanggræs.

Imidlertid findes her allerede vildtvorende Planter, hvis Producter gaae i Handelen. Foruden de til Indbyggernes Næring tjenende *Rams*, *Bananer*, *Batater*, *Caldeira* (*Pandanus*^o), *Ananas*, *Sukkerrør*, *Citroner*, *Areka*, *Pompelmus*, *Kalabastrær*, *Collocasia indica* og *Colladium nymphaefolium* og undertiden *Tobak*, findes saaledes *Dammar* af god *Qualitet*, *Lajennepeber* og *Basilicon*; ogsaa *Kautschuk* kunde vindes af forskellige Træer, af hvilke dog ikke findes mange; fremdeles den ovennævnte *Maranta arundinacea*, der leverer det bekjendte *Arrowroot*, og som allerede findes vild, og let vilde kunne cultivéres. *Bananen* kunde afgive den saakaldte *Manilla-Samp*. Af de ved *Stranden* hyppigt forekommende *Cycas* kan tilberedes en *Art Sago* af ringe *Qualitet*, som dog aldrig kommer i *Handelen*. Ligeledes kan af de i *Mangrove*træet, skøndt kun i ubetydelig *Mængde*, vorende *Nipas*, hvis *Blade* bruges til *Tagtækning*, vindes en *Palmeviin* og en *Art Sukker*, der ligner *Molasse*, hvilke *Artilkler* dog kun ere af *liden Værd*; ligeledes *Bambus* og *Spanskrør*, men ogsaa disses *Værdie* er for ringe til at de kunne tillægges nogen *synderlig Betydning*.

^o) Brødsfrugt, hvis *Blade* derhos ere et af de fortrinligste *Materialier* til *Matter*, *Caffe-* og *Sukkersække* 2c.

Af *Ricinus* (amerikansk Olieplante) vindes Olie, hvormed de Indfødte indgnide deres Hud. Af *Celtistræets* Bark tilberedes et Slags grovt *Tsi. Pinei*, et overmaade stærkt Bed, som paa *Coromandelkysten* betales meget høit, og anvendes til Knæer i *Sikibe. Porus*, hvis Bed anses fortrinligt til *Meubler* og finere *Snedkerarbejder*, *Terminalia*, *Chatappa* og flere *Arter*, *Galedupa indica*, *Heretiera litoralis*, hvis Bed roses som *Bygnings-* og *Savntømmer*.

En fordeelagtig Benyttelse af disse *Bær* vil det dog uden tvivl være, naar de udelukkende være beplantede med vildtvorende *Savntræer*, som *Dammar-*, *Kautschuk-*, *Teak-*, *Ibenholt-*, *Sappan-*, *Benzoin-*, *Sandel-*, *Campher-* og *Sassafras-Træer*, og alle disse *Arter* vilde ogsaa trives, naar de plantedes paa passende *Localiteter*; *Udsæningen* af *Urskoven* og *Bortskaffelsen* af de forskellige unyttige *Planter* kunde imidlertid fordrø betydelige *Udgifter*, og en lang *Tid* (for flere *Arter* over 50 *Mar*) vilde hengaae, forinden disse *Træsarter* kunde begynde at yde noget flækkeligt *Udbytte*. Størst *Fordeel* synes man at kunne vente af *Cocodyrkingen* paa de dertil passende *Steder*. Denne *Frugt* er allerede nu *Dernes* *Hovedproduct*, og *Hovednæringsmidlet* for *Beboerne*, baade *Mennesker*, *Sviin*, *Høns*, *Hunde* og *Krebs*. *Cocospalmen* begynder at bære naar den er 7 *Mar* gammel, og yder, efter omtrent 12 *Mar*, fuldt *Udbytte*; en i god *Culturstand* værende *Plantage* producerer aarligt ved fuldt *Udbytte* 80 *Mødder* pr. *Træ* eller 3000 *Mødder* pr. engelsk *Acre*, som ved en *Netto-Indtægt* af 4 *Mupier* pr. 1000 *Mødder* beløber sig til 12 *Mupier* pr. *Acre*.) *Productionsomkostningerne*, deri indbegrebet det første *Udlæg* med *Arter*, kunne ved en hensigtsmæssig *Dyrkning* anslaaes til 6 *Mupier* pr. 1000 *Mødder*, saa at *Udbyttet* vilde udgjøre 40 pCt. af den anvendte *Capital*, uden tvivl den største *Fordeel*, der kan ven-

*) Circa 7000 Kvadrat *Aren*.

tes af nogen Cultur paa Nicobarerne. Man kan omtrent regne, at der for Tiden produceres paa de nordlige Øer aarligt i Alt 10 Millioner Rodder paa 4000 Acres Land, idet noget Land maa tillægges for de unge Træer, som endnu ikke give fuldt Udbytte; det Hvieste, der kan anslaaes at være passende for Cocosdyrkingen, er uden tvivl det Fjirdobbelte af det nu dertil benyttede Areal, altsaa 16,000 Acres, paa hvilke aarligt kunde produceres 40 Mill. Rodder, der vilde give en reen Fordeel af 160,000 Rupier. Imidlertid maatte man vistnok være forberedt paa at see denne Gevinst formindsket ved adskillige Omstændigheder; saaledes tilhøre alle de nuværende Cocos træer de Indfødte, og maatte altsaa erhverves ved Kjøb; de staae derhos adspredte og altid nærmest ved Stranden saaledes at de mere eller mindre vilde være til Hinder for en planmæssig Dyrkning, og navnlig formeget berøbe de senere tilplantede Træer den gavnlige Indflydelse af Søvinden; ogsaa vilde de unge Plantninger have meget at lide af de Indfødtes frit omlopende Svin, som det vilde være for kostbart at beskytte dem imod ved Net. Fremdeles vilde det for en Europæer næsten være en Umulighed at overtage Indsamlingen paa egen Bekostning, da Rodderne ikke modnes paa eengang, men efterhaanden hele Aaret rundt, og Træerne saaledes hyppigt maae bestiges; at bevæge de Indfødte til, mod en vis Deel af Udbyttet, at overtage Indsamlingen, vilde idetmindste hos den nærværende Generation ikke lade sig opnaae, og det vilde saaledes sandsynligviis blive nødvendigt at følge den i Indien almindelige Regel, at bortforpagte Plantagernes Høst til Indfødte; den hvieste Afgift, der i saadanne Tilfælde pleier at opnaaes, er imidlertid Halvdelen af det rene Udbytte, altsaa her, efter det ovenfor Anslaaede, 80,000 Rupier aarlig. Paa Grund af den Tid de netop i Cocoslandet staa hyppige Saltvandssumpe foraarsager de Usundhed, vilde Arbejdslønnen sandsynligviis ogsaa være hviere end paa mindre usunde Localiteter, ligesom endelig Dernes Utilnyttelighed vistnok vilde lægge Hindringer iveien for Cocos træernes Udfibning. Paa den anden Side kunde imidlertid ogsaa

Fordelen af Cocosdyrkingen forøges, maaskee endog betydeligt, ved, istedetfor at udføre Rodderne, at udpresse Olien eller fabrikere Sæbe af dem, hvorved tillige vilde vindes, at denne Dyrkning paa en hensigtsmæssig Maade kunde sættes i Forbindelse med Qvæg-avl, idet Qvæget, som i den vaade Aarstid vilde finde tilstrækkelig Næring paa de udstrakte Græsplainer, i den tørre Tid kunde gives et billigt og nærende Foder af Affaldet fra Oliepresserne; herved vilde da tillige en betydelig Mængde giødende Substantser sikres Derne, som nu tabes ved de hele Rodders Udførsel.

Langt frugtbarere end de nordlige Der er imidlertid den sydlige Gruppe. Her er Terrainet i det Hele meget bjergigt; paa hver af Derne Store- og Lille-Nicobar bemærkedes ikkun een større Slette, dog ikke af betydelig Udstrækning. Paa Grund af de næsten overalt umiddelbart ved Kysten steilt opstigende Sandsteensklipper findes her forholdsmaæssig lidet Cocosland, men Jordbunden i det Indre er, som ovenfor bemærket, et paa Sand rigere Leer, der er mere aabent for Atmosfærens Indvirkning. Vegetationen er i det Hele kraftigere, og de, paa de nordlige Der saa fremherskende Græsplainer findes her kun i ringe Udstrækning og udelukkende paa Sletterne, og ere tillige af ganske anden Betskaffenhed. I Græsset staae i temmelig betydeligt Antal høie Træer, som for en stor Deel vilde levere udmærkede Master. Af det fordærvelige Lalanggræs bemærkedes her intet; Græsset er i Almindelighed blødt og særdeles skikket til Qvægfoder; istedetfor de nordlige Ders Græsarter med underjordiske krybende Stammer, der ere saa vanskelige at udrydde, høre de her forekommende til saadanne Arter, som drive deres Stængler over Jorden. Jordbunden hører vel ingenslunde til dem, hvis Frugtbarhed bestandigt fornyes, saa ofte man ogsaa maatte udtømme den ved uhensigtsmæssig Dyrkning, saaledes som i vulkaniske eller andre paa Alkalier rige Bjergegne, eller hvor Landet aarligen overlægges af frugtbariggørende Floddynd, — heller ikke er den overdreven rig paa Humus; men efter dens mechaniske og chemiske Sammensætning vil den, ved rationel Dyrkning, være let at vedligeholde i frugtbar Stand.

Culturplanter ville i det Hele fortræffeligt kunne trives i samme, og det vilde derfor alene komme an paa, om de, ved de fluctuerende, i den nyere Tid saa meget sunkne Priser, ville kunne dyrkes med Fordeel ved en upaatvivlelig høi Arbejds løn; allerede paa Penang kan denne anslaaes at være 4 Gange saa høi som i Forindien, og paa de for Usundhed bekiendte Nicobarøer vilde den neppe blive lavere. Saaledes vilde Sukker kunne trives ganske fortræffeligt: Planter ville kunne faaes fra Penang, og chinesiske Arbejdere egne sig fortrinligt for sammes Dyrkning, men i den senere Tid er Productionen tiltaget saa uhyre i Bengalen, hvor Omkostningerne er meget lave, at det vistnok vilde være tvivlsomt, hvorvidt denne Production med Fordeel skulde kunne trives paa Nicobarerne. Sukkeret maatte da dyrkes paa Oplandet, hvor man kan sørge for, at Vandet faaer hurtigt Afløb i den stærke Regntid, og hvor Jordbunden er kraftigere; Vanding vilde neppe behøves, da Plantningen burde finde Sted i Begyndelsen af April, og Høsten forhaabentlig vilde indfalde mod Slutningen af den tørre Tid; dog turde 14—15 Maaneder medgaae alt efter den Aart, der dyrkes, og øvrige Omstændigheder. Formeentlig burde Stahetti, eller, som Englænderne ogsaa kalde det, Bourbon-Nøret vælges. Sukkerculturen kunde vistnok paa Nicobarerne fordeelagtigst drives paa samme Maade som paa Penang og i den nærliggende Provinds Wellesley, hvor denne Aal mere og mere afløser den ufordeelagtige Dyrkning af Krydderplanter; her dyrkes Sukker altid af Chinesere, med hvilke der indgaaes en Contract, hvorefter de for hver Picul Sukker, de levere, erholde en vis Betaling for deres derpaa anvendte Arbejde, (i Nørets første Aar Doll. 1. 60 c. pr. Picul, senere Doll. 1. 25, Doll. 1^r eller endog mindre). Chineserne ere de bedste Arbejdere til denne Cultur, og man har endog i den sidste Tid begyndt at sende chinesiske Sukkerdyrkere til Vestindien. 2 Mand kunne i de første Aar behandle 3 Orlongs Land, senere 1 Mand 2 Orlongs (1 Orlong = 1½ engl. Acre). Productet er i Almindelighed 40 Picul raat Sukker pr. Orlong,

som give 20 Picul rensat, lyst Sukker, og hele Productionen har, ved en Priis af Doll. 6—7 pr. Picul i England, viist sig særdeles fordeelagtig. — Arrak-Productionen kan blive meget indbringende, men fordrer Kundskab og Erfaring, da det egentlig kun er Behandlingsmaaden, hvorpaa det beroer, om Productet bliver af høieste eller af ringeste Art. For Batavia-Arrak skal Forholdet være 62 Dele Molasse, 35 Dele Riis og 3 Dele Palmeviin. — Kaffe kunde muligens dyrkes med Fordeel, da det tør antages, at Qualiteten, ved tilbørlig Omhu for Tilberedningen, vilde blive saa god, at Prisen kunde være lønnende, især da Modningen vilde falde i Begyndelsen af den tørre Marstid, altsaa paa den gunstigste Tid. Frø vilde med Lethed kunne faaes fra Penang. Et Træ giver Afgrøde efter 5 eller 6 Aar, og Middelafrøden er 1 Pund rensede Bønner, og tiltager ikke mere; ved de nuværende Priser vilde Fordelen imidlertid ikke blive stor. Desuden vilde Alber, Papegoier og Duer, i dette paa Frugter saa fattige Land, falde over Bærrerne, og opsluge den største Deel. — Thee vilde ogsaa kunne trives, men Tilberedningen er saa vanskelig, Omkostningerne vilde blive saa store, og Qualiteten af en i saa varmt et Clima produceret Sort sandsynligviis saa ringe, at den ikke vilde kunne betale sig. — Til Dyrkning af Riis findes ikke meget passende Land; den fordrer meget og for Sundheden skadeligt Arbeide og øvede Arbeidere, og produceres for Tiden i Arracan i saa enorme Quantiteter og til saa lave Priser, at den derfra endog udføres til det indiske Archipel, hvor den dog avles saa særdeles billigt. — Den Plante, som leverer den Sago der gaaer i Handelen, (*Sagus Rumphii*), trives kun i Ferskvandssumpe, hvilke mangle paa Nicobarerne. Prisen er ogsaa for lav til at Dyrkningen kunde betale sig. — Flere Arter Salep vilde her trives vildt, og kunde dyrkes med Fordeel. En af de slettere Arter vover vild paa adskillige Steder, men kundens Blade spises af de Indfødte. — Mais udsuger Jorden i høi Grad, og consumeres saa lidet i Asien, at den neppe vilde finde Afsetning. — Arrowroot-Planten groer vildt, og vilde altsaa trives, men det er en allfor ubetydelig Handelsartikel til at kunne

komme i Betragtning. — Cacao vilde uden tvivl trives paa Steder, der havde tilstrækkeligt Lø mod Vinden, og Frø vilde kunne faaes fra Penang; denne Artikel fordærves imidlertid let, og vilde vanskeligt kunne bevares i den usædvanlig lange Regntid. — Det samme gælder ogsaa om Muskatnødder, som forøvrigt vistnok vilde kunne lykkes, da en Art, som dog ikke gaaer i Handelen, findes vildtvoksende; men saavel med Hensyn til denne Artikel som til Krydderierne har Erfaringen allerede vist, at Priserne ved en i intet Forhold til Forbrugen stegen Production ere faldne saa betydeligt, at Dyrkningen heraf snart ikke vil kunne betale sig udenfor Molukkerne. — Ogsaa Peber leveres nu saa billigt, navnlig paa Sumatra, at Dyrkningen allerede er opgivet paa Penang, og neppe vilde kunne betale sig paa Nicobarerne, hvor Planten iøvrigt vilde kunne trives. — Om Caneel vilde lykkes, kan ikke afgjøres, da Ligheden imellem Nicobarerne og Caneeldistricterne paa Ceylon, med Hensyn til Jordbund og Klima, ikke er stor nok til at man kunde slutte med Sikkerhed i saa Henseende; Tilberedningen fordrer derhos meget Arbejde. Planter vilde ikke let kunne faaes andetsteds fra end fra Ceylon, hvor Udførselen skal være forbudt under streng Straf. — Hvorvidt Vanille, og muligviis Cassia vilde kunne trives, er ligeledes for uvisst, til at man kunde gjøre Regning paa nogen Fordeel af sammes Dyrkning, og Piment, Cardemomme, Ingefær o. desl., ere Krydderier af for ringe Værd og ubetydelig Forbrug til at de kunne komme i Betragtning. — Tobak udsuger Jorden for meget, og Dyrkningen er saa almindeligt udbredt over hele Jorden, at den neppe vilde kunne cultiværes med Fordeel; derimod vilde heraf let kunne avles hvad der forbruges paa selve Øerne. — Indigo produceres saa billigt i Bengalen, at Nicobarerne kun vanskeligt kunde concurrere i denne Artikel, ligesaalidt som i Orleans. — Det samme gælder tildeels ogsaa med Hensyn til Bomuld, for hvis Dyrkning ogsaa Jorden muligen ikke indeholder Kalk nok; et Forsøg maatte iøvrigt anses ønskeligt, saavel med denne Artikel som med Opium, der vilde give betydelig Fordeel saalænge Indførselen er forbudt i China, dog altid under For-

udsætning af at Climaten ikke er for varmt til at den kunde trives. — For *Arkas* er Climaten og tildeels *Jordbanden* fortrinligt stillet, men da *Dimfostningerne* ved *Nøddernes* *Afskalning* ikke ere ubetydelige, og denne *Plante* derhos i *Mængde* *cultiveres* af de *Indfødte*, vil den maaskee neppe kunne betale sig for *Europæer*. Imidlertid vilde den dog kunne give betydelig af sig, saafremt *Nødderne* med *ordeel* kunde bruges i *Europa* som *Garvestof* eller, som i nogle *Ægne* af *Indien* og *China*, som *Farvematerial*. — *Campphertræet* fra *Sumatra* og *Borneo* (*Dryobalanops camphora*), hvis *Product* i *China* er omtrent 20 Gange saa meget værdt som det, der indføres til *Europa*, vilde let kunne plantes paa *Bjergene* paa saadanne *Steder*, der ere uskikkede til andre *Culturer*. Det bedste *Camppher* faaes imidlertid kun af vilde *Træer*. — Ogsaa det *Japanske Campphertræ* (*Laurus camphora*) vilde kunne plantes, ligesom endelig et *Slags Camppher* ogsaa faaes af en hyppigt som *Ufrud* værende *Plante* (*Conyza halsamea?*). — *Kautschuktræer* forekomme vel, men der bemærkedes intetsteds et godt eller rigeligt *Produkt*. — *Benzoin* (*Styrax Benzoin*) kunde maaskee med *Fordeel* dyrkes paa fugtigere *Steder*. *Planter* vilde lettest erholdes fra den *botaniske Have* i *Calcutta*, hvorfra ogsaa kunde faaes *Sandeltræ* (*Santalum album*) og *Ucetræ* (*Aquilaria agallocha*), der, som *Campphertræet*, kunde plantes paa *Bjergene*; men, ligesom dette, yde de først efter lang *Tids Forløb* noget *Udbytte*. — *Cajaputolieplanten* (*Melaleuca cajaputi*) kunde ligeledes let plantes paa fugtige *Localiteter*; men denne *Olie* er altfor ubetydelig som *Handelsartikel*. — *Teak*, *Mahogany*, *Sisfu* og *Tamarinden*, vilde uden tvivl lykkes, og vilde som *Skibstømmer* være af største *Vigtighed*, ligeledes *Galedupa indica* og *Illupe*; den *Fordeel*, man skulde have deraf, ligger imidlertid i det *Fjerne*. — *Sapantræet* (*Cæsalpinia Sappan*) vilde upaatvivlelig trives, og kunde dyrkes med *Fordeel*, da *Udbyttet* allerede indtræder efter *faa Aar*; paa *Grund* af sine *Torne* kunde det med *Fordeel* benyttes til *Hegn*. — Den *bengalske Sasaparil* er meget god, og vilde kunne dyrkes med *Fordeel*, da den er *kostbar* og forbruges i temmelig *Mængde* i

Europa. Endelig gives ogsaa en Mængde andre Producter, saasom Arnotto, Safflor, Curcuma, Gomuti-Trevler, Ricinus- og Sefam-Olie, som vilde kunne produceres, men deels er Forbrugen af samme for indskrænket, og deels Udsigterne for sammes Production for lidet lovende, til at de kunne komme videre i Betragtning.

Da Koralkalksteen og derhos Bed overalt findes i største Mængde og Godhed, vil man kunne tilberede den bedste og billigste Kalk, og man maa med Fordeel kunne udføre samme til Koromandelskysten og Bengalen, hvor den nu brændes af Muslingskaller, og hvor Bedet er kostbart. — Paa de samme Steder forbruges ogsaa i stor Mængde Trækul, som med Fordeel maatte kunne produceres paa Øerne.

Dyrerigets Producter have hidtil været af underordnet Vigtighed for Nicobarernes Beboere; de have ifkun saa, ikke tilborligt røgtede Høusdyr, og ved deres ufuldkomne Jagt- og Fiske-redskaber have de ikke været istand til at drage tilstrækkelig Nytte af de mange vilde levende Land- og Sødyr. Ligesom imidlertid paa den ene Side Antallet af de farlige eller skadelige Dyr, der ere forefundne, ifkun er ringe, saaledes findes allerede nu ikke saa Arter, hvis Benyttelse, ved en hensigtsmæssig Fremgangsmaade, kunde udvides og yde klækkelig Fordeel, imedens tillige Øerne i hoi Grad egne sig til at være Opholdssted for mange nyttige Dyrearter, hvis Indførelse med Tiden vilde vise sig lønnende.

De Høusdyr, som for Tiden findes paa Øerne, indskrænke sig næsten udelukkende til Sviin og Søns; kun paa Car-Nicobar fandtes nogle Geder, som Indvaanerne kort Tid tilforn havde faaet fra et Ekib. Hunde findes næsten overalt; Katte af og til. Svinene ere hverken saa langstrakte eller saa store som vore Hacer; de have forholdsvis korte Øren, ere for største Delen sorte eller dog sortplettede, og have store Huggetænder. Nicobarerne forstaae at gilde dem, og giøre dette saa almindeligt, at det er meget sjældent at see en Ørne. Disse Dyr findes kun i Mængde hvor der ere mange Kokosnødder; det er sjældent at see en Sø med mange Grise, i Almindelighed ikke over 3—5. Svine-

stier habes ikke; Evinene løbe frit omkring, og komme derfor ofte bort; de, som opholde sig ved Husene, blive fodrede, i Almindelighed med Cocosnødder, hvoraf de blive meget fede. De ere sjeldent tamme og lade sig derfor ikke gribe; naar Nicobarerne ville bruge et Sviin, nedstode de det enten med Spydet, eller anstille et Slags Jagt for at fange det. Paa de nordlige Der findes flest; jo længere man kommer mod Syd, desto sjeldnere blive de. Dette gælder ogsaa om Hønsene. Disse ere her ikke forskellige fra de sædvanlige i Europa forekommende Arter. Nicobarerne bruge ifflun saa Wa, alliaevsel formere Hønsene sig ikke meget; Kyllingeflokkene fandtes ligesledes mindre talrige end hos os. Da de løbe frit omkring og overnatte i Junglet, blive mange tagne af Slangere og andre Fiender; Hønsene have Nicobarerne ikke; de indskrænke sig til at have Kurve ophængte under Husene til Weggens Udrukning. Heller ikke fodre de Hønsene, men disse maae nøies med det, Evinene og Hundene levne af de henkastede Cocosnødder. Naar Nicobarerne ville fange deres Høns, jage de dem ligesom Evinene, og gribe dem i Lobet. Hundene ere smaa, kortbaarede, af forskellige Farver, med opstaaende Øren, og hyle mere end de give. Cocosfoderet gjør dem fede, men ikke kraftige. De ere ikke talrige, og falde ikke Fremmede besværlige. Der fandtes intet Spor til Dressedur hos dem, der kunde lade slutte at de vare brugbare Jagthunde. Rætte ere sjeldnere; vilde Katte findes ikke.

Alf jagtbare Dyr findes ikke mange. Bøfler forekomme paa Kamortas Nord- og Østside, uden at det imidlertid lykkes at træffe dem; paa en Expedition, der i dette Niemeed foretoges i det Indre af Øen, fandtes dog talrige og friske Spor af dem, som viste, at de maae være af betydelig Størrelse (Sporene vare 6 Pariser Tommer brede og næsten ligesaa lange, og Skridtviddens 5 Pariserfod). Efter Nicobarernes Sigende nedlægges aarlig omtrent 4, hvilket Antal dog, efter Mængden af de forefundne Spor at domme, ikke synes at staae i Forhold til den sandsynlige aarlige Formerelse; muligens hindres denne dog ved Vandmangel i den

tørre Klarstid, eller ved Mangel paa Ferskvandsløb og Moser. Aris-Hinde ere ved Expeditionen indførte til Teressa fra Tranquebar. Vildsviin findes ikke, men vel tamme Sviin, der vare forvildede i Skovene, og af hvilke nogle fandtes paaaldende magre. Af Suglevildt findes mange Arter, men Nicobarerne forstaae ikke at fælde det; de lade sig nøie med at borttage Æg eller Unger, og forhindre derved naturligviis Formerelsen. Af Skovhøns findes en Art, der er noget større end en Perlehøne og mere høibenet, brun med mørkere Pletter, og skaldet paa Hovedet og Overdelen af Halsen, og som udentvivl vilde afgive et behageligt Wildt. Af Duer findes idetmindste 6 Arter, tildeels af betydelig Størrelse, og paa de fleste Der i overordentlig stor Mængde. Ogsaa Papegoier ere talrige og store; de give som bekendt en velsmagende Spise. Nicobarerne borttage Ungerne og opkære dem for deres Fornøielse, hvilket ogsaa finder Sted med Meinafuglen (*Gracula religiosa*), der er hyppig ved Mancevryhavnen og paa de sydlige Der. Ogsaa findes spiselige Strandfugle, af Slægterne *Totanus*, *Numenius*, *Charadrius*, dog ikke i nogen betydelig Mængde. Egntlige Snepper saaes ikke paa Verne, men vel paa Havet ikke langt derfra. Gæs og Vønder ere ikke forefundne. Den mærkeligste Fugl, der findes paa Nicobarerne, er Salanganen, en *Collocalia*-Art, bekendt som den, der bygger de saakaldte spiselige Svalereder; egentlige Svaler ere disse ikke, meest have de tilfældes med *Cypselus* (Taarnsvalen), men ere dog ogsaa forskellige fra denne. Af Salanganer findes flere Arter, hvis Næder ogsaa ere af forskjelligt Værd. Næderne bestaae af en Huusblas lignende Materie, der deels er aldeles usarvet, deels falder i det Rødtligbrune. Naar de ere blandede med fremmede Stoffer, saasom Mos, fine Nodder &c., ere de ikke spiselige, men kunne bruges til deraf at luge en fortræffelig Biim; de spiselige bestaae udelukkende af hiin Materie, og ere bedst naar de ere ganske friske; efterbaanden som de bruges til flere Udruinger, tabe de i Værd. Begge Sorter findes paa Nicobarerne, dog navnlig de uspiselige i Mængde; i en Hule ved Gangeshavnen paa Sambelong fandtes Tusinder af

disse. Dog ogsaa de spiselige ere forefundne paa de sydlige Øer; men det vigtige Spørgsmaal, hvorvidt de findes i saadant Antal, at de kunne afgive en Handelsartikel af nogen Betydning, lader sig endnu ikke afgjøre, skiondt Qualiteten kunde forbedres ved en hensigtsmæssig Fremgangsmaade, navnlig ved at borttage Nederne strax efter Udbrugningen.

Noget rigere end Landjorden er Havet omkring de Nicobarste Øer paa værdifulde zoologiske Frembringelser. Sifkerie drives ogsaa ivrigt af Nicobarerne, navnlig paa de mellemste og sydlige Øer, skiondt deres Nedskeer kun ere meget ufuldkomne, og de fange ofte saa meget, at de ikke kunne forbruge Fiskene friske, men tørre eller røge dem. Af Siske findes en stor Mængde og mange forskellige Slags, og deriblandt mange, som høre til de meest anseete, saaledes idetmindste 4 til Makrelfamilien henhørende Arter, flere Arter Papegøiefiske (Scarus), en Semiramphus, en Hornfiske (Belone) og flere Acanthurus Arter. Hyppig er en af Pastor Rosen omtalt Tetraodon, der er giftig, og hvis Slette Egenheder Nicobarerne vel kiende. Af Skildpadder findes flere Arter, hvoriblandt ogsaa den, der leverer den ægte Skildpadde (*Chelonia imbricata*); hvor hyppigt denne forekommer, lader sig ikke afgjøre, men at domme efter de Quantiteter af dette Product, der fandtes i Indbyggernes Besiddelse, synes den ikke at fanges i nogen Mængde; Qualiteten var forskiellig, men, som det syntes, ikke slet. Af alle Dyrearter, som findes paa Nicobarøerne, er maaskee ingen vigtigere end Soluthurierne, der levere den under Navn af Trepang bekiendte Handelsvare. Af disse er ved Øerne fundet idetmindste 13 Arter, af hvilke dog ikke alle vare lige talrige; i størst Mængde ere de trufne paa Østkysten af Kamorta, ved Gangeshavnen og paa Nordkysten af Store-Nicobar, men findes vistnok ogsaa mange andre Steder. De fleste, der forekom, hørte til de mindre gode mørkfarvede Sorter, men ligesom lysere ogsaa fandtes paa enkelte Steder, tildeels i betydelig Mængde, saaledes er ogsaa det bekiendte Factum, at Malaierne regelmæssig indfinde sig ved Øerne for at drive denne Fangst, et Beviis paa, at der

baade findes saadanne Arter og en saadan Mængde, at Fangsten kan betale sig; muligt kunde det ogsaa være, at Malaierne havde fisket umiddelbart for Expeditionens Ankomst, og at der derved var fremkommet et Misforhold imellem de enkelte Arters og Individernes Talrigbed. Saavel Havet som Landet er udmærket rigt paa Krebs, som endog findes paa Træerne; utallige ere især *Premitkrebse*, der vistnok vilde være skadelige for unge Plantninger. En stor Deel af Krebsene ere korthalede eller saakaldte *Taskekrebber*. Som Fødemiddel have de ikke megen Værd; dog fandtes ogsaa hyppigt, navnlig paa Vestkysten af *Teresza*, en stor langhalet Art (*Palinurus*), der syntes at ligne vor *Summer*, og som vistnok er talrig. Paa *Skaldyr* er en overordentlig Rigdom; *Nicobarerne* fortære mange af dem, og de store *Piener* og *Tridakner* ere omfangsrige nok til at levere et dygtigt Maaltid. *Osters* ere velsmagende, om end ikke saa lækre som vore; en god Art (*O. cucullata* *Born?*) findes navnlig ved *Ganges-Havnen* paa *Stenene* ved *Stranden*, saa at de let kunde aftages naar disse ved *Ebben* blive tørre; ogsaa hæfte de sig ved *Rodderne* af *Mangrove-træerne*, men blive da ikke saa store. Af en anden ulige større *Osters* (*O. hyotis* *Chemn.*) ligge *Skallerne* ikke sjeldent ved *Bredderne* af *Mancobry-Havnen*; de ere uidentvibl ogsaa spiselige. Den ægte *Perlemusling* forekommer ogsaa, dog ubist i hvilken Mængde; ligesom ogsaa *Lauris*, der som bekiendt bruges mange *Steder* som *Skillemynt*, men dog ikke findes her i saa stort Antal, at de kunde være af synderlig *Betydenhed*. *Coraller* findes næsten overalt, og kunne, som ovenfor bemærket, ved den store Rigdom paa *Brændmaterial*, levere en uudsømmelig Mængde *Kalk*. Endelig maa blandt *Søproduc-terne* ogsaa nævnes *Umbræ*, der, som bekiendt, er et *Product* af *Spermhvalen*, og som ikke sjeldent skal findes paa *Kysterne* af *Derne*; idetmindste sees undertiden temmeligt betydelige *Partier* i de *Indfødtes* *Hænder*. *Nicobarerne* sælge det for dets *Vægt* i *Sølv*, og da *Prisen* i *Almindelighed* er den 7-dobbelte *Vægt* i *Sølv*, er *Gevinsten* derpaa betydelig. Det er imidlertid naturligtvis aldeles afhængigt af *Tilfældet*, hvormeget eller hvorlidet der til enhver *Tid*

kan vindes af dette Product. De Indfødte forfalste Ambraen, navnlig med Bøx, og det undertiden i saa høi Grad, at Ambra-lugten aldeles har tabt sig i Bøxlugten.

Egentlige farlige Hovdyr findes, som paa alle fjernt fra Fastlandet liggende Øer, aldeles ikke paa Nicobarerne. De Dyr, som kunne ansees for farlige, ere alene Crocodiller, Slanger, og multigen de større Skolopender. Crocodiller (*Crocodylus biporcatus*) ere sikkert ikke hyppige; Nicobarerne gaae uden Sky paa ethvert-somhelst Sted igiennem Vandet. Ved Ganges-Havnen blev, under Dampskibets Ophold der, en Crocodile dræbt af de Indfødte, som var af betydelig Størrelse; ogsaa paa Katchall skal, ifølge de franske Missionairers Beretning, forekomme Crocodiller, som gierne spises af de Indfødte. Af Slanger findes endeel uskadelige, men ogsaa 1 eller 2 Arter, der ere giftige (*Trigonocephalus* sp.); dog findes disse saa sparsomt, at de ikke kunne formodes at ville blive besværlige. De større, ikke giftige Arter kunne derimod blive farlige for Fierkreaturerne. Paa Kamorta er bleven udsat endeel fra Tranquebar overbragte *Ichneumon*s for at udrydde Slangerne. Skolopender ere oftere trufne paa Nicobarerne, og deriblandt en stor Art, der har megen Lighed med den, som saa meget frygtes i Amerika, og hvis Bid undertiden skal kunne være dræbende. De sædvanlige besværlige og skadelige Giesker i alle tropiske Lande, Skorpioner, Muskitos, Myrer, Termiter, Gvesper, Vedderkopper o. s. v., mangle heller ikke paa Nicobarerne, navnlig ved Floder og Ferskvandsjumpe; dog skulle disse, efter de franske Missionairers Bidnesbyrd, være mindre besværlige end paa Fastlandet. Af Dyr, som kunde være skadelige for Plantninger, findes, foruden de ovenfor nævnte Krebs, Snyltekrebs (*Pagurus* sp.), og ifølge de franske Missionairers Beretning et Lægernet lignende Dyr, der skal gjøre Skade paa Cocosnødderne, Aber, der forekomme paa Store- og Lille-Nicobar, og, efter de Indfødtes Sigende, ogsaa paa Katchall, men dog ikke ere talrige; fremdeles Slaggermuus, hvoriblandt de store frugtædende Pteroper, om hvis

Mængde det dog ikke er muligt at fælde nogen Dom; ligesaa lidet lader det sig afgjøre, hvorvidt Muus og Rotter ere talrige, da Expeditionens Deeltagere i Almindelighed aldrig vare i Land om Natten, og disse, saavel som de øvrige natlige Dyr, ere vanskelige at træffe om Dagen; kun paa Treiss fandtes Spor til Rotter i Mængde. Paa Car-Nicobar findes et Dyr af Rottearten, som lever paa Cocospalmen og er skadeligt for Frugten, hvorfor de Indfødte sætte Fælder for det; isvrigt synes Cocospalmen her ikke at være udsat for Ødelæggelse af de Insecter, som paa andre Steder skulle være saa farlige for den. Derimod vilde muligens nogle vingede Insecter, saavel som Græshopper og Snegle, være skadelige for unge Plantninger. Til de frygtede Dyr pleier endelig og at henregnes de uskedelige, endog nyttige Siirbeen, af hvilke der paa Nicobarerne findes flere Arter i forbausende Mængde, deriblandt nogle paa Træerne levende Calotesarter, som fanges af Nicobarerne.

Alf de Producter af Dyreriget, som findes paa Nicobarerne, er der vel, efter det Anførte, for Tiden ikkun saa, der kunde antages at ville yde nogen Fordeel af Betydning; Productionen af Umbra og Skildpadde er for ringe og for usikker, til at de kunde komme synderligt i Betragtning; med Hensyn til spiselige Suglereder er det ogsaa endnu for ubist, om de findes i saadan Mængde, at de kunne være Gienstand for Export, og hvorvidt Trepangfiskeriet, der uden tvivl ved hensigtsmæssige Foranstaltninger kunde udvides, vilde kunne være lønnende, vilde navnlig beroe paa hvilken Ansæelse de ved Øerne forekommende Arter staae i paa det chinesiske Marked; nogen stor Gevinst tor det neppe antages at ville yde, da vistnok ellers Chineseerne, som saa godt vide i disse Egne at udfinde Alt, hvoraf der kan drages Fordeel, ikke havde overladt dette Fiskerie til Malaierne. Siskefangsten vilde derimod upaatvilelig kunne give en sikker og betydelig Fordeel, naar den indrettedes paa en hensigtsmæssig Maade, og det er derhos allerede antydet, at Dyrearterne paa Øerne med Fordeel kunde forøges med flere nyttige Arter. Nærmest vilde dette gælde med

Sensyn til Hornqvæg, som sikkert vilde kunne trives vel, navnlig paa de sydlige Øer, der ere rige paa gode Græsange, saafremt det ikke, paa Grund af Climatet, skulde være udsat for ødelæggende Sygdomme, eller for Mangel paa Vand; at ogsaa Sædrikt paa en fordeelagtig Maade kunde sættes i Forbindelse med Cocosdyrkingen, er ovenfor anført. Heder vilde vistnok ogsaa kunne lykkes; derimod turde det være Spørgsmaal underkastet, hvorvidt Saar vilde kunne udholde den langvarige Negtid; senere, naar Landet var blevet noget mere ryddet, vilde Penangske eller Atjinske Heste kunne indføres. Endelig vilde ogsaa Gixs og Vænder kunne indføres med Fordeel.*)

(Fortsættes.)

- *) Med Sensyn til Redactionens Note Pag. 349 i foregaaende Hefte, tillader Samme sig her at bemærke, at D^r. Videnskabsmand paa Corvetten Galatheas Expedition, i Medhold af allerhøieste Resolution, i Henseende til deres Forhold indbyrdes, paa Togtet ere at betragte som selvstændige og af hinanden indbyrdes uafhængige, navnlig i Valget af hvad de ville gjøre til Gienstand for deres Jagttagelser eller Samlinger, og, hvad in specie Zoologerne angaaer, at Professor Behn isærbelethed skal have sin Opmærksomhed henvendt paa Pattedyr og Fugle, og sørge for at Samlingerne af disse Dyrklasser fuldstændiggjøres, ligesom samme Omsorg og Ansvar er overdraget Candidat Reinhardt isærbelethed hvad Amphibier, Fiske og Bløddyr angaaer, og at Candidat Kiellerup er overdraget den entomologiske Indsamling; hvilket iøvrigt ikke skal være til Hinder for at de paagaldende Naturkyndige paa deres Excursioner samle hvad af andre Dyrklasser maatte forekomme; men Ansvar for Indsamlingen af de dem tildeelte Dyrklasser paaligger dem i Særbelethed, ligesom og Indpakningen og Forsendelsen af hvad de have samlet.

(Overfigt over det fgl. danske Videnskaberues Selskabs Forhandlinger i Aaret 1845, Pag. 88- 90)

Den nye engelske Dampskibs-Act.

Mec. Mag. for Septbr. 1846 gjør følgende Uddrag af denne Acts Bestemmelser, som de væsentligste:

1) Alle jernbygte Dampskibe af 100 Tons eller derover, hvis Bygning er begyndt efter at nærværende Act er gaaet igiennem, skulle være afdeelte ved vandtætte Tværskotter, saaledes at saavel Skibets forreste Deel som Agterdelen ved et slikt Skot adskilles fra Mastinrummet;

2) Fra den 1ste Januar 1847 og fremdeles maa intet Skib, af 100 Tons Drægtighed eller derover, gaae tilssæs fra nogen Havn, med mindre det er forsynet med Baade, equiperede med alt Tilbehør og alle Rekviziter for deres Brug, og ikke i ringere Antal eller af mindre Dimensioner end opført i følgende Tabel, dog at disse Bestemmelser ikke ere anvendelige for Skibe der beskæftige sig med Hvalfiskefangsten:

Skibsdrægtighed.	Baade- Antal	Storbaad eller Travaille	Andre Baade			
			Egd. Br. F. F. To.	Egd. Br. F. F. To.	Egd. Br. F. F. To.	Egd. Br. F. F. To.
850 og derover	4	26 8 0	24 7 0	18 6 6	16 5 6	
650—850 . .	4	24 7 0	22 6 6	22 5 6	16 5 6	
350—650 . .	3	20 6 6	18 5 6	14 5 0	
200—350 . .	2	18 6 0	14 5 0	
100—200 . .	2	16 5 6 og et mindre Fartsøi.			

og maa derhos intet Skib, indehavende flere end 10 Passagerer, gaae tilssæs paa nogen Meise, medmindre det, foruden de forannævnte Fartsøier, er forsynet med en Baad indrettet som Redningsbaad, med alt Tilbehør for Brugen, samt to Redningsøier.

3) Ethvert Dampskib, som er begyndt at bygges efter at denne Act er gaaet igiennem, og som skal gaae tilssæs med Passagerer, skal, foruden de i foregaaende Tabel opførte Baade, og

istedetfor en Baad indrettet som Nedningsbaad, være forsynet, enten med saadanne Baade som ialmindelighed kaldes Hjulkaasbaade, eller med saadanne andre Baade som Admiralitetet maatte bestemme istedet derfor.

4) Intet Dampskib af 100 Tons eller derover maa gaae tilsoes uden at være forsynet med en Sprøiteslange for Ildbrands-tilfælde, og som skal kunne sættes i Forbindelse med Skibets Maskinerie.

5) Hvis noget saadant Dampskib skulde gaae tilsoes uden at være forsynet med en sliq Sprøiteslange, eller et Jerndampskib uden at være afdeelt som ovenfor sagt, eller dersom noget Damp- eller andet Skib paa 100 Tons eller derover skulde gaae tilsoes uden at være saaledes forsynet med Baade som foran sagt, eller dersom nogen af slige Baade forlises eller blive ubrugelige paa en Reise, formedelst Gierens eller Skipperens Uagtsomhed eller Forsømmelse, eller dersom, naar nogen af slige Baade af en Hændelse skulde forlise eller beskadiges paa en Reise, Skipperen eller hvem der har Ansvar for Skibet, forsætlig forsømme at remplacere eller reparere samme ved første passende Leilighed: saa, og i hvert Tilfælde hvor Gieren findes at være i Brøde, skal Denne erlægge en Mulct ikke over 100 £, og i hvert Tilfælde hvor Skipperen eller en anden Person, der har Ansvar for Skibet, findes i Brøde, skal Denne erlægge en Mulct ikke overstigende 50 £.

6) Ingen Soldembedsmand maa udklarere noget sliq Dampskib som forommeldt for nogen Reise til transatlantiske Egne, uden at det er forsynet med en Sprøiteslange som forannævnt, eller, naar det er et Jern-Dampskib, uden at være afdeelt som forommeldt, og ei heller udklarere noget Damp- eller andet Skib af 100 Tons Drægtighed eller derover, for nogen Reise til transatlantiske Egne, med mindre at samme er forsynet med slige Baade som foran ere forordnede.

7) Ethvert Dampskib, der møder eller passerer noget andet Dampskib, skal passere saa langt som sikkert kan stee til Styrbord af et saadant andet Skib; og ethvert Dampskib, der befærer nogen

lod eller smal Kanal, skal holde saa langt som gjorligt til den Side af Farvandet eller Midtstrømmen i sliq en Flod eller Kanal der paa Styrbordside af et saadant Skib, alt med behørigt Hensyn til Flodtiden og til hvert Skibs Stilling i en saadan Flodtid; og Skipperen eller en anden Person, der har Ansvar for et sliq Dampskib og som forsømmer at iagttage disse Bestemmelser eller nogen af dem, skal, for hvert enkelt Forsømmelsestilfælde, bøde og erlægge en Sum ikke overstigende 50 £.

8) Den 30te eller inden den 30te April og den 31te October hvert Aar, skal Eierne af hvert Dampskib til Commercecollegiet (the Lords of the committee of Privy Council for Trade) indlevere følgende 2 Erklæringer skriftlig, nemlig:

1) En Erklæring angaaende et sliq Dampskibs Skrogs Dygtighed og gode Stand, underskrevet af Over-Skibsconstructuren, hvilken Erklæring bliver at approbere af Commerce-Collegiet, samt

2) En dito angaaende et sliq Dampskibs Maskineris Dygtighed og gode Stand, underskrevet af en Maskinist, hvilken ligeledes bliver at approbere af Commerce-Collegiet, og skulle slige Erklæringer være daterede i April eller October.

Da skal Commerce-Collegiet lade registrere slige Erklæringer, og tilstille enhver af slige Dampskibes Eiere Attester underskrevet af en af Secretairerne eller deres Assistenten om Registreringen af samme.

9) Hvis noget Dampskib gaar tilsoes med Passagerer, uden at Eierne tilbørlig have tilstillet Commerce-Collegiet slige Erklæringer og igjen modtaget Attester om slige Erklæringers Registrering som forommeldt, skal Eieren af sliq Dampskib bøde en Sum ikke overstridende 100 £.

10) Naar noget Dampskib har lidt eller bevirket noget alvorligt Tilfælde, foranledigende Tab af Liv eller Eiendom, eller lidt nogen væsentlig Skade, som forringer dets Sedygtighed, enten hvad dets Skrog eller Maskinerie angaaer, ved at støde paa Grund eller paa et andet Skib, eller paa anden Maade, skal Skipperen eller en anden Person, der har saadant Skib under Ansvar, saa-

snart som nogenlunde muligt, med Posten, i Skrivelse til Commerce-Collegiet, indsende Rapport underskrevet af en saadan Skipper eller anden Person, om saadan Hændelse eller Haverie, og om den sandsynlige Anledning dertil, med Opgivelse af Skibets Navn, den Havn hvor det hører hjemme og Stedet hvor det befinder sig, paa det at bemeldte Collegium, om Samme finder Anledning dertil, kan faae Sagen undersøgt; og skulde Gieren eller Gierne af noget Dampskib, paa Grund af dets Udeblivelse eller af anden Grund, have Marsag til at befrygte at et slikt Dampskib er totalt forløst, saa skal han eller de, saa snart som nogenlunde muligt, paa lige Maade giøre Indberetning derom til Commerce-Collegiet; og enhver Gier, Skipper eller anden slikt Person, som fornævnt, der forsømmer at afgive saadan Indberetning, som forlangt, inden en rimelig Tid efter at en slikt Omstændighed er indtruffen, skal for hver slikt Forseelse bøde og erlægge en Sum ikke overskridende 50 £.

11) Naar noget Dampskib har lidt eller bevirket noget alvorligt Tilfælde, foranledigende Tab af Liv eller Eiendom, eller lidt nogen væsentlig Skade med Hensyn til dets Sedygtighed, enten i dets Skrog eller Maskinerie, ved at støde paa Grund, løbe paa noget andet Skib, eller paa anden Maade, da er Collegiet bemyndiget til at udnævne en eller flere dertil skillede Personer som Inspecteur eller Inspecteurer til at anstille Undersøgelse om eller afgive Beretning om slikt Begivenhed; og enhver saaledes autoriseret Person skal til enhver rimelig Tid være bemyndiget til, efter produceret Bemyndigelse, om forlanges, at gaae ombord og inspicere hvert slikt Dampskib og sammes Maskinerie samt hver enkelt Deel baade af hiint og dette, dog uden at tilbageholde eller sinke Skibet fra at fortsætte sin Reise, og skal derhos være bemyndiget til at anstille saadanne Undersøgelser, som han eller de, efter Sagens Natur og Omstændigheder maatte finde Anledning til.

12) Ingen af denne Acts Bestemmelser bliver at udstrække til noget af H. S. Majestæts Krigsskibe eller til noget Skib der ikke er engelsk og registreret.

En Fart paa Øvre-Mississippi i Sommeren 1844.

(Tait's Mag. Jun. 1846.)

Bestligere end St. Louis gaaer sjældent nogen Reifende, men da jeg, fortæller en ung Englænder, havde faaet saa varme Beskrivelser over de kun lidet besøgte Øvre-Mississippi Regioner, og et stort Dampskib, der flere Uger iforveien var annonceret at skulle givne en Fart til St. Anthony Bandfald, ni hundrede eng. Mil ovenfor St. Louis, netop skulde afgaae Dagen efter, besluttede jeg at gjøre Touren med.

For denne Reife, der varede 14 Dage, betalted ikkun 5 £ pr. persona, Vin og Cigarer kostede mig omtrent 3 £.

Bort Selskab bestod af omtrent 40 Damer og Herrer, men, naar jeg undtager en halv Snees vakre Selskabsbrødre, kan jeg just ikke sige at Selskabet var behageligt.

De første to hundrede Mile gjorde Egnen større Indtryk paa mig ved sin Storhed end ved sin Skønhed. Men hvor betagende er ikke den mørke svulmende Flod med sin brede og hurtige Strom, som den ruller taus forbi, nu igiennem Skove, giennem uendelige Skove, nu igiennem uhyre flade og sumpede Strækninger, idet den i sit Løb river store Stykker af Bredden bort med sig paa begge Sider, med samt store svære Træer, som, idet de drive ned med Floden, hyppig blive stikkende fast i Bunden og gjøre Seiladsen meget farlig. Naar de saaledes blive stikkende fast kaldes de snags, og man maa styre meget forsigtigt for at undgaae at støde paa dem, fornemmelig ved Høivande, da de ere vanskelige at bemærke. Vi kom forbi et stort Dampskib der for kort siden saaledes var bleven snagged; det var aldeles forladt, men da Ulykken var hændt om Dagen, havde dog Ingen tilsat Livet derved. Mængden af Drivtømmer er overordentlig, og af og til findes i Strommens Bugter uhyre Masser der ligge stille og ligne vidtløftige Tømmerpladse.

Nu og da traf vi paa nysfødte Colonier, sandsynligviis be-

stemte til engang at vorde blomstrende Stæder; men Climatet er usundt, og Folkene saae fordetmeste sygelige ud.

Som vi passerede Skovstrækningerne ved Kysterne, hentede Passagererne, af hvilke de fleste vare forsynede med Bøsser og vare dygtige Skytter, altimellem en Fugl ned af en sjelden Fjederpragt; et stakkels Egern i Toppen af et Træ blev skudt midt over af en Niffelkugle.

Tidt gif vi iland for at skyde Duer, der i tallose Flokke sværmede omkring i disse ubesøgte Skove; men ved slige Leiligheder maatte man dog tage sig lidt iagt for ikke at træde paa Slanger, iblandt hvilke flere, fornemmelig Klapperflangen, ere særdeles giftige.

Vi stoppede et Par Gange om Dagen for at indtage Beed, hvormed vi ofte bleve forsynede af Orkenens eensomme Colonist, hvis hentærede Udvortes bærer Bidne om Climatets Usundhed. Det Hele staaer saa tydeligt for min Sjæl: Her Brændeskuret med den lille Plet røddede Land, besaaet med Mais. Jordbunden seer ud som om Alt vilde trives deri; men maaskee har den mægtige Flod for kort siden bortskyllet et betydeligt Stykke, og Manden maa snart rykke sig høiere op og hugge ud paa en Frisk. Hvor smudsige see ikke hans stakkels Kone og hans halvngagne Barn ud! hist ligger Mandens Øre, og her ved Floden staaer Brændestablen, rede for det forbigkommende Dampskib. Der staaer Manden selv med sin svære Jagtkniv i Beltet. Hvor han seer mager og forfulken ud: med et Udseende som var han udstødt af det menneskelige Samfund.

Den forfærdelige Hede og Mustitoernes ubehagelige Stik betager en Udflugt paa Landet en væsentlig Deel af dens Behagelighed.

Den næste Dag passerede vi Zannibal og Warschau, to nette Landsbyer og stoppede strax efter for at indtage Brænde ved et Sted der hedder Keokuk, opkaldt efter en indianst Hovding af hvem Landet er bleven kjøbt. Han var Seuernes og Rævenes berømte Hovding, fordam en meget krigerist Stamme, men som nu er næ-

sten udryddet. Men saaledes gaaer det: hvorsomhelst den Blanke nedsetter sig, forsvinder den stakkels Indianer.

Det næste interessante Sted, vi landede ved, var Nauvoo, Mormoniternes smuktbeliggende Hovedstad. Det store Tempel er en smuk Bygning, i en massiv simpel Stil, og vilde kunne afgive et ypperligt Fort eller Blokhuus, hvortil Marmoniterne sikkert ogsaa ville forvandle det ved første given Leilighed. *) Midt i samme er en stor Dybefont, 12 og 15 Fod i Firkant, baaren af 12 Røer i naturlig Størrelse meget smukt udfaarne i Træ; det Hele skal være en Efterligning af Salomons Tempel.

Skiondt jeg havde flere Samtaler med enkelte Marmoniter, var det mig dog ikke muligt at komme efter deres Troesætninger; de vare ikke engang selv paa det Nene dermed. For det meste bleve de brede, naar man gik dem haardt paa Klingen, og henviste mig til Bibelen. Deres Prophet, Jon Smith, er senere bleven myrdet. Aldrig har der eksisteret nogen større Charlatan. Jeg og en Anden af Selskabet ønskede at see denne Person, og gik til ham, men han lod sig nægte hjemme af den gode Grund, som vi siden hørte, at der var sendt Stikbreve efter ham, fordi han var impliceret i det seneste Mordattentat paa Gouverneuren af Missouri.

Næsten alle Mandfolk ombord vare bevæbnede med Bowie-Knive, et affhyeligt kujonsk Vaaben, hvormed de rædsomste Mord daglig blive forøvede. Giermændene forsøgte aldeles ikke at skjule dem; men satte snarere en Stoltthed i at vise dem frem, idet de dermed enten stangede deres Lænder eller pyntede paa deres Negle, og man følte derfor ingen Tilbøielighed til at indlade sig i Desput med nogen af de saaledes bevæbnede.

Der forefaldt paa vor Fart en rasende Væddeseilads imellem vort Dampskib og et af lignende Dimensioner; og som et Dampskib paa Missisippi til enhver Tid hellere vil risikere at sprænge sine Riedler end tillade et andet at passere sig forbi, bleve de meest

*) Dette er nu, som bekendt, feet.

fortvivlede Anstrængelser gjorde paa begge Sider; Harpir, Terpentin, ja selv Fleskestinker bleve kastede i den flammede Dvn, for at forcere Farten. Det var en særdeles betagende Scene: en Tid lang holdt begge Skibene ved Siden af hinanden, og baade Mandskab og Passagerer viste de fiendtligste Følelser imod hinanden, medens Høitryksmaskinerne snøstede, hylede og pustede, som menneskelige Bræster i en fortvivlet Kamp. Endelig skød vi 3 Fod foran dem og gav et Hurra, der saaledes opirrede vor Modstander, at den styrede lige ind paa vore Hjulksæser, saa vor Capitain maatte løbe tæt ind til Land for at undgaae Sammenstødet, og det saa tæt, at Trærnes svære Grene feiede langs hen ad Promenadedækket, revte Klokkestolen og et af Mundholsterne bort imed sig, og havde paa et hængende Haar ogsaa nær taget begge Skorstene med sig. Jeg reddede mig kun ved at kaste mig næsegruus ned paa Dækket. Folkene ombord paa det andet Dampskib hvinede som Djævel over dette vort Uheld, og havde udentvivl ønsket at der maatte have hændt os noget endnu værre.

Ved Galena, de forenede Staters Mineraldepot, besøgte vi Blyminerne, og saae dem smelte Ertsen, som i sin raa Tilstand simpelstvæl bliver puttet i Dvnen og smeltet, og derefter øset ned i Jernforme. Dampskibe føre det derefter til St. Louis. Blyet lod til at være af en herlig Dvalitet. Mineurerne, fordetmeste Englændere og Irclændere, fortalte os, at Enhver, der vilde tage Actier hos Regjeringen, kunde udvælge sig et Stykke Land af de affrukne Lodder, mod at afgive til Regjeringen $\frac{1}{10}$ af det af Ertsen udrensede Metal.

Ved Dubuque, omtrent 10 Miil høiere op ved Floden, besøgte vi en anden Smelteovn, hvor Ertsen graves ud af Griene rundt omkring. Den har sit Navn efter Dubuque der først aabnede Minerne i dette District, og er denne den sidste blanke Colonie inden man kommer ind blandt de indianste Landsbyer.

Indbyggerne i disse nye Colonier ved Øvre-Mississippi forekom mig størstedelen at være gemene, ryggesløse Mennesker og store

Tobakskællere. Deres evindelige Spyttten er yderst ubehagelig for Fremmede: de ikke alene sigte yderlig slet efter en Spytttabakke, men have dertil fundet paa den Maneer at suge Kinderne ind og derpaa pludselig puste dem ud igien, saa det farer om til alle Sider. En Dag sad jeg i Nærheden af en saadan Straaer, og da jeg havde faaet endeel af hans giftige Ladning i mit venstre Die, dukkede jeg naturlighviis ned ved hver følgende Salve; — da han omsider bemærkede det, sagde han ganske rolig: „Sid stille, fremmede Mand, jeg skal nok klare Eder.“

Hviere oppe besøgte vi Sundesteppen i Territoriet Wisconsin, et af det Amerikanste Velsværks-Compagnies fornemste Pladse, hvor Regjeringen har opført et fast Fort, Crawford, for at holde Indianerne i Aue. De saa Indianere vi traf her, vare Levingerne af Winnebagoerne, fordum en krigerst Stamme, der imidlertid nu ved Smaakopper og andre Sygdomme er bleven reduceret til en Haandsfuld Mennekster, der have solgt Alt hvad de eiede lige indtil deres Bøsser og Tamahawker — for Brændeviin. Deres Udseende og Klædedragt er yderst pittoresk. Af enhver, jeg tog i Haanden, erholdt jeg ovenikøbet en venlig Grynten, som Tegn paa deres Venskab og Velvillie. Vi tilbragte en heel Dag paa Steppen, en yndig Slette omtrent 7 Mile lang og 1—2 Mile bred, begrændset af en Række maleriske grønklædte Bakker.

Vi kom netop tidnok til Fortet for at see Militairet parade og høre den fortræffelige Musik. Formiddagen anvendte vi til at klavre over Bakkerne, hvorfra vi fik mangen herlig Udsigt af den mægtige Flod, dens mangfoldige skovbevorede Øer og den hele Steppestrafning. Snart besteg vi en høi Bakke for at betragte en i Fortiden berømt Høvding's Grav, snart steg vi ned i dybe Flodsenge og Fordybninger tæt bevorede med Skov. Intet Slags Bildt var at see. En af Officiererne sagde os, at der vare mange Fasaner, Naadyr og Gæsdyr en Snees Miil borte, men at Indianerne drev alt Bildtet bort, saa ofte de fik at høre at man havde en Jagt for.

Flere af Fortets Officierer fulgte os med deres Musikcorps

til Fortet Snelling omtrent 500 Mile hviere op, hvilken Fart medtog 4 eller 5 Dage. Jo hviere vi kom op, desto skionnere blev Egnen. Undertiden bliver den mægtige Flod (ofte et Par Mil bred og besaaet med utallige Øer) indesluttet paa begge Sider af skionne græsbelædte Bakker med enkelte Træer, af og til kun paa den ene Side, af prægtige Klipper (bluffs), der, altsom Floden bugter sig, antage alle mulige Former; til andre Tider, fornemmelig mellem Hunde=Steppen og Pepin=Øen, en Afstand af 170 Mile, hæve disse Klipper sig paa begge Sider lodret en fire til fem hundrede Fod iveiret. En af de høieste kaldes „Lover's Leap“ efter en ung Indianerinde der styrtede sig ned fra Toppen for ikke at blive gift med en Mand, der var hende modbydelig.

Jeg vil raade Enhver, der gjør denne ypperlige Tour, til at forsyne sig med et Dusin Flaster god Wiin, en Kasse Cigarer og een eller to Flasker Spiritus, da man ombord paa Dampskibet ikke kan faae noget der er værdt at nyde.

Vi gif iland ved de fleste indianske Byer, opholdt os der flere Timer, og saae paa deres Dandse. Indianernes Buffalodands er den mærkeligste: Hver Mandsperson fører Hovedet og Hornene af en Bøffel, hvormed Hensigten skal være at drage Hjorderne hen imod Dandsepladsen; Musikken dertil gjør et eget Slags Pauker, ledsaget med en Sang, og er heel disharmonisk.

I Nærheden af Pepin=Øen gif vi iland ved en anden indiansk By, hvor jeg købte en Tomahawk af en ung Kriger, der sad affides fra sin Stamme røgende Tobak med den ærbørdige Møilighed, hvorfor disse Folk er saa bekendte. Det faldt mig noget vanskeligt at opnaae mit Diemeed, eftersom Indianerne kun høist ugierne stille sig ved deres Tomahawker, og det er kun deres yderlige Begierlighed efter Whisky der kan bevæge dem dertil. Som jeg kom hen til Indianeren tog jeg til Kasketten, og han giengældte strax min Hilsen.

„Et herligt klart Veir,“ sagde jeg.

„Ho!“ sagde han.

„Det forekommer mig,“ sagde jeg.

Omsider gjorde jeg ham forstaaelig at jeg onskede at k be hans Tomahawk, ved at ber re den ganske let, idet jeg viste ham en Qvartdollar.

„Ho!“ sagde han, og rakte Haanden ud for at tage mod Mynten.

„Nei,“ sagde jeg; „Daabenet forst, og saa Penge.“

Jeg fordoblede nu Summen — han rystede med Hovedet. Jeg lagde endnu en Qvart til — atter en Mynten paa Hovedet.

„Bad os drikke dertil,“ sagde jeg, og kom frem med min Whiskyflask. Han rakte derpaa 4 Fingre iveiret, og jeg gav ham saa mange Solvpenge, og fik Tomahawken. Jeg nolede nu ikke med at komme ombord i Paletten; og vel var det jeg gjorde saa, da jeg et Par Minuter efter saae i det Mindste en 10—12 Stykker komme ilende efter mig og det er hoist sandsynligt at jeg vilde have mistet baade Tomahawk og Penge og maaskee min Skalp ovenik bet, havde de faaet fat paa mig.

Omtrent 40 Miil nedenfor Fortet Snelling landede vi ved en anden stor indianisk Landsbye der tilh rte Siourerne, og havde atter Leilighed til at bivaane nogle af deres characteristiske Dandse og deres Dveller i Bueskydning, ved hvilke de lagde en forbausende F rdighed for Dagen.

Anthony-Saldet ligger 7 Mile fra Fortet, og kaldes af Indianerne „det seende Vand“, og er pr gtigt. Hele Floden, der her er en halv Miil bred, falder 20—30 Fod lodret ned mellem k mpestore Klippemasser. N sten lige ved Foden af Vandsaldet ligger en lille romantisk  , og det vilde Landskab, der omgiver det, er besat med Lunde og Tr er, der giver Scenen en yndig Afverling.

Den 24de Juni tiltraadte vi Tilbageveien.

Vi gik iland ved Galena for at tage over Illinois-Steppen til Chicago, langs Michigan S en, en Afstand af 160 Miil. Kl. 3 Onsdagmorgen den 26de Juni tog vi fra Galena med Fire-Heste Posten, og ankom efter to Dage og to Natters uafbrudte Kiorjel den f lgende Fredag aldeles forst dte til Chicago. Vi k rte i det

Mindste 100 Mil over Stepper af uhyre Udstrækning, for det meste uden noget Slags Træer, uden en eneste Klippe der kunde oplive det eensformige Landskab, men hist og her traf vi dog en Bondegaard og en lille Plet opdyrket Land, og paa saadanne Steder den herligste Afgrøde, man kun kan tænke sig. Prisen paa Jorden er her kun 1½ Dollar pr. Acre. Regjeringen udstykker den i Lodder paa 60 Acres. Mangelen af Skov og Vand maa imidlertid være en meget følelig Mangel. Efter Alt, hvad jeg har erfaret, maae Emigranterne til disse frugtbare Egne have større Vanskeligheder at kæmpe med end man ialmindelighed antager; thi, ikke at tale om det usunde Klima, fornemmelig for europæiske Constitutioner, givt den store Afstand fra Markederne det vanskeligt for Vandmanden at erholde nogen rimelig Priis for sine Producter. Pladsen i Diligencen til 9 Personer kostede 8 Dollars, og Bævertingen paa de elendige Stationer var ussel i hvieste Grad.

Jeg saae en forfærdelig Klapperflange paa Steppen, og en anden Gang, da jeg botaniserede, gled en stor sort Slange mellem Fingrene paa mig, hvilket da tilfulde betog mig Lysten til videre Botanisering den Dag. Og hvad er det saa for en Kiørsel! Under tiden kom vi over Steder, hvor der var lagt svære Fyrretræer paa tværs, der fik Tænderne til at støde^m sammen i Munden paa os, — nu bleve vi en Time eller to stikkende fast i et Morads, og nu kom vi over knagende Broer der hvert Dieblit truede med at synke sammen under os. Ved Moradserne maatte vi stige ud og gaae i Mudder til Knæerne, indtil Postillonen fik Vognen bragt igiennem; og neppe havde vi atter indtaget vor Plads førend et voldsomt Stød sagde os at vi atter sadde fast i et Hul, og vi atter maatte stige ud, tage fat og hjælpe til at faae Vognen op; vi havde intet Valg.

For saa Nar siden var Chicago kun en lille Landsby, nu er den en temmelig betydelig Stad, fuld af Liv og travl Virksomhed.

Løvedag Morgen den 1ste Juli gik jeg fra Chicago ombord paa Dampskibet Great Western, rundt omkring de store Søer til Buffalo, en Strækning af 1215 Mile, nemlig:

fra Chicago til Milwaukee, Districtet Wisconsin	90 Mile
til Fortet Machinac	485 "
= Fortet Gratio	258 "
= Passet Michigan	71 "
= Amherstburg, Øvre-Canada	18 "
= Sandusky	52 "
= Cleveland	54 "
= Ashtabulo, Ohio	62 "
= Erie	39 "
= Dunkirk	53 "
= Buffalo	33 "

1215 Mile.

Ombord var Alt indrettet som paa et Hotel af første Rang. Et Musikcorps og 4—500 Passagerer. Touren medtog 5 Dage, og Prisen, Fortøring og det Hele, ifkun 8 Dollars eller 7 Schill. om Dagen; men denne Betaling er ikke til at gjøre Regning paa, og forandres næsten daglig. Denne Tour falder temmelig eensformig paa Grund af disse Søers store Udstrækning. Ofte tabte vi aldeles Landet af Sigte og maatte styre efter Compasset. Søen Michigan er omtrent 300 Mile lang og 50 bred med en stor Bugt i det nordvestlige Hjørne, kaldet „Green Bay“, omtrent 100 Mile lang og nogle og tyve Mile bred. Derefter passerede vi den yndige D Machinac og kom ind paa Huron-Søen, der danner Grændsen mellem de forenede Stater og Canada og er 250 Mile lang og 180 Mile bred. Foruden fra Michigan-Søen, optager Huron-Søen ogsaa Vandet fra Øvre-Søen, der er 459 Mile lang og 200 bred, og disse forenede Strømme gaae ned ad St. Clair-floden til St. Clair-Søen, der er omtrent 90 Mile i Omkreds. Fra denne Sidste gaae de igiennem Detroitfloden ind i Eriessøen, som danner Grændsen mellem de forenede Stater og Øvre-Canada, og er 290 Mile lang og 60 bred paa det Bredeste. Denne hele uhyre Vandmasse strømmer derefter ind i Niagara-Floden der forener

Erie med Ontario, tordner ned over Bandsfaldet og gaaer ud i Oceanet ad St. Laurentsfloden.

Paa Erie gif vi iland ved Cleveland, hvor alle Dampskibet-terne stoppe. Stedet er betydelig i Opkomst.

I Amerika gaaer man nu pr. Dampskib lige fra Ny-York til Ny-Orleans, 2635 Mile, nemlig:

fra Ny-York, ad Hudsonsfloden, til Albany	150 Mile
= Albany, ad Ny-York og Erie-Canalen, til Buffalo	363 "
= Buffalo, over Erie, til Cleveland	200 "
= Cleveland, ad Canalen, til Portsmouth	309 "
= Portsmouth, ad Ohiofloden, til Cincinnati	113 "
= Cincinnati, ad Missisippi, til Ny-Orleans	1500 "

2635 Mile.

Vi gif iland ved Detroit paa Floden af samme Navn, der adskiller de forenede Stater fra vore Canadiske Besiddelser.

Fra Søen gif Buffalo et majestætisk Indtryk, og er sikkerlig en af de skønneste Byer i Unionen. Havnen laae fuld af de prægigste Dampskibe og andre Skibe. Mange af de offentlige Bygninger vare overordentlig skønne, fornemmelig det amerikanste Hotel, hvor derhos Alt er yderst billigt.

Cadet=Corvetten Floras Ophold i Hol- land, 1846.

(Meddeelt af Capitain=Lieutenant C. van Doekum.)

Efter et 5 Ugers Kryds i Nordssøen, under hvilket det sydlige Uffald af Doggersbank var bleven oploddet, var Corvetten Flora, om Morgenen den 8de Juni, inde under hollandske Kysten. Veiret var taaget; hvert Dieblis fandt vi os midt i Flaader af engelske Fiskere, som herfra daglig forsyne det Londoner=Marked; Lods var imidlertid ikke at see. Endelig fik vi Kiending af de mærkelige Düner ved Camperdown, omtrent 3 Quartmiil i S. S. O., og kort efter kom en Lods=Galiot til Siden, af primitiv hollandsk Bygning, lavmastet, fladbundet, med blaat Flag som Kiending=Signal, og med Navnet Terel og Nr. 1 i Storfeilet. Lodsens bar et Skilt som Tegn paa at han havde Regierings=Patent, og vi krydsede nu Nord efter, langs op under Landet, imod den syndre Ende af Schulpengat, Hovedløbet, som fører ind til Terels Rhed.

Efter Lodsens Forlangende blev Dampbaad begieret ud for at burere Corvetten igiennem Gattet. Signalet, 2 Skud med kort Mellemrum, blev repeteret fra Fyrtaarnet paa Rikduyn, den nordvestligste Punt af Fastlandet, og Noget fra Dampskibet Noordholland saaes snart efter over det flade Land. Det varede imidlertid længe inden det kom ud til os; det manoevrerede dertil slet, og nær vare vi, med Floden, naaede op til Nieuwe=Diep uden dets Assistance.

Landesbyen Zelder strækker sig, bag stærke Diger, langs med den nordligste Deel af Halvøen Noordholland. Dette Puncts Beliggenhed, forbi hvilket saagodtsom ethvert Skib, til eller fra Amsterdam, maa passere, har alt forlængst givet det endeel Vigtighed,

og denne er navnlig tildraget ved Tilendebbringelsen af den store Kanal som forbinder Amsterdam med Havet, og som her har sit Udsøb.

Napoleon grundlagde her et betydeligt Orlogsværst. Linieskibene som byggedes i Amsterdam, bleve ved den Tid, ved Kame-ler, førte over Grundene i Zuydersøen, og Værftet ved Helder, hvor disse Skibe derefter bleve udrustede og udrustede, erholdt i Keiserdømmets Tid en saa meget større Betydning, som Veliggenheden, ligeoverfor den engelske Kyst, maatte anses gunstig for Krigs-Operationer imod dette Land.

De udstrakte Bygninger, Dokke og Anlæg, tyde endnu paa Storheden af de Planer, som ved den Tid søgtes bragte til Udførelse, og disse Etablissementer, Willemsoord kaldede, i Forening med Helder, og endnu en lille Bye, Nieuwe-Diep, som har taget Navn efter den senere fuldførte Kanals Munding, danne nu et sammenhængende Heelt af betydelig Udstrækning, med omtrent 10,000 Indbyggere.

Dagen efter vor Ankomst bleve Cadetterne, med største Fornødenhed fra de hollandske Autoriteters Side, viste omkring paa det udstrakte Skibsværst. Det indbefatter, foruden vidtloftige Magasiner og en rumemlig Steendok, en smuk Kaserne for Sø-Soldater, som give Tjeneste i Arsenalerne og ombord i Skibene, samt et udstrakt Hospital, holdt i den fortrinligste Orden.

Værftet selv fandtes ved Keiserdømmets Fald langtfra færdigt. De grundlagte Bygninger bleve imidlertid fuldførte efter en Maalestok, som endnu, for den hollandske Marines Størrelse, kan anses for storartet, og som medfører et Indtryk af Tomhed, idet de oplagte Gienstande tildeels bringes til at see ud som Ubetydeligheder. Alt fandtes ordnet med den Omhu og den Omhyggelighed, som karakterisere Hollænderne. Denne paafaldende Orden maatte imidlertid i dette Dieblis være saameget lettere at vedligeholde, som Eskadren, bestemt til Middelhavet under Prinds Hendriks Commando, netop var affeilet, og, da der ved Etablisementet saagodt-

som ingen Skibs-Bygning, eibeller nogen Equipering fandt Sted, var ved den Tid kun Lidet ved Værftet at bestille.

Oplagte ved Willemsoord vare ved den Tid kun enkelte Fregatter. Den smukkeste blandt disse var Fregatten Doggersbank, paa 60 Kanoner, lobet af Stabelen for saa Nar siden, og oplaldt efter Slaget 1781. Medaillen, som General-Staterne lode slaae til Minde om denne Seir, vare, udfkaarne i Træ, anbragte til Prydelse paa forskjellige Steder af Skibet, og, ligesom man i Holland overalt, ved Ufbildinger og Mindesmærker, lægger den Taknæmmelighed for Dagen, som Nationen viser sine talrige, udmærkede Søkrigere, saaledes saaes her Seierherren selv, anbragt som Gællions-Figur.

Foruden de større Skibe, fandtes oplagte under Skure endeel Kanonbaade, forskjellige fra vore deri at de vare større, at de fornemmeligen vare beregnede paa Seilads, samt at deres Brevæbning bestod i 2 Kanoner af svært Galiber Ugter. I den hollandske Marine synes dette Forsvarsvaaben at tillægges stort Værd, og det snevre og grunde Farvand i Zuydersøen, samt ved Scheldens Udløb, maa vistnok ogsaa i høi Grad ansees stikklende til Operationer med Fartøier af denne Art, deels som selvstændigt Vaaben, deels som Støtte for Troppe-Uddelinger iland.

Foruden et Bagtskib, Corvetten Castor, af meget gammel Bygning, som laae i Nieuwe-Diep, fandtes her endnu et overordentlig smukt Orlog=Dampskib, Cycloop, som Cadetterne besaae med særdeles Interesse. Det commanderedes af en Capitain=Lieutenant Coergen, som i den hollandske Marine har erhvervet sig et berømmeligt Navn ved en dristig Expedition imod Sørovere paa Borneo, og hvem jeg her med saameget desto større Fornøielse nævner, paa Grund af den utrættelige Forekommenhed som af ham blev os viist, under vort hele Ophold ved Texel. ;

Maskinerne til Dampskibet Cycloop, paa 220 Hestes Kraft, vare forfærdigede i Amsterdam, i Hr. van Bliesfingens store Fabrik-Værksted, og vare af almindelig Construction med Tubulair-Kiedler, og med Balancer. Hjul-Væren derimod, havde intet Hvile-

punct udenfor Skibets faste Side, hvilken Construction man flere Steder saae anvendt, og som i Holland skal være temmelig almindelig. Man paastaar her at have Erfaring for, at uagtet al den Forstotning man anvender, for at give Biekelaget, som danner Underkanten af Hiulkasserne, tilstrækkelig Fasthed, saa opnaaes dette dog ikke fuldkomment, og idet Bærepunctet for Arens Yder-Ende saaledes i Tiden vil synke, frembringes herved en Briden paa Maskineriet, som man paa den anførte Maade har søgt at undgaae. Da Aren imidlertid, for Styrkens Skyld, gives mindre Bængde udenfor Skibet end paa almindelige Hiul, erholde de yderste Radier af Hiulet en skøn Netning indad imod Aren, hvorved fremkommer en konisk Form, istedetfor det vertikale Plan, som Hiulenes yderste Radier ellers danne.

Ogsaa var ombord i Dampskibet Cycloop, anbragt Fartsoier over Hiulkasserne, med vandtætte Kasser for og agter, for at forhindre Synkning, og som bleve udsatte paa en ligesaa hurtig, som simpel Maade, ved Hielp af en nedadgaaende Bærgstang eller Winkel, foreslaaet af Lieutenant Groll i den hollandske Marine. Uden videre Forberedelse blev et af disse Fartsoier, i Cadetternes Overværelse, sat i Vandet i eet Minut, og atter lagt paa Plads i den korte Tid af $2\frac{1}{2}$ Minut. Tegning over dette særdeles hensigtsmæssige Apparat, er ved Corbettens Hiemkomst bleven det Kongelige Admiralitets-Collegium tilstillet.

Da Hans Majestæt, under sit Besøg ombord i Corvetten Flora, forinden samme forlod Kiøbenhavn, havde meddeelt Cadetterne Tilladelse, under Opholdet ved Texel, at foretage en Tour til Amsterdam, tiltraadtes denne Reise om Morgenens d. 11 Juni. Hele Cadet-Corpsset, med Officierer, gik i Nieuwe-Diep ombord i en Trækfluyt, og med denne gik Reisen for sig op ad den store Kanal.

Dette grandieuse Værk, hvorved Skibene, fra og til Amsterdam, undgaae den vanskelige og langsomme Fart igiennem Zuyderseen, bliver stedse nævnet som et af de store Minder, den sidst

afdøde Konge Willem den Første har efterladt sig, og siden 1825, da Kanalen først blev aabnet for Skibsfarten, kan man sige, at al Handel med Amsterdam, enkelte mindre Skibe undtagne, søger denne Wei.

Det var Planen, at denne Kanal, hele sin Længde igiennem, skulde gives en Dybde af 24 Fod, og en Brede stor nok til at 2 Linieskibe skulde kunne passere hinanden. Grundens Beskaffenhed har imidlertid været Marsag til at denne Dybde ikke ganske har kunnet vedligeholde sig; men med en Dybde af 20 til 22 Fod, forskiellig, altsom en større Tilstrømning af Vand tilstedes, kunne de største Coffardi-Skibe, strax som de ankomme til Texel, begynde deres Fart opad den Noord-Hollandste Kanal, ad hvilken de, trukne ved Hestekraft, i 30 til 36 Timer tilbagemægge de 11 danske Miil op til Hovedstaden.

Kanalen danner 3 Niveaus, eet ved hver Ende, omtrent i Høide med daglig Høivande, og eet paa den midterste Strækning, omtrent 2 til 3 Fod lavere. 4 Hoved-Sluser blive herved nødvendige: ved Nieuwe-Diep og Willemsluys, ud til Habet, samt ved Alkmaar og Purmerend, ved Overgangen fra det ene Niveau til det andet. Disse Sluser, som naturligtviis ere dobbelte, og have tilstrækkelig Brede for et Linieskib at passere, have desforuden et snevrere Lob med Sluse-Apparat for mindre Skibe, og det Hele, bygget med den største Grad af Omhu og Soliditet, danner Værker som maa beundres af Enhver, og som naturligen af Cadetterne, af hvilke de fleste her gjorde deres første Kanal-Fart, bleve betragtede med en høi Grad af Interesse.

Denne Reise op til Amsterdam, som med Befordring i Trækstuyt, eller som den her kaldes „Barge“, medtager 10 til 12 Timer, er vel i og for sig temmelig rensformig, men bliver ikke destomindre, for den som første Gang befordres paa denne Maade, interessant paa Grund af det særegne Liv, som i enhver Retning rører sig paa Kanalen. Ikke at tale om Husenes særegne Bygningsmaade og Beliggenhed, undertiden 12 til 15 Fod under den Vandflade paa hvilken man befinder sig, den Masse af Møller som i enhver

Retning ere i Bevægelse for at pumpe Vandet op fra de lavliggende Marker, de Klynger af Dvæg, alt eensfarvet, som man seiler igiennem, og som næsten udelukkende danne Noord-Hollands Beslandskilde, — sees overalt, over det flade Land, Toppen af den paafaldende Varietet af Skibe, som, deels under Seil, deels ved Hestekraft bevæge sig frem og tilbage. Det er ikke alene stadfæstede Ostindiefarere, Vestfarere, oftest af en mere forældet Form, Trælasthandlere, større og mindre Skibe af de forskelligste Bygningsmaader, som hvert Øieblik tiltrække sig Opmærksomheden, men, idet Kanalen naturligen af Enhver bliver betragtet som den bekvemteste Vej for al Slags Samferdsel, møder man, paa eet Sted, Sæd eller Hø som pr. Skuyt bringes i Huus, et andet Sted, Høstfolk som med deres Medskab begive sig ud paa Marken, længere borte, et Fartøi fuldt af Blomster eller andre Producter, som bringes til Marked, medens Gieren eller hans Dreng, trætte af at roe, med en Seel over Skulderen, trælle Baaden langs Bredden. Overalt rører sig et Liv og en Virksomhed, som vanskeligen lade sig beskrive, og overalt, ved hver en lille By eller Flække, man passerer, kommer man til den Erkiendelse, at her, i Narhundreder, uafbrudt maa have virket en stræbsom og vindskibelig Befolkning, for af et Land, saa aldeles blottet for al Naturskønhed, at kunne fremtvinge et baade hyggeligt og tiltrækkende Opholdssted.

Over Y-Buqten, fra Willemsluys til Amsterdam, skee Befordringen ved et eget Slags Fartøi, fremdrevet ved Hiul, hvilke atter sattes i Bevægelse ved Hestekraft. Ved den danske General-Consul Hr. Woldsens forekommende Bistand, var det hele Reiseselskab, henved 50 Personer i Tallet, snart efter vor Ankomst til Amsterdam, indlogeret i et rummeligt Hotel, de groote Doele op de Zingel.

Stadens Mærkværdigheder, saavidt disse kunde have Interesse for unge Menneſter, som opdrages til Sø-Officerer, maatte naturligen anses som Hoved-Maalet for vor Reise, og i de 3½ Dag, Opholdet i Amsterdam varede, bleve saadanne store Anlæg og Eta-

blissementer besøgte af Cadetterne, som kunde ansees meest skik-
kede til at opvælle nye Ideer, og til at udvilde Sands for hvad
der er praktisk, stort og nyttigt.

Som Gienstand af størst Betydning blandt saadanne Sta-
blissementer bliver naturligen Orlogsværftet at nævne, der forsa-
vidt er forskielligt fra det ved Willemsoord, som dette snarest kan
ansees som Udrustnings- og Reparations-Arsenal, Amsterdam's der-
imod som Bygnings-Værft.

Dette fremtræder strax, idet den første Gienstand, som her
møder Øiet, ere 4 Linieskibsbedinger, med Tagbedækning over,
hvilke danne et sammenhængende, storartet Heelt. Blandt de Skibe,
som herunder fandtes under Bygning, maatte især Linieskibet *Tromp*,
paa Stabelen siden 1828, tiltrække sig Opmærksomhed, ligesom ogsaa
en Fregat, *Prins Hendrik der Nederlanden*, efter Symonds
Tegning, formedelst en paafaldende Tilnærmelse til Kutter-Bygning,
sin lige, næsten vertical staaende Forstevn, samt sin Skarphed Agter
og For, hvilken endog over Vandet var vedligeholdt i den Grad,
at Egenstab som Susskib næsten kunde synes at være bleven til-
fidesat.

Uagtet de hollandske Værfter, mere end nogen anden Nations,
have Lighed med vort Værft i Kiøbenhavn, bør dog som en Sær-
egenhed ved Amsterdams Skibsværft fremhæves den derbærende
Nebervane, paa hvilken Systemet, at tiære Trosser efter at deres
Slagning er fuldført, endnu har vedligeholdt sig. Efterat Godsset
er slaget, og tørret ved en vis Varmegrad, lægges Trosser af eens
Førlighed paa en Platform, bestaaende af Røstværk, som nedføres
i det opvarmede Tiærekar, hvor det forbliver i en for hver Før-
lighed afpasset Tid. Efter at være lettet iveiret blive Trosserne
henliggende i nogen Tid, for at den overflødige Tiære kan dryppe
hørt, og de antages da færdige til Brug. Ved Overlapning viser
det sig, at selv paa Sværtouge, vil Tiæren have glennemtrængt
alle Garnene, og saavel disse, som almindelige Trosser, erholde et
gødt Udseende, kun det smækkere Gods synes at blive overfyldt, og

den mørke Farve, og tildeels fugtige Overflade, afgiver herom uforkasteligt Vidnesbyrd.

Blandt mindre Egenheder frapperede det Cadetterne her at see Mersene deelte i 2 Dele, for lettere at kunne optages. Forsøg vare blevne foretagne med-at fæste en Art Slæde til Kloen af Gaslerne, for lettere at faae dem til at løbe ned langs Masten; jernbeslagne Blokke havde deres Beslag indvendig, og Træet var saaledes nærmest at ansee som en Art Beklædning, bestemt til at afværge Skamfiling; i Rodenden af hver Bramstang vare tre Skiver indrettede til Merses-Buggaardinger, istedet for Krandsen som hos os bruges; og hvad der meest syntes at opvække Interesse, vare Compas-Noserne, som, ved at stilles i en vis Retning mod Magnet-Naalen, jevnlig i den hollandske Marine benyttes til at styre efter retvisende Cours. Disse, og flere andre mindre betydende Innovationer, vare paa en Maade magasinerede i et eget Locale som findes ved alle hollandske Værfter, et Oplagssted for Mynstre af enhver Art, som Ministeren har approberet for Leberancer til Marinen, et Locale som altsaa er opfyldt med Gienstande af den meest forskelligartede Bestaafning, men som vistnok for private Leberandører baade maa ansees for hensigtsmæssigt og bekvemt.

Foruden Orlogsværftet, som er af betydeligt Omfang, findes for Handels-Marinen 2 rummelige, smukke Bassiner, med Sluser, og med en Flyde-Dof i hver, til Reparation af Handels-skibe. Herved 100 Ostindiefarere, som med Hensyn til Bygning og Elegance vistnok kunne sættes ved Siden, maastee over, de fleste andre Nationers Handels-skibe, fandtes deels i disse Bassiner, deels i Kanalerne som staae i Forbindelse med samme, og som føre op til de uhyre Pakhuse der tilhøre det store ostindiske Handels-Matschep. Uagtet disse Bygningers Omfang, have de dog i de senere Aar ikke været tilstrækkelige til at rumme den stedse tiltagende Mass Producter fra Java, og flere Bygninger af stor Udstrækning er saaledes i den senere Tid blevne forpagtede af Compagniet, og om dannede til Pakhuse. Ikke destomindre synes den private Speculation, der stiller Skibene ved hvilke samtlige Producter fra Ost

ndien hjemføres, endnu at være gaaet frem hurtigere end Javas Opdyrking, og heraf den Mængde store, skønne Skibe, som findes oplagte i Amsterdams Bassiner, uagtet henved 300 Skibe antages at være beskæftigede i Farten paa de ostindiske Colonier.

Næst Bærster og Bassiner, fortiene vistnok Hr. van Vlies-singens Fabrikværksteder at anføres, baade som høist interessante i og for sig, som og paa Grund af deres store Udstrækning og Vigtighed. Henved 500 Arbeidere finde her daglig Beskæftigelse, og da her ikke alene forfærdiges Damp-Maskiner af enhver Art, men flere Jern-Dampbaade og store Jernpramme, bestemte til at fare paa Rhinen, netop vare under Bygning, syntes Cadetterne at bese disse vidtløftige Anlæg med en høi Grad af Interesse.

Det samme var Tilfældet med den saakaldte Oveekschool, Opdragelses-Anstalt for unge Mennesker, bestemte til Coffardi-Farten, grundlagt ved frivillige Tilskud af Capitalister i Amsterdam, og som maa udøve en høist velgiørende Indflydelse paa Handels-Marinen, ved at sikke samme en jevn Tilgang af vel forberedede og dannede unge Mennesker, vel stikede til, efter nogen Tids Fart, at overgaae til Styrmand og til Capitainer.

Forinden Oprettelsen af et eget Søcadet-Academie i Medemblik, erholdt den største Deel af Sø-Officiererne deres første Dannelse i dette Institut, som har bestaaet siden Slutningen af forrige Aarhundrede. De unge Mennesker antages her i en Alder af 10 til 12 Aar; Elevernes Antal beløber sig i Almindelighed til 80, og tilligemed Underviisning i de for den dannede Sømand nødvendige Videnskabes, erholde de paa Skolen Kost, Logi, Klæder, Pleie, m. m. Om bord i en lille Tremast, bygget i en tilstødende Gaard, øves de i Fart, Seilbeslaaning og Skibs-Arbejder, og den hele Anstalt, for hvilken en levende Interesse overalt viser sig, syntes ligesaa fortrinligen ledet, som den med Skolen tilsigtede Hensigt er fortjenstfuld og smuk. Om trent 4 Aar forblive Eleverne ved dette Institut. Ved Udgangen forsynes de med complet Sømands-EQUIPERING, og de overgaae da som oftest i den ostindiske Fart, hvis fleste Skibsførere her have modtaget deres første Dannelse.

Stiftelsen er meget rig, og bestaaer tildeels ved Aenter af opsparrede Kapitaler. En Mængde Uformuende tilstaaes saaledes Udgang gratis, hvorimod den aarlige Betaling for Andre beløber sig til henved 500 Guld. Stolens Overbestyrelse er nedlagt i Hænderne paa et vist Antal agtede Mænd, udvalgte blandt Amsterdams Handelsstand, og den aarlige Udgift anslaaes til 60.000 Guld, omtrent 45,000 Rbd. Sammenligner man dette med Bekostningen for vort Søcadet-Academi, som, Cadetstribet fraregnet, kan anslaaes til 13,000 Rbd. aarligen, saa maa vistnok Oveekschool, ligesom andre lignende Stiftelser i Holland, anses at være meget rigeligen doteret, og afgiver, som saameget Andet, Beviis for den Rigdom og de Pengemidler, som i dette Land staae til Raadighed.

General-Staternes tidligere Stadthuys, den nye Kirke, med Monumenter for de Ruyter, van Galen, van Speyk og andre Søhelte; Amsterdams rige Malerisamling, hvis Rembrandtske Malerier fornemmelig have erhvervet sig Berømmelse; den nye Børs, og andre Mærkværdigheder, bleve naturligen under Opholdet i Amsterdam besøgt af Cadetterne, som dertil syntes at finde stort Behag i jevnligt Besøg om Eftermiddagen i den smukke zoologiske Have, oprettet ved Subskription, og til hvilken Reiseselskabet, paa en høit forekommende Maade, var tilstedet Udgang. Flere af Cadetterne besøgte Saarlem; Enkelte gjorde endog paa Dampvogn en kort Rejse til Haag, og Alle besøgte vi den sidste Dag Peter den 1stes Hytte i Saandam, hvor en omhyggelig Conservation, medens Verden udenfor i meer end et Aarhundrede er gaaet frem med Kæmpestridt, har frembragt en Contrast som er høit interessant, endog affæet fra Minderne ved Stedet selv. Et smukt Portrait i Legemsstørrelse af den store Keiser, som han her bevægede sig, er for saa Nat siden bleven stienket Stedet af Dronningen af Holland, en russisk Prindsesse, og naturligt, at det maatte mere Cadetterne at see Czaren afbildet i den da brugelige Frisiske Dragt, som indtil vore Dage, næsten uforandret, har vedligeholdt sig og saa nær, og som Amagers Beboere endnu dagligen bære til Skue paa Kiøbenhavn's Gader.

Ligesom imidlertid det nationale Præg hos denne Hollænder-Coloni, efter saalænge at have vedligeholdt sig i senere Tid mere og mere synes at udslættes, saaledes synes ogsaa, idetmindste i Amsterdams Nærhed, de Eiendommeligheder, som tidligere i Holland maatte være enhver Reisende paafaldende, efterhaanden at forsvinde. Rids-piben er efterhaanden næsten bleven fortrængt af Sigaren, almindelige Drofker ere traadte i de originale Kioretoiers Sted, som man endnu for faa Aar tilbage hvert Dieblil traf paa i Amsterdams Gader: Genspænder-Karethen paa Skæde, hvor Kusten bestræbte sig for at formindske Frictionen ved en Svaber, indsmurt med Fidt, som han hvert Dieblil kastede ind under Kielerne. Ogsaa Klædedragten har nærmet sig den i det øvrige Europa antagne Form, og omend enkelte Skikke, som f. Ex. i Saarlem at bekiendtgjøre ved et eget Slags Skilt over Huusdøren, at et Barn er kommet til Verden, endnu er vedligeholdt, saa var det Indtryk, som de faa Dages Ophold medførte hos mig, at der i faa Aaringer er foregaaet en paafaldende Forandring med Hensyn til de ydre Eiendommeligheder, som i Aarhundreder have været nedarvede i Holland, og som hidtil have gjort dette Land forskielligt fra ethvert Andet i Europa.

Om Eftermiddagen den 15de gik vi tilbage til Zelder ad Kanalen, da ingen Dampskibsforbindelse over Zuydersøen finder Sted imellem Amsterdam og dette Punct; den 17de om Morgenen begav jeg mig med nogle af Skibets Officierer paa Reisen til Medemblik, hvor det hollandske Societets-Academie findes, og hvor Marineministeren paa en høist forekommende Maade havde givet Ordre at tilstede os Adgang.

Reisen gik for sig tilbøgs, langs Diger opførte mod Zuydersøen, og overordentlig interessant var det paa flere Steder at passere langs med store Strækninger af nyligen inddæmmed Land, robtet fra Havet, og beliggende 4 til 6 Fod under dettes Niveau. Disse Poldere, som de her kaldes, vare endnu ikke bragte under Dyrkning; man var paa flere Steder iværk med at forstærke de oplastede Diger og Dæmninger; Møller, de eneste Bygninger her

for Tiden fandtes, arbejdede paa at holde Strækningen læns, og det Hele afgav et interessant Billed paa hvorledes en stor Deel af det nordlige Holland er bleven til.

Disse Møller ere saagodtform Alle indrettede med en straat liggende Archimedes-Skrue, af 6 Fods Diameter, som sættes i Gang ved Vingerne, og hvorved Vandet skrues iveiret. Paa Grund af det lavtliggende Terrain maae de hæves ved den Underbygning, som ogsaa hos os er de saakaldte hollandske Møllers Særkende, og ligesom disse Møllers Opførelse er den første Betingelse for at kunne afbenytte et inddiget Jordstykke, saaledes medfører deres Vedligeholdelse en stadig, nødvendig og betydelig Udgifts-Post, som maa bestrides af Egnens Beboere.

Fordelen ved Lands Inddæmning synes, efter de Oplysninger, man under et saa kort Ophold er istand til at indhente, mere end nogen anden Speculation at beroe paa den Kyndighed og Orden, med hvilken en saadan Entreprise bliver ledet; de høie Priser paa Jord til Dyrkning, have naturligen i senere Tid tilskyndet til Foretagender af denne Beskaffenhed, og da neppe noget Terrain kan ansees gunstigere hertil end de flatte Grunde i Zuydersøen, saa maa enhver Forhvielse af Landmandens Producter virke til at gjøre Zuydersøen mindre, og til at bringe den tilbage indenfor de Grændser, som den 5—600 Aar tilbage i Tiden skal have været indskrænket til.

Medemblik, beliggende paa den nordøstlige Hul af Halvøen Noordholland, et Par Miil nordvest for Enkhuizen, var tidligere, — da det Hollandske og West-Frisiske Admiralitet bestode som særskilte Ober-Ovrigheder, — Bærst og Oplagssted for dette sidste Admiralitets Skibe. Et smukt Basfin, og udstrakte Bygninger, vidne om dette Etablissemments daværende Betydighed. Det er efter 1815 omdannet til Academi for de hollandske Søcadetter, og 70 til 80 unge Mennesker opdrages her til Sø-Lieutenanter, Skibs-Constructeurer og Mariner-Officierer.

Systemet, her er lagt til Grund for Cadetternes Opdragelse nærmer sig paa en interessant Maade det, som i saamange Aar er

bleven fulgt ved vort Søcadet-Academi. — Cadetterne, Adelsborsten, som de her kaldes, antages efter en Præliminair-Examen, ved hvilken fri Concurrence er aabnet om de ledige Pladser. De forblive herefter 4 Aar ved Institutet, i hvilken Tid de om Sommeren, dog fornemmeligen de Eldre, pves ombord i et Cadetskib, en lille Corvet, Urania, bygget til at fare paa det flakke Farvand i Zuydersøen; efter aflagt Examen gaae de derefter over til Adelsborsten af 1ste Klasse, placeres ombord i Skibene paa længere Expedition, og overgaae derafra til Lieutenanter.

Samtlige Cadetter, tilligemed Cadet-Officiererne, boe eller ere indkvarterede i Institutet. Foruden Hospital, Underviisnings-, Sove- og Spise-Sale, er en egen Bygning anvist Cadetterne til Klub eller Recreations-Local, og her tilbringe de deres Fritid med Kviser, Bøger, Tobaksrygen, ofte med Concerter og Baller, hvilke Fornøielser jevntilgen blive foranstaltede for dem. To særdeles smukke Malerier af van Speyks Heltedaa, pryde dette Local, og ligesom Erindringen om hæderlige Bedrifter overalt i Holland fremstilles for Diet, saaledes er ogsaa midt i Gaarden opreist, som Flagstang, Masten af van Speyks Kanonbaad, hvilken i sin Tid, af Antwerper Kjøbmænd, blev Institutets nuværende Chef, Admiral Koopman foræret, som Tegn paa deres Høiagtelse, og som Minde om hans Overcommando paa Schelden under Antwerpens Besleiring.

Den aarlige Betaling for en Cadet i Medemblik er af Regieringen fastsat til 400 Guld. Heraf beregnes 25 Guld til Bøger, og 52 til Lommepege for Cadetten. Til Mundering, som i den Grad er lig vor, at de danske Cadetter oftere i Amsterdam bleve antagne for Hollændere, betales aarligen 150 Fl., ialt altsaa en Bekostning for Forældrene af 550 Guld, eller 400 til 450 Rigsdaler. Denne Indtægt er imidlertid langt fra stor nok, endog kun tilnærmelsesviis, til at kunne dække Bekostningen ved Institutet, hvis udstrakte Bygninger, samt talrige Officiers- og Lærer-Personale, medføre en saa betydelig Udgift for Staten, at jeg ikke engang vover at nedskrive det Tal som paa Forespørgsel blev anført, og

som synes endnu mere uforholdsmæssigt end hvad for *Qvækscool* i *Amsterdam*, i det Foregaaende er nævnet.

Saavidt man efter 1 Dags Ophold er istand til at dømme, syntes Cadetterne Alle at være vakke og velopdragne unge Mennesker; Tilfredshed syntes at herske saavel blandt dem som deres Førefatte, og uden at være istand til at dømme om de Kundskabers Grundighed som her bibringes Eleverne, saa forekom det hele Institut at være en velordnet og belindrettet Opdragelses-Anstalt.

Blandt Dvælses, som vi saae Cadetterne foretage, maatte det interessere at see Gymnastiken drevet efter ganske forskielligt Princip fra det, der hos os bliver lagt til Grund for denne Underviisning, idet Kræfter i Skuldre og Arme her fornemmeligen vare de som søgtes udviklede. Af Sprog undervises Cadetterne i *Hollandsk*, *Fransk*, *Engelsk*, *Tydsk* og *Spansk*, og foruden de befalede Læresienstande, erholde de Fleste endnu Underviisning i Musik udenfor de reglementerede Læse-Timer. I Anledning af vor Ankomst bleve Cadetterne, under Vaaben, inspicerede af Academiets Chef, og ligesom Enhver syntes at lappes om at vise os Forekommenhed, saaledes maatte navnlig den os, som danske Officierer, viste Belvillie fra Chefens, Admiral Koopmanns Side, i hvieste Grad være os behagelig.

Uagtet Bestemmelsen at affeile den 18de Juni, forblev Corvetten denne Dag tilankers ved *Nieuwe-Diep*, for at oppebie det hollandske Cadetstibs Ankomst, som af Admiral Koopmann havde modtaget Ordre at afgaae til *Texel*. Corvetten *Urania* ankom imidlertid ikke, og da vort Ophold, paa Grund af Cadetternes Dvælses, ikke vel turde forlænges, affeilede vi fra *Texels* Nhed Morgenen den 19de Juni.

Efter flere Dages Kryds paa Sorte-Banke, for om muligen at møde Fregatten *Gefion*, som ved den Tid kunde ventes tilbage igiennem Kanalen, fik vi den 29de Juni Kiending af *Slagen*. Blandt en Masse indgaaende Skibe, opdagedes her ved Middag den nævnte Fregat, og efterat have saluteret Hans Kongelige Hvihed Kronprindsen paa dansk Grund, ankrede begge Skibene den næste

Dag ved Frederikshavn. Eftermiddagen den 1ste lettede vi herfra, og efter 12 Timers Seilads stode vi, tilligemed Fregatten, om Morgenen den 2den Juli, Kronborg ind.

Det engelske Transportskib Maria Somes i Mauritius-Orkanen i Marts 1846.

(Naut. Mag. Septbr. 1846.)

Transportskibet Maria Somes blev paa sin Fart fra Colombo paa Ceylon til England, med 7 Officierer og 293 Mand af det 90de Regiment, samt 17 Koner og 23 Børn ombord, foruden Skibsbesætning og Passagerer, paa Hviden af Isle de France i Marts Maaned d. 21. overfaldet af en svær Storm, hvori den mistede sit Hoer og sine Master. Under Uveiret, der varede i flere Dage, maatte Lugerne holdes fast tilfurrede, hvorved flere Menneſker bleve qvalte i det indesluttede Rum. Henimod 400 Menneſker vare i flere Dage givne til Priis for alle et Skibbruds Nædsler, for alle Qvalerne i et Slaveſkibs Rum. Følgende er et Uddrag af Skibets Logbog.

Den 27de Marts Kl. 3 Eftermiddag brød en frygtelig Storm løs over Skibet, der kastede det aldeles om paa Siden. Det reiste sig lidt, men Orkanen kom tilbage med fordoblet Maserie. Alle tre Stænger gik næsten i eet og samme Dieblis overbord og Stumperne hængte og slog i den forrevne Takkelage en stor Deel af Natten. Om Morgenen havde vi fem Fod Vand i Skibet, og saa skrækkelig var Orkanen og Søen, at Folkene ofte bleve styllede bort fra Pumperne. Under Alt dette maatte Lugerne holdes tæt skallede, og Soldaterne vare nær ved at qvæles af Mangel paa frisk Luft. Agterlugen blev derfor aabnet, og Folk satte til at pæse paa med Lemmen naar det maatte være nødvendigt. Den 28de var en skrækkelig Dag: Skibet laae mellem Sverne som styllede Altting bort af Dækket, medens Orkanen blæste Fartøier og Alt

istykker. Man kunde hverken komme til Provisioner eller Vand hele den Dag, og Efterretningerne fra underste Dæk lode skrækkelige. Mange vare kvalte. Gallerierne bleve revne bort, og Søen brød lige ind igiennem den Kahyt hvor alle Passagererne og Fruentimmerne vare samlede, som da ventede at det næste Dieblis skulde være deres sidste. Den yngre Deel af Besætningen aldeles betagen af Nødsel, kun fem eller sex vare endnu istand til at arbejde.

Om Natten tog Orkanen lidt af; — udspændte to Røier og nogle Presenninger i Mesan-Takkelagen for at holde Skibet ved Binden. Orkanen var endnu bestandig saa stærk, at 3 stærke Karle knap kunde bringe en sammenrullet Røie derop.

Den 29de blev Orkanen bestandig ved; — pompede stadig væk, men endnu bestandig 5 Fod Vand. Rappede Stormasten. Da vi aabnede Lugerne fandt vi, at en Sergeant, syv Mand, en Kone og fem Børn vare blevne ynkeligen kvalte, og endog i Kahyten vare Mange paa det Yderste af Udmattelse. Møret var borte.

Den 30te kom Capitainen og Overstyrmanden slemt tilskade, og fire Soldater og en Matros fik Benene og Laarene brækkede under Arbeidet paa Dækket; Mange blandt Soldaterne vare ogsaa svært medtagne.

Ikke bør vi undlade at berette, at de vakre Gutter af det 90de Regiment i Gierningen vare Skibets Frelsere ved deres utrættelige Arbeide ved Pomperne, omendskiøndt de, saavel som alle Andre ombord, bleve plagede baade af Hunger og Tørst, og maatte udholde tre forfærdelige Dage og Nætters Anstrengelse og Nødsler. Da Orkanen var forbi var Skibet et blot Drag: Alt skyllet bort af Dækket, med Undtagelse af den bestadigede Fok og Mesanmast, dertil vare vi 1250 Miil fra Mauritius.

Calcutta Englishman, hvoraf foregaaende Uddrag af Logbogen er meddeelt, udtaler sig i et senere Nr., under 11te Juni, fremdeles saaledes:

Det er allerede i og for sig skrækkeligt nok at 14 Individuer ere blevne kvalte ved at saamange Personer vare saaledes indesværrede i Rummet, med alle Lugerne skalkede som nødvendigt var; det

er allerede strækkeligt nok i og for sig selv, men vi have dog endnu Mere at berette, som vi ere sikre paa vil vække Regjeringens Opmærksomhed baade her og i England. Vi erklære imidlertid strax, at vi ikke dadle nogen Enkelt, allermindst Skibscapitainen, der uden tvivl anstregede sig af yderste Evne, men som ulykkeligvis ligesaa lidt vidste at undgaae den overhængende rædsomme Fare, som Skibscapitainerne til Ansons Tid vidste hvorledes de skulde frie sig for Skierbug ombord i deres Skibe.

Uf foregaaende Meddelelser ville vore Læsere, baade Sømand og ikke Sømand, kunne gjøre sig en fuldkommen Idee saavel om Faren som om Lidelserne; men hvor ville de ikke studse over at erfare hvorlunde det Hele utvivlsomt kunde have været undgaaet og man i det værste Tilfælde være sluppet med de Ubehageligheder, som følge med en almindelig Storm, og at ovenikøbet Intet vilde have været lettere end at have benyttet hiint rædsomme Uveir som en gunstig Vind og saaledes være lændset bort fra al Fare, være løbet udenom Stormen og have bundet idetmindste to eller tre Hundrede Mile paa Veien hjemad. Vi skrive dette med Logbogen for os, og det Factum er ubestrideligt (der findes desuden mange andre Logbøger i Calcutta angaaende denne Storm), at Stormen var en roterende og dertil fremskridende Orkan, dreierende sig som alle andre Orkaner paa den sydlige Hemisphære. Maria Somes løb nemlig, fra om Midnat den 26de til Kl. 3 Eftm. den 27de Marts, det er i 15 Timer, med Barometret visende 28. 60 og Vinden gaaende fra W. til WNW., 50 Mile ned mod SEW., netop den Cours og den Strækning der maatte bringe den lige ind i Orkanens Centrum, eftersom den, at dømme efter Barometrets Stand den 26de, ikke kunde være længere end 80 til 100 Mile fra samme. — Dette kan tydeliggjøres ved at slaae en Cirkel, antaget at være 160 eller 200 Mile i Diameter, markere Peripherien af samme med nogle faa Pile der vise Vindens Direction, og hvilke, eftersom Skibet befandt sig paa den sydlige Hemisphære, maatte markeres fra venstre til høire eller samme Wei som Eisrene paa en Uhrskive. Dette er en Storm-Cirkel. Et Punkt øverst oppe, omtrent ved Skivens XII.

skal da betegne Maria Comes' Plads paa den nordlige Rand af Orkanen med en vestlig Vind, og som Cirklen skrider frem vesteri eller tilvenstre, vil man strax see, hvorledes 50 Miles Løb S.W. i fører den lige ind i Centrum af samme.

Hvad dernæst vor Paastand angaaer, at Orkanen kunde være bleven forvandlet til en gunstig Vind, saa lader os antage, at Maria Comes var staaet bort N.N.D. eller D. med den vestlige Vind, indtil dens Barometer var steget til 29, 20 eller 30, som snarlig vilde være steet; den kunde derefter have dreiet lidt efter lidt S. i, eftersom den sikkerlig vilde have faaet Vinden N.W.ig, N.W.ig, N.W.ig og tilsidst N.W.ig, saa at et Løb af omtrent 300 Mile som meest, af hvilke blot 150 vilde have været bestemt ud af Coursen, vilde have bragt den syden for Stormen, og skaffet den baade den og Passaten til at paaskynde sin Fart ad den direkte Cours. Intet kan være mere ligefremt, og Alt det kan man læse sig til hos Mr. Thom, Piddington m. Fl.

Vi gientage, at hverken Capt. Williams i nærværende Tilfælde eller de Skibsførere, som ei ere saa heldige at kiende denne nye og smukke Kundskab om Stormen, ere at dadle mere end vore Skibs-Capitainer, inden Cooks Dage, for Skibbugens Udelæggelser, eller Sir Cloudesley Shovels Skibs-Chefer for den Længdeberegning's Feil, hvorved de lede Skibbrud paa Scilly Øerne, inden man kiendte til Chronometre; men et stort Ansvar paahviler dem, som vide at en saadan Kundskab er til og af kyndige Mænd er bleven bearbejdet med Omhu og Kraft, og det fordi de ikke alene ikke ville søge selv at skaffe sig denne eller stige ned fra deres indbildte Kundskabsfyldes Overlegenhed og lette Afgangen dertil, men tværtimod bestemt vanskeliggjøre samme; og Saadant skeer atter og atter i Calcutta. Det er opværende at tænke sig, at et Regiment raske Krigsfolk, der blive udcommerede til fremmede Lande, eller maa skee efter i tyve Aars Tjeneste at have trodset Klimatets og Kampens Farer, at de da uden Nødvendighed (vi havde næsten sagt — paa Trods) skulle udsættes for at synke ned paa

Havets Bund*), strande paa en vild Kyst**) eller vorde kvalte, som her, under alle „den Sorte Hules“ eller et Sløvestibs Rædsler, naar et Par Shillings Udgiwt vilde kunne sætte en ellers duelig Skibs-Capitain istand til i 9 af 10 Tilfælde at undgaae al Fare! „Jeg er overbevist om,“ siger Medfield fra Ny-York, „at de to Trediedele af al Forliis og Sostade skriver sig fra Ubekjendtskab med Stormens Love.“

Med den Bemærkning at det engelske Admiralitet nu helliger denne Sag en særdeles Opmærksomhed og med Opfordring til Riobmandsstanden og Skibsørhedere at gøre ligesaa for deres Skibs-Capitainers Vedkommende, ytrer Redacturen af Nautical Magazine derefter:

„Vi havde i Sandhed næret det Haab at flige Tilfælde som det fornævnte nu ikke mere vilde indtræffe — ifkun opbevarede i Historiens Mærker som ligesaamange Beviser paa vor fordums Ukiendskab til Orkanernes Natur, — og at de derved ofrede Mennesseliv vare gaaede tabt med samme Nødvendighed, — inden Tilfældets Natur var bleven bekjendt tilligemed Midlerne derimod — som de Mennesseliv der ere gaaede tabt ved Strandinger inden Fyrtaarnet er bleven opført, der skal forebygge dem. Vi havde smigret os med at „Orkanskrībenterne“ havde været heldigere i deres Bestræbelser — at Medfields, Meids***), Piddingtons og Thom's Vink vare blevene opfangede og benyttede i Koffardijeneften til en større Udstrækning end den foregaaende Beretning tillader os at antage. Vi have sandelig næsten udsat os for vore Læseres Misghag ved atter og atter at gientage Disses Fiedelige Theorie om hvor saare let et Skib, der bliver overfaldet af en Orkan, kan redde sig for den i rum S, naar blot Capitainen har undersøgt den og

*) som Golconda i den chinesiske S 1840 med Staben og 300 Mand af det 37te Regiment No. 1 ombord.

**) som Briton og Kunnymede paa Andamanserne.

***) hvis Værk, som vi mene, medgives de Egl. Krigsskibe.

kiender den. Ja, vi vare endog saa meget desto mere ledede til at nære hiint Haab som vi oftere have gjort Meddelelser om Coffardi-Capitainers Erkiendelse af Bærdien af Kundskaben om hiin Theorie, de have benyttet til deres eget Bedste. Men denne Kundskab lader det desværre ikke til har naaet til Capitainen paa Maria Comes; thi hvorfor skulde han ellers være forbleven tre Dage under denne Orkans Indslydelse med alle dens ulykkelige Følger — et fuldpakket Skib med skallede Luger, Soldater og Matroser med lemlæstede Ledemod og andre kvalte til Døde. Sligt burde ikke være hændet, allermindst i et Transportskib med Regierings-tropper ombord!”

(Af det følgende October Hefte af samme engelske Tidsskrift optage vi følgende Skrivelse til Sammes Redaction og Dennes Svar.)

Min Herre!

London. 3 Sept. 1846.

„Efter i Deres Meddelelse i Heftet for indebærende Maa-
ned at have beskrevet den Nælle af Ulykker der overgik Maria
Comes i den Orkan, for hvilken den nær var bleven et Offer,
beklager De, at de Vink, der findes hos Redfield, Reid, Piddington
og Thom, saavel som i Deres eget Tidsskrift, ikke have været til
større Gavn; thi de kunde have viist Samme, hvorledes den skulde
have fundet ud af Stormen, og Mennekers kostbare Liv kunde saale-
des være blevne reddede der nu bleve opofrede for Uvidenheden. Der-
næst optager De et Par Sider af en eller anden indisk Forfatter,
som med Skibets Logbog for sig (der beretter hvad der har tildra-
get sig), ex post facto ganske koldsindigt giver Anviisning til hvad
Skibsføreren derombord skulde have foretaget sig, og det ikke blot
for at undgaae den overhængende Storm, men tillige for at for-
vandle den til en gunstig Vind, der vilde have ført Skibet 150
Mile frem paa sin Cours.

Jeg kiender nu det Meste af hvad hine Forfattere have skre-
vet angaaende „Stormens Løve“, og jeg har derhos læst det Meste

af hvad desangaaende har staaet i Deres egen Journal; men om jeg end gierne erkjender, at en særegen circular Virkning ledsager visse Stormes Bevægelser, saa er der dog eet Punkt hvormed saavel jeg som alle dem jeg har talt til om denne Gienstand, endnu bestandig ere aldeles ubekjendte, men som er af yderste Vigtighed, om man skal have nogen Nytte af Alt hvad hine Herrer have sagt og skrevet.

Dette Punkt er, hvorledes man skal komme til Kundskab om, paa hvilken Quadrant Skibet berører Storm-Cirklen. Og dersom De vilde have den Godhed enten af egne Kilder eller af de mange Skribenter, De leilighedsviis har citeret og berømmet, at give en simpel praktisk Methode dertil, vil De vise Deres søfarende Brødre en væsentlig Tjeneste.

„I meget saa Ord har vor Correspondent her opløst et meget vigtigt Spørgsmaal. Men Besvarelsen deraf er imidlertid saa simpel, at vi sikkert ikke behøve at ty til nogen af de Forfattere, han nævner og som vi sigtede til, da vi i vort sidste Hefte brød Staven over Maria Somes' Navigering. Vi skulle desaarvsag svare ham saa kort som muligt efter vor Opfatning af den Theorie, bemeldte Forfattere have fremsat, og skulle nu og da henvise ham til disse, som Hjemmelsmænd for hvad vi fremsætte.

De spørger altsaa om „hvorledes, ved hvad Midler De skulde kunne komme til Kundskab om paa hvilken Quadrant Skibet berører Storm-Cirklen, i Tilfælde af at De skulde blive overfaldet af en Orkan?“ og vi kunne svare, at Vindens Retning og Forandring dertil vil yde Dem de fornødte Midler. — Men vi saae vel efter Omstændighederne at begynde med Begyndelsen, om vi tilfulde skal udvikle Særen for Dem.

„For det Første have alle Observationer sat det udenfor al Tvivl, at de Storme og Orkaner, hvorom her er Tale, ere uhyre store Hvirvelvinde, uhyre turning storms, som Piddington kalder dem, af forskiellig Udstrækning, undertiden af 1000 Miles Diams-

ter*), og som derhos med forbausende rædsom Hurtighed fuser omkring et Midtpunkt.

„For det Andet er det godtgiort, ligeledes ved Observationer, at Retningen af disse Hvirvelvinde, disse turning storms, er modsat i de modsatte Hemisphærer — det vil sige, at Vinden, der fuser om sit Midtpunkt, i den nordlige Hemisphære blæser fra Øst til Vest rundt om igiennem Nord, og at den i den sydlige Hemisphære blæser fra Øst til Vest rundt om igiennem Syd. Saa besynderligt dette end maa forekomme Dem, saa er det dog en Kiendsgierning, bekræftet ved alle de Undersøgelser, de nævnte Forfattere have anstillet, og det er et af de principale Elementer, der sætter en Sømand istand til at besvare det meget naturlige Spørgsmaal, De har opfattet.

„For det Tredie er det ogsaa godtgiort, at hele Hvirvelvinden, medens den blæser rasende*) omkring sit Midtpunkt, i det den danner ligesom en Malestrøm i Atmosphæren, ialmindelighed gaaer eller skrider frem fra Øst til Vest, i nogle Verdensdele nordlig og i andre sydlig for Vest, med en Fart fra tre til fire til tyve Miil i Timen***).

„Disse tre ere Orkanens fornemste characteristiske Skielnemærker, men der er endnu en meget vigtig Kiendsgierning, som hører hid, og som vi ikke tør udelade, eftersom den vil give Deres Barometer forøget Vigtighed.

Saaledes vil nemlig, for det Fjerde, Deres Barometer †) angive Nærmelsen af en Orkan. Qvilsølvets vil nemlig fra Ydergrændsen af Hvirvelvinden gradeviis synke altsom Focus nærmer sig, i hvilket det da, som Mindst, vil staae en Tomme lavere, undertiden

*) Piddington's „Notes on the Law of Storms“ p. 35.

***) Man antager at Vinden i en Orkan har en Hastighed af 100 Miil i Timen. „An inquiry into the Nature and Course of Storms“ by Alex. Thom — pag 14.

***) Sammesteb p. 14.

†) Cf. „Attempt to develop the Law of Storms“, by Lieut. Col. W. Reid, ligeledes Piddington, p. 35. Thom p. 218.

mere, og det vil atter stige til sin tidligere Hvide altfom Focus fjerner sig, men ikke saa gradeviis som det sank. Der gives derhos, ved Siden af denne, ogsaa andre Angivelser om en Orkan's Nærmelse i den specielle Klarstid, paa hvilken de hjemsege visse Localiteter, som f. Ex. naar Vinden pludselig varierer fra sit sædvanlige Hjørne, Søens og Luftens Udseende, naar hiin bliver krap og bryder fra forstjellige Kanter og denne bliver tyk og tung, maastke med svære, mørke, undertiden nedhængende Skyer, men de fornævnte Principer ere de væsentligste, og ere tilstrækkelige for nærbærende Siemeed. Vi ville nu anvende dem paa vort Spørgsmaal."

De vil saaledes see, ved at lægge Mærke til det andet af ovenanførte Principer, at dersom Orkanen raser under nordlig Brede, vil den blæse fra Øst paa Nord siden af Storm-Cirklen og dersom Orkanen raser under sydlig Brede, det Modsatte finde Sted, og Vinden blæse fra Øst paa Sydsiden af Samme. I begge Tilfælde vil De lettelig kunne fuldstændiggjøre Cirklen i Hovedet: i første Tilfælde, under nordlig Brede paa Sydsiden af Storm-Cirklen, vil De have Vinden vesterfra, og under sydlig Brede, paa Nord siden af Cirklen, ligeledes Vinden vesterfra. Dette vil Alt blive Dem meget tydeligere med Compasfæt for Dem. De kan derfor aflægge en magnetisk** Meridian paa Kortet, fuldstændiggjøre Compasstregerne ganske løseligt, og derefter beskrive en Cirkel rundt om dem. Vi vil nu antage, at De var ombord paa Maria Comes og Syd for Vinien, da den kom ind i Orkanen, og De ville derfor markere paa Cirklen nogle saa Pile pegende med Spidsen fra Venstre til Hviire for at betegne Vindens Direction. Deres magnetiske Nord vil nu vise Vinden som kommende vesterfra; og naar vi nu antage en ret Vinie, trukken som Tangent til Deres Cirkel i rette Vinkler med hver enkelt af Deres Compasstreger, at være en Piiil fra venstre til hviire, vil den vise Vindens Direction

** Den „magnetiske“ Meridian, fordi Vindens Direction refererer sig til Compasfæt.

ved at sammenholde det med Deres Compas, og den Compasstreg, den berører i rette Vinkler, vil angive den Direktion i hvilken Hvirvelvindens Midtpunkt ligger for den. Og saaledes er Deres Spørgsmaal besvaret."

"Efter hvad er meddeelt i foregaaende Hefte vil De see, at Maria Comes allerførst fik Orkan-Binden vesterfra. Dens Midtpunkt maa derfor have været i Syd for den; siden fik den Orkanen NNW., og Midtpunktet maa da have været SE. for den, i det denne Forandring i og for sig selv var tilstrækkelig Angivelse om at Midtpunktet gik vesteri, og at De befandt Dem i den nordre Kvadrant af Storm-Cirklen. Dette viser Dem strax hvor forkeert det var af Føreren af Maria Comes at løbe sydi, ja SW. i, ret ligesom for at gribe selve Midtpunktet! — Hvad han skulde have gjort var, at være staaet bort øster og SE. i, som han havde god Wind nok til at gjøre; men maastee havde han ikke Lyst til at vige af fra sin Cours. Med Hensyn imidlertid til hvad et Skib skulde gjøre naar det overfaldes af en Orkan, saa indbefatter Dette flere vigtige Betragtninger, der afhænge af hvorledes Focus peiles fra det, den Retning dette bevæger sig i, og den Cours, Skibet styrer. Men Alt dette vilde føre os for langt."

Efterretninger for Søfarende.

Lygtefyr ved Narhuus.

Paa den yderste Ende af den endnu ufuldendte Tilbygning til Narhuus Havns søndre Mole er anbragt et Lygtefyr, lig det i Frederikshavn og paa Trekroner, 33 Fod over Vandet, og som kan sees circa 2 Mile i Søen.

Et Beiret saa haardt at Lodserne ikke kunne komme ud, da maa dette Fyr løbes tæt an om Bagbordside, for at undgaae den nor-

dre Mole, som naaer indtil 37 Favne NB. til N. fra dette Fyr. Saasnart Fyret er passeret, rettes Courfen SW. eller S., og holdes B. B. Anker klar til at lade falde paa 12 a 8 Fod Vand.

Da dette Fyr ansees tilstrækkeligt, ere de 2de ældre Fyr blevne slukkede; men skulde overhændig Storm og S., saalænge Tilbygningen endnu er ufuldendt, gjøre det umuligt at tænde det nye Fyr, da vil det ældre Fyr paa den søndre Mole brænde med et rødt Skær; dette er da 32 Favne i N.D. til N.-Retning fra Enden af Tilbygningen.

(Sp. Tid. 112 — 1846.)

Syrlygte med flere Foranstaltninger ved Glückstadts Havn.

Paa Pynten af den nordre Havnedæmning brænder, siden 1 Decbr., hver Nat en Lygte 23 Fod over Høivande. Ude fra Elben vil denne Lygte kunne sees i alle Retninger i 1 Miils Afstand fra Havnen, og fra Sydvest giennem Vesten indtil den nordlige Elbbred vise et rødt Lys.

Udfor Hovedet af den nordre Havnedæmning er en Grund paa hvilken ved almindelig Flodhøide findes 12 til 13 Fod Vand. Indtil denne Grund ved Oprensning aldeles er ryddet af Weien, ligger paa den yderste vestlige Pynt en grøn Bager med Stang og Kost. Sønden om denne Bager er Indløbet til Havnen, der har en Dybde, ved Høivande, af 17 til 18 Fod.

I Havnen ligger et Dampskib til at bugseri Skibene til og fra Glückstadt. Skibe, som ønske dette Dampskibs Assistance, maae heise Nationalflag paa Stormasten, saasnart dette Signal kan sees fra Havnen. Ude fra Cuxhaven hør Efterretninger desangaaende stiftes pr. Telegraph til Altona, hvor der er truffet den Foranstaltning, at samme, med Jernbanetogene Kl. 8 om Morgen og Kl. 3½ om Eftermiddagen, i en Tid af 2 Timer, kunne ankomme til Glückstadt.

Jernbanen fra Altona og Kiel til Glückstadt er fra Bane-gaarden af ved en Hestebane sat i Forbindelse med Løse- og Lade-

Pladsjerne ved Havnen, og Jernbane-Vognene kunne paa- og aflæsses paa Siden af Søflibene.

(Hbl. Tid. No. 118 — 1846.)

Syr ved Christiania.

Et nyt Fyr er bleven tændt paa den ved Nordkanten af Vibrandssøen beliggende Holm, Sørbougoen ved Hougesund.

Det her nævnte Fyr er et fast Fyr, der lyser heelt rundt, og hvis Hoved-Bestemmelse er at vejlede Fartøier Hougesund ind, naar de komme nordfra over Bommelfjorden. Fyret skal brænde hele Nattet i de for Nigets øvrige Fyr bestemte Tider. Lysets Hvide over Havet 70 Fod, Lykensvidde 3 Sømile. Bredden $50^{\circ} 25' 15''$; L. Ø. f. Gr. $5^{\circ} 15' 30''$.

(Hbl. Tid. No. 110 — 1846.)

Ombygningen og Forandringen af Syrene paa Skæret Tidningen i Rattegattet, under $57^{\circ} 19\frac{1}{2}$ Br. $30^{\circ} 6'$ L. Ø. for Ferro, $11^{\circ} 56'$ Ø. for Greenwich er nu fuldført. De nye Fyrs Brændpunkt er 68 Fod over Havsladen, og Hviden til Toppen af Fyrligten er 78 Fod; disse Fyr ville altsaa i klart Veir ved Nattetid fra et almindeligt Skibsdæk kunne sees hele Horizonten rundt i en Afstand af $3\frac{1}{2}$ geographisk Mil. Fyrtaar-nene staae, som for, i NØD. og VSB., paa Compasset, for hinanden, med en Afstand af 100 Alen.

(Sfr. dette Tidsskrift Pag. 146.)

Nyt Seildyb til Stralsunds Havn.

Den Kongl. Preussiske Regjering har ladet oprense et nyt Seildyb fra Søen til Stralsunds Havn. Dette Løb gaaer ind imellem Halvøen Wittow (ved Wittows Postgaard og Dornbusch) og Den Hiddensee; Indløbet — ved det saakaldte Libben — er 12 Fod Rhinl. dybt; derfra til Havnen er der 10 Fod Rhinl.

Med N., NØ., VNB., V., NØ. og D.-Vind kan man løbe ind. For Skibe, som ere i Nød, og med en NØ. Vind her om-

kring ikke vide hvor de skulle tye hen, kan dette Indløb blive meget gavnligt, og det er ogsaa allerede bleven benyttet af adskillige Skibe. Skibe, som ville løbe ind der, seile langs med Wittows Land, og Lodserne, som boe paa Bug (Pynnten af Wittow) og som ere paa-lidelige Folk, komme strax ud.

(Børsenhalle 4. Nov. 1846.)

Seilløbet ved Memel.

Da den søndre Hage af Seilløbet ved Memel er bleven kastet mere imod Øst, hvorved Søgattet udgaaende har erholdt en mere nordlig Retning, saa er det raadeligt, i stærk Blæst, naar denne kommer sydligt fra Vest, ikke at sætte ind i Søgattet, idet saavel Søgangen som den stærke Strøm begge løbe imod Øst tværs over Gattet, hvorved man, for at holde sig i Løbet, nødsages til at styre SØ., maaskee ogsaa SØ., hvortil allerede udfordres en NØ.,-Vind.

(Sbl. Tid. No. 119 — 1846.)

Nyt Fyrtaarn ved Brysterort (mellem Pillau og Memel).

Fra 15de Decbr. d. A. vil blive tændt et Fyr i det der opførte ottelanteede Fyrtaarn, istedetfor de to tidligere Fyr (sfr. N. A. f. S. No. 15 p. 346). Taarnet ligger under $54^{\circ} 57' 50''$ NBr. og $19^{\circ} 59' 30'' = 1^{\text{h}} 19' 58''$ i Tid fra Greenwich. Fundamentet er $107' 2'' 8'''$ over Østersøens Middelfstand. Lysets Axe $82'$ over Grunden, altsaa $189' 2'' 8'''$ over Østersøens Middelfstand. Et fast Fyr, som imidlertid dog hvert 4de Minut bliver afbrudt ved et lysere Blink med en lille Formørkelse isorbeien og bagefter. Fyret oplyser $\frac{1}{4}$ af Horizonten fra SØ. til SØ., og er synlig fra Dækket af et mindre Skib indtil $10'$ over Havsladen 5 geographiske Mile borte, indtil 30 Fods Høide $5\frac{1}{4}$ geographiske Mile, fra Masten af et større Skib indtil 100 Fods Høide indtil 7 geographiske Mile borte.

(Børsenhalle 26. Nov. 1846.)

Nye Baker ved Helgoland.

Tre nye Baker, samtlige sortmalede og med en Triangel paa Toppen, ere blevne opreiste paa Sandøen ved Helgoland.

(Gfr. dette Tidsskr. Pag. 430.)

Den mellemste eller høieste Bakte, overeet med den paa Vest-siden, fra hvilken den staaer i en Afstand af 340 Fod, i Peilingen $SW. \frac{1}{4} S.$, træffer Steenklippen.

Den mellemste eller høieste Bakte, overeet med den paa Nord-siden, fra hvilken den staaer i en Afstand af 420 Fod, i Peilingen $NW. \frac{1}{2} N.$, leder ind i det nordlige Lob, og vil, naar den holdes saaledes indtil Fyrtaarnet og Kirken ere overeet og peiles $SW. \frac{1}{2} B.$, bringe Skibene op til Fortoinings-Boierne.

Baken paa Helgoland, overeet med det gamle Taarn, og peilende $S. \frac{3}{4} D.$, træffer Steenklippen.

(Hbl. Tid. No. 119 — 1846.)

Varder og Boier i Clyde-Bugt.

Sullarten-Røe Boie, rød, paa $3\frac{1}{2}$ Favne, med følgende Peilinger:

en Gruppe Træer paa Øst-siden af Clachlan-Farm, aaben af den vestlige Pynt af Holy Island . . . N. $12^{\circ} D.$

Den opretstaaende Steen paa Kincross Point . . . B.

Boien ligger paa $NSD.$ -Hjørnet af Klippen, hvis grundeste Sted har 8 Fod Vand ved Lavvand, Springtid.

Arranmans Barrels-Røe Boie, rød, paa $8\frac{1}{2}$ Favne, med følgende Peilinger:

$B.$ -Enden af Arranmans Barrels Grund . . . B. $12^{\circ} N.$

yderste N -Hjørne af Grundens . . . N. $6^{\circ} D.$

Ballysharehouse overeet med den nederste D -Ende af Duna-chein Røe . . . B. $40^{\circ} N.$

Boien ligger lige ud for Grundens Midtpunkt, c. $1\frac{1}{2}$ Rabbellængde fra Low-Water-Røe.

Otterard-Røe-Boie, sort, paa $3\frac{3}{4}$ Favne, peilende:

en Gruppe Træer ved Ballaminich Farm-house, overeet me

den nederste Deel af den sydøstlige Hvi paa Davaar=Island,
S. 47° W.

det isnefaldende Indhug i en fjern Hvi, Balavilan kaldet,
overeeet med NEnden af Green Patch paa den opstigende
Klippegrund S. for Long-Dike, ved Smerby Farm-house.
W. 30° N.

Macrinnans Point S. 73° W.

Byen ligger paa NØD-hjørnet af Klippen, paa hvis grundeste
Sted ved Lavvande, Springtid er 12 Fod Vand.

Ydre Campbellton=Harbour Bøie, rød, paa 2¼ Favn, peilende:
W-hjørnet af den galiske Kirke, overeeet med Trench Point. W. 15° N.

WEnden af Baroskin Farm-house (Waaningshuset) overeeet
med Hjørnet af den anden Mark fra Husets S-side N. 4° D.

Indre Campbelltown=Harbour Bøie, sort, paa 1¼ Favn,
peilende:

Castle Hill Kirke, overeeet med Høivandsmærket paa Trench-Point,
W. 21° N.

NEnden af det høie Glenremisdil Farm-house, overeeet med
Hyttten ved WEnden af Hettleighouse . . . S. 37° W.

Millimore=Varde, En Pyramide af Jernstænger med en Metal-
traads Kugle paa Toppen, staaende paa Stranden og som er
tør ved Lavvande, peilende:

Campbelltown North=Pier Head W. 33° N

Macinnons Point N. 64° D.

Trench Point Varde, af lige Bestaaffenhed og Stilling som den
foregaaende, peilende:

Campbelltown North Pier Head W. 34° N.

den ovenfor nævnte ydre eller røde Bøie . . . D. 20° S.

Lappock=Varden, et hvidt Steen=Taarn med en Steenkugle paa
Toppen. Klippen er tør ved Lavvande, peilende:

Fyrtaarnet paa Troon Harbour S. 15° W.

Varden paa Lady Isle S. 52° W.

yderste Hjørne af Androssan Pier N. 26° W.

Breast Rock Varde, Pyramide af Jernpiller, med en rødmalet

aaben Kasse i Cylinderform. Klippen er tør ved Lavvande peilende:

Lunberry-Point	N. 35° D.
Pladda Fyrtaarn	N. 23° W.
høieste Punkt paa Milsa Craig	W.

Indre Loch Ryan Bøie, rød, paa 3½ Favne, peilende:

Moore's Dueflag, overeet med Hjørnet af Plantningen N. for Gornwall-house, N. 16° W.

ØEnden af Caire Ryan Hill Quarry og ØEnden af Plantningen ved Foden af samme Høi, overeet med den nordlige Skorsteen paa Mrs. Begg's Værtshuus der i Byen, N. 37° D.

WEnden af Stonraer Pier S. 26° W.

Indre Loch Ryan Bøie, sort, paa 3½ Favne, peilende:

Portincally Farm-house, overeet med Toppen af Clachan Head, N. 20° W.

Mr. Charles M'Donalds Huus, overeet med ØEnden af General Wallace's Portners Lodge, S. 46° D.

Laggan eller Lbbstone-Rock Varde, paa en ved Lavvande tør Klippe. En Pyramide af Jernpiller, med en rødmalet, cylinderdannet aaben Kasse paa Toppen, peilende:

Corseval Fyrtaarn	D. 34° N.
høieste Spidse af Milsa Craig	N. 35° D.
Laggan-Point	S. 28° D.

(Børsenhalle 26. Nov. 1846.)

Bøie ved Shipwash Sand.

En Bøie, der er malet sort og hvid i horizontale Striber, er bleven udlagt paa 6½ Favne ved Lavvande Springtid, ved N.W.-Siden af Shipwash Sand, omtrent midtvejs imellem Fyrskibet ved N.D.Enden og den store Bager-Bøie ved S.W.Enden af den nævnte Sandbanke, paa følgende Mærker og Peilinger:

Baudsey Sømærke, N.W. ¼ W. — Shipwash Fyrskib, N.D. t. N. — S.W. Shipwash Bøie, S.W. ¼ S.

(Sbl. Bd. No. 114 — 1846.)

Varder og Bøier i Firth of Forth.

Paa Middle Bank, West-End: En hvid Bøie paa $3\frac{1}{2}$ Fod Dybde med følgende Peilinger:

Alloa-Taarnet, overeet med Midten af Clackmannan Brohoved,
N. $10^{\circ} 30'$ D.

Clackmannans Kirketaarn, overeet med den hvide Hække Skorstene paa Park-Farmhouse, N. 50° D.

Middle Bank-Bøie, D.-Ende S. 33° D.

Paa Middle Bank Ost-Ende: En hvid Bøie paa 4 Fod Dybde med Peilingerne:

Tullyhalla House, overeet med Ruinen af det gamle Tully-Allan Kirketaarn, D. 27° S.

En ivinesaldende Gruppe Træer paa en Høi noget borte, overeet med Kirth-Kirketaarn B. 16° N.

Bøien nærved Inch-Brake-Mock S. 10° D.

Inch Brake-Bøie er en hvid Bøie paa 5 Fod Dybde, med Peilingerne:

Flagstangen paa Farry-Pier, Kincardine aaben, fri af Kincardine Steen-Pier, N. 12° D.

Alloa Kirketaarn, overeet med Sydhyjornet af Havemuren til Kennet Mars Branderie, N. 12° B.

Long Annat-Bøie S. 24° D.

Long-Annat-Bøie. En sort Bøie paa 9 Fods Dybde, med Peilingerne:

Den vestlige Fløi af Sands Huus, overeet med Vest Façaden af Annat Quarry, N. 27° D.

Binns Monument, overeet med Midten af Bones Pier, S. 32° D.

Hen- og Chikens-Bøie D. 39° S.

Hen- og Chikens-Bøie, en sort Bøie paa 12 Fods Dybde, med følgende Peilinger:

Den østlige Fløi af Culross Abbedie, overeet med det østligste Huus i Culross, N. 38° D.

Slottet Kirth, overeet med Høivandsmærket paa Long Annat Point,
B. 43° N.

- Boien paa Ø-Enden af Dogs Bank S. 28° Ø.
 Dogs Bank Boie. En hvid Boie paa 15 Fods Dybde, med
 Veilingerne:
 Berry-Law-Træerne, overeet med Skorsteensrækken paa Bunyans
 Farm, D. 12° N.
 Skorstenene paa Snub Kulgruben (den nærmeste vester for de
 nye Kinneil Jernværker), overeet med den vestlige Pier-Muur
 ved Boness, B. 13° S.
 Den østre Fløi af Comaryhouse, overeet med den vestlige Deel
 af Fact'ens Gaard, N. 20° Ø.
 Ballyfield-house, lige østerfor det østligste Huus paa Preston
 Island, omtrent midt imellem Huset og det Sted paa Den
 der bliver tørt ved halv Flod, N. 15° Ø.
 Hen og Chickens Rock N. 28° B.
 Beamer Varde af hvid Kvadersteen med en Kugle paa Top-
 pen, med følgende Veilinger:
 Boness Pier B. 34° N.
 den yderste Ende af Charleston Pier N. 33° B.
 Ø-Enden af Pynten ved North Queens Ferry Ø. 21° S.
 Halls eller South-Queens Ferry Pier S. 24° Ø.
 Drum Sand Boie, rød og hvid i horizontale Striber, paa 12
 Fods Dybde, med Veilingerne:
 Newbigging-house, overeet med Øst-Enden af Carraig Rock,
 D. 39° N.
 Orscare Varde Ø. 9° N. Inch Keith Fyrtaarn Ø. 16° S.
 den høieste Spidse af Arthurs Seat, overeet med Nelsons Mo-
 nument, S. 21° Ø.
 Orscare Varde, af hvid Kvadersteen med afflaaren Kugle paa
 Toppen, med Veilingerne:
 Spidsen af Carlins Nose B. 10° N.
 Burnt Island Pier Ø. 23° N.
 Yderste Side af Kinghornness Ø. 6° N.
 Inch Keith Fyrtaarn Ø. 20° S.
 Martello Tower S. 30° Ø.
 Granton Pier S. 13° Ø.
 (Børsenhalle 29. Oct. 1846.)

Liste over Sö-Etaten,

den 1ste Januar 1846.

Udtydning af efterstaaende Tegn, der findes i Listen.

RE.* — Ridder af Elephanten.

SC.* — Storcommandeur af Dannebrog.

SK.* — Storkors af Dannebrog.

C.* — Commandeur af Dannebrog.

R.* — Ridder af Dannebrog.

DM. — Dannebrogsmænd.

HM. — Hæders-Medailen for Slaget den 2den April 1801.

HHM. — Holmens Hæders-Medaille for 25 Aars tro Tjeneste.

Admiralitetets- og Commissariats-Collegiet,

i hvilket

Hs. K. H. Kronprinds Frederik Carl Christian
til Danmark
har Sæde og Stemme.

Deputerede.

Excellence Admiral, Baron H. Holsten, RE.*
SK.* DM. HM.

Contre-Admiral U. A. Schönheyder, SK.* DM.

General-Krigs-Commissair P. C. Rinck, R.* DM.

Rang med Nr. 12 i 2den Cl.

— — — **N. Wiborg, R.* DM.**

Rang med Nr. 12 i 2den Cl.

General-Adjutant for Sö-Etaten.

Contre-Admiral C. Lütken, C.* DM., Kammerherre.

General-Auditeur.

Conferentsraad H. I. Roefoed, C.* DM.

Officerer i den kongelige Sø-Etat.

	Datum af Avancement	
Admiral.		
Baron <i>H. Holsten</i> , RE.* SK.* DM. HM.	$\frac{22}{12}$ 1835.	1ste Militair-Deputeret.
Vice-Admiral.		
Hs. K. H. Kronprinds <i>Frederik Carl Christian</i> til Danmark, RE.* SC.* DM.	$\frac{29}{8}$ 1840.	Storkors af Æres-Legionen den neapolitanske St. Jan- rii Orden, af den preuss sorte Orn, den svenske S- phimer Orden, anhaltske brecht der Bär Orden og russiske St. Andreas Ord
Contre-Admiraler.		
<i>H. Stephansen</i> , SK.* DM.	$\frac{20}{12}$ 1834.	Holmens Over-Equipagemet
<i>U. A. Schönheyder</i> , SK* DM.	$\frac{28}{10}$ 1836.	2den Militair-Deputeret.
<i>A. Krieger</i> , C.* DM.	$\frac{22}{6}$ 1840.	
<i>A. Schifter</i> , C.* DM.	$\frac{19}{8}$ 1843.	Fabrikmester.
<i>C. Lütken</i> , C.* DM.	— —	Generaladjutant, Kammer- og Kongelig Jagtcapit Chef af 1ste Division, Ri af den preussiske røde med Stjerne.
Commandeurer.		
<i>J. C. A. Bielke</i> , C.*	$\frac{26}{12}$ 1840.	Kammerherre, Chef af 2den vision.
<i>H. D. B. Seidelin</i> , C.* DM.	$\frac{20}{6}$ —	
<i>M. Lütken</i> , C.* DM.	— —	
<i>J. W. C. Krieger</i> , R.*	$\frac{15}{2}$ 1842.	Kammerherre, Ridder af Sv- Ordenen.
<i>E. Blom</i> , R.*	$\frac{26}{3}$ 1843.	
<i>H. G. Garde</i> , R.* DM.	$\frac{2}{12}$ 1844.	Chef for 1ste Div. 2det C Ridder af Sværdordene
Commandeur-Capitainer.		
<i>H. B. Dahlerup</i> , R.* DM.	$\frac{7}{2}$ 1840.	
<i>H. B. Thomsen</i> , R.* DM.	$\frac{22}{6}$ —	Ridder af St. Anna-Ord 2den Classe med Brilla
<i>J. Seidelin</i> , R.* DM.	— —	

	Datum af Avancement.	
<i>F. Lütken</i> , R.*	$\frac{13}{2}$ 1841.	
<i>C. Bodenhoff</i> , R.* DM.	$\frac{20}{2}$ 1842.	
<i>L. Tuxen</i> , R.* DM.	$\frac{13}{3}$ —	Ridder af Æreslegionen, Eqvipagemester paa Nyholm.
<i>P. Gandil</i> , R.*	$\frac{3}{7}$ —	Eqvipagemester paa Gammelholm.
<i>C. Zahrtmann</i> , C.* DM.	$\frac{26}{3}$ 1843.	Kammerherre, Adjutant hos Hs. M. Kongen, Directeur for Sø-Kaart-Archivet, og General-Inspecteur over Sø-Etatens Chronometre. Ridder af den franske Orden pour le merite militaire. Ridder af St Anna-Ordens 2den Classe, af den svenske Sværd-Orden og den preussiske røde Ærens Orden.
Capitainer.		
<i>C. Paludan</i> , R.*	$\frac{28}{10}$ 1836.	Chef for Søcadetcorpset.
<i>A. Paludan</i> , R.*	$\frac{16}{9}$ 1838.	
<i>Aschehoug</i> , R.* DM.	$\frac{1}{5}$ 1839.	Ridder af Sværdordenen.
<i>Fisker</i> , R.*	$\frac{31}{1}$ 1840.	Kammerjunker. Medaillen for ædel Daad.
<i>W. Holsten</i>	$\frac{22}{6}$ —	
<i>E. Mourier</i> , R.* DM.	— —	Ridder af Sværdordenen med Diamanter, af nederlandske Egekronorden.
<i>G. Schneider</i> , R.*	— —	Ridder af Isabella den Katholskes amerikanske Orden.
<i>L. Ellbrecht</i> , R.*	— —	
<i>A. Bille</i> , R.*	$\frac{13}{2}$ 1841.	Kammerherre, Ridder af den franske Orden pour le merite militaire.
<i>R. Petersen</i> , R*	— —	
<i>Meyer</i>	$\frac{15}{2}$ 1842.	Chef for 2den Div. 4de Comp. Toimester.
<i>W. Michelsen</i> , R* DM.	— —	
<i>W. Tegner</i> , R.* DM.	$\frac{20}{2}$ —	Chef for 2den Div. 1ste Comp.
<i>F. Braëm</i> , R.*	$\frac{13}{3}$ —	Takkelmester, Medaillen for ædel Daad.
<i>C. Bruun</i>	$\frac{5}{6}$ —	Chef for 1ste Div. 1ste Comp.
<i>P. Secher</i> , R.*	$\frac{11}{12}$ —	Ridder af den franske Æreslegion, Chef for 2den Div, 2det Comp
<i>Føster</i>	$\frac{26}{3}$ 1843.	Chef for 2den Div, 3die Comp.
Capitain-Lieutenanter.		
<i>A. K. Næser</i>	$\frac{27}{10}$ 1839.	
<i>Christmas</i>	$\frac{26}{1}$ 1840.	Ridder af Sværdordenen.
<i>A. Meyer</i> , R.*	— —	Hamburgske Medaille i Anledning af Branden 1842.
<i>C. Polder</i> , R.*	$\frac{31}{1}$ —	Ridder af Æreslegionen.

	Datum af Avancement.	
<i>C. L. Prösilius, R.*</i>	$\frac{7}{2}$ 1840.	
<i>C. E. van Dockum, R.*</i>	$\frac{20}{6}$ —	Kammerjunker, Ridder af Æres Legionen og Ordenen pour merite militaire.
<i>H. E. Krenchel, R.*</i>	— —	
<i>R. Aschlund, R.*</i>	$\frac{22}{6}$ —	
Baron <i>E. R. F. Dirckinck Holmfeld, R.*</i>	— —	Kammerjunker, Ridder af Æres Legionen og preussiske røde Æres 3die Klasse.
<i>C. L. C. Irminger, R.* DM.</i>	— —	Kammerjunker, Adjutant hos H. K. H. Kronprindsen.
<i>M. N. Suenson</i>	$\frac{13}{2}$ 1841.	Ridder af Æres-Legionen.
<i>E. Suenson, R.*</i>	— —	Ridder af Æres-Legionen preussiske røde Æres 3die Klasse.
<i>J. L. Grove, R.*</i>	— —	Underfabrikmester.
<i>J. C. Krüger</i>	— —	
<i>E. Raffenberg</i>	— —	
<i>J. P. F. Wulff, R.*</i>	— —	Ridder af Æres-Legionen.
<i>F. C. C. Muxoll, R.*</i>	— —	
<i>H. Schierbeck, R.*</i>	— —	Inspecteur ved Reberbanen.
<i>C. N. Wulff</i>	— —	
<i>P. W. Flensborg</i>	— —	
<i>J. F. G. van Dockum</i>	— —	Kammerjunker, Ridder af Æres Legionen.
<i>C. Krieger</i>	$\frac{20}{2}$ 1842.	
<i>P. C. Holm</i>	$\frac{16}{2}$ —	Ridder af Æres-Legionen.
<i>C. B. Köbke</i>	$\frac{11}{12}$ —	
<i>H. Oxholm, R.*</i>	$\frac{26}{3}$ 1843.	Kammerjunker, Ridder af Æres Legionen, af St. Anna Ordenen med Brillanter.

Premier-Lieutenanter.

<i>M. A. Thulstrup</i>	$\frac{1}{3}$ 1835.	Hamburgske Medaille.
<i>H. Steenback</i>	$\frac{13}{9}$ —	
<i>J. O. Donner, R.*</i>	$\frac{25}{12}$ —	
<i>F. Paludan</i>	$\frac{28}{10}$ 1836.	Medaillen for ædel Daad.
<i>J. L. Gottlieb</i>	— —	
<i>C. M. Meinertz</i>	$\frac{27}{1}$ 1838.	
<i>H. Ipsen</i>	$\frac{27}{6}$ —	

	Datum af Avancement.	
S. Feilberg	$\frac{16}{9}$ 1838.	
B. Böcher, R.*	$\frac{25}{11}$ —	
A. Meyer	$\frac{13}{1}$ 1839.	
E. Tuxen	$\frac{1}{5}$ —	
F. Suenson	$\frac{14}{7}$ —	
P. Rothe	$\frac{1}{8}$ —	
A. Wulff	$\frac{27}{10}$ —	
L. F. Sommer	$\frac{26}{1}$ 1840.	
W. Holst	$\frac{31}{1}$ —	
J. Marstrand	$\frac{7}{2}$ —	
H. Lütken, R.*	$\frac{29}{5}$ —	Ridder af preussiske røde Örn 3die Cl. Ridder af Sværdordenen.
H. C. Smidth	— —	
H. Möller	$\frac{22}{6}$ —	
Bielke	— —	Kammerjunker.
C. Schultz	— —	
J. H. Agerskov	$\frac{13}{2}$ 1841.	
E. L. Knudsen	— —	
C. C. Tuxen	— —	Hamburgske Medaille.
H. S. Grove	— —	
W. de Fine Skibsted	— —	
L. Moe	$\frac{4}{4}$ —	
C. Pedersen	$\frac{1}{9}$ —	
Frölich	$\frac{7}{11}$ —	
A. Seidelin	$\frac{9}{1}$ 1842.	
E. Tuxen	$\frac{15}{2}$ —	
C. Albeck	$\frac{20}{2}$ —	
F. W. Wisberg	$\frac{16}{8}$ —	
Lund	$\frac{11}{12}$ —	
Krieger	$\frac{26}{8}$ 1843.	Kammerjunker.
Skibsted	$\frac{1}{11}$ 1844.	

Second-Lieutenanter.

	Datum af Avancement.
<i>H. J. A. Hagen</i>	$\frac{27}{11}$ 1835.
<i>C. F. Hedemann</i>	$\frac{10}{4}$ 1836.
<i>V. H. Köbke</i>	— —
<i>F. S. Kinck</i>	$\frac{4}{12}$ —
<i>C. F. Gottlieb</i>	$\frac{16}{4}$ 1837.
<i>O. A. K. Wilde</i>	— —
<i>F. A. Gandil</i>	$\frac{16}{4}$ —
<i>R. C. M. Bruun</i>	$\frac{20}{8}$ —
<i>G. P. Schönheyder</i>	— —
<i>A. R. Hedemann</i>	$\frac{16}{4}$ 1838.
<i>W. C. L. Jacobsen</i>	— —
<i>M. J. Harboe</i>	$\frac{26}{2}$ —
<i>E. F. Krieger</i>	$\frac{8}{9}$ 1840.
<i>C. A. Obelitz</i>	$\frac{9}{12}$ —
<i>H. G. A. E. Hensen</i>	$\frac{11}{4}$ —
<i>C. W. Schönheyder</i>	— —
<i>J. C. Tuxen</i>	$\frac{22}{8}$ —
<i>J. C. Kraft</i>	— —
<i>J. P. Shultz</i>	$\frac{29}{11}$ —
<i>W. Greve Holck</i>	— —
<i>H. C. C. Colsmann</i>	$\frac{22}{4}$ 1841.
<i>E. P. C. M. Groth</i>	$\frac{15}{8}$ —
<i>J. S. C. Albeck</i>	— —
<i>E. Duntzfeldt</i>	— —
<i>T. W. Pedersen</i>	— —
<i>C. F. G. Wrisberg</i>	— —
<i>A. J. L. Roepstorff</i>	$\frac{4}{8}$ 1842.
<i>F. E. A. E. Lund</i>	— —
<i>C. J. F. Michelsen</i>	— —

	Datum af Avancement.
<i>R. Braag</i>	$\frac{4}{8}$ 1842.
<i>T. Ulrich</i>	— —
<i>F. Schmidt</i>	— —
<i>Skibsted</i>	— —
<i>C. Hammer</i>	$\frac{3}{8}$ 1843.
<i>A. Garde</i>	$\frac{11}{4}$ 1844.

Officierer, der ere à la suite.

Excellence Vice-Admiral <i>J. Johansen</i> , SK.* DM.	$\frac{25}{12}$ 1835.	
Vice-Admiral <i>J. P. Stibolt</i> , C.* DM.	$\frac{28}{6}$ 1836.	
Commandeur <i>F. Holst</i> , R.*	— —	
Commandeur-Capt. <i>C. F. Wilkens</i>	$\frac{22}{6}$ 1840.	
Captain <i>P. E. Sletting</i>	$\frac{14}{7}$ 1839.	
— <i>P. T. Grove</i>	$\frac{25}{8}$ —	
— <i>V. A. Graah</i> , R.*	$\frac{22}{6}$ 1840.	Medaillen for ædel Dand.
— <i>E. W. Waltersdorff</i>	$\frac{13}{2}$ 1841.	Kammerjunker.
— <i>F. W. Liebmann</i>	$\frac{24}{2}$ —	
— <i>P. C. Simmelkiær</i>	— —	
Capt. Lieut. <i>E. W. Normann</i>	$\frac{22}{6}$ 1840.	

Anmærkning.

For ei ideligen at gientage de Ordener og Decorationer, som Officierne have, er der i det Efterfølgende blot anført en * ved deres Navne, der ere decorerede; ved da at eftersee Listen paa Officiererne, vil findes deri disse Decorationer bestaae.

Officierernes Fordeling ved Divisionerne.

1ste Division.

Vice-Admiral *C. Lütken*,* Chef.

Commandeur *H. D. B. Seidelin*.*

Commandeur *J. W. C. Krieger*.*

— *E. Blom*.*

Command.-Capt. *H. B. Thomsen*.*

— — *H. C. Bodenhoff*.*

Capitain F. A. *Paludan*.*

— H. *Fisker*.*

— D. W. *Holsten*.

— C. E. *Mourier*.*

Artilleri-Corpsset.

Capitain O. W. *Mich:lsen*.* Chef. Töimester.

Capitain-Lieut. A. C. *Polder*.*

— — J. P. F. *Wulff*.*

— — C. *Krieger*.

Premier-Lieut. I. O. *Donner*.*

— — E. A. *Wulff*.

— — E. W. *Holst*.

— — H. L. *Moe*.

— — G. E. *Tuxen*.

— — V. *Skibsted*.

Second-Lieut. R. C. M. *Bruun*.

— — F. C. *Kraft*.

Sötöihuus-Lieut. C. *Wodrup*, DM.

HHM. Töivarter.

— A. *Carlsen*, DM. HHM.

— A. A. *Smidt*, DM. HHM.

Matros-Corpsset.

Capitain *Braëm*.* Chef, Takkelmester.

Capitain-Lieut. C. *Prölius*.*

— — F. C. G. *Muxoll*.*

— — C. N. *Wulff*.

Premier-Lieut. F. *Paludan*.

— — C. A. *Meyer*.

— — C. L. F. *Sommer*.

— — A. C. *Schultz*.

— — P. A. *Seidelin*.

Second-Lieut. H. I. A. *Hagen*.

Second-Lieut. M. I. *Harboe*.

— — H. C. C. *Colsmann*.

— — J. S. C. *Albeck*.

— — D. R. *Braag*.

— — L. F. *Schmidt*.

Skipper ved Bradbænken J. D. *Lund*

DM. HHM

— — Flaaden H. *Arentzen*

DM. HHM

— — Takkelloftet C. M. *Hög*

1ste Compagnie.

Capitain P. C. *Bruun*, Chef.

Capitain-Lieut. H. E. *Krenchel*.

— — E. *Suenson*.*

— — I. C. *Krüger*.

— — P. C. *Holm*.*

Premier-Lieut. H. C. *Steenback*.

— — I. L. *Gottlieb*.

— — P. H. C. *Smidth*.

— — A. *Krieger*.

Second-Lieut. G. P. *Schönheyder*

— — H. G. A. E. *Hense*

— — E. F. A. E. *Lund*.

2det Compagnie.

Commandeur H. G. *Garde*, Chef

Capitain-Lieut. C. E. van *Dockum*

— — C. L. C. *Irminger*

— — J. L. *Grove*.

— — C. B. *Köbke*.

Premier-Lieut. H. *Ipsen*.

— — C. H. *Möller*.

— — H. H. S. *Grove*.

— — O. C. *Pedersen*.

cond-Lieut. C. F. *Hedemann*.
 — — C. F. *Gottlieb*.
 — — W. C. L. *Jacobsen*.
 — — C. A. *Obelitz*.
 — — E. P. C. M. *Groth*.
 — — E. *Duntzfeldt*.

2den Division.

Commandeur I. C. A. *Bielke*,* Chef.
 Commandeur M. *Lütken*.*
 Command.-Capt. H. B. *Dahlerup*.*
 — — J. *Seidelin*.*
 — — O. F. *Lütken*.*
 — — C. C. *Zahrtmann*.*
 Capitain H. *Aschehoug*.*
 — I. G. *Schneider*.*
 — C. L. *Ellbrecht*.*
 — S. A. *Bille*.*
 — J. R. *Petersen*.*

1ste Compagnie.

Capitain P. W. *Tegner*, Chef.*
 Capitain-Lieut. J. *Christmas*.*
 — — E. R. F. *Dirckinck-Holmfeld*, Baron.
 — — J. F. G. van *Dockum*.*
 Premier-Lieut. C. S. *Feilberg*.
 — — O. H. *Lütken*.*
 — — A. E. L. *Knudsen*.
 — — O. W. de *Fine Skibsted*.

Second-Lieut. F. S. *Kinck*.
 — — E. F. *Krieger*.
 — — I. C. *Tuxen*.
 — — T. W. *Pedersen*.
 — — O. C. *Hammer*.

2det Compagnie.

Capitain M. P. *Secher**, Chef.
 Capitain-Lieut. H. *Schierbeck*.*
 — — P. W. *Flensborg*.
 — — H. *Oxholm*.*
 Premier-Lieut. M. A. *Thulstrup*.
 — — C. M. *Meinertz*.
 — — N. E. *Tuxen*.
 — — O. F. *Suenson*.
 — — F. *Frölich*.
 Second-Lieut. W. H. *Köbke*.
 — — I. P. *Schultz*.
 — — W. Grev *Holck*.
 — — C. I. F. *Michelsen*.

3die Compagnie.

Capitain *Fæster*, Chef.
 Capitain-Lieut. I. A. *Meyer*.*
 — — R. *Aschlund*.*
 — — E. *Raffenberg*.
 Premier-Lieut. M. B. *Böcher*.*
 — — H. P. *Rothe*.
 — — A. *Bielke*.
 — — S. *Lund*.
 Second-Lieut. F. A. *G. ndil*.
 — — C. F. G. *Wrisberg*.
 — — N. J. L. *Roepstorff*.

Second-Lieut. A. T. *Ulrich*.
 — — L. *Skibsted*.

4de Compagnie.

Capitain M. *Meyer*, Chef.
 Capitain-Lieut. J. A. K. *Næser*.
 — — M. N. *Suenson*.²
 Premier-Lieut. O. J. *Marstrand*.

Premier-Lieut. A. J. H. *Agerskov*.
 — — C. C. *Tuxen*.
 — — P. C. *Albeck*.
 — — G. F. W. *Wrisberg*.
 Second-Lieut. O. A. K. *Wilde*.
 — — A. R. *Hedemann*.
 — — C. W. *Schönheyder*.
 — — J. A. *Garde*.

Officierer ansatte ved Holmene m. m.

Contre-Admiral H. *Stephansen*,* Over-Equipagemester.
 — — *Schifter*,* Fabrikmester.
 Capitain-Lieut. J. L. *Grove*,* Underfabrikmester.
 Premier-Lieut. O. F. *Suenson*, udfører forskellige Forretninger ved Skib
 byggeriet og nogle af Værkstederne.
 Commandeur-Capitain S. L. *Tuxen*,^o Equipagemester paa Nyholm.
 Commandeur-Capitain J. P. *Gandil*,^o Equipagemester paa Gammelholm.
 Capitain O. W. *Michelsen*,* Tøimester.
 Capitain J. F. *Braëm*,^o Takkelmester.

Inspections-Officierer.

Ved Sø-Artilleriet.

Premier-Lieut. H. L. *Moe*.
 — — G. E. *Tuxen*.
 Second-Lieut. J. C. *Kraft*.

Ved Takkelvæsenet.

Premier-Lieut. P. A. *Seidelin*.²
 Second-Lieut. M. T. *Harboe*.
 — — J. S. C. *Albeck*.

Paa Gammelholm.

Premier-Lieut. P. C. *Albeck*.
 Second-Lieut. D. R. *Braag*.

Paa Nyholm.ad-Lieut. *C. Obelitz.*— *E. P. C. M. Groth.*— *C. Wrisberg.***Ved Reberbanen.**ain-Lieut. *Schierbeck.****Ved Dokken.**ier-Lieut. *N. E. Tuxen.***Constructions- og Reglerings-Commissionen.**re-Admiral *A. Krieger.**— *Schifter.**mandeur-Capt. *H. B. Thomsen.**— — *S. L. Tuxen.**— — *J. P. Gandil.**— — *C. C. Zahrtmann.*ain *S. A. Bille.**Captain *O. W. Michelsen.**— *J. F. Braëm.**Captain-Lieut. *J. L. Grove.**Premier-Lieut. *N. E. Tuxen.*— — *O. F. Suenson.*Krigsraad *Lipke*, constit. Commissionssecretair.**Navigations-Directeur.**mandeur-Capitain *J. Seidelin*, constitueret.**Navigationsexaminator i Hertugdømmene.**tain-Lieut. *S. Middelboe.***Lector Matheseos.**essor, Magister Artium *C. Jurgensen.***Havneapitain paa Kiøbenhavn's Rhed.**tain *E. Eskildsen.****Havneapitain paa St. Thomas.**mandeur-Capt. *L. J. Rohde.**

Sö-Kaart-Archivet.

Commandeur-Capitain *Zahrtmann*,* Directeur.

H. C. *Klingsey*, DM. HHM. Assistent.

Commissionen for de studerende Sö-Officerer

Contre-Admiral *Schifter*.*

Commandeur-Capitain J. *Seidelin*.*

Capitain O. W. *Michelsen*.*

Lector Mathes. Professor C. *Jürgensen*.

Premier-Lieut. N. E. *Tuxen*.

Defensions-Commissionen.

Generalmajor P. F. v. *Quaade*, Chef for Ingenieur-Corpset, C.* DM.

Capitain O. W. *Michelsen*.*

Krigs-Assessor C. F. *Krabbe*, Secretair og Forvalter.

Opmuddringsvæsenet.

Command.-Capitain S. L. *Tuxen*, R.°.

— — J. P. *Gandil**.

Commandeur Grev *Trampe*, R.* DM. Inspecteur.

Lieutenant F. A. *Sommerfeldt*, DM., 1ste Assistent.

L. *Sommerfeldt*, DM. HHM., 2den Assistent.

Krigsassessor J. L. *Möller*, constitueret Commissionsskriver, Materialfor-
ter og Kasserer.

Nyboder.

Commandeur-Capitain C. L. L. *Harboe*,* Commandant.

F. A. *Kröyer*, Commandant-Skriver.

Huusbygmester.

essor, Stadsbygmester P. *Malling*.

Sö-Etatens Seildugs- og Lærreds-Fabrik.

eral-Krigs-Commissair N. *Wiborg*,* har Overtilsyn med samme.

t. *Grove*, Fabrikör, const.

Larsen, DM. HHM., Regnskabsförer, const.

Sö-Qväst- og Assistentshuset i Kiöbenhavn.

or E *Möller*, R.*

.-Krigscommissair N. *Wiborg*.*

r-Krigscommissair C. E. *Albeck*.

Med. Stabslæge F. W. *Mansa*.*

r-Krigscommissair T. M. *Leschly*, Inspecteur ved Söqvæsthuset.

— C. *Hegedahl*, Forvalter.

gs-Assessor M. C. *Bjerager*, Controlleur og

Auctionsincassator.

— J. R. *Harboe*, Fuldmægtig.

} Directeurer.

} ved Assistentshuset.

Sö-Etatens Hospital i Nyboder.

tre-Admiral U. A. *Schönheyder*.*

eral-Krigscommissair N. *Wilorg*.*

mandeur-Capt. *Harboe*.*

med. Stabslæge F. W. *Mansa*.*

gscancellie-Secretair L. C. *Bondrup*, const. Inspecteur.

echet C. *Kierungaard*, Sygetröster og Prædikant.

M. *Knudsen*, Oeconom.

} Directeurer.

Sö-Etatens Læger.

W. *Mansa*,* Med. Dr. Stabs- og Overlæge. Rang med Comm.-Capt.

Ved 1ste Division.

W. *Mansa*,* Overlæge.

O. *Sommerfeldt*, Med. Dr., har Prædicat af Overlæge.

P. L. *Seidelin*.
A. G. *Drachmann*. } Underlæger.

Ved 2den Division.

— — — Overlæge.

C. *Müllertz*, har Prædicat af Overlæge.

J. C. *Krieger*.

C. E. *Holm*.

J. G. G. *Courlænder*.

} Underlæger.

Holmens Kirke.

Gen.-Krigscommissair, N. *Wiborg*.[◊]

Justitsraad T. C. *Tillge*.[◊]

} Kirkevæger.

A. K. *Holm*, C.[◊] DM., Dr. Theol., Sognepræst og Provst.

B. *Mynter*, R.* DM., Hofprædikant, Dr. Theol., 1ste residerende
pellan.

F. J. *Mynster*, 2den residerende Capellan.

E. E. *Gottlieb*, 1ste Catechet.

C. *Kierungaard*, 2den Catechet.

R. F. L. *Top*, 3die Catechet.

J. F. *Johansen*, DM., Klokker.

Professor R. *Bay*, Cantor.

C. *Raven*, Succentor.

C. J. *Rauch*, Organist.

N. *Gerdtzen*, DM., Overgraver.

J. *Truelsen*, DM. HHM., Undergraver.

Commissionen for Sö-Etatens Drengeskoler.

Commandeur H. D. B. *Seidelin*.[◊]

— E. *Blom*.*

— H. G. *Garde*.*

mandeur-Capt. O. F. *Lütken*.
 — — C. L. L. *Harboe*.
 sraad J. N. *Halkiær*, R.*
 t A. K. *Holm*.*

Commissionen for Sø-Etatens Pigeskoler.

mandanten i Nyboder.
 sten og Capellanerne ved Holmens Kirke.
 sraad *Halkiær*.*

Proviantgaarden.

Krigscommissair S. P. *Nyeland*, R.*

Sø-Etatens Over-Munderingscommission.

mandeur-Capitain H. C. *Bodenhoff*.
 ain F. A. *Paludan*.
 — H. *Aschehoug*.
 ionsquartiermester *Jerndorff*.
 — — *Esskildsen*.

Fæstningen Christiansö.

mandeur-Capt. A. G. *Ellbrecht*, Commandant.
 tier-Lieut. E. C. C. *Tuxen*.
 — *Dam*, af Armeen.
Uldall, Garnisons-Auditeur.
 igscommissair C. F. *Nissen*, Proviants-, Ammunitions- og Material-
 orvalter.
 Med. & Chirurg. C. E. *Schouboe*, Garnisons-Læge, const.

C. A. *Sparre*, Garnisons-Præst.

Cand. Theol. H. L. R. *Möller*, Kirkesangeſt og Skoelærer.

Quarantainen paa Ryholm.

Capitain J. P. *Schumacher*, Commandant.

Kongelig Jagt-Capitain.

Contre-Admiral C. *Littken*,* General-Adjutant &c.

Adjutant hos Hs. Majestæt Kongen.

Commandeur-Capitain *Zahrtmann*.*

Indrullerings- og Lotsvæsenet.

General-Rigscommissairer.

Oberst J. N. v. *Abrahamson*, C.* DM., Kammerherre, Ridder af Ordener, for Danmark.

Oberst J. A. U. v. *Salchov*, C.* DM., for Hertugdømmerne.

Overlots i Siællands District.

Commandeur H. E. *Wulff*, R.* DM.

Indrullerings-Chefer.

Siællands District: Commandeur J. J. *Paludan*, R.*

Laalands, Falsters og Möens District: Capitain E. A. *Wulff*.

Fyens og Langelands District: Commandeur-Capitain K. *Linde*, R.°

Jydske District: Capitain A. C. *Kierulff*.

Jydske District: Command. Capt. G. A. W. v. *Varendorff*, R.*

Seenske District: Commandeur A. *Raaslöff*, R.*

ain J. P. *Bluhme*, Subalterne-Officier i Jydske District.

Mynster-Skrivere.

Landkse District: Krigsassessor A. F. *Petersen*.

lands, Falsters og Möens District: Sö-Krigscommissair J. W. *Rathje*.

s og Langelands District: Sö-Krigscommissair F. W. *Bylow*.

re District: Sö-Krigscommissair H. A. *Nissen*.

igske-District: Sö-Krigscommissair H. L. *Kierksteen*.

eenske District: Sö-Krigscommissair S. O. *Brodersen*.

Sö- og Land-Krigs-Commissairer.

Siællandske District: General-Krigscommissair F. E. *Frisch*.

Siællandske District: General-Krigscommissair P. O. v. *Rosenörn*, R.*

s og Langelands District: Oberstlieutenant I. L. F. v. *Torkos*.

Jydske District: Oberslieutenant T. B. v. *Glahn*, R.*

Jydske District: Major v. G. F. *Sprechler*.

Jydske District: Major F. *Toxværd* v. *Printzen*.

Slesvig-Holsteenske District: Kammerherre S. v. *Stemann*, R.*

— — — Oberstlieutenant v. *Willemoës - Suhm*,
R.* DM.

— — — General - Krigscommissair Grev A. G.
Moltke R.* Kammerherre.

Söcadet-Corpset.

Capitain C. C. *Paludan*, R.* Chef.

Subalterne-Officierer.

Capitain-Lieut. C. E. van *Dockum*.

Premier-Lieut. C. H. *Möller*.

Second-Lieut. *Gottlieb*.

Lærere.

Premier-Lieut. N. E. *Tuxen*.

— — *Marstrand*.

— — O. W. de F. *Skibsted*.

} i Mathematik og Navigation.

Capitain *Michelsen*,* i Artillerie.

Capitain-Lieut. C. E. van *Dockum* i Sömandskab.

Hr. *Knap* i Chemic og Physik.

Cand. Phil. *Zahrtmann*, i Dansk, Historie og Geographie.

Fuldmægtig *Petersen*, i Retslære.

Professor *Abrahams*, i Fransk og Tydsk.

Hr. *Fries*, i Fransk.

Kammerraad *Rosing*,

Hr. *Jork*,

} i Engelsk.

Second-Lieut. C. *Hedemann*, i Regning, Calligraphie, Landtonings-
Militair-Tegning.

Hr. *Dahl*, i Frihaandstegning.

Cand. Theol. *Scheller*, i Christendom.

Overlærer DM., N. P. *Steenholt*, i Fægtning, Gymnastik og Svømning.

Solodandser P. *Larcher*, i Dands.

Assessor *Drewsen*, Auditeur.

Overlæge J. J. *Zahlmann*, Læge.

Cancellist *Boëtius*, Inspecteur, Bibliothekar og Skriver hos Chefen.

Cadetter.

N. F. Ravn.		21. P. F. Giödesen.
A. B. Rothe.		22. G. L. Rohde.
H. I. V. Rambus. h.		23. W. de Coninck.
C. P. J. Prösilius.		24. G. J. Mac Dougall.
V. Michelsen.	Underoffi- cierer af 1ste Cl.	25. V. Grove.
G. Giödesen.		26. V. L. Mariboe.
J. S. Meldal.		27. P. H. Braëm.
V. Falbe.		28. C. E. Albeck.
J. Schoustrup.		29. A. C. R. Bærentzen.
H. G. F. Garde.		32. S. A. Bille.
L. C. Braag.		30. A. O. Tuxen.
F. W. W. Lyders.		31. J. W. A. Holm.
M. A. C. Wulff.		33. F. E. M. Carstensen.
W. A. Carstensen.	Underoffi- cierer af 2den Cl.	34. O. A. Hagen.
A. W. Schive.		35. C. L. Wolff.
R. V. Bauer.		36. J. L. Petersen.
F. L. Holböll.		37. H. L. M. Holm.
P. C. Holböll.		38. L. E. Mac Dougall.
V. Pedersen.		39. H. B. Duus.
I. C. Tegner.		40. G. A. Friis.

Sö-Etatens Justitsvæsen.

al-Auditeur. Conferentsraad og Höiesterets-Assessor H. J.
Toefoed, C.* DM.

Auditeur. — — — —

eur ved Sö-Etatens combinede Ret. Kammerjunker Baron
H. Rosenkrantz.

gs-Procureur. Etatsraad og Höiesterets-Advocat P. G. H. L.
Ulicath.

Collegiets og Holmens Contoirer.

Admiralitets- eller 1ste Departements-Contoir.

Krigs-Assessor, Admiralitetssecretair J. N. *Suenson*, Chef.

A. J. *Skibsted*,
N. A. *Petersen*, } Fuldmægtige.

Krigs-Canc.-Secr. C. *Wellmann*, har Prædicat af Fuldmægtig.

F. A. J. E. *Stierne*, Cancellist.

Commissariats- eller 2^{det} Departements-Contoir.

Justitsraad, Commissariatssecretair H. L. *Herlöv*, Chef.

Krigs-Assessor J. C. *Juul*, } Fuldmægtige.

A. *Rung*,

H. F. *Schæffer*,

C. J. *Ramus*,

F. C. *Bagger*,

A. C. *Mühlensteth*,

H. *Beck*,

F. W. *Blankensteiner*, } Cancellister.

Bogholder- Archiv- og Depeche-Contoir.

Justitsraad T. C. *Tillge*, R.* Chef.

Krigsraad C. B. *Velschou*, } Fuldmægtige.

F. W. *Aagesen*,

E. *Bisserup*,

N. C. M. *Velschou*, } Cancellister.

Revisions- og Contra-Beregnings-Contoir.

Etatsraad J. H. *Gede*, R.* DM., Chef.

Krigsraad H. C. *Hansgaard*, Under-Revisor.

Krigs-Assessor C. F. *Krabbe*, } Fuldmægtige.

— — R. *Nørregaard*,

F. *Rist*,
 F. *Gradmann*,
 F. *Ancker*,
 F. *Gede*,
 C. *Borre*,
 L. *Qvistgaard*,

Cancellister

Collegii-Kasserer.

gsraad C. B. *Velschou*.

Secretair hos General-Adjutanten.

gsraad F. C. *Esskildsen*.

Divisions-Quartiermestere.

Esskildsen ved 1ste Division.

Jerndorff ved 2den Division.

I. *Nimb*, Assistent.

Eqvibase- og Commando-Contoir.

itsraad P. A. *Börgesen*, R.* Chef.

s-Assessor J. *Lind*,
 G. *Börgesen*, } Fuldmægtige.

J. *Lang*,
 N. *Pagh*, } Copister.
 I. *Draskou*,

Veier-Contoir.

sraad H. A. *Seerup*, Chef.

A. *Rasmussen*, Copiist.

Hovedmagazins Contoir.

Justitsraad D. C. *Wibe*, Chef.

Krigs-Assessor J. L. *Möller*, Fuldmægtig.

J. S. *Kraub*,
L. P. *Sörensen*, } Copister.

Mestere ved de Kongelige Værfter.

M. B. *Kolbye*, DM. R.* HHM. Conducteur, Pælebukker- og Rapertmag
mester.

M. H. *Grönsund*, DM. HHM. Mester ved Flaadens Reparation og Dokk

D. H. *Funch*, DM. HHM. Skibsbygmester.

C. *Hendrichsen*, DM. HHM. Constructeur.

N. S. *Jessen*, DM. Bössemager.

J. C. *Hansen* HHM. Underconstructeur.

P. *Berg*, DM. Seilmagemester.

H. W. *Lind*, DM. Snedker- og Stolemagemester.

J. C. *Fugelsang*, DM. HHM. Underskibsbygmester.

D. J. *Svendsen*, Dreiermester.

J. C. *Degenkolv*, Grovsmedmester.

L. J. *Arendtsen*, HHM. Kleinsmedmester.

P. *Alberg*, Rebslagermester.

A. T. *Petersen*, DM. HHM. characteriseret Underskibsbygmester.

H. J. *Richter*, DM. HHM. characteriseret Bådebyggermester.

Liste over Flaaden.

Linieskibe.

<i>omning Maria</i>	84	Kanoner.
<i>ldemar</i>	84	do.
<i>derik den 6te</i>	84	do.
<i>old</i>	84	do.
<i>istian den 8de</i>	84	do.
<i>nmark</i>	66	do.
— — — — —	80	do. paa Stabelen.

Fregatter.

<i>flon</i>	48	do.
<i>etis</i>	48	do.
<i>lona</i>	46	do.
<i>pfruen</i>	46	do.
<i>ta</i>	46	do.
<i>nia</i>	46	do.
<i>lla</i>	40	do.
<i>mphen</i>	40	do.

Corvetter.

<i>athea</i>	32	do. paa Togt omkring Jorden.
<i>ra</i>	20	do.
<i>iaden</i>	20	do.
— — — — —	20	do. paa Stabelen.

Brigger.

<i>en</i>	16	do. i Vestindien.
<i>Thomas</i>	16	do.
<i>curius</i>	12	do.
<i>Croix</i>	12	do.

Skonnerter.

<i>Elben</i>	8	Kanoner, ved Altona.
<i>Pilen</i>	1	do. og 4 Falconetter ved Nyborg.
<i>Delphinen</i>	1	do. ligeledes.
<i>Lystjagten Neptun</i>	6	Falconetter.

Cuttere.

<i>Helsingöer</i>	2	Falconetter.
<i>Maagen</i>	2	do.

Ro-Flotillen.

<i>Bombe-Kanonchalupper</i>	23,	hvoraf 1 under Bygning.
do. <i>Joller</i>	17,	— 2 — —
Almindelige <i>Kanonchalupper</i>	44.	
Almindelige <i>Kanonjoller</i>	4,	paa Christiansö.
	i alt 88.	

Dampskibe.

<i>Hekla</i> paa 200 Hestes Kraft,	2	Bombekanoner,	4	Kanoner,	2	Houbi
<i>Geiser</i> — 160 — —	2	—	4	—		
<i>Ægir</i> — 80 — —	2	Kanoner,	1	Houbitz.		
<i>Kiel</i> — 40 — —		Transportskib.				

Avancement, Ansættelse, Afgang, ic.

Under 7de Decbr. 1845 er Auditeur i Armeen, Baron J. S. Rosenkrantz, allernaadigst udnævnt til Auditeur ved combinede Ret.

Under 9de s. M. ere Secondlieutenanterne Garboe og Albeck beordrede til at forrette Tjeneste som Inspectionsofficiere ved Sakkelvæsenet, respective med 2den og 3die Douceur.

Under 23de s. M. er Premierlieutenant N. L. Tuxen beordret til, fra 1ste November, atter at tiltræde sin Post som første Lærer i de mathematiske Videnskaber ved Søcadetacademiet.

Under 25de s. M. er Candidat Schaarup constitueret som Lærer i den ved Candidat Kierungaards Død ledigblevne Post ved Forberedelsesskolen for Sø-Statens Pigebørn, og Candidat Soeg antaget til Lærer ved Aftenkolen i bemeldte Schaarups Sted.

Under 13de Decbr. er Capitainlieutenant Prøsilus, efter Ansøgning, beordret til, fra 1ste Januar 1846 at afgaae som 1ste subalterne Officier ved Søcadetcorpset og Lærer i Sømandskab; og Capitainlieutenant C. L. van Doekum til at tiltræde denne Post.

Under 15de s. M. ere følgende Forandringer foregaaede ved Inspectionsofficiers-Posterne paa Holmene ic., fra 1ste Januar 1846 at regne:

ved Equipagen paa Nyholm:

at Secondlieutenant Købke afgaaer;

— — Obelitz oprykker i 1ste Douceur;

at Secondlieutenant Wrisberg oprykker i 2den Douceur, og

— — Groth ansættes med 3die Douceur.

Bed Equipagen paa Gammelholm:

at Premierlieutenant Solst afgaaer;

— — Albeck oprykker i 1ste Douceur, og

at Secondlieutenant Braag ansættes ved 2den dito.

Bed Søartilleriet:

at Secondlieutenant Kraft ansættes med 3die Douceur.

Under f. D. er **Commandeurcapitain Dahlerup** udtraadt af Sætatens Overmunderings-Commission, og **Capitain Eubrecht** indtraadt i samme, fra 1ste Januar 1846 at regne.

Under 16de f. M. ere følgende Forandringer foregaaede ved de subalterne Indrulleringsofficiers-Poster, fra 1ste Januar 1846 at regne:

Premierlieutenant **Paludan** ansat i Næsens istedetfor Premierlieutenant **Seilberg**;

Premierlieutenant **Meinerts** ansat i Manders istedetfor Premierlieutenant **Lütken**;

Premierlieutenant **Ugerflow** ansat i Stubbeljøbing istedetfor Premierlieutenant **Wrisberg**;

Premierlieutenant **Grove** ansat i Apenrade istedetfor Premierlieutenant **Albeck**, og

Premierlieutenant **Seidelin** ansat i Stege istedetfor Premierlieutenant **Bielke**.

Under 18de f. M. er Krigsassesfor **Jean Nicolas Suen-son** allernaadigst udnævnt til Admiralitets-Secretair og Chef for Admiralitets-Contoiret, hvorhos for dette Contoir er reglementeret 2 Fuldmægtige og 4 Copister, istedetfor 1 Fuldmægtig og 5 Copister, fremdeles de const. Fuldmægtige, Candidaterne **Adolph Rung**, **Niels Ruhe Petersen** og **Andreas Skibsted** allern. udnævnt til Fuldmægtige under Collegiet, og Cancellisecretair **Wellmann** forundt Prædicat af Fuldmægtig. Endvidere er den yngste Klasse af de faste Betjente under Collegiet allernaadigst tillagt Bencævnelse af Cancellister istedetfor Copister, og følgende gagerede Volontairer, nemlig: **Sans Frederik Schæffer**, **Christian Jacob Ramus**, **Frederik Christian Bagger**, **Adolph Mühlenstedt**, **Sans Beck**, **Niels Christian Mathias Velschou**, **Frederik Wilhelm Blankensteiner**, **Frederik Andreas Emil Stierne**, **Frederik Christian Borre** og cand. jur. **Jørgen Larrig Quistgaard**, allern. udnævnte til Cancellister under Collegiet. Const. Assistent **Sans Jørgen Nimb** er under f. D. allern. udnævnt til Assistent hos Divisions-Quarttermesterne, og Krigs-

raad Lipke constitueret til fremdeles at fungere som Secretair ved Constructionss- og Reglerings-Commissionen.

Alt fra 1ste Januar 1846.

Under 19de s. M. er Skibsfører og Dannebrogsmænd Rasmus Peter Møller bestilket til Lodsoldermand ved Spotsbjergs og Nørvig's Lotserier.

Under 20de s. M. er Overlæge Dr. med. S. W. Mansa allern. udnævnt til Stabslæge ved Søetaten, samt til Medlem af Directionen for Søqvæst- og Assistentshuset og af Directionen for Søetatens Hospital i Nyboder.

Under 23de s. M. er Graverkarl ved Holmens Kirke M. Madsen, fra 1ste Januar 1846 ansat som Opsigtsbetjent ved Holmen i den med Pension entledigede Opsigtsbetjent Strandbyes Sted.

Under 30te s. M. har Collegiet bifaldt, at Fuldmægtig i Admiralitets-Contoiret, cand. jur. N. R. Petersen, er antaget til Lærer i Retssære ved Søadets-Corpsset istedetfor Auditeur Drewsen, der har ønsket at fratræde Lærerpøsten.

Under 21de Octbr. er Jfr. M. M. Dam, fra 1ste Januar 1846, ansat som Lærerinde ved Fæstningen Christiansøes Pige-skole i en fra samme Tid formedelt Svagelighed endlediget ældre Lærerindes Sted.

Under 4de Novbr. er Jfr. U. Truelsen, fra 1ste Jan. 1846, antaget som Lærerinde i Syening ved Laregadens Skole i den fra samme Tid entledigede Widm. Helms Sted.

Kongelige Rescripter og Resolutioner, samt Collegii Befalinger.

Under 11te Octbr. 1845 er allernaadigst approberet, at General-Postdirectionen skal erlægge en vis aarlig Løse af Dampskibet Geiser i Paketsarten for Postkassens Regning.

Under 25de s. M. har Collegiet bestemt, i Anledning af Rapporterne om Fregatterne Gefions og Thetis' Beseiling paa Togtet

i 1844, og Constructions- og Regleringscommissionens derover afgivne Betænkning:

at, paa Fregatten *Gefion*, Waabenkammeret paa Banjerne, for Luftstrøgs Skyld, gøres i halv Hoide med dreiede Piller eller Jernstænger, og at omtrent $\frac{1}{2}$ af dets Størrelse afdeles med faste Skotter til deri at opbevare de Gienstande der udfordre større Forsigtighed;

at Lugerne i Bannierdækket til Seilsvierne paa *Gefion* lukkes, og Indgang til Rvierne aabnes, saavel fra Agter- som fra Storslasten, ved at lægge en Plateform omkring Stormasten som Underbannierdæk, og at Kuglelisterne nedflyttes under dette i Bunden af Skibet, indtil de, ved forekommende Upteringsforandringer, kunne blive placerede i Slaugene;

at, istedetfor Blinderaa, til Forstotning for Klyver- og Jagerbom, for Fremtiden anvendes Bardunstræbere, dog at Forhaleren paa Pyntenetten gøres, for Fregat som *Gefion*, af $\frac{1}{8}$ Jern, og Agterhaleren af $\frac{3}{8}$ Jern;

at Stræbernes Plads bliver paa Blinderaaens eller tæt udenfor Vaterstagen, og at de da tilmed gøres lidt længere, for at give Bardunerne samme Spredning som de havde ombord i *Gefion*, samt indrettes til at tridse firkant, og

at Mellemhalerne vises, ikke til Pyntenetten, men til Skæget;

at dobbeltfarende Mersedreiereeb reglementeres i alle Linieskibe og Fregatter;

at Mesanstaget lægges ovenover forreste Tværsaling;

at Skibene vel i Almindelighed ikke gives sværere Undermaster end i Forhold til Fregatten *Gefions*, men derimod skaales, naar de blive ældre;

at, paa Fregatten *Thetis*, Mesansvanterne gøres $\frac{1}{2}$ Tom. sværere, og at de 2 agterste Hovedtougge paa hver Side flyttes agterligere;

at Forstangen paa *Thetis* gøres af samme Sværlighed som Storslangen;

- at, paa *Thetis*, *Virgineraaens* *Nokker* forlægges 1 *Fod*, naar en ny skal forfærdiges;
- at *Barekrandse* til *Pyttingbanterne* reglementeres;
- at, paa *Thetis*, *Bramstængerne* med fast *Top*, nemlig *Store-Bramstang* forøges $\frac{1}{4}$ *Tom.*, *Fore-Bramstang* $\frac{3}{8}$ *Tom.* og *Bovenkrydsstang* $\frac{1}{4}$ *Tom.*, og de korte *Bramstænger* da gives samme *Førlighed*, og at den løse *Store-Bramstang* forøges 1 *Tom.*, *Fore-* $\frac{3}{4}$ *Tom.* og *Boven-Boven-Kryds* $\frac{3}{8}$ *Tom.*, samt at deres *Gods* for *Fremtiden* gives sværere;
- at *Særk* reglementeres til *Klyver-*, *Jager-* og *Forre-Stænge-Stagseil*, samt til *Gaffelseilene*;
- at *Store-* og *Fokke-Toplenter* gives sværere, som enkelte;
- at *Kuglerammerne* blive *Jernbøiler*;
- at af *Borde* til *Skafning* medgives saamange som enhver *Chef* requirerer; og
- at der i *Kabyssen* bør være en *Kiedel* til bestandig at have kogt *Vand* i, under *Kogningen* af *Mandskabets Mad*;
- at *Panden* til *Abens Snovmast* flyttes ned til 1 *Favn* fra *Dækket*, og kommer til at staae i *Ringe* omkring *Masten*; og endelig at *Stormgaffelen* placeres udenbords mellem *Stor-* og *Mesantroftet*.
- Under 8de *Novbr.* er allern. approberet, at *Undermaskinmester Blom* og *Mastin-Assistent Ursin* sendes til *England* for at uddannes i *Mastin-fabrikanterne Maudslay Sons & Fields* *Bærksted*.
- Under 11te *Novbr.* har *Collegiet* bestemt, i *Anledning* af *Rapporten* fra *Chefen* for *Dampskibet Hecla* paa dets *Togt* i 1844 og 1845 og *Constructions-* og *Reglerings-Commissionen* derover afgivne *Betænkning*:
- at *Kuglekælder*en afdeles efter *Hviden* i 2 *Dele*, for til *Kul* at vinde et 5 *Fod* dybt *Num*, der kan sættes i *Forbindelse* med *Kulkasserne* paa *Siderne* af *Kuglekisten*;
- at der paa *Rorets* *Agterkant* anbringes *Kiættinger* til *Roertallier*;
- at *Storvanterne* og den øvrige *Takkelads* paa *Toppen* af *Stor-masten* gives af *Jern*, navnlig *Stropperne* til *Bombirkeblokkene*,

saavelsom selve Blokkene, hvorimod den nederste Deel af Storbannerne, som er lavere end Storstenen, gøres af Loug; at der anbringes Hangere med Faller paa Stormasten; at et 3die Svær-Anker reglementeres for Skibet; at der indenfor Styrbords-Klyds anbringes en Stopper ligesom om Bagbord; at en Kabys anbringes paa Dækket med Underlag af Steen, omgivet med en opstaaende List af Træ, beklædt med Kobber; og at flade Band-Ankere til Fartsierne reglementeres.

Under s. D. er bestemt nyt Reglement for Skibenes Forsyning med Compasser, nemlig:

for Orlogsskibe, Fregatter og Corvetter:

1 regulerende Compas og 2 Azimuth- og Peil-Compasser, og for Brigger:

1 af ethvert af disse 2 Slags,

samt derhos for ethvert af samtlige disse Skibe:

1 Styre-Compas med Balance, og 2 dito paa lang Expedition, naar Cheferne ønske det, samt

Baads-Compasser i Antal af 1 eller 2 mindre end Skibet har Fartsier.

Under 30te s. M. er Redacturen af Tidsskriftet „Nyt Archiv for Søvesenet“ allern. tilstaaet et aarligt Honorar af 240 Rbd. i 3 Aar af Sø-Statens Fonds som en Understøttelse til Udgivelsen af bemeldte Tidsskrift, under Betingelse af at Admiralitetet maatte finde Anledning til at være tilfreds med Værkets Indhold, og at Subscriptionen nedsættes.

Under 9de December har Hans Majestæt Kongen allern. resolveret, at Præliminair-Examen ved Sø-Cadetacademiet for Fremtiden skal afholdes hvert Aar, forsaavidt der er vacante Nummere ved Cadet-Corpsen; dog at denne Bestemmelse først tager sin Begyndelse fra Aaret 1847; at Søcadet-Corpsets Styrke bestemmes indtil videre til 30 Cadetter og 6 Volontairer, og at Reductionen bliver at iværksætte saaledes, at for 1 à 2 Vacancer inddrages 1, for 3 à 4, 2, og for 5 à 6, 3 Nummere, og saa fremdeles, indtil Reductionen er iværksat; — at Ingen maa admittes til Præliminair-Examen, som er under 12 og over 14 Aar, undtagen de nu Indskrevne, naar de mælde sig til Examen i 1847 og 1848; og at en Aspirant i alt Fald ikke maa mere end 2 Gange tilstedes adgang til Præliminair-Examen.

Officielle Deel.

II.

The first part of the document is a letter from the Secretary of the
 Board of Education to the Board of Trustees of the University of
 the State of New York. The letter is dated the 15th day of
 January, 1885, and is addressed to the Board of Trustees of the
 University of the State of New York, at Albany. The letter
 contains the following text:

Sir: I have the honor to acknowledge the receipt of your
 letter of the 10th inst. in relation to the proposed
 amendments to the Constitution of the University of the
 State of New York. I have also the honor to acknowledge
 the receipt of your letter of the 12th inst. in relation to
 the same subject. I have the honor to inform you that the
 Board of Education has considered the proposed amendments
 and has decided to recommend to the Board of Trustees
 the adoption of the same. I have the honor to enclose
 herewith a copy of the report of the Board of Education
 in relation to the proposed amendments. I have the honor
 to remain, Sir, your obedient servant,

Secretary of the Board of Education

The second part of the document is a report of the Board of
 Education to the Board of Trustees of the University of
 the State of New York. The report is dated the 15th day
 of January, 1885, and is addressed to the Board of Trustees
 of the University of the State of New York, at Albany. The
 report contains the following text:

Sir: I have the honor to acknowledge the receipt of your
 letter of the 10th inst. in relation to the proposed
 amendments to the Constitution of the University of the
 State of New York. I have also the honor to acknowledge
 the receipt of your letter of the 12th inst. in relation to
 the same subject. I have the honor to inform you that the
 Board of Education has considered the proposed amendments
 and has decided to recommend to the Board of Trustees
 the adoption of the same. I have the honor to enclose
 herewith a copy of the report of the Board of Education
 in relation to the proposed amendments. I have the honor
 to remain, Sir, your obedient servant,

Secretary of the Board of Education

Avancement, Ansættelse, Afgang, Abcommando &c.

Under 4de Jan. er Mastemagersvend J. C. Caspersen allernaadigst udnævnt til Mastemagermester.

Under 5te s. M. er Ulrich Nissen meddeelt Afsted fra Lodsoldermandsposten ved Frederikshavns = Bangsboestrands = og Hjirtsholmenes Lodseri, og Havnefoged i Frederikshavns Kirkestad, Ludvig Ulrich, i hans Sted bestiftet til bemeldte Post.

Under 12te s. M. er Capitainlieutenant Muxoll beordret til Inspecteur ved det forenede Krydstoldvæsen i 2 Aar.

Under 13de s. M. har Collegiet fast ansat Skriver af 2den Div. 1ste Comp. Nr. 169, S. A. Krøyer, som Copiist ved Commandantskabet i Nyboder og Inspecteur ved Skærlegadens Pigestokker, i hvilke Poster han har været constitueret.

Under 23de s. M. er Capt. Lieutenant Uchlund givet allerhøjeste Ordre som Chef for Dampskibet Ganges.

Under 16de Februar er Secondlieutenant Ulrich beordret til Inspectionsofficier ved Tallekæsenet med 3die Douceur, istedeffor Secondlieutenant Jarboe.

Under 8de Marts har Hans Majestæt allernaadigst udnævnt Commandeur-Capitain Dahlerup til Chef for Fregatten Gefion; Capitain-Lieutenant J. A. Meyer til Chef for Briggen Mercurius; Capitain-Lieutenant Polder til Chef for Dagtskibet i Storebælt, Skonnerten Pilen; Capitain-Lieutenant Proffilius til Chef for Dagtskibet i Dresund, Corvetten Najaden; Capitain-Lieutenant L. L. van Doorn til Chef for Cadetsskibet, Corvetten Flora; Capitain-Lieutenant E. K. S. Baron Dirckinck = Holmfeld til Chef for Dagtskibet ved Altona, Skonnerten Elben; Capitain-Lieutenant M. N. Suenson til Chef for Dagtskibet paa Batteriet Trekroner; Capitain-Lieutenant E. Suenson til Chef for Briggen St. Croix og Capitain-Lieutenant E. Raffenberg til Chef for Dampskibet Ugir.

Under 12te s. M. er Premier-Lieutenant Donner allernaadigst forundt fast Ansættelse som Inspecteur for Krydstold- og Lønde- og Bælevæsenet paa Vestkysten af Hertugdømmerne Sles-

vig og Holsteen, og skal indtil videre forblive staaende i Marinen i sin hidtil havde Stilling.

Under 13de s. M. er beordret til Tjeneste paa Fregatten Gefion: Capitain-Lieutenanterne J. P. Wulff og J. S. van Doekum, Premier-Lieutenanterne Ipsen, Holst og Frølich, Se-lieutenanterne C. Schönheyder, Lund, Schmidt og L. Skibsted;

paa Briggen Mercurius: Premier-Lieutenanterne Meinertz og Moe, Second-Lieutenanterne L. Krieger, Albeck og Garde;

paa Bagtskibet i Storebælt, Skonnerten Pilen: Premier-lieutenant Seilberg;

paa Bagtskibet i Sundet; Corvetten Najaden: Premier-lieutenanterne L. Wulff og V. Skibsted, Secondlieutenanterne J. Tuxen og C. Michelsen;

paa Cadetskibet, Corvetten Flora: Premierlieutenant Gottlieb og Secondlieutenant C. Sedemann som Skibsofficierer; Premierlieutenant Møller som Meddommer og Lærer i Sømandskab, Premierlieutenant O. Skibsted som Lærer i Styrmandskab og Secondlieutenant Gottlieb som Lærer i Sømandskab;

paa Bagtskibet ved Altona, Skonnerten Elben: Premierlieutenant Grove og Secondlieutenant Wilde;

til Bagtskibet paa Batteriet Trekroner: Premierlieutenant Paludan;

paa Briggen St. Croix: Premierlieutenanterne, C. A. Meyer og G. Tuxen, Secondlieutenanterne Koble og Grev Goldt, og

paa Dampskibet Høir: Premierlieutenant Ugerflou.

Under 13de Marts ere Premierlieutenanterne Moe og G. Tuxen beordrede at afgaae fra Tjeneste som Inspectionsofficierer ved Artilleriet, og Secondlieutenant Albeck fra Tjeneste som Inspectionsofficier ved Talleværksenet.

Under 14de s. M. er Capitainlieutenant P. C. Holm allernaadigst udnævnt til Meddommer paa Cadetskibet paa dets forestaaende Togt.

Under s. D. er Premierlieutenant O. S. Lütken allernaadigst

udnævnt til at føre Dampskibet Geiser iaar, naar det sættes i Fart for Postvæsenets Regning.

Under 5. D. er det allernaadigst tilladt Capitainlieutenant, Kammerherre Orholm at sættes à la suite i Sæetaten i 1 Nar uden Gage.

Under 5. D. har Collegiet for indeværende Nar antaget Krigs-Cancellisecretair Mariager til Skibs-Providant-Regnskabsfører og Kabysskriver ved Dagtskibsposten i Store-Belt; og under 17de ligeledes Lieutenant M. Nagesen i samme Egenkab paa Dagtskibet i Sundet, Søkrigs-Commissair Lorenzen i samme Egenkab paa Dagtskibsposten paa Elben, og

J. Ritter til Providantregnskabsfører paa Batteriet Trekroner.

Under 16de 5. M. er Cand. med. & chir. Gjørling antagen som Skibslæge paa Corvetten Najaden, og Skibslæge J. J. Wahl til Skibslæge paa Skonnerten Elben.

Under 18de 5. M. er allernaadigst befaleet, at efternævnte Officierer tillægges Ordre om at tiltræde Defensions-Commissionen som Medlemmer, nemlig: Commandeur-Capt. Zahrtmann, Oberstlieutenant v. Sibiger, Commandeur for Artilleribrigadens Stab, Capt. i Sæetaten Mourier og Premierlieutenant i Sæetaten N. E. Tuxen.

Under 21de 5. M. er Underlæge ved Sæetaten Carl Emil Solm allernaadigst bevilget Afsted i Naade af den kongelige Tjeneste.

Under 6te April er Secondlieutenant Ulrich beordret at afgaae fra Tjeneste som Inspectionsofficier ved Tallebæsenet.

Under 7de 5. M. er Examinatus juris G. Rosenkilde udnævnt til Skibssecretair paa Fregatten Gefion.

Under 11te 5. M. ere Cadet-Underofficiererne af 1ste Klasse Gjødesen, Salbe og Garde beordrede at forrette Tjeneste paa Fregatten Gefion, og

Cadet-Underofficiererne af 1ste Klasse Meldal og Schoustrup beordrede at forrette Tjeneste paa Briggen St. Croix.

Under 14de 5. M. er Cand. med. & chir. J. C. Krebs udnævnt til Overskibslæge, og M. Saxtorph til Underskibslæge paa Fregatten Gefion; Candidat P. C. Lund til Overskibslæge paa

Corvetten Flora, samt Cand. A. L. Beck og E. S. Vøhly til Skibslæger, Førstnævnte paa Briggen Mercurius og Sidstnævnte paa Briggen St. Croix.

Under 14de April er Escadet O. A. Sagen efter Ansøgning bevilget Afsted fra det kongelige Escadecorps.

Under f. D. har Collegiet antaget L. Schröder til Skibsproviantforvalter paa Fregatten Gefion paa dens forestaaende Tøgt, fremdeles C. S. R. Grandjean til Skibsproviant-Negstabsfører og Kabyskriver paa Cadetflibet Corvetten Flora paa dens forestaaende Tøgt, og

P. A. Nielsen og C. C. Busch i samme Egenkab paa Briggerne Mercurius og St. Croix.

Under 15de f. M. er Cadetunderofficier af 1ste Classe Wilhelm Michelsen allernaadigst udnævnt til Secondlieutenant i Sæetaten med Anciennetet fra hans Avancement til Cadetunderofficier af 1ste Classe den 10de April 1845.

Under 16de f. M. er Chefen for Cadet-Corpsset tilskrevet, at Cadetunderofficiererne af 1ste Classe Ravn, A. B. Kothe, Rambusch og Präsius, ifølge allerhøieste Resolution af 31te Mai f. A., ere udnævnte til Secondlieutanter i Sæetaten fra 1ste Novbr. f. A. at regne med Anciennetet fra deres Avancement til Cadetunderofficierer af 1ste Classe; for de tre Førstnævntes Bedkommende fra 5te August 1844 og for den Sidstnævntes Bedkommende fra den 19de Novbr. f. A.

Under 18de April er Dr. med., characteriseret Oberlæge Hans Olfert Christian Sommerfeldt, allernaadigst udnævnt til Oberlæge ved Sæetatens 2den Division med Function som 2den Oberlæge ved Sæetatens Hospital, og Cand. med. & chir. Christian Vilken Hornemann til Underlæge ved Sæetaten.

Under 28de f. M. er Escadet S. E. M. Carstensen efter Ansøgning bevilget Afsted fra det kongelige Escadecorps.

Kongelige Rescripter og Resolutioner, samt Collegii Befalinger, 2c.

Under 5te Jan. er det allernaadigst befalet, at en Brig som *St. Croix* skal udrustes i Foraaret med Bestemmelse at krydse under Island i 4 Maaneder.

Under 10de s. M. er det allernaadigst befalet, at en stor Fregat skal udrustes i Foraaret for at være ude i 4 Maaneder, og under 12te s. M. at Fregatten *Gefion* skal udrustes iaar.

Under 20de s. M. er Corvetten *Flora* bestemt til Cadetsskib iaar; Corvetten *Najaden* til Bagtskib i Sundet; Skonnerten *Pilen* til Bagtskib i Bestet; Skonnerten *Elben* til Bagtskib ved *Altona*; Briggen *Mercurius* til Stationen i Vestindien, og Briggen *St. Croix* til en Krydstour under Island.

Under 23de s. M. er allernaadigst befalet, at en paa Stabel staaende Corvet skal gives Navnet „*Valkyrien*“.

Under 30te s. M. er allernaadigst befalet Paabegyndelse af en Fregat til 48 Stkr. 24pundige Kanoner.

Under 1ste Februar har Hans Majestæt allernaadigst resolveret, at de overcomplete *Volontairer*, der ifølge allerhøieste Rescripter af 11te Octbr. og 6te Decbr. s. M. ere eller blive antagne ved *Secadecorps*et, maae fritages for at betale Kostpenge for deres *Toure* med Cadetsskibet, og at Beløbet derfor maa udredes paa Cadetsskibets *Conto*.

Under s. D. har Allerhøiøstamme allernaadigst bifaldet følgende Lønnings- og Emoluments-Forbedringer for Messemedlemmerne paa Bagtskibet i Sundet fra indeværende Mars Begyndelse og indtil videre:

Den Næst-Commanderende tilstaaes som *Premier-Lieutenant*, stedetfor de sædvanlige *Udredningspenge*, *Tillægsgage* som paa *Logt* vore *Farvande*, nemlig 16 Rbd. maanedlig, *Secondlieutenanterne* paa Skibet gives *Tillægsgage* som for *Logt* i vore *Farvande*, eller 10 Rbd. maanedlig, samt den af dem der har *Brotieneste*, 1 Rbd. daglig i *Kostpenge*, imod at *Messepengene*, der ellers forblive som idtill, bortfalde for den der har oftnævnte *Tjeneste*;

Skibslægen erholder, istedetfor den hidtil reglementerede Gage og Udredningspenge, Gage som en Skibslæge paa Togt her i Farvandene, nemlig 25 Rbd. maanedlig;

Istedetfor Kioffentøispenge, 12 Rbd. for hele Togtet, tilstaaes Messen Inventariepenge som paa Togt her i Farvandene, eller 120 Rbd. ialt.

Under 14de s. M. har Hans Majestæt allernaadigst ophævet Commissionen for Udarbejdelsen af en almindelig Lodslovgivning og specielle Reglementer og Tarter for de enkelte Lodsferier i Danmark, paa Grund af at den har tilendebragt sine Arbejder, og befalet, at Commissionens samtlige Medlemmer, Viceadmiral Johansen og Conferentsraaderne Koefoed og Garlieb skulle tilkiendegives Hs. Majestæts allernaadigste Tilfredshed og Tak for den Omhu og Dygtighed, hvormed de have fuldført de dem overdragne Hverv.

Under 25de Marts har Hans Majestæt allernaadigst bifaldet, at Sæetatens Seildugsfabrik fremdeles maa forblive i Driivt, samt at den dermed i Forbindelse staaende Lærredsfabrikation ligeledes vedbliver indtil videre; og derhos allernaadigst befalet, at Collegiet inden 3 Mars Forløb skal gientage sin Indberetning om Fabrikens Driivt og oplyse dens Gavnlighed for Staten, hvorefter endelig Bestemmelse om dens Vedligeholdelse kan forventes.

Under 28de s. M. er allernaadigst befalet, at Briggen *Mercurius* tilligemed Briggen *St. Croix* i de første Dage af Mai Maaned skal afgaae til Island med Passagerer, og at *Mercurius*, efterat disse ere ilandsatte, skal begive sig til Færøerne, hvorfra den skal retournere saa betids, at den medio Juli kan afgaae herfra til Kysten af Guinea, for derefter at fortsætte Reisen til Bestinden.

Under 7de April er det kongelige Admiralitets og Commissariats-Collegium bemyndiget til at befale Cheferne for de Krigsskibe, som anløbe fremmede Havne, at, naar de opholde sig i samme, og nogle af de i Salut-Reglementet af 1843 i §§ 32, 33, 34 og 35 nævnte Tilfælde indtræffe, i Anledning af hvilke de bør salutere, de da have forud paa en officiel Maade derom at underrette den

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

at de kongelige Krigsskibes Fartsier maae føre Orlogsflaget agter, saavel paa fremmede Steder som hvor og naar det ellers af den Høiſtcommanderende findes hensigtsmæssigt.

Under 25de s. M. er det allernaadigst tilladt Baron Sartorius v. Walterhausen, Professor Bergmann, Dr. Bunzen og Premierlieutenant v. Mathiesen at følge som Passagerer med Briggen *St. Croix*; og Kammerassessor Schiøtte, Marinemaler Larsen og Architect Winstrup at følge som Passagerer med Briggen *Mercurius* til Island, samt Kunstacademiets Elev C. S. Sørensen at følge som Passageer med Fregatten *Gefion*.

Under 27de s. M. er Cadetſkibet, *Corvetten Flora*, beordret til en Krydstour i Nordſøen og at anløbe *Texel*.

Under 28de s. M. er Fregatten *Gefion* beordret til en Krydstour i Spanſke Søen og at anløbe *Madeira*.

Under 30te s. M. er det bestemt, at der som Signal for Skydningens Dphør ombord i de kongelige Skibe skal anvendes *Tapto*.

Under s. D. ere Cheferne for Fregatten *Gefion* og Brigjerne *Mercurius* og *St. Croix* tilstillede de af Commiſſionen for Udarbeidelsen af nye Reglementer for Tjenesten ombord paa de kongelige Skibe forfattede Udkaſt til Instructioner og Reglementer, for med nogle Modificationer at anvendes til Prøve paa de foresaaende Togter.

Officielle Deel.

III.

Dødsfald.

Den 13. Aug., Underfabrikmester Capt.-Lieut. Johan Laurig Grove, Ridder af Dannebrog, 41 Aar gammel. I Aaret 1823 avancerede han til Sec.-Lieut., og applicerede sig senere til Skibsconstructionen. Efterat han for kongelig Nægning havde foretaget en Reise i Udlandet, blev han i Begyndelsen af Aaret 1837 udnævnt til Underfabrikmester. Leilighed til at vise sin Dygtighed ved Construction af store Krigsskibe faldt ikke i hans Lod: det største af ham construerede Skib, et Barkskib paa 12 Kanoner, staaer nu paa Stabelen, og vil saaledes først i Tiden komme til at vise til hvilken Grad det er lykkedes ham at løse en ikke let Opgave. Den Nøiighed, hvormed hans fordringsfri og sindige Character tillod ham at anvende sine Kundskaber, og den Tillid og Agtelse, han viste for Videnskaben, gav Haab om at han vilde have arbejdet sig frem med Held, skiondt den Sygdom der lagde ham i Graven, allerede i flere Aar langsomt havde svækket hans Helbred saameget, at hans Virksomhed led derved. Hans tidlige Tab vil føles i Tjenesten, især af de mange Medarbejdere og Underhavende, hvis Yndest, Fortrolighed og Agtelse, han, ved den blide Fremgangsmaade, der var ham egen, havde vidst at tilegne sig.

Avancement, Ansættelse, Afgang, Udcommando, &c.

Under 2den Mai er Premierlieutenant P. Smidth beordret at følge med Fregatten Gefion, for derombord at forrette Tjeneste hos Hans Kongelige Høihed Kronprindsen.

Under 9de s. M. er Premierlieutenant Seidelin udnævnt til Chef for Dampskibet Zebe, og beordret at afgaae fra sin Post som Inspectionsofficier ved Takkelvæsenet.

Under 18de s. M. har Hans Majestæt Kongen allernaadigst udnævnt Commandeur-Capitain O. S. Lütken til Overlods og Indrulleringschef i Fyens og Langelands District fra 1ste Juni d. A. at regne.

Under 25de s. M. er Skibsfører P. M. Sess beskiftet til Børnefoged i Nyhavns District her i Staden.

Under 31te Mai har Hans Majestæt Kongen allernaadigst udnævnt Capitain C. C. Paludan til Commandeur-Capitain med Gage fra 1ste Juni d. N. at regne, samt, efter Ansøgning, i Naade entlediget ham fra sin Post som Chef for Søcadetcorpsset ligeledes fra 1ste Juni d. N., dog saaledes at han, indtil han ved Cadetcorvettens Hjemkomst overleverer Commandoen, iagttager det Corpschefen Paaliggende.

Under 1. D. er Capitain-Lieutenant C. E. van Doctum allernaadigst udnævnt til Chef for Søcadetcorpsset, med Tilkiendegivelse af, at den som Cadetchef ansatte Officier vil blive afløst fra Posten, naar han oprykker til Commandeur-Capitain med Gage.

Under 1. D. er Premier-Lieut. N. E. Tuxen fra 1ste Juni d. N. ansat til at forestaae Hydraulik- og Mechanikkfaget ved Sø-Etaten med den derfor reglementerede Gage, hvorimod han fratræder Lieutenants-Gagen i Marinen samt den ham overdragne Lærerpост ved Søcadet-Academiet, men vedbliver at være Inspections-Officier ved Dokken.

Under 1. D. er Chefen for Admiralitets-Contoiret, Krigs-assessor Suenfson, allernaadigst meddeelt Overkrigs-Commisairs Charakteer.

Under 1ste Juni har det behaget Hans Majestæt Kongen at be-naade Ridder af Dannebrog, Commandeur-Capitain C. C. Paludan, med Dannebrogsmændenes Hæderstegn, i Anerkiendelse af den uforsædne Nidkærhed, han har udvist i sin Stilling som Chef for Søcadet-Academiet og som et Beviis paa Allerhøisthammes Tilfredshed med hans Bestyrelse af dette.

Under 3die 1. M. har Hans Majestæt Kongen allernaadigst udnævnt Secondlieutenant Sagen til Premierlieutenant med Gage fra 1ste Juni d. N.

Under 12te 1. M. er Underlæge ved Sø-Etaten P. S. Seidelin allernaadigst meddeelt Charakteer af Overlæge ved Sø-Etaten, dog uden at dette giver nogen Forandring i hans Tjenestehold eller giver ham Udgang til at oprykke i Gage som Overlæge.

Under 21de Juni ere Fuldmægtige under Collegiet, Candd. Juris Petersen og Skibsted, udnævnte til virkelige Auditeurer i Sjællandske Staten.

Under 1ste Juli er til Chef for Dampskibet *Sella* Capitainlieutenant Rassenberg udnævnt, der saaledes afgik fra Commandoen af Dampskibet *Ugir*.

Under 2den s. M. er Premierlieutenant Ugerflow beordret at overtræde paa Dampskibet *Sella*, og Secondlieutenant G. Schönheyder beordret til Tjeneste paa samme Dampskib.

Under 4de s. M. er Cancellist Bisserup antaget til Skibsproviantforvalter paa Dampskibet *Sella* paa dets forestaaende Udruftning.

Under 13de s. M. er Premierlieutenant U. Krieger beordret til Chef for Dampskibet *Kiel*, der skal afgaae fra *Altona* til *Søhr*, for der at være til Hans Majestæts Kongens Disposition, samt Secondlieutenant Wilde til at overtræde fra Bagtskibet ved *Altona* som subalterne Officier paa samme Dampskib.

Under s. D. er Secondlieutenant Kraft beordret at forrette Tjeneste paa Bagtskibet ved *Altona*, og som Følge deraf at fra-træde sin Post ved Artilleriet.

Under 20de s. M. ere Secondlieutenant Lund og Underlæge Saxtorph beordrede igien at overtræde fra Dampskibet *Sella* til Fregatten *Gefion*.

Under 22de s. M. har Hans Majestæts Kongen allernaadigst tilladt Capitainlieutenant Orholm at anlægge og bære den ham af Hans Majestæts Kongen af Sverrig og Norge tildeelte Decoration som Ridder af Sværdordenen.

Under 1ste August er Secondlieutenant W. Mickelsen beordret at forrette Tjeneste paa Dampskibet *Sella*.

Under 8de s. M. er Secondlieutenant Jacobsen beordret at freise til Fæstningen *Christiansø*, for der at afløse Premierlieutenant E. C. C. Tuxen, som subalterne Officier.

Under 10de s. M. er Premierlieutenant Paludan beordret at forrette Tjeneste som 1ste subalterne Officier ved Sæcadetcorpsøt

og Lærer i Sømandskab, og som Folge deraf at fratræde Bagtstationen paa Batteriet Trekrøner.

Under 10de August er Premierlieutenant Steenbach beordret at forrette Tjeneste som subalterne Officier ved Bagtstationen paa Batteriet Trekrøner,

Under 15de s. M. approberedes, at Cadetunderofficiererne af 2den Klasse L. C. Braag og S. W. Lüders avancere til Cadetunderofficerer af 1ste Klasse med Gage fra den 1ste Septbr. d. A. at regne.

Under 18de s. M. har Hans Majestæt Kongen allernaadigst tilladt Commandeurcapitain S. L. Tuxen og Capitainlieutenant Raffenberg at anlægge og bære de dem af Hans Majestæt Kongen af Sverrig og Norge tildeelte Decorationer som Riddere af Sværdordenen.

Under 20de s. M. er Premierlieutenant Marstrand beordret at forrette Tjeneste som 1ste Lærer i de mathematiske Videnskaber ved Søcadetcorpsen.

Under 29de s. M. er Premierlieutenant Thulstrup allernaadigst udnævnt til Capitainlieutenant paa yngst Gage, og Secondlieutenant C. S. Hedemann til Premierlieutenant med Gage; Begge fra 1ste Septbr. d. A. at regne.

Kongelige Rescripter og Resolutioner, samt Collegii Befalinger, 2c.

Under 2den Mai er allernaadigst approberet Tegning til Speil- og Gallions-Ornamenter for Corvetten Valkyrien.

Under 9de s. M. har Hans Majestæt Kongen allernaadigst rescriberet, at Dampskibet Zebe er bleven kjøbt for Kongelig Regning.

Under 16de er allernaadigst approberet Tegning til et armeret Dampskib paa 120 Hestes Kraft.

Under 26de Mai er Dampskibet *Zebe* beordret optaget i Flaadens Tal.

Under 8de Juni er befaleet, at Corvetten *Valkyrien* skal sættes i Bandet Torsdagen den 11te s. M.

Under 1ste Juli er, ifølge allerhøieste Befaling, Dampskibet *Sekla* beordret udrustet for at være til Hans Majestæts Disposition.

Under 2den s. M. befaledes ifølge allerhøieste Bestemmelse, at Fregatten *Gefion*, Corvetten *Flora* og Briggen *Mercurius* skulde samles i Stenden under Commandeurcapitain *Dahlerups* Commando og efter Omstændighederne foretage nogle Manoeuvrer, samt at der paa Fregatten *Gefion* skulde heises Stander, saalænge denne Commando vedvarede.

Under 7de s. M. er Generalconsul *Woldsen* i Amsterdam tilkiendegivet Hans Majestæt Kongens allernaadigste Tilfredshed med den særdeles Opmærksomhed og Forekommenhed, han har viist Søcadetcorpset under dets Ophold iaar i Amsterdam.

Under 11te s. M. befaledes ifølge allerhøieste Bestemmelse, at Dampskibet *Sekla* fra den 12te Juli skulde underlægges Commandeurcapitain *Dahlerups* Commando.

Under 17de s. M. er allernaadigst befaleet, at Cadetcorvetten *Flora* skal afgaae til et Krydstogt i Østersøen og retournere saa betimeligt, at den kan være indlagt og Commandoen strøget d. 7de August.

Under s. D. er det allernaadigst befaleet, at Fregatten *Gefion* skal afgaae til et Krydstogt i Østersøen og retournere saa betimeligt, at den kan være indlagt og Commandoen strøget den 4de September d. A.

Under 18de s. M. befaledes ifølge allerhøieste Bestemmelse, at Dampskibet *Sekla*, Corvetten *Flora* og Briggen *Mercurius* skulde ophøre at være Commandeurcapitain *Dahlerups* Commando underlagte.

Under 25de August har Collegiet approberet, at der til de øvrige Betingelser for Antagelse til Søcadetcorpset fries den, at

Aspiranterne ere i Besiddelse af et tilstrækkeligt godt Syn. hvorom Chefen vil have saavidt muligt at forsikre sig ved personligen at prøve dem, dersom de opholde sig her i Staden, eller ved indhentet Attest, dersom de ere fraværende, hvorefter det Fornødne bemærkes i de Erklæringer, som til Collegiet fra ham afgives over de respective Ansøgninger om Indskrivning til Corpset. Naar Aspiranterne indstille sig til Præliminairexamen ved Academiet, bliver deres Syn, forinden Examens Afholdelse, at bedømme af Chefen for Søcadetcorpset med Til kaldelse af den med Cadetskibet sidst udcommanderede Dommer og den næst Chefen ældste Officier ved Corpset, og befindes nogen af Aspiranterne ved denne Bedømmelse at have saa svagt Syn, at det vil giøre ham uskikket til Søofficier, tilkiendegives det ham, at han ikke kan admitteres til Examen.

Under 25de Aug. er approberet Giennemsnits og Apterings-tegning til det paa Stabel staaende Linieskib.

Officielle Deel.

IV.

Avancement, Ansættelse, Afgang, Udcommando &c.

Under 3die September er Søcadet Vilhelm Julius Kirkegaard, efter Ansøgning, bevilget Afsked fra det Kongelige Søcadetcorps.

Under 8de s. M. er Chefen for Dampskibet Zebe beordret til, naar Dampskibets Reparation var tilendebragt i Kiel, at afgaae med det derfra til Altona, for at oplægge det og overlevere det til Chefen for det der stationerede Bagtskib.

Under 13de s. M. er Premier-Lieutenant O. S. Suenson allernaadigst udnævnt til Underfabrikmester i afsøede Capitainlieutenant Grove's Sted.

Under 17de s. M. er Second-Lieutenant Wilde beordret at overtræde fra Dampskibet Kiel til Bagtskibet ved Altona, for der atter at forrette Tjeneste.

Under s. D. er Second-Lieutenant Kraft beordret at afgaae fra Bagtskibet ved Altona.

Under 18de s. M. har Hans Majestæt allernaadigst udnævnt Capitain Barfred, Soldinspecteur i Frederikshavn, til General-kriagscommissair med Rang i 3die Klasse Nr. 8 og med Tilladelse at bære den for Admiralitetscommissairer reglementerede Uniform.

Under 22de s. M. har Hans Majestæt allernaadigst udnævnt Cadet-Underofficiererne af 1ste Klasse Bjøde Bjødesen, Julius Sophus Meldal, Vigant Salbe, Jens Schoustrup og Hans Georg Friboe Garde til Secondlieutenanter i Søetaten med Anciennetet fra 1ste August 1845 at regne.

Under 26de s. M. er Premier-Lieutenant G. Luxeu beordret at forrette Tjeneste som 3die Lærer i de mathematiske Videnskaber ved Søcadetcorps.

Under s. D. beordredes Commandeur-Capitain Paludan til at tiltræde Commissionen for Søetatens Drengeskoler i Nyboder.

Under 28de s. M. beordredes Premier-Lieutenant Meyer at forrette Tjeneste som Inspectionsofficier ved Taffelvæsenet med 1ste Douceur.

Under 6te October beordredes Second-Lieutenant Kraft at forrette Tjeneste som Inspectionsofficier ved Søartilleriet med 1ste Douceur.

Under s. D. har Hans Majestæt allernaadigst udnævnt til Dannebrogsmænd: Dreiermester D. J. Svendsen, Overcanoneer N. Ordrup, Skipper ved Holmens Taffelloft C. M. Soy og Hsibaadsmænd C. Sørensen.

Under 16de s. M. ere Fuldmægtig under Collegiet S. W. Uagesen og characteriseret Fuldmægtig, Krigscancelliseccertair C. W. Wellmann, benaadede med virkelig Krigsassesfors-Character,

samt Cancellisterner **L. S. Rist**, **J. S. Gradmann**, **L. Bisserup** og **S. S. Schæffer** med Krigscancellisecretairs Character.

Under 17de s. M. beordredes Second-Lieutenant **L. W. Schönheyder** at forrette Tjeneste som Inspectionsofficier ved Søartilleriet med 2den Douceur.

Under s. D. er Capitain-Lieutenant **Christmas** meddeelt Til-ladelse til at træde à la suite i Søetaten i 2 à 3 Aar uden Gage.

Under 24de s. M. er Chefen for Vagtsstationen paa Batteriet **Trekroner**, Capitainlieutenant **M. N. Suenson**, beordret til, den 1. Nov. næstefter at afgaae fra Stationen med en Deel af Besmandingen og overdrage Commandoen til Premier-Lieutenant **Steenbach**.

Under s. D. er Overlærer ved Søetatens Drengeskoler, **Knudsen**, efter Ansøgning, forflyttet til Pigeskolerne i samme Egenstab, i den ved Overlærer **Gottliebs** Befordring ledigblevne Plads.

Under s. D. er Underlærer ved Drengeskolerne, **Paludan**, op-rykket til Overlærer, og i den saaledes ledigblevne Underlærerpost ansat Candidat **L. A. Ravn**.

Under s. D. er den ved Skole-Afdelingen for den indbyrdes Underviisning ved Søetatens Pigeskoler constituerede Lærer, Candidat **Schaarup**, bleven ansat som fast Lærer, og

i den ved Lærer **Olgaards** Befordring ledigblevne Plads ved samme Skoler ansat Candidat **A. S. Brandt**.

Kongelige Rescripter og Resolutioner samt Collegii Befalinger.

Under 21de September er Briggen **St. Croix** beordret indlagt og desarmet og Commandoen derefter strøget.

Under 13de October er Dampskibet **Zebla** beordret indlagt og aftallet.

Under 27de s. M. har Collegiet bifaldet,

at Godtgjørelsen for Lodfers Forpleining i Messen maa beregnes for en heel Dag, hvad enten en enkelt Lods har været ombord eller flere have afløst hinanden i Døgnet, uden Hensyn til Tiden Lodserne have været ombord, samt

at ved Forstrækninger, givne Mandskabet i Varer, hvert Stykke af disse Varer udtrykkelig da nævnes ved Indforselen af Belobet i Mandskabets Contrabøger, saa at dette gjælder saavel de Klædningsstykker m. v. der anstafes ved Chefens egen Foranstaltning uden at indgaae i Forvalterens Regnskab, som de Klædningsstykker der medgives fra Holmen.